

JEUGDHUIZEN IN VLAANDEREN

EEN ONDERZOEK BIJ JEUGDHUIZEN, BEROEPSKRACHTEN,
VRIJWILLIGERS EN BEZOEKERS

JEUGDHUIZEN IN VLAANDEREN

EEN ONDERZOEK BIJ JEUGDHUIZEN, BEROEPSKRACHTEN, VRIJWILLIGERS EN BEZOEKERS

ONDERZOEKER(S):

Pieter De Pauw

Onderzoeker, Katholieke Hogeschool VIVES (studiegebied sociaal-agogisch werk)

Dr. Wendy Smits

Onderzoeker, Vrije Universiteit Brussel (onderzoeksgroep TOR)

PROMOTOREN:

Dr. Hans Vermeersch

Onderzoeker binnen het Expertisecentrum Maatschappelijke Veiligheid, Docent Bachelor in de Maatschappelijke Veiligheid, Katholieke Hogeschool VIVES (studiegebied sociaal-agogisch werk)

Dr. Nele Cox

Medewerker Dienstverlening & Onderzoek, Docent Bachelor Sociaal Werk, Katholieke Hogeschool VIVES (studiegebied sociaal-agogisch werk)

Dr. Mieke Verhaeghe

Docent Bachelor Sociaal Werk, Katholieke Hogeschool VIVES (studiegebied sociaal-agogisch werk)

Dr. Bram Spruyt

Onderzoeker, Vrije Universiteit Brussel (onderzoeksgroep TOR)

INHOUD

Inleiding 11

1.	Situering van het onderzoek	13
1.1.	Ontstaan en evolutie van het jeugdhuiswerk	13
1.2.	Wat is een jeugdhuis?	14
1.3.	Uitdagingen binnen het jeugdhuiswerk	14
1.4.	Participatie of niet	15
1.5.	Wat leeft binnen het jeugdhuiswerk	15
2.	Inhoudelijk onderzoeksopzet	16
2.1.	Objectieven	16
2.2.	Profielchets: bestudeerde aspecten	16
3.	Methodologisch onderzoeksopzet	17
3.1.	Afbakening van de onderzoekspopulatie	18
3.2.	Ontwikkeling van de bevraginginstrumenten	18
3.3.	Dataverzameling	19
3.4.	Data-analyse	23
3.5.	Terugkoppeling	24
4.	Bijlage	25

Deel 1 Profiel van de jeugdhuizen 29

1.	Diversiteit aan jeugdhuizen in cijfers	31
1.1.	Verstedelijkingsgraad	31
1.2.	Jaar van oprichting	31
1.3.	Focus van het jeugdhuis	32
1.4.	Sterktes van het jeugdhuis	32
1.5.	Avonden per week open voor bezoekers	33
1.6.	Frequentie activiteiten voor bezoekers	33
1.7.	Frequentie vergaderingen	33
1.8.	Statuut van het jeugdhuis	34
1.9.	Doelen voor het jeugdhuis	34
2.	Samenstelling	35
2.1.	De vrijwilligers	35
2.2.	De beroepskrachten	37
2.3.	De bezoekers	43

3.	Financiering	45
3.1.	Geldzorgen	45
3.2.	Bronnen	46
3.3.	Uitgavenposten	47
4.	Huisvesting	48
4.1.	Beheer	49
4.2.	Ligging	49
4.3.	Capaciteit en gemeenschappelijk gebruik	50
4.4.	Zekerheid	54
4.5.	Elementen van kwaliteitsverbetering	55
4.6.	Huisvesting en jeugdhuiswerking	57
5.	Dreigingen	57
5.1.	Interne dreigingen	57
5.2.	Externe dreigingen	58
6.	Relatie met de buurt en de stad/gemeente	59
6.1.	Relatie met de buurt	59
6.2.	Relatie met de stad/gemeente	60
7.	Netwerk	61
7.1.	Contact met personen en organisaties	61
7.2.	Samenwerking met organisaties	61
7.3.	Overkoepelende organisaties	62

Deel 2 Profiel van de beroepskrachten 65

1.	Inleiding	67
1.1.	Steekproef	67
2.	De beroepskrachten	67
2.1.	Geslacht	67
2.2.	Leeftijd	67
2.3.	Etnische afkomst	67
2.4.	Opleiding	68
2.5.	Gezinssituatie	69
3.	Loopbaan in het jeugdwerk	69
3.1.	Het begin	69
3.2.	Functie en taken	70

3.3.	Werkgever, aansturing en ondersteuning	73
3.4.	Arbeidsstatuut, arbeidsuren & loon	76
3.5.	De toekomst	78
4.	Motivatie, waardering en tevredenheid	79
4.1.	Redenen om dit werk te doen	79
4.2.	Meerwaarde & sterktes	81
4.3.	Waardering	82
4.4.	Tevredenheid	83
4.5.	Ontevredenheid	86
5.	Pedagogisch profiel	89
5.1.	Vorming	89
5.2.	Relatie met de jongeren	90
5.3.	Doelen van het jeugdhuis	92
6.	De beroepskrachten vergeleken	92

Deel 3 Profiel van de dagelijkse leiding 95

1.	De dagelijkse leiding	97
1.1.	Inleiding	97
1.2.	Geslacht	97
1.3.	Leeftijd	97
1.4.	Etnische afkomst	97
1.5.	Opleiding	98
1.6.	Gezinssituatie	101
1.7.	Verenigingsleven	102
2.	Loopbaan in het jeugdwerk	104
2.1.	Het begin	104
2.2.	Functies en taken	105
2.3.	De toekomst	107
3.	Motivatie, waardering en tevredenheid	108
3.1.	Tijdsbesteding	108
3.2.	Redenen om vrijwilliger te zijn	109
3.3.	Waardering deelname door omgeving	112
3.4.	Tevredenheid	113
3.5.	Ontevredenheid	114

4.	Pedagogisch profiel	118
4.1.	Vorming	118
4.2.	Competenties	120
4.3.	Relatie met de bezoekers	122
4.4.	Doelen van het jeugdhuis	124
4.5.	Succes in het jeugdwerk	126
5.	Waardenpatronen	127
5.1.	Geloof	127
5.2.	Maatschappelijke opvattingen	127
6.	De dagelijkse leiding vergeleken	129

Deel 4 Profiel van de bezoekers 131

1.	De bezoekers & losse vrijwilligers	133
1.1.	Geslacht	133
1.2.	Leeftijd	133
1.3.	Etnische afkomst	134
1.4.	Opleiding	134
2.	Gezinssituatie	137
2.1.	Sociaaleconomisch profiel van het gezin	137
2.2.	Demografisch profiel van het gezin	138
2.3.	Cultureel profiel van het gezin	139
3.	Motivatie en engagement	139
3.1.	Afstand tot het jeugdhuis	139
3.2.	De eerste kennismaking	140
3.3.	Hoe vaak naar het jeugdhuis	141
3.4.	Waardering deelname door omgeving	141
3.5.	Redenen om naar het jeugdhuis te komen	142
3.6.	Tevredenheid met het jeugdhuis	146
3.7.	Voordelen van naar het jeugdhuis te komen	147
3.8.	Taken als losse vrijwilliger	147
3.9.	Later zelf kernvrijwilliger worden	149
3.10.	Opstappen	149
4.	Verwachtingen	152
4.1.	Functie van het jeugdhuis	152
4.2.	Veranderingen in het jeugdhuis	153
4.3.	Veranderingen aan de bezoekers van het jeugdhuis	154

5.	Pedagogisch profiel	155
5.1.	Relatie met de kernvrijwilligers	155
6.	Vrijtijdsbesteding en verenigingsleven	156
6.1.	Vrijtijdsbesteding	156
6.2.	Verenigingsleven	159
7.	Voorkeuren op vlak van muziek en media	160
7.1.	Muzikale voorkeuren	160
7.2.	Mediavorkeuren	162
8.	Waardenpatronen	164
8.1.	Geloof	164
8.2.	Maatschappelijke opvattingen	165
9.	Beleving van de persoonlijke levenssfeer	167
9.1.	Zelfbeeld	167
9.2.	Toekomstbeeld	168
10.	De bezoekers vergeleken	168
10.1.	De bezoekers vs. de vrijwilligers	168
10.2.	De bezoekers vs. andere jeugdwerkvormen	169

Deel 5 De jeugdhuisbezoekers en de Vlaamse jongeren vergeleken 171

1.	Inleiding	173
2.	Sociodemografisch profiel	174
2.1.	Kenmerken van de jongere zelf	174
2.2.	Het ouderlijke milieu	178
2.3.	Jeugdhuisen rekruteren selectief	180
3.	Media- en muziekvoorkeur	180
3.1.	Mediavorkeur	180
3.2.	Muziekvoorkeur	182
4.	Vrijtijdsbesteding	183
4.1.	Lidmaatschap van verenigingen	183
4.2.	Vrijtijdsbesteding	189
5.	Burgerschapshoudingen	192

Deel 6 Verkenning van de verbanden tussen kenmerken van de

jeugdhuizen, de dagelijkse leiding en de bezoekers

195

1.	Inleiding	197
2.	Profiel van de jeugdhuizen	197
2.1.	Diversiteit in jeugdhuizen	197
2.2.	Samenstelling	207
2.3.	Financiering	215
2.4.	Infrastructuur	216
2.5.	Dreigingen	218
2.6.	Relatie met de buurt	220
2.7.	Welke jeugdhuizen hebben een betere relatie met het lokale bestuur?	223
2.8.	Netwerk: wat onderscheidt Formaat-leden van niet-leden?	224
3.	Profiel van de beroepskrachten	225
3.1.	Hoe verschillen beroepskrachten naarmate het jeugdhuis langer bestaat?	225
3.2.	Loopbaan in het jeugdwerk: welke beroepskrachten zijn langer actief in het jeugdhuis?	226
3.3.	Werkgever, aansturing en ondersteuning: waar verschillen beroepskrachten in team van zij die alleen voor het jeugdhuis staan?	228
3.4.	Functie en taken	229
3.5.	Tevredenheid	231
3.6.	Ontevredenheid	235
4.	Profiel van de dagelijkse leiding	237
4.1.	Tevredenheid	237
4.2.	Ontevredenheid: uitdagingen en moeilijkheden	242
5.	Profiel van de bezoekers	245
5.1.	Tevredenheid	245
5.2.	Engagement: wie zijn de bezoekers die later zelf in de kern willen stappen?	248
5.3.	Ontevredenheid: stoppen omwille van levensfase	249

Deel 7 Verklarende analyses

253

1.	De bezoekers	255
1.1.	Tevredenheid en tevredenheidsmotivaties	255
1.2.	Prediktoren van tevredenheid	261
1.3.	Sterktes en zwaktes	296

2.	De vrijwilligers	299
2.1.	Kenmerken op individueel niveau	299
2.2.	Jeugdhuiskenmerken	302
2.3.	Exploratieve analyses	305
3.	Bijlage verklarende analyses	307

Discussie en conclusie **317**

1.	De jeugdhuisen: een foto van de sector	319
1.1.	Tevredenheid	319
1.2.	Bereik	319
1.3.	Diversiteit in jeugdhuisen	321
1.4.	Achtergrondkenmerken van de bezoekers	321
1.5.	Achtergrondkenmerken van de vrijwilligers	323
1.6.	Achtergrondkenmerken van de beroepskrachten	324
2.	Sterktes, motivatie en engagement	324
3.	Wat kan beter?	325
3.1.	Bezoekers	325
3.2.	Vrijwilligers	325
3.3.	Beroepskrachten	326
3.4.	Verantwoordelijken	328
3.5.	Focus	328
4.	De jeugdhuismethodiek	330
4.1.	De 'pedagogische opdracht': sfeer of meer?	330
4.2.	Van en voor jongeren' in het licht van professionalisering: een dilemma?	331
4.3.	Diversiteit: zijn jeugdhuisen er voor alle jongeren?	333
4.4.	Groepswerk, met een open karakter?	334
4.5.	Het jeugdhuis als oefenterrein voor democratische besluitvorming	335

Aanbevelingen **337**

Referenties **341**

Colofon **344**

INLEIDING

ALGEMENE INFO

In dit verslag rapporteren we de resultaten van de studie 'Jeugdhuisen in Vlaanderen: een onderzoek naar jeugdhuisen, beroepskrachten, vrijwilligers en bezoekers'. Deze studie kadert in een reeks die een aantal belangrijke jeugdwerkvormen belicht. Eerder aan bod kwamen de jeugdbewegingen (De Pauw et al., 2010), en het jeugdwerk met maatschappelijk kwetsbare kinderen en jongeren (De Pauw et al., 2013).

Het jeugdhuiswerk is echter vooralsnog onderbelicht gebleven in onderzoek. Hierdoor ontbreekt een antwoord op de algemene vraag wat er zo specifiek is aan de jeugdhuisen, en wat de bijzondere kenmerken zijn van de medewerkers en de jongeren die zij (effectief) bereiken.

Het doel van deze studie is, onder andere, zicht te krijgen op de eigenheid van de jeugdhuissector, haar profiel, sterktes en zwaktes. Net zoals in de vorige studies naar het jeugdwerk werden – met dit doel voor ogen – de organisaties, de beroepskrachten, de vrijwilligers en de bezoekers bevestigd. Het onderzoek werd zo opgebouwd dat, waar mogelijk en wenselijk, er een vergelijking kan worden gemaakt met 1) de resultaten van de vorige studies (om op die manier de gevonden resultaten beter te kunnen kaderen) en met 2) de algemene Vlaamse jongeren populatie (via de data van het JOP¹), teneinde een vergelijking mogelijk te maken tussen participanten en niet-participanten van de jeugdhuisen. Daarnaast laat de manier van dataverzameling toe om gegevens van bezoekers, vrijwilligers en verantwoordelijken met elkaar in verband te brengen.

1. Situering van het onderzoek

1.1. Ontstaan en evolutie van het jeugdhuiswerk

Het jeugdwerk in Vlaanderen – waarbinnen het jeugdhuiswerk een specifieke methodiek is – heeft een lange geschiedenis, die zijn oorsprong heeft in de veranderingen die plaatsvonden ten gevolge van de industrialisering, waaronder de veranderende rol van het gezin, de armenzorg en de verzuiling (Coussée, 2006). 'Opvoeding' en 'volksopvoeding' doken op als remedie voor de sociale problemen en de vermeende zedenverwildering die samenhang met opkomst van 'het proletariaat' en de urbanisatie. De initiatieven die hiertoe werden genomen, namen de vorm aan van 'patronaten' die een combinatie van ontspanning en vorming boden (Depaepe, 1998) en beoogden de integratie van hoofdzakelijk arbeidersjongeren in het maatschappelijk leven. Later volgden de jeugdbewegingen en studentenbewegingen, gebaseerd op de zelforganisatie van jongeren, weliswaar onder het toezicht van volwassenen.

De oorsprong van het jeugdhuiswerk zelf vindt zijn wortels tijdens het interbellum en vlak na WOII. Op basis van de geldende burgerlijke standaarden ontstond er bezorgdheid over de zogenaamd 'verwilderde' jeugd: een deel van de jongeren, vooral afkomstig uit het arbeidersmilieu, werd niet bereikt door de klassieke jeugdbewegingen. Men zag het als onaanvaardbaar dat zij die het meest kans liepen afwijkend gedrag te ontwikkelen door hun ontoereikende opvoeding geen 'corrigerend opvoedingsaanbod' zouden ontvangen. Jeugdhuiswerk paste bijgevolg in een beleid van 'zedelijke bescherming' (Kindt, 2002).

De directe voorlopers van het jeugdhuiswerk ontwikkelden zich in de schoot van de Young Women Christian Association, en waren vrij bevoogdend, gericht op 'het zinvol doorbrengen van de vrijetijd', onder leiding van volwassenen. Laagdrempeligheid stond centraal omdat men poogde jongeren van minder goede afkomst te bereiken.

Aanvankelijk werd het jeugdhuiswerk als 'minder' gezien dan de jeugdbewegingen. In het boek 'Jeugdtehuizen' uit 1966, vindt men hiervan de sporen terug: "Vermits de verschillende jeugdorganisaties zullen moeten aangepast zijn aan het ontwikkelingsniveau van de jeugdigen tot wie zij zich richten, moet men ook tussen de verschillende vormen van jeugdwerk een kwalitatief onderscheid aanvaarden, doch niet in die zin, dat slechts de hoogste vorm die dan de jeugdbeweging zou zijn, recht van bestaan zou hebben, of zelfs maar het grootste deel van de aandacht zou waardig zijn" (Regal, Wouters & Cammaer, 1966).

¹ Het JOP (Jeugdonderzoekplatform) werd opgericht in 2003 als initiatief van het Vlaamse ministerie van Jeugd en is sinds 2007 geïntegreerd als onderzoekslijn 'Jeugdbeleid' in het Steunpunt Cultuur, Jeugd en Sport. Het JOP is een interdisciplinair en interuniversitair samenwerkingsverband tussen drie onderzoeksgroepen (Jeugddelinquentie en Preventie van het Leuven Instituut voor Criminologie, K.U.Leuven; de onderzoeksgroep TOR van de Vakgroep Sociologie, V.U.B.; de Vakgroep Sociale Agogiek, UGent) en wordt gecoördineerd door de vakgroep Sociale Agogiek, UGent. Eén van de opdrachten van het JOP is een periodieke afname van de 'JOP-monitor', een vragenlijst die peilt naar de leefwereld, de levensomstandigheden en het gedrag van de Vlaamse Jeugd.

In de jaren '70 kwam er een vernieuwing op gang met nieuwe accenten zoals inspraak, zelfbeheer, individuele en maatschappelijke begeleiding, kritische informatie, vorming en actie en zelfs het in vraag stellen van de expliciete rol van volwassenen. Zelforganisatie werd meer en meer het uitgangsprincipe, beroepskrachten werden gezien als complementair of ondersteunend, de 'bevoogding' werd teruggedrongen. De vrijwilliger kreeg lof omwille van de 'enorme schat van differente ervaring en kennis' en omdat 'vrijwilligers meestal uit verschillende sectoren van de samenleving komen', met andere woorden een appreciatie van 'diversiteit' (Faché, 1982).

De crisis vanaf halfweg de jaren'70 sloeg echter hard toe in de sector: heel wat jeugdhuisen kregen te kampen met structurele en financiële problemen, en de relevantie van de sector werd in vraag gesteld (Kindt, 2002).

De ontvoogding en de verworven onafhankelijkheid van de jeugdhuisen in de jaren '70 leidde tot desinteresse vanwege politieke en levensbeschouwelijke instituties.

Pas na de ontwikkeling van de jeugddiensten en een jeugdbeleid, wat samenhang met het decreet op het lokaal jeugdwerk, vonden de jeugdhuisen langzaam terug hun draai, verder bouwend op laagdrempelige activiteiten, een open instuif, en een toenemende rol van vrijwilligers. Kindt (2002) gewaagt dan ook van een comeback van het jeugdhuiswerk halfweg de jaren '90.

1.2. Wat is een jeugdhuis?

Volgens Formaat², de koepelorganisatie van jeugdhuisen, bestaan er jeugdhuisen in alle maten en gewichten. Wat ze met elkaar gemeen hebben is dat ze 'van, voor en door jongeren' zijn (zonder strikte begrenzing richten ze zich op jongeren tussen 14 en 25 jaar), op vrijwillige basis, en geïnspireerd door de jeugdhuismethodiek (Willox et al., 2007).

De jeugdhuismethodiek krijgt gestalte door **jongeren** die in hun **vrije tijd** samenkomen. Ze organiseren hun tijd rond thema's en activiteiten die hun eigenheid weerspiegelen. Jeugdhuiswerk is 'groepswerk' waarbij diversiteit en openheid centraal staat, het is een methodiek die jongeren toelaat om te experimenteren, met vallen en opstaan. Op die manier heeft jeugdhuiswerk 'een belangrijke **pedagogische opdracht**': **jongeren** leren – bewust en onbewust - via hun **engagement** om te gaan met **verantwoordelijkheid** en met elkaar; het is een oefenterrein voor **democratische besluitvorming en draagt bijgevolg bij tot een open, solidaire en sociale samenleving**.

1.3. Uitdagingen binnen het jeugdhuiswerk

Hoewel het jeugdhuisconcept sinds halfweg de jaren '90 een tweede adem lijkt te hebben gevonden, blijven er voldoende uitdagingen voor de toekomst. Sommige daarvan zijn gelijkaardig aan die van de jeugdsector in zijn geheel, andere uitdagingen zijn eerder specifiek voor de jeugdhuissector zelf.

Toegankelijkheid, inclusie, diversiteit,... zijn sleutelwoorden die één van de uitdagingen waarvoor de jeugdsector staat, omschrijven. Met dit onderzoek hopen we empirische voeding aan te reiken om de diversiteit in de profielen van de actoren in het jeugdhuis in kaart te brengen.

De vraag naar het 'bereik' van de jeugdhuisen is, in het kader van een maatschappelijke context waarbinnen diversiteit een realiteit is (en als dusdanig wordt erkend), een belangrijk agendapunt voor dit onderzoek. In de studies over andere jeugdwerkvormen zagen we dat maatschappelijk kwetsbare kinderen en jongeren voornamelijk binnen het circuit van de WMKJ's actief zijn, en in veel mindere mate in de jeugdbewegingen.

De vraag is in welke mate, door het vermeende laagdrempelige karakter van de jeugdhuisen, de bezoekers van de jeugdhuisen meer 'divers' zijn in samenstelling, en wat hiervan de mogelijke effecten zijn op de jeugdhuisbeleving. Deze vraag vormt dan ook een belangrijk aanknopingspunt voor onderzoek naar drempels op socio-economisch, cultureel of motivationeel vlak, zeker wanneer dit comparatief (met referentie naar de eerdere studies over de jeugdsector) wordt opgevat.

² Formaat is de federatie van jeugdhuisen in Vlaanderen, die meer dan 400 werkingen ondersteunt, op vlak van opleiding, begeleiding, informatie, netwerken en belangenbehartiging. Zie <http://www.formaat.be/> voor verdere informatie

Daarnaast gaan in de sector geluiden op met betrekking tot het gevaar op 'instrumentalisering' van het jeugdwerk (Coussée, 2006) en de discussie over professionalisering. Beide tendensen zijn uitermate relevant voor het jeugdhuiswerk, gezien haar traditie van initiatief en verantwoordelijkheid van, voor en door de jongeren zelf. Het samenspel tussen professionele en vrijwillige begeleiding, de motivatie van de jongeren, en de plaats van het jeugdhuis in de vrije tijd van de jongeren, werd reeds bevestigd binnen de eerder bestudeerde jeugdwerkvormen, en biedt bijgevolg mogelijkheden tot comparatief onderzoek.

1.4. Participatie of niet

Om na te gaan in welke mate het jeugdhuisbereik (al dan niet) een weerspiegeling is van de jongeren in de bredere samenleving, en om de mogelijke (selectie-)effecten van jeugdhuisparticipatie in kaart te brengen, wordt in dit onderzoek het sociodemografisch profiel, het smakenprofiel en de sociaalpolitieke houdingen van jeugdhuisbezoekers vergeleken met deze van Vlaamse jongeren in het algemeen.

Op basis van eerder onderzoek verwachten we enerzijds dat jeugdhuizen een meer divers publiek aanspreken dan andere types jongerenverenigingen (Elchardus & Herbots, 2010; Smits, 2004; 2005) maar anderzijds dat het profiel van jeugdhuisbezoekers toch vrij homogeen zal zijn (vooral op het niveau van het jeugdhuis) in vergelijking met de algemene populatie. Het ruimer bereik wordt doorgaans verklaard door de specifieke methodiek, waarbij jongeren zelf het initiatief nemen zonder al teveel bemoeienissen van volwassenen, wat een ander publiek aanspreekt dan volwassenbegeleide activiteiten (Lareau, 2002; Bartko & Eccles, 2003; Roberts & Parsell, 1994).

Het selectieve bereik van jeugdhuizen kan worden verklaard door het zogeheten principe of homophily.

Mensen met dezelfde sociaaldemografische kenmerken leggen, volgens dit principe, makkelijker contact met elkaar dan mensen die niet op elkaar gelijk zijn. Daardoor ontwikkelen zij gelijkaardige culturele smaken en voorkeuren (Mark, 1998) en hebben zij ook meer kans in een zelfde soort vereniging te belanden (cfr. homogamie) (Mark, 1998; 2003; Lizardo, 2006; Popielarz & McPherson, 1995; McPherson, Smith-Lovin & Cook, 2001; McPherson, 1983). De homogeniteit binnen verenigingen kan zelfversterkend werken en resulteren in boundary work, in cultuurwerk dat door groepen wordt verricht met de bedoeling zich van anderen te onderscheiden (Barth, 1998; Dimaggio & Useem, 1978; Dimaggio, 1992; Bourdieu & De Saint Martin, 1976; Elchardus, Smits & Spruyt, 2009). Daardoor verhoogt de homogeniteit verder.

Als sociaal kapitaal wordt beschouwd als een hulpbron, dan hebben mensen te winnen bij een heterogeen netwerk (Putnam, 2000). Heterogene contacten met anderen via het georganiseerde vrijetijdsaanbod kan, ook voor kwetsbare jongeren, de sociale afstanden tussen verschillende sociale groepen verkleinen en een impact hebben op de identiteitsvorming. Identiteitsvorming of het gevoel van te behoren tot een bepaalde sociale groep (op basis van nationaliteit, religie, etniciteit, taal, regio, gemeenschappelijke interesses, etc.) is belangrijk voor iemands zelfbeeld en hoe men zich verhoudt tot anderen (Coté, 1996; Suh, 2002; Tajfel & Turner, 1979; Haslam et al., 2009; Sharma & Sharma, 2010). De heterogeniteit van de mensen waarmee men zijn vrije tijd doorbrengt is hierbij van doorslaggevend belang. Een divers sociaal netwerk kan 'overbruggend' sociaal kapitaal genereren en hulpbronnen aanreiken die mobiliseerbaar zijn door de betrokkene. Een heterogeen sociaal netwerk zorgt voor een gevoel van verbondenheid die de symbolische grenzen van de eigen sociale groep kan overbruggen. Een sterke culturele identiteit die ingebed is in een ruimere context kan zo bijdragen aan het emotionele en psychische welzijn. Het georganiseerde vrijetijdsaanbod kan op deze manier voor kwetsbare jongeren zowel een sociale bekabeling met hulpbronnen als een mobiliteitskanaal zijn. Anderzijds kan een dergelijke 'culturele identiteit' ook een drempel betekenen voor jongeren om zich te engageren.

1.5. Wat leeft binnen het jeugdhuiswerk

In dit onderzoek hechten we veel belang aan de zaken die rechtstreeks uit de jeugdhuissector opborrelen, met name de vragen van de personen die het dichtst bij de jeugdhuizen staan, en de zaken die zij belangrijk vinden en waar zij de aandacht op willen vestigen.

De belangrijkste vertegenwoordiger van de Vlaamse jeugdhuisen, is Formaat Jeugdhuiswerk Vlaanderen. Naar aanleiding van de gemeenteraadsverkiezingen, vroeg Formaat aandacht voor zeven aspecten: een kwaliteitsvolle subsidieregeling (waarin kwaliteit wordt gehonoreerd eerder dan kwantiteit), voldoende aandacht voor vorming en de subsidiëring ervan (waarbij 'vorming' niet eng wordt geïnterpreteerd), aandacht voor veilige infrastructuur en flexibele ruimtes (onder meer door ondersteuning door middel van subsidies en knowhow), ondersteuning met betrekking tot de nieuwe geluidsnormen, respect voor de vrijheid en autonomie van het jeugdhuis, een jeugdbeleid dat verenigingen erkent en subsidieert om wat ze doen, en niet om wie ze zijn of onder welke jeugdwerkvorm ze vallen, en het voeren van een positief beleid met betrekking tot veiligheid (onder meer in het kader van het GAS-beleid) (Formaat, 2012).

Deze thema's lopen deels parallel met de thematieken uit de eerdere onderzoeken naar de Vlaamse jeugdsector, en kunnen bijgevolg eveneens comparatief worden bestudeerd. Het belang dat wordt gehecht aan autonomie enerzijds, en de vaak directe relatie met de gemeente anderzijds, vraagt om het in kaart brengen van de zakelijke en organisatorische leiding van de jeugdhuisen, en hun relatie met andere organisaties en de stedelijke diensten.

Centraal binnen de jeugdhuismethodiek staan thema's als 'van, door en voor de jongeren' (participatie en autonomie), 'ruimte om te experimenteren' (het bieden van kansen, en de erkenning van diversiteit), het 'streven naar een sociale samenleving' (engagement, verantwoordelijkheid en democratische besluitvorming) en het 'verleggen van grenzen' (het worden uitgedaagd, en kansen om te leren). Deze thema's die ook in het jeugdbewegingsonderzoek en het onderzoek naar het werkveld voor maatschappelijk kwetsbare jongeren aan bod kwamen, bieden een invalshoek voor onderzoek naar de sociale staat van de jeugdhuisen anno 2013.

2. Inhoudelijk onderzoeksopzet

2.1. Objectieven

Voor huidig onderzoek worden volgende inhoudelijke doelstellingen naar voor geschoven:

- Zicht krijgen op de jeugdhuiswerkingen, de 'begeleiding' (beroepskrachten en vrijwilligers) en de bezoekers anno 2013, met (gedeeltelijke) vergelijkbaarheid met voorgaande onderzoeken, en met specifieke aandacht voor diversiteit en de participatie van laaggeschoolde jongeren.
- Aandacht voor de verschillen tussen professionele en vrijwillige begeleiding, en hun rol.
- Aandacht voor de motivaties van de jongeren om het jeugdhuis te bezoeken, en de plaats van het jeugdhuisbezoek tussen andere vormen van vrijetijdsbesteding.
- Het bevragen van heta hangijzers in de werking van de jeugdhuisen, met nadruk op sterktes, knelpunten en mogelijke groeipaden, waarmee de werkingen ook zelf intern mee aan de slag kunnen gaan.

2.2. Profielschets: bestudeerde aspecten

Het rapport voor dit onderzoek volgt de opdeling zoals die werd gemaakt in de onderzoeken naar de jeugdbewegingen en de WMK's: een profielschets van de jeugdhuiswerkingen, de 'begeleiding', en de bezoekers. We geven een overzicht van welke aspecten zoal bestudeerd worden in de verschillende onderdelen.

2.2.1. Profiel van de jeugdhuiswerkingen

- Functie, sterktes
- Visie, beleid

- Samenstelling:
 - o De vrijwilligers
 - o De beroepskrachten
 - o De bezoekers
- Financiering ('gezondheid', bronnen, uitgavenposten)
- Infrastructuur (beheer, ligging, capaciteit, zekerheid, 'gezondheid')
- Dreigingen voor de jeugdhuiswerking (intern en extern)
- Relatie met de buurt en de stad/gemeente, en het netwerk van het jeugdhuis (contact, samenwerkingsverbanden, en overkoepelende organisaties)

2.2.2. Profiel van de 'begeleiding' (beroepskrachten en vrijwilligers)

- Achtergrondkenmerken (geslacht, leeftijd, etnische afkomst, opleiding en gezinssituatie)
- Loopbaan in het jeugdwerk (verleden, werkgever/aansturing/ondersteuning, arbeidsstatuut/arbeidsuren/loon, functies/taken, en toekomst)
- Motivatie, waardering en (on)tevredenheid
- Perceptie eigen meerwaarde en sterktes
- Pedagogisch profiel (vorming, competenties, relatie met de jongeren, visie op het jeugdhuis)
- Waardenpatronen (geloofsovertuigingen, maatschappelijke opvattingen)

2.2.3. Profiel van de bezoekers

- Achtergrondkenmerken (geslacht, leeftijd, etnische afkomst, en opleiding)
- Gezinssituatie (uitgebreid: sociaaleconomisch, demografisch en cultureel profiel)
- Motivatie, waardering en (on)tevredenheid (en gepercipieerde voordelen van het jeugdhuisbezoek)
 - o Engagement: taken als 'losse vrijwilliger', later zelf kernvrijwilliger worden
 - o Relatie met de kernvrijwilligers
- Verwachtingen ten aanzien van het jeugdhuis (functie, veranderingen, bezoekersbereik)
- Vrijtijdsbesteding en verenigingsleven
- Voorkeuren op vlak van muziek en media
- Waardenpatronen (geloofsovertuigingen, maatschappelijke opvattingen)
- Beleving van de persoonlijke levenssfeer (zelfbeeld, toekomstbeeld)

3. Methodologisch onderzoekopzet

We komen tegemoet aan de vooropgestelde objectieven in vijf stappen:

- De afbakening van de onderzoekspopulatie
- De ontwikkeling van de instrumenten ter bevraging (op basis van de doelstellingen van het onderzoek, en de vragen die leven in de jeugdhuissector – via verkennende focusgroepen)
- De eigenlijke bevraging met gestandaardiseerde vragenlijsten
- De verwerking van de data (met inbegrip van de vergelijking met andere vormen van jeugdwerk, en met de ruimere Vlaamse jongerenpopulatie)
- De terugkoppeling van de resultaten aan de hand van focusgroepen

3.1. Afbakening van de onderzoekspopulatie

Vooreerst is het belangrijk om te komen tot een goede afbakening van de rechtstreekse betrokkenen bij het jeugdhuis die in het kader van dit onderzoek dienen te worden bevraagd. De bevraging richt zich op het organisatieniveau (de jeugdhuiswerkingen, in dit onderzoek belichaamd door de 'verantwoordelijken' van de jeugdhuizen), de medewerkers (de 'beroepskrachten' en de 'dagelijkse leiding'), en de 'bezoekers'.

a. 'Jeugdhuis'

Volgens Formaat onderscheiden jeugdhuizen – die soms ook voorkomen onder de naam van jongeren(ontmoetings) centra, jeugdcentra, jeugdclubs – zich van andere jeugdwerkvormen doordat hun werking gebaseerd is op het 'van, voor en door jongeren'-principe, en compatibel is met de 'jeugdhuismethodiek'. Deze methodiek geeft een visie weer, die zegt wat het jeugdhuisideaal is, en waarin de begrippen 'van jongeren zelf', 'ruimte om te experimenteren', 'sociale samenleving' (i.e. verwijzend naar een 'pedagogische opdracht') en het 'verleggen van grenzen' centraal staan. Jeugdhuizen vullen die methodiek op hun eigen manier in en maken hierin keuzes, die afgestemd zijn op de eigen werking, op de deelnemers, op wat de jongeren willen, en op de buurt.

b. 'Verantwoordelijke'

Dit onderzoek vereist het identificeren van een 'verantwoordelijke' per deelnemend jeugdhuis, die in staat is om vragen te beantwoorden over de algemene jeugdhuiswerking, en de meer technische aspecten daarvan.

Met 'verantwoordelijke' bedoelen we dus iemand die goed zicht heeft op het dagelijkse reilen en zeilen in en rond het jeugdhuis, op de visie en het beleid van het jeugdhuis, maar ook op de meer administratieve kant van het jeugdhuis. Afhankelijk van het bestudeerde jeugdhuis, kan het gaan om de voorzitter (of een andere persoon uit de bestuursraad, of de vrijwilligerskern) of – indien het jeugdhuis geprofessionaliseerd is – de coördinator (of een andere beroepskracht) van het jeugdhuis. Kortom, de persoon die het meest weet over de dagelijkse werking van het jeugdhuis.

c. 'Dagelijkse leiding'

Met de 'dagelijkse leiding' van het jeugdhuis doelen we op de 'kernvrijwilligers', ook wel eens de 'vaste vrijwilligers' genoemd. Meer concreet gaat het over de vrijwilligers met de functie en taakhoud van voorzitter, en/of bestuurslid, en/of kernvrijwilliger, en/of werkgroep lid.

d. 'Beroepskracht'

Dit spreekt voor zich. De beroepskrachten in het jeugdhuis, indien aanwezig, zijn de betaalde jeugdwerkers, die tenminste een deel van hun job bezig zijn met het doelpubliek van het jeugdhuis, in de vrije tijd van deze doelgroep.

e. 'Bezoeker'

Onder de 'bezoekers' verstaan we de jongeren die het jeugdhuis regelmatig bezoeken (op de instuifmomenten, en/of voor de activiteiten), maar niet tot de 'dagelijkse leiding' behoren. Dit sluit echter niet uit dat de bezoekers taken opnemen in het jeugdhuis.

3.2. Ontwikkeling van de bevragingsinstrumenten

Voor het opstellen van de vragenlijsten baseerden we ons op (i) de expliciete vragen opgenomen in het bestek, (ii) de thema's die leven binnen het jeugdhuiswerk, op basis van de literatuur (zoals eerder aangehaald in de inleidende situering van dit onderzoek), en op basis van de vragenlijsten van de vorige jeugdwerkonderzoeken, en (iii) de thema's die leven binnen het jeugdhuiswerk, op basis van verkennende **focusgroepen** met rechtstreeks betrokkenen (hier: de beroepskrachten en de dagelijkse leiding van enkele jeugdhuizen).

Wat de laatste bron betreft, zou het immers een verloren kans zijn als rechtstreeks betrokkenen niet zelf aan het woord lieten over de actuele vragen die hen bezighouden. Deze focusgroepen leverden ook de nodige input voor

de verdere verfijning van de objectieven voor dit onderzoek, en voor het aanpassen van de reeds opgestelde vragen in de survey.

De keuze voor de focusgroep als onderzoeksstrategie is een berekende keuze, net omdat deze methodologie toelaat om een groep van individuen te laten discussiëren en commentaar te laten geven vanuit de persoonlijke ervaring (Powell & Single, 1996). De organisatie hiervan is er hoofdzakelijk op gericht om zoveel mogelijk informatie te verzamelen over hetzelfde onderwerp. Het grote voordeel van het gebruik van een focusgroep is dat naast de verwachtingen en visies van een individu – wat ook met een individueel interview bereikt wordt – verschillende meningen verzameld worden binnen dezelfde tijd (Morgan & Kreuger, 1993).

Er werden twee verkennende focusgroepen georganiseerd:

- Eén focusgroep met jeugdhuisvoorzitters (27 maart 2013), waarvoor we graag onze dank betuigen aan jeugdhuizen De Gnirk, Juvenes, Stam X, Zenith, De Route, Den Biel, Okapi, Den Eglantier, De Cramme, Straatje Zonder Einde, en de medewerkers van Formaat (afdeling Oost-Vlaanderen)
- Eén focusgroep met beroepskrachten (18 april 2013), met dank aan jeugdhuizen Jonkhove, De Tunne, Thope, Ten Goudberge, De Pit, Jakkedoe, OHK, en de medewerkers van Formaat (afdeling West-Vlaanderen)

We ontwikkelden **vier verschillende meetinstrumenten** voor dit onderzoek: één vragenlijst voor de 'verantwoordelijke' (met vragen over de bredere jeugdhuiswerking), één voor de 'beroepskrachten', één voor de 'dagelijkse leiding' en één voor de 'bezoekers'.

De afgewerkte vragenlijsten werden eerst voorgelegd aan de opdrachtgever en de klankbordgroep voor dit onderzoek, en vervolgens aan een **pre-test** onderworpen bij de beoogde actoren van enkele jeugdhuizen (die niet in de finale steekproef voorkomen). Op basis van deze input werden de vragenlijsten verder aangepast en verfijnd, alvorens de bevraging te openen.

3.3. Dataverzameling

3.3.1. Multileveldesign

Om tegemoet te komen aan de methodologische voorwaarden zoals beschreven in het bestek, opteren we – net zoals bij het jeugdbewegingsonderzoek – voor een multileveldesign.

Multilevelanalyse laat immers toe om individuen te bestuderen als deel van een bepaalde groep (of jeugdhuis, in dit geval). Dit maakt het mogelijk om na te gaan of er significante verschillen zijn tussen jeugdhuizen op vlak van de bestudeerde kenmerken, en om die verschillen te verklaren. Via deze techniek kunnen specifieke kenmerken van de jeugdhuizen (en hun medewerkers) in verband gebracht worden met de bestudeerde afhankelijke variabelen (bij de bezoekers), en kan de wisselwerking tussen kenmerken van jeugdhuizen, medewerkers en bezoekers in kaart worden gebracht. Hierdoor kunnen we bijvoorbeeld op correcte wijze achterhalen welke werkings- en begeleidingskenmerken de tevredenheid over het jeugdhuis bij de bezoekers maximaliseren.

Een multileveldesign is noodzakelijk voor dit onderzoek, en daar zijn minstens drie redenen voor.

Een eerste reden is dat er een zekere mate van homogeniteit tussen de bezoekers van een jeugdhuis bestaat: ze lijken sterker op elkaar dan op de bezoekers van andere jeugdhuizen.

Een tweede reden is dat een deel van die homogeniteit binnen jeugdhuizen het gevolg is van wat men 'zelfselectie' zou kunnen noemen: bezoekers zijn niet toevallig over de jeugdhuizen verdeeld, maar op basis van (socio-economische, culturele, etc.) achtergrondkenmerken. Men wordt aangetrokken door jeugdhuizen waarvan de deelnemers gelijkaardige kenmerken vertonen. Multilevelanalyses stellen ons in staat om het effect van de individuele kenmerken los te koppelen van het effect van de 'geclusterde' kenmerken van respondenten.

Een derde reden is dat de veronderstelde homogeniteit ook het gevolg kan zijn van de interactie tussen bezoekers binnen een jeugdhuis. Eenmaal men intrede doet in het jeugdhuis, wordt de bezoeker onvermijdelijk beïnvloed door de andere participanten, waardoor hij of zij doorgaans naar de anderen toegroeit, bijvoorbeeld op vlak van opvattingen en overtuigingen, en bijgevolg deel wordt van een 'jeugdhuiscultuur'. Deze jeugdhuiscultuur kan een effect uitoefenen op bijvoorbeeld de tevredenheid van de bezoeker met het jeugdhuis, los van de eigen individuele kenmerken van de bezoeker.

Voor deze drie statistische uitdagingen – het feit dat de onderzoekseenheden niet onafhankelijk zijn van elkaar, en gegroepeerd zijn binnen jeugdhuizen die onderling verschillen, en het feit dat jeugdhuiskenmerken zelf een invloed kunnen uitoefenen – kan multilevelanalyse een oplossing bieden³.

3.3.2. Steekproef

Om effecten van de individuele kenmerken van de bezoekers op een statistisch verantwoorde wijze te kunnen onderscheiden van die van de jeugdhuizen, dient het verzamelen van de data daartoe te worden aangepast. Een multileveldesign, dat uitgaat van twee niveaus – groep en individu – vertrekt van een geneste dataverzameling, waarbij vooreerst groepen worden geselecteerd, en vervolgens de individuen die tot die groepen behoren. Een multileveldesign vraagt minimaal een '25-25' design: 25 groepen met telkens +/-25 individuen.

a. Selectie van de jeugdhuizen

We opteerden er echter voor om 85 jeugdhuizen te bevragen, omdat we met dit onderzoek zoveel als mogelijk de diversiteit in het jeugdhuislandschap willen vatten, en toch in de eerste plaats streven naar representatieve beschrijvende analyses.

We vertrokken van een lijst van 562 werkingen die door Formaat als jeugdhuizen worden beschouwd – wat niet betekent dat al deze jeugdhuizen aangesloten zijn bij deze overkoepelende organisatie: dat is voor 149 van deze jeugdhuizen niet het geval. In deze lijst schraptten we 28 werkingen die expliciet als WMKJ omschreven staan, om zo overlap te vermijden met het onderzoek naar de werkingen met maatschappelijk kwetsbare kinderen en jongeren. De **uiteindelijke lijst waaruit we de steekproef van 85 jeugdhuizen trokken, bevat dus 534 jeugdhuizen**.

Vervolgens werd de **lijst van jeugdhuizen ingedeeld op basis van vier steekproefcriteria** (die echter allemaal niet voor elk jeugdhuis gekend zijn): de verstedelijkingsgraad van de gemeente waar het jeugdhuis gelegen is (matig verstedelijkt vs. sterk verstedelijkt), professionalisering (beroepskracht(en) aanwezig of niet), aangesloten bij Formaat (of niet), en het oprichtingsjaar van het jeugdhuis (tertielen⁴: 1) max. 14 jaar oud, 2) 15 tot 32 jaar oud, en 3) 33 jaar of ouder).

De verstedelijkingsgraad van de gemeenten waarin de jeugdhuizen zich bevinden werd vastgelegd met behulp van een door de Afdeling Statistiek in 1998 gemaakte indeling in elf categorieën⁵ (Van Hecke, Van der Haegen & Mérenne-Schoumaker, 1998), door ons samengevoegd tot drie (zwak, matig en sterk verstedelijkt). Eens deze categorieën werden toegepast op de volledige lijst van jeugdhuizen, merkten we dat 57% in sterk verstedelijkt gebied gelegen is, 36% in matig verstedelijkt gebied, en slechts 7% in zwak verstedelijkt gebied. Om een gelijkere verdeling te bekomen, ook met het oog op latere analyse, voegden we de categorieën 'zwak' en 'matig' verstedelijkt samen tot één categorie 'matig' verstedelijkt (43%).

3 Voor een meer uitgebreide verantwoording van het gebruik van multileveltechnieken voor onderzoek naar eenheden die gegroepeerd zijn in clusters, zie bijvoorbeeld <http://www.bristol.ac.uk/cmm/software/mlwin/download/2-26/manual-web.pdf>

4 Men verkrijgt tertielen wanneer men alle waarnemingen rangschikt en verdeelt in drie delen. Binnen één tertiël ligt een derde van de waarnemingen.

5 De volkstelling waarop deze indeling van gemeenten gebaseerd is, stamt reeds uit 1991. Voor zover onze kennis reikt zijn er geen pogingen gedaan om deze oefening opnieuw te maken op basis van de volkstelling van 2001. Hoewel er uiteraard veranderingen zijn opgetreden in de verstedelijking van de gemeenten doorheen de tijd, is het zo dat "onze hedendaagse nederzettingsstructuur nog grotendeels overeenkomt met hoe ze er een 10- tot 15-tal jaar geleden uitzag. Of we nu het bebouwingspatroon bekijken, de bebouwingsdichtheid of de spreiding van huishoudens per oppervlakte-eenheid" (De Decker e.a., 2010). Overigens werden de elf oorspronkelijke categorieën teruggebracht tot drie, en vervolgens tot twee, waardoor recente veranderingen in de werkelijke verstedelijkingsgraad van de gemeenten hoogst waarschijnlijk geen invloed hebben.

We kozen voor een **aselecte steekproef, proportioneel gestratificeerd op basis van twee steekproefcriteria: verstedelijkingsgraad en professionalisering.**

De keuze voor deze twee criteria in plaats van alle vier (zoals hierboven beschreven) is ingegeven vanuit technische redenen⁶, en omwille van het feit dat de waarden voor de overige criteria niet voor elk jeugdhuis gekend zijn.

Er werd gekozen voor een gestratificeerde steekproef omdat we vermoeden dat de totale jeugdhuispopulatie verschillend is met betrekking tot de bestudeerde kenmerken, en dat dit ook een invloed zal hebben op verdere analyses. Zo vermoeden we dat er in geprofessionaliseerde jeugdhuisen anders zal geantwoord worden op bepaalde vragen dan in jeugdhuisen zonder beroepskracht.

Na de indeling in de strata 'verstedelijkingsgraad' en 'professionalisering', werd uit elk van deze subpopulaties op aselecte wijze een steekproef getrokken (samen 85 jeugdhuisen).

Het gaat hier om een proportionele steekproef: het aandeel van de subpopulaties in de steekproef komt overeen met het aandeel van de subpopulaties in de totale populatie. Op deze manier verkleinen we de kans dat bepaalde subpopulaties onder- of oververtegenwoordigd zijn, en bijgevolg de kans dat de steekproefstatistiek significant afwijkt van de werkelijke parameters in de populatie.

De uiteindelijke steekproef, met de verdeling van de geselecteerde jeugdhuisen over de steekproefcriteria, wordt weergegeven in Tabel 2 (bijlage van deze inleiding). Hoewel enkel gestratificeerd op 'verstedelijkingsgraad' en 'professionalisering', merkten we dat ook dat de criteria 'lidmaatschap Formaat' en 'anciënniteit van het jeugdhuis' min of meer proportioneel worden afgespiegeld in de steekproef, zoals wordt getoond in Tabel 1⁷.

Tabel 1 Verdeling van de jeugdhuisen over de verschillende steekproefcriteria: vergelijking totale jeugdhuisenpopulatie met de uiteindelijke steekproef

	Totale populatie		Steekproef	
	%	N	%	N
Verstedelijkingsgraad				
Sterk verstedelijkt	56.7	303	56.5	48
Matig verstedelijkt	43.2	231	43.6	37
<i>Totaal</i>	<i>100.0</i>	<i>534</i>	<i>100.0</i>	<i>85</i>
Professionalisering				
Geen beroepskrachten	81.8	437	81.2	69
Beroepskrachten	18.2	97	18.8	16
<i>Totaal</i>	<i>100.0</i>	<i>534</i>	<i>100.0</i>	<i>85</i>
Lid Formaat				
Geen lid	24.3	130	20.0	17
Lid	75.7	404	80.0	68
<i>Totaal</i>	<i>100.0</i>	<i>534</i>	<i>100.0</i>	<i>85</i>
Anciënniteit JH				
Geen info	36.7	196	37.6	32
0 t.e.m. 14 j.	21.7	116	22.4	19
15 t.e.m. 32 j.	21.0	112	18.8	16
33 t.e.m. 53 j.	20.6	110	21.2	18
<i>Totaal</i>	<i>100.0</i>	<i>534</i>	<i>100.0</i>	<i>85</i>

6 Voor sommige combinaties van criteria zijn er geen of onvoldoende jeugdhuisen.

7 Hierbij dienen we op te merken dat sommige verdelingen toch verder afwijken in de gerealiseerde steekproef, doordat sommige jeugdhuisen vervangen dienden te worden na het uitblijven van reactie tijdens de bevragingronde, en door aanpassing van bepaalde criteria achteraf (enerzijds door het dubbel checken van de criteria nadat de data verzameld werd, anderzijds door reële veranderingen in de criteria; tijdens de periode van het onderzoek sloten enkele niet-leden zich dan bijvoorbeeld toch nog aan bij Formaat.)

Op exact dezelfde manier trokken we ook een tweede steekproef, bij wijze van **reserve**, om het opvangen van weigeringen of non-respons na herhaaldelijke contactname met de geselecteerde jeugdhuisen.

b. Selectie van de actoren binnen de jeugdhuisen

Wat de actoren binnen de jeugdhuisen betreft, lieten we het aan de jeugdhuisen zelf over om één **verantwoordelijke** aan te duiden (op basis van de afbakening van dit begrip – zie supra).

Verder probeerden we zo inclusief mogelijk te werk te gaan met betrekking tot het aantal **dagelijkse leiding** en **bezoekers**. Dat wil zeggen dat we in elk van de jeugdhuisen zoveel mogelijk van elk van hen probeerden te bevragen. Wel hanteerden we minimumcriteria, waarbij we de geselecteerde jeugdhuisen bleven aansporen tot we respons hadden van minstens 15 bezoekers en 5 kernvrijwilligers per jeugdhuis (voor zover ze dergelijke aantallen bereiken).

Het is belangrijk te vermelden dat we ons focussen op letterlijk alle (regelmatige) bezoekers. Waar we ons in de onderzoeken naar de jeugdbewegingen en de WMKJ's enkel richten op de 14- t.e.m. 16-jarige leden en jongeren, vallen die leeftijdsrestricties weg in huidig onderzoek. Dit is belangrijk om de analyses te kaderen waarin de jeugdhuisbezoekers vergeleken worden met de deelnemers van andere vormen van jeugdwerk (zo zijn de bezoekers in de steekproef gemiddeld ouder, maar ook meer verspreid over de verschillende leeftijdsklassen), en met de niet-participanten van de jeugdhuisen (de 'Vlaamse jongeren', waarbij wel werd gecontroleerd voor leeftijdsverschillen).

De 'steekproef' van **beroepskrachten** is niet gerelateerd aan de steekproef van de 85 jeugdhuisen. We streefden naar de bevraging van alle beroepskrachten uit de 97 geprofessionaliseerde jeugdhuisen in het totale jeugdhuisbestand. We kozen ervoor om niet enkel de coördinatoren en educatieve medewerkers te bevragen, maar ook de administratieve en logistiek-technische medewerkers. Deze laatste groep diende echter niet alle vragen te beantwoorden (bijvoorbeeld niet de vragen over hun relatie met de jongeren), gezien zij doorgaans meer 'achter de schermen' werken. Waar relevant zullen we de onderzoeksresultaten dan ook opsplitsen naar deze functies.

3.3.3. Bevraging

De feitelijke bevraging gebeurde aan de hand van een gestandaardiseerde, gesloten vragenlijst. Om pragmatische redenen (haalbaarheid) ging onze keuze uit naar een websurvey. Online vragenlijsten laten immers toe om een groter aantal organisaties te bereiken, en op die manier een representatiever beeld van de sector te verkrijgen. Websurveys zijn kosten- en tijdsbesparend, en laten toe complexere vragenlijsten te construeren waarin de respondenten enkel de vragen krijgen die op hen van toepassing zijn. Verder leek deze keuze ons gelegitimeerd door een (veronderstelde) hoge mate van toegang tot het internet bij het doelpubliek, en door de ervaring die wij er als onderzoekers reeds mee hebben.

Online surveys vereisen echter een relatief 'gemotiveerde' populatie. Daarom vroegen we de medewerking van de jeugdhuisverantwoordelijken om de vrijwilligers en de bezoekers aan te sporen tot deelname. Om zeker te zijn van een voldoende hoge responsgraad besloten we ook om een deel van het onderzoeksbudget - dat werd uitgespaard door niet ter plaatse te bevragen - te besteden aan incentives. Aan de twee jeugdhuisen met het hoogste aandeel volledig ingevulde enquêtes loofden we elk een geldsom uit van 250€, zodat medewerkers en bezoekers elkaar zouden aanmoedigen tot deelname.

De contactname met de geselecteerde jeugdhuisen en het verdere verloop van de bevraging gebeurde als volgt.

In een eerste fase, voor de zomer (begin juni 2013), contacteerden we de verantwoordelijken (of de contactpersonen van Formaat in de jeugdhuisen, die dan zelf konden uitmaken wie van het jeugdhuis het meest voldoet aan deze omschrijving) via mail, met daarin de aankondiging en voorstelling van het onderzoek.

Bij het uitblijven van respons na het versturen van de weblinks, werd telefonisch contact opgenomen met deze jeugdhuisen. Indien na herhaaldelijke contactname nog steeds geen reactie kwam, vervingen we deze jeugdhuisen met andere uit de reservesteekproef.

Ondertussen werden, in deze eerste fase, ook alle beroepskrachten persoonlijk gecontacteerd via mail met de vraag tot deelname, gevolgd door een mail met de link naar de vragenlijst die op hen van toepassing is.

Na de zomer herinnerden we de verantwoordelijken aan de tweede fase van de bevraging, die zou starten vanaf midden september 2013. Dit gebeurde via e-mail, waarin ook gevraagd werd om de links naar de afzonderlijke vragenlijsten te verspreiden naar alle vrijwilligers van de dagelijkse leiding en de regelmatige bezoekers, op de manier die ze zelf meest efficiënt achten (persoonlijk, via e-mail, Facebook, etc., of een combinatie).

Zolang de minimumcriteria voor de beoogde respons niet bereikt werden (zie supra), stuurden we herinneringsmails, en – indien nodig – belden we ze op om hen te stimuleren tot verdere deelname.

Tijdens beide bevraging rondes werd ook van elke gelegenheid gebruik gemaakt om de geselecteerde jeugdhuizen te herinneren aan het onderzoek, bijvoorbeeld op samenkomsten en vergaderingen met Formaat.

3.3.4. Respons

In totaal ontvingen we bruikbare vragenlijsten van 73 verantwoordelijken (uit 73 jeugdhuizen, dus), 114 beroepskrachten (uit 75 jeugdhuizen), 245 dagelijkse leiders (uit 63 jeugdhuizen) en 795 bezoekers (uit 84 jeugdhuizen).

Wat betreft de finale respons van de dagelijkse leiding, en zeker die van de bezoekers, dienen we te vermelden dat ook een beperkt aantal jeugdhuizen, die niet in de steekproef voorkwamen, deelnamen aan de bevraging⁸. We opteerden ervoor om hun vragenlijsten ook op te nemen in de data. Deze bijkomende data verandert immers weinig aan de proportionele verdeling van jeugdhuizen over de gehanteerde steekproefcriteria, en brengt dus ook de representativiteit van de resultaten niet in het gedrang.

3.4. Data-analyse

3.4.1. Technieken

Klassieke, beschrijvende univariate analyses vormen de basis van dit rapport. Ze worden aangevuld met verkennende, bivariate analyses (correlaties), en verklarende, meervoudige lineaire regressieanalyses (OLS-methode). Deze analyses gebeuren met behulp van het statistische softwarepakket IBM SPSS 22 (IBM Corp., 2013).

Om de data van de bezoekers te linken aan de data van de verantwoordelijken en de dagelijkse leiding via multilevelanalyse, wordt gebruik gemaakt van het statistische programma MLwiN 2.29 (Rasbash et al., 2013).

3.4.2. Vergelijking met niet-jeugdhuisparticipanten

Additioneel maken we de vergelijking van de bezoekers van de jeugdhuizen in Vlaanderen en Brussel met een representatief staal van jongeren in Vlaanderen tussen 14 en 30 jaar (JOP-monitor 3; N=3108; Bradt, Pleyzier, Put, Siongers & Spruyt, 2014).

Om een zo correct mogelijke vergelijking te kunnen maken, selecteren we enkel de 14- tot 30-jarige jeugdhuisbezoekers. Het gaat om 93,6% van het totaal aantal bevroegde jeugdhuisbezoekers (N=738). Niemand is jonger dan 14 jaar, 6,4% is ouder dan 30 jaar. In de JOP3-monitor hebben we 253 jeugdhuisbezoekers van 14 tot 30 jaar wat neerkomt op 8,5% van de totale steekproef. Beide onderzoeken tezamen levert dit 991 jeugdhuisbezoekers op tegenover 2732 jongeren die niet naar een jeugdhuis gaan. Als er verder in het rapport gesproken wordt over Vlaamse jongeren, bedoelen we Vlaamse jongeren die niet naar het jeugdhuis gaan.

De beschikbare data laten een vergelijking toe op vlak van de sociodemografische kenmerken van de jongeren zelf: de leeftijd, het geslacht, het al dan niet voltijds onderwijs volgen, het onderwijsniveau, het arbeidsstatuut voor

⁸ Dit komt onder andere door het verspreiden van de links via Facebook, en doordat sommige medewerkers, die actief zijn in meerdere jeugdhuizen, de links ook verstuurden naar niet-geselecteerde jeugdhuizen.

de niet-schoolgaande jongeren, het verloop van de schoolloopbaan, de woonsituatie en de levensbeschouwelijke overtuiging. Daarnaast kunnen we een vergelijking maken van de kenmerken van de ouders en het gezin waarin men is opgegroeid, de culturele achtergrondkenmerken zoals het onderwijsniveau van de ouders, het aantal boeken in huis en de etnisch-culturele herkomst, het arbeidsstatuut van de ouders en het subjectieve inkomen van het gezin. Verder kunnen we ook de jeugdhuisbezoekers vergelijken met de Vlaamse jongeren op vlak van hun smaakprofiel (media- en muziekvoorkeur en vrijetijdsbesteding) en de manier waarop men staat tegenover de maatschappij.

Bij deze vergelijkingen dienen we nog op te merken dat de gevonden verschillen in de vrijetijdsbesteding en burgerschapshoudingen het gevolg kunnen zijn van het jeugdhuisbezoek op zich, maar dat ze eveneens het resultaat kunnen zijn van de specifieke achtergrondkenmerken van jeugdhuisbezoekers. Daarom onderzoeken we telkens of de vastgestelde brutoverschillen tussen jeugdhuisbezoekers en Vlaamse jongeren kunnen worden toegeschreven aan hun differentiële achtergrondkenmerken. Indien er na controle voor achtergrondkenmerken nog verschillen blijven bestaan tussen jeugdhuisbezoekers en Vlaamse jongeren, betekent dit dat er een verband is tussen het bezoeken van een jeugdhuis en specifieke vrijetijdsvoorkeuren en bepaalde maatschappelijke houdingen.

3.5. Terugkoppeling

Vooraleer besluiten te trekken uit de gevonden resultaten, vond er een terugkoppelingsfase plaats, opnieuw via focusgroepen. Dit liet ons toe om (1) de voornaamste bevindingen te toetsen aan de ervaringen van de dagelijkse leiding en de beroepskrachten, en om (2) de inzichten uit de verkennende en verklarende analyses te verdiepen, te verhelderen en te nuanceren.

Voor deze fase werden twee focusgroepen georganiseerd:

- Eén focusgroep met dagelijkse leiding (3 maart 2014), met dank aan jeugdhuizen 't Bronneken (Asse), Ifi (Merchtem), Time-Out (Zellik) en CAT (Asse), en de medewerkers van Formaat.
- Eén focusgroep met beroepskrachten (26 februari 2014), met dank aan jeugdhuizen Ten Goudberge (Wevelgem), Lodejo (Lochristi), Juvenes (Zelee), Alfa (Brakel), Jakkedoe (Desselgem) en Comma (Brugge), en de medewerkers van Formaat.

De bevindingen uit deze focusgroepen worden verwerkt in de conclusie van dit rapport.

4. Bijlage

Tabel 2 De uiteindelijke selecte, proportionele gestratificeerde steekproef (met weergave van de gebruikte steekproefcriteria 'verstedelijkingsgraad' en 'professionalisering', maar ook de verdeling van jeugthuizen op de niet aangewende criteria 'lid Formaat' en 'anciënniteit')

Naam jeugdhuis	Urb.	Prof.	Lid Formaat	Anc.
Jeugdclub Oosthoek (Dilbeek)	1	0	0	0
Jeugdhuis Impuls (Wijgmaal)	1	0	0	0
Jeugdwerking Jongeren en Diversiteit (Gent)	1	0	0	0
Jongerenwerking Free Hands (Borgerhout)	1	0	0	0
Jongerenwerking Jongeren en diversiteit (Waregem)	1	0	0	0
Jongerenwerking Partage en Couleurs (Asse)	1	0	0	0
Jongerenwerking Poorten en Bruggen (Sint-Niklaas)	1	0	0	0
Muziekclub The Pits (Kortrijk)	1	0	0	0
Jeugdhuis De Bar (Herent (Diependaal))	1	0	1	0
Jeugdhuis den Aap (Meerbeek)	1	0	1	0
Jeugdhuis Doema (Mechelen)	1	0	1	0
Jeugdhuis Impuls (De Pinte)	1	0	1	0
Jeugdhuis Nieuw Pagode (Schilde)	1	0	1	0
Jeugdhuis Stam X (Denderleeuw)	1	0	1	0
Jeugdhuis Ternat (Ternat)	1	0	1	0
Jeugdhuis Toog (Tervuren)	1	0	1	0
Jeugdhuis Zomaar (Itterbeek)	1	0	1	0
Jeugdhuis D'Antenne (Heule)	1	0	1	1
Jeugdhuis De Grams (Kessel-Lo)	1	0	1	1
Jeugdhuis De Ponie (Roeselare)	1	0	1	1
Jeugdhuis Den Draai (Destelbergen)	1	0	1	1
Jeugdhuis Nachtwacht (Zonhoven)	1	0	1	1
Jeugdhuis Sjatoo Schelle (Schelle)	1	0	1	1
Jeugdhuis 't Geveke (Hasselt)	1	0	1	1
Jeugdhuis tJOC (Buggenhout)	1	0	1	1
Jongerenwerking Durak (Beringen)	1	0	1	1
Jeugdhuis Bascule (Heusden-Zolder)	1	0	1	2
Jeugdhuis De Salamander (Harelbeke)	1	0	1	2
Jeugdhuis Den JOC (Olen)	1	0	1	2
Jeugdhuis Den Kelder (Gent)	1	0	1	2
Jeugdhuis Den Trap (Waarloos)	1	0	1	2
Jeugdhuis MSC Ahlan - Fresh 2 Impress (Antwerpen)	1	0	1	2
Jeugdhuis 't Raster (Heusden-Zolder)	1	0	1	2
Jeugdhuis Den Ast (Heule)	1	0	1	3
Jeugdhuis JK JOS (Schepdaal)	1	0	1	3
Jeugdhuis Skalul (Lendeledede)	1	0	1	3

Jeugdhuys Snuffel (Grembergen)	1	0	1	3
Jeugdhuys Tel 18 (Ekeren)	1	0	1	3
Jeugdhuys Jakkedoe (Desselgem)	1	1	1	0
Jeugdhuys Troelant (Sinaai)	1	1	1	0
Jeugdhuys VOC Opstap - Den Engel (Roeselare)	1	1	1	0
Jeugdhuys Plug-in (Leopoldsburg)	1	1	1	1
Jeugdhuys Nootuitgang (Edegem)	1	1	1	2
Jeugdcentrum Ahoy (Wijnegem)	1	1	1	3
Jeugdhuys Club 9 (Koersel-Beringen)	1	1	1	3
Jeugdhuys Dido (Erpe-Mere)	1	1	1	3
Jeugdhuys Sojo (Kessel-Lo)	1	1	1	3
Jongerencentrum Kompas (Sint-Niklaas)	1	1	1	3
Jeugdhuys De Hobbit (Zwevezele)	2	0	0	0
Jeugdhuys Het Andere Geslacht (Lichtervelde)	2	0	0	0
Jeugdhuys 't Onkrooid (Arendonk)	2	0	1	0
JOC Den Deugniet (Koekelare)	2	0	1	0
Jeugdhuys Den Couter (Poperinge)	2	0	1	0
Jeugdhuys Canavia (Oudenaarde)	2	0	1	1
Jeugdhuys De Bierpompe (Wervik)	2	0	1	1
Jeugdhuys De Wauwel (Rijkevorsel)	2	0	1	1
Jeugdhuys De Zebbe (Zwalm)	2	0	1	1
Jeugdhuys Dwars (Nieuwerkerken)	2	0	1	1
Jeugdhuys Guuk (Gooik)	2	0	1	1
Jeugdhuys Jeti (Tielen)	2	0	1	1
Jeugdhuys Living (Laakdal)	2	0	1	1
Jeugdhuys 't Perron (Testelt)	2	0	1	1
Jeugdhuys De Container (Peer)	2	0	1	1
Jeugdhuys De Gloria (Hechtel)	2	0	1	1
Jeugdhuys De Zwik (Bekkevoort)	2	0	1	1
Jeugdhuys De Barak (Dilsen-Stokkem)	2	0	1	2
Jeugdhuys De Kanapee (Kortemark)	2	0	1	2
Jeugdhuys De Stip (Ham)	2	0	1	2
Jeugdhuys Den Traveir (Ledegem)	2	0	1	2
Jeugdhuys Katastroov (Bierbeek)	2	0	1	2
Jeugdhuys 't Stoofke (Rijkel-Borgloon)	2	0	1	2
Jeugdclub Papillon (Meldert (Lummen))	2	0	1	3
Jeugdhuys Contact (Tielt-Wingel)	2	0	1	3
Jeugdhuys Djem (Melsele)	2	0	1	3
Jeugdhuys Ter Walle (Kruibeke)	2	0	1	3
Jeugdhuys Tramalant (Zemst)	2	0	1	3
Jeugdhuys Tronk (Peizegem)	2	0	1	3
Jeugdclub 't Verzet (Knokke-Heist)	2	1	1	0

Jeugdhuis 't Paenhuys (Hoegaarden)	2	1	1	0
Jeugdcentrum Togenblik (Beveren)	2	1	1	2
Jeugdhuis De Bogaard (Geel)	2	1	1	2
Jeugdhuis De Paravang (Middelkerke)	2	1	1	2
Jeugdhuis Krak (Avelgem)	2	1	1	3
Jeugdhuis Spin (Dessel)	2	1	1	3
Jeugdhuis Tessloo (Tessenderlo)	2	1	1	3

DEEL 1

PROFIEL VAN DE JEUGDHUIZEN

1. Diversiteit aan jeugdhuizen in cijfers

Hoewel alle jeugdhuizen in dit onderzoek de jeugdhuismethodiek onderschrijven, is er toch een grote diversiteit aan werkingen. Om die reden peilden we naar enkele indicatoren waarmee jeugdhuizen kunnen worden onderscheiden.

1.1. Verstedelijkingsgraad

Een eerste indicator is de verstedelijkingsgraad van het gebied waar het jeugdhuis gelegen is. Tabel 3 toont dat de ene helft van de jeugdhuizen in matig⁹ verstedelijkt gebied ligt, en de andere helft in sterk verstedelijkt gebied¹⁰.

Tabel 3 Verstedelijkingsgraad

Verstedelijkingsgraad	%	N
Matig verstedelijkt	50,0	35
Sterk verstedelijkt	50,0	35
<i>Totaal</i>	<i>100</i>	<i>70</i>

1.2. Jaar van oprichting

Een tweede indicator van diversiteit betreft het jaar waarin een jeugdhuis werd opgericht (Tabel 4). Het oudste jeugdhuis in de steekproef werd in 1960 opgericht, een kwart voor 1976, de helft na 1993, en een kwart na 2004¹¹.

Tabel 4 Jaar waarin jeugdhuis werd opgericht

	Min.	Max.	Kwart ¹² . 1	Kwart. 2	Kwart. 3	Gem.	SD	N
Oprichtingsjaar	1960	2013	1976	1993	2004	1990	15	68

1.3. Focus van het jeugdhuis

Een derde indicator is de focus of functie van het jeugdhuis (Tabel 5). De jeugdhuizen leggen het meeste nadruk op de openingsmomenten en het organiseren van feestjes, en vervolgens op het aanbieden van concerten en podia¹³. Uitstappen, sport en expressie komen heel wat minder aan bod.

Tabel 5 Focus/functie van het jeugdhuis - geforceerde rangschikking van 0 tot 5, waarbij een hoger getal staat voor een hogere mate van belang

JH legt de nadruk op:	Gem. op 5	SD	N
Openingsmomenten (instuif, ontmoeting, etc.)	4,06	1,26	63
Feestjes organiseren	3,90	1,15	69
Concert/podium	2,95	1,34	63
Uitstappen (bijv. weekends)	1,76	1,32	63
Sport	1,59	1,22	59
Expressie (toneel, dans, workshops, etc.)	0,95	1,18	61

9 Wegens een verwaarloosbaar aantal jeugdhuizen in zwak verstedelijkt gebied, werden de categorieën 'zwak' en 'matig' samengevoegd tot 'zwak verstedelijkt'.

10 Op blz. 180 wordt nagegaan hoe jeugdhuizen uit sterk verstedelijkt gebieden verschillen van jeugdhuizen uit matig verstedelijkt gebieden. Daarvoor worden de samenhangen bestudeerd tussen verstedelijkingsgraad en de andere gegevens uit de bevraging van de jeugdhuisverantwoordelijken (zie inleiding deel 6).

11 Op blz. 180 tonen we de kenmerken waarop jeugdhuizen verschillen naarmate ze langer bestaan.

12 Kwart. wijst op 'kwartiel': één van de drie waarden die de geordende dataset in vier gelijke delen opdeelt; elk deel is dus een kwart van de dataset. Het tweede kwartiel staat gelijk aan de 'mediaan': de waarde die het midden van de set aangeeft.

13 Op blz. 181 kijken we welke zaken kenmerkend zijn voor jeugdhuizen die meer nadruk leggen op openingsmomenten dan op feest, concert en podium.

1.4. Sterktes van het jeugdhuis

Als vierde indicator vroegen we de jeugdhuisen naar hun sterktes op een aantal vlakken, op twee manieren: een rangschikking (Tabel 6), en het opstellen van een top 3 van sterktes (Tabel 7)¹⁴. In beide gevallen wordt de sfeer en het groepsgevoel in het jeugdhuis aangeduid als grootste sterkte, op afstand gevolgd door het aanbieden van ruimte voor inspraak en participatie, en van activiteiten. Het minst vaak aangegeven als sterkte, is het bereik van diverse jongerengroepen. Het imago staat ook opvallend weinig in de top 3 van sterktes.

Tabel 6 Sterktes van het jeugdhuis (0=zwak; 5=sterk)

Sterktes JH:	Gem.	SD	-	-/+	+	Totaal	N
De sfeer, het groepsgevoel	4,10	0,76	1,4%	15,7%	82,9%	100,0%	70
Ruimte voor inspraak en participatie	3,87	0,74	2,9%	25,7%	71,5%	100,0%	70
Het activiteitenaanbod	3,50	0,86	8,5%	44,3%	47,2%	100,0%	70
Een sterk vrijwilligersteam	3,46	0,96	12,9%	40,0%	47,2%	100,0%	70
Het imago	3,39	0,91	18,6%	34,3%	47,1%	100,0%	70
De continuïteit, het jeugdhuis blijft steeds goed draaien	3,37	0,94	11,4%	42,9%	45,7%	100,0%	70
Ruimte voor experiment en leerprocessen	3,36	0,92	18,8%	37,7%	43,5%	100,0%	69
Het bereik van diverse jongerengroepen	3,06	1,01	27,1%	38,6%	34,3%	100,0%	70

Tabel 7 Sterktes van het jeugdhuis (top 3)

Sterktes JH:	n°1	n°2	n°3	In top 3:	Totaal	N
De sfeer, het groepsgevoel	44,9%	15,9%	11,6%	72,5%	100,0%	69
Het activiteitenaanbod	15,9%	18,8%	11,6%	46,4%	100,0%	69
Ruimte voor inspraak en participatie	7,2%	18,8%	17,4%	43,5%	100,0%	69
Een sterk vrijwilligersteam	10,1%	11,6%	17,4%	39,1%	100,0%	69
De continuïteit, het jeugdhuis blijft steeds goed draaien	11,6%	5,8%	15,9%	33,3%	100,0%	69
Ruimte voor experiment en leerprocessen	4,3%	8,7%	15,9%	29,0%	100,0%	69
Het bereik van diverse jongerengroepen	2,9%	14,5%	1,4%	18,8%	100,0%	69
Het imago	2,9%	5,8%	8,7%	17,4%	100,0%	69

1.5. Avonden per week open voor bezoekers

Het gemiddelde jeugdhuis is 2 à 3 avonden per week open voor bezoekers (Tabel 8).

Tabel 8 Aantal avonden per week dat jeugdhuis open is

	Min.	Max.	Med. ¹⁵	Mod. ¹⁶	Gem. op 7	SD	N
Avonden per week JH open:	1	6	2	2	2,65	1,35	63

14 Op blz. 182 onderzoeken we hoe jeugdhuisen verschillen van elkaar naargelang de zaken waar ze zichzelf sterk in achten.

15 De 'mediaan' is een centrummaat, die het midden van de geordende gegevensverzameling aanduidt.

16 De modus is de waarde die het vaakst voorkomt in de frequentieverdeling.

Ongeveer drie vierde van de jeugdhuizen is 2 tot 4 avonden per week open (Tabel 9). Een vijfde van de jeugdhuizen stelt zijn deuren slechts 1 dag per week open.

Tabel 9 Aantal avonden per week dat jeugdhuis open is (frequentietabel)

Avonden per week JH open:	%	N
1	19,0	12
2	38,1	24
3	14,3	9
4	20,6	13
5	3,2	2
6	4,8	3
<i>Totaal</i>	<i>100,0</i>	<i>63</i>

1.6. Frequentie activiteiten voor bezoekers

Een volgende indicator is de frequentie waarmee jeugdhuizen activiteiten organiseren voor de bezoekers (Tabel 10). De grote meerderheid (84%) doet dit maandelijks, of een paar keer per maand.

Tabel 10 Frequentie waarmee jeugdhuizen activiteiten organiseren voor hun bezoekers

Frequentie activiteiten bezoekers:	%	N
Jaarlijks	1,6	1
Een paar keer per jaar	9,4	6
Maandelijks	45,3	29
Een paar keer per maand	39,1	25
Wekelijks	3,1	2
Een paar keer per week	1,6	1
<i>Totaal</i>	<i>100,0</i>	<i>64</i>

1.7. Frequentie vergaderingen

In het merendeel van de jeugdhuizen (80%) wordt één of meerdere keren per maand vergaderd, en bij een vijfde gebeurt dat zelfs wekelijks (Tabel 11).

Tabel 11 Frequentie waarmee vergaderd wordt in het jeugdhuis

Frequentie vergaderingen:	%	N
Jaarlijks	1,6	1
Een paar keer per jaar	6,6	4
Maandelijks	39,3	24
Een paar keer per maand	31,1	19
Wekelijks	19,7	12
Een paar keer per week	1,6	1
<i>Totaal</i>	<i>100,0</i>	<i>61</i>

1.8. Statuut van het jeugdhuis

Meer dan drie vierde van de jeugdhuisen (78%) is erkend als autonome vzw (Tabel 12). Heel wat minder jeugdhuisen zijn ingeschreven als gemeentelijke vzw (15%) of als feitelijke vereniging (7%).

Tabel 12 Statuut van het jeugdhuis

Statuut JH:	%	N
Autonome vzw	78,3	47
(Para)gemeentelijke vzw	15,0	9
Feitelijke vereniging	6,7	4
Totaal	100,0	60
Wekelijks	19,7	12
Een paar keer per week	1,6	1
Totaal	100,0	61

1.9. Doelen voor het jeugdhuis

Een laatste indicator waarmee we jeugdhuisen kunnen differentiëren is het belang dat men hecht aan een aantal mogelijke doelen voor het jeugdhuis (Tabel 13). Maar, zoals blijkt uit Tabel 14 en Tabel 15, kan het merendeel van de jeugdhuisen zich vinden in het merendeel van de opgelijste doelen.

Toch merken we een duidelijke rangordening in de mate van belang die de jeugdhuisen aan deze doelen hechten. Helemaal bovenaan staat het bieden van een plaats voor de jongeren, en meer bepaald een plaats waar ze vrienden kunnen ontmoeten, steeds terecht kunnen, en zichzelf kunnen ontplooiën. Bijna even belangrijke doelen voor de jeugdhuisen zijn: de jongeren verantwoordelijkheid leren op nemen, en hen een zinvolle tijdsbesteding geven. De stem van de jongeren vertalen naar buiten toe wordt minder belangrijk geacht, maar nog steeds door twee derde van de jeugdhuisen. De zuiver maatschappelijke doelen (beter maatschappelijk functioneren van de jongeren, en overlast door jongeren tegengaan¹⁷) krijgen het minste bijval, maar toch gaat het hier nog om ongeveer de helft van de jeugdhuisen.

In vergelijking met de WMKJ's (voor zover dezelfde items in beide bevragingen aan bod komen), hechten de jeugdhuisen iets meer belang aan het bieden van een plaats waar de jongeren vrienden kunnen ontmoeten, ongeveer evenveel belang aan het tegengaan van overlast door jongeren, en heel wat minder belang aan de overige, meer maatschappijgerichte doeleinden (beter functioneren in de maatschappij, en het laten horen van de stem van de jongeren).

Tabel 13 Belangrijke doelen voor het jeugdhuis (1=helemaal niet belangrijk, 5=heel belangrijk)

Doelen voor JH:	WMKJ		JH		-	-/+	+	Totaal	N
	Gem. op 5	SD	Gem. op 5	SD					
De jongeren een plaats geven om vrienden te ontmoeten	4.49	0.61	4.66	0.48	0.0%	0.0%	100.0%	100.0%	61
De jongeren een veilige plaats geven waar ze steeds terecht kunnen	4.51	0.84	4.44	0.62	0.0%	6.6%	93.4%	100.0%	61
De jongeren een plaats geven waar ze kunnen experimenteren, bijleren en zichzelf ontplooiën	x	x	4.33	0.68	0.0%	11.5%	88.6%	100.0%	61

¹⁷ Omdat de jeugdhuisen het meest verdeeld blijken te zijn over de mate waarin overlast tegengaan een belangrijk doel is, gaan we na op blz. 187 hoe jeugdhuisen die dit doel nastreven verschillen van zij die dat niet doen.

De jongeren verantwoordelijkheid leren opnemen	x	x	4.20	0.75	1.6%	14.8%	83.6%	100.0%	61
De jongeren een zinvolle tijdsbesteding geven	4.65	0.54	4.11	0.64	0.0%	14.8%	85.2%	100.0%	61
De stem van jongeren laten horen	4.61	0.64	3.89	0.82	3.3%	29.5%	67.2%	100.0%	61
Jongeren beter laten functioneren in de maatschappij	4.38	0.92	3.66	0.95	11.5%	32.8%	55.7%	100.0%	61
Overlast door jongeren tegengaan	3.27	1.10	3.26	1.12	22.9%	27.9%	49.1%	100.0%	61

Tabel 14 Aantal keer niet belangrijk vinden van doelen voor het jeugdhuis

Aantal x niet belangrijk	%	N
0	72,1	44
1	16,4	10
2	11,5	7
<i>Totaal</i>	<i>100,0</i>	<i>61</i>

Tabel 15 Aantal keer belangrijk vinden van doelen voor het jeugdhuis

Aantal x belangrijk	%	N
3	8,2	5
4	6,6	4
5	14,8	9
6	19,7	12
7	26,2	16
8	24,6	15
<i>Totaal</i>	<i>100,0</i>	<i>61</i>

2. Samenstelling

2.1. De vrijwilligers

2.1.1. Aantallen

Een kwart van de jeugdhuisen heeft 8 kernvrijwilligers of minder, de helft 14 of meer, en een kwart meer dan 20. Een kwart jeugdhuisen kan beroep doen op 5 of minder losse vrijwilligers, de helft op 10 of meer, en een kwart op 30 of meer. Gemiddeld heeft een jeugdhuis 17 vaste vrijwilligers en 26 losse vrijwilligers (Tabel 16).

Tabel 16 Aantal vaste en losse vrijwilligers

Aantal	Min.	Max.	Kwart. 1	Kwart. 2	Kwart. 3	Gem.	SD	N
Vaste vrijwilligers:	2	100	8	14	20	16,82	14,92	61
Losse vrijwilligers:	0	400	5	10	30	26,25	53,81	61

De mate waarin de jeugdhuisen van deze gemiddeldes afwijken is echter zeer groot¹⁸.

¹⁸ Om die reden gaan we na op blz. 188 welke vlakken jeugdhuisen met veel vrijwilligers afwijken van jeugdhuisen met weinig vrijwilligers.

2.1.2. Rekrutering

a. Manier van rekruteren

Tabel 17 toont dat jeugdhuizen zich bij het rekruteren van nieuwe vrijwilligers zich voornamelijk richten tot gekende jongeren of doelgroepen: in de meeste gevallen stellen bezoekers zich spontaan kandidaat om vrijwilliger te worden, of worden vaste bezoekers aangesproken op hun interesses. Ook de kring van vrienden, kennissen, en familie van bestaande vrijwilligers blijkt een populaire rekruteringspoel te vormen. Een kleine helft van de jeugdhuizen trekt (ook) vrijwilligers aan via promotiecampagnes (bijv. via Facebook, flyers of een open activiteit), maar andere vormen van externe rekrutering (via het lokale bestuur, scholen en andere instellingen of organisaties) zijn minder ingeburgerd.

Tabel 17 Manier waarop nieuwe vrijwilligers worden gerekruteerd (meerderde antwoorden mogelijk)

Hoe worden nieuwe vrijwilligers gerekruteerd?	%	N
We spreken vaste bezoekers aan op hun interesses	83,6%	51
Ze bieden zich uit eigen initiatief/spontaan aan	82,0%	50
Via vrienden, kennissen, familie... van bestaande vrijwilligers	70,5%	43
Via promotiecampagnes van het jeugdhuis (bijv. Facebook, flyers, open activiteit)	44,3%	27
Via andere instellingen/organisaties	14,8%	9
Via scholen, hogescholen en universiteiten	13,1%	8
Via promotiekanalen van de stad/gemeente (bijv. krantje)	11,5%	7
Andere	4,9%	3

Een kleine helft van de jeugdhuizen rekruteert haar vrijwilligers enkel intern, en een grote helft zowel intern als extern¹⁹; jeugdhuizen die enkel extern rekruteren komen zelden voor (Tabel 18).

Tabel 18 Manier waarop nieuwe vrijwilligers worden gerekruteerd: intern/extern

Rekrutering nieuwe vrijwilligers:	%	N
Enkel intern	47,5	29
Enkel extern	1,6	1
Intern + extern	50,8	31
<i>Totaal</i>	<i>100,0</i>	<i>61</i>

We onderzochten ook welke rekruteringsacties gelinkt zijn aan het aantal vrijwilligers in een jeugdhuis (niet in tabel). Een opmerkelijke bevinding is dat jeugdhuizen die rekruteren via scholen, hogescholen en universiteiten zowel meer vaste vrijwilligers ($r = 0,418$) als losse vrijwilligers ($r = 0,473$) weten aan te trekken.

b. Selectiecriteria

Ongeveer een kwart van de jeugdhuizen stelt geen criteria voorop om vrijwilligers te selecteren (Tabel 19). Bij de jeugdhuizen die dit wel doen, wordt bij potentiële vrijwilligers het vaakst gekeken naar hun enthousiasme. Zelf vaste bezoeker zijn van het jeugdhuis, en de 'juiste' leeftijd hebben, zijn ook nog voor de kleine helft van de jeugdhuizen doorslaggevende criteria. In tegenstelling tot de WMKJ's, wordt in de jeugdhuizen heel wat minder gekeken naar de competenties van de kandidaten, hun ervaring in het jeugdwerk, en wordt er minder rekening gehouden met hun bijdrage tot de diversiteit binnen de groep.

¹⁹ De bovenste drie items uit Tabel 17 worden als 'intern' beschouwd, de overige als 'extern'.

Tabel 19 Selectiecriteria voor vrijwilligers (meerdere antwoorden mogelijk)

Selectiecriteria voor vrijwilligers?	JH		WMKJ	
	%	N	%	N
Nee	26,2%	16	21,9%	7
Enthousiasme	62,3%	38	78,1%	25
Zelf vaste bezoeker van het jeugdhuis	44,3%	27	x	x
Leeftijd	42,6%	26	62,5%	20
Competenties	16,4%	10	46,9%	15
Ervaring met de doelgroep van het jeugdhuis	13,1%	8	25,0%	8
Nastreven van diversiteit binnen de organisatie	8,2%	5	31,2%	10
Ervaring in het jeugdwerk	6,6%	4	34,4%	11
Andere	6,6%	4	12,5%	4

2.2. De beroepskrachten

Een kwart van de jeugdhuisen werkt met beroepskrachten (Tabel 20). Bij de resterende jeugdhuisen zonder beroepskrachten kunnen we drie types onderscheiden: een kleine helft wil geen beroepskrachten, een vijfde heeft daar nog niet over nagedacht, en een tiende zou wel graag beroepskrachten in dienst nemen. Dat laatste contrasteert met eerder onderzoek²⁰ waaruit bleek dat zo goed als alle bevraagde jeugdhuisen zonder beroepskracht er ook geen wensten.

Tabel 20 Werken met beroepskrachten

Werken met beroepskrachten?	%	N
Ja	25,0	16
Nee, maar we zouden dat wel willen	10,9	7
Nee, en we willen dat ook niet	43,8	28
Nee, het is nog niet in ons opgekomen	20,3	13
<i>Totaal</i>	<i>100,0</i>	<i>64</i>

2.2.1. Jeugdhuisen met beroepskrachten

a. Profiel van geprofessionaliseerde jeugdhuisen

Op blz. 191 stellen we een profiel op van jeugdhuisen met beroepskrachten.

b. Aantal beroepskrachten

Het kwart jeugdhuisen dat geprofessionaliseerd is, kan op gemiddeld twee betaalde jeugdwerkers beroep doen (Tabel 21). Het merendeel (de grote helft) moet het met één beroepskracht stellen (Tabel 22).

Tabel 21 Aantal beroepskrachten

	Min.	Max.	Med.	Mod.	Gem.	SD	N
Aantal beroepskrachten:	1	5	1	1	2,06	1,48	16

20 X RAY, jeugdhuisen in Oost-Vlaanderen (VFJ, 2002)

Tabel 22 Aantal beroepskrachten: frequentieverdeling

Aantal beroepskrachten:	%	N
1	56,3	9
2	12,5	2
3	12,5	2
4	6,3	1
5	12,5	2
<i>Totaal</i>	<i>100,0</i>	<i>16</i>

c. Verloop van beroepskrachten

Volgens de verantwoordelijken blijven de beroepskrachten gemiddeld vijf jaar actief in hun jeugdhuis (Tabel 23).

Tabel 23 Gemiddeld aantal jaar dat beroepskrachten actief blijven in jeugdhuis (schatting verantwoordelijken)

	Min.	Max.	Med.	Mod.	Gem.	SD	N
Aantal jaar beroepskrachten actief in JH	1	10	5	3 & 5	5,10	2,98	15

d. Functies waarvoor beroepskrachten worden ingezet

Meer dan drie kwart van de beroepskrachten (uit de geprofessionaliseerde jeugdhuisen in onze steekproef) heeft een coördinerende functie, de helft een administratief en/of logistiek-technische functie, en iets meer dan een kwart is educatief medewerker (Tabel 24).

Tabel 24 Functies waarvoor men beroepskrachten heeft (meerdere antwoorden mogelijk)

Functies waarvoor beroepskracht:	%	N
Coördinator/teamverantwoordelijke	78,6	11
Administratief medewerker	50,0	7
Logistiek-technisch medewerker	50,0	7
Educatief medewerker	28,6	4

e. Financiering beroepskrachten

Het stads- of gemeentebestuur heeft het grootste aandeel in de financiering van de beroepskrachten uit onze steekproef, gevolgd door de Vlaamse overheid, en het jeugdhuis zelf (Tabel 25).

Tabel 25 Financiering beroepskrachten (meerdere antwoorden mogelijk)

Financiering beroepskrachten:	%	N
De stad/gemeente	68,8	11
De Vlaamse overheid	56,2	9
Ons jeugdhuis	50,0	8
Andere	25,0	4

f. Personeelsbeleid

Tabel 26 geeft enkele aspecten weer van het beleid dat de geprofessionaliseerde jeugdhuizen voeren ten opzichte van hun beroepskrachten. Hier springt de verdeeldheid tussen de jeugdhuizen in het oog. De helft van de jeugdhuizen organiseert werkoverleg voor de beroepskrachten, een iets kleiner aandeel moedigt hen aan om VTO te volgen, ruim een derde voorziet in evaluatiegesprekken, en houdt er een uitgewerkt aanwervingsbeleid voor beroepskrachten op na, en een kwart heeft een onthaalbeleid voor beroepskrachten uitgewerkt. Telkens zijn er echter ongeveer evenveel jeugdhuizen die dit niet aanbieden. Nog geen vijfde van de jeugdhuizen gaat akkoord met alle stellingen (Tabel 28), en bijna een derde antwoordt negatief op alle stellingen (Tabel 27).

Tabel 26 Stellingen omtrent personeelsbeleid (1=helemaal niet akkoord, 5=helemaal akkoord)

Ons jeugdhuis...	-	-/+	+	Totaal	N
...organiseert op regelmatige basis werkoverleg en/of –besprekingen voor de beroepskrachten	43,7%	6,2%	50,0%	100,0%	16
...moedigt de beroepskrachten aan om VTO (vorming, training & opleiding) te volgen	43,7%	12,5%	43,8%	100,0%	16
...voorziet op regelmatige basis functionerings- en evaluatiegesprekken voor de beroepskrachten	43,7%	18,8%	37,5%	100,0%	16
...heeft een uitgewerkt aanwervingsbeleid voor beroepskrachten	43,7%	18,8%	37,4%	100,0%	16
...heeft een uitgewerkt onthaalbeleid voor beroepskrachten	37,4%	37,5%	25,0%	100,0%	16

Tabel 27 Aantal keer niet akkoord met stellingen omtrent personeelsbeleid

Aantal x NA	%	N
0	31,3	5
1	18,8	3
2	18,8	3
5	31,3	5
<i>Totaal</i>	<i>100,0</i>	<i>16</i>

Tabel 28 Aantal keer akkoord met stellingen omtrent personeelsbeleid

Aantal x A	%	N
0	37,5	6
1	6,3	1
2	18,8	3
3	18,8	3
5	18,8	3
<i>Totaal</i>	<i>100,0</i>	<i>16</i>

Jeugdhuizen met meerdere beroepskrachten scoren beter op alle aspecten van personeelsbeleid, behalve op vlak van werkoverleg (waarin ze niet verschillen van jeugdhuizen met beroepskrachten die er alleen voor staan) (niet in tabel).

g. Meerwaarde van werken met beroepskrachten

We vroegen de geprofessionaliseerde jeugdhuisen naar wat beroepskrachten volgens hen mogelijk maken (Tabel 29). Veel, zo blijkt. Beroepskrachten zouden, aldus de verantwoordelijken, in de eerste plaats een meerwaarde vormen omdat ze over bepaalde expertise, vaardigheden, kennis, etc. (bijv. omtrent wet- en regelgeving) beschikken die aan de vrijwilligers ontbreken (wat een meerwaarde is, eerder dan een ontlasting van de vrijwilligers), omdat ze het jeugdhuis draaiende houden, en de kwaliteit van het aanbod optrekken. Verder worden beroepskrachten geapprecieerd omdat ze de jongeren wakker houden en hen ondersteunen in het nemen van initiatief (maar echter minder omdat ze de talenten van jongeren identificeren en aanwenden). Het introduceren van nieuwe doelgroepen zou het minst in de mogelijkheden van de beroepskrachten vallen.

Tabel 29 Stellingen rond wat beroepskrachten mogelijk maken in het jeugdhuis (1=helemaal niet akkoord; 5=helemaal akkoord)

Beroepskrachten...	Gem. op 5	SD	-	-/+	+	Totaal	N
...hebben bepaalde expertise, vaardigheden, kennis,... die de vrijwilligers niet hebben (bijv. omtrent wet- en regelgeving)	4,31	0,87	6,2%	6,2%	87,5%	100,0%	16
...zorgen voor stabiliteit/continuïteit in de werking (bijv. dat jeugdhuis blijft draaien)	4,31	0,87	6,2%	6,2%	87,5%	100,0%	16
...trekken de kwaliteit van ons aanbod op	4,25	0,45	0,0%	0,0%	100,0%	100,0%	16
...zorgen voor een andere kijk/perspectief in het jeugdhuis	4,00	0,73	0,0%	25,0%	75,0%	100,0%	16
...ondersteunen de jongeren in hun ondernemerschap, eigen initiatiefname	3,94	0,85	6,2%	18,8%	75,0%	100,0%	16
...houden ons wakker, brengen extra dynamiek in het jeugdhuis	3,94	0,77	6,2%	12,5%	81,3%	100,0%	16
...stimuleren inspraak van de jongeren	3,81	0,83	6,2%	25,0%	68,8%	100,0%	16
...ontlasten de vrijwilligers	3,81	0,75	0,0%	37,5%	62,6%	100,0%	16
...ontsluiten een breder netwerk (buurt, andere instellingen/organisaties) rond het jeugdhuis	3,81	0,83	6,2%	25,0%	68,8%	100,0%	16
...merken de talenten van de jongeren op, en zetten die in op de juiste plaats	3,69	0,70	6,2%	25,0%	68,7%	100,0%	16
...brengen nieuwe doelgroepen binnen in het jeugdhuis	3,50	0,63	0,0%	56,2%	43,7%	100,0%	16

h. Nadelen van werken met beroepskrachten

De voordelen van het werken met beroepskrachten (Tabel 29) zijn duidelijk groter dan de nadelen (Tabel 30). Wel vindt de helft van de verantwoordelijken uit geprofessionaliseerde jeugdhuisen dat werken met beroepskrachten soms afhankelijkheid teweeg brengt bij de vrijwilligers – deze uitspraak kan echter op meerdere manieren worden geïnterpreteerd. Ruim een derde vindt ook dat werken met beroepskrachten zwaar doorweegt op het budget, maar er zijn meer jeugdhuisen die daar geen financiële druk van ondervinden. De tijdsinvestering, en het eventuele effect op de spontaniteit van het jeugdhuis, vormen zelden een hinderpaal.

Tabel 30 Nadelen van werken met beroepskrachten (1=helemaal niet akkoord; 5=helemaal akkoord)

Werken met beroepskrachten...	Gem. op 5	-	-/+	+	Totaal	N
...maakt de vrijwilligers soms afhankelijk van beroepskrachten	3,38	25,0%	25,0%	50,0%	100,0%	16
...neemt een grote hap uit ons budget weg	2,94	43,7%	18,8%	37,4%	100,0%	16
...is een grote tijdsinvestering voor het bestuur van ons jeugdhuis	2,56	62,5%	18,8%	18,8%	100,0%	16
...doet soms afbreuk aan het spontane karakter van het jeugdhuis	2,50	50,0%	37,5%	12,5%	100,0%	16

2.2.2. Jeugdhuizen zonder beroepskrachten

• ...maar die dat wel zouden willen

Aan het kleine aandeel jeugdhuizen dat zonder beroepskrachten werkt maar dat wel zou willen²¹, vroegen we welk type beroepskracht hun het best van pas zou komen (Tabel 31). De grote helft denkt gebaat te zullen zijn bij een educatief medewerker, en de resterende jeugdhuizen bij een logistiek-technisch of administratief medewerker.

Tabel 31 Jeugdhuizen zonder beroepskrachten, maar die dat wel zouden willen: type beroepskracht dat het best van pas zou komen

Welk type beroepskracht zou best van pas komen?	%	N
Educatief medewerker (animator, programmator, jeugdwerker)	57,1	4
Logistiek-technisch medewerker	28,6	2
Administratief medewerker	14,3	1
<i>Totaal</i>	<i>100,0</i>	<i>7</i>

Als we dan vragen wat ze denken dat beroepskrachten zullen mogelijk maken in hun jeugdhuis (Tabel 32), gaat het in eerste instantie om 'een frisse wind' in het jeugdhuis, en meer bepaald om het verbreden van het netwerk rond het jeugdhuis, en van het perspectief en de dynamiek binnen het jeugdhuis, maar ook om het zorgen voor stabiliteit en continuïteit in het jeugdhuis. Buiten het ondersteunen van jongeren in hun ondernemerschap en initiatiefname, draait het hen minder om zaken die rechtstreeks op de jongeren van toepassing zijn, met name hun talenten opmerken en inzetten, hun inspraak stimuleren, en het aantrekken van nieuwe doelgroepen.

Tabel 32 Jeugdhuizen zonder beroepskrachten, maar die dat wel zouden willen: wat ze denken dat beroepskrachten mogelijk zullen maken in hun jeugdhuis (1=helemaal niet akkoord; 5=helemaal akkoord)

Beroepskrachten...	Gem. op 5	SD	-	-/+	+	Totaal	N
...ontsluiten een breder netwerk (buurt, andere instellingen/organisaties) rond het jeugdhuis	4,14	0,69	0,0%	14,3%	85,7%	100,0%	7
...zorgen voor een andere kijk/perspectief in het jeugdhuis	4,14	0,69	0,0%	14,3%	85,7%	100,0%	7
...zorgen voor stabiliteit/continuïteit in de werking (bijv. dat jeugdhuis blijft draaien)	4,14	0,90	0,0%	28,6%	71,5%	100,0%	7
...houden ons wakker, brengen extra dynamiek in het jeugdhuis	4,00	0,82	0,0%	28,6%	71,5%	100,0%	7
...ontlasten de vrijwilligers	3,86	0,90	0,0%	42,9%	57,2%	100,0%	7
...trekken de kwaliteit van ons aanbod op	3,71	0,76	0,0%	42,9%	57,2%	100,0%	7
...ondersteunen de jongeren in hun ondernemerschap, eigen initiatiefname	3,57	1,27	14,3%	14,3%	71,4%	100,0%	7
...hebben bepaalde expertise, vaardigheden, kennis,... die de vrijwilligers niet hebben (bijv. omtrent wet- en regelgeving)	3,43	1,13	28,6%	14,3%	57,2%	100,0%	7
...merken de talenten van de jongeren op, en zetten die in op de juiste plaats	3,29	1,25	14,3%	42,9%	42,9%	100,0%	7
...brengen nieuwe doelgroepen binnen in het jeugdhuis	3,29	0,76	0,0%	85,7%	14,3%	100,0%	7
...stimuleren inspraak van de jongeren	3,14	1,35	28,6%	28,6%	42,9%	100,0%	7

Als we de antwoorden vergelijken met deze van de jeugdhuizen met beroepskrachten, valt vooral op dat de verwachtingen van de jeugdhuizen zonder beroepskrachten lager liggen. Heel wat minder denken ze dat de meerwaarde van professionalisering zich zal uiten in de expertise, vaardigheden en kennis van de beroepskrachten, als stimulans voor inspraak, ondernemerschap, en zelfontplooiing van de jongeren, en in de kwaliteit van het aanbod.

21 Het gaat hier slechts om 7 jeugdhuizen. Dit heeft wellicht consequenties voor de representativiteit van de verder uitgesplitste resultaten.

Ze veronderstellen wel vaker dat beroepskrachten ten goede zullen komen van het netwerk van het jeugdhuis. Gemeenschappelijk aan beide types jeugdhuisen is dat de zaken die direct met de jongeren te maken hebben (inzet op talent, stimuleren van inspraak en doelgroepverbreding) relatief laag in de rangordening staan.

Tot slot vroegen we deze jeugdhuisen nog wat hen verhindert om beroepskrachten in dienst te nemen (Tabel 33). De grootste obstakels zijn een gebrek aan middelen, en een negatieve evaluatie van de aanvraag voor beroepskrachten door het lokale bestuur. Een paar jeugdhuisen stellen zich ook vragen over de mate waarin vrijwilligers afhankelijk zullen worden van de beroepskrachten.

Tabel 33 Jeugdhuisen zonder beroepskrachten, maar die dat wel zouden willen: wat hen tegenhoudt om met beroepskrachten te werken (meerdere antwoorden mogelijk)

Wat houdt jullie tegen om met beroepskrachten te werken?	%	N
We vinden er niet voldoende middelen voor	57,1	4
De stad/gemeente heeft onze aanvraag voor een beroepskracht niet goedgekeurd	42,9	3
Het zou onze vrijwilligers misschien te afhankelijk maken van beroepskrachten	28,6	2
Het zou misschien een te grote tijdsinvestering zijn voor het bestuur van ons jeugdhuis	14,3	1
Het zou misschien afbreuk doen aan het spontane karakter van ons jeugdhuis	14,3	1
Andere	14,3	1

• **...en die dat ook niet willen**

Zoals we eerder zagen, hebben de meeste jeugdhuisen geen beroepskracht, en willen ze dat ook niet (44%)²² (Tabel 20). Ongeveer twee derde van de jeugdhuisen geeft aan dat hun jeugdhuis nu al prima draait op enkel vrijwilligers, en vreest dat beroepskrachten enkel ten koste zullen gaan van de spontaniteit en ongebondenheid, en van het budget. De verantwoordelijkheden van het werkgeverschap worden daarentegen minimaal ingeschat, net als de tijdsinvestering voor het jeugdhuisbestuur – dat laatste was trouwens ook het geval voor jeugdhuisen met beroepskrachten (Tabel 30).

Tabel 34 Jeugdhuisen zonder beroepskrachten, en die dat ook niet willen: redenen om niet met beroepskrachten te werken (meerdere antwoorden mogelijk)

Waarom wil je JH niet met beroepskrachten werken?	%	N
Het zou misschien afbreuk doen aan het spontane karakter van ons jeugdhuis	67,9	19
Ons jeugdhuis draait prima met vrijwilligers	64,3	18
We zouden wellicht te veel moeite moeten doen om de personeelskosten te dekken	64,3	18
Het zou onze vrijwilligers misschien te afhankelijk maken van beroepskrachten	53,6	15
We zouden niet weten hoe we ons als werkgever moeten opstellen	17,9	5
Het zou misschien een te grote tijdsinvestering zijn voor het bestuur van ons jeugdhuis	10,7	3
Andere	10,7	3

22 Op blz. 191 gaan we nog na hoe het profiel van jeugdhuisen die geen beroepskrachten wensen verschilt met dat van de rest.

2.3. De bezoekers

2.3.1. Aantallen

De gemiddelde jeugdhuisactiviteit lokt 118 bezoekers, en de gemiddelde instuif 45 bezoekers (Tabel 35)²³.

Tabel 35 Gemiddeld aantal bezoekers

Gem. aantal bezoekers:	Min.	Max.	Kwart. 1	Kwart. 2	Kwart. 3	Gem.	SD	N
Op een activiteit:	10	500	40	80	150	118	100	63
Op een instuif/ ontmoetingsmoment:	5	150	20	30	50	45	35	63

2.3.2. Rekrutering en bereik

a. Reikwijdte van het bezoekersbereik

Ongeveer een kwart van de jeugdhuisen heeft bezoekers die voornamelijk afkomstig zijn uit de buurt of wijk van het jeugdhuis (23%, vs. 44% WMKJ's), een derde uit de stad of gemeente van het jeugdhuis, en vier op tien uit meerdere steden of gemeenten (Tabel 36).

Tabel 36 Reikwijdte bereik bezoekers

Onze bezoekers komen doorgaans uit...	%	N
...de buurt/wijk	23,4	15
...de stad/gemeente	37,5	24
...meerdere steden/gemeenten	39,1	25
<i>Totaal</i>	<i>100,0</i>	<i>64</i>

b. Drempels om nieuwe jongeren bij het jeugdhuis te betrekken

De grootste obstakels om nieuwe jongeren aan te trekken (Tabel 37) hebben te maken met het beeld dat de jongeren (en hun ouders) van het jeugdhuis en haar bezoekers hebben (of gewoon weg niet hebben). Mogelijks is dit gelinkt aan de aanwezigheid van een dominante groep die nieuwkomers (al dan niet bewust) buiten houdt, hoewel weinig jeugdhuisen vinden dat hun aanbod zich richt op een beperkte (sub)doelgroep, of dat ze te weinig voeling zouden hebben met de hedendaagse jongerencultuur.

Verder denken vele jeugdhuisen dat het ontbreken van een uitgewerkt onthaalbeleid de instroom van nieuwkomers belemmert. Dit lijkt gemakkelijk te verhelpen, ware het niet dat de jeugdhuisen dikwijls te weinig tijd, middelen en medewerkers hebben om zich hier mee bezig te houden. Een andere factor die vaak wordt aangehaald is de concurrentie van andere vrijetijdsbestedingen. Zelden als drempels gepercipieerd zijn de kostprijs van activiteiten, en de bereikbaarheid van het jeugdhuis.

23 Op blz. 192 geven we een overzicht van de kenmerken die gelinkt zijn aan het aantal bezoekers dat een jeugdhuis bereikt.

Tabel 37 Drempels om nieuwe jongeren bij het jeugdhuis te betrekken (1=helemaal niet akkoord; 5=helemaal akkoord)

Drempels om nieuwe jongeren bij JH te betrekken:	Gem. op 5	SD	-	-/+	+	Totaal	N
Het beeld/de vooroordelen van de jongeren ten opzichte van ons jeugdhuis	3,83	1,03	11,7%	21,7%	66,7%	100,0%	60
Het niet kennen van de andere jongeren in ons jeugdhuis	3,70	0,96	11,7%	25,0%	63,3%	100,0%	60
Aan ons onthaalbeleid (bijv. lidkaarten, verwelkoming, rondleiding) voor nieuwkomers kan nog gewerkt worden	3,59	0,99	13,1%	27,9%	59,0%	100,0%	61
Concurrentie van andere vrijetijdsbestedingen	3,31	1,12	24,6%	31,1%	44,3%	100,0%	61
Ons jeugdhuis is te weinig gekend in de buurt	3,26	1,25	31,1%	18,0%	50,8%	100,0%	61
Sommige ouders hebben geen vertrouwen in het jeugdhuiswerk	3,21	1,11	23,0%	37,7%	39,3%	100,0%	61
Ons jeugdhuis heeft onvoldoende tijd, middelen en/of medewerkers om meer jongeren te bereiken	3,20	1,03	27,9%	31,1%	40,9%	100,0%	61
Een heersende groep in het jeugdhuis houdt nieuwkomers weg	3,02	1,09	32,8%	32,8%	34,4%	100,0%	61
Onze locatie/infrastructuur is onaantrekkelijk	2,98	1,37	36,1%	23,0%	41,0%	100,0%	61
Ons aanbod richt zich op een beperkte (sub)doelgroep	2,80	1,08	39,3%	41,0%	19,6%	100,0%	61
Het bestuur heeft te weinig voeling met de hedendaagse jongerencultuur	2,57	1,27	55,7%	21,3%	23,0%	100,0%	61
De kostprijs van sommige activiteiten	2,55	1,21	53,4%	25,0%	21,6%	100,0%	60
Ons jeugdhuis is moeilijk te bereiken	2,33	1,23	59,0%	23,0%	18,1%	100,0%	61

2.3.3. Maatschappelijk diverse samenstelling

We vroegen de verantwoordelijken om een schatting²⁴ te maken van het bereik van een aantal 'diverse' groepen. Belangrijk om in het achterhoofd te houden bij volgende cijfers is dat het niet om afgescheiden doelgroepen gaat, en dat er dus overlap is.

Tabel 38 toont dat meisjes ondervertegenwoordigd zijn in de jeugdhuisen (32%)²⁵. Ze zouden wel een relatief groot aandeel jongeren uit het beroeps- en buitengewoon onderwijs bereiken (samen 24%). Allochtone jongeren en jongeren in armoede zijn dan weer in de minderheid.

Tabel 38 Schatting van aandelen 'diverse' jongeren in het jeugdhuis

Schatting % 'diverse' bezoekers:	Gem.	SD	N
% meisjes:	31,8	12,9	58
% jongeren uit het beroepsonderwijs:	16,9	14,3	58
% allochtone jongeren:	9,6	22,7	58
% jongeren in armoede:	8,9	16,0	58
% jongeren uit het buitengewoon onderwijs:	7,0	14,3	58
% holebi's:	4,8	5,1	58
% jongeren met een fysieke of mentale beperking:	3,3	9,5	58

De kleine helft van de jeugdhuisen meent actief naar een zo divers mogelijk publiek te streven, en meer dan een derde zegt het resulterende evenwicht in diversiteit actief te bewaken – wel biedt vier op tien jeugdhuisen geen aangepaste activiteiten voor specifieke doelgroepen aan (Tabel 39).

²⁴ Het hoofdstuk over de bezoekers zal meer betrouwbare informatie opleveren.

²⁵ Op blz. 194 gaan we nog na wat de overige kenmerken zijn van jeugdhuisen die meer meisjes bereiken.

Tabel 39 Uitspraken over de diversiteit in het jeugdhuis (1=helemaal niet akkoord; 5=helemaal akkoord)

Diversiteit in het jeugdhuis:	-	-/+	+	Totaal	N
Bij het werven van nieuwe jongeren streven we actief naar een zo divers mogelijk publiek	19,4%	37,1%	43,5%	100,0%	62
In ons jeugdhuis wordt het evenwicht in diversiteit actief bewaakt (bijv. dominantie van een bepaalde groep vermijden/tegenwerken)	29,0%	35,5%	35,5%	100,0%	62
We voorzien specifieke activiteiten voor specifieke doelgroepen	40,3%	25,8%	33,8%	100,0%	62

3. Financiering

3.1. Geldzorgen

Tabel 40 toont dat budgettaire bekommernissen sterk variëren van jeugdhuis tot jeugdhuis: er zijn evenveel jeugdhuizen die veel moeite moeten doen om voldoende fondsen te werven als jeugdhuizen bij wie dit weinig energie kost²⁶. Wat het voeren van een commercieel beleid om rond te komen (bijv. drank verkopen) betreft, geldt ongeveer hetzelfde. Wel zijn er veel meer jeugdhuizen die menen doorgaans rond te komen met het beschikbare budget dan jeugdhuizen waarbij dit niet het geval is.

Tabel 40 Stellingen omtrent rondkomen met het budget van de werking (1=helemaal niet akkoord; 5=helemaal akkoord)

	-	-/+	+	Totaal	N
1. ...kostte het ons jeugdhuis doorgaans veel energie om voldoende fondsen te werven	38,1%	23,8%	38,1%	100,0%	63
2. ...lukte het ons jeugdhuis doorgaans om rond te komen met het beschikbare budget	17,5%	25,4%	57,1%	100,0%	63
3. ...moesten we vaak een commercieel beleid voeren om rond te komen	42,9%	23,8%	33,3%	100,0%	63

3.2. Bronnen

Gemiddeld iets meer dan de helft van het budget per jeugdhuis is afkomstig van zelf georganiseerde activiteiten, en een kwart van het lokale bestuur²⁷ (Tabel 41). De andere niveaus van financiering wegen veel minder door.

Tabel 41% van totale budget afkomstig van verschillende niveaus

% budget van:	Gem. %	SD	N
inkomsten van activiteiten (fuiwen, optredens, inzamelacties,...):	54,7	28,3	58
van de gemeente/stad:	24,5	21,1	58
schenkingen van ouders, sympathisanten, sponsors,...:	5,2	13,7	58
van andere bronnen:	4,6	13,2	58
inkomsten van verhuur:	4,3	8,0	58
van de Vlaamse overheid (of één van haar afdelingen bijv. Ministeries, VDAB,...):	3,1	10,7	58
van de provincie:	2,8	6,4	58
van de federale overheid (Impulsfonds, RVA,...):	0,7	5,3	58
van Europa:	0,1	0,7	58

²⁶ Omwille van die variatie gaan we op blz. 195 na welke jeugdhuizen het zijn die al dan niet financieel gezond zijn.

²⁷ Tot slot gaan we op blz. 196 nog na wat jeugdhuizen die een vijfde of meer van hun budget van het lokale bestuur krijgen onderscheidt van andere jeugdhuizen.

In deze cijfers vinden we hoofdzakelijk variatie naar professionalisering (Tabel 42): jeugdhuisen met beroepskrachten halen een kleiner aandeel inkomsten uit activiteiten, maar halen meer binnen op andere niveaus, en dan vooral wat de Vlaamse overheid betreft.

Tabel 42 Variatie in subsidiëeringsniveaus naar professionalisering

% budget van:	Geen bk		Wel bk	
	Gem. %	N	Gem. %	N
inkomsten van activiteiten (fuiwen, optredens, inzamelacties,...):	59,0	47	36,2	11
inkomsten van verhuur:	3,0	47	9,9	11
van de Vlaamse overheid (of één van haar afdelingen bijv. Ministeries, VDAB,...):	0,9	47	12,6	11
van de provincie:	1,7	47	7,6	11
van de federale overheid (Impulsfonds, RVA,...):	0,0	47	3,6	11
van Europa:	0,0	47	0,5	11

Verder vinden we nog dat jeugdhuisen met meer dan 30% meisjes een groter aandeel van hun inkomsten halen uit activiteiten (63% vs. 47%), en jeugdhuisen die geen lid zijn van Formaat een groter aandeel uit schenkingen (24% vs. 3%)²⁸. Jeugdhuisen die op een structurele wijze samenwerken met de stad of gemeente krijgen niets vanuit Europa of de federale overheid.

We zien weinig verbanden tussen deze financieringsbronnen en de geldzorgen van de jeugdhuisen. Wel vinden we dat naarmate jeugdhuisen meer beroep moeten doen op de stad of gemeente voor financiering, het hen minder goed lukt om rond te komen met het beschikbare budget ($r = -0,25$) – dit lijkt te contrasteren met de bevinding dat financieel gezonde jeugdhuisen een betere relatie hebben met de gemeente (zie blz. 204). En niet verwonderlijk, is het zo dat naarmate jeugdhuisen een groter aandeel van hun inkomsten uit activiteiten halen, ze ook vaker een commercieel beleid moeten voeren om rond te komen, en dat naarmate ze een groter aandeel halen uit schenkingen halen, het ze ook meer energie kost om voldoende fondsen te werven.

3.3. Uitgavenposten

Tabel 43 toont waaraan het budget wordt besteed. De grootste hap gaat naar werkingsmiddelen, gevolgd door infrastructuur en nutsvoorzieningen, en administratie en wetgeving.

Tabel 43 Deel van het budget van het jeugdhuis dat gaat naar...

% budget naar:	Gem.	SD	N
Werkingsmiddelen (activiteiten, etc.)?	38,56	24,04	59
Infrastructuur, nutsvoorzieningen?	26,63	17,69	59
Administratie, wetgeving (Sabam, voedselagentschap, verzekering, etc.)?	18,69	14,92	59
Beroepskrachten?	8,15	18,56	59
Overige?	4,86	11,79	59
Vorming?	3,10	4,96	59

²⁸ Waarschijnlijk is dit zo omdat jeugdhuisen die geen lid zijn van Formaat zich vaak richten op etnisch-culturele minderheden, waarbij bekend is dat dergelijke jeugdhuisen vooral overleven op schenkingen.

3.4. Projecten

Meer dan een kwart van de jeugdhuizen heeft een kortdurend project lopende (waarvoor ze subsidies krijgen, los van de structurele financiering) (Tabel 44). Opmerkelijk is dat meer dan vier op tien jeugdhuizen zonder project dat wel zouden willen opstarten – het feit dat de nieuwe projectregeling (zie blz. 70) een kans biedt om (extra) personeel binnen te halen zal hier wellicht in meespelen. Minder dan een derde van de jeugdhuizen is niet meteen van plan om een projectvoorstel in te dienen.

Tabel 44 Aandeel jeugdhuizen met kortlopend project

Kortlopend project?	%	N
Ja	28,6	18
Nee, maar we zouden dat wel willen	41,3	26
Nee, en dat zijn we ook niet meteen van plan	30,2	19
Totaal	100,0	63

Van de jeugdhuizen met project, bestaan de totale subsidies gemiddeld ongeveer voor een vierde uit projectmatige middelen (Tabel 45).

Tabel 45 Schatting van percentage van totale subsidies dat projectmatig is

	Min.	Max.	Gem.	SD	N
% subsidies projectmatig:	2	70	26,1	18,1	16

Het merendeel van de projecten hebben betrekking op grote activiteiten, culturele of artistieke expressie, en infrastructuur (Tabel 46).

Tabel 46 Soort projecten lopende (meerdere antwoorden mogelijk)

Soort project lopende:	%	N
Grote activiteiten (bijv. festival, jaarlijks evenement)	61,1	11
Cultureel/artistiek project	55,6	10
Infrastructureel project	44,4	8
Project voor specifieke doelgroepen	22,2	4
Sportief project	11,1	2
Internationaal (uitwisselings-)project	11,1	2
Andere	5,6	1

4. Huisvesting²⁹

Een op tien jeugdhuisen beschikt niet over een gebouw of binnenruimte (Tabel 47). Dat is een groter aandeel dan bij de jeugdbewegingen of de WMKJ's het geval was³⁰.

Tabel 47 Aandeel jeugdhuisen met gebouw of andere binnenruimte(s) ter beschikking

Gebouw/binnenruimte ter beschikking?	JHO		WMKJ		JBO	
	%	N	%	N	%	N
Ja	82,0	50	97,3	36	97,7	125
Ja, maar niet permanent	8,2	5				
Nee	9,8	6	2,7	1	2,3	3
<i>Totaal</i>	<i>100,0</i>	<i>61</i>	<i>100,0</i>	<i>37</i>	<i>100,0</i>	<i>128</i>

Anders dan bij de WMKJ's en de jeugdbewegingen, betreft het merendeel van de jeugdhuisen een deel van een gebouw met een andere functie, of een omgebouwde woning of gebouw (Tabel 48). De minderheid heeft een speciaal voor het jeugdhuis opgericht gebouw, wat in schril contrast staat met de jeugdbewegingen.

Tabel 48 Aard van de gebouwen/ruimtes

Ons gebouw/ruimte is...	JHO		WMKJ		JBO	
	%	N	%	N	%	N
Een deel van een gebouw met andere functie	41,8	23	16,8	6	10,6	13
Een omgebouwde woning of gebouw (of boot, container,...)	36,4	20	27,8	10	14,6	18
Een speciaal voor ons jeugdhuis opgericht gebouw	21,8	12	25,0	9	62,6	77
Andere	x	x	30,6	11	12,2	15
<i>Totaal</i>	<i>100,0</i>	<i>55</i>	<i>100,0</i>	<i>36</i>	<i>100,0</i>	<i>123</i>

4.1. Beheer

Een kleine helft van de jeugdhuisen werden de ruimtes gratis ter beschikking gesteld om te gebruiken, en een ongeveer even groot aandeel geeft aan ze te huren (Tabel 49). Jeugdhuisen die zelf eigenaar zijn van de infrastructuur zijn zeldzamer, in tegenstelling tot de WMKJ's – die de ruimtes dan wel weer minder vaak kosteloos kunnen benutten.

Tabel 49 Beheer van de gebouwen/ruimtes

Ons gebouw/ruimte is...	JHO		WMKJ	
	%	N	%	N
...ons gratis ter beschikking gesteld om te gebruiken	45,5	25	30,6	11
...gehuurd	41,8	23	44,4	16
...onze eigendom	12,7	7	25,0	9
<i>Totaal</i>	<i>100,0</i>	<i>55</i>	<i>100,0</i>	<i>36</i>

²⁹ Voor dit onderdeel werd grotendeels gebruik gemaakt van de vragenlijst van het onderzoek 'Lokalen onder de loep: een onderzoek naar de jeugdwerkinfrastructuur van plaatselijke Chirogroepen', uitgevoerd door Universiteit Antwerpen in opdracht van Chirojeugd Vlaanderen (Van Assche & Pelleriaux, 2005).

³⁰ Merk wel op dat in de onderzoeken naar de jeugdbewegingen en de WMKJ's de antwoordoptie 'ja, maar niet permanent' ontbrak; mogelijks gaven de groepen/werkingen zonder permanent gebouw dan aan zonder huisvesting te zitten.

De verhuurde of gratis aangeboden ruimtes zijn in twee derde van de gevallen eigendom van het lokale bestuur (Tabel 50). Het aandeel dat in het bezit is van particulieren of parochies, moskeeën, etc. is echter ook niet gering.

Tabel 50 Eigenaar van de gebouwen/ruimtes

Eigenaar gebouw:	%	N
Het stads-/gemeentebestuur	66,7	32
Een particulier (private markt, brouwer,...)	14,6	7
Een parochie, moskee...	10,4	5
Overige	8,3	4
Totaal	100,0	48

Verder zegt vier op tien jeugdhuizen goed te worden ondersteund door het lokale bestuur op vlak van infrastructuur, iets meer dan een kwart vindt dat echter niet (Tabel 51). De overgrote meerderheid mag de inrichting van de ruimtes zelf bepalen, en betreft de jongeren daarbij.

Tabel 51 Stellingen omtrent de stedelijke/gemeentelijke infrastructurale ondersteuning, en de vrijheid om de ruimtes aan te passen (1=helemaal niet akkoord; 5=helemaal akkoord)

	Gem. op 5	-	-/+	+	Totaal	N
Op vlak van infrastructuur worden we goed ondersteund door de stad/gemeente (met geld, materiaal, kennis, etc.)	3,11	26,4%	34,0%	39,6%	100,0%	53
Ons jeugdhuis mag de inrichting van het gebouw grotendeels zelf bepalen	4,17	1,9%	14,8%	83,3%	100,0%	54
De jongeren worden betrokken bij het (ver)bouwen en inrichten (zelf bepalen, eigen expertise)	3,98	3,8%	14,8%	81,5%	100,0%	54

4.2. Ligging

Ongeveer drie kwart van de jeugdhuizen is gelegen in een dorpskern of een stadscentrum, en een vijfde daarbuiten (Tabel 52). Slechts 7% ligt in een landelijk of bosrijk gebied (wat minder is dan bij de jeugdbewegingen, waar dit voor een vijfde van de groepen zo is).

Tabel 52 Ligging van de gebouwen/ruimtes

Ligging gebouw:	%	N
In een dorpskern/stadscentrum	72,7	40
Buiten een dorpskern/stadscentrum	20,0	11
In een landelijke of bosrijke omgeving met hoogstens enkele huizen	7,3	4
Totaal	100,0	55

Meer dan drie kwart van de jeugdhuizen wordt dan ook omgeven door woningen (in tegenstelling tot de jeugdbewegingen, waarvan 28% in woongebied ligt), en iets minder dan een derde door openbare voorzieningen (Tabel 53).

Tabel 53 Het jeugdhuis wordt voornamelijk omgeven door... (meerdere antwoorden mogelijk)

Omgeving JH:	%	N
Woningen	78,2	43
Openbare voorzieningen (bibliotheek, cultureel centrum,...)	29,1	16
Andere	20,0	11
Horeca (cafés, dancing, taverne, restaurant,...)	16,4	9
Recreatiegebied	12,7	7

Verder zegt ook ongeveer drie kwart van de jeugdhuisen zich te bevinden op een goed bereikbare en toegankelijke locatie, wat niet wegneemt dat dit voor een kleine vijfde niet het geval is, en dat nog geen derde van de jeugdhuisen tevreden is met de zichtbaarheid van de locatie (Tabel 54).

Tabel 54 stellingen omtrent de ligging van het jeugdhuis (1=helemaal niet akkoord; 5=helemaal akkoord)

	Gem. op 5	-	-/+	+	Totaal	N
We betrekken een opvallende, goed zichtbare plek	3,00	27,8%	42,6%	29,6%	100,0%	54
We hebben een goed bereikbare en toegankelijke locatie	3,72	18,9%	9,4%	71,7%	100,0%	53

4.3. Capaciteit en gemeenschappelijk gebruik

4.3.1. Capaciteit

a. Oppervlakte

Meer dan drie kwart van de jeugdhuisen beschikt over ruimtes met een totale oppervlakte tussen de 50m² en 200m² ³¹.

Tabel 55 Grootte oppervlakte jeugdhuis

Oppervlakte JH:	%	N
<50 m ²	7,3	4
50-100 m ²	25,5	14
100-150 m ²	29,1	16
150-200 m ²	21,8	12
>200 m ²	16,4	9
<i>Totaal</i>	<i>100,0</i>	<i>55</i>

b. Beschikbare ruimtes

De kleine helft van de jeugdhuisen kan voorzien in afzonderlijke ruimtes voor verschillende doeleinden, maar voor een ongeveer even groot aandeel is dit niet het geval (Tabel 56).

31 Door de grote variatie in oppervlaktes zegt dit weinig, dus gaan we na op blz. 197 hoe dit kenmerk samenhangt met andere kenmerken van de jeugdhuisen.

Tabel 56 Uitspraak over het kunnen beschikken over afzonderlijke ruimtes voor verschillende doelstellingen (1=helemaal niet akkoord; 5=helemaal akkoord)

	Gem. op 5	-	-/+	+	Totaal	N
We hebben afzonderlijke ruimtes voor verschillende doeleinden	2,87	48,2%	5,6%	46,3%	100,0%	54

Het merendeel van de jeugdhuizen beschikt over een instuif- of ontmoetingsruimte (net zoals de WMKJ's) (Tabel 57). De helft heeft ook nog een vergaderruimte, een fuif- en/of concertzaal en een buitenruimte aan het jeugdhuis. Een kwart heeft een secretariaat, en een ruimte voor multimedia. Vergaderruimtes, buitenruimtes en multimediaruimtes zijn vaker aanwezig in de WMKJ's.

Tabel 57 Ruimtes waarover de jeugdhuizen kunnen beschikken (meerdere antwoorden mogelijk)

Beschikbare ruimtes:	JHO		WMKJ	
	%	N	%	N
Instuif-/ontmoetingsruimte	81,8	45	82,9	29
Vergaderruimte	50,9	28	82,4	28
Fuif-/concertzaal	49,1	27	x	x
Buitenruimte	49,1	27	80,0	28
Secretariaat	27,3	15	x	x
Ruimte voor multimedia	25,5	14	68,6	24
Andere	20,0	11	x	x
Polyvalente zaal	18,2	10	x	x

Negen op tien jeugdhuizen heeft vijf van de opgelijste ruimtes of minder, en vier op tien heeft twee van deze ruimtes of minder (Tabel 58).

Tabel 58 Aantal ruimtes waarover de jeugdhuizen kunnen beschikken

Aantal ruimtes	%	N
1	20,0	11
2	21,8	12
3	16,4	9
4	18,2	10
5	12,7	7
6	5,5	3
7	3,6	2
8	1,8	1
Totaal	100,0	55

Tot slot onderzoeken we nog of we verschillende types jeugdhuizen kunnen onderscheiden op basis van combinaties van verschillende ruimtes (Tabel 59). Jeugdhuizen die over veel ruimtes beschikken, hebben dikwijls een vergaderruimte, een secretariaat en een buitenruimte, en vaak ook een fuif- of concertzaal. Jeugdhuizen met iets minder ruimtes hebben vaker een polyvalente zaal en een multimediaruimte. Zij met een beperkt aantal ruimtes hebben meestal enkel een instuif- of ontmoetingsruimte, en in de meeste gevallen geen fuif- of concertzaal.

Tabel 59 Factoranalyse op beschikbare ruimtes

Beschikbare ruimtes:	Componenten		
	1	2	3
Instuif-/ontmoetingsruimte	0,238	-0,091	0,766
Ruimte voor multimedia	0,288	0,584	-0,094
Vergaderruimte	0,765	0,286	-0,066
Fuif-/concertzaal	0,443	0,000	-0,720
Secretariaat	0,707	0,253	-0,036
Polyvalente zaal	0,045	0,713	-0,073
Buitenruimte	0,703	-0,346	0,237
Andere:	0,165	0,525	0,402
Aantal ruimtes waarover beschikking	0,890	0,439	0,050

c. Infrastructurele wensen

Tabel 60 geeft weer welke zaken de jeugdhuizen eerst zouden veranderen of toevoegen aan hun infrastructuur, mochten ze daar het budget voor hebben. Nog geen één op tien jeugdhuizen zegt dat de huidige infrastructuur volstaat. De meeste gewenste veranderingen of toevoegingen slaan op algemene zaken, en minder op het verbeteren van één specifieke ruimte, met op kop: de inrichting, de zichtbaarheid, en de isolatie van het jeugdhuis. Wat het toevoegen van specifieke ruimtes betreft, gaat het vooral over een fuif- of concertzaal, en een buitenruimte.

Tabel 60 Zaken veranderen/toevoegen aan infrastructuur indien budget (meerdere antwoorden mogelijk – maximum vijf items)

Zaken veranderen/toevoegen indien budget:	%	N
Geen van onderstaande, onze infrastructuur volstaat	9,4	5
Inrichting van het jeugdhuis	39,6	21
Betere zichtbaarheid	37,7	20
Isolatie	32,1	17
Andere	28,3	15
Fuif-/concertzaal	26,4	14
Buitenruimte	22,6	12
Betere toegankelijkheid	22,6	12
Andere indeling van het jeugdhuis	22,6	12
Instuif-/ontmoetingsruimte	15,1	8
Ruimte voor multimedia	13,2	7
Vergaderruimte	11,3	6
Secretariaat	9,4	5
Polyvalente zaal	7,5	4
Sportzaal	1,9	1

Tabel 61 toont de aandelen jeugdhuizen die een bepaald aantal zaken willen verbeteren aan de infrastructuur. Gemiddeld gaat het over drie zaken, en wil de helft van de jeugdhuizen meer dan twee zaken veranderd zien.

Tabel 61 Aantal zaken veranderen/toevoegen aan infrastructuur indien budget

Aantal zaken veranderen/toevoegen:	%	N
0	7,5	4
1	20,8	11
2	22,6	12
3	11,3	6
4	15,1	8
5	13,2	7
6	3,8	2
7	3,8	2
8	1,9	1
<i>Totaal</i>	<i>100,0</i>	<i>53</i>

4.3.2. Delen

De kleine helft van de jeugdhuisen deelt het gebouw met andere verenigingen (Tabel 62). Dat is een kleiner aandeel dan bij de WMKJ's, maar groter dan voor de jeugdbewegingsgroepen het geval was.

Tabel 62 Delen van gebouw/ruimtes met andere verenigingen

Gebouw delen met andere verenigingen:	JHO		WMKJ		JBO	
	%	N	%	N	%	N
Ja	43,6	24	61,1	22	32,3	10
Nee	56,4	31	38,9	14	67,7	84
<i>Totaal</i>	<i>100,0</i>	<i>55</i>	<i>100,0</i>	<i>36</i>	<i>100,0</i>	<i>94</i>

Iets meer dan vier op tien jeugdhuisen die hun gebouw of ruimtes delen met andere verenigingen, ondervindt hier een positieve invloed van (Tabel 63). Dat aandeel is kleiner dan bij de WMKJ's, maar heel wat groter dan bij de jeugdbewegingen. Bij een kwart van de jeugdhuisen is de ervaring negatief. Een derde merkt weinig van het delen.

Tabel 63 Invloed van het delen op de jeugdhuiswerking

Invloed delen op werking:	JHO		WMKJ		JBO	
	%	N	%	N	%	N
Ja, in positieve zin	41,7	10	54,5	12	17,5	7
Ja, in negatieve zin	25,0	6	27,3	6	30,0	12
Nee	33,3	8	18,2	4	52,5	21
<i>Totaal</i>	<i>100,0</i>	<i>24</i>	<i>100,0</i>	<i>22</i>	<i>100,0</i>	<i>40</i>

4.4. Zekerheid

Een derde van de jeugdhuisen leeft in onzekerheid of het gebouw of de ruimtes in de toekomst nog behouden kunnen blijven (Tabel 63). Het aandeel WMKJ's met deze onzekerheid is groter, het aandeel jeugdbewegingsgroepen kleiner.

Tabel 64 Onzekerheid over behoud van het gebouw/de ruimtes in de toekomst

Onzekerheid behoud gebouw/ruimtes:	JHO		WMKJ		JBO	
	%	N	%	N	%	N
Ja	32,7	18	44,4	16	20,2	25
Nee	67,3	37	55,6	20	79,8	99
<i>Totaal</i>	<i>100,0</i>	<i>55</i>	<i>100,0</i>	<i>36</i>	<i>100,0</i>	<i>124</i>

De redenen voor die onzekerheid zijn uiteenlopend, en vaak anders dan deze die wij aanboden (Tabel 65). De meest genoemde reden is dat de infrastructuur (mogelijks) verkocht wordt. Wat ook een aantal keer aan bod komt, is een gespannen relatie met de buurt, onder andere door geluidsoverlast.

Tabel 65 Redenen voor onzekerheid over behoud/gebouw ruimtes

Redenen voor onzekerheid behoud gebouw/ruimtes:	JHO		WMKJ		JBO	
	%	N	%	N	%	N
Andere	38,9	7	42,9	6	48,0	12
De eigenaar wil de grond/ruimtes verkopen	22,2	4	7,1	1	16,0	4
De eigenaar wil aan de ruimtes een andere bestemming geven	16,7	3	14,3	2	4,0	1
Er bestaat een dreiging dat onze overeenkomst niet wordt verlengd	11,1	2	14,3	2	4,0	1
Onze ruimtes zijn in een sterk vervallen toestand	5,6	1	x	x	20,0	5
We kunnen het niet meer betalen	5,6	1	14,3	2	x	x
De eigenaar wil de ruimtes afbreken	x	x	7,1	1	4,0	1
De lokalen liggen in zonevreemd gebied	x	x	x	x	4,0	1
<i>Totaal</i>	<i>100,0</i>	<i>18</i>	<i>100,0</i>	<i>14</i>	<i>100,0</i>	<i>25</i>

4.5. Elementen van kwaliteitsverbetering

Op basis van het subsidiereglement van 18 juni 2008, konden lokale verenigingen in 2008 en 2009 subsidies aanvragen ter ondersteuning van infrastructuurwerken. Deze werken moesten de kwaliteit van de verenigingslokalen optrekken 'op vlak van één of meer van volgende elementen: beschikbaarheid, toegankelijkheid, inrichting van de directe omgeving, hygiëne en sanitair, isolatie, energiebesparing, veiligheid, inbraak- en vandalismpreventie, en een meer efficiënt gebruik van natuurlijke hulpbronnen'. We gingen na hoe goed de infrastructuur van de jeugdhuizen scoort op deze factoren³² (zie Tabel 66). Zelf voegden we nog enkele stellingen toe omtrent de beschikbare ruimte, en de algemene tevredenheid over de lokalen.

Wat beschikbaarheid en toegankelijkheid betreft zit het goed bij de grote meerderheid: meer dan 9 op 10 jeugdhuizen geeft aan de ruimtes te allen tijde en zonder toestemming van externen te kunnen betreden. Bij meer dan een derde van de jeugdhuizen zijn deze echter niet toegankelijk voor rolstoelgebruikers.

Drie kwart van de jeugdhuizen vindt de infrastructuur ruim genoeg voor haar bezoekers, en 6 op 10 beschikt over voldoende ruimte voor het bergen van materiaal. De buitenruimte is echter schaarser: meer dan een kwart van de jeugdhuizen heeft onvoldoende vrije ruimte in de onmiddellijke omgeving van het gebouw waar de bezoekers veilig en ongestoord hun ding kunnen doen.

³² De situatie waarin het gebouw of de ruimtes van de jeugdhuizen verkeert hangt sterk samen vele andere jeugdhuizenkenmerken. Die kenmerken worden besproken op blz. 198.

Op vlak van veiligheid zit het snor in meer dan de helft van de werkingen. Dit neemt echter niet weg dat 1 op 10 jeugdhuisen niet in orde is met de brandveiligheid, dat voor meer dan een vijfde de elektriciteit niet degelijk of veilig is, en dat een vijfde onvoldoende beschermd is tegen inbraak en vandalisme.

Qua isolatie, energiebesparing en duurzaamheid is er nog werk aan de winkel. Een vijfde van de jeugdhuisen is onvoldoende geïsoleerd, en ongeveer een derde geeft aan dat de constructie van het dak, de vloer en de muren te wensen overlaat. De helft zet niet in op duurzame energie en materialen, een derde doet dat ook niet met moderne technologie, en een vijfde slaagt er niet in om spaarzaam om te springen met water en energie.

Verder is het in een derde van de werkingen slecht gesteld met het sanitair, en meer bepaald met de kwaliteit en hygiëne van de toiletten aan het jeugdhuis.

Over het algemeen zijn 6 op 10 jeugdhuisen tevreden met de infrastructuur – een kwart is dit echter niet. Met een gemiddelde score van 3,6 op dit item is de infrastructurele (on-)tevredenheid gelijk aan die in de WMKJ's, maar lager dan in de jeugdbewegingen (gem. 3,9).

Tabel 66 Situatie van het gebouw/de ruimtes (1=helemaal niet akkoord; 5=helemaal akkoord)

Stellingen situatie gebouw/ruimtes:	Gem. op 5	-	-/+	+	Totaal	N
We kunnen te allen tijde én zonder toestemming van externen ons jeugdhuis betreden	4,6	1,9%	5,6%	92,6%	100,0%	54
Onze infrastructuur is ruim genoeg in verhouding tot het aantal bezoekers	4,0	9,3%	14,8%	75,9%	100,0%	54
Ons jeugdhuis is in orde met de brandveiligheid	4,0	9,5%	20,8%	69,8%	100,0%	53
Ons jeugdhuis is voldoende geïsoleerd om tocht en vocht buiten te houden	3,6	20,4%	22,2%	57,4%	100,0%	54
In het algemeen zijn wij best tevreden over onze infrastructuur	3,6	24,1%	14,8%	61,1%	100,0%	54
Het dak, de vloerconstructie en de muren van ons jeugdhuis zijn in goede staat	3,5	29,7%	11,1%	59,2%	100,0%	54
We beschikken over voldoende ruimte om ons materiaal op te bergen	3,5	16,7%	22,2%	61,1%	100,0%	54
De elektriciteit in ons jeugdhuis is degelijk en veilig	3,5	22,3%	22,2%	55,5%	100,0%	54
Er werden voldoende maatregelen genomen om ons jeugdhuis tegen inbraak en vandalisme te beschermen	3,4	20,4%	27,8%	51,9%	100,0%	54
Ons jeugdhuis is toegankelijk voor rolstoelgebruikers	3,3	35,2%	7,4%	57,4%	100,0%	54
De toiletten aan ons jeugdhuis functioneren goed en zijn hygiënisch	3,2	32,1%	22,6%	45,3%	100,0%	53
Er is voldoende vrije ruimte in de onmiddellijke omgeving van ons gebouw waar de bezoekers veilig en ongestoord hun ding kunnen doen	3,1	27,8%	27,8%	44,4%	100,0%	54
We slagen er in spaarzaam om te springen met water en energie	3,0	20,4%	50,0%	29,7%	100,0%	54
Ons jeugdhuis zet in op moderne technologie	3,0	31,5%	29,6%	38,9%	100,0%	54
Ons jeugdhuis zet in op duurzame energie en materialen	2,7	51,9%	24,1%	24,1%	100,0%	54

De jeugdhuisen verschillen significant met de andere bestudeerde jeugdwerkvormen op een vijftal infrastructurele punten (Tabel 67). Hun binnenruimte staat meer in verhouding tot het aantal bezoekers, maar op vlak van beschikbare buitenruimte moeten ze onderdoen aan de WMKJ's en de jeugdbewegingen. De ruimtes zijn beter toegankelijk voor rolstoelgebruikers, en er werden meer maatregelen genomen tegen inbraak en vandalisme. Op vlak van sanitair doen ze het dan weer slechter.

Tabel 67 Verschillen in situatie van het gebouw/de ruimtes tussen verschillende jeugdwerkvormen

	Gem. op 5					
	JHO	N	WMKJ	N	JBO	N
Onze infrastructuur is ruim genoeg in verhouding tot het aantal bezoekers	3.98	54	3.06	35	3.66	122
Er is voldoende vrije ruimte in de onmiddellijke omgeving van ons gebouw	3.15	54	3.69	35	4.14	122
De toiletten aan ons jeugdhuis functioneren goed en zijn hygiënisch	3.21	53	3.80	35	3.53	122
Ons jeugdhuis is toegankelijk voor rolstoelgebruikers	3.31	54	3.09	35	2.69	122
Er werden voldoende maatregelen tegen inbraak en vandalisme	3.37	54	3.29	35	3.00	122

4.6. Huisvesting en jeugdhuiswerking

De grote helft van de jeugdhuizen geeft aan dat de infrastructuur op maat van hun werking³³ is, tegenover een kleine vijfde waarbij dit niet het geval is (Tabel 68).

Tabel 68 Infrastructuur van het jeugdhuis op maat van de werking

Infrastructuur op maat werking?	%	N
Helemaal niet	3,6	2
Niet op maat	14,5	8
Tussen beide	25,5	14
Op maat	52,7	29
Volledig op maat	3,6	2
Totaal	100,0	55

Tot slot vroegen we de verantwoordelijken, om een duidelijker beeld van hun jeugdhuis te krijgen, of de toog al dan niet centraal staat in hun jeugdhuis (Tabel 69). Dat blijkt voor 7 op 10 jeugdhuizen zo te zijn.

Tabel 69 Toog centraal in het jeugdhuis (1=helemaal niet akkoord; 5=helemaal akkoord)

	Gem. op 5	-	-/+	+	Totaal	N
In ons jeugdhuis staat de toog centraal	3.85	3.7%	25.9%	70.4%	100.0%	54

5. Dreigingen

5.1. Interne dreigingen

De interne zaken die het vaakst problemen opleveren voor de jeugdhuizen (Tabel 70) hebben te maken met het vinden van vrijwilligers, en hun motivatie³⁴. Het vinden van kernvrijwilligers om het huidige bestuur te vervangen vormt de grootste uitdaging, en meer bepaald voor twee derde van de jeugdhuizen. Verder voelt een derde zich bedreigd door de lage kwaliteit van het aanbod, en door de concurrentie van andere vormen van vrijetijdsbesteding. Ongeveer een kwart vindt dat de bezoekers steeds minder snel tevreden zijn, en dat er een daling in het bezoekersaantal waar te nemen valt. De relatie tussen vrijwilligers is echter zelden negatief, net als de sfeer in het jeugdhuis.

33 Ook hier gaan we na of jeugdhuizen met een werking op maat significant anders antwoorden op de overige antwoorden (blz. 198).

34 Op blz. 199 scheppen we een beeld van de jeugdhuizen die problemen met vrijwilligers melden.

Tabel 70 Interne dreigingen (1=helemaal niet; 5=zeker wel)

Vormen volgende zaken op dit moment een probleem voor je jeugdhuis?	Gem. op 5	-	-/+	+	Totaal	N
Moeilijk om opvolging te vinden voor het huidige bestuur	3.57	23.4%	11.7%	65.0%	100.0%	60
Tekort aan vrijwilligers	3.30	29.6%	21.3%	49.2%	100.0%	61
Vrijwilligers spannen zich te weinig in	3.30	26.2%	26.2%	47.5%	100.0%	61
De kwaliteit van het aanbod kan beter	3.00	30.0%	36.7%	33.3%	100.0%	60
Verloop van vrijwilligers	2.97	43.4%	18.3%	38.3%	100.0%	60
Concurrentie van andere vormen van vrijetijdsbesteding	2.85	48.3%	20.0%	31.7%	100.0%	60
De bezoekers zijn steeds minder snel tevreden	2.83	41.6%	30.0%	28.3%	100.0%	60
Dalend bezoekersaantal	2.70	46.7%	28.3%	25.0%	100.0%	60
Onvoldoende begeleiding/vorming van de vrijwilligers/beroepskrachten	2.38	63.3%	16.7%	20.0%	100.0%	60
Gebrekkige communicatie tussen de raad van bestuur, de vrijwilligerskern (en de beroepskracht(en))	2.17	66.6%	25.0%	8.3%	100.0%	60
Nood aan beroepskrachten	1.95	75.4%	13.1%	11.5%	100.0%	61
Een negatieve sfeer in het jeugdhuis	1.76	79.7%	20.3%	0.0%	100.0%	59

5.2. Externe dreigingen

Ongeveer de helft van de jeugdhuisen geeft aan te lijden onder administratieve overlast, en infrastructurele bekommernissen (Tabel 71). Financiële tekorten en een moeilijke relatie met de buurt vormen nog een probleem voor 4 op 10 jeugdhuisen. Deze zaken stonden ook bovenaan de lijst van de WMKJ's, behalve dan wat de relatie met de buurt betreft, die voor de werkingen minst van al problematisch was. Een zwakke relatie met het lokale bestuur is een grotere dreiging voor de jeugdhuisen dan voor de WMKJ's het geval was, in tegenstelling tot een gebrek aan ondersteuning van de koepel- of partnerorganisatie.

Tabel 71 Externe dreigingen (1=helemaal niet; 5=zeker wel)

	Gem. op 5	-	-/+	+	Totaal	N
Administratieve overlast (bijv. vzw-wetgeving, geluidsnormen, Sabam, etc.)	3.48	23.3%	25.0%	51.6%	100.0%	60
Infrastructurele problemen	3.22	35.0%	16.7%	48.3%	100.0%	60
Tekort aan (financiële) middelen	3.12	36.6%	21.7%	41.7%	100.0%	60
Moeilijke relatie met de buurt	3.07	36.7%	23.3%	40.0%	100.0%	60
Moeizame samenwerking met organisaties/instellingen buiten het jeugdwerk (school, arbeid, welzijn, justitie, sport, cultuur, etc.)	2.68	43.3%	38.3%	18.3%	100.0%	60
Versnippering van financieringsbronnen	2.63	50.0%	26.7%	23.4%	100.0%	60
Zwakke relatie met het stads-/gemeentebestuur	2.60	58.3%	16.7%	25.0%	100.0%	60
Te strakke criteria voor subsidies	2.58	50.0%	28.3%	21.6%	100.0%	60
Te weinig ondersteuning vanuit de jeugddienst	2.23	68.4%	15.0%	16.7%	100.0%	60
Te weinig ondersteuning vanuit de koepel/partnerorganisatie	2.17	73.4%	16.7%	10.0%	100.0%	60

De kleine helft jeugdhuisen meldt meer dan twee externe dreigingen³⁵ (Tabel 72).

35 Op blz. 200 onderzoeken we welke zaken kenmerkend zijn voor jeugdhuisen die meer dan twee externe dreigingen aangeven.

Tabel 72 Aantal externe dreigingen

Aantal externe dreigingen	%	N
0	11,7	7
1	23,3	14
2	18,3	11
3	10,0	6
4	11,7	7
5	8,3	5
6	3,3	2
7	10,0	6
8	1,7	1
9	1,7	1
<i>Totaal</i>	<i>100,0</i>	<i>60</i>

6. Relatie met de buurt en de stad/gemeente

6.1. Relatie met de buurt

Als we polsen naar de relatie van het jeugdhuis met de buurt, zijn de antwoorden erg uiteenlopend (Tabel 73). Er zijn ongeveer evenveel jeugdhuizen die de schuld krijgen van alle overlast als zij die dit niet krijgen, en een even groot aandeel jeugdhuizen met een goed imago als met een slecht imago in de buurt. Ongeveer hetzelfde geldt voor de inbedding van de jeugdhuizen in het ruimere sociale weefsel. Wel is het zo dat meer dan de helft van de jeugdhuizen niet het gevoel heeft te worden gedragen door de buurt, of er activiteiten mee organiseert. De meerderheid vindt echter niet dat ze te veel toegevingen moeten doen aan de buurt.

Tabel 73 Stellingen omtrent de relatie met de buurt (1=helemaal niet mee eens; 5=helemaal mee eens)

	-	-/+	+	Totaal	N
De buurtbewoners geven ons jeugdhuis de schuld van alle overlast	33.9%	18.6%	47.4%	100.0%	59
Ons jeugdhuis heeft een goed imago in de buurt	38.4%	21.7%	40.0%	100.0%	60
We moeten te veel toegevingen doen aan de buurt	56.7%	20.0%	23.3%	100.0%	60
Ons jeugdhuis is ingebed in het ruimere sociale weefsel	37.7%	35.8%	26.4%	100.0%	53
Ons jeugdhuis organiseert activiteiten met de buurt	53.3%	26.7%	20.0%	100.0%	60
Het jeugdhuis wordt gedragen door de buurt	56.7%	33.3%	10.0%	100.0%	60

Omwille van de verdeeldheid in reacties op de stellingen, is het hier des te interessanter om na te gaan of de aard van de relatie met de buurt gelinkt is aan het profiel van de jeugdhuizen. Als we het item 'Moeilijke relatie met de buurt' (zie 5.2 Externe dreigingen) toevoegen aan de stellingen, ontdekken we twee factoren (Tabel 74): 1) de relatie met de buurt, en 2) de verwevenheid met de buurt³⁶.

³⁶ Op blz. 200 zetten we deze twee schalen af tegen de andere jeugdhuiskenmerken.

Tabel 74 Factoranalyse op relatie met de buurt

	Componenten	
	1	2
Moeilijke relatie met de buurt (hercode)	0.925	0.139
Ons jeugdhuis heeft een goed imago in de buurt	0.588	0.444
De buurtbewoners geven ons jeugdhuis de schuld van alle overlast (hercode)	0.930	0.104
Het jeugdhuis wordt gedragen door de buurt	0.335	0.773
We moeten te veel toegevingen doen aan de buurt (hercode)	0.813	-0.072
Ons jeugdhuis organiseert activiteiten met de buurt	0.113	0.646
Ons jeugdhuis is ingebed in het ruimere sociale weefsel	-0.199	0.788

6.2. Relatie met de stad/gemeente

Over het algemeen zijn er meer jeugdhuisen die een goede relatie hebben met het lokale bestuur dan een zwakke³⁷ (Tabel 75). Vooral op vlak van autonomie zijn er weinig klachten: ongeveer drie vierde van de jeugdhuisen vindt voldoende beslissingsruimte te krijgen over het jeugdhuis.

Wel vindt vier op tien jeugdhuisen dat ze meer in de kijker mogen gezet worden in stedelijk of gemeentelijke publicaties, en valt een vierde tot een derde minder te spreken over volgende aspecten van de relatie met het lokale bestuur: de mate waarin ze begaan zijn met het jeugdhuis, en hen bezoeken, de inspraak in het lokale jeugdbeleid en de subsidiecriteria, het betrokken worden bij evenementen, en de ondersteuning vanuit de jeugddienst. Ongeveer één op tien jeugdhuisen voelt zich geïsoleerd door de GAS-boetes, vindt de opgelegde regels niet helder genoeg, en ervaart een botsing tussen de behoeften van de jongeren en de wensen van het lokale bestuur.

Tabel 75 Stellingen omtrent de relatie met de stad/gemeente (1=helemaal niet mee eens, 5=helemaal mee eens)

	-	-/+	+	Totaal	N
We krijgen voldoende ruimte van de gemeente om ons jeugdhuis zelf vorm te geven en eigen beslissingen te nemen	5,1%	22,0%	72,9%	100,0%	59
De stad/gemeente is begaan met ons jeugdhuis	26,6%	16,7%	56,6%	100,0%	60
De jongeren worden betrokken in het bepalen van het jeugdbeleid van de stad/gemeente	23,3%	30,0%	46,6%	100,0%	60
Ons jeugdhuis krijgt voldoende inhoudelijke ondersteuning van de jeugddienst	26,7%	28,3%	45,0%	100,0%	60
Ons jeugdhuis krijgt voldoende financiële ondersteuning van de jeugddienst	31,6%	26,7%	41,7%	100,0%	60
Ons jeugdhuis krijgt regelmatig bezoek van iemand van de stad/gemeente (bijv. Schepen van Jeugd, jeugdconsulent, technische dienst, etc.)	30,0%	33,3%	36,6%	100,0%	60
Ons jeugdhuis wordt voldoende betrokken bij evenementen van de stad/gemeente	30,0%	35,0%	35,0%	100,0%	60
Ons jeugdhuis wordt betrokken in het bepalen van de criteria voor subsidies	35,0%	33,3%	31,7%	100,0%	60
Ons jeugdhuis wordt voldoende in de kijker gezet in publicaties van de stad/gemeente	41,6%	30,0%	28,3%	100,0%	60
De regels die de stad/gemeente ons oplegt zijn dikwijls vaag en onduidelijk	35,0%	53,3%	11,7%	100,0%	60
We voelen ons geïsoleerd door de GAS-boetes	74,6%	15,3%	10,2%	100,0%	59
Het botst tussen de behoeften van de jongeren en wat de stad/gemeente wil van ons jeugdhuis	55,0%	35,0%	10,0%	100,0%	60

37 Als we deze stellingen dan samenvoegen tot een schaal, zien we dat er tal van jeugdhuiskenmerken mee samenhangen (blz. 203).

Als we de gemiddeldes op deze items rangschikken (niet in tabel), zien we dat de grootste pijnpunten in de relatie met het lokale stads- of gemeentebestuur zich voordoen op volgende vlakken: in de kijker gezet worden in stedelijke of gemeentelijke publicaties, betrokken worden in het bepalen van subsidiecriteria (en vage en onduidelijke regels opgelegd krijgen), betrokken worden bij stedelijke of gemeentelijke evenementen, en de financiële ondersteuning vanuit de jeugddienst.

7. Netwerk

7.1. Contact met personen en organisaties

Als we het netwerk van contacten van de jeugdhuisen oplijsten in mate van voorkomen (Tabel 76), staan de jeugdraden en –diensten bovenaan, gevolgd door jeugdhuisen en andere jeugdwerkingen, gevolgd door het lokale bestuur en de koepelorganisatie. Met de personen en organisaties die verder van het jeugdwerk af staan, is er ook minder frequent contact. Met welzijnsorganisaties is er het minst contact.

Tabel 76 Contact met personen/organisaties

JH contact met personen/organisaties:	Gem. op 3 ³⁸	SD	-Geen contact, wel gewenst	Nooit	Af en toe	Regelmatig	Structureel	Totaal	N
Jeugdraad	2.14	0.86	0.0%	3.3%	16.7%	40.0%	40.0%	100.0%	60
Jeugddienst/-consulent	2.08	0.78	0.0%	3.3%	16.4%	47.5%	32.8%	100.0%	61
Andere jeugdwerkingen in de buurt (bijv. jeugdbeweging)	1.70	0.77	1.6%	1.6%	36.1%	45.9%	14.8%	100.0%	61
Andere jeugdhuisen in de buurt	1.38	0.60	1.6%	1.6%	57.4%	36.1%	3.3%	100.0%	61
Stads-/gemeentebestuur (bijv. Schepen van Jeugd, burgemeester)	1.37	0.81	5.1%	8.5%	44.1%	33.9%	8.5%	100.0%	59
Onze koepelorganisatie (bijv. Formaat, Uit De Marge)	1.35	0.68	1.7%	5.1%	57.6%	30.5%	5.1%	100.0%	59
VZW ter ondersteuning van het jeugdhuis	0.90	1.16	2.6%	51.3%	17.9%	12.8%	15.4%	100.0%	39
Ouders van de jongeren	0.90	0.72	6.9%	19.0%	55.2%	17.2%	1.7%	100.0%	58
Justitie, politie	0.88	0.67	3.5%	26.3%	52.6%	17.5%	0.0%	100.0%	57
Andere organisaties in de buurt	0.86	0.68	5.4%	25.0%	57.1%	10.7%	1.8%	100.0%	56
Lokale handelaars	0.84	0.66	6.9%	20.7%	56.9%	15.5%	0.0%	100.0%	58
Bedrijven (bijv. Red Bull, Aiki)	0.77	0.80	5.6%	35.2%	50.0%	5.6%	3.7%	100.0%	54
Organisaties voor cultuur	0.72	0.66	10.3%	31.0%	46.6%	12.1%	0.0%	100.0%	58
Sportorganisaties	0.53	0.68	5.4%	48.2%	39.3%	5.4%	1.8%	100.0%	56
Scholen	0.51	0.70	19.6%	37.5%	33.9%	7.1%	1.8%	100.0%	56
Welzijnsorganisaties (Bijzondere Jeugdzorg, OCMW, straathoekwerk,...)	0.34	0.69	10.7%	64.3%	16.1%	7.1%	1.8%	100.0%	56

7.2. Samenwerking met organisaties

Als we dan de focus leggen op het samenwerken met organisaties en instellingen (Tabel 77), komen we tot zo goed als dezelfde bevindingen. Opvallend is dat ongeveer twee derde van de jeugdhuisen op structurele wijze samenwerkt met de bevoegde jeugdraad en jeugddienst.

38 De gemiddelde score werd bepaald door de waarden op de items als volgt te coderen: 0=geen contact/nooit, 1=af en toe, 2=regelmatig, 3=structureel.

Tabel 77 Samenwerken met instanties

Samenwerken met instanties:	Nee	Voor specifieke gevallen/situaties	Structureel	Totaal	N
Jeugdraad	4,9%	29,5%	65,6%	100,0%	61
Jeugddienst	8,2%	32,8%	59,0%	100,0%	61
Andere jeugdwerkingen (bijv. jeugdbeweging)	13,1%	72,1%	14,8%	100,0%	61
Andere diensten van de stad/gemeente	18,0%	59,0%	23,0%	100,0%	61
Andere jeugthuizen	24,6%	70,5%	4,9%	100,0%	61
Organisaties voor cultuur	41,7%	56,7%	1,7%	100,0%	60
Sportorganisaties	65,0%	31,7%	3,3%	100,0%	60
Scholen	67,2%	31,1%	1,6%	100,0%	61
Welzijnsorganisaties (Bijzondere Jeugdzorg, OCMW, straathoekwerk,...)	72,1%	23,0%	4,9%	100,0%	61

7.3. Overkoepelende organisaties

7.3.1. (Koepel)organisatie

Zodat alle jeugthuizen zijn aangesloten bij Formaat³⁹ (Tabel 78), met uitzondering drie jeugthuizen (5%), althans op het moment van bevraging. Nu zijn dat er zes (8%).

Tabel 78 (Koepel)organisatie waarbij jeugdhuis is aangesloten (meerdere antwoorden mogelijk)

Aangesloten bij (koepel)organisatie:	%	N
(koepel)organisatie: Formaat	95,1	58
Andere	4,9	3
Geen	4,9	3

7.3.2. Tevredenheid met de (koepel)organisatie

Het merendeel van de jeugthuizen is tevreden met de ondersteuning vanuit hun overkoepelende organisatie, met een gemiddelde tevredenheidsscore van 7 op 10 (Tabel 79). Twee derde kent de koepel een score 7 of 8 toe, en 15% een score van 9 of 10. 20% van de jeugthuizen geeft een score die kleiner is dan 7.

Tabel 79 Tevredenheid met de ondersteuning vanuit de (koepel)organisatie (1=zeer ontevreden; 10=zeer tevreden)

	Min.	Max.	Med.	Gem. op 10	SD	N
Tevredenheid met (koepel)organisatie:	1	10	7	7,05	1,87	56

7.3.3. Vorming

Meestal kan men bij de koepelorganisatie terecht voor vormingen. Meer dan een derde van de jeugthuizen organiseert echter ook zelf vormingen of workshops (Tabel 80).

³⁹ Op blz. 204 wordt nagegaan wat de leden van Formaat onderscheidt van de niet-leden.

Tabel 80 Organisatie vormingen of workshops door jeugdhuis zelf

Organiseert JH zelf vormingen/workshops?	%	N
Ja	36,1	22
Nee	63,9	39
Totaal	100,0	61

DEEL 2

PROFIEL VAN DE BEROEPSKRACHTEN

MY JEUGDHUIS
MY JONGERENWERKING
MY JONGERENCENTRUM
MY JEUGDCENTRUM
www.facebook.com/jeugdhuis

MY JEUGDHUIS
MY JONGERENWERKING
MY JONGERENCENTRUM
MY JEUGDCENTRUM
www.facebook.com/jeugdhuis

1. Inleiding

1.1. Steekproef

Belangrijk om in het achterhoofd te houden bij het lezen van dit onderdeel, is dat we ons hier gericht hebben op de beroepskrachten uit alle jeugdhuisen met tewerkstelling, los van de steekproef van 85 jeugdhuisen (die wel van toepassing is op de bevraging van de verantwoordelijke, de vrijwilligers en de bezoekers).

We vroegen de beroepskrachten naar het oprichtingsjaar van hun jeugdhuis (Tabel 81), om zo te kunnen onderzoeken of beroepskrachten andere kenmerken vertonen naargelang hun jeugdhuis langer bestaat (zie blz.206).

Het oudste geprofessionaliseerde jeugdhuis in de steekproef dateert van 1960. Gemiddeld bestaan de jeugdhuisen al 31 jaar. De helft van de jeugdhuisen is opgericht na 1978, een kwart na 1982.

Tabel 81 Oprichtingsjaar jeugdhuis

	Min.	Max.	Kwart. 1	Kwart. 2	Kwart. 3	Gem.	SD	N
Oprichtingsjaar JH:	1960	2012	1968	1978	1998	1982	16	104

2. De beroepskrachten

2.1. Geslacht

Meer dan twee derde van de beroepskrachten is mannelijk (Tabel 82). Bij de WMKJ's besloeg het aandeel mannelijke beroepskrachten niet veel meer dan de helft (54%).

Tabel 82 Geslacht

Ik ben een..	%	N
Man	69,0	78
Vrouw	31,0	35
<i>Totaal</i>	<i>100,0</i>	<i>113</i>

2.2. Leeftijd

De gemiddelde beroepskracht in een jeugdhuis is, net als in de WMKJ's, 32 jaar oud (Tabel 83). De helft van de beroepskrachten is 29 jaar of jonger, en slechts een kwart is ouder dan 35 jaar.

Tabel 83 Leeftijd

	Min.	Max.	Mod.	Kwart. 1	Kwart. 2	Kwart. 3	Gem.	SD	N
Leeftijd:	23	59	28	27	29	35	32,22	8,51	113

2.3. Etnische afkomst

Ruim een tiende van de beroepskrachten is van niet-Belgische afkomst⁴⁰ (Tabel 84). In de WMKJ's was dit voor ongeveer vier op tien beroepskrachten (39%) het geval.

⁴⁰ Respondenten werden geclassificeerd als niet-Belgisch tot op drie generaties indien de persoon zelf of één van de ouders of grootouders geboren is in een land buiten België. Als we het hebben over de tweede generatie, worden de grootouders buiten beschouwing gelaten.

Tabel 84 Etnische afkomst

	Belg	Niet-Belg	Totaal	N
Tot 3 generaties	87,6%	12,4%	100,0%	113
Tot 2 generaties	92,9%	7,1%	100,0%	113

2.4. Opleiding

Bijna drie vierde van de beroepskrachten heeft een diploma hoger of universitair onderwijs op zak (Tabel 85), wat een groter aandeel is dan in de WMKJ's (74% vs. 62%). Bij ruim de helft (52%) gaat dit om een professionele bachelor, behaald in het hoger onderwijs buiten de universiteit - dit cijfer ligt hoger voor de educatief medewerkers (69%) en coördinatoren of teamverantwoordelijken (59%). 13% is afgestudeerd als master, 9% als academische bachelor. Ongeveer een kwart heeft een diploma secundair onderwijs (24%) – een percentage dat wordt opgetrokken door de administratieve (50%) en logistiek-technische (60%) medewerkers.

Tabel 85 Hoogst behaalde diploma of getuigschrift

Hoogst behaalde diploma:	%	N
Hoger onderwijs buiten de universiteit: professionele bachelor/kandidatuur/schakel	52,2	59
Secundair onderwijs (=middelbaar onderwijs)	23,9	27
Universitair onderwijs: master/licentiaat/manama/doctoraat	12,4	14
Hoger onderwijs buiten de universiteit: academische bachelor/kandidatuur/schakel	4,4	5
Universitair onderwijs: bachelor/kandidatuur/schakel	4,4	5
Lager secundair onderwijs (secundair onderwijs niet voltooid)	0,9	1
Hoger onderwijs buiten de universiteit: master/licentiaat/manama/doctoraat	0,9	1
Geen	0,9	1
Totaal	100,0	113

Ruim een derde van de beroepskrachten met een diploma hoger of universitair onderwijs deed de bachelor sociaal-cultureel werk (Tabel 86). De restcategorie 'andere' omvat nog bijna een derde van de beroepskrachten, wat wijst op de verscheidenheid aan gevolgde richtingen (waaronder heel wat studies met betrekking tot kunst en cultuur, maar ook in de exacte wetenschappen).

Tabel 86 Studierichting in het hoger/universitair onderwijs

Richting in hoger/universitair onderwijs:	%	N
Sociaal-cultureel werk (bachelor)	36,3	29
Andere	32,5	26
Orthopedagogie (bachelor)	11,3	9
Maatschappelijk werk (bachelor)	6,3	5
Pedagogische wetenschappen (master)	6,3	5
Politieke en sociale wetenschappen (master)	5,0	4
Sociaal werk (master)	2,5	2
Totaal	100,0	80

Zes op tien beroepskrachten studeerde ASO, en een kwart TSO (Tabel 87).

Tabel 87 Onderwijsvorm in secundair onderwijs

Onderwijsvorm in secundair onderwijs:	%	N
Algemeen secundair onderwijs (ASO)	59,3	67
Technisch secundair onderwijs (TSO)	25,7	29
Kunst secundair onderwijs (KSO)	8,8	10
Beroepssecundair onderwijs (BSO)	5,3	6
Ik deed geen secundair onderwijs	0,9	1
<i>Totaal</i>	<i>100,0</i>	<i>113</i>

2.5. Gezinsituatie

Twee derde van de beroepskrachten is afkomstig uit een gezin met hooggeschoolde ouders (66%) (Tabel 88), wat beduidend meer is dan bij de WMKJ-beroepskrachten (39%).

Tabel 88 Opleidingsniveau ouders

	%	N
Minstens 1 ouder hooggeschoold	65,8	73
Geen hooggeschoolde ouders	34,2	38
<i>Totaal</i>	<i>100,0</i>	<i>111</i>

Coördinatoren of teamverantwoordelijken komen vaker uit hoogopgeleide gezinnen (79%). Tussen de overige functies (educatief, administratief & logistiek-technisch medewerkers) vinden we nagenoeg geen verschillen op dit vlak.

3. Loopbaan in het jeugdwerk

3.1. Het begin

3.1.1. Verleden in het jeugdwerk

De ervaring in het jeugd(huis)werk lijkt zeer belangrijk voor de beroepskrachten: 88% is zelf bezoeker geweest van een jeugdhuis, nog voor er tewerkgesteld te zijn (Tabel 89) – bij de WMKJ's lag dat cijfer maar op 27%. 81% nam (ook) deel aan een andere vorm van jeugdwerk.

Tabel 89 Deelname jeugdwerk

Ben je zelf deelnemer/bezoeker (geweest) van een...	Ja	Nee	Totaal	N
...jeugdhuis?	88,3%	11,7%	100,0%	111
...andere jeugdwerking (jeugdbeweging, speelplein....)?	81,1%	18,9%	100,0%	111

Ongeveer een derde van de beroepskrachten is zelf nog vrijwilliger geweest in een jeugdhuis, en/of een andere jeugdwerking en/of vereniging (Tabel 90).

Tabel 90 Zelf vrijwilliger geweest

Ben je zelf vrijwilliger geweest in een...	Ja	Nee	Totaal	N
...jeugdhuis?	61,5%	38,5%	100,0%	109
...andere jeugdwerking (jeugdbeweging, speelplein,...)?	70,6%	29,4%	100,0%	109
...andere vereniging?	66,7%	33,3%	100,0%	99

3.1.2. Startleeftijd en anciënniteit

De gemiddelde beroepskracht is beginnen werken op de leeftijd van 21 jaar, en aan de slag gegaan in het jeugdwerk op de leeftijd van 24 (vs. 23 in de WMKJ's), en in een jeugdhuis op de leeftijd van 25 jaar (Tabel 91). Als we deze gegevens combineren met de huidige leeftijd van de beroepskrachten, komen we op een gemiddelde 'anciënniteit' als jeugdhuiswerk van 7 jaar (vs. 10 jaar WMKJ).

Tabel 91 Gemiddelde leeftijd beginnen werken

Leeftijd beginnen werken...	Min.	Max.	Mod.	Kwart. 1	Kwart. 2	Kwart. 3	Gem.	SD	N
...in het algemeen?	14	27	23	19	21	23	20,90	2,97	113
...in het jeugdwerk?	12	48	23	19	23	26	23,51	6,56	105
...in een jeugdhuis?	12	48	23	21	24	27	24,88	5,95	106
-> Anciënniteit als jeugdhuiswerker:	0	33	2	3	5	9	7,25	7,01	106

Van dit gemiddelde van 7 jaar wordt echter sterk afgeweken. Daarom wordt op blz. 207 nagegaan of en hoe de helft van de beroepskrachten, die al vijf jaar of langer in een jeugdhuis werkt, verschilt van de andere helft die er minder lang werkt.

3.2. Functie en taken

3.2.1. Functie

In de steekproef van dit onderzoek is vier op tien beroepskrachten coördinator of teamverantwoordelijke⁴¹, drie op tien educatief medewerker, één op vijf administratief medewerker, en één op tien logistiek-technisch medewerker (officieel althans) (Tabel 92).

Tabel 92 Officiële functie in het jeugdhuis

Officiële functie:	%	N
Coördinator/teamverantwoordelijke	40,0	44
Educatief medewerker	30,9	34
Administratief medewerker	20,0	22
Logistiek-technisch medewerker	9,1	10
Totaal	100,0	110

Educatief medewerkers werken vaker in team (77%) dan alleen. Alle logistiek-technisch medewerkers in onze steekproef werken in teamverband.

⁴¹ Mogelijks ligt dit aandeel lager in de werkelijkheid, want 55% van de beroepskrachten die niet in team werken geven aan coördinator of teamverantwoordelijke te zijn. Beroepskrachten die er alleen voor staan hebben wellicht de neiging om zichzelf coördinator of teamverantwoordelijke te noemen ten opzichte van de vrijwilligerskern.

Op blz. 210 gaan we na op welke vlakken de beroepskrachten verschillen, als we ze opdelen naar functie.

3.2.2. Taken

Meer dan de helft van de beroepskrachten wordt ingezet voor het ondersteunen van vrijwilligers, en de administratie (Tabel 93). De helft tot een derde van de beroepskrachten staat in voor het begeleiden van activiteiten, het onderhouden externe relaties, als luisterend oor voor de jongeren, voor het uitwerken van de visie of het beleid van het jeugdhuis, de programmatie en het opvolgen van de raad van bestuur, en het werven van vrijwilligers.

Opmerkelijk is dat meer dan een kwart van de beroepskrachten het als belangrijke taak ziet om het jeugdhuis in de kijker te zetten (27%), en dat – ondanks een vaak gespannen relatie – buurtgericht werken weinig aandacht krijgt (11%).

Tabel 93 Belangrijkste taken als beroepskracht in het jeugdhuis (meerdere antwoorden mogelijk - maximum 5)

Belangrijkste taken (alle beroepskrachten):	%	N
Ondersteunen van vrijwilligers	59,1	65
Administratie/boekhouding/juridische ondersteuning	55,5	61
Begeleiding activiteiten	50,0	55
Relatie met lokale overheid/partners onderhouden	44,5	49
Luisterend oor voor de jongeren	42,7	47
Visie/beleid van het jeugdhuis uitwerken	41,8	46
Programmatie	38,2	42
Opvolgen raad van bestuur	33,6	37
Vrijwilligers werven	32,7	36
Het jeugdhuis in de kijker zetten	27,3	30
Signaleren en belangen behartigen	20,9	23
De website/profielpagina van het jeugdhuis onderhouden	20,9	23
Materiaal beheren	20,0	22
Instuif openhouden	19,1	21
Onthaal	19,1	21
Jongeren doorverwijzen (bijv. hulpverlening)	12,7	14
Klusjesman of -vrouw	12,7	14
Tappen aan de toeg	11,8	13
Buurtgericht werken	10,9	12
Schoonmaker/schoonmaakster	8,2	9
Vormingswerker	7,3	8
Informatica	7,3	8
Andere	3,6	4
Huiswerkbegeleiding/studiecoach	1,8	2
Sportwerker/coach	0,9	1

In deze taken kunnen we een vijftal componenten onderscheiden (Tabel 94): taken voor een 1) logistiek-technisch medewerker, 2) coördinator, 3) jongerenwerker, 4) PR-medewerker en 5) programmator.

Tabel 94 Factoranalyse op belangrijkste taken als beroepskracht in het jeugdhuis

Belangrijkste taken:	Factoren				
	1	2	3	4	5
Instuif openhouden	0,256	-0,419	0,064	-0,149	0,002
Begeleiding activiteiten	0,126	-0,454	0,130	0,012	0,578
Luisterend oor voor de jongeren	0,007	-0,113	0,616	-0,094	-0,031
Programmatie	0,076	-0,100	0,032	0,145	0,703
Jongeren doorverwijzen (bijv. hulpverlening)	0,362	0,100	0,628	0,236	0,062
Signaleren en belangen behartigen	0,245	0,499	0,180	0,071	-0,236
Vrijwilligers werven	-0,075	-0,146	0,195	0,309	0,559
Ondersteunen van vrijwilligers	-0,391	-0,005	0,541	-0,041	0,168
Huiswerkbegeleiding/studiecoach	0,355	0,153	0,522	-0,063	0,213
Sportwerker/coach	-0,180	-0,083	0,267	0,572	-0,004
Vormingswerker	0,104	0,119	0,739	0,269	0,072
Administratie/boekhouding/juridische ondersteuning	0,049	0,556	0,023	-0,010	-0,198
Onthaal	0,113	-0,134	0,378	0,429	-0,433
Opvolgen raad van bestuur	-0,005	0,706	-0,023	-0,058	0,080
Klusjesman of -vrouw	0,650	-0,294	0,030	-0,046	-0,136
Informatica	-0,046	0,062	-0,169	0,671	-0,032
Schoonmaker/schoonmaakster	0,702	0,081	-0,014	-0,050	0,060
Relatie met lokale overheid/partners onderhouden	0,018	0,809	0,133	0,034	-0,016
Buurtgericht werken	0,353	0,193	0,203	0,255	0,363
Het jeugdhuis in de kijker zetten	0,139	0,173	-0,037	0,624	0,229
De website/profielpagina van het jeugdhuis onderhouden	0,130	0,025	0,077	0,619	0,145
Materiaal beheren	0,718	0,102	0,112	0,157	-0,031
Tappen aan de toeg	0,800	-0,095	0,140	0,015	0,224
Visie/beleid van het jeugdhuis uitwerken	-0,073	0,497	-0,050	0,067	0,403
Andere:	-0,051	-0,094	-0,199	0,112	-0,218

Als we deze factoren linken aan de zelfgepercipieerde sterktes van beroepskrachten (zie 4.2), vinden we dat coördinatoren meer uitblinken in administratie, boekhouding en externe contacten, en dat PR-medewerkers beter zijn in het motiveren van jongeren en het verzorgen van het imago van het jeugdhuis.

3.2.3. Tijdsbesteding aan activiteiten en taken

Gemiddeld besteedt een jeugdhuiswerker het grootste aantal uren aan administratie en boekhouding, instuif- en ontmoetingsmomenten, en aan activiteiten met de jongeren (Tabel 95).

Als we de beroepskrachten vragen naar het ideale aantal uren dat ze aan de opgelijste taken en activiteiten willen hangen, zien we dat ze vooral meer tijd willen steken in de jongeren (activiteiten en begeleiding), en minder in administratieve en logistiek-technische taken.

Tabel 95 Gemiddeld aantal uur per week besteed aan activiteiten en taken

Tijdsbesteding aan activiteiten en taken:	Huidig aantal uur/week					Ideaal aantal uur/week					Huidig - Ideaal
	Min.	Max.	Gem.	SD	N	Min.	Max.	Gem.	SD	N	Gem.
Begeleiden van jongeren	0	20	3,62	3,27	95	0	20	5,55	3,79	86	-1,93
Activiteiten met de jongeren	0	20	5,10	3,64	99	0	20	6,82	4,42	88	-1,72
Instuif/ontmoeting	0	20	5,52	4,48	97	0	20	5,79	3,99	86	-0,28
Extern overleg/communicatie (+ voorbereiding)	0	10	3,35	2,42	97	0	10	3,41	2,22	87	-0,06
Interne vergaderingen (+ voorbereiding)	1	11	3,87	2,41	102	0	20	3,45	2,60	91	0,42
Andere voorbereiding/taken voor de werking	0	20	5,87	4,36	92	0	18	5,35	3,84	81	0,52
Logistiek-technische taken (onderhoud, klusjes, schoonmaak, etc.)	0	20	3,41	4,31	99	0	19	2,07	3,29	86	1,34
Administratie/boekhouding - Huidig aantal uur/week:	0	20	5,74	4,72	102	0	20	4,24	3,98	89	1,50

We vinden dat beroepskrachten die alleen voor het jeugdhuis staan vaker van mening zijn dat ze te weinig tijd in de activiteiten met de jongeren kunnen steken dan beroepskrachten uit een team, maar dit verschil is net niet significant. Beroepskrachten in team zouden graag meer tijd investeren in de instuifwerking, maar beroepskrachten die er alleen voor staan net minder (maar ook hier bestaat er kans dat dit gevonden verschil aan toeval te wijten is). Wat wel zeker is, is dat 'alleenstaande' beroepskrachten vaker vinden dat ze te veel tijd moeten hangen aan externe communicatie, in tegenstelling tot beroepskrachten in team, die hier graag vaker mee zouden bezig zijn.

3.3. Werkgever, aansturing en ondersteuning

3.3.1. Werkgever

Drie kwart van de beroepskrachten heeft het jeugdhuisbestuur als werkgever, en net geen kwart wordt tewerkgesteld door het stads- of gemeentebestuur (Tabel 96).

Tabel 96 Werkgever (meerdere antwoorden mogelijk)

Werkgever:	%	N
Bestuur van het jeugdhuis	75,0	84
Lokaal bestuur van de gemeente/stad	23,2	26
Andere	5,4	6

Hierbij aansluitend vroegen we de beroepskrachten in welke mate ze akkoord gaan met enkele stellingen over het jeugdhuisbestuur als werkgever. Uit Tabel 97 blijkt dat zo goed als niemand er problemen mee heeft dat hun werkgevers jonger zijn dan zichzelf, en dat de grote meerderheid veel vrijheid en autonomie ervaart onder het werkgeverschap van het bestuur.

Op de overige twee stellingen reageert men meer verdeeld: slechts de helft van de beroepskrachten vindt dat het jeugdhuisbestuur voldoende kennis of ervaring heeft om als werkgever op te treden, en een even groot aandeel vindt het ook moeilijk om het bestuur op hun fouten te wijzen. Een kwart twijfelt over deze stellingen, en nog een kwart is er niet mee akkoord.

Tabel 97 Stellingen omtrent het jeugdhuisbestuur als werkgever (1=helemaal niet akkoord; 5=helemaal akkoord)

	-	-/+	+	Totaal	N
Doordat het jeugdhuisbestuur mijn werkgever is heb ik veel vrijheid en autonomie	7,6%	11,4%	81,0%	100,0%	79
Het jeugdhuisbestuur heeft voldoende kennis/ervaring om als mijn werkgever op te treden	22,8%	27,8%	49,4%	100,0%	79
Het is soms moeilijk om je werkgevers op hun fouten te wijzen	22,8%	27,8%	49,3%	100,0%	79
Ik heb er moeite mee dat mijn werkgevers jonger zijn dan mezelf	87,1%	11,7%	1,3%	100,0%	77

3.3.2. Dagelijkse sturing en ondersteuning

De jeugdhuisbesturen sturen ongeveer twee derde van de beroepskrachten aan, en de coördinatoren een derde (Tabel 98). Een kwart van de beroepskrachten krijgt (ook) sturing vanuit de jeugddienst, en andere actoren van het lokale bestuur. Zij die de categorie 'andere' aanduiden, geven voornamelijk aan door 'zichzelf' gestuurd te worden.

Tabel 98 Dagelijkse sturing (meerdere antwoorden mogelijk)

Dagelijkse sturing door:	%	N
Bestuur van het jeugdhuis	63,4	71
De coördinator van het jeugdhuis	33,0	37
Andere	16,1	18
De jeugddienst	14,3	16
Andere actoren van het lokaal bestuur van de stad/gemeente	9,8	11

Het zijn ook de jeugdhuisbesturen die de beroepskrachten de meeste ondersteuning bieden (Tabel 99), op ruimte afstand gevolgd door de overkoepelende organisaties (indien aangesloten), en de stads- of gemeentebesturen.

Tabel 99 Meeste ondersteuning bij het uitoefenen van de job

Meeste ondersteuning bij job:	%	N
Het jeugdhuisbestuur	58,1	43
De koepelorganisatie (bijv. Formaat, UDM)	17,6	13
Andere	12,2	9
De stad/gemeente	10,8	8
Collega's van andere jeugdhuisen	1,4	1
<i>Totaal</i>	<i>100,0</i>	<i>74</i>

3.3.3. De (koepel)organisatie

Zowat alle beroepskrachten (of hun jeugdhuisen) zijn aangesloten bij een overkoepelende organisatie (Tabel 100), en meer bepaald bij Formaat. Een niet verwaarloosbaar aandeel beroepskrachten is (ook) aangesloten bij VVJ, Uit De Marge en andere organisaties (zoals Procura, Vlastrov, VSDC, Clubcircuit en oKo).

Tabel 100 Aansluiting bij (koepel)organisatie (meerdere antwoorden mogelijk)

Aangesloten bij (koepel)organisatie:	%	N
Formaat	98,7%	74
VVJ	12,0%	9
Andere	9,3%	7
Uit De Marge	8,0%	6
Geen	1,3%	1

De meerderheid van de beroepskrachten is tevreden met de ondersteuning vanuit de koepelorganisatie (Tabel 101), met een gemiddelde tevredenheidsscore van 7 op 10. Twee derde van de beroepskrachten kent de koepel een score toe van 7 of 8, wat echter niet wegneemt dat een vijfde een score geeft van 6 of minder.

Tabel 101 Tevredenheid met de ondersteuning vanuit de (koepel)organisatie

	Min.	Max.	Mod.	Kwart. 1	Kwart. 2	Kwart. 3	Gem. op 10	SD	N
Tevredenheid ondersteuning (koepel)org.:	2	10	8	7	8	8	7,24	1,61	74

Jeugdhuisen die enkel bij Formaat zijn aangesloten blijken niet meer of minder tevreden met de ondersteuning vanuit de koepelorganisatie (dan jeugdhuisen die bij meerdere koepels zijn aangesloten).

3.3.4. Verdere begeleiding, ondersteuning en feedback

Ongeveer drie vierde van de beroepskrachten wordt door hun werkgever aangemoedigd om VTO (vorming, training en opleiding) te volgen (Tabel 102). Een even groot aandeel gaat soms op functionerings- of evaluatiegesprek met de leidinggevende, en heeft soms werkoverleg (waarbij ze inspraak krijgen in allerlei werkaangelegenheden, al dan niet samen met collega's en leidinggevend). Ruim twee derde heeft soms intervisiegesprekken (waarbij mensen uit hetzelfde vakgebied hun deskundigheid vergroten door te praten over werkgerelateerde problemen). Coaching (waarbij ze hun deskundigheid in het vakgebied kunnen opkrikken door middel van persoonlijke begeleiding) is maar voor een derde van de beroepskrachten weggelegd.

Tabel 102 Verdere begeleiding, ondersteuning en feedback

	Nee	Ja	Totaal	N
Word je aangemoedigd om VTO te volgen door je werkgever?	27,4%	72,6%	100,0%	73
Krijg je soms coaching?	65,8%	34,2%	100,0%	73
Heb je soms intervisiegesprekken?	30,7%	69,3%	100,0%	75
Heb je soms functionerings- of evaluatiegesprekken?	23,0%	77,0%	100,0%	74
Heb je soms werkoverleg en/of -besprekingen?	21,1%	78,9%	100,0%	76

We gingen dan ook na wat beroepskrachten die coaching krijgen onderscheidt van zij die hier geen beroep op doen (niet in tabel). Coaching blijkt vooral van toepassing op educatief medewerkers, en meer bepaald de 'jongerenwerkers', die jong zijn en nog niet lang in het jeugdhuiswerk zitten. Als de medewerker een coördinator boven zich heeft, is er meer kans dat deze beroepskracht gecoacht wordt.

Verder zien we geen verschillen tussen coördinatoren of teamverantwoordelijken en educatief medewerkers op vlak van deze vijf aspecten van verdere begeleiding, ondersteuning en feedback.

3.3.5. Teamwerk

Gemiddeld zit men in een team van drie beroepskrachten (Tabel 103). Een derde staat er alleen voor in het jeugdhuis, een vijfde heeft één collega, en ruim een derde heeft drie tot vijf collega's.

Tabel 103 Grootte beroepskrachtenteam

Aantal beroepskrachten in team:	%	N
1	33,3	38
2	20,2	23
3	11,4	13
4	13,2	15
5	9,6	11
6	2,6	3
7	1,8	2
8	3,5	4
9	1,8	2
11	2,6	3
<i>Totaal</i>	<i>100,0</i>	<i>114</i>

Op blz. 209 gaan we na wat beroepskrachten in team van hun 'alleenstaande' collega's onderscheidt.

3.4. Arbeidsstatuut, arbeidsuren & loon

3.4.1. Arbeidsstatuut

De helft van de beroepskrachten heeft een regulier contract, en ruim een kwart werd aangeworven met ex-DAC middelen⁴² (Tabel 104). 14% heeft een contract als ambtenaar.

Dit is anders als bij de WMKJ's, waarbij ook wel ruim de helft onder een regulier contract valt, maar waarbij de andere beroepskrachten versnipperd zijn over de resterende statuten.

Tabel 104 Arbeidsstatuut

Arbeidsstatuut:	%	N
Regulier contract	49,1	55
Ex-DAC (Derde Arbeidscircuit)	28,6	32
Stadsstatuut/ambtenaar	14,3	16
Gesco-contract	4,5	5
Sociale-Maribelcontract	1,8	2
Andere	0,9	1
Ik weet het niet	0,9	1
<i>Totaal</i>	<i>100,0</i>	<i>112</i>

⁴² Zie <https://www.werk.be/online-diensten/tewerkstelling-en-sociale-economie/klassieke-tewerkstellings-programmas/dac> voor meer info omtrent het Derde Arbeidscircuit.

3.4.2. Uren

Gemiddeld werken de beroepskrachten 34 uur per week volgens het contract (74% werkt voltijds, en slechts 11% halftijds) (Tabel 105). In praktijk werkt men echter gemiddeld 37 uur per week.

Deze gemiddeldes liggen iets hoger dan bij de WMKJ's (31u contract, 34u praktijk), maar de hieruit resulterende overuren (3 uur per week) zijn ongeveer gelijk.

Tabel 105 gemiddeld aantal arbeidsuren per week (contractueel/ in praktijk) + gemiddeld aantal overuren per week

Hoeveel uur per week...	Min.	Max.	Mod.	Kwart. 1	Kwart. 2	Kwart. 3	Gem.	SD	N
...moet je werken volgens je contract?	18	40	38	35	38	38	34,37	7,10	109
...werk je in de praktijk?	10	60	38	38	40	42	37,39	8,79	107
overuren:	-9	22	0	0	2	6	3,07	4,35	107

Voor de gepresteerde overuren wordt de grote meerderheid gecompenseerd op een ander moment, meestal volledig (71%) maar dikwijls ook gedeeltelijk (23%) (Tabel 106). 6% krijgt geen compensatie.

Tabel 106 Compensatie van overuren

Eventuele overuren worden...	%	N
...volledig gecompenseerd op een ander moment	70,9	78
...deels gecompenseerd op een ander moment	22,7	25
...niet gecompenseerd	6,4	7
Totaal	100,0	110

3.4.3. Loon

Zowel de jeugdhuizen als de steden en gemeenten staan (al dan niet gedeeltelijk) in voor het loon van ongeveer de helft van de beroepskrachten, en de Vlaamse overheid voor ruim een kwart (Tabel 107).

Tabel 107 Loonverstrekker(s) (meerdere antwoorden mogelijk)

Loon van:	%	N
Het jeugdhuis	47,3	52
De stad/gemeente	46,4	51
De Vlaamse overheid	27,3	30
Andere:	6,4	7
De provincie	1,8	2

Gemiddeld zijn de lonen van de jeugdhuiswerkers voor 79% gesubsidieerd (Tabel 108), maar van dit cijfer wordt sterk afgeweken. 55% van de beroepskrachten heeft een volledig gesubsidieerd loon, en 45% een loon dat voor 90% of minder wordt gesubsidieerd. Aan het loon van 13% van de beroepskrachten komt geen subsidies te pas.

Tabel 108 Aandeel van het loon dat gesubsidieerd is

	Min.	Max.	Gem. op 100	SD	N
% loon gesubsidieerd:	0	100	78,6	34,3	85

In Tabel 109 onderzoeken we het takenpakket van ongesubsidieerde beroepskrachten, waaruit blijkt dat ze vooral worden ingezet voor het ondersteunen van vrijwilligers, het opvolgen van de raad van bestuur, het onderhouden van de relatie met lokale overheid en partners, en het uitwerken van de visie en het beleid van het jeugdhuis.

Tabel 109 Taken beroepskrachten met ongesubsidieerd loon

Taken beroepskrachten met ongesubsidieerd loon:	%	N
Ondersteunen van vrijwilligers	81,8	9
Opvolgen raad van bestuur	72,7	8
Relatie met lokale overheid/partners onderhouden	63,6	7
Visie/beleid van het jeugdhuis uitwerken	63,6	7
Administratie/boekhouding/juridische ondersteuning	45,5	5
Begeleiding activiteiten	36,4	4
Luisterend oor voor de jongeren	36,4	4
Signaleren en belangen behartigen	27,3	3
Het jeugdhuis in de kijker zetten	27,3	3
Programmatie	18,2	2
Instuif openhouden	9,1	1
Vrijwilligers werven	9,1	1
Vormingswerker	9,1	1
De website/profielpagina van het jeugdhuis onderhouden	9,1	1

Verder vinden we nog dat niet-gesubsidieerde beroepskrachten minder uren werken dan hun gesubsidieerde collega's (gem. 35,3 vs. 31,2 uren/week).

3.5. De toekomst

Sinds 2013 kunnen jeugdhuisen personeels- en werkingssubsidies krijgen voor de uitvoering van projecten van bovenlokaal belang, indien ze voldoen aan een aantal voorwaarden (met betrekking tot openingstijden, accommodatie, administratie, en dergelijke meer). Meer bepaald gaat het over projecten 1) ter bevordering van de artistieke expressie, en 2) ter ondersteuning van het ondernemerschap bij jongeren⁴³.

In principe kunnen enkel geprofessionaliseerde jeugdhuisen intekenen op deze projectoproepen, dus vroegen we het aan de beroepskrachten (en niet aan de hoofdverantwoordelijken) of hun jeugdhuis hiervoor in aanmerking komt (Tabel 110). Dat blijkt voor drie kwart van de beroepskrachten het geval te zijn.

43 Meer info: <http://www.sociaalcultureel.be/nieuws-jeugd2013/026.aspx>

Tabel 110 Jeugdhuis in aanmerking voor subsidies van de Vlaamse overheid voor bovenlokale projecten

JH in aanmerking voor subsidies bovenlokale projecten:	%	N
Ja	76,3	58
Nee	17,1	13
Ik weet het niet	6,6	5
Totaal	100,0	76

Van de beroepskrachten uit jeugdhuisen die in aanmerking komen, toont bijna iedereen interesse (Tabel 111). Ruim de helft wil een project aanvragen ter bevordering van de artistieke expressie bij jongeren, en net geen kwart wil een project starten ter ondersteuning van het ondernemerschap bij jongeren. 15% weet het nog niet.

Tabel 111 Type project dat jeugdhuis zou willen aanvragen

Welk type project zou je JH willen aanvragen?	%	N
We zijn niet geïnteresseerd in de projectoproepen	3,4	2
Project ter bevordering van de artistieke expressie bij jongeren	57,6	34
Project ter ondersteuning van het ondernemerschap bij jongeren	23,7	14
We weten het nog niet	15,3	9
Totaal	100,0	59

Deze nieuwe subsidieregeling wordt over op inhoudelijk vlak positief onthaald: drie kwart van de beroepskrachten vindt dat de projecten een kans zijn voor het jeugdhuis om een nieuwe richting in te slaan (Tabel 112). Wel denkt een vijfde van de beroepskrachten dat hun jeugdhuis niet voldoende kennis en ervaring heeft om projectdossiers op te stellen, en vreest een derde dat de projectregeling hun huidige job in gevaar zal brengen.

Tabel 112 Stellingen rond de projectoproepen (1=helemaal niet akkoord; 5=helemaal akkoord)

	-	-/+	+	Totaal	N
De projecten bieden een kans voor het jeugdhuis om een nieuwe richting in te slaan	3,5%	21,1%	75,4%	100,0%	57
Ik vrees dat mijn huidige tewerkstelling in het gedrang zal komen door de projectregeling	48,2%	17,9%	33,9%	100,0%	56
Ons jeugdhuis heeft voldoende kennis en ervaring om projectdossiers op te stellen	21,5%	21,4%	57,1%	100,0%	56

4. Motivatie, waardering en tevredenheid

4.1. Redenen om dit werk te doen

De beroepskrachten werken in de eerste plaats in een jeugdhuis omwille van de aard van de job (veelzijdig, flexibel – hoewel het hen minder te doen is om de autonomie in de job, en allerm minst omdat het een ontspannende, weinig stressvolle job zou zijn) en omwille van de positieve relatie met de jongeren, en tussen de jongeren onderling (de sfeer, het thuisgevoel) (Tabel 113). Mogelijke vrienden van de beroepskrachten binnen het jeugdhuis spelen minder mee als reden.

Bijna even belangrijk zijn de meer idealistische redenen om in een jeugdhuis te werken: de inzet voor anderen, een zinvolle rol opnemen in de samenleving, en meewerken aan de opvoeding van jongeren.

Daarna volgen motieven gericht op zelfontplooiing: werken aan de persoonlijke ontwikkeling en kennis, nieuwe vaardigheden opdoen in functie van de verdere carrière, en het zelf leren kennen.

Meer externe factoren zoals waardering en prestige, tenslotte, blijken de minst belangrijke motivatoren voor een job in het jeugdhuis. De waardering die de jeugdhuizen krijgen in de samenleving, alsook de waardering van het werk van de beroepskracht in diens onmiddellijke omgeving, zijn van weinig tel. Voor het loon en de status als jeugdwerker doet men het nog minder.

Deze volgorde van types motieven loopt grotendeels gelijk aan die van de WMKJ-beroepskrachten, met uitzondering van idealisme, dat door hen even belangrijk wordt geacht als de intrinsieke, groepsgerichte elementen zoals een goede groepsfeer en het thuisgevoel.

Tabel 113 Redenen om deze job te doen (1=helemaal niet belangrijk; 5=heel belangrijk)

Redenen om de job te doen:	Gem. op 5	SD	-	-/+	+	Totaal	N
Het is een veelzijdige job	4,55	0,53	0,0%	1,3%	98,7%	100,0%	75
Ik heb een goede relatie met de jongeren	4,28	0,60	1,3%	3,9%	94,8%	100,0%	76
Het is een flexibele job	4,07	0,68	0,0%	20,8%	79,2%	100,0%	76
Er heerst een goede sfeer in het jeugdhuis	4,05	0,67	2,6%	15,6%	81,8%	100,0%	76
Ik kan me hier inzetten voor anderen	4,05	0,63	1,3%	13,0%	85,7%	100,0%	76
Ik voel me hier thuis	3,96	0,77	3,9%	23,4%	72,8%	100,0%	76
Deze job geeft me het gevoel dat ik een zinvolle rol opneem in de samenleving	3,96	0,77	2,6%	23,4%	74,1%	100,0%	76
Ik kan hier werken aan mijn persoonlijke ontwikkeling en kennis	3,75	0,77	6,5%	20,8%	72,7%	100,0%	76
Ik kan meewerken aan de opvoeding van jongeren	3,72	0,83	9,1%	23,4%	67,5%	100,0%	76
Ik kan nieuwe vaardigheden leren die nuttig zijn voor mijn verdere carrière	3,64	0,92	13,1%	22,4%	64,5%	100,0%	75
Ik heb hier veel autonomie, ik word weinig gecontroleerd	3,63	0,83	10,4%	27,3%	62,4%	100,0%	76
Ik leer mezelf kennen, zowel mijn sterke als mijn zwakke kanten	3,54	0,77	11,7%	27,3%	61,0%	100,0%	76
De sociale contacten die ik heb in dit jeugdhuis, de vriendenkring	3,42	0,97	20,8%	28,6%	50,7%	100,0%	76
De jeugdhuizen krijgen een hoge waardering in de samenleving	3,09	1,06	29,9%	35,1%	35,1%	100,0%	76
Door mijn werk krijg ik veel appreciatie vanuit mijn omgeving	2,96	0,99	32,5%	39,0%	28,6%	100,0%	76
Het inkomen, het loon	2,96	1,08	35,1%	32,5%	32,5%	100,0%	76
Het geeft me een gerespecteerde positie in de samenleving	2,68	0,84	39,0%	44,2%	16,9%	100,0%	76
Het is een ontspannende, weinig stressvolle job	2,63	0,90	42,1%	46,1%	11,8%	100,0%	75

In deze motivatieredenen kunnen we een zestal factoren onderscheiden (Tabel 114): motieven met betrekking tot 1) zelfontplooiing, 2) prestige en waardering, 3) idealisme, 4) sociale contacten, 5) veelzijdigheid en flexibiliteit, en 6) autonomie en loon.

Tabel 114 Factoranalyse op redenen om de job te doen

	1	2	3	4	5	6
Er heerst een goede sfeer in het jeugdhuis	0,085	0,042	0,001	0,841	-0,035	-0,096
Ik leer mezelf kennen, zowel mijn sterke als mijn zwakke kanten	0,732	-0,026	0,273	0,000	-0,181	-0,102
Ik kan meewerken aan de opvoeding van jongeren	0,173	0,154	0,778	-0,057	-0,069	0,035
Door mijn werk krijg ik veel appreciatie vanuit mijn omgeving	0,208	0,716	0,397	0,050	-0,049	0,051
Ik voel me hier thuis	-0,176	0,283	0,196	0,714	0,076	0,072
Deze job geeft me het gevoel dat ik een zinvolle rol opneem in de samenleving	-0,276	0,374	0,655	0,097	0,364	-0,012
Ik kan nieuwe vaardigheden leren die nuttig zijn voor mijn verdere carrière	0,724	0,365	-0,142	-0,011	0,157	0,010
De jeugdhuisen krijgen een hoge waardering in de samenleving	0,091	0,711	-0,090	0,307	-0,050	-0,087
De sociale contacten die ik heb in dit jeugdhuis, de vriendenkring	0,504	0,119	0,091	0,514	0,006	0,050
Ik kan hier werken aan mijn persoonlijke ontwikkeling en kennis	0,726	0,363	0,122	0,071	0,127	0,029
Ik kan me hier inzetten voor anderen	0,084	-0,006	0,728	0,263	0,001	0,026
Het geeft me een gerespecteerde positie in de samenleving	0,321	0,794	0,129	-0,043	0,011	0,024
Ik heb een goede relatie met de jongeren	0,256	-0,179	0,392	0,461	-0,044	0,143
Het inkomen, het loon	0,365	0,067	-0,132	0,177	-0,069	0,667
Het is een veelzijdige job	-0,012	0,098	0,028	-0,032	0,741	0,083
Het is een ontspannende, weinig stressvolle job	-0,212	0,336	0,039	0,043	-0,675	0,181
Ik heb hier veel autonomie, ik word weinig gecontroleerd	-0,255	-0,094	0,214	-0,206	0,071	0,730
Het is een flexibele job	-0,235	0,058	0,030	0,373	0,519	0,454

Als we deze componenten linken aan de eerder gevonden types beroepskrachten (op basis van hun taken, zie 3.2.2), vinden we dat de 'jongerenwerker' sterker gedreven wordt door motieven van zelfontplooiing en idealisme.

4.2. Meerwaarde & sterktes

4.2.1. Meerwaarde

De beroepskrachten vinden dat hun grootste meerwaarde voor het jeugdhuis te situeren valt in de zelfontplooiing van de jongeren, en meer concreet op vlak van inspraak, ondernemerschap en initiatiefname, en de identificatie en expressie van talenten. Verder zien ze voor zichzelf een belangrijke rol weggelegd in de stabiliteit en continuïteit van de werking, en in het voorzien van expertise, vaardigheden en kennis die de vrijwilligers niet hebben. Vervolgens, maar in mindere mate dan voorgaande zaken, zien ze de meerwaarde van professionalisering in vernieuwing, verbreding en verbetering: zorgen voor dynamiek, een andere kijk en diversiteit in het jeugdhuis, een beter aanbod, en een breder netwerk rond het jeugdhuis. Louter taken van vrijwilligers overnemen kan volgens hen minst van al de opdracht zijn van een beroepskracht.

Tabel 115 Meerwaarde van beroepskrachten in een jeugdhuis (1=helemaal niet belangrijk; 5=heel belangrijk)

Beroepskrachten...	Gem.	SD	-	-/+	+	Totaal	N
...stimuleren inspraak van de jongeren	4,47	0,55	0,0%	2,6%	97,4%	100,0%	75
...ondersteunen de jongeren in hun ondernemerschap, eigen initiatiefname	4,45	0,55	0,0%	2,6%	97,4%	100,0%	75
...merken de talenten van de jongeren op, en zetten die in op de juiste plaats	4,41	0,66	0,0%	9,2%	90,8%	100,0%	75
...zorgen voor stabiliteit/continuïteit in de werking (bijv. dat jeugdhuis blijft draaien)	4,36	0,82	3,9%	9,2%	86,8%	100,0%	75
...hebben bepaalde expertise, vaardigheden, kennis,... die de vrijwilligers niet hebben (bijv. omtrent wet- en regelgeving)	4,29	0,56	0,0%	5,3%	94,7%	100,0%	75
...houden de vrijwilligers wakker, brengen extra dynamiek in het jeugdhuis	4,09	0,62	1,3%	10,5%	88,2%	100,0%	75
...ontsluiten een breder netwerk (buurt, andere instellingen/organisaties) rond het jeugdhuis	4,03	0,59	1,3%	11,8%	86,8%	100,0%	75
...trekken de kwaliteit van het aanbod op	3,93	0,83	5,3%	21,1%	73,7%	100,0%	75
...zorgen voor een andere kijk/perspectief in het jeugdhuis	3,92	0,80	5,3%	19,7%	75,0%	100,0%	75
...brengen nieuwe doelgroepen binnen in het jeugdhuis	3,53	0,83	9,2%	35,5%	55,3%	100,0%	75
...ontlasten de vrijwilligers	3,08	1,00	28,9%	38,2%	32,9%	100,0%	75

4.2.2. Sterktes

De beroepskrachten achten zichzelf het sterkst op vlak van de jongeren, en meer bepaald in de begeleiding en motivering van jongeren (Tabel 116). Ook het onderhouden van contacten met partners en de lokale overheid, en het activiteitenbeleid, zou voor de grote meerderheid van beroepskrachten een sterkte zijn. Zwakkere punten zijn het verzorgen van het imago van het jeugdhuis, logistieke opvolging en administratie.

Tabel 116 Sterktes in de job (1=zwak; 5=sterk)

Hoe sterk in aspecten job?	Gem. op 5	SD	-	-/+	+	Totaal	N
Jongeren begeleiden	4,23	0,69	0,0%	14,5%	85,5%	100,0%	75
Jongeren motiveren	4,11	0,63	0,0%	15,8%	84,2%	100,0%	75
Contacten met partners/gemeente onderhouden	4,01	0,86	5,3%	19,7%	75,0%	100,0%	75
Activiteitenbeleid uitwerken	4,00	0,55	0,0%	14,5%	85,6%	100,0%	75
Imago van het jeugdhuis verzorgen	3,77	0,78	3,9%	31,6%	64,5%	100,0%	75
Logistieke opvolging	3,59	0,86	10,5%	32,9%	56,6%	100,0%	75
Administratie/boekhouding	3,29	1,14	25,0%	36,8%	38,1%	100,0%	75

4.3. Waardering

Tabel 117 laat zien dat de beroepskrachten voornamelijk waardering ondervinden bij de actoren die het dichtst bij de werking staan (zoals we ook zagen in het onderzoek naar de jeugdbewegingen, en in het onderzoek naar de WMKI's). Ze voelen zich het meest geapprecieerd door de vrijwilligers, en het jeugdhuisbestuur; gevolgd door de bezoekers, en andere jeugdwerkvormen (hoewel de houding hier eerder neutraal is); gevolgd door de ouders van de jongeren (waarbij het toch opvallend is dat een derde zich door hen gewaardeerd voelt).

Door de meer externe actoren voelen de beroepskrachten zich duidelijk minder gewaardeerd. Men zou weinig erkenning krijgen van het lokale bestuur, de media, de maatschappij en de publieke opinie. Opmerkelijk is dat de buurt van het jeugdhuis dit ruitje afsluit, met de kleine helft van beroepskrachten die zich hierdoor ondergewaardeerd voelt (dit in tegenstelling tot de WMKJ's).

Tabel 117 waardering inzet door personen of groepen (1=helemaal niet; 5=zeer sterk)

Waardering inzet door:	Gem. op 5	SD	-	-/+	+	Totaal	N
De vrijwilligers	3,88	0,73	3,9%	21,1%	75,0%	100,0%	75
Raad van bestuur	3,82	1,00	12,4%	17,8%	69,8%	100,0%	72
De bezoekers	3,18	0,94	22,2%	43,1%	34,7%	100,0%	72
Andere jeugdwerkvormen	3,11	0,82	20,8%	48,6%	30,6%	100,0%	71
De ouders van de jongeren	2,95	0,98	28,8%	37,9%	33,3%	100,0%	65
Stads-/gemeentebestuur	2,86	1,09	32,9%	39,7%	27,4%	100,0%	72
De media	2,73	1,00	42,8%	31,7%	25,4%	100,0%	63
De maatschappij / publieke opinie	2,64	0,89	43,7%	40,8%	15,5%	100,0%	70
De buurt	2,58	1,02	44,2%	37,1%	18,5%	100,0%	69

4.4. Tevredenheid

4.4.1. Tevredenheid als beroepskracht

De beroepskrachten zijn redelijk tevreden als beroepskracht in het jeugdhuis, met een gemiddelde tevredenheidsscore van 7,3 op 10 (Tabel 118), en 70% die de job een score van 7 of 8 toekent. Voor 21% is dit echter een score van 6 of lager.

Tabel 118 Tevredenheid als beroepskracht in het jeugdhuis (1=zeer ontevreden; 10=zeer tevreden)

	Min.	Max.	Mod.	Med.	Gem. op 10	SD	N
Tevredenheid:	4	10	8	7	7,28	1,13	75

Op blz. 212 gaan we na welke zaken gelinkt zijn aan de tevredenheid als beroepskracht.

4.4.2. Tevredenheid met het loon

Dat weinig beroepskrachten voor de job hebben gekozen omwille van het loon, wordt weerspiegeld in hun tevredenheid met dat loon (Tabel 119), hoewel die tevredenheid toch hoger ligt dan in de WMKJ's.

Ongeveer de helft vindt het loon voldoende, rekening houdende met het verrichte werk, en met de eventuele voordelen (zoals verlof) verbonden aan de job. Een kleine helft vindt het loon onvoldoende, als men rekening houdt met de verantwoordelijkheden als jeugdhuiswerker. Als de verwachte flexibiliteit in rekening wordt gebracht, vindt echter 57% dat het loon niet toereikend is.

Ter vergelijking: in de WMKJ's vindt ruim een derde voldoening in het loon, wat daalt tot een vierde als de verwachte flexibiliteit wordt meegerekend.

Tabel 119 Stellingen omtrent het loon (1=helemaal niet akkoord; 5=helemaal akkoord)

	-	-/+	+	Totaal	N
Mijn loon is ONvoldoende als ik rekening hou met de flexibiliteit die van mij verwacht wordt	22,9%	20,0%	57,2%	100,0%	105
Mijn loon is voldoende voor het werk dat ik hier verricht	27,8%	20,4%	51,9%	100,0%	108
Mijn loon is ONvoldoende als ik rekening hou met mijn verantwoordelijkheden als beroepskracht	41,5%	13,2%	45,2%	100,0%	106
Mijn loon is voldoende als ik rekening hou met de voordelen (bijv. verlof) die ik krijg	22,4%	34,6%	43,0%	100,0%	107

Hoewel de tevredenheid met het loon duidelijk aan de lage kant ligt, ligt de variatie in antwoorden eerder aan de hoge kant. Daarom gaan we op blz. 213 na aan welke zaken de loonstevredenheid gelinkt is.

4.4.3. Organisatiecultuur

Zeitz et al. (1997) onderscheiden vijf dimensies van organisatiecultuur, die verbonden kunnen zijn met de tevredenheid van de werknemers over hun job:

- Job uitdaging (diversiteit en complexiteit in de job)
- Innovatie (een gunstig klimaat voor creativiteit, het oplossen van problemen, nieuwe ideeën en duurzame verbetering)
- Communicatie (effectiviteit van communicatie tussen leidinggevenden en werknemers, en tussen werknemers onderling)
- Vertrouwen (tussen leidinggevenden en werknemers, en tussen werknemers onderling; een soort van vertrouwen die tot een 'open-minded' omgeving leidt en vrije discussie mogelijk maakt)
- Sociale cohesie (de mate waarin onderlinge relaties tussen de leden van de organisatie gekenmerkt worden door een gevoel van samenwerking en solidariteit) (niet bevroegd).

a. Job uitdaging

De dimensie 'job uitdaging' wordt weergegeven in Tabel 120, waaruit blijkt dat de meerderheid van de beroepskrachten vindt dat ze veel verschillende, nieuwe en interessante dingen doen in de job. Verder vinden ze dat hun job uitdagend is, een aantal complexe vaardigheden vereist, en allerm minst eenvoudig en repetitief is.

Tabel 120 Organisatiecultuur: stellingen omtrent de uitdagingen in de job (1=helemaal niet akkoord; 5=volledig akkoord)

	-	-/+	+	Totaal	N
In deze job moet ik veel verschillende dingen doen, die een verscheidenheid aan vaardigheden en talenten vereisen	1,3%	1,3%	97,3%	100,0%	75
Ik doe regelmatig nieuwe en interessante dingen in deze job	0,0%	5,3%	94,6%	100,0%	75
Mijn job is uitdagend	1,4%	9,5%	89,2%	100,0%	74
Mijn job vereist een aantal complexe vaardigheden	2,7%	10,7%	86,6%	100,0%	75
Mijn job is vrij eenvoudig en repetitief	90,6%	9,3%	0,0%	100,0%	75

Op blz. 214 geven we een overzicht van de kenmerken die gelinkt zijn aan de mate waarin de beroepskrachten hun job uitdagend vinden.

b. Innovatie

Hoewel het merendeel de job in het jeugdhuis uitdagend vindt, blijkt innovatie het zwakste punt in het organisatieklimaat (Tabel 121). Hoewel de reacties erg verdeeld zijn, voelt zich maar (ongeveer) de helft aangemoedigd om de job op betere, nieuwere en creatievere manieren uit te voeren. Van expliciete ontmoediging is er echter zelden sprake.

Tabel 121 Organisatiecultuur: stellingen omtrent innovatie in de job (1=helemaal niet akkoord; 5=volledig akkoord)

	-	-/+	+	Totaal	N
Ik word aangemoedigd om mijn werk op nieuwe en betere manieren te proberen doen	26.7%	32.0%	41.3%	100.0%	75
Ik word actief aangemoedigd om creatief te zijn in dit jeugdhuis	25.3%	26.7%	48.0%	100.0%	75
Ik word aangemoedigd om voorstellen te doen om mijn werk te verbeteren	14.6%	33.3%	52.0%	100.0%	75
Het proberen van nieuwe manieren om problemen op te lossen wordt hier ontmoedigd	58.6%	22.7%	18.7%	100.0%	75

c. Communicatie

De vertrouwensband tussen de beroepskrachten en hun werkgevers zit meestal goed, maar aan de andere aspecten van communicatie kan nog gesleuteld worden: slechts vijf tot zes op tien beroepskrachten voelt zich gewaardeerd door de werkgever, en vindt dat conflicten op voldoende wijze worden opgelost (Tabel 122).

Tabel 122 Organisatiecultuur: stellingen omtrent communicatie (1=helemaal niet akkoord; 5=volledig akkoord)

	-	-/+	+	Totaal	N
Ik heb een goede vertrouwensrelatie met mijn werkgever	10.6%	9.3%	80.0%	100.0%	75
Mijn werkgever geeft me erkenning en waardering wanneer ik mijn werk goed doe	21.3%	22.7%	56.0%	100.0%	75
Er is hier een goede communicatie tussen de werkgever en de beroepskracht(en)	22.7%	17.3%	60.0%	100.0%	75
Hier worden conflicten opgelost tot voldoening van de betrokkenen	16.0%	26.7%	57.3%	100.0%	75

d. Vertrouwen

Het merendeel van de beroepskrachten heeft het gevoel dat de werkgevers hen vertrouwen in hun bekwaamheid, en dat ze kunnen zeggen wat ze willen zonder angst daarvoor te worden afgestraft (Tabel 123). Het aandeel dat zich ongeremd voelt om problemen of negatieve gevoelens bij de werkgever te ventileren ligt echter lager.

Tabel 123 Organisatiecultuur: stellingen omtrent vertrouwen (1=helemaal niet akkoord; 5=volledig akkoord)

	-	-/+	+	Totaal	N
Mijn werkgever vertrouwt volledig in mijn bekwaamheid om mijn job goed te doen	5.3%	6.7%	88.0%	100.0%	75
Ik voel me vrij om problemen of negatieve gevoelens met mijn werkgever te bespreken	17.4%	17.3%	65.3%	100.0%	75
Binnen redelijke grenzen, kan ik zeggen wat ik wil zonder angst om afgestraft te worden	8.0%	6.7%	85.3%	100.0%	75

4.5. Ontevredenheid

4.5.1. Uitdagingen en moeilijkheden

In de verkennende focusgroepen met verantwoordelijken en beroepskrachten vroegen we telkens naar huidige uitdagingen en moeilijkheden die in het jeugdhuiswerk leven, wat leidde tot onderstaande lijst. Deze legden we voor aan de beroepskrachten in de vorm van een aantal te beoordelen stellingen (Tabel 124).

De beroepskrachten hebben de meeste moeite met de verwachte flexibiliteit, de werkdruk, de administratieve overlast, en het gevoel er alleen voor te staan (en soms met de onduidelijkheid in wat hun rol of functie in het jeugdhuis precies is). Ook vreest een kleine helft de job te verliezen in de toekomst⁴⁴. Verder zien we nog dat ongeveer een derde problemen heeft met het jeugdbeleid van de lokale overheid.

Van een gebrek aan mogelijkheden om door te groeien of om cursussen of opleidingen te volgen is zelden sprake.

Tabel 124 Uitdagingen en moeilijkheden in het jeugdwerk (1=helemaal niet akkoord; 5=helemaal akkoord)

	Gem. op 5	SD	-	-/+	+	Totaal	N
Er wordt teveel flexibiliteit (bijv. werken en bereikbaar zijn na de kantooruren) van mij verwacht	3,37	0,98	26,7%	18,7%	54,6%	100,0%	75
Ik heb te weinig zekerheid of ik mijn werk kan blijven behouden in de toekomst	3,21	1,29	37,3%	16,0%	46,7%	100,0%	75
Ik moet teveel tijd steken in administratieve taken	3,09	1,08	40,0%	24,0%	36,0%	100,0%	75
Ik heb dikwijls het gevoel dat ik er alleen voor sta	3,07	1,06	38,7%	21,3%	40,0%	100,0%	75
De werkdruk is te groot	3,04	0,91	32,0%	34,7%	33,3%	100,0%	75
Ik heb problemen met het jeugdbeleid van de lokale overheid	2,87	1,15	40,0%	30,7%	29,3%	100,0%	75
Mijn rol/functie in dit jeugdhuis is soms onduidelijk	2,72	1,03	50,7%	22,7%	26,7%	100,0%	75
Ik ervaar teveel druk door de criteria voor subsidies	2,64	0,94	56,0%	24,0%	20,0%	100,0%	75
Ik krijg de verantwoordelijkheid voor alles dat misgaat	2,64	1,04	54,6%	21,3%	24,0%	100,0%	75
Ik word onvoldoende ondersteund of begeleid om dit werk te doen	2,56	0,95	60,0%	20,0%	20,0%	100,0%	75
Ik krijg onvoldoende kansen om te groeien als jeugdhuismedewerker	2,36	0,91	65,3%	21,3%	13,3%	100,0%	75
Ik krijg niet genoeg kansen om cursussen of opleidingen te volgen	1,93	0,70	90,6%	5,3%	4,0%	100,0%	75

Beroepskrachten die in team werken (en naarmate dat team groter is) hebben minder het gevoel dat ze de verantwoordelijkheid krijgen voor alles dat misgaat, en ervaren minder administratieve overlast, maar wel meer druk door subsidiecriteria.

Tot slot vroegen we de beroepskrachten nog in welke mate ze vinden dat bepaalde factoren hun plannen met het jeugdhuis beperken (Tabel 125). Niet verwonderlijk is het grootste obstakel van financiële aard, zoals aangegeven

⁴⁴ Hier dient te worden opgemerkt dat de bevraging viel op het moment dat de ex-DAC middelen werden stopgezet. We zien inderdaad dat beroepskrachten die betaald worden met deze middelen zich onzekerder voelen (gem. 4.5 op 5) dan bijvoorbeeld diegenen met een regulier contract (gem. 3.0) of met een statuut van ambtenaar (gem. 2.5).

door twee derde van de beroepskrachten. Ook voelt nog ruim een derde zich belemmerd door de regel- en wetgevingen, het lokale bestuur en de infrastructuur. Meer dan een kwart vindt dat de buurt de plannen met het jeugdhuis in de weg staat.

Tabel 125 Beperking van de plannen van de beroepskrachten met het jeugdhuis (1=helemaal niet akkoord; 5=helemaal akkoord)

Mijn plannen worden beperkt door...	Gem. op 5	SD	-	-/+	+	Totaal	N
...het budget	3,68	1,18	21,3%	13,3%	65,3%	100,0%	75
...de regel-/wetgeving	3,15	0,93	28,0%	33,3%	38,6%	100,0%	75
...de stad/gemeente	3,05	1,06	37,4%	28,0%	34,7%	100,0%	75
...de infrastructuur	3,03	1,24	42,6%	16,0%	41,3%	100,0%	75
...de buurt	2,84	1,09	48,0%	24,0%	28,0%	100,0%	75

Naarmate het team waarin de beroepskrachten werken groter is, hebben ze minder het gevoel dat de buurt hen tegenwerkt.

4.5.2. Opstappen

a. Denken aan stoppen

Drie kwart van de beroepskrachten heeft er ooit al eens aan gedacht om van job te veranderen (Tabel 126) – dit aandeel ligt hoger dan in de WMKJ's (76% vs. 59%).

Tabel 126 Denken aan stoppen

Al eens aan gedacht om van job te veranderen?	%	N
Ja	76,0	57
Nee	24,0	18
Totaal	100,0	75

Op blz. 216 kijken we welke zaken gelinkt zijn aan de gedachte om van job te veranderen.

b. Leeftijd waarop men plant te stoppen

De gemiddelde beroepskracht wil nog drie jaar werken in het jeugdhuis – wat er op neerkomt dat ze met dit werk willen stoppen op de gemiddelde leeftijd van 33 jaar (Tabel 127). Dit is vroeger dan de WMKJ-beroepskrachten, die pas op de leeftijd van 40 jaar van plan zijn om uit te kijken naar een ander type job.

Tabel 127 Aantal jaar nog werken, en gemiddelde leeftijd om te stoppen als beroepskracht in een jeugdhuis

	Min.	Max.	Mod.	Kwart. 1	Kwart. 2	Kwart. 3	Gem.	SD	N
Hoeveel jaar nog werken?	0	10	3	1	2	4	2,87	2,41	75
Leeftijd stoppen als beroepskracht	23	62	31	29	31	36	33,28	6,57	75

Op blz. 216 tonen we welke kenmerken van de beroepskrachten vaker voorkomen naarmate ze langer willen blijven werken.

c. Redenen om te stoppen

We vroegen de beroepskrachten welke zaken – mochten ze zich voordoen – belangrijk genoeg zouden zijn om te stoppen met hun job. Tabel 128 geeft deze redenen weer, geordend naar belangrijkheid.

Net als in de WMKJ's, zijn de meest doorslaggevende redenen een gebrek aan motivatie, de nood aan een andere uitdaging, gevolgd door het zicht op een job met betere arbeidsvoorwaarden.

Het zich niet kunnen vinden in de visie van het jeugdhuisbestuur wordt eveneens als belangrijke reden aangeduid, net als een conflict of een slechte sfeer in het jeugdhuis.

Vervolgens blijkt leeftijd een belangrijke factor, en de zaken die vaak gepaard gaan met een vordering daarin: het groeien van een kloof met de jongere generatie, maar ook het aangaan van een vaste relatie met eigen kinderen, dat moeilijk te rijmen valt met een onzeker arbeidsstatuut en flexibele werkuren.

Zaken die gelinkt kunnen worden aan het lokale bestuur, zoals het zich niet kunnen vinden in het lokale jeugdbeleid, druk van subsidiecriteria en administratieve overlast, wegen het minst door in de overweging om te stoppen.

Tabel 128 Redenen die belangrijk genoeg zouden zijn om te stoppen met de job (1=helemaal niet belangrijk; 5=heel belangrijk)

Redenen om te stoppen:	Gem. op 5	SD	-	-/+	+	Totaal	N
Geen motivatie meer	4,31	0,64	0,0%	9,3%	90,7%	100,0%	74
Nood aan een andere uitdaging	4,21	0,74	3,9%	10,5%	85,5%	100,0%	75
Andere job met betere arbeidsvoorwaarden	3,92	0,99	13,3%	16,0%	70,7%	100,0%	74
Indien mijn visie zou botsen met die van het jeugdhuisbestuur	3,80	0,86	12,0%	16,0%	72,0%	100,0%	74
Niet akkoord met een opgelegde verandering van visie of manier van werken in het jeugdhuis	3,69	1,03	14,7%	24,0%	61,4%	100,0%	74
Leeftijd	3,64	0,94	13,1%	27,6%	59,2%	100,0%	75
Conflict of slechte sfeer in het jeugdhuis	3,61	0,82	10,5%	31,6%	57,9%	100,0%	75
Vaste relatie/samenwonen/huwelijk/kinderen	3,57	1,27	20,0%	17,3%	62,6%	100,0%	74
Indien de kloof met de jongere generatie te groot zou worden (bijv. muziek)	3,57	0,94	17,4%	21,3%	61,3%	100,0%	74
Onzeker arbeidsstatuut (vervangingscontracten, jaarlijks te hernieuwen,...)	3,47	1,28	29,4%	12,0%	58,6%	100,0%	74
Gebrek aan feedback, samenwerking met collega's	3,47	0,92	15,7%	22,4%	61,9%	100,0%	75
Te veel verwachte flexibiliteit (bijv. 's avonds werken)	3,32	1,02	22,7%	26,7%	50,7%	100,0%	74
Te grote werkdruk	3,09	1,02	28,0%	36,0%	36,0%	100,0%	74
Opstappen collega's/ bepaalde vrijwilligers	2,92	1,02	38,2%	23,7%	38,1%	100,0%	75
Onvoldoende coaching/vorming	2,89	0,80	32,0%	46,7%	21,3%	100,0%	74
Niet akkoord met het lokale jeugdbeleid	2,86	1,00	37,4%	36,0%	26,7%	100,0%	74
Te grote druk van de criteria voor subsidies	2,80	1,02	44,0%	33,3%	22,7%	100,0%	74
Administratieve overlast	2,70	0,99	49,4%	26,7%	24,0%	100,0%	74

5. Pedagogisch profiel

5.1. Vorming

5.1.1. Gevolgd

Het merendeel van de beroepskrachten volgde vorming, training of opleidingen in functie van hun job in het jeugdhuis (Tabel 129).

Tabel 129 Vorming, training of opleidingen in functie van de job

VTO gevolgd in functie van job:	%	N
Ja	86,7	65
Nee	12,0	9
(Niet van toepassing)	1,3	1
<i>Totaal</i>	<i>100</i>	<i>75</i>

5.1.2. Thema's

Meer dan de helft vindt het belangrijk dat beroepskrachten in het jeugdhuiswerk vorming krijgen over jeugdwerkmethodieken, het omgaan met conflict en agressie, en over het motiveren van jongeren (Tabel 130).

Tabel 130 Thema's belangrijk om vorming over te krijgen (meerdere antwoorden mogelijk)

Thema's belangrijk om vorming over te krijgen:	%	N
Jeugdwerkmethodieken	64,0	48
Omgaan met conflict, agressie, grenzen stellen	53,3	40
Motiveren	52,0	39
Projectmatig werken	48,0	36
Leiding geven	46,7	35
Juridisch statuut, vzw-wetgeving	42,7	32
Alcohol en drugs	40,0	30
Groepsdynamica	40,0	30
Communicatie	38,7	29
Samenwerken	34,7	26
Mijn houding als jeugdwerker	34,7	26
Netwerken	32,0	24
Financieel beheer	28,0	21
Deontologische vraagstukken	26,7	20
EHBO, risico inschatten, preventie en veiligheid	21,3	16
Geattesteerde kadervorming ((hoofd-)animator, (hoofd-)instructeur)	17,3	13
Technische vorming over mijn specifieke taakopdracht	16,0	12

5.1.3. Waar vorming volgen

Elke beroepskracht kan terecht bij Formaat voor vorming, cursussen en opleidingen (Tabel 131). Ongeveer een vijfde klopt hiervoor ook aan bij de stad of gemeente, of bij andere instanties.

Tabel 131 Instanties waar de beroepskrachten terecht kunnen voor vorming (meerdere antwoorden mogelijk)

Waar terecht voor vorming?	%	N
De koepelorganisatie (bijv. Formaat, UDM)	100,0	75
Andere instanties	21,3	16
De stad/gemeente	17,3	13

5.1.4. Tevredenheid met het vormingsaanbod

Het merendeel is ook tevreden met het bestaande vormingsaanbod, in de zin dat ze kunnen leren wat ze willen leren (Tabel 132).

Tabel 132 Tevredenheid met het vormingsaanbod

Tevreden met vormingsaanbod?	%	N
Ja	87,7	64
Nee	12,3	9
<i>Totaal</i>	<i>100,0</i>	<i>73</i>

5.2. Relatie met de jongeren

5.2.1. Relationele afstand

Het minimaliseren van de relationele afstand met de jongeren is een strategie die zou kunnen bijdragen tot een positief ontwikkelingsklimaat voor de jongeren, aldus Jones & Deutsch (2011). En die afstand is relatief klein tussen de beroepskrachten en de jongeren van het jeugdhuis (Tabel 133): zowat alle beroepskrachten menen het vertrouwen van de jongeren te hebben. Ongeveer vier vijfde zegt ook dat de jongeren respect hebben voor hun autoriteit, en open staan voor de dingen die de beroepskrachten hen bij willen brengen. Op een bepaald punt moet er echter ook afstand genomen worden: lang niet alle beroepskrachten zouden door de jongeren als vriend worden beschouwd.

Tabel 133 Stellingen omtrent de relationele afstand met de jongeren (1=helemaal niet akkoord; 5=helemaal akkoord)

	-	-/+	+	Totaal	N
De jongeren vertrouwen me	0,0%	2,7%	97,3%	100,0%	75
De jongeren hebben respect voor mijn autoriteit	0,0%	20,0%	80,0%	100,0%	75
De jongeren staan open voor de dingen die ik hen bij wil brengen	1,3%	21,3%	77,3%	100,0%	75
De jongeren beschouwen mij als vriend	12,0%	30,7%	57,4%	100,0%	75

5.2.2. Sterktes

Op vlak van het begeleiden van jongeren, achten de beroepskrachten zich vooral sterk in het ondersteunen van de jongeren in hun zelfverwezenlijking: het bieden van inspraak en verantwoordelijkheid aan de jongeren, en ze

toelaten fouten te maken waaruit ze kunnen leren (Tabel 134). Daarvoor lijkt het opbouwen van een vertrouwensband met hen een belangrijke voorwaarde.

Vervolgens meent nog meer dan drie vierde sterk te zijn in het nemen van initiatief ten aanzien van de jongeren, en in het mee blijven met de jongerencultuur.

Afstand nemen van de jongeren en duidelijke grenzen trekken blijkt slechts de kleine helft goed af te gaan.

Tabel 134 Sterktes in aspecten van het begeleiden van jongeren (1=zwak; 5=sterk)

Hoe sterk in volgende aspecten van begeleiden jongeren:	Gem. op 5	SD	-	-/+	+	Totaal	N
De jongeren inspraak geven	4,21	0,55	0,0%	6,6%	93,4%	100,0%	75
De jongeren verantwoordelijkheid geven	4,16	0,57	0,0%	9,2%	90,8%	100,0%	75
Een vertrouwensband opbouwen met de jongeren	4,09	0,57	1,3%	7,9%	90,8%	100,0%	75
De jongeren toelaten fouten te maken waaruit ze kunnen leren	4,05	0,70	1,3%	17,1%	81,6%	100,0%	75
Zelf initiatief nemen	4,03	0,72	3,9%	13,2%	82,9%	100,0%	75
Mee blijven met de jongerencultuur	3,95	0,73	3,9%	18,4%	77,6%	100,0%	75
De jongeren een boodschap meegeven	3,77	0,63	0,0%	32,9%	67,1%	100,0%	75
Positieve interacties tussen jongeren bevorderen	3,69	0,61	3,9%	26,3%	69,7%	100,0%	75
Vanuit de jongere vertrekken, zonder zaken op te leggen	3,67	0,81	9,2%	27,6%	63,1%	100,0%	75
Me uitleven bij de jongeren	3,51	0,89	17,1%	23,7%	59,2%	100,0%	75
Afstand nemen van de jongeren	3,47	0,79	11,8%	39,5%	48,7%	100,0%	75
Duidelijke grenzen trekken die de jongeren niet mogen overschrijden	3,40	0,84	14,5%	42,1%	43,4%	100,0%	75

5.2.3. Succes in het jeugdhuiswerk

De mate waarin de beroepskrachten hun werk geslaagd vinden wordt in de eerste plaats bepaald door de jongeren, en in de laatste plaats door meer externe criteria (Tabel 135). Meer bepaald acht de meerderheid zich pas succesvol in de job als de jongeren tevreden zijn, zichzelf kunnen ontplooiën in het jeugdhuis, ze een vertrouwensband met hen hebben, en als de jongeren sterker komen te staan in de samenleving. De doelstellingen van het jeugdhuis halen zijn ook belangrijk, maar het halen van de subsidiecriteria is dat veel minder.

Tabel 135 Zaken om succesvol te zijn als beroepskracht in het jeugdhuiswerk (1=helemaal niet belangrijk; 5=heel belangrijk)

Succes in job bepaald door:	Gem. op 5	SD	-	-/+	+	Totaal	N
Tevredenheid bij de jongeren	4,64	0,48	0,0%	0,0%	100,0%	100,0%	75
Dat de jongeren zichzelf ontplooiën	4,56	0,50	0,0%	0,0%	100,0%	100,0%	75
Een vertrouwensband tussen mij en de jongere	4,20	0,68	1,3%	10,5%	88,1%	100,0%	75
Dat de jongeren sterk staan in de samenleving	4,20	0,72	1,3%	13,2%	85,5%	100,0%	75
De doelstellingen van het jeugdhuis halen	4,03	0,57	0,0%	15,8%	84,2%	100,0%	75
Aan de criteria voor subsidies voldoen	3,29	0,90	14,5%	47,4%	38,2%	100,0%	75

5.3. Doelen van het jeugdhuis

We legden de beroepskrachten een aantal mogelijke doelen voor, en vroegen ze hoe belangrijk ze deze vinden voor hun jeugdhuis (Tabel 136).

Alle doelen die de jongeren centraal stellen, worden door bijna elke beroepskracht belangrijk geacht, met aan de top het bieden van een plaats aan de jongeren waar ze zichzelf kunnen verwezenlijken.

Doelen die vertrekken vanuit de maatschappij krijgen minder bijval, en zeker als het gaat over het tegengaan van overlast.

Tabel 136 Doelen van het jeugdhuis (1=helemaal niet belangrijk; 5=heel belangrijk)

Doelen van je JH:	Gem. op 5	SD	-	-/+	+	Totaal	N
De jongeren een plaats geven waar ze kunnen experimenteren, bijleren en zichzelf ontplooien	4,64	0,48	0,0%	0,0%	100,0%	100,0%	75
De jongeren een veilige plaats geven waar ze steeds terecht kunnen	4,49	0,53	0,0%	1,3%	98,7%	100,0%	74
De jongeren verantwoordelijkheid leren opnemen	4,48	0,53	0,0%	1,3%	98,7%	100,0%	75
De jongeren een plaats geven om vrienden te ontmoeten	4,47	0,55	0,0%	2,6%	97,4%	100,0%	75
De stem van jongeren laten horen	4,33	0,60	0,0%	6,6%	93,4%	100,0%	75
De jongeren een zinvolle tijdsbesteding geven	4,31	0,54	0,0%	3,9%	96,0%	100,0%	75
Jongeren beter laten functioneren in de maatschappij	3,95	0,79	1,3%	28,9%	69,7%	100,0%	75
Overlast door jongeren tegengaan	3,00	0,94	30,3%	39,5%	30,2%	100,0%	75

6. De beroepskrachten vergeleken

Tabel 137 vergelijkt de beroepskrachten uit de jeugdhuisen met die uit de WMKJ's.

Tabel 137 Profiel van de beroepskrachten - vergelijking WMKJ

	JH-bk	WMKJ-bk
Mannen	69,0%	54,0%
Leeftijd (gem.)	32	32
Niet-Belg (3 gen.)	12,4%	39,0%
Diploma		
Hoger/universitair ond.	74,0%	62,0%
- prof. Bachelor	52,2%	42,9%
- acad. Bachelor	8,8%	5,1%
- Master	13,3%	14,1%
Gezin		
Hoger geschoolde ouders	65,8%	38,6%

Van de jeugdhuisberoepskrachten is meer dan twee derde man, ten opzichte van iets meer dan de helft in de WMKJ's. In beide jeugdwerkvormen zijn de beroepskrachten gemiddeld 32 jaar oud. Met 12% niet-Belgische beroepskrachten zitten de jeugdhuisen ver onder het aandeel van de WMKJ's.

Drie kwart van de jeugdhuisberoepskrachten heeft een diploma van hoger of universitair onderwijs (vs. 62% WMKJ). Meestal gaat het om een diploma van professionele bachelor (52%, vs. 43% WMKJ). Twee derde van de beroepskrachten is opgegroeid in een hoger geschoold gezin, ten opzichte van ruim een derde van de WMKJ-beroepskrachten. Wat de onderwijsvorm in het secundair onderwijs betreft, volgde 68% van de jeugdhuisberoepskrachten ASO of KSO (meer dan de bezoekers en vrijwilligers), en 26% TSO (minder).

DEEL 3

PROFIEL VAN DE DAGELIJKE LEIDING

1. De dagelijkse leiding

1.1. Inleiding

Zoals in de inleiding reeds vermeld, doelen we met de 'dagelijkse leiding' van het jeugdhuis op de 'kernvrijwilligers', ook wel eens de 'vaste vrijwilligers' genoemd. Meer concreet gaat het over de vrijwilligers met de functie en taakhoud van voorzitter, en/of bestuurslid, en/of kernvrijwilliger, en/of werkgroep lid. We analyseerden de vragenlijsten van 245 vrijwilligers, afkomstig uit 63 verschillende jeugdhuizen.

1.2. Geslacht

Van de vrijwilligers bestaat slechts 27% uit vrouwen (Tabel 138) – een aandeel dat ongeveer de helft zo klein is als dat van de WMKJ-vrijwilligers (55%) en jeugdbewegingsleiding (47%).

Tabel 138 Geslacht

Geslacht	%	N
Vrouw	26,5	65
Man	73,5	180
<i>Totaal</i>	<i>100,0</i>	<i>245</i>

Wat de functie betreft, zien we dat mannen vaker lid zijn van een werkgroep binnen het jeugdhuis (80% vs. 20%).

1.3. Leeftijd

De gemiddelde vrijwilliger is 23 jaar (Tabel 139). Dat is gelijk aan de WMKJ's, maar hoger dan in de jeugdbewegingen (21 jaar). Een vijfde is 19 jaar of jonger (19%), ruim de helft is tussen 20 en 23 jaar (53%), en een vijfde is tussen 24 en 28 jaar (21%). 7% van de vrijwilligers is ouder dan 28 jaar.

Tabel 139 Leeftijd

	Min.	Max.	Kwart. 1	Kwart. 2	Kwart. 3	Gem.	SD	N
Leeftijd	16	59	20	22	24	23,37	7,04	245

Voorzitters zijn gemiddeld ouder (27 jaar), de leden van een werkgroep jonger (22 jaar).

1.4. Etnische afkomst

11% van de vrijwilligers is van niet-Belgische afkomst⁴⁵, wat gelijk is aan de jeugdbewegingsleiders, maar stukken lager dan bij de WMKJ-vrijwilligers (65%). Als we enkel tot aan de tweede generatie kijken (vader en/of moeder geboren in het buitenland), komen we aan 5% vrijwilligers van niet-Belgische herkomst.

Tabel 140 Etnische afkomst

	Belg	Niet-Belg	Totaal	N
Tot 3 generaties	88,6%	11,4%	100,0%	245
Tot 2 generaties	95,5%	4,5%	100,0%	245

1.5. Opleiding

53% van de jeugdhuisvrijwilligers studeert nog (Tabel 141). Dit is ongeveer gelijk aan de WMKJ-vrijwilligers (54%), maar een stuk lager dan bij de jeugdbewegingsleiding (82%).

Tabel 141 Schoolgaand

Ga je nog naar school?	%	N
Nee	47,1	115
Ja	52,9	129
<i>Totaal</i>	<i>100,0</i>	<i>244</i>

1.5.1. Schoolgaand

a. Huidige onderwijsvorm

Tabel 142 toont dat 19% van de schoolgaande vrijwilligers in het secundair onderwijs studeert. Dat aandeel is lager dan bij de jeugdbewegingsleiding (25%), en stukken lager dan bij de WMKJ-vrijwilligers (52%).

Net als de WMKJ-vrijwilligers, volgt het merendeel van de schoolgaande jeugdhuisvrijwilligers een professionele bacheloropleiding aan de hogeschool (38%, vs. 30% jeugdbewegingsleiding). 20% volgt een academische bachelor aan de universiteit, wat ongeveer gelijk is aan de jeugdbewegingsleiding (22%). 10% doet een universitaire master (vs. 8% jeugdbewegingsleiding en 2% WMKJ-vrijwilligers).

Tabel 142 Huidige onderwijsvorm

Ik volg momenteel les in het...	JH-vrijwilligers		WMKJ-vrijwilligers		JB-leiding	
	%	N	%	N	%	N
Buitengewoon secundair onderwijs (BUSO)			0,0	0	0,1	1
Deeltijds beroepssecundair onderwijs (DBSO)/ Leercontract			0,0	0	0,3	4
Beroepssecundair onderwijs (BSO)	18,8	24	22,0	11	3,9	49
Technisch secundair onderwijs (TSO)			16,0	8	10,3	131
Kunst secundair onderwijs (KSO)			2,0	1	0,6	8
Algemeen secundair onderwijs (ASO)			12,0	6	10,1	128
Hoger onderwijs buiten de universiteit: professionele bachelor/kandidatuur/schakel			37,5	48	38,0	19
Hoger onderwijs buiten de universiteit: academische bachelor/kandidatuur/schakel	8,6	11	4,0	2	12,9	163
Universitair onderwijs: bachelor/kandidatuur/schakel	20,3	26	0,0	0	21,9	277
Hoger onderwijs buiten de universiteit: master/licentiaat/manama/doctoraat	0,8	1	4,0	2	2,8	36
Universitair onderwijs: master/licentiaat/manama/doctoraat	10,2	13	2,0	1	7,4	94
Andere:	3,9	5	x	x	x	x
<i>Totaal</i>	<i>100</i>	<i>128</i>	<i>100,0</i>	<i>50</i>	<i>100,0</i>	<i>1266</i>

45 Respondenten werden geclassificeerd als niet-Belgisch indien de jongere zelf of één van de ouders of grootouders geboren is in een land buiten België.

b. Onderwijsvorm secundair onderwijs

Ruim de helft van de schoolgaande jeugdhuisvrijwilligers komt uit het ASO (57%), en een derde uit het TSO (32%) (Tabel 143).

Tabel 143 Onderwijsvorm secundair onderwijs

Onderwijsvorm secundair onderwijs:	%	N
Buitengewoon secundair onderwijs (BUSO)	0,8	1
Beroepssecundair onderwijs (BSO)	6,4	8
Technisch secundair onderwijs (TSO)	32,0	40
Kunst secundair onderwijs (KSO)	3,2	4
Algemeen secundair onderwijs (ASO)	56,8	71
Andere:	0,8	1
<i>Totaal</i>	<i>100,0</i>	<i>125</i>

c. Studierichting hoger/universitair onderwijs

Vier op tien jeugdhuisvrijwilligers uit het hoger of universitair onderwijs volgt een sociaalwetenschappelijke studierichting, wat ongeveer even veel is als het aandeel dat studeert in de exacte wetenschappen (39%) (Tabel 144). De overige 21% doet een geesteswetenschappelijke richting.

Tabel 144 Studierichting hoger/universitair onderwijs

Beste omschrijving studierichting hoger/universitair onderwijs:	%	N
...geesteswetenschap (talen, geschiedenis, filosofie, cultuur, kunst, theologie, etc.)	21,4	21
...exacte wetenschap (aardrijkskunde, biologie, scheikunde, technische wetenschappen, wiskunde, informatica, etc.)	38,8	38
...sociale wetenschap (antropologie, economie, recht, politicologie, sociologie, communicatiewetenschap, psychologie, pedagogiek, criminologie, etc.)	39,8	39
<i>Totaal</i>	<i>100,0</i>	<i>98</i>

1.5.2. Niet-schoolgaand

a. Beroep

• Statuut

Het merendeel van de niet-schoolgaande jeugdhuisvrijwilligers kan omschreven worden als werknemer (81%) (Tabel 145), wat vergelijkbaar is met de WMKJ-vrijwilligers (84%) en de jeugdbewegingsleiding (79%).

Tabel 145 Beroepsstatuut

Voornaamste beroepsstatuut:	%	N
Ik ben werknemer	81,0	94
Ik ben zelfstandig of helper	5,2	6
Ik ben werkloos/ik krijg een uitkering	8,6	10
Ik ben ziek, werkonbekwaam of invalide	0,9	1
Andere	4,3	5
<i>Totaal</i>	<i>100,0</i>	<i>116</i>

- *Type job*

Het grootste aandeel afgestudeerde jeugdhuisvrijwilligers is aan de slag als bediende in een bedrijf (46%) (Tabel 146), net als de WMKJ-vrijwilligers (30%). Een vijfde werkt als arbeider in een bedrijf (19%, vs. 16% WMKJ). 14% staat in het jeugdwerk of een andere vorm van sociaal werk (vs. 19% WMKJ).

Tabel 146 Type beroep

Wat voor werk doe je?	%	N
Ik werk als bediende in een bedrijf	45,7	43
Ik werk als arbeider in een bedrijf	19,1	18
Ik doe sociaal werk (ander dan jeugdwerk)	10,6	10
Ik werk voor de overheid	7,4	7
Ik sta in het onderwijs	6,4	6
Ik doe jeugdwerk	3,2	3
Overige	7,4	7
<i>Totaal</i>	<i>100</i>	<i>94</i>

b. Opleiding

- *Onderwijsvorm secundair onderwijs*

Van de jeugdhuisvrijwilligers die niet meer studeren, is het aandeel dat ASO volgde (46%) ongeveer even groot als het percentage dat TSO deed (44%) (Tabel 147).

Tabel 147 Onderwijsvorm secundair onderwijs

Onderwijsvorm secundair onderwijs:	%	N
Deeltijds beroepssecundair onderwijs (DBSO)/ Leercontract	0,9	1
Beroepssecundair onderwijs (BSO)	5,2	6
Technisch secundair onderwijs (TSO)	44,3	51
Kunst secundair onderwijs (KSO)	2,6	3
Algemeen secundair onderwijs (ASO)	46,1	53
Andere	0,9	1
<i>Totaal</i>	<i>100,0</i>	<i>115</i>

- *Hoogst behaalde diploma of getuigschrift*

47% van de reeds afgestudeerde jeugdhuisvrijwilligers heeft hoogstens een diploma secundair onderwijs op zak, ten opzichte van 53% van de jeugdbewegingsleiding, en 68% van de WMKJ-vrijwilligers (Tabel 148).

30% is professionele bachelor (vs. 25% WMKJ, en 26% jeugdbeweging), en 15% universitaire master (vs. 10% jeugdbeweging, en 5% WMKJ).

Tabel 148 Hoogst behaalde diploma/getuigschrift

Wat is je hoogst behaalde diploma of getuigschrift?	JH-vrijwilligers		WMKJ-vrijwilligers		JB-leiding	
	%	N	%	N	%	N
Geen	0,0	0	9,1	4	1,5	4
Lager secundair onderwijs (secundair onderwijs niet voltooid)	7,0	8	x	x	x	x
Buitengewoon secundair onderwijs (BUSO)	40,0	46	4,5	2	0,4	1
Deeltijds beroepssecundair onderwijs (DBSO)/ Leercontract			2,3	1	1,1	3
Beroepssecundair onderwijs (BSO)			18,2	8	10,6	29
Technisch secundair onderwijs (TSO)			25,0	11	34,4	94
Kunst secundair onderwijs (KSO)			0,0	0	0,7	2
Algemeen secundair onderwijs (ASO)			9,1	4	4,0	11
Hoger onderwijs buiten de universiteit: professionele bachelor/kandidatuur/schakel	30,4	35	25,0	11	26,4	72
Hoger onderwijs buiten de universiteit: academische bachelor/kandidatuur/schakel	0,0	0	0,0	0	7,0	19
Universitair onderwijs: bachelor/kandidatuur/schakel	2,6	3	0,0	0	0,4	1
Hoger onderwijs buiten de universiteit: master/licentiaat/manama/doctoraat	5,2	6	2,3	1	4,0	11
Universitair onderwijs: master/licentiaat/manama/doctoraat	14,8	17	4,5	2	9,5	26
Totaal	100,0	115	100,0	44	100,0	273

• Studierichting hoger/universitair onderwijs

Net zoals de studerende vrijwilligers, volgde het merendeel van de niet-schoolgaande en hoger geschoolde jeugdhuisvrijwilligers een opleiding binnen de sociale of exacte wetenschappen (resp. 41% en 48%) (Tabel 149). Het aandeel dat studeerde in het domein van de geesteswetenschappen is wel kleiner (12% vs. 21%).

Tabel 149 Studierichting hoger/universitair onderwijs

Beste omschrijving studierichting hoger/universitair onderwijs:	%	N
...geesteswetenschap (talen, geschiedenis, filosofie, cultuur, kunst, theologie, etc.)	11,5	7
...exacte wetenschap (aardrijkskunde, biologie, scheikunde, technische wetenschappen, wiskunde, informatica, etc.)	41,0	25
...sociale wetenschap (antropologie, economie, recht, politicologie, sociologie, communicatiewetenschap, psychologie, pedagogiek, criminologie, etc.)	47,5	29
Totaal	100,0	61

1.6. Gezinssituatie

1.6.1. Sociaaleconomisch profiel van het gezin

Ongeveer drie kwart van de jeugdhuisvrijwilligers is afkomstig uit een gezin met hooggeschoolde ouders (73%), wat meer is dan in de jeugdbewegingen (65%) en de WMKJ's (42%).

Tabel 150 Opleidingsniveau ouders

	%	N
Geen hooggeschoolde ouders	26,9	63
Min. 1 hooggeschoolde ouder	73,1	171
Totaal	100,0	234

1.7. Verenigingsleven

1.7.1. Deelname aan verenigingen of groepsgerichte vrijetijdswerkingen

Over het algemeen blijken velen hun vrijwilligerswerk in het jeugdhuis te combineren met andere vormen van participatie (Tabel 151).

Drie kwart van de jeugdhuisvrijwilligers of meer heeft ooit al deelgenomen aan een sportvereniging of –club, de organisatie van een muziekfestival, cultureel evenement of fuif, of aan een jeugdbeweging. Met 53% van de vrijwilligers die vroeger lid was van een jeugdbeweging (en 21% die dit nog steeds is), kunnen we spreken van een sterke doorloop naar het jeugdhuis.

Een derde van de vrijwilligers zit vandaag nog in een sportvereniging, de kleine helft in de organisatie van culturele/ muzikale evenementen, en meer dan een vijfde is nog steeds lid van een jeugdbeweging.

Ongeveer de helft nam ooit al deel aan gemeentelijk jeugdwerk (13% nog steeds), en deed kunstbeoefening of deeltijds kunstonderwijs (17% nog steeds).

Tabel 151 Deelname aan verenigingen of groepsgerichte vrijetijdswerkingen

Deelname aan:	Nooit	Vroeger	Nu	Totaal	N
Sportvereniging, sportclub,...	13,8%	53,3%	32,9%	100,0%	225
Organisatie van een muziekfestival, cultureel evenement, fuif,...	24,4%	27,1%	48,4%	100,0%	221
Jeugdbeweging of jongerenbeweging (Chiro, Scouts, KSJ, KLJ, FOS,...)	26,3%	52,7%	21,0%	100,0%	224
Speelplein, Grabbelpas/Swappas, Roefel... of ander (gemeentelijk) jeugdwerk	45,4%	41,7%	12,8%	100,0%	218
(Amateur-)kunstbeoefening of deeltijds kunstonderwijs	50,2%	32,9%	16,9%	100,0%	213
Andere vereniging of groepsgerichte vrijetijdswerking die niet in de lijst staat	70,7%	8,4%	20,9%	100,0%	191
Hobbyvereniging (knutsel-, gaming-, pc-, schaak-, quiz-...club)	71,6%	19,7%	8,7%	100,0%	218
Buurt –of wijkwerking (carnaval, feest, lokaal tijdschrift,...)	80,8%	13,1%	6,1%	100,0%	213
Jongerenafdeling van een mutualiteit of vakbond (Kazou, Joetz, ABVV-jongeren,...)	81,2%	16,4%	2,3%	100,0%	213
Een sociale beweging (vrede, mensenrechten, derde wereld, milieu/natuur,...)	87,7%	8,0%	4,2%	100,0%	212
Jeugdwelzijnswerking of werking voor kansarme jeugd	88,1%	7,1%	4,8%	100,0%	210
Religieuze of levensbeschouwelijke vereniging	91,5%	6,6%	1,9%	100,0%	211

• Is de aard van verenigingsdeelname gerelateerd aan het type jeugdhuis waar men vrijwilliger is?

Vrijwilligers die deelnemen of deelgenomen hebben aan de organisatie van een muziekfestival, cultureel evenement, fuif, enz. vinden we vaker terug in jeugdhuisen die de nadruk leggen op concert en podium (r 0,15), maar minder vaak in jeugdhuisen waar sport belangrijk is (r -0,19). In jeugdhuisen die de klemtoon leggen op sport vinden we

ook minder vrijwilligers die deel uitmaken (of maakten) van een buurt- of wijkwerking (r -0,16). Vrijwilligers die lid zijn of waren van een sociale beweging worden vaker aangetroffen in jeugdhuisen die zich toespitsen op expressie (r 0,23).

• *Vergelijking met ander jeugdwerk*

Wegens andere manieren van bevraging, vallen de participatiecijfers moeilijk te vergelijken met de andere bestudeerde vormen van jeugdwerk. Over het algemeen kunnen we wel stellen dat, ten opzichte van de jeugdbewegingsleiding, de jeugdhuisvrijwilligers in min of meer gelijke mate deelnemen aan sport- en hobbyverenigingen, gemeentelijk jeugdwerk, buurt- of wijkwerkingen, doelgroepspecifieke jongerenwerkingen en religieuze of levensbeschouwelijke verenigingen.

Jeugdhuisvrijwilligers hebben wel al meer deelgenomen aan de organisatie van een muziekfestival, fuif of buurtfeest dan de jeugdbewegingsleiders (76% vs. 55%), hoewel de huidige participatiecijfers weinig verschillen (48% jeugdhuis, vs. 40% jeugdbeweging).

1.7.2. Overig vrijwilligerswerk

Een kwart van de jeugdhuisvrijwilligers is ook nog vrijwilliger in een andere jeugdwerking (26%), en ruim een derde in een andere vereniging (37%) (Tabel 152), wat overeenkomt met de WMKJ-vrijwilligers (resp. 23% en 31%).

Tabel 152 Elders vrijwilliger

Ben je vrijwilliger in een andere...	Nee	Ja	Totaal	N
...jeugdwerking?	74,2%	25,8%	100,0%	221
...vereniging?	62,7%	37,3%	100,0%	228

1.7.3. Familie en/of vrienden in het jeugdwerk

Meer dan vier op vijf vrijwilligers heeft of had een beste vriend in het jeugdwerk (82%), wat een groter aandeel is dan in de andere vormen van jeugdwerk (75% JB en 51% WMKJ). Deze cijfers zeggen echter niet of de vrijwilligers naar het jeugdhuis zijn gegaan omdat hun beste vrienden daar reeds naar toe gingen, of ze hun beste vrienden in het jeugdhuis hebben ontmoet. Vermoedelijk spelen beide processen een rol.

Meer dan vier op tien heeft ook ouders die in het jeugdwerk actief zijn of waren (42%, vs. 51% JB en 27% WMKJ), en broers of zussen (44%, vs. 64% JB en 47% WMKJ) (Tabel 153). Een op tien vrijwilligers kent geen personen uit de directe omgeving die jeugdwerk doen of deden (10%, vs. 8% JB en 30% WMKJ).

Tabel 153 Personen uit omgeving actief in jeugdwerk (meerdere antwoorden mogelijk)

Personen uit omgeving actief in jeugdwerk:	JH-vrijwilligers		WMKJ-vrijwilligers		JB-leiding	
	%	N	%	N	%	N
Vader en/of moeder	42,2%	97	26,7%	23	51,2%	749
Broer(s) en/of zussen	44,3%	102	46,5%	40	64,2%	938
Eén van mijn beste vrienden	82,2%	189	51,2%	44	75,4%	1102
Geen van deze mensen	10,0%	23	30,2%	26	7,5%	110

2. Loopbaan in het jeugdwerk

2.1. Het begin

2.1.1. De eerste keer

Het merendeel bezocht zelf al geregeld een jeugdhuis vooraleer er vrijwilliger te worden (84%, vs. 61% WMKJ) (Tabel 154).

Tabel 154 Al geregeld naar een jeugdhuis vooraleer vrijwilliger

Voordien al bezoeker?	%	N
Nee	15,6	37
Ja	84,4	200
<i>Totaal</i>	<i>100,0</i>	<i>237</i>

Gemiddeld bezoekt men een jeugdhuis voor het eerst op de leeftijd van 16 jaar, en wordt men er vrijwilliger tussen 18 en 19 jaar (zoals in de WMKJ's) (Tabel 155). Er is met andere woorden een vrij snelle transitie van bezoeker naar vrijwilliger.

Tabel 155 Leeftijd voor het eerst naar een jeugdhuis/vrijwilliger geworden in een jeugdhuis

Leeftijd...	Min.	Max.	Kwart. 1	Kwart. 2	Kwart. 3	Gem.	SD	N
...eerste bezoek JH	12	51	15	16	16	16,11	3,20	236
...vrijwilliger JH geworden	15	44	17	18	20	18,60	2,90	228

De helft van de respondenten werd overtuigd tot vrijwilligerswerk door vrienden, kennissen en familie die reeds vrijwilliger waren (Tabel 156). Ook in de WMKJ's is dit de meest voorkomende wijze van rekrutering.

Een kwart is er in gerold door als bezoeker aangesproken te worden op interesses, en een vijfde is er volledig uit eigen initiatief mee begonnen.

Tabel 156 Manier waarop begonnen met vrijwilligerswerk

Hoe ben je begonnen met dit vrijwilligerswerk?	%	N
Via vrienden, kennissen, familie... van mij die reeds vrijwilliger waren	48,8	105
Ik werd als bezoeker aangesproken op mijn interesses	26,5	57
Ik heb me spontaan/uit eigen initiatief aangeboden	20,9	45
Via andere instellingen/organisaties	2,3	5
Via promotiecampagnes van het jeugdhuis (bijv. Facebook, flyers, open activiteit)	0,5	1
Via promotiekanalen van de stad/gemeente (bijv. krantje)	0,5	1
Via mijn studies (stage, eindwerk,...)	0,5	1
<i>Totaal</i>	<i>100,0</i>	<i>215</i>

Het feit dat zo goed als niemand de stap heeft gezet naar het jeugdhuisvrijwilligerswerk door algemene oproepcampagnes, doet vermoeden dat dit proces eerder natuurlijk en persoonlijk verloopt (of dat er zelden campagnes worden gevoerd): via het sociaal netwerk en het gericht aanspreken van jongeren op hun interesses.

2.1.2. Nabijheid van het jeugdhuis

Drie kwart vrijwilligers is zelf afkomstig uit de stad of de gemeente waar het jeugdhuis gelegen is (Tabel 157).

Tabel 157 Zelf afkomstig uit stad/gemeente van het jeugdhuis

Zelf afkomstig uit stad/gemeente JH?	%	N
Nee	24,9	58
Ja	75,1	175
Totaal	100,0	233

De vrijwilligers wonen gemiddeld op 3 à 4 km van het jeugdhuis (Tabel 158). 57% dient zich niet verder dan 2 km te verplaatsen om het jeugdhuis te bereiken.

Tabel 158 Geschatte afstand tussen woonplaats en jeugdhuis

	Min.	Max.	Kwart. 1	Kwart. 2	Kwart. 3	Gem.	SD	N
Aantal km tussen woonplaats & JH:	0	25	1	2	4,75	3,54	4,41	236

2.2. Functies en taken

2.2.1. Functies

Ongeveer de helft van de vrijwilligers zit in de kern van het jeugdhuis en/of is lid van het jeugdhuisbestuur (Tabel 159). Vier op tien is (ook) lid van een werkgroep. 14% is voorzitter.

Tabel 159 Functies in het jeugdhuis (meerdere antwoorden mogelijk)

Wat zijn je functies in dit jeugdhuis?	%	N
Voorzitter	14,0%	33
Lid Raad van Bestuur	58,7%	138
Kernvrijwilliger	49,4%	116
Lid van een werkgroep	39,1%	92

2.2.2. Taken

Het organiseren van activiteiten, en achter de toeg staan, zijn de belangrijkste taken voor twee derde tot drie vierde van de vrijwilligers (Tabel 160). Verder staat vier op tien in voor de schoonmaak, en de begeleiding tijdens activiteiten. Een derde wordt ingezet voor de promotie van het jeugdhuis, klusjes, en het openhouden van de instuif.

Tabel 160 Belangrijkste taken als vrijwilliger in het jeugdhuis (meerdere antwoorden mogelijk)

Wat zijn je belangrijkste taken als vrijwilliger in het jeugdhuis?	%	N
Activiteiten organiseren	72,3%	170
Tappen aan de toeg	66,8%	157
Schoonmaken/opkuisen	41,3%	97
Begeleiding tijdens activiteiten	40,0%	94
Promotie voeren	34,5%	81
Klusjes doen	34,0%	80
Instuif openhouden	32,8%	77
Intern overleg organiseren	30,2%	71
Het jeugdhuis in de kijker zetten	27,7%	65
Programmatie	27,2%	64
Visie/beleid van het jeugdhuis uitwerken	27,2%	64
Administratie/boekhouding/juridische ondersteuning	26,0%	61
Het jeugdhuis inrichten	25,1%	59
Ondersteunen van andere vrijwilligers	24,7%	58
Nieuwe vrijwilligers werven	23,4%	55
Luisterend oor voor de bezoekers	17,9%	42
Stem van de jongeren laten horen (bijv. bij de jeugdraad)	16,6%	39
Relatie met lokale overheid/partners onderhouden	16,2%	38
Materiaal beheren	15,7%	37
De website/profielpagina van het jeugdhuis onderhouden	14,5%	34
Informatica	10,2%	24
Buurtgericht werken	6,8%	16
Onthaal	6,4%	15
Bezoekers doorverwijzen (bijv. hulpverlening)	5,1%	12
Vormingswerker	3,8%	9
Andere	3,8%	9
Huiswerkbegeleiding/studiecoach	1,7%	4
Sportwerker/coach	0,9%	2

• *Taken x functies*

Tabel 161 toont welke taken samengaan met de verschillende functies in een jeugdhuis.

De belangrijkste taken voor een **voorzitter** zijn het onderhouden van externe relaties (met lokale overheden en partners) en het organiseren van intern overleg. Vaak fungeren ze ook als sportwerker of coach, en staan ze in voor de administratie van het jeugdhuis. De schoonmaak is minder aan hen besteed.

Leden van de Raad van Bestuur buigen zich vaker over de administratie, en de visie of het beleid van het jeugdhuis.

Kernleden worden vooral ingeschakeld voor de activiteiten en de instuif- of ontmoetingsavonden, en eventuele klusjes in het jeugdhuis.

Leden van werkgroepen houden zich vaker bezig met het doorverwijzen van bezoekers (bijvoorbeeld naar de hulpverlening), en klusjes. De administratie wordt het minst aan hen overgelaten.

Tabel 161 Correlaties tussen functies en taken

Wat zijn je belangrijkste taken als vrijwilliger in het jeugdhuis?	Voorzitter	RvB	Kern	Werkgroep
Instuif openhouden			.148*	
Activiteiten organiseren			.162*	
Begeleiding tijdens activiteiten			.232**	.151*
Luisterend oor voor de bezoekers			.132*	
Intern overleg organiseren	.325**	.146*		
Bezoekers doorverwijzen (bijv. hulpverlening)	.142*		.145*	.193**
Stem van de jongeren laten horen (bijv. bij de jeugdraad)	.148*			
Sportwerker/coach	.229**			
Vormingswerker				
Administratie/boekhouding/juridische ondersteuning	.212**	.311**	-.147*	-.192**
Onthaal	.157*			
Klusjes doen			.175**	.176**
Het jeugdhuis inrichten			.138*	
Schoonmaken/opkuisen	-.191**	-.162*	.145*	
Relatie met lokale overheid/partners onderhouden	.497**			
Het jeugdhuis in de kijker zetten				.134*
Materiaal beheren				.131*
Tappen aan de toeg	-.187**		.143*	.135*
Visie/beleid van het jeugdhuis uitwerken	.169**	.212**		

* Correlatie is significant op het 0.05 niveau (tweezijdig)

** Correlatie is significant op het 0.01 niveau (tweezijdig)

Tot slot vinden we nog dat vrijwilligers die het een belangrijke taak vinden om het jeugdhuis in te richten, vaker deel uitmaken van een jeugdhuis waarvan de infrastructuur op maat is van de werking (r 0,17).

2.2.3. Vergoeding

Voor het werk als vrijwilliger krijgt meer dan de helft een vergoeding (52%), zij het bijna uitsluitend in natura (Tabel 162).

Tabel 162 Vergoeding voor vrijwilligerswerk

Krijg je een vergoeding voor je vrijwilligerswerk?	%	N
Ja, hoofdzakelijk financieel	0,4	1
Ja, hoofdzakelijk in natura	51,8	117
Nee	47,8	108
Totaal	100,0	226

2.3. De toekomst

29% van de vrijwilligers wil zelf ooit beroepskracht worden in het jeugdwerk (Tabel 163). 34% wil dat niet, en 38% weet het nog niet.

Tabel 163 Zelf ooit beroepskracht willen worden in het jeugdwerk

Zelf ooit beroepskracht worden in jeugdwerk?	%	N
Ja	28,5	65
Nee	33,8	77
Ik weet het nog niet	37,7	86
Totaal	100,0	228

3. Motivatie, waardering en tevredenheid

3.1. Tijdsbesteding

Gemiddeld besteden de vrijwilligers 30 uur per maand aan vrijwilligerswerk (Tabel 164). De variatie in dit cijfer is echter groot. Voor 57% is dit 20 uur of minder, voor 20% is dit 40 uur of meer.

Tabel 164 Tijdsbesteding aan vrijwilligerswerk

	Min.	Max.	Kwart. 1	Kwart. 2	Kwart. 3	Gem.	SD	N
Uur vrijwilligerswerk/maand:	1	388	12	20	40	30,11	35,06	224

Voorzitters investeren meer tijd in hun vrijwilligerswerk (gem. 48u/maand) dan zij die geen voorzitter zijn (gem. 27u/maand).

De instuif- of ontmoetingsavonden worden wekelijks of vaker bijgewoond door 72% van de vrijwilligers, en de activiteiten door 65% (Tabel 165).

Tabel 165 Frequentie (als vrijwilliger) naar de instuif-/ontmoetingsmomenten & de activiteiten van het jeugdhuis

Hoe vaak kom je naar...	...de instuif/ontmoeting?		...de activiteiten?	
	%	N	%	N
Jaarlijks	1,8	4	0,4	1
Een paar keer per jaar	3,1	7	4,4	10
Maandelijks	8,0	18	11,1	25
Een paar keer per maand	15,6	35	19,5	44
Wekelijks	39,1	88	38,1	86
Een paar keer per week	27,1	61	21,2	48
Dagelijks	5,3	12	5,3	12
Totaal	100,0	225	100,0	226

Vrijwilligers die lid van een werkgroep zijn komen vaker naar de openingsmomenten en activiteiten van het jeugdhuis.

3.2. Redenen om vrijwilliger te zijn

Men is in de eerste plaats vrijwilliger in het jeugdhuis omwille van de sfeer, het thuisgevoel, het amusement, en de vrienden in het jeugdhuis (Tabel 166).

In tweede instantie doen de vrijwilligers het om zichzelf te ontplooiën, in de vorm van bijleren, expressie, verantwoordelijkheid opnemen, etc. De meer idealistische motieven staan min of meer op gelijke hoogte: de relatie met de bezoekers, de inzet voor anderen, een zinvolle rol opnemen in de samenleving, etc.

Het is de vrijwilligers pas in laatste instantie te doen om externe waardering, respect en appreciatie van buitenaf, en nog veel minder om de eventuele vergoeding die ze krijgen.

Tabel 166 Redenen om vrijwilliger te zijn in het jeugdhuis (1=helemaal niet belangrijk; 5=heel belangrijk)

Redenen om vrijwilliger te zijn in dit jeugdhuis:	Gem. op 5	SD	-	-/+	+	Totaal	N
Er is hier een goede, leuke sfeer	4,69	0,50	0,0%	1,9%	98,2%	100,0%	213
Ik amuseer me hier	4,58	0,57	0,5%	2,8%	96,7%	100,0%	213
De sociale contacten die ik heb in dit jeugdhuis, de vriendenkring	4,54	0,60	0,5%	4,3%	95,3%	100,0%	209
Ik voel me hier thuis	4,54	0,56	0,0%	3,3%	96,7%	100,0%	211
Ik heb een goede relatie met de bezoekers	4,16	0,78	2,8%	12,3%	84,9%	100,0%	212
Ik kan zelf mee vorm geven aan het jeugdhuis	4,01	0,76	2,8%	16,6%	80,5%	100,0%	211
Ik leer hier dingen bij	3,98	0,74	1,9%	22,1%	75,9%	100,0%	208
Ik kan hier zelf verantwoordelijkheid opnemen	3,97	0,81	5,3%	18,8%	76,0%	100,0%	208
Ik krijg hier de ruimte en de vrijheid om mijn ding te doen	3,91	0,82	5,8%	20,7%	73,6%	100,0%	208
Hier kan ik op een nuttige manier mijn vrije tijd besteden	3,85	0,81	6,7%	16,7%	76,6%	100,0%	209
Ik kan hier samen met anderen aan projecten werken	3,84	0,84	5,3%	23,2%	71,5%	100,0%	207
Ik kan me hier inzetten voor anderen	3,77	0,81	5,3%	27,8%	67,0%	100,0%	209
Het is veelzijdig werk	3,72	0,89	8,9%	29,2%	61,9%	100,0%	202
Vrijwilliger zijn geeft me het gevoel dat ik een zinvolle rol opneem in de samenleving	3,69	0,95	9,9%	29,6%	60,6%	100,0%	203
Ik leer mezelf kennen, zowel mijn sterke als mijn zwakke kanten	3,63	0,89	9,1%	32,7%	58,2%	100,0%	208
Ik kan hier werken aan mijn persoonlijke ontwikkeling en kennis	3,61	0,96	12,3%	32,8%	54,9%	100,0%	204
Door mijn vrijwilligerswerk krijg ik veel appreciatie vanuit mijn omgeving	3,39	1,01	20,6%	30,7%	48,8%	100,0%	199
Ik kan meewerken aan de opvoeding van jongeren	3,36	0,96	16,9%	39,1%	44,1%	100,0%	202
De jeugthuizen krijgen een hoge waardering in de samenleving	3,27	1,03	22,5%	34,4%	43,1%	100,0%	195
Het geeft me een gerespecteerde positie in de samenleving	3,02	1,05	30,8%	37,4%	31,8%	100,0%	195
Ik krijg een leuke vergoeding	1,95	1,10	71,8%	18,8%	9,4%	100,0%	138

• *Patronen in motivatie om vrijwilliger te zijn in een jeugdhuis*

We kunnen vijf componenten identificeren, die bestaan uit motivaties die vaak samen worden vermeld (Tabel 167): vrijwilliger zijn omwille van motieven met betrekking tot 1) expressie, 2) idealisme en samenleving, 3) sfeer, plezier en vriendschap, 4) zelfontplooiing en 5) prestige en vergoeding.

Tabel 167 Factoranalyse op redenen om vrijwilliger te zijn in het jeugdhuis

Redenen om vrijwilliger te zijn in dit jeugdhuis:	1	2	3	4	5
Er is hier een goede, leuke sfeer	-0.065	0.000	0.669	-0.028	0.184
Ik leer mezelf kennen, zowel mijn sterke als mijn zwakke kanten	0.385	0.173	-0.032	0.526	0.427
Ik kan meewerken aan de opvoeding van jongeren	0.320	0.604	-0.036	-0.036	0.279
Door mijn vrijwilligerswerk krijg ik veel appreciatie vanuit mijn omgeving	0.034	0.447	0.205	0.536	0.196
Ik voel me hier thuis	0.163	-0.024	0.707	0.092	0.077
Vrijwilliger zijn geeft me het gevoel dat ik een zinvolle rol opneem in de samenleving	0.269	0.689	0.011	0.283	0.016
Ik leer hier dingen bij	0.168	0.253	0.008	0.720	-0.190
Ik kan hier zelf verantwoordelijkheid opnemen	0.279	0.520	0.170	0.182	-0.099
De jeugdhuisen krijgen een hoge waardering in de samenleving	-0.007	0.477	0.106	0.033	0.691
De sociale contacten die ik heb in dit jeugdhuis, de vriendenkring	-0.083	-0.030	0.734	0.307	-0.086
Ik kan hier werken aan mijn persoonlijke ontwikkeling en kennis	0.202	0.169	0.070	0.785	0.218
Ik kan me hier inzetten voor anderen	0.275	0.716	0.048	0.223	0.126
Het geeft me een gerespecteerde positie in de samenleving	0.081	0.666	0.063	0.325	0.310
Ik krijg hier de ruimte en de vrijheid om mijn ding te doen	0.562	0.128	0.376	0.253	0.147
Ik heb een goede relatie met de bezoekers	0.236	0.361	0.579	-0.031	-0.007
Ik krijg een leuke vergoeding	0.228	0.045	0.020	0.095	0.797
Hier kan ik op een nuttige manier mijn vrije tijd besteden	0.614	0.239	0.110	0.190	0.167
Ik amuseer me hier	0.156	0.115	0.768	-0.100	-0.108
Het is veelzijdig werk	0.667	0.241	0.086	0.347	0.031
Ik kan hier samen met anderen aan projecten werken	0.699	0.324	0.009	0.002	0.079
Ik kan zelf mee vorm geven aan het jeugdhuis	0.833	0.119	0.051	0.050	0.053

• *Verschillen in motivaties tussen vrijwilligersfuncties*

Voorzitters worden sterker gedreven door de mogelijkheden tot expressie in het jeugdhuis (r 0,20). Zelfontplooiing is een belangrijkere motivator voor kernvrijwilligers (0,21) en werkgroepleden (0,31).

• *Verschillen in motivaties naargelang de functies en sterktes van het jeugdhuis*

Zij die vrijwilliger zijn omwille van de mogelijkheden tot expressie die het jeugdhuis biedt, vinden we vaker in jeugdhuisen die zich sterk achten in het bieden van ruimte voor experiment, leerprocessen (r 0,19), inspraak en participatie (r 0,20).

Vrijwilligers gedreven door idealisme en maatschappelijke betrokkenheid zijn sterker aanwezig in jeugdhuisen die sterk zijn in het bieden van ruimte voor inspraak en participatie (r 0,22) en in het bereiken van diverse jongerengroepen (r 0,22), maar eerder zwak zijn op vlak van continuïteit in de werking (r -0,18).

Vrijwilligers die in de eerste plaats sfeer, plezier en vriendschap zoeken in het jeugdhuis, treffen we vaker aan in jeugdhuisen die de nadruk leggen op feestjes organiseren (r 0,19).

Vrijwilligers die in het jeugdhuis actief zijn omdat ze daar zichzelf kunnen ontplooiën vinden we terug in elk type jeugdhuis, ongeacht de zaken waar ze nadruk op leggen of sterk in zijn.

Vrijwilligers die in het jeugdhuis werken omwille van de prestige en de vergoeding die het hen oplevert, zien we vaker in jeugdhuisen die de nadruk leggen op openingsmomenten (instuif, ontmoeting, enz.) ($r = 0,18$) en sterk zijn op vlak van het activiteiten aanbod ($r = 0,20$).

• *Vergelijking met ander jeugdwerk*

Het motivatiepatroon van de jeugdhuisvrijwilligers is grotendeels gelijk aan dat van de jeugdbewegingsleiding. Bij de WMKJ-vrijwilligers, daarentegen, primeren de idealistische redenen op motieven van zelfontplooiing.

Wat de afzonderlijke redenen betreft, zien we dat de jeugdhuisvrijwilligers, ten opzichte van de WMKJ-vrijwilligers, sterker gedreven worden door de vrienden, de groeps sfeer, het thuisgevoel en het amusement, en minder sterk door vergoedingen, externe waardering, en een aantal idealistische motieven zoals meewerken aan de opvoeding van jongeren, en de inzet voor anderen (Tabel 168).

Tabel 168 Vergelijking redenen om vrijwilliger te zijn met de WMKJ-vrijwilligers (verschil in gem. op 5)

	JH-WMKJ
Redenen om vrijwilliger te zijn:	Gem. op 5
De sociale contacten die ik heb in dit jeugdhuis, de vriendenkring	0.55
Ik voel me hier thuis	0.46
Er is hier een goede, leuke sfeer	0.28
Ik amuseer me hier	0.22
Hier kan ik op een nuttige manier mijn vrije tijd besteden	0.03
Ik heb een goede relatie met de bezoekers	0.00
Ik kan hier zelf verantwoordelijkheid opnemen	-0.05
Door mijn vrijwilligerswerk krijg ik veel appreciatie vanuit mijn omgeving	-0.13
Vrijwilliger zijn geeft me het gevoel dat ik een zinvolle rol opneem in de samenleving	-0.22
Ik kan hier werken aan mijn persoonlijke ontwikkeling en kennis	-0.25
Ik leer mezelf kennen, zowel mijn sterke als mijn zwakke kanten	-0.35
De jeugdhuisen krijgen een hoge waardering in de samenleving	-0.43
Ik kan me hier inzetten voor anderen	-0.44
Het geeft me een gerespecteerde positie in de samenleving	-0.49
Ik kan meewerken aan de opvoeding van jongeren	-0.61
Ik krijg een leuke vergoeding	-0.71

Het enige uitgesproken verschil met de jeugdbewegingsleiding, is dat de opvoeding van de jongeren een veel minder sterke drijfveer vormt voor vrijwilligerswerk in een jeugdhuis (Tabel 169).

Tabel 169 Vergelijking redenen om vrijwilliger te zijn met de jeugdbewegingsleiding (verschil in gem. op 5)

Redenen om vrijwilliger te zijn:	Gem. op 5
Er is hier een goede, leuke sfeer	0.11
Ik voel me hier thuis	0.07
De sociale contacten die ik heb in dit jeugdhuis, de vriendenkring	0.00
Door mijn vrijwilligerswerk krijg ik veel appreciatie vanuit mijn omgeving	-0.10
De jeugdhuisen krijgen een hoge waardering in de samenleving	-0.10
Vrijwilliger zijn geeft me het gevoel dat ik een zinvolle rol opneem in de samenleving	-0.15
Ik kan hier werken aan mijn persoonlijke ontwikkeling en kennis	-0.23
Het geeft me een gerespecteerde positie in de samenleving	-0.23
Ik kan me hier inzetten voor anderen	-0.27
Ik leer mezelf kennen, zowel mijn sterke als mijn zwakke kanten	-0.32
Ik kan meewerken aan de opvoeding van jongeren	-0.68

3.3. Waardering deelname door omgeving

Net als in de andere vormen van jeugdwerk, voelen de vrijwilligers zich het sterkst gewaardeerd voor hun inzet door de actoren die het dichtst bij het jeugdhuis staan (Tabel 170), en dan gaat het in de eerste plaats om de andere vrijwilligers, gevolgd door de beroepskrachten (en de eigen partner), en de bezoekers (maar ook de ouders van de bezoekers, en de vrijwilligers). Men ondervindt het minst waardering vanuit de maatschappij, de buurt en de media.

Tabel 170 Mate waarin men zich gewaardeerd wordt door personen of groepen (1=helemaal niet; 5=zeer sterk)

Waardering inzet door:	Gem.	SD	-	-/+	+	Totaal	N
De andere vrijwilligers	4,00	0,75	3,8%	15,2%	80,9%	100,0%	210
De beroepskrachten	3,82	0,96	8,5%	30,8%	60,7%	100,0%	117
Mijn partner	3,64	0,90	8,9%	30,6%	60,5%	100,0%	124
De bezoekers	3,54	0,89	11,4%	34,0%	54,5%	100,0%	209
De jeugddienst/stad/gemeente	3,29	1,14	23,0%	27,7%	49,2%	100,0%	195
Vrienden die niet in het jeugdwerk staan	3,25	0,90	17,3%	46,3%	36,3%	100,0%	190
De ouders van de bezoekers/vrijwilligers	3,10	0,96	25,8%	40,7%	33,5%	100,0%	167
Mijn collega's/klasgenoten	3,03	0,91	25,0%	46,5%	28,5%	100,0%	172
De maatschappij/publieke opinie	2,86	1,03	36,3%	37,4%	26,4%	100,0%	171
De buurt	2,85	1,07	34,2%	39,1%	26,6%	100,0%	184
De media	2,58	0,99	42,4%	42,4%	15,3%	100,0%	144

• Vergelijking met ander jeugdwerk

Wat wel verschilt met de andere bestudeerde jeugdwerktypes, is dat de jeugdhuisvrijwilligers zich ten opzichte van de WMKJ-vrijwilligers meer gewaardeerd voelen door vrienden die niet in het jeugdwerk staan, maar minder door de buurt (Tabel 171); en dat ze zich ten opzichte van de jeugdbewegingsleiding meer gewaardeerd voelen door het lokale bestuur, maar minder door de bezoekers, en de ouders van de bezoekers (Tabel 172).

Tabel 171 Waardering inzet: vergelijking jeugdhuisen - WMKJ

Waardering inzet door:	JH-WMKJ
Vrienden die niet in het jeugdwerk staan	0.31
De andere vrijwilligers	0.19
De beroepskrachten	0.13
De bezoekers	-0.06
De maatschappij/publieke opinie	-0.18
De ouders van de bezoekers/vrijwilligers	-0.23
De media	-0.25
De buurt	-0.44

Tabel 172 Waardering inzet: vergelijking jeugdhuisen - jeugdbewegingen

Waardering inzet door:	JH-JB
De jeugddienst/stad/gemeente	0.37
Vrienden die niet in het jeugdwerk staan	0.16
De andere vrijwilligers	-0.08
De bezoekers	-0.50
De ouders van de bezoekers/vrijwilligers	-0.86

3.4. Tevredenheid

3.4.1. Tevredenheid met het jeugdhuis

Het overgrote deel blijkt erg tevreden te zijn als vrijwilliger in het jeugdhuis, met een gemiddelde tevredenheidsscore van 8 op 10 (waarvan niet zo sterk afgeweken wordt) (Tabel 173). Dat is een betere evaluatie dan die van de jeugdbewegingsleiding (7,9), en die van de WMKJ-vrijwilligers (7,7)⁴⁶.

Slechts 8% van de jeugdhuisvrijwilligers geeft een score van 6 of lager. 60% kent het jeugdhuisvrijwilligerswerk een 7 of 8 toe, en 32% een 9 of een 10.

Tabel 173 Tevredenheid als vrijwilliger in het jeugdhuis (1=zeer ontevreden; 10=zeer tevreden)

	Min.	Max.	Mod.	Kwart. 1	Kwart. 2	Kwart. 3	Gem.	SD	N
Tevredenheid als vrijwilliger:	3	10	8	7	8	9	8,02	1,27	213

Desondanks de kleine variatie in tevredenheid, blijkt deze uitkomst samen te hangen met heel wat andere kenmerken van de dagelijkse leiding, alsook met vele kenmerken van de jeugdhuiswerking. Op blz. 217 bespreken we de kenmerken die het sterkst met tevredenheid correleren.

3.4.2. Organisatiecultuur

Wat het organisatieklimaat betreft (Tabel 174), zit het vooral goed op vlak van **communicatie** en **vertrouwen** tussen de vrijwilligers. De grote meerderheid zegt een goede vertrouwensrelatie te hebben met de andere vrijwilligers, erkenning en waardering te krijgen bij goed uitgevoerde taken, en alles te kunnen zeggen zonder angst om daarvoor afgestraft te worden. Wel verloopt de communicatie tussen vrijwilligers niet altijd goed, worden conflicten niet steeds tot ieders voldoening opgelost, en voelt men zich niet altijd geplaagd om problemen of negatieve gevoelens met andere vrijwilligers te bespreken.

⁴⁶ ...hoewel de vraagstelling niet volledig vergelijkbaar is: bij de jeugdbewegingen en de WMKJ's werd gevraagd naar de mate waarin ze tevreden zijn met hun groep of werking.

Er zijn minder vrijwilligers die uitgesproken tevreden zijn op vlak van de **innovatie** in het jeugdhuis. Twee derde tot drie kwart zegt te worden aangemoedigd om creatief te zijn, om taken op nieuwe en betere manieren te doen, en daar voorstellen toe te doen. Ongeveer een kwart voelt zich ontmoedigd noch aangemoedigd om innovatief te wezen. Ruim een kwart voelt weerstand bij pogingen om problemen op nieuwe manieren op te lossen.

Tabel 174 Organisatiecultuur: stellingen over de relatie met de andere vrijwilligers in het jeugdhuis (1=helemaal niet akkoord; 5=helemaal akkoord)

Organisatiecultuur	-	-/+	+	Totaal	N
Communicatie					
Ik heb een goede vertrouwensrelatie met de andere vrijwilligers	0,0%	7,7%	92,3%	100,0%	209
De andere vrijwilligers geven me erkenning en waardering wanneer ik mijn taken goed doe	1,5%	6,7%	91,8%	100,0%	208
Er is hier een goede communicatie tussen vrijwilligers	5,7%	20,1%	74,1%	100,0%	209
Hier worden conflicten opgelost tot voldoening van de betrokkenen	3,9%	19,2%	77,0%	100,0%	208
Innovatie					
Ik word aangemoedigd om mijn taken op nieuwe en betere manieren te proberen doen	6,3%	27,5%	66,2%	100,0%	207
Ik word actief aangemoedigd om creatief te zijn in dit jeugdhuis	4,8%	23,1%	72,2%	100,0%	208
Ik word aangemoedigd om voorstellen te doen om mijn aanpak te verbeteren	3,9%	30,3%	65,9%	100,0%	208
Het proberen van nieuwe manieren om problemen op te lossen wordt hier ontmoedigd	55,8%	15,9%	28,4%	100,0%	208
Vertrouwen					
De andere vrijwilligers vertrouwen volledig op mijn bekwaamheid om mijn taken goed te doen	2,4%	13,6%	84,0%	100,0%	206
Ik voel me vrij om problemen of negatieve gevoelens met de andere vrijwilligers te bespreken	4,7%	18,7%	76,6%	100,0%	209
Binnen redelijke grenzen, kan ik zeggen wat ik wil zonder angst om afgestraft te worden	2,9%	6,8%	90,4%	100,0%	207

In deze stellingen omtrent organisatiecultuur vinden we twee factoren van items die samengaan: 1) communicatie & vertrouwen, en 2) innovatie.

Omdat blijkt dat het organisatieklimaat zeer sterk gerelateerd is aan de tevredenheid van de vrijwilligers, onderzoeken we op blz. 220 hoe deze factoren samenhangen met andere kenmerken van de vrijwilligers, en kenmerken van het jeugdhuis.

3.5. Ontevredenheid

3.5.1. Uitdagingen en moeilijkheden

Net als in het WMKJ-onderzoek, hebben de vrijwilligers de meeste moeite met de tijd die het vrijwilligerswerk kost (32%), en een tekort aan collega-vrijwilligers om het aantal bezoekers de baas te kunnen (31%) (Tabel 175). Verder heeft nog ruim een vijfde problemen met het jeugdwerkbeleid van de lokale overheid (23% - hoewel 52% dit niet heeft), en met de tijd die men moet steken in administratie, boekhouding, regelgeving, enz. (20% - hoewel 56% dit niet heeft; mogelijks zitten de administratieve taken geconcentreerd bij een beperkt aantal personen in het jeugdhuis).

Tabel 175 Uitspraken over moeilijkheden in het vrijwilligerswerk (1=helemaal niet akkoord; 5=helemaal akkoord)

	Gem.	SD	-	-/+	+	Totaal	N
Het vrijwilligerswerk kost me te veel tijd	2,99	1,06	30,9%	37,6%	31,5%	100,0%	197
Er zijn te weinig vrijwilligers voor het aantal bezoekers in dit jeugdhuis	2,84	1,16	46,5%	22,7%	30,8%	100,0%	198
Ik heb problemen met het jeugdbeleid van de lokale overheid	2,64	1,16	51,7%	25,4%	22,8%	100,0%	197
Ik moet te veel tijd steken in administratie, boekhouding, regelgeving, etc.	2,54	1,09	56,1%	23,5%	20,4%	100,0%	196
Ik moet te veel tijd steken in het aanbod voor anderen	2,47	0,90	54,3%	34,0%	11,6%	100,0%	197
Ik word onvoldoende ondersteund of begeleid om dit werk te doen	2,25	1,00	69,0%	19,8%	11,2%	100,0%	197
Ik krijg te veel verantwoordelijkheid	2,14	0,86	75,0%	18,9%	6,2%	100,0%	196
Ik krijg niet genoeg kansen om vorming te volgen	2,09	0,87	73,8%	19,5%	6,6%	100,0%	195
Ik krijg te weinig inspraak in het bestuur van het jeugdhuis	1,83	0,81	84,3%	11,7%	4,1%	100,0%	197

• *Moeilijkheden naar functie als vrijwilliger*

Als we deze gepercipieerde moeilijkheden opsplitsen naar de functies die een vrijwilliger kan innemen, zien we inderdaad dat administratieve overlast vooral ervaren wordt door de kleinere groep van voorzitters (r 0,26) en bestuursleden (r 0,18), en minder bij de kernvrijwilligers (r -0,17). Verder zien we nog dat voorzitters vaker van mening zijn dat er te weinig vrijwilligers zijn voor het aantal bezoekers in het jeugdhuis.

• *Componenten in moeilijkheden, en samenhang met andere kenmerken*

In deze stellingen kunnen we twee factoren (of blokken van samenhangende stellingen) identificeren: moeilijkheden met betrekking tot...

- 1) ...tijd en verantwoordelijkheid (te veel tijd, te weinig vrijwilligers, te veel verantwoordelijkheid) en
- 2) ...ondersteuning en beleid (jeugdhuis en lokaal: onvoldoende ondersteuning/begeleiding, te weinig vorming, inspraak en problemen met lokaal jeugdbeleid).

Op blz. 222 onderzoeken we hoe deze factoren samengaan met andere kenmerken van de vrijwilligers en hun jeugdhuis.

3.5.2. Externe beperkingen

De kleine helft van de vrijwilligers vindt dat hun plannen met het jeugdhuis worden beperkt door het budget, de buurt, de stad of gemeente, de regel- en wetgeving, en de infrastructuur (Tabel 176). De andere vrijwilligers worden zelden als obstakel gezien.

Tabel 176 Uitspraken over externe beperkingen (1=helemaal niet akkoord; 5=helemaal akkoord)

Mijn plannen met dit JH worden beperkt door...	Gem.	SD	-	-/+	+	Totaal	N
...het budget	3,27	1,24	30,8%	22,7%	46,5%	100,0%	198
...de buurt	3,11	1,26	34,0%	22,3%	43,6%	100,0%	197
...de regel-/wetgeving	3,04	1,16	34,3%	25,8%	39,9%	100,0%	198
...de infrastructuur	3,04	1,20	39,8%	21,4%	38,8%	100,0%	196
...de stad/gemeente	3,03	1,23	36,2%	20,9%	42,9%	100,0%	196
...de andere vrijwilligers van het jeugdhuis	2,06	1,01	75,0%	13,8%	11,2%	100,0%	196

3.5.3. Opstappen

a. Denken aan stoppen, en leeftijd waarop men plant te stoppen

De helft van de respondenten heeft er ooit al eens aan gedacht om te stoppen als vrijwilliger in het jeugdhuis (51%), wat bijna dubbel zoveel is als bij de WMKJ-vrijwilligers (28%), maar lager dan bij de jeugdbewegingsleiders (58%) (Tabel 177).

De vrijwilligers die al aan stoppen dachten zijn gemiddeld ouder (26 vs. 22 jaar).

Tabel 177 Al eens aan gedacht om te stoppen als vrijwilliger

Al eens gedacht aan stoppen als...	Ja	Nee	Totaal	N
...JH-vrijwilliger?	51,0%	49,0%	100%	198
...WMKJ-vrijwilliger?	27,6%	72,4%	100%	87
...jeugdbewegingsleider?	58,1%	41,9%	100%	1345

De gemiddelde vrijwilliger wil stoppen op de leeftijd van 28 jaar (wat vroeger is dan de WMKJ-vrijwilliger, die gemiddeld op 30 jaar wil stoppen) (Tabel 178). 80% wil stoppen op de leeftijd van 28 of eerder, en 57% op de leeftijd van 25 of eerder.

Tabel 178 Leeftijd waarop men denkt te stoppen als vrijwilliger

	Min.	Max.	Mod.	Kwart. 1	Kwart. 2	Kwart. 3	Gem.	SD	N
Leeftijd stoppen als vrijwilliger:	18	77	24	24	25	28	27,92	10,31	195

b. Redenen om te stoppen

Tabel 179 geeft de redenen weer die vrijwilligers belangrijk genoeg zouden vinden om te stoppen met het bezoeken van het jeugdhuis.

De vrijwilligers zouden het sterkst geneigd zijn om te stoppen bij een gebrek aan motivatie: als ze er geen plezier meer aan zouden beleven, en als ze er geen zin meer in zouden hebben. Ook leeftijd is een belangrijke factor in die overweging, gevolgd door een gebrek aan samenwerking met andere vrijwilligers, werkdruk, een slechte sfeer of conflict in het jeugdhuis, en een gebrek aan waardering voor hun werk in het jeugdhuis.

Weinig vrijwilligers zouden stoppen omwille van een gebrek aan bezoekers, een alternatief voor het jeugdhuis als vrijetijdsbesteding, of een gebrek aan opleiding of vorming.

Tabel 179 Belang van redenen om te stoppen als vrijwilliger (1=helemaal niet belangrijk; 5=heel belangrijk)

Welke redenen zouden voor jou belangrijk genoeg zijn om te stoppen als vrijwilliger?	Gem.	SD	NVT	-	-/+	+	Totaal	N
Als ik me hier niet meer zou kunnen amuseren	3,97	1,19	2,5%	7,5%	10,1%	79,9%	100,0%	199
Als ik er zelf geen zin meer in zou hebben	3,93	1,19	3,0%	5,5%	14,6%	76,9%	100,0%	199
Als ik er me te oud voor zou voelen	3,59	1,19	2,0%	12,0%	21,5%	64,5%	100,0%	200
Als er onvoldoende samenwerking zou zijn met de andere vrijwilligers	3,45	1,07	1,5%	14,0%	24,5%	60,0%	100,0%	200
Als ik het te druk zou krijgen met werken	3,42	1,40	7,1%	12,1%	22,2%	58,6%	100,0%	198
Als er een slechte sfeer of conflict zou zijn in het jeugdhuis	3,37	1,24	3,5%	16,5%	23,5%	56,5%	100,0%	200
Als ik te weinig waardering zou krijgen voor mijn werk in het jeugdhuis	3,27	1,24	4,1%	15,7%	29,4%	50,8%	100,0%	197
Als de bezoekers er geen zin meer in zouden hebben	3,23	1,27	4,5%	18,2%	28,8%	48,5%	100,0%	198
Als de kloof met de jongere generatie te groot zou worden (bijv. muziek)	3,08	1,27	4,5%	22,0%	30,5%	43,0%	100,0%	200
Als ik een vaste relatie zou hebben, zou samenwonen, getrouwd zijn of kinderen hebben	2,97	1,44	8,0%	23,2%	27,6%	41,2%	100,0%	199
Als ik me niet zou kunnen vinden in het lokale jeugdbeleid	2,90	1,28	5,5%	26,7%	29,1%	38,7%	100,0%	199
Als andere vrijwilligers zouden opstappen	2,85	1,22	3,0%	31,2%	32,7%	33,1%	100,0%	199
Als er iemand zou zijn die mijn werk hier wil overnemen	2,70	1,37	8,1%	31,3%	31,3%	29,3%	100,0%	198
Als de activiteiten voor de bezoekers me niet meer zouden aanspreken	2,69	1,36	9,5%	27,2%	31,7%	31,6%	100,0%	199
Als de afstand tot het jeugdhuis te groot zou zijn	2,67	1,46	10,7%	30,0%	25,9%	33,5%	100,0%	197
Als ik teveel tijd zou moeten steken in administratie, boekhouding, regelgeving, etc.	2,57	1,38	9,1%	34,4%	30,3%	26,3%	100,0%	198
Als ik zicht zou krijgen op een (andere) job	2,50	1,56	18,1%	20,6%	32,7%	28,6%	100,0%	199
Als het jeugdhuis te weinig bezoekers zou trekken	2,38	1,18	4,5%	47,0%	31,8%	16,6%	100,0%	198
Als ik iets anders zou vinden om te doen in mijn vrije tijd	2,21	1,18	8,0%	48,2%	31,7%	12,1%	100,0%	199
Als ik het te druk zou krijgen met studeren	2,08	1,89	38,9%	14,6%	15,2%	31,3%	100,0%	198
Mocht ik onvoldoende opleiding of vorming krijgen	1,75	1,24	19,7%	50,0%	23,2%	7,1%	100,0%	198

Ten opzichte van de WMKJ-vrijwilligers (Tabel 180), zouden de jeugdhuisvrijwilligers sneller geneigd zijn om te stoppen omwille van leeftijd en het opstappen van andere vrijwilligers, en minder snel omwille van studiedruk, een gebrek aan opleiding of vorming, het zicht krijgen op een job, het vinden van een andere vrijetijdsbesteding, en werkdruk.

Tabel 180 Belang van redenen om te stoppen als vrijwilliger (vergelijking WMKJ)

Welke redenen zouden voor jou belangrijk genoeg zijn om te stoppen als vrijwilliger?	JH-vrijwilligers			WMKJ-vrijwilligers			JH-WMKJ
	Gem.	SD	N	Gem.	SD	N	Gem.
Als ik er me te oud voor zou voelen	3.59	1.19	200	3.14	1.15	79	0.45
Als andere vrijwilligers zouden opstappen	2.85	1.22	199	2.54	1.14	78	0.31
Als ik er zelf geen zin meer in zou hebben	3.93	1.19	199	3.75	0.97	79	0.18
Als er iemand zou zijn die mijn werk hier wil overnemen	2.70	1.37	198	2.74	1.23	72	-0.04
Als het jeugdhuys te weinig bezoekers zou trekken	2.38	1.18	198	2.47	1.1	74	-0.09
Als de bezoekers er geen zin meer in zouden hebben	3.23	1.27	198	3.35	1.17	75	-0.12
Als de activiteiten voor de bezoekers me niet meer zouden aanspreken	2.69	1.36	199	2.89	1.14	73	-0.20
Als ik een vaste relatie zou hebben,...	2.97	1.44	199	3.19	1.08	79	-0.22
Als ik het te druk zou krijgen met werken	3.42	1.40	198	3.86	0.97	79	-0.44
Als ik iets anders zou vinden om te doen in mijn vrije tijd	2.21	1.18	199	2.81	0.97	74	-0.60
Als ik zicht zou krijgen op een (andere) job	2.50	1.56	199	3.45	1.11	71	-0.95
Mocht ik onvoldoende opleiding of vorming krijgen	1.75	1.24	198	2.74	1.09	70	-0.99
Als ik het te druk zou krijgen met studeren	2.08	1.89	198	3.9	1.07	58	-1.82

Ten opzichte van de jeugdbewegingsleiding (Tabel 181), wordt de overweging van de jeugdhuysvrijwilligers om te stoppen sterker bepaald door leeftijd, het opstappen van andere vrijwilligers, en het bereiken van voldoende bezoekers, en minder sterk door studiedruk, een alternatieve vrijetijdsbesteding, en het vinden van een vervanger.

Tabel 181 Belang van redenen om te stoppen als vrijwilliger (vergelijking JB)

Welke redenen zouden voor jou belangrijk genoeg zijn om te stoppen als vrijwilliger?	JH-vrijwilligers			JB-leiding			JH-JB
	Gem.	SD	N	Gem.	SD	N	Gem.
Als ik er me te oud voor zou voelen	3.59	1.19	200	3.28	1.10	1350	0.31
Als andere vrijwilligers zouden opstappen	2.85	1.22	199	2.60	1.09	1346	0.25
Als het jeugdhuys te weinig bezoekers zou trekken	2.38	1.18	198	2.13	0.91	1344	0.25
Als de activiteiten voor de bezoekers me niet meer zouden aanspreken	2.69	1.36	199	2.53	0.99	1343	0.16
Als ik er zelf geen zin meer in zou hebben	3.93	1.19	199	3.83	0.95	1350	0.10
Als er een slechte sfeer of conflict zou zijn in het jeugdhuys	3.37	1.24	200	3.46	1.03	1346	-0.09
Als ik een vaste relatie zou hebben,...	2.97	1.44	199	3.18	1.17	1349	-0.21
Als er iemand zou zijn die mijn werk hier wil overnemen	2.70	1.37	198	2.99	1.15	1347	-0.29
Als ik iets anders zou vinden om te doen in mijn vrije tijd	2.21	1.18	199	2.70	1.07	1346	-0.49
Als ik het te druk zou krijgen met studeren	2.08	1.89	198	3.82	1.09	1351	-1.74

4. Pedagogisch profiel

4.1. Vorming

4.1.1. Vormingsbereik

Vier op tien vrijwilligers geeft aan vormingen of cursussen gevolgd te hebben in functie van hun vrijwilligerswerk (40%) (Tabel 182). Dat aandeel is kleiner dan in de WMKJ's (51%) en de jeugdbewegingen (61%).

Tabel 182: Vorming/cursussen gevolgd voor vrijwilligerswerk

Volg(de) je vorming/cursussen voor je vrijwilligerswerk?	%	N
Nee	60.2	115
Ja	39.8	76
<i>Totaal</i>	<i>100.0</i>	<i>191</i>

Vrijwilligers uit geprofessionaliseerde jeugdhuisen volgen meer dan dubbel zo vaak vorming of cursussen (68%) dan vrijwilligers uit jeugdhuisen zonder beroepskracht (32%). In de praktijk merkt men inderdaad dat beroepskrachten vaak een belangrijke rol spelen in het enthousiasmeren van vrijwilligers om vorming te volgen. We vinden geen variatie in het volgen van vorming naar de functie als vrijwilliger.

4.1.2. Vormingsthema's

Meer dan de helft van de vrijwilligers vindt het belangrijk om vorming te krijgen over EHBO en andere cursussen omtrent risico, preventie en veiligheid, het omgaan met conflict en agressie, maar ook over juridische statuten/vzw-wetgeving en financieel beheer (Tabel 183).

Tabel 183 Thema's die belangrijk zijn om vorming over te krijgen (meerdere antwoorden mogelijk)

Over welke thema's vind je het belangrijk om vorming te krijgen?	%	N
EHBO, risico inschatten, preventie en veiligheid	57.7%	105
Omgaan met conflict, agressie, grenzen stellen	55.5%	101
Juridisch statuut, vzw-wetgeving	54.4%	99
Financieel beheer	50.0%	91
Alcohol en drugs	44.0%	80
Communicatie	41.8%	76
Motiveren	38.5%	70
Samenwerken	35.7%	65
Jeugdwerkmethodeken	34.6%	63
Leiding geven	31.3%	57
Projectmatig werken	25.8%	47
Groepsdynamica	22.0%	40
Netwerken	20.3%	37
Mijn houding als vrijwilliger	18.7%	34
Technische vorming over mijn specifieke taakopdracht	18.1%	33
Geattesteerde kadervorming ((hoofd-)animator, (hoofd-)instructeur)	12.6%	23
Deontologische vraagstukken	6.0%	11
Andere	3.8%	7

Zij die vorming volgen of gevolgd hebben in functie van hun vrijwilligerswerk, vinden het belangrijker om vorming te krijgen over volgende thema's: omgaan met conflict/agressie (r 0,27), leiding geven (r 0,23), jeugdwerkmethodieken (r 0,20), houding als vrijwilliger (r 0,20), groepsdynamica (r 0,20) motiveren (r 0,19), deontologische vraagstukken (r 0,16), geattesteerde kadervorming (r 0,15) en communicatie (r 0,15).

4.1.3. Vormingsaanbod

Net als de WMKJ-vrijwilligers, is ongeveer vier op vijf jeugdhuisvrijwilligers tevreden met het bestaande vormingsaanbod (81% JH vs. 84% WMKJ), in de zin dat ze kunnen leren wat ze willen leren (Tabel 184).

Tabel 184 Tevredenheid met het vormingsaanbod

Ben je tevreden met het bestaande vormingsaanbod?	%	N
Nee	18,8	35
Ja	81,2	151
Totaal	100,0	186

Een kanttekening: het aandeel dat tevreden is met het bestaande vormingsaanbod is groter dan het aandeel vrijwilligers dat daadwerkelijk vorming heeft gevolgd. Tevreden zijn over het aanbod is dus geen garantie tot participatie. We vinden wel dat dat zij die vorming gevolgd hebben vaker tevreden zijn over het aanbod (88% vs. 77%).

4.1.4. Ondersteuning

De vrijwilligers voelen zich in eerste plaats ondersteund in hun werk door de andere vrijwilligers in het jeugdhuis, en in de tweede plaats door de koepelorganisatie, en de stad of gemeente (Tabel 185). Het aandeel vrijwilligers dat het meeste ondersteuning haalt bij collega's van andere jeugthuizen is opvallend klein.

Tabel 185 Ondersteuning bij vrijwilligerswerk (meerdere antwoorden mogelijk)

Wie geeft je de meeste ondersteuning bij je vrijwilligerswerk?	%	N
De andere vrijwilligers van dit jeugdhuis	85,8%	163
De koepelorganisatie (bijv. Formaat, UDM)	30,5%	58
De stad/gemeente	22,1%	42
Andere	5,8%	11
Vrijwilligers van andere jeugthuizen	5,3%	10
De oudervereniging	1,1%	2

Verder worden ook nog de 'beroepskrachten van het jeugdhuis' vermeld onder de categorie 'andere'.

4.2 Competenties

Meer dan drie kwart van de vrijwilligers geeft aan door het jeugdhuis beter te zijn geworden op vlak van organiseren, omgaan met anderen, persoonlijk functioneren en leiding nemen (Tabel 186). Meer dan de helft zegt ook competenter geworden te zijn op vlak communicatie, nauwkeurig/efficiënt/zelfstandig werken, technisch functioneren, het draaiende houden van organisaties en het omgaan met informatie. Mensen beschermen tegen gevaren, anderen dingen aanleren en het omgaan met computers zijn competenties die men minder vaak in een jeugdhuis opdoet, hoewel toch nog een kwart tot een derde meent op deze vlakken te zijn vooruitgegaan door het jeugdhuis.

Tabel 186 Vaardigheid opgedaan als vrijwilliger in jeugdhuis (1=helemaal niet akkoord; 5=helemaal akkoord)

Welke vaardigheden heb je reeds opgedaan als vrijwilliger in een jeugdhuis? Ik kan beter...	Gem.	SD	-	-/+	+	Totaal	N
organiseren (activiteiten plannen, voorbereiden & uitvoeren,...)	4.06	0.73	2.1%	15.8%	82.1%	100.0%	190
omgaan met anderen (overtuigen, onderhandelen, samenwerken,...)	4.03	0.68	1.6%	15.3%	83.0%	100.0%	189
persoonlijk functioneren (doorzetten, oordelen, initiatief nemen,...)	3.89	0.70	2.7%	19.0%	78.3%	100.0%	189
leiding nemen (beslissen, instructies geven, problemen oplossen,...)	3.84	0.77	4.8%	20.1%	75.1%	100.0%	189
communiceren (voor een groep spreken, schrijven, luisteren,...)	3.74	0.83	5.8%	26.6%	67.6%	100.0%	188
nauwkeurig, efficiënt, zelfstandig... werken	3.62	0.79	6.9%	32.8%	60.4%	100.0%	189
functioneren op technisch vlak (decoreren, constructies bouwen, tocht/wandeling uitstippelen, muziek spelen, voor een groep koken,...)	3.57	0.87	10.2%	33.3%	56.5%	100.0%	186
organisaties draaiende houden (haar geld & materiaal beheren, beleid uittekenen,...)	3.56	0.89	12.7%	28.4%	59.0%	100.0%	190
omgaan met informatie (verzamelen, verwerken, analyseren,...)	3.46	0.82	12.2%	35.4%	52.4%	100.0%	189
mensen beschermen tegen gevaren (veilige fysieke/mentale ruimte scheppen)	3.19	0.87	21.2%	41.0%	37.8%	100.0%	188
anderen dingen aanleren (+ nood hieraan opmerken, omgeving hiervoor inrichten,...)	3.15	0.93	19.2%	48.1%	32.7%	100.0%	187
met computers omgaan (internet, data- & tekstverwerkingsprogramma's,...)	2.68	1.10	45.7%	31.2%	23.1%	100.0%	186

In vergelijking met de WMKJ-vrijwilligers, zouden de jeugdhuisvrijwilligers sterker verbeterd zijn op vlak van organiseren, maar minder wat het aanleren van dingen aan anderen betreft (Tabel 187).

Tabel 187 Vaardigheden opgedaan als vrijwilliger (vergelijking WMKJ's)

Welke vaardigheden heb je reeds opgedaan als vrijwilliger in een jeugdhuis? Ik kan beter...	JH-WMKJ
Gem.	Gem.
organiseren (activiteiten plannen, voorbereiden & uitvoeren,...)	0.29
persoonlijk functioneren (doorzetten, oordelen, initiatief nemen,...)	0.18
functioneren op technisch vlak (decoreren, constructies bouwen, tocht/wandeling uitstippelen, muziek spelen, voor een groep koken,...)	0.15
organisaties draaiende houden (haar geld & materiaal beheren, beleid uittekenen,...)	0.12
omgaan met anderen (overtuigen, onderhandelen, samenwerken,...)	0.08
leiding nemen (beslissen, instructies geven, problemen oplossen,...)	0.06
nauwkeurig, efficiënt, zelfstandig... werken	0.02
communiceren (voor een groep spreken, schrijven, luisteren,...)	-0.05
omgaan met informatie (verzamelen, verwerken, analyseren,...)	-0.13
mensen beschermen tegen gevaren (veilige fysieke/mentale ruimte scheppen)	-0.18
anderen dingen aanleren (+ nood hieraan opmerken, omgeving hiervoor inrichten,...)	-0.36
met computers omgaan (internet, data- & tekstverwerkingsprogramma's,...)	-0.50

In vergelijking met de jeugdbewegingen, zouden de jeugdhuisen betere leerscholen zijn voor het omgaan met computers, maar minder voor het beschermen van mensen tegen gevaren, het leiding nemen, het aanleren van dingen aan anderen, communicatie en technisch functioneren (Tabel 188).

Tabel 188 Vaardigheden opgedaan als vrijwilliger (vergelijking jeugdbeweging)

	JH-JB
Welke vaardigheden heb je reeds opgedaan als vrijwilliger in een jeugdhuis? Ik kan beter...	Gem.
met computers omgaan (internet, data- & tekstverwerkingsprogramma's,...)	0.26
organiseren (activiteiten plannen, voorbereiden & uitvoeren,...)	-0.08
organisaties draaiende houden (haar geld & materiaal beheren, beleid uittekenen,...)	-0.08
omgaan met informatie (verzamelen, verwerken, analyseren,...)	-0.11
omgaan met anderen (overtuigen, onderhandelen, samenwerken,...)	-0.14
nauwkeurig, efficiënt, zelfstandig,... werken	-0.15
persoonlijk functioneren (doorzetten, oordelen, initiatief nemen,...)	-0.16
functioneren op technisch vlak (decoreren, constructies bouwen, tocht/wandeling uitstippelen, muziek spelen, voor een groep koken,...)	-0.20
communiceren (voor een groep spreken, schrijven, luisteren,...)	-0.26
anderen dingen aanleren (+ nood hieraan opmerken, omgeving hiervoor inrichten,...)	-0.31
leiding nemen (beslissen, instructies geven, problemen oplossen,...)	-0.35
mensen beschermen tegen gevaren (veilige fysieke/mentale ruimte scheppen)	-0.51

4.3. Relatie met de bezoekers

4.3.1. Contact met de bezoekers

Zowat alle vrijwilligers komen frequent in contact met de bezoekers van het jeugdhuis (Tabel 189).

Tabel 189 Contact met de bezoekers van het jeugdhuis

Kom je regelmatig in contact met de bezoekers van dit jeugdhuis?	%	N
Nee	4.3	9
Ja	95.7	201
Totaal	100.0	210

We vinden geen significante verschillen tussen de functies als vrijwilliger en de mate waarin er contact is met de bezoekers. Voorzitters, bestuursleden, kernvrijwilligers en werkgroepleden treden dus met dezelfde frequentie in contact met de bezoekers van het jeugdhuis.

4.3.2. Relatie met de bezoekers

Geen enkele vrijwilliger heeft een expliciet zwakke relatie met de bezoekers (Tabel 190). Het merendeel van de vrijwilligers meent in vertrouwen te worden genomen door de bezoekers (85%). Ongeveer twee derde denkt dat de bezoekers hen als vrienden beschouwen, respect hebben voor hun gezag, en openstaan voor de dingen die ze de bezoekers bij willen brengen – ongeveer een derde twijfelt echter over deze zaken.

Tabel 190 Stellingen omtrent de relatie met de bezoekers/losse vrijwilligers (1=helemaal niet akkoord; 5=helemaal akkoord)

	-	-/+	+	Totaal	N
De bezoekers vertrouwen me	0.5%	14.1%	85.4%	100.0%	198
De bezoekers beschouwen mij als vriend	1.0%	29.3%	69.7%	100.0%	198
De bezoekers hebben respect voor mijn gezag	4.5%	29.3%	66.1%	100.0%	198
De bezoekers staan open voor de dingen die ik hen bij wil brengen	2.6%	35.2%	62.3%	100.0%	196

Vorzitters zouden meer respect voor hun gezag krijgen door de bezoekers dan zij die geen voorzitter zijn. Verder vinden we geen verschillen tussen vrijwilligersfuncties in deze stellingen.

4.3.3. Sterktes in het 'begeleiden' van de bezoekers

In hun relatie met de bezoekers, achten de vrijwilligers zich het sterkst op vlak van plezier maken met de bezoekers, en het bedenken van activiteiten op maat van de bezoekers (Tabel 191). Ook het mee blijven met de jongerencultuur lijkt voor weinig vrijwilligers problematisch. Verder zouden de meeste vrijwilligers weinig moeite hebben met het trekken van grenzen, maar echter ook niet met het opbouwen van een vertrouwensband met de bezoekers, en het stimuleren van leerprocessen (inspraak bieden, talenten inzetten, initiatiefname stimuleren, fouten toelaten in functie van het leren, verantwoordelijkheid geven). Vanuit de bezoekers vertrekken zonder zaken op te leggen is minder vrijwilligers gegeven, net als het slagen in het meegeven van een boodschap aan de bezoekers.

Tabel 191 Mate van sterk zijn in aspecten van de relatie met de bezoekers (1=zwak; 5=sterk)

Hoe sterk ben je in volgende aspecten in je relatie met de bezoekers/losse vrijwilligers?	Gem.	SD	-	-/+	+	Totaal	N
Me uitleven met de bezoekers	4.06	0.80	2.6%	19.8%	77.7%	100.0%	192
Activiteiten bedenken op maat van de bezoekers	4.00	0.84	5.6%	14.8%	79.6%	100.0%	196
Mee blijven met de jongerencultuur	3.85	0.82	4.6%	25.1%	70.2%	100.0%	195
Duidelijke grenzen trekken die de bezoekers niet mogen overschrijden	3.79	0.89	7.2%	24.1%	68.7%	100.0%	195
Een vertrouwensband opbouwen met de bezoekers	3.72	0.74	3.1%	34.9%	62.0%	100.0%	195
De bezoekers inspraak geven	3.63	0.87	8.3%	32.8%	58.9%	100.0%	195
De talenten van de jongeren opmerken, en inzetten op de juiste plaats	3.59	0.86	9.8%	30.4%	59.8%	100.0%	194
Positieve interacties tussen de bezoekers bevorderen	3.56	0.68	4.1%	39.4%	56.5%	100.0%	193
De bezoekers ondersteunen in hun ondernemerschap, eigen initiatiefname	3.48	0.84	9.9%	38.9%	51.3%	100.0%	193
De bezoekers toelaten fouten te maken waaruit ze kunnen leren	3.44	0.85	10.9%	38.5%	50.5%	100.0%	192
De bezoekers verantwoordelijkheid geven	3.35	0.89	13.9%	40.0%	46.2%	100.0%	195
Vanuit de bezoekers vertrekken, zonder zaken op te leggen	3.35	0.78	5.7%	55.7%	38.5%	100.0%	192
De bezoekers een boodschap meegeven	3.23	0.78	12.8%	55.7%	31.5%	100.0%	194

• Deelaspecten in de relatie met de bezoekers en losse vrijwilligers

Deze aspecten van de relatie tussen vrijwilligers en bezoekers kunnen gegroepeerd worden in drie componenten (Tabel 192): vrijwilligers die sterk zijn in 1) het vertrekken vanuit de bezoekers, 2) het 'bijshaven' van de bezoekers, en 3) het opbouwen van een vertrouwensband met de bezoekers.

Tabel 192 Factoranalyse op aspecten van de relatie met de bezoekers

Hoe sterk ben je in volgende aspecten in je relatie met de bezoekers?	1	2	3
Een vertrouwensband opbouwen met de bezoekers	0.119	0.368	0.502
Mee blijven met de jongerencultuur	0.090	0.115	0.716
De bezoekers een boodschap meegeven	0.300	0.662	0.167
Positieve interacties tussen de bezoekers bevorderen	0.160	0.706	0.178
De talenten van de jongeren opmerken, en inzetten op de juiste plaats	0.509	0.600	-0.012
De bezoekers ondersteunen in hun ondernemerschap, eigen initiatiefname	0.576	0.592	-0.046
De bezoekers inspraak geven	0.767	0.311	0.126
De bezoekers verantwoordelijkheid geven	0.854	0.077	-0.021
De bezoekers toelaten fouten te maken waaruit ze kunnen leren	0.803	0.017	0.155
Duidelijke grenzen trekken die de bezoekers niet mogen overschrijden	-0.046	0.578	0.238
Vanuit de bezoekers vertrekken, zonder zaken op te leggen	0.538	0.299	0.316
Me uitleven met de bezoekers	0.089	-0.042	0.820
Activiteiten bedenken op maat van de bezoekers	0.030	0.307	0.708

• *Sterktes in de relatie met bezoekers naar functie als vrijwilliger*

We zien geen verschillen tussen vrijwilligersfuncties in de drie types van sterktes als 'begeleider'. Wat de afzonderlijke items betreft, vinden we wel dat voorzitters zich sterker achten in het geven van verantwoordelijkheid (r 0,23) en inspraak (r 0,16) aan de bezoekers, en het bieden van ondersteuning in de ondernemerschap en initiatiefname aan de bezoekers (r 0,14). Kernvrijwilligers zouden beter zijn in het trekken van duidelijke grenzen die de bezoekers niet mogen overschrijden (r 0,14). Werkgroepleden vinden het moeilijker om de bezoekers verantwoordelijkheid te geven (r -0,15).

4.3.4. **Tevredenheid met de aard van het bezoekerspubliek**

Als we de vrijwilligers mogen geloven, is er een duidelijke nood aan meer diversiteit in de jeugdhuisen. De kleine helft van de vrijwilligers zou willen dat het jeugdhuis een publiek bereikt dat uit meer meisjes bestaat, jonger is, en bredere culturele voorkeuren heeft (bijv. op vlak van muziek) (Tabel 193). Ruim een kwart wil ook meer jongeren van verschillende afkomst in het jeugdhuis. 11% van de vrijwilligers wil een publiek dat ouder is.

Tabel 193 Wat anders willen aan de bezoekers van het jeugdhuis (meerdere antwoorden mogelijk)

Wat zou je anders willen aan de bezoekers van jouw jeugdhuis?	%	N
Meer meisjes	48.7%	95
Een jonger publiek	42.6%	83
Een publiek met bredere culturele voorkeuren (bijv. muziek)	41.0%	80
Meer jongeren van verschillende afkomst	28.7%	56
Geen van bovenstaande	13.8%	27
Een ouder publiek	10.8%	21
Meer jongens	8.7%	17
Een publiek met meer gelijke culturele voorkeuren (bijv. muziek)	7.7%	15
Andere	3.6%	7
Minder jongeren van verschillende afkomst	1.0%	2

4.4. Doelen van het jeugdhuis

Als we de vrijwilligers vragen naar de doelen van hun jeugdhuis (Tabel 194), zien we dat ze de jongeren voorop stellen: hen een plaats bieden om vrienden te ontmoeten, waar ze altijd terecht kunnen, om bij te leren en zichzelf te ontplooiën, en hun vrije tijd op een zinvolle manier te besteden. De meer extern of maatschappelijk gerichte doelen kennen iets minder aanhang: de stem van de jongeren laten horen, hen verantwoordelijkheid leren opnemen, maar vooral hen beter laten functioneren in de maatschappij en overlast tegengaan.

Tabel 194 Doelen van het jeugdhuis (1=helemaal niet belangrijk; 5=heel belangrijk)

Hoe belangrijk voor jou zijn volgende doelen van je jeugdhuis?	Gem.	SD	-	-/+	+	Totaal	N
De jongeren een plaats geven om vrienden te ontmoeten	4.53	0.57	0.0%	3.7%	96.3%	100.0%	190
De jongeren een veilige plaats geven waar ze steeds terecht kunnen	4.31	0.68	1.1%	9.0%	89.9%	100.0%	189
De jongeren een plaats geven waar ze kunnen experimenteren, bijleren en zichzelf ontplooiën	4.17	0.75	2.6%	13.2%	84.2%	100.0%	190
De jongeren een zinvolle tijdsbesteding geven	4.15	0.65	2.1%	8.9%	89.1%	100.0%	192
De stem van jongeren laten horen	4.02	0.81	4.8%	14.7%	80.5%	100.0%	190
De jongeren verantwoordelijkheid leren opnemen	3.98	0.82	4.3%	18.5%	77.3%	100.0%	189
Jongeren beter laten functioneren in de maatschappij	3.77	0.85	4.2%	31.6%	64.2%	100.0%	190
Overlast door jongeren tegengaan	3.49	0.93	12.6%	35.3%	52.1%	100.0%	190

• Doelen van het jeugdhuis naar functie als vrijwilliger

In deze stellingen kunnen we twee factoren identificeren: 1) de maatschappij centraal stellen (de laatste vier, minst populaire stellingen) en 2) de jongeren centraal stellen in de doelen van het jeugdhuis (de eerste vier, meer populaire stellingen).

Als we deze factoren afzetten tegen de functies als vrijwilliger, vinden we dat voorzitters de jongeren meer centraal stellen dan niet-voorzitters, en dat bestuursleden zich minder maatschappijgericht opstellen dan niet-bestuursleden.

• Vergelijking met de visie van de verantwoordelijken en de beroepskrachten

In vergelijking met de verantwoordelijken (1ste hoofdstuk) (Tabel 195), blijkt de dagelijkse leiding meer belang te hechten aan maatschappelijke doelen voor het jeugdhuis (in de eerste plaats overlast tegengaan, maar ook de stem van de jongeren laten horen, en hen beter doen functioneren in de maatschappij), met uitzondering van 'de jongeren verantwoordelijkheid leren opnemen'. Minder vaak dan de verantwoordelijken stellen ze de jongeren centraal (een plaats geven aan de jongeren).

Tabel 195 Doelen van het jeugdhuis (vergeleken met verantwoordelijke)

Hoe belangrijk voor jou zijn volgende doelen van je jeugdhuis?	Dagelijkse leiding			Verantwoordelijken			DL - V
	Gem.	SD	N	Gem.	SD	N	Gem.
Overlast door jongeren tegengaan	3.49	0.93	190	3.26	1.12	61	0.23
De stem van jongeren laten horen	4.02	0.81	190	3.89	0.82	61	0.13
Jongeren beter laten functioneren in de maatschappij	3.77	0.85	190	3.66	0.95	61	0.11
De jongeren een zinvolle tijdsbesteding geven	4.15	0.65	192	4.11	0.64	61	0.04
De jongeren een veilige plaats geven waar ze steeds terecht kunnen	4.31	0.68	189	4.44	0.62	61	-0.13
De jongeren een plaats geven om vrienden te ontmoeten	4.53	0.57	190	4.66	0.48	61	-0.13
De jongeren een plaats geven waar ze kunnen experimenteren,...	4.17	0.75	190	4.33	0.68	61	-0.16
De jongeren verantwoordelijkheid leren opnemen	3.98	0.82	189	4.20	0.75	61	-0.22

De verschillen tussen de dagelijkse leiding en de beroepskrachten (2de hoofdstuk) (Tabel 196) in de doelen die ze het jeugdhuis toedichten zijn gelijkaardig, maar nog meer uitgesproken. De dagelijkse leiding ziet een heel wat grotere rol weggelegd voor het jeugdhuis op vlak het tegengaan van overlast, in tegenstelling tot het jeugdhuis als leerschool voor verantwoordelijkheid. Verder ziet dagelijkse leiding het jeugdhuis minder als een plaats waar jongeren waar ze kunnen experimenteren en hun stem laten horen.

Tabel 196 Doelen van het jeugdhuis (vergeleken met beroepskrachten)

Hoe belangrijk voor jou zijn volgende doelen van je jeugdhuis?	Dagelijkse leiding			Beroepskrachten			DL - BK
	Gem.	SD	N	Gem.	SD	N	Gem.
Overlast door jongeren tegengaan	3.49	0.93	190	3.00	0.94	75	0.49
De jongeren een plaats geven om vrienden te ontmoeten	4.53	0.57	190	4.47	0.55	75	0.06
De jongeren een zinvolle tijdsbesteding geven	4.15	0.65	192	4.31	0.54	75	-0.16
Jongeren beter laten functioneren in de maatschappij	3.77	0.85	190	3.95	0.79	75	-0.18
De jongeren een veilige plaats geven waar ze steeds terecht kunnen	4.31	0.68	189	4.49	0.53	74	-0.18
De stem van jongeren laten horen	4.02	0.81	190	4.33	0.60	75	-0.31
De jongeren een plaats geven waar ze kunnen experimenteren,...	4.17	0.75	190	4.64	0.48	75	-0.47
De jongeren verantwoordelijkheid leren opnemen	3.98	0.82	189	4.48	0.53	75	-0.50

4.5. Succes in het jeugdwerk

De meeste vrijwilligers vinden hun werk pas geslaagd als het jeugdhuis sfeervol en succesvol (een sterke vrijwilligersploeg, veel bezoekers, waarmee een vertrouwensband is opgebouwd, en continuïteit in de werking) is (Tabel 197). In volgende instantie wordt hun gevoel van goed te zijn in het werk bepaald door de visie en het beleid van het jeugdhuis (de ambities van het jeugdhuis realiseren, een divers publiek bereiken), en de mate waarin er ontplooiing is van zichzelf, de bezoekers en de vrijwilligers. Ook hier zien we dat de meest externe criteria veel minder meespelen (dat de bezoekers sterk staan in de samenleving, en dat het jeugdhuis de criteria voor subsidies haalt).

Tabel 197 Zaken om succesvol te zijn in het vrijwilligerswerk (1=helemaal niet belangrijk; 5=heel belangrijk)

Hoe belangrijk voor jou zijn volgende zaken om succesvol te zijn in je vrijwilligerswerk?	Gem.	SD	-	-/+	+	Totaal	N
Een goede sfeer in het jeugdhuis	4.65	0.55	0.0%	3.6%	96.4%	100.0%	192
Een sterke vrijwilligersploeg uitbouwen	4.39	0.64	0.5%	6.8%	92.8%	100.0%	192
Als er veel jongeren naar de activiteiten komen	4.37	0.67	0.5%	9.4%	90.0%	100.0%	191
Continuïteit in de werking van het jeugdhuis	4.15	0.72	1.6%	14.6%	83.9%	100.0%	192
Een vertrouwensband tussen mij en de bezoekers/vrijwilligers	4.09	0.69	1.6%	15.1%	83.4%	100.0%	192
De ambities van het jeugdhuis realiseren	4.07	0.59	0.5%	12.6%	86.9%	100.0%	191
Dat het jeugdhuis een divers publiek bereikt	4.03	0.81	3.1%	19.8%	77.1%	100.0%	192
Dat ik mezelf ontplooi, en dingen bijleer	3.88	0.80	3.1%	27.7%	69.1%	100.0%	191
Dat de bezoekers/vrijwilligers zichzelf ontplooien, en dingen bijleren	3.84	0.79	5.2%	23.0%	71.7%	100.0%	191
Dat de bezoekers/vrijwilligers sterk staan in de samenleving	3.67	0.81	4.8%	37.4%	57.9%	100.0%	190
Aan de criteria voor subsidies voldoen	3.55	0.87	12.5%	29.3%	58.1%	100.0%	191

5. Waardenpatronen

5.1. Geloof

Drie kwart van de vrijwilligers is niet-gelovig, ongeïnteresseerd in godsdienst, vrijzinnig of iets anders (73%) (Tabel 198), wat een groter aandeel is dan bij de jeugdbewegingsleiding (66%) en de WMKJ-vrijwilligers (39%). Een kwart van de vrijwilligers noemt zichzelf katholiek of christelijk (26%), wat lager is dan bij de jeugdbewegingsleiding (34%), maar hoger dan bij de WMKJ-vrijwilligers (18%). Net als in de jeugdbewegingen is zo goed als niemand van de jeugdhuisvrijwilligers moslim (vs. 43% van de WMKJ-vrijwilligers).

Tabel 198 Geloofsovertuiging

Ik ben...	%	N
...niet gelovig	38.3	72
Alles wat met godsdienst te maken heeft, interesseert mij niet	14.9	28
...iemand die twijfelt, maar ik ben toch min of meer christelijk	13.8	26
...vrijzinnig	13.3	25
...een gelovig katholiek, maar ik ga niet zo vaak naar de kerk	11.2	21
Andere	6.9	13
...een gelovig katholiek, en ik ga regelmatig naar de kerk	0.5	1
...een gelovig protestant, maar ik ga niet zo vaak naar de kerk	0.5	1
...een gelovig moslim, en ik houd me strikt aan de geloofsregels	0.5	1
Totaal	100.0	188

Als we de vrijwilligers vragen op een schaal van 1 tot 11 aan te duiden hoe belangrijk geloof, religie of spiritualiteit voor hen is (Tabel 199), geeft een derde een score van 0, de helft een score die niet hoger is dan 1, en drie kwart een score van 4 of lager. De gemiddelde score is 3,5 op 10.

Tabel 199 Belang van geloof/religie/spiritualiteit (1=helemaal niet belangrijk; 11=zeer belangrijk)

	Min.	Max.	Mod.	Kwart. 1	Kwart. 2	Kwart. 3	Gem.	SD	N
Hoe belangrijk is geloof/religie/spiritualiteit voor jou?	1	11	1	1	2	5	3.45	2.81	191

5.2. Maatschappelijke opvattingen

Om het maatschappelijk profiel van de dagelijkse leiding op te stellen, baseren we ons deels op de (persoonlijke) kenmerken die door Elchardus & Vanhoutte (2007) nodig worden geacht om te kunnen spreken van 'goed democratisch burgerschap'. Dit zijn onder andere de interesse of belangstelling in politiek en de steun voor democratische burgerschapswaarden (zoals afwezigheid van ethnocentrisme).

5.2.1. Maatschappelijke betrokkenheid

Een derde van de vrijwilligers denkt meer te weten over politiek dan meeste leeftijdsgenoten, en meer dan de helft heeft meestal een mening klaar als er over politiek gepraat wordt (Tabel 200). Slechts 14% begrijpt weinig van politiek, en het aandeel dat geen interesse heeft in politiek is niet veel groter dan een vierde.

Tabel 200 Politieke interesse (1=helemaal niet akkoord; 5=helemaal akkoord)

	-	-/+	+	Totaal	N
1. Ik weet meer over politiek dan de meeste mensen (van mijn leeftijd)	42.3%	27.0%	30.7%	100.0%	189
2. Wanneer er over politieke thema's of problemen gepraat wordt, heb ik daar gewoonlijk een mening over	20.1%	24.3%	55.6%	100.0%	189
3. De meeste politieke thema's begrijp ik nauwelijks	60.8%	24.9%	14.3%	100.0%	189
4. Ik ben niet geïnteresseerd in politiek	45.5%	25.9%	28.6%	100.0%	189

5.2.2. Maatschappelijk klimaat

Basiswaarden die Elchardus en Vanhoutte (2007) naar voor schuiven als kenmerkend voor wat ze democratisch burgerschap noemen zijn onder andere verdraagzaamheid (ontbreken van ethnocentrisme), het verwerpen van harde repressie en autoritarisme, en respect voor de rechtsstaat.

a. Houding ten opzichte van harde repressie

De vrijwilligers zijn doorgaans niet te vinden voor harde repressie (Tabel 201): het overgrote deel toont respect voor de rechtsstaat, ook in geval van zware criminaliteit. Alleen verkrachtingen kunnen voor bijna een derde van de vrijwilligers niet door de beugel, en dienen volgens hen harder bestraft te worden dan in de wet voorgeschreven staat (net als voor de WMKJ-vrijwilligers en jeugdbewegingsleiders).

Tabel 201 Houding ten opzichte van harde repressie (1=helemaal niet akkoord; 5=helemaal akkoord)

	-	-/+	+	Totaal	N
In probleemwijken moet er een avondklok voor jongeren ingesteld worden	58.5%	30.3%	11.1%	100.0%	188
De doodstraf zou terug ingevoerd moeten worden voor zware misdaden	63.1%	17.1%	19.8%	100.0%	187
Verkrachters moeten gecastreerd worden	45.5%	22.5%	32.1%	100.0%	187
Zware misdadigers verdienen geen gerechtelijk proces	76.6%	13.3%	10.2%	100.0%	188
Minderjarigen moeten voor zware misdaden opgesloten worden in gevangnissen, net zoals volwassenen	52.1%	27.1%	20.8%	100.0%	188

b. Autoritarisme

Weinig vrijwilligers gaan volledig akkoord met de autoritaire stellingen uit Tabel 202, maar toch merken we enige verdeeldheid en twijfel. Ruim een vijfde twijfelt om akkoord te gaan met de stelling dat de mensheid verdeeld is in sterken en zwakelingen, en ongeveer een derde staat afkeurend noch open ten opzichte van sterke leiders die zeggen wat het volk moet doen, en de stelling dat mensen beter harder zouden werken dan praten (waar een kleine vijfde overigens expliciet mee akkoord gaat).

Tabel 202 Autoritarisme (1=helemaal niet akkoord; 5=helemaal akkoord)

	-	-/+	+	Totaal	N
Er zijn twee soorten mensen: sterken en zwakelingen	71.5%	22.0%	6.5%	100.0%	186
We hebben nood aan sterke leiders die ons voorschrijven wat we moeten doen	58.8%	30.5%	10.7%	100.0%	187
Als de mensen minder zouden praten en harder zouden werken, zou alles beter gaan	49.0%	32.4%	18.7%	100.0%	188

c. Etnocentrisme

Net als de jeugdbewegingsleiding, is ongeveer drie kwart van de jeugdhuisvrijwilligers ervan overtuigd dat we veel kunnen bijleren van mensen uit andere culturen (Tabel 203). Toch zijn ze ook vaker van mening dat migranten hier zijn om te profiteren van de uitkeringen (22% vs. 13% JB) of om jobs in te pikken (9% vs. 5% JB). Verder vindt 15% van de jeugdhuisvrijwilligers dat België de deuren moet sluiten voor asielzoekers.

Tabel 203 Etnocentrisme (1=helemaal niet akkoord; 5=helemaal akkoord)

	-	-/+	+	Totaal	N
België kan beter geen asielzoekers toelaten	53.2%	31.9%	14.9%	100.0%	188
Vreemden nemen ons werk af	70.2%	20.7%	9.1%	100.0%	188
Migranten komen hier profiteren van de uitkeringen	47.0%	30.5%	22.4%	100.0%	187
Ik vind dat we veel kunnen bijleren van mensen uit andere culturen	6.4%	21.8%	71.9%	100.0%	188

6. De dagelijkse leiding vergeleken

Ter afronding van dit hoofdstuk vergelijken we, waar mogelijk, de achtergrondkenmerken van de jeugdhuisvrijwilligers met die van de vrijwilligers uit andere jeugdwerkvormen (Tabel 204).

Tabel 204 Profiel van de vrijwilligers - vergelijking WMKJ & JB

	JH- vrijw.	WMKJ-vrijw.	JB-leiding
Jongens	73,5%	45,0%	53,0%
Leeftijd (gem.)	23	23	21
Niet-Belg (3 gen.)	11,4%	65,0%	11,0%
Schoolgaand	52,9%	54,0%	82,0%
Onderwijsvorm (S)			
Secundair onderwijs	18,8%	52,0%	25,4%
ASO + KSO	17,9%	26,9%	42,4%
TSO	50,0%	30,8%	40,8%
BUSO + (D)BSO	28,6%	42,3%	16,8%
Hoger onderwijs buiten univ.	46,9%	46,0%	45,3%
Universitair onderwijs	30,5%	2,0%	29,3%
Diploma/getuigschrift (NS)			
Max. secundair onderwijs	47,0%	59,1%	51,2%
Hoger onderwijs buiten univ.	35,6%	27,3%	37,4%
Universitair onderwijs	17,4%	4,5%	9,9%
Gezin			
Hoger geschoolde ouders	73,0%	42,0%	65,4%
Deelname ouders JW	42,2%	26,7%	79,5%
Geloof			
Christen	26,0%	18,3%	34,2%
Moslim	0,5%	42,7%	0,0%
Vrijzinnig/niet gelovig	73,0%	39,0%	65,8%

DEEL 4

PROFIEL VAN DE BEZOEKERS

Dat de jeugdhuisvrijwilligers voor drie kwart uit mannen bestaan, staat in contrast met de WMKJ-vrijwilligers en de jeugdbewegingsleiders, bij wie de genderverdeling ongeveer gelijk is. Net als in de jeugdbewegingen is 11% van de vrijwilligers van niet-Belgische afkomst, een aandeel dat zo'n zes keer lager ligt dan in de WMKJ's. Vrijwilligers die de islam aanhangen vinden we enkel in de WMKJ's. Niet-gelovige vrijwilligers treffen we het meest in de jeugdhuisen aan.

Zoals in de WMKJ's zijn de jeugdhuisvrijwilligers gemiddeld 23 jaar, wat twee jaar ouder is dan de jeugdbewegingsleiders. Het aandeel schoolgaande jeugdhuis- en WMKJ-vrijwilligers is ongeveer gelijk, maar ligt natuurlijk lager dan in de jeugdbewegingen. Van de schoolgaande WMKJ-vrijwilligers gaat wel nog meer dan de helft naar het secundair onderwijs, wat meer dan het dubbele is dan in de jeugdhuisen en de jeugdbewegingen. Het aandeel middelbare schoolgaande vrijwilligers uit het ASO ligt lager in de jeugdhuisen dan in de WMKJ's en de jeugdbewegingen, maar de TSO studenten zijn er sterker vertegenwoordigd. Met een kleine helft schoolgaande vrijwilligers die hoger onderwijs volgt buiten de universiteit, staan de jeugdhuisen op gelijke voet met de overige jeugdwerkvormen. Een kleine derde van de schoolgaande jeugdhuisvrijwilligers volgt universitair onderwijs, wat ook gelijk is aan de jeugdbewegingen, maar in schril contrast staat met de WMKJ's.

Ruim de helft van de niet-schoolgaande vrijwilligers is afgestudeerd in het hoger onderwijs (wat iets meer is dan in de andere bestudeerde jeugdwerkvormen). Universitaire alumni vinden we vaker terug onder de jeugdhuisvrijwilligers dan bij de WMKJ-vrijwilligers of jeugdbewegingsleiding.

Nog vaker dan in het andere jeugdwerkvormen hebben de jeugdhuisvrijwilligers hoogopgeleide ouders. Het aandeel jeugdhuisvrijwilligers met ouders die actief zijn of waren in het jeugdwerk is maar de helft zo hoog als in de jeugdbewegingen, maar een stuk hoger dan in de WMKJ's.

1. De bezoekers & losse vrijwilligers

1.1. Geslacht

Slechts een derde van de jeugdhuisbezoekers behoort tot het vrouwelijke geslacht (36%), wat nog steeds meer is dan in de WMKJ's (24%), maar behoorlijk lager ligt dan in de jeugdbewegingen (59%) (Tabel 205).

Tabel 205 Geslachtsverdeling

Geslacht	% JH	% WMKJ	% JBO
Meisje	35,5	24,3	59,1
Jongen	64,5	75,7	40,9
<i>Totaal</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>
N	795	210	815

1.2. Leeftijd

De jeugdhuisen bereiken bezoekers uit vele leeftijdsklassen (Tabel 206). Een derde is 18 jaar of jonger, de helft is 20 jaar of jonger, drie vierde is 22 jaar of jonger, en negen op tien is 28 jaar of jonger.

De gemiddelde leeftijd is 22 jaar, wat niet veel lager ligt dan bij de jeugdhuisvrijwilligers (23 jaar), maar wel een stuk lager is ten opzichte van de beroepskrachten (32 jaar).

Tabel 206 Leeftijdsverdeling

	Min.	Max.	Kwart. 1	Kwart. 2	Kwart. 3	Mod.	Gem.	SD	N
Leeftijd bezoekers	14	67	18	20	23	18	21.57	6.32	795

1.3. Etnische afkomst

Een op tien bezoekers is van niet-Belgische afkomst⁴⁷ (10%), wat vergelijkbaar is met de jeugdbewegingsleden (12%), maar meer dan zes keer lager ligt dan bij de WMKJ-jongeren (62%) (Tabel 207).

Als we een minder streng criterium hanteren, en enkel teruggaan tot op de tweede generatie, komen we aan 7% bezoekers van 'vreemde' herkomst, wat gelijk is aan de jeugdbewegingen, maar nu zo'n acht keer lager ligt dan in de WMKJ's.

Tabel 207 Etnische afkomst

	% Belg	% niet-Belg	Totaal	N
JH tot 3 generaties	89,1%	10,1%	100%	735
WMKJ tot 3 generaties	37,6%	62,4%	100%	210
JB tot 3 generaties	88,4%	11,6%	100%	805
JH tot 2 generaties	92,8%	7,2%	100%	736
WMKJ tot 2 generaties	42,9%	57,1%	100%	210
JB tot 2 generaties	93,2%	6,8%	100%	805
Vlaamse jongeren (JOP)	88,8%	11,2%	100%	814

1.4. Opleiding

Ruim een kwart van de bezoekers volgt geen voltijds onderwijs meer (29%) (Tabel 208).

Tabel 208 Al dan niet schoolgaand

	%	N
Niet schoolgaand	28.6	226
Schoolgaand	71.4	565
<i>Totaal</i>	<i>100.0</i>	<i>791</i>

1.4.1. Schoolgaande bezoekers

a. Opleiding

Van de schoolgaande bezoekers, volgt nog een derde secundair onderwijs (33%), ruim een derde hoger onderwijs buiten de universiteit (38%, waarvan 32% een professionele bacheloropleiding), en meer dan een kwart universitair onderwijs (26%).

⁴⁷ Respondenten werden geïnclassificeerd als niet-Belgisch tot op drie generaties indien de jongere zelf of één van de ouders of grootouders geboren is in een land buiten België. Als we het hebben over de tweede generatie, worden de grootouders buiten beschouwing gelaten.

Tabel 209 Opleiding

Ik volg les in het...	%	N
Secundair onderwijs (=middelbaar onderwijs)	32.7	184
Hoger onderwijs buiten de universiteit: professionele bachelor	32.0	180
Hoger onderwijs buiten de universiteit: academische bachelor	4.8	27
Hoger onderwijs buiten de universiteit: master/licentiaat/manama/doctoraat	0.9	5
Universitair onderwijs: bachelor/kandidatuur/schakel	19.0	107
Universitair onderwijs: master/licentiaat/manama/doctoraat	7.3	41
Volwassenenonderwijs	2.5	14
Andere	0.7	4
<i>Totaal</i>	<i>100.0</i>	<i>562</i>

b. Onderwijsvorm secundair onderwijs

Het merendeel van de schoolgaande bezoekers loopt of liep school in het ASO (59%), wat vergelijkbaar is met de jeugdbewegingsleden (64%), maar zo'n drie keer hoger is dan in de WMKJ's (20%) (Tabel 210). 29% doet of deed TSO, wat gelijk is aan de jeugdbewegingsleden, maar ook niet veel hoger is dan de WMKJ-jongeren (22%). 8% volgt of volgde BSO of DBSO, wat vergelijkbaar is met de jeugdbewegingsleden (6%), maar meer dan zes keer lager is dan in de WMKJ's (49%).

Tabel 210 Onderwijsvorm secundair onderwijs

Onderwijsvorm secundair onderwijs	JH bezoekers	WMKJ jongeren	JB leden
Buitengewoon secundair onderwijs (BUSO)	0.4%	6.9%	0.1%
Deeltijds beroepssecundair onderwijs (DBSO)/ Leercontract	0.4%	5.4%	0.1%
Beroepssecundair onderwijs (BSO)	7.1%	43.6%	5.5%
Technisch secundair onderwijs (TSO)	29.3%	22.1%	28.5%
Kunst secundair onderwijs (KSO)	3.3%	2.0%	2.1%
Algemeen secundair onderwijs (ASO)	59.2%	20.1%	63.6%
<i>Totaal</i>	<i>100,0%</i>	<i>100,0%</i>	<i>100,0%</i>
N	539	204	796

1.4.2. Niet-schoolgaande bezoekers

a. Beroepsstatuut

Van de niet-schoolgaande bezoekers is het merendeel werknemer (75%) of zelfstandige (6%) (Tabel 211). 11% is werkloos of ontvangt een uitkering.

Tabel 211 Beroepsstatuut

Voornaamste beroepsstatuut	%	N
Ik ben werknemer	75.1	166
Ik ben zelfstandig of helper	6.3	14
Ik ben werkloos/ik krijg een uitkering	11.3	25
Ik ben voltijds huisman/huisvrouw en ontvang geen vergoeding	0.5	1
Ik ben ziek, werkonbekwaam of invalide	2.7	6
Ik ben met loopbaanonderbreking/tijdskrediet	0.5	1
Andere	3.6	8
<i>Totaal</i>	<i>100</i>	<i>221</i>

b. Hoogst behaalde getuigschrift of diploma

De kleine helft van de niet-schoolgaande bezoekers is afgestudeerd met een diploma secundair onderwijs (46%), en ruim een derde in het hoger onderwijs buiten de universiteit (36%, waarvan 27% als professionele bachelor), en een op tien als universitaire master (10%) (Tabel 212).

Tabel 212 Hoogst behaalde getuigschrift of diploma

Hoogst behaalde getuigschrift of diploma	%	N
Geen	0.9	2
Lager onderwijs	0.9	2
Lager secundair onderwijs (secundair onderwijs niet voltooid)	4.5	10
Secundair onderwijs (=middelbaar onderwijs)	46.4	103
Hoger onderwijs buiten de universiteit: professionele bachelor	27.0	60
Hoger onderwijs buiten de universiteit: academische bachelor	4.5	10
Hoger onderwijs buiten de universiteit: master/licentiaat/manama/doctoraat	4.5	10
Universitair onderwijs: bachelor/kandidatuur/schakel	0.5	1
Universitair onderwijs: master/licentiaat/manama/doctoraat	10.4	23
Andere:	0.5	1
<i>Totaal</i>	<i>100.0</i>	<i>222</i>

c. Onderwijsvorm secundair onderwijs

Van de bezoekers die niet meer in het voltijds dagonderwijs zitten heeft de kleine helft TSO gelopen (44%) en ruim een derde ASO gevolgd (38%) (Tabel 213). 13% deed BSO.

Tabel 213 Onderwijsvorm secundair onderwijs

Onderwijsvorm secundair onderwijs	%	N
Ik deed geen secundair onderwijs	0.5	1
Buitengewoon secundair onderwijs (BUSO)	2.7	6
Deeltijds beroepssecundair onderwijs (DBSO)/ Leercontract	0.5	1

Beroepssecundair onderwijs (BSO)	12.6	28
Technisch secundair onderwijs (TSO)	43.7	97
Kunst secundair onderwijs (KSO)	2.3	5
Algemeen secundair onderwijs (ASO)	37.8	84
Totaal	100.0	222

1.4.3. Schoolcarrière

29% van de jeugdhuisbezoekers heeft ooit al eens een B-attest gekregen, waarbij de school kiest welke onderwijsvorm en/of studierichting de student moet volgen (wegens het behalen van minder goede resultaten voor een of meerdere vakken) (Tabel 214).

Tabel 214 Ooit B-attest gekregen

	%	N
Geen B-attest	70.8	554
B-attest	29.2	228
<i>Totaal</i>	<i>100.0</i>	<i>782</i>

Het merendeel hoefde nooit een schooljaar te dubbelen in het lager onderwijs (Tabel 215). 22% deed dat echter wel in het secundair onderwijs.

Tabel 215 Aantal keer blijven zitten

Hoe vaak ben je blijven zitten in...	Nooit	1 keer	2 keer	3 keer	+3 keer	Totaal	N
...het lager onderwijs?	93.2	6.4	0.3	0.0	0.1	100.0	656
...het secundair onderwijs?	77.6	18.5	3.2	0.5	0.1	100.0	578

2. Gezinsituatie

2.1. Sociaaleconomisch profiel van het gezin

2.1.1. Tewerkstellingsstatuut ouders

Een kwart van de jeugdhuisbezoekers komt uit een gezin waarvan minstens één van de ouders niet werkt (24%) (Tabel 216). Dat aandeel is iets hoger dan bij de jeugdbewegingsleden (20%), maar meer dan dubbel zo laag als bij de WMKJ-jongeren (54%).

Tabel 216 Tewerkstellingsstatuut ouders

	Minstens 1 van beide ouders werkt niet	Beide ouders werken	Totaal	N
JH bezoekers	24,4%	75,6%	100,0%	688
WMKJ jongeren	53,8%	46,2%	100,0%	182
JB leden	19,7%	80,3%	100,0%	757

2.1.2. Opleidingsniveau ouders

Net als de jeugdbewegingsleden, is twee derde van de jeugdhuisbezoekers opgegroeid in een gezin met hooggeschoolde ouders (67%), waarmee ze beiden in scherp contrast staan met de WMKJ-jongeren (30%) (Tabel 217).

Tabel 217 Opleidingsniveau ouders

	JH bezoekers	WMKJ jongeren	JB leden
Beide ouders hoogstens secundair onderwijs	33,4%	69,9%	32,7%
Minstens 1 ouder hoger/universitair onderwijs	66,6%	30,4%	67,3%
Totaal	100,0%	100,0%	100,0%
N	682	125	618

2.1.3. Financieel welbevinden gezin

13% van de bezoekers geeft aan dat hun gezin moeilijk kan rondkomen met het inkomen, waarmee ze beter af zijn dan de WMKJ-jongeren (25%), maar minder goed dan de jeugdbewegingsleden (6%) (Tabel 218).

Tabel 218 Rondkomen met gezinsinkomen

Rondkomen	Zeer -> eerder moeilijk	Eerder -> zeer gemakkelijk	Totaal	N
JH bezoekers	13,0%	87,0%	100,0%	716
WMKJ jongeren	25,0%	75,0%	100,0%	200
JB leden	5,9%	94,1%	100,0%	743

2.2. Demografisch profiel van het gezin

2.2.1. Woonsituatie

Twee derde van de bezoekers woont nog bij beide ouders (65%), wat gelijk is aan de WMKJ-jongeren, maar een lager aandeel is dan bij de jeugdbewegingsleden (84%) (Tabel 219). Dat contrast is niet verwonderlijk, gezien de leeftijd van de bevroegde jongeren hoger ligt; 16% zeg dan ook zelfstandig te wonen. 18% woont bij zijn/haar vader of moeder afzonderlijk (of afwisselend).

Tabel 219 Woonsituatie

Ik woon...	%	N
...bij mijn beide ouders	65,2	479
...(vooral) bij mijn moeder	8,3	61
...(vooral) bij mijn moeder en haar nieuwe partner	3,7	27
...(vooral) bij mijn vader	1,6	12
...(vooral) bij mijn vader en zijn nieuwe partner	0,8	6
...ongeveer even vaak bij mijn moeder als mijn vader (co-	3,4	25
...zelfstandig (alleen, samen met vrienden, partner,...)	15,9	117
...nog ergens anders	1,1	8
Totaal	100,0	735

2.2.2. Burgerlijke staat ouders

Drie kwart van de bezoekers heeft ouders die samen wonen (75%) (vs. 67% WMKJ en 82% JB, voor zover de optelsom van de categorieën 'gehuwd' en 'samenwonend' gelijk te schakelen valt met 'samenwonend') (Tabel 220). Een vijfde komt uit een gezin met gescheiden of apart wonende ouders (20%) (vs. 29% WMKJ en 16% JB, voor zover deze categorie te vergelijken valt met 'gescheiden (of aan het scheiden)').

Tabel 220 Burgerlijke staat ouders

Wonen je beide ouders samen?	%	N
Ja, mijn ouders wonen samen	75,4	553
Nee, mijn ouders zijn gescheiden of wonen apart	20,2	148
Mijn vader is overleden / Ik heb mijn vader nooit gekend	2,6	19
Mijn moeder is overleden / Ik heb mijn moeder nooit gekend	1,8	13
<i>Totaal</i>	<i>100,0</i>	<i>733</i>

2.3. Cultureel profiel van het gezin

De helft van het bezoekersbestand heeft ouders die ooit al hebben deelgenomen aan het jeugdwerk (49%), wat meer dan dubbel zo veel is als bij de WMKJ-jongeren (19%), maar bijna dubbel zo laag als bij de jeugdbewegingsleden (81%) (Tabel 221). Jongeren blijken dus veel zelfstandiger hun weg te vinden naar het jeugdhuis dan naar de jeugdbeweging.

Tabel 221 Deelname ouders aan het jeugdwerk

Ouders ooit deelgenomen aan het jeugdwerk?	JH bezoekers	N	WMKJ jongeren	N	JB leden	N
Ja	48,8%	358	18,9%	33	80,5%	620
Ik weet het niet	14,8%	118	x	x	6,9%	53

3. Motivatie en engagement

3.1. Afstand tot het jeugdhuis

Ongeveer een derde van de bezoekers komt zelf uit de wijk of buurt van het jeugdhuis (31%) (Tabel 222), wat een kleiner aandeel is dan bij de WMKJ's (78%).

Tabel 222 Zelf uit buurt/wijk van het jeugdhuis

Zelf uit wijk/buurt van werking?	% JH	N	% WMKJ	N
Ja	30,5%	229	77,7%	157
Nee	69,5%	523	22,3%	45
<i>Totaal</i>	<i>100,0%</i>	<i>752</i>	<i>100,0%</i>	<i>202</i>

Een derde dient zich niet meer dan een kilometer te verplaatsen om het jeugdhuis te bereiken (33%) (Tabel 223), wat vergelijkbaar is met de jeugdbewegingsleden (38%). De helft hoeft niet verder dan 2 km te gaan (48%) en drie vierde niet meer dan 5 km (77%).

Tabel 223 Geschatte afstand tussen woonplaats & JH

	Min.	Max	Kwart. 1	Kwart. 2	Kwart. 3	Mod.	Gem.	SD	N
Geschat aantal km tussen woonplaats & JH:	0	25	1	3	5	1	4.22	4.73	767

3.2. De eerste kennismaking

3.2.1. Het eerste bezoek

De toetredingsleeftijd van de jongeren tot het jeugdhuis is duidelijk afgeleid. Gemiddeld bezochten de respondenten het jeugdhuis voor het eerst op de leeftijd van 16 jaar (Tabel 224), wat heel wat later is dan de gemiddelde toetredingsleeftijd van 8 jaar in de jeugdbewegingen. De helft van de bezoekers maakte kennis met het jeugdhuis op de leeftijd van 15 jaar (of eerder), en drie kwart op de leeftijd van 16 jaar (of eerder).

Tabel 224 Leeftijd eerste jeugdhuisbezoek

	Min.	Max	Kwart. 1	Kwart. 2	Kwart. 3	Mod.	Gem.	SD	N
Leeftijd eerste bezoek JH	5	35	15	15	16	15	15.87	2.78	769

3.2.2. Aanzet tot jeugdhuisbezoek

Net als de WMKJ-jongeren, maar in tegenstelling tot de jeugdbewegingsleden, lieten de respondenten zich in de eerste plaats overtuigen door vrienden om het jeugdhuis voor de eerste keer te bezoeken (66%), en in de tweede plaats uit eigen initiatief (37%) (Tabel 225). Verder vond een aanzienlijk deel hun weg naar het jeugdhuis via een andere jeugdvereniging (24%) en de vrijwilligers van het jeugdhuis (23%). Het gezin speelt maar een kleine rol in die beslissing, net als in de WMKJ's, maar in contrast met de jeugdbewegingen.

Tabel 225 Personen waardoor men naar het jeugdhuis is beginnen komen (meerdere antwoorden mogelijk)

Besloten om naar dit jeugdhuis te komen door:	% JH	N	% WMKJ	N
Vriend(inn)en	65.6%	394	51.0%	101
Ik heb er zelf voor gekozen	36.8%	221	40.9%	81
Een andere jeugdvereniging	23.6%	142	x	x
De vrijwilligers van dit jeugdhuis	23.0%	138	15.2%	30
Broers/zussen	12.8%	77	9.6%	19
Mijn ouders	5.3%	32	12.1%	24
Andere	1.5%	9	12.1	24

Van de jeugdhuisbezoekers die zich louter uit eigen initiatief bij het jeugdhuis hebben gevoegd, leerde de kleine helft het jeugdhuis kennen via een open activiteit (zoals een optreden) (43%) en een vijfde via Facebook (20%) (Tabel 226). De kennismaking verliep in mindere mate via flyers, promotie vanuit de stad of gemeente, en pas in laatste instantie via de website van het jeugdhuis. De sociale media winnen het dus van de 'klassieke' website als promotiemiddel.

Nog anderen geven aan dat ze 'gewoon gegaan' zijn, of dat het 'in de buurt' was.

Tabel 226 Naar jeugdhuis uit eigen initiatief: manier waarop men jeugdhuis heeft leren kennen (meerdere antwoorden mogelijk)

Jeugdhuis leren kennen via:	%	N
Een open activiteit (bijv. optreden)	43.2%	32
Andere	37.8%	28
Facebook	20.3%	15
Flyers	13.5%	10
Promotiekanalen van de stad/gemeente (bijv. krantje)	10.8%	8
De website van het jeugdhuis	8.1%	6

3.3. Hoe vaak naar het jeugdhuis

De helft van de bezoekers gaat minstens een keer per week naar de instuif- of ontmoetingsmomenten (51%), en een derde naar de activiteiten van het jeugdhuis (37%). Vier op vijf bezoekers gaat minstens een keer per maand naar de instuif- of ontmoetingsmomenten (79%) en naar de activiteiten (80%).

Tabel 227 Hoe vaak naar instuif-/ontmoetingsmomenten en activiteiten van het jeugdhuis

Hoe vaak naar:	instuif/ontmoeting		activiteiten	
	%	N	%	N
Jaarlijks	9.0	65	2.8	21
Een paar keer per jaar	11.9	86	17.4	131
Maandelijks	11.2	81	19.4	146
Een paar keer per maand	16.6	120	23.9	180
Wekelijks	32.3	233	25.8	194
Een paar keer per week	16.9	122	9.0	68
Dagelijks	2.1	15	1.7	13
Totaal	100.0	722	100.0	753

3.4. Waardering deelname door omgeving

Drie vierde van de bezoekers vindt dat hun ouders de deelname aan het jeugdhuis waarderen (75%), ten opzichte van een vierde met ouders die er zich negatief noch positief over uitlaten (23%) (Tabel 228). De helft voelt zich ook gewaardeerd in hun jeugdhuisbezoek door vrienden buiten het jeugdhuis (51%), hoewel die houding er bijna even vaak een van onverschilligheid is (44%).

Tabel 228 Houding van personen ten opzichte van bezoek aan jeugdhuis

Houding personen tegenover jeugdhuisbezoek:	Zeer negatief	Negatief	Noch negatief, noch positief	Positief	Zeer positief	Totaal	N
Vrienden die dit jeugdhuis niet bezoeken	0.3%	5.5%	43.6%	39.3%	11.2%	100.0%	578
Mijn ouders	0.5%	1.7%	22.8%	53.7%	21.2%	100.0%	579

Door die onverschilligheid vanuit de omgeving, voelen de jeugdhuisbezoekers zich minder geapprecieerd in hun deelname dan de WMKJ-jongeren en (vooral) de jeugdbewegingsleden, en zowel wat de ouders als de vrienden buiten het jeugdhuis betreft (Tabel 229).

Tabel 229 Gemiddeldes in houding van personen ten opzichte van bezoek aan jeugdhuis in vergelijking met andere jeugdwerkvormen (1=zeer negatief; 5=zeer positief)

	Gem. op 5	SD	N
Ouders JH bezoekers	3,93	0,74	579
Ouders WMKJ jongeren	4,04	0,88	183
Ouders JB leden	4,47	0,69	672
Vrienden buiten JH	3,56	0,78	578
Vrienden buiten WMKJ	3,71	0,91	189
Vrienden buiten JB	3,68	0,79	651

3.5. Redenen om naar het jeugdhuis te komen

3.5.1. Likert-schalen

Als we de jongeren vragen om op een schaal van 1 tot 5 aan te geven in welke mate ze zich kunnen vinden in de opgelijste redenen om naar het jeugdhuis te komen (Tabel 230) zien we dat hen vooral te doen is om **amusement, de sfeer, het thuisgevoel, de vrienden en de leuke activiteiten**. Deze zaken staan ook bovenaan in het lijstje van de jeugdbewegingsleden. Hetzelfde geldt voor de WMKJ-jongeren, althans wat sfeer, amusement en leuke activiteiten betreft (thuisgevoel en vrienden staan lager in de rangschikking).

Vervolgens draait het hen, net als in de WMKJ's, om **expressie** (omdat het jeugdhuis hen de ruimte en vrijheid biedt om hun ding te kunnen doen), maar evenzeer om **rust**: naar het jeugdhuis gaan om te ontspannen, voor weinig of geen geld.

Daarna spelen motieven met betrekking **tot meerwaarde en zelfontplooiing** mee: de bezoekers gaan naar het jeugdhuis omdat het een nuttige manier is om hun vrije tijd door te brengen, via een veelzijdig aanbod, waarbij de samenleving betrokken wordt, inspraak gestimuleerd wordt (ook wat de vormgeving van het jeugdhuis betreft), verantwoordelijkheid opgenomen wordt, en samengewerkt wordt met anderen.

Het aandeel bezoekers dat naar het jeugdhuis komt om gehoord te worden en zelf het jeugdhuis mee vorm te geven is misschien iets kleiner dan verwacht, gezien de jeugdhuisen gepromoot worden als plaats voor en door jongeren. Pas in laatste instantie doet men het voor **externe waardering en prestige**, en, vreemd genoeg, gaan de bezoekers ook minst van al naar het jeugdhuis om zichzelf te leren kennen (wat vergelijkbaar is met de WMKJ-jongeren, waar 'werken aan mezelf' ook op de laatste plaats strandde).

Tabel 230 Redenen om naar het jeugdhuis te komen (1=helemaal niet akkoord; 5=helemaal akkoord)

Redenen om naar dit jeugdhuis te komen:	Gem. op 5	SD	-	-/+	+	Totaal	N
Ik amuseer me hier	4.67	0.57	0.5%	3.2%	96.3%	100.0%	592
Er is hier een goede sfeer	4.64	0.56	0.2%	3.0%	96.8%	100.0%	596
Ik kan hier vrienden ontmoeten	4.56	0.63	0.8%	4.2%	94.9%	100.0%	590
Ik voel me hier thuis	4.27	0.78	2.7%	11.1%	86.2%	100.0%	593
De activiteiten zijn leuk	4.14	0.82	3.8%	12.2%	84.1%	100.0%	590
Ik krijg hier de ruimte en de vrijheid om mijn ding te doen	3.93	0.87	5.4%	22.0%	72.5%	100.0%	590

Ik kan hier ook gewoon niets doen en tot rust komen	3.88	0.96	8.7%	19.4%	71.9%	100.0%	588
Het kost me weinig of niets	3.87	1.00	10.0%	19.2%	70.8%	100.0%	589
Hier kan ik op een nuttige manier mijn vrije tijd besteden	3.72	0.97	10.4%	25.2%	64.4%	100.0%	587
Het aanbod is veelzijdig	3.64	0.94	10.5%	30.3%	59.1%	100.0%	588
Ik voel me hier meer betrokken met de samenleving	3.56	0.97	12.8%	28.2%	59.1%	100.0%	589
Ik kan zelf mee vorm geven aan het jeugdhuis	3.44	1.05	18.1%	30.7%	51.2%	100.0%	586
Ik krijg hier inspraak, men luistert hier naar mij	3.40	1.07	19.9%	29.8%	50.3%	100.0%	588
Ik leer hier dingen bij	3.38	1.06	19.1%	31.9%	49.0%	100.0%	586
Ik kan me hier inzetten voor anderen	3.34	1.12	21.7%	31.1%	47.1%	100.0%	588
Ik kan hier zelf verantwoordelijkheid opnemen	3.34	1.08	22.6%	28.1%	49.3%	100.0%	590
Mijn omgeving waardeert dat ik naar het jeugdhuis ga	3.29	1.16	26.2%	25.0%	48.8%	100.0%	588
Ik kan hier samen met anderen aan projecten werken	3.26	1.11	24.4%	32.0%	43.6%	100.0%	587
De jeugdhuisen krijgen een hoge waardering in de samenleving	3.24	1.14	25.5%	31.3%	43.1%	100.0%	587
Ik leer mezelf kennen, zowel mijn sterke als mijn zwakke kanten	3.11	1.11	29.8%	32.5%	37.6%	100.0%	590

3.5.2. Factoranalyse

In deze stellingen kunnen we vier blokken motieven onderscheiden (Tabel 231): naar het jeugdhuis komen omwille van 1) de zelfontplooiing (verantwoordelijkheid opnemen, inspraak krijgen, zelf vorm geven aan het jeugdhuis, inzet voor anderen, en samen met anderen aan projecten werken), 2) het plezier (sfeer, thuisgevoel, vrienden en amusement), 3) de samenleving (maatschappelijke betrokkenheid, waardering, en zinvolle tijdsbesteding), en 4) de rust (financieel en mentaal).

Tabel 231 Factoranalyse op redenen om naar het jeugdhuis te komen

Redenen om naar dit jeugdhuis te komen:	Componenten			
	1	2	3	4
Er is hier een goede sfeer	0.060	0.775	0.102	0.050
Ik voel me hier meer betrokken met de samenleving	0.262	0.181	0.694	-0.147
Ik kan hier zelf verantwoordelijkheid opnemen	0.739	0.055	0.321	-0.081
Ik voel me hier thuis	0.363	0.586	0.195	0.031
De jeugdhuisen krijgen een hoge waardering in de samenleving	0.079	0.078	0.815	0.151
Hier kan ik op een nuttige manier mijn vrije tijd besteden	0.262	0.274	0.603	0.198
Ik kan hier vrienden ontmoeten	0.007	0.704	0.125	0.143
Ik kan hier samen met anderen aan projecten werken	0.825	0.111	0.138	0.055
Ik kan me hier inzetten voor anderen	0.842	0.080	0.203	0.010
Ik kan zelf mee vorm geven aan het jeugdhuis	0.878	0.064	0.075	0.043
Ik amuseer me hier	0.045	0.797	0.024	0.117
Ik krijg hier inspraak, men luistert hier naar mij	0.784	0.099	0.190	0.121
Mijn omgeving waardeert dat ik naar het jeugdhuis ga	0.241	0.014	0.665	0.217
Het kost me weinig of niets	-0.052	0.069	0.098	0.862
Ik kan hier ook gewoon niets doen en tot rust komen	0.158	0.283	0.181	0.650

In deel 7 van dit rapport (vanaf p.232) gaan we dieper in op deze 'tevredenheidsmotivaties', en brengen we ze in verband met andere kenmerken van de bezoekers, de medewerkers en de jeugdhuiswerkingen.

3.5.3. In top 3

Als we de bezoekers vragen om een top 3 te maken van de belangrijkste redenen om naar het jeugdhuis te komen (Tabel 232), staan dezelfde zaken bovenaan: de sfeer, de vrienden, en het amusement, gevolgd door het thuisgevoel, en dan de financiële en mentale rust, en de mogelijkheid tot expressie, en de leuke activiteiten. 'Meerwaarde' (bijv. bijleren) staat zelden in de top 3.

Tabel 232 Redenen om naar het jeugdhuis te komen (in top 3)

Redenen om naar dit jeugdhuis te komen:	Niet in top 3	In top 3	Totaal	N
Er is hier een goede sfeer	32.3%	67.7%	100.0%	591
Ik kan hier vrienden ontmoeten	43.8%	56.2%	100.0%	591
Ik amuseer me hier	50.6%	49.4%	100.0%	591
Ik voel me hier thuis	65.5%	34.5%	100.0%	591
Het kost me weinig of niets	80.4%	19.6%	100.0%	591
Ik kan hier ook gewoon niets doen en tot rust komen	89.2%	10.8%	100.0%	591
Ik krijg hier de ruimte en de vrijheid om mijn ding te doen	90.7%	9.3%	100.0%	591
De activiteiten zijn leuk	90.9%	9.1%	100.0%	591
Hier kan ik op een nuttige manier mijn vrije tijd besteden	93.6%	6.4%	100.0%	591
Ik leer mezelf kennen, zowel mijn sterke als mijn zwakke kanten	94.1%	5.9%	100.0%	591
Ik kan zelf mee vorm geven aan het jeugdhuis	95.3%	4.7%	100.0%	591
Ik kan hier zelf verantwoordelijkheid opnemen	95.4%	4.6%	100.0%	591
Ik voel me hier meer betrokken met de samenleving	95.8%	4.2%	100.0%	591
Ik kan hier samen met anderen aan projecten werken	96.4%	3.6%	100.0%	591
Ik kan me hier inzetten voor anderen	96.8%	3.2%	100.0%	591
Ik leer hier dingen bij	97.0%	3.0%	100.0%	591
Het aanbod is veelzijdig	97.0%	3.0%	100.0%	591
Ik krijg hier inspraak, men luistert hier naar mij	98.6%	1.4%	100.0%	591
Mijn omgeving waardeert dat ik naar het jeugdhuis ga	99.0%	1.0%	100.0%	591
De jeugdhuisen krijgen een hoge waardering in de samenleving	99.2%	0.8%	100.0%	591

3.5.4. Verdere vergelijking met andere jeugdwerkvormen

Waar mogelijk, vergeleken we de scores op de afzonderlijke motieven met de eerder bestudeerde jeugdwerkvormen⁴⁸.

Ten opzichte van de WMKJ's (Tabel 233), vormen de vrienden, de sfeer, het thuisgevoel (en in mindere mate ook de lagere kostprijs) belangrijkere drijfveren voor de bezoekers om naar het jeugdhuis te gaan, in tegenstelling tot de inspraak die men krijgt, en de mogelijkheid om dingen bij te leren.

48 Hier is enige voorzichtigheid geboden, want de vraagstelling en de aangeboden stellingen zijn niet exact gelijk voor de drie onderzoeken.

Tabel 233 Redenen om naar het jeugdhuis te komen (vergelijking WMKJ-jongeren)

Redenen om naar dit jeugdhuis te komen:	JH			WMKJ			JH - WMKJ
	Gem. op 5	SD	N	Gem. op 5	SD	N	Gem.
Ik kan hier vrienden ontmoeten	4.56	0.63	590	3.85	0.94	192	0.71
Er is hier een goede sfeer	4.64	0.56	596	4.20	0.78	191	0.44
Ik voel me hier thuis	4.27	0.78	593	3.91	0.98	190	0.36
Het kost me weinig of niets	3.87	1.00	589	3.76	1.06	189	0.11
De activiteiten zijn leuk	4.14	0.82	590	4.10	0.77	189	0.04
Ik krijg hier de ruimte en de vrijheid om mijn ding te doen	3.93	0.87	590	3.93	0.93	189	0.00
Ik leer hier dingen bij	3.38	1.06	586	3.70	1.07	188	-0.32
Ik krijg hier inspraak, men luistert hier naar mij	3.40	1.07	588	3.74	0.99	189	-0.34

In vergelijking met de jeugdbewegingsleden (Tabel 234), zijn de jeugdhuisbezoekers nog iets sterker gemotiveerd door de sfeer en de vrienden, maar minder sterk de bijdrage van het jeugdhuis tot zelfkennis, bijleren, de mogelijkheid om verantwoordelijkheid op te nemen, het thuisgevoel, en de veelzijdigheid van het aanbod.

Tabel 234 Redenen om naar het jeugdhuis te komen (vergelijking JB-leden)

Redenen om naar dit jeugdhuis te komen:	JH			JB			JH-JB
	Gem. op 5	SD	N	Gem. op 5	SD	N	Gem.
Er is hier een goede sfeer	4.64	0.56	596	4.49	0.69	709	0.15
Ik kan hier vrienden ontmoeten	4.56	0.63	590	4.44	0.72	707	0.12
Het aanbod is veelzijdig	3.64	0.94	588	3.83	0.91	707	-0.19
Ik voel me hier thuis	4.27	0.78	593	4.55	0.63	710	-0.28
Ik kan hier zelf verantwoordelijkheid opnemen	3.34	1.08	590	3.68	0.89	706	-0.34
Ik leer hier dingen bij	3.38	1.06	586	3.73	0.9	707	-0.35
Ik leer mezelf kennen, zowel mijn sterke als mijn zwakke kanten	3.11	1.11	590	3.92	0.87	706	-0.81

3.5.5. Vergelijking met de dagelijkse leiding

Amusement, sfeer en vriendschap zijn even belangrijke drijfveren voor de bezoekers als voor de dagelijkse leiding (Tabel 235) om naar het jeugdhuis te gaan. Motieven met betrekking tot zelfontplooiing spelen daarentegen veel sterker mee voor de dagelijkse leiding dan de bezoekers.

Tabel 235 Redenen om naar het jeugdhuis te komen (vergelijking dagelijkse leiding JH)

Redenen om naar dit jeugdhuis te komen:	Bezoekers			Dagelijkse leiding			B - DL
	Gem. op 5	SD	N	Gem. op 5	SD	N	Gem.
Ik amuseer me hier	4.67	0.57	592	4.58	0.57	213	0.09
Ik kan hier vrienden ontmoeten	4.56	0.63	590	4.54	0.6	209	0.02
Ik krijg hier de ruimte en de vrijheid om mijn ding te doen	3.93	0.87	590	3.91	0.82	208	0.02
De jeugdhuisen krijgen een hoge waardering in de samenleving	3.24	1.14	587	3.27	1.03	195	-0.03
Er is hier een goede sfeer	4.64	0.56	596	4.69	0.5	213	-0.05
Hier kan ik op een nuttige manier mijn vrije tijd besteden	3.72	0.97	587	3.85	0.81	209	-0.13
Ik voel me hier thuis	4.27	0.78	593	4.54	0.56	211	-0.27
Ik kan me hier inzetten voor anderen	3.34	1.12	588	3.77	0.81	209	-0.43
Ik leer mezelf kennen, zowel mijn sterke als mijn zwakke kanten	3.11	1.11	590	3.63	0.89	208	-0.52
Ik kan zelf mee vorm geven aan het jeugdhuis	3.44	1.05	586	4.01	0.76	211	-0.57
Ik kan hier samen met anderen aan projecten werken	3.26	1.11	587	3.84	0.84	207	-0.58
Ik leer hier dingen bij	3.38	1.06	586	3.98	0.74	208	-0.60
Ik kan hier zelf verantwoordelijkheid opnemen	3.34	1.08	590	3.97	0.81	208	-0.63

3.6. Tevredenheid met het jeugdhuis

Het merendeel van de bezoekers is tevreden met het jeugdhuis, met maar liefst 94% die het jeugdhuis een score van 7 of meer toekent (Tabel 236).

Tabel 236 Tevredenheid met het jeugdhuis

Tevredenheid met jeugdhuis:	%	Cumul. %	N
Zeer ontevreden 1	0.7	0.7	4
2	0.2	0.9	1
4	0.5	1.4	3
5	1.2	2.6	7
6	4.0	6.5	23
7	22.2	28.7	129
8	36.8	65.6	214
9	20.0	85.5	116
Zeer tevreden 10	14.5	100.0	84
<i>Totaal</i>	<i>100.0</i>		<i>581</i>

De jeugdhuisbezoekers tonen echter minder tevredenheid (gem. 8,1 op 10) dan de WMKJ-jongeren (8,4) en de jeugdbewegingsleden (8,6) (Tabel 237). Een derde geeft het jeugdhuis een score van 9 of 10 (34%), terwijl dit bij de WMKJ's en de jeugdbewegingen voor meer dan de helft van de jongeren zo is (51% en 58% resp.).

Tabel 237 Tevredenheid met de werking in vergelijking met andere jeugdwerkvormen

Tevredenheidsscore:	JH bezoekers	WMKJ jongeren	JB leden
max. 8	65,6%	49,2%	42,4%
9 of 10	34,4%	50,8%	57,6%
<i>Totaal</i>	<i>100,0%</i>	<i>100,0%</i>	<i>100,0%</i>
Gem. op 10	8,1	8,4	8,6
N	581	193	689

In deel 6 (blz. 225) gaan we na hoe de tevredenheid van de bezoekers samenhangt met andere kenmerken van de bezoekers, het jeugdhuis en de dagelijkse leiding. In deel 7 (vanaf blz. 232) gaan we dan uitgebreid na in welke mate we de tevredenheid kunnen verklaren door deze andere kenmerken.

3.7. Voordelen van naar het jeugdhuis te komen

We peilden bij de bezoekers naar de 'voordelen' van het jeugdhuis, door hen te vragen op welke vlakken ze zijn vooruitgegaan door het jeugdhuis te bezoeken (Tabel 238).

Het jeugdhuis zou de bezoekers in de eerste plaats geholpen hebben aan een hechtere en sterkere vriendenkring, en hen een plaats bieden om zichzelf te zijn. Verder zouden voordelen zich ook laten merken op direct sociaal vlak, en meer concreet wat betreft de algemene omgang met anderen, de openheid voor andere meningen, en het rekening houden met andere mensen. Dan volgen de voordelen op vlak van persoonlijk functioneren: door het jeugdhuis zijn veel bezoekers zelfstandiger geworden, en beter geworden in het organiseren of plannen. Opvallend is dat de bezoekers minst vaak aangeven dat ze door het jeugdhuis ontdekt hebben waar ze goed in zijn (hoewel dit nog steeds voor meer dan een derde het geval is). Dit is een groot verschil met de WMKJ-jongeren, bij wie dit item samen met '...kan ik zijn wie ik ben' aan de top stond.

Tabel 238 Voordelen van naar het jeugdhuis te gaan (1=helemaal niet akkoord; 5=helemaal akkoord)

Door naar dit jeugdhuis te gaan...	Gem. op 5	SD	-	-/+	+	Totaal	N
...heb ik een hechtere, sterkere vriendenkring	4.16	0.87	4.1%	14.5%	81.5%	100.0%	588
...kan ik zijn wie ik ben	3.98	0.88	6.0%	17.8%	76.2%	100.0%	590
...ben ik beter geworden in de omgang met anderen	3.84	0.89	7.6%	20.5%	71.8%	100.0%	589
...sta ik meer open voor andere meningen	3.61	0.92	11.5%	26.5%	61.9%	100.0%	588
...hou ik meer rekening met andere mensen	3.55	0.93	11.6%	31.9%	56.6%	100.0%	590
...heb ik meer zelfvertrouwen gekregen	3.51	0.94	12.8%	34.2%	52.9%	100.0%	590
...ben ik zelfstandiger geworden	3.36	1.03	20.4%	31.6%	48.1%	100.0%	589
...kan ik beter dingen organiseren of plannen	3.35	1.05	21.9%	31.5%	46.6%	100.0%	588
...heb ik meer vertrouwen in anderen	3.30	0.95	18.5%	38.3%	43.2%	100.0%	590
...heb ik ontdekt waar ik goed in ben	3.12	1.01	27.7%	38.0%	34.4%	100.0%	590

3.8. Taken als losse vrijwilliger

De kleine helft van de bezoekers vervult wel eens taken in het jeugdhuis (49%) (Tabel 239). Iets minder dan een vierde kijkt zich geregeld over taken, en kan zodoende als 'losse vrijwilliger' worden beschouwd.

Tabel 239 Taken in het jeugdhuis

Heb je wel eens taken in het jeugdhuis?	%	N
Nee, ik heb geen taken in het jeugdhuis	51.4	394
Ja, ik heb een beperkt aantal taken in het jeugdhuis	26.1	200
Ja, ik heb geregeld taken in het jeugdhuis	22.5	172
<i>Totaal</i>	<i>100.0</i>	<i>766</i>

De losse vrijwilligers worden vooral betrokken bij de activiteiten en de bar (meer dan drie kwart), gevolgd door de opkuis, de promotie van het jeugdhuis, en de instuif (drie kwart tot de helft), gevolgd door klusjes en de inrichting van het jeugdhuis (ongeveer de helft) (Tabel 240). Administratie, boekhouding en informatica behoort minder vaak tot het takenpakket van de losse vrijwilliger (maar toch nog bij een vierde tot een vijfde).

Tabel 240 Taken in het jeugdhuis als losse vrijwilliger (meerdere antwoorden mogelijk)

Welke taken doe je wel eens in het jeugdhuis?	%	N
Meehelpen tijdens activiteiten	90.6%	155
Tappen aan de toeg	83.6%	143
Activiteiten helpen organiseren	78.4%	134
Schoonmaken/opkuisen	67.3%	115
Promotie voeren voor het jeugdhuis	64.9%	111
Instuif helpen openhouden	58.5%	100
Klusjes doen	50.9%	87
Het jeugdhuis inrichten	46.2%	79
Administratie, boekhouding...	25.7%	44
De website/profielpagina van het jeugdhuis onderhouden	20.5%	35
Andere	6.4%	11

• *Profielen van losse vrijwilligers op basis van hun taken in het jeugdhuis*

In deze taken vinden we vier profielen van losse vrijwilligers: vrijwilligers die helpen met 1) logistiek-technische taken (klusjes, inrichting, schoonmaak), met 2) administratieve taken (administratie, informatica), met 3) activiteiten (meehelpen, organiseren, promotie voeren), en met 4) de instuif (openhouden, tappen) (Tabel 241).

Tabel 241 Factoranalyse op taken als losse vrijwilliger

Taken als losse vrijwilliger:	Componenten			
	1	2	3	4
Instuif helpen openhouden	0.091	0.188	-0.01	0.806
Activiteiten helpen organiseren	-0.025	0.446	0.469	0.404
Meehelpen tijdens activiteiten	0.081	-0.154	0.732	0.19
Administratie, boekhouding...	0.021	0.799	-0.078	-0.004
Klusjes doen	0.764	0.044	0.009	-0.044
Het jeugdhuis inrichten	0.603	0.298	0.276	0.102
Schoonmaken/opkuisen	0.557	-0.069	0.002	0.259
Promotie voeren voor het jeugdhuis	0.437	0.121	0.559	-0.244

De website/profielpagina van het jeugdhuis onderhouden	0.257	0.671	-0.026	0.149
Tappen aan de toog	0.309	-0.516	0.19	0.566
Andere	0.405	0.201	-0.439	0.169

• *Motivatieredenen van losse vrijwilligers*

Losse vrijwilligers (=de bezoekers die geregeld taken hebben in het jeugdhuis) worden sterker gedreven door motieven van zelfontplooiing om naar het jeugdhuis te komen (r 0,41), en iets minder sterk door financiële en mentale rust (de kostprijs, tot rust kunnen komen en niets doen in het jeugdhuis) (r -0,1).

De mogelijkheid om zichzelf te ontplooiën in het jeugdhuis is een sterkere drijfveer voor losse vrijwilligers met administratieve taken (r 0,27) en voor zij die helpen met de instuif (r 0,26). De link van het jeugdhuis met de samenleving is vaker een reden om naar het jeugdhuis te komen voor losse vrijwilligers met logistiek-technische taken (r 0,19).

3.9. Later zelf kernvrijwilliger worden

De helft van de jeugdhuisbezoekers wil zelf ooit tot de vrijwilligerskern van het jeugdhuis behoren (49%), wat hoger is dan het aandeel WMKJ-jongeren dat begeleider wil worden in de werking (44%), maar lager dan het percentage jeugdbewegingsleden dat in de leiding wil stappen (66%) (Tabel 242).

Tabel 242 Zelf ooit kernvrijwilliger worden

Zelf begeleider worden:	Ja	Nee	Weet niet	Totaal	N
JH bezoekers	49,0%	26,1%	25,0%	100,0%	541
WMKJ jongeren	44,4%	23,5%	32,1%	100,0%	187
JB leden	65,5%	7,7%	26,8%	100,0%	679

Op blz. 228 gaan we na wie de bezoekers zijn die kernvrijwilliger willen worden, en wat kenmerkend is voor hun jeugdhuisen.

3.10. Opstappen

3.10.1. Idee om te stoppen

Nog geen vijfde van de bezoekers heeft ooit al gespeeld met het idee om te stoppen met naar het jeugdhuis te gaan (17%) (Tabel 243). Bij de WMKJ-jongeren en jeugdbewegingsleden is dit vaker het geval, met 23% en 31% (resp.) die ooit al eens aan stoppen gedacht heeft.

Tabel 243 Al eens aan gedacht om niet langer naar het jeugdhuis te gaan

Idee stoppen:	Ja	Nee	Totaal	N
JH bezoekers	17,2%	82,8%	100,0%	536
WMKJ jongeren	23,2%	76,8%	100,0%	164
JB leden	30,7%	69,3%	100,0%	680

3.10.2. Redenen om te stoppen

a. Belangrijkste redenen om te stoppen

In Tabel 244 wordt gepeild naar de zaken, mochten ze zich voordoen, die de bezoekers belangrijk genoeg zouden vinden om te stoppen met naar het jeugdhuis te gaan.

Net zoals in de andere bestudeerde vormen van jeugdwerk, zou een slechte sfeer in het jeugdhuis het zwaarst doorwegen op de eventuele beslissing om te stoppen (87%).

Vervolgens zouden velen afhaken mochten hun vrienden stoppen (65%).

Andere situaties die ongeveer de helft van de bezoekers zouden doen overwegen om er een punt achter te zetten, zijn als er te veel regels en verplichtingen zouden worden opgelegd, als de activiteiten te duur zouden zijn of hen niet meer zouden aanspreken, als ze het te druk zouden krijgen met werken of studeren, als ze zich er te oud voor zouden voelen, of een vaste relatie (met kinderen) zouden hebben, en als het jeugdhuis te ver van hun woonplaats zou liggen.

Minder bepalende omstandigheden zijn een tekort aan medebezoekers, het vinden van een alternatieve vrijetijdsbesteding, en een gebrek aan inspraak in het jeugdhuis. Minst afdoend als redenen om het jeugdhuis te verlaten zijn, net als in de WMKJ's, het wegvallen van de mogelijkheid om nog dingen bij te leren, en weerstand van de ouders van de bezoekers.

Tabel 244 Redenen om niet langer naar het jeugdhuis te gaan (1=helemaal niet belangrijk; 5=heel belangrijk)

Redenen om niet langer naar het jeugdhuis te gaan:	Gem. op 5	SD	-	-/+	+	Totaal	N
Als er een slechte sfeer in dit jeugdhuis zou zijn	4.21	0.81	3.6%	9.3%	87.1%	100.0%	527
Als mijn vrienden zouden stoppen	3.75	1.03	11.2%	24.3%	64.5%	100.0%	527
Als er ons te veel regels en verplichtingen zouden worden opgelegd	3.50	1.00	15.1%	30.8%	54.1%	100.0%	522
Als ik er (te veel) geld voor zou moeten betalen	3.43	1.03	17.6%	30.7%	51.7%	100.0%	522
Als ik het te druk zou krijgen met werken	3.39	1.02	19.3%	30.0%	50.7%	100.0%	524
Als de activiteiten me niet meer zouden bevallen	3.29	0.97	18.7%	35.6%	45.8%	100.0%	520
Als ik me er te oud voor zou voelen	3.27	1.11	24.2%	26.7%	49.2%	100.0%	525
Als het jeugdhuis te ver van mijn woonplaats zou liggen	3.27	1.09	22.8%	27.9%	49.4%	100.0%	523
Als ik het te druk zou krijgen met studeren	3.20	1.11	24.9%	32.3%	42.8%	100.0%	523
Als ik een vaste relatie of kinderen zou hebben	3.15	1.07	25.4%	34.7%	39.9%	100.0%	524
Als het jeugdhuis te weinig volk zou trekken	2.83	1.09	39.0%	32.9%	28.2%	100.0%	526
Als ik iets anders zou vinden om te doen in mijn vrije tijd	2.67	0.98	42.4%	38.4%	19.2%	100.0%	521
Als ik te weinig inspraak zou krijgen in het jeugdhuis	2.65	1.03	43.7%	37.9%	18.4%	100.0%	522
Als ik hier niets meer zou kunnen bijleren	2.21	0.98	66.5%	23.8%	9.8%	100.0%	521
Als mijn ouders er niet meer achter zouden staan	2.05	0.98	70.3%	22.4%	7.3%	100.0%	519

b. Verschillen tussen jeugdwerkvormen in redenen om te stoppen

In vergelijking met de WMKJ-jongeren (Tabel 245), wordt de beslissing van de jeugdhuisbezoekers om te stoppen sterker bepaald door een slechte sfeer in de werking, het stoppen van vrienden, een stijging in de kostprijs, de afstand tot het jeugdhuis, een teveel aan regels en verplichtingen, en de aard van de activiteiten. Wat voor de bezoekers minder meespeelt dan voor de WMKJ-jongeren, is wat de ouders ervan denken, de mate waarin ze kunnen bijleren in het jeugdhuis, het vinden van een alternatief voor het jeugdhuis, en een gebrek aan inspraak.

Tabel 245 Redenen om niet langer naar het jeugdhuis te gaan (vergelijking WMKJ)

Redenen om niet langer naar de werking te gaan:	JH bezoekers			WMKJ jongeren			JH-WMKJ
	Gem. op 5	SD	N	Gem. op 5	SD	N	Gem.
Als er een slechte sfeer in deze werking zou zijn	4.21	0.81	527	3.37	1.22	178	0.84
Als mijn vrienden zouden stoppen	3.75	1.03	527	3.02	1.20	178	0.73
Als ik er (te veel) geld voor zou moeten betalen	3.43	1.03	522	2.96	1.21	175	0.47
Als ik te ver zou moeten gaan voor de activiteiten	3.27	1.09	523	2.82	1.17	170	0.45
Als er ons te veel regels en verplichtingen zouden worden opgelegd	3.50	1.00	522	3.18	1.17	171	0.32
Als de activiteiten me niet meer zouden aanstaan	3.29	0.97	520	3.00	1.20	172	0.29
Als ik het te druk zou krijgen met werken	3.39	1.02	524	3.28	1.13	173	0.11
Als ik het te druk zou krijgen met studeren	3.20	1.11	523	3.22	1.18	175	-0.02
Als ik te weinig inspraak zou krijgen	2.65	1.03	522	3.03	1.13	173	-0.38
Als ik iets anders zou vinden om te doen in mijn vrije tijd	2.67	0.98	521	3.07	1.16	174	-0.40
Als ik hier niets meer zou kunnen bijleren	2.21	0.98	521	2.68	1.20	173	-0.47
Als mijn ouders er niet meer achter zouden staan	2.05	0.98	519	2.73	1.18	172	-0.68

Ten opzichte van de jeugdbewegingsleden (Tabel 246), zouden de bezoekers sterker geneigd zijn om het jeugdhuis te verlaten bij een gebrek aan volk, een slechte sfeer, en het vertrekken van vrienden. De houding van hun ouders, een alternatieve vrijetijdsbesteding en studiedruk zijn minder van tel voor de jeugdhuisbezoekers dan voor de jeugdbewegingsleden.

Tabel 246 Redenen om niet langer naar het jeugdhuis te gaan (vergelijking JB)

Redenen om niet langer naar de werking te gaan:	JH bezoekers			JB leden			JH-JB
	Gem. op 5	SD	N	Gem. op 5	SD	N	Gem.
Als de werking te weinig volk zou trekken	2.83	1.09	526	2.10	0.95	672	0.73
Als er een slechte sfeer in deze werking zou zijn	4.21	0.81	527	3.59	1.00	671	0.62
Als mijn vrienden zouden stoppen	3.75	1.03	527	3.24	1.05	674	0.51
Als de activiteiten me niet meer zouden aanstaan	3.29	0.97	520	3.13	1.00	672	0.16
Als ik het te druk zou krijgen met studeren	3.20	1.11	523	3.40	1.11	676	-0.20
Als ik iets anders zou vinden om te doen in mijn vrije tijd	2.67	0.98	521	2.92	1.02	673	-0.25
Als mijn ouders er niet meer achter zouden staan	2.05	0.98	519	2.45	1.14	673	-0.40

c. Factoranalyse

In de redenen om te stoppen vinden we vier factoren, die betrekking hebben op motieven in verband met 1) levensfase, 2) sfeer, amusement en vrienden, 3) inspraak en bijleren, en 4) studie- of werkdruk (Tabel 247).

Tabel 247 Factoranalyse op redenen om te stoppen

	Componenten			
	1	2	3	4
Als er een slechte sfeer in dit jeugdhuis zou zijn	-0.035	0.645	-0.298	0.208
Als mijn vrienden zouden stoppen	0.379	0.463	-0.296	0.125
Als ik het te druk zou krijgen met studeren	0.12	0.123	0.151	0.865
Als ik het te druk zou krijgen met werken	0.22	0.088	0.111	0.856
Als ik me er te oud voor zou voelen	0.718	0.039	0.002	0.253
Als ik een vaste relatie of kinderen zou hebben	0.712	-0.046	0.008	0.298
Als ik iets anders zou vinden om te doen in mijn vrije tijd	0.62	0.099	0.316	0.027
Als de activiteiten me niet meer zouden bevallen	0.135	0.513	0.337	0.044
Als mijn ouders er niet meer achter zouden staan	0.227	0.005	0.605	0.236
Als er ons te veel regels en verplichtingen zouden worden opgelegd	-0.077	0.655	0.206	0.072
Als ik te weinig inspraak zou krijgen in het jeugdhuis	-0.038	0.168	0.761	0
Als ik hier niets meer zou kunnen bijleren	0.116	0.057	0.819	0.104
Als ik er (te veel) geld voor zou moeten betalen	0.137	0.607	0.109	0.015
Als het jeugdhuis te ver van mijn woonplaats zou liggen	0.472	0.479	0.057	-0.069
Als het jeugdhuis te weinig volk zou trekken	0.545	0.439	0.189	-0.119

d. Redenen om te stoppen als losse vrijwilliger

De losse vrijwilligers zouden sneller overgaan tot stoppen mochten ze niets meer kunnen bijleren in het jeugdhuis of geen inspraak meer krijgen (r 0,23), maar minder snel omwille van een gebrek aan sfeer, amusement en vriendschap in het jeugdhuis (r -0,17) of het bereiken van een volgende 'levensfase' (r -0,11).

De losse vrijwilligers met administratieve taken zouden meer geneigd zijn om te stoppen door 'levensfase' (r 0,19), en zij die helpen met de activiteiten meer door studie- of werkdruk (r 0,25).

e. Correlaties met redenen om te stoppen

De mate waarin de bezoekers geneigd zouden zijn om te stoppen omwille van 'levensfase' (F 2,1) verschilt het sterkst tussen de jeugdhuizen, gevolgd door 'inspraak/bijleren' (F 1,6), 'studie- of werkdruk' (F 1,4) en 'sfeer/amusement/vrienden' (F 1,4)⁴⁹.

Op blz. 229 gaan we na welke kenmerken samengaan met de neiging om te stoppen omwille van 'levensfase' (als men zich er te oud voor zou voelen, als men een vaste relatie of kinderen zou hebben,...).

⁴⁹ De F -scores drukken uit in welke mate populaties op elkaar gelijk zijn. Hoe groter de score, hoe sterker de populaties (hier: de jeugdhuizen) van elkaar verschillen op vlak van de bestudeerde kenmerken (hier: de neiging om te stoppen omwille van de vermelde redenen).

4. Verwachtingen

4.1. Functie van het jeugdhuis

Als we de bezoekers vragen wat het jeugdhuis volgens hen vooral zou moeten doen (Tabel 248), komt het organiseren van feestjes op de eerste plaats, gevolgd door de concert- of podiumfunctie van de jeugdhuizen, en het aanbieden van openingsmomenten (instuif, ontmoeting). De bezoekers zijn minder vaak van mening dat het jeugdhuis zich zou moeten toeleveren op uitstappen, sport en expressie (bijv. toneel, dans en workshops).

Tabel 248 Wat jeugdhuis vooral zou moeten doen (rangschikking van 0 tot 5, waarbij een hoger getal staat voor een hogere mate van belang)

Wat jeugdhuis vooral zou moeten doen:	Gem.	SD	N
Feestjes organiseren	4.23	1.04	597
Concert/podium	3.65	1.17	611
Openingsmomenten (instuif, ontmoeting, etc.)	3.16	1.42	597
Uitstappen (bijv. weekends)	2.04	1.33	604
Sport	1.34	1.25	608
Expressie (toneel, dans, workshops, etc.)	1.22	1.21	615

• *Verwachte functie naar taken van de losse vrijwilliger*

Bij de losse vrijwilligers zien we echter een andere volgorde: volgens hen zou het jeugdhuis zich net minder moeten richten op feestjes ($r -0,11$) en meer op de openingsmomenten ($r 0,11$). Wat het takenpakket van de losse vrijwilligers betreft, zien we dat zij die meehelpten met de activiteiten vaker van mening zijn dat het jeugdhuis zich meer zou moeten toespitsen op uitstappen ($r 0,17$).

• *Verwachte functie naar reële functie en sterktes van het jeugdhuis*

Tot slot vinden we nog dat de bezoekers die vinden dat het jeugdhuis zich vooral zou moeten focussen op...

- ...concert podium, ook vaker te vinden zijn in jeugdhuizen die hier de nadruk op leggen ($r 0,34$), en minder vaak in jeugdhuizen die zich richten op openingsmomenten en sport en zich sterk achten op vlak van 'meerwaarde', het bereik van diverse jongerengroepen, en het imago.
- ...feestjes organiseren, ook vaker te vinden zijn in jeugdhuizen die hier de nadruk op leggen (hoewel de correlatie $0,17$ iets zwakker is, wat betekent dat vele jeugdhuizen zich hier meer op zouden moeten richten, althans in de ogen van de bezoekers) en zich sterk achten op vlak van imago, en minder vaak in jeugdhuizen die zich richten op expressie en zich sterk achten op vlak van activiteitsaanbod.
- ...expressie, ook vaker te vinden zijn in jeugdhuizen die de nadruk leggen op expressie ($r 0,22$) en concert/podium ($r 0,15$), en iets minder vaak in jeugdhuizen die zich richten op feestjes en sport en zich sterk achten op vlak van imago.
- ...openingsmomenten, ook vaker te vinden zijn in jeugdhuizen die hier de nadruk op leggen (hoewel de correlatie van $0,12$ aan de zwakke kant is), en iets minder vaak in de jeugdhuizen die zich richten op concert/podium en expressie.
- ...sport, ook vaker te vinden zijn in jeugdhuizen die de nadruk leggen op sport ($r 0,22$) en openingsmomenten ($r 0,15$) en zich sterk achten op vlak van experiment/leerprocessen en imago, en minder vaak in jeugdhuizen die de nadruk leggen op concert/podium en zich sterk achten op vlak van activiteitsaanbod.
- ...uitstappen, ook vaker te vinden zijn in jeugdhuizen die hier de nadruk op leggen ($r 0,17$), maar minder vaak in jeugdhuizen die zich sterk achten op vlak van sfeer/groepsgevoel, imago en continuïteit.

4.2. Veranderingen in het jeugdhuis

We vroegen de bezoekers om maximum drie zaken aan te duiden die ze anders zouden willen zien in hun jeugdhuis (Tabel 249). Uit de antwoorden blijkt dat de bezoekers in de eerste plaats een betere infrastructuur willen (37%), meer jongeren in het jeugdhuis (35%, vs. 28% WMKJ) en meer materiaal (31%, vs. 38% WMKJ). Ruim een kwart wil nog een ruimer activiteiten-aanbod (26%), en een vijfde wil meer momenten waarop het jeugdhuis open is (20%, vs. 26% WMKJ).

Ruim een vijfde wil geen van de opgelijste zaken (22%). De overgrote meerderheid heeft geen problemen met de bereikbaarheid en toegankelijkheid van de locatie van het jeugdhuis, en vindt het niet nodig om de mogelijkheid te krijgen om zelf dingen te organiseren, of om meer inspraak te krijgen in het jeugdhuis.

Tabel 249 Wat anders willen in jeugdhuis (max. drie antwoorden)

Wat zou je anders willen in jouw jeugdhuis?	%	N
Een betere infrastructuur (bijv. groter, moderner,...)	36.5%	248
Meer jongeren	35.0%	238
Meer materiaal (bijv. muziekinstallatie, voetbaldoelen)	31.0%	211
Een uitgebreider (activiteiten-)aanbod	26.2%	178
Geen van bovenstaande	22.2%	151
Meer momenten waarop het jeugdhuis open is	20.0%	136
Andere	7.5%	51
Een beter bereikbare en toegankelijke locatie	5.0%	34
Dat ik de mogelijkheid krijg om zelf dingen te organiseren	3.7%	25
Dat ik meer inspraak krijg in het jeugdhuis	1.3%	9

4.3. Veranderingen aan de bezoekers van het jeugdhuis

Ook wat de andere bezoekers betreft zou men op een aantal vlakken verandering willen zien (Tabel 250). Hoewel een derde tevreden is met de huidige samenstelling van het jeugdhuispubliek, had een andere derde graag meer meisjes gehad in het jeugdhuis (33%), wil ruim een kwart een publiek met bredere culturele voorkeuren (27%), en wil ongeveer een vijfde een publiek dat jonger is (21%) en van meer divers pluimage (18%). 11% wil een ouder publiek.

Tabel 250 Wat anders willen aan bezoekers jeugdhuis (meerdere antwoorden mogelijk)

Wat zou je anders willen aan de bezoekers van jouw jeugdhuis?	%	N
Meer meisjes	33.5%	221
Geen van bovenstaande	33.3%	220
Een publiek met bredere culturele voorkeuren (bijv. muziek)	26.8%	177
Een jonger publiek	21.4%	141
Meer jongeren van verschillende afkomst	17.6%	116
Een ouder publiek	10.9%	72
Meer jongens	6.7%	44
Een publiek met meer gelijke culturele voorkeuren (bijv. muziek)	6.1%	40
Andere	2.4%	16
Minder jongeren van verschillende afkomst	1.8%	12

In vergelijking met de dagelijkse leiding (Tabel 251), zijn de bezoekers meer tevreden met het huidige jeugdhuispubliek, en zijn ze minder vaak van mening dat het publiek jonger moet zijn, vrouwelijker, en meer divers op vlak van culturele voorkeuren en afkomst.

Tabel 251 Wat anders willen aan bezoekers jeugdhuis (vergelijking bezoekers - dagelijkse leiding)

Wat zou je anders willen aan de bezoekers van jouw jeugdhuis?	Bezoekers	Dagelijkse leiding	Bezoekers - dagelijkse leiding
Geen van bovenstaande	33.3%	13.8%	19.5%
Minder jongeren van verschillende afkomst	1.8%	1.0%	0.8%
Een ouder publiek	10.9%	10.8%	0.1%
Andere	2.4%	3.6%	-1.2%
Een publiek met meer gelijke culturele voorkeuren (bijv. muziek)	6.1%	7.7%	-1.6%
Meer jongens	6.7%	8.7%	-2.0%
Meer jongeren van verschillende afkomst	17.6%	28.7%	-11.1%
Een publiek met bredere culturele voorkeuren (bijv. muziek)	26.8%	41.0%	-14.2%
Meer meisjes	33.5%	48.7%	-15.2%
Een jonger publiek	21.4%	42.6%	-21.2%

5. Pedagogisch profiel

5.1. Relatie met de kernvrijwilligers

Ruim drie kwart van de bezoekers kan het (zeer) goed vinden met de kernvrijwilligers (Tabel 252): ze vertrouwen hen, beschouwen hen als vrienden (die voeling hebben met hun generatie), maar hebben ook respect voor hun gezag. Het aandeel bezoekers dat de vrijwilligers als voorbeeld ziet is echter heel wat lager (34%, vs. 57% WMKJ), net als het aandeel bezoekers dat vindt dat de vrijwilligers hun talenten opmerken en inzetten (42%) en hen inspraak bieden in het jeugdhuis (57%).

Tabel 252 Stellingen omtrent de relatie met de vrijwilligerskern (1=helemaal niet akkoord; 5=helemaal akkoord)

	-	-/+	+	Totaal	N
Ik vertrouw de vrijwilligers	1.0%	15.8%	83.1%	100.0%	581
Ik heb respect voor het gezag van de vrijwilligers, ik doe wat ze mij zeggen	1.8%	18.2%	80.0%	100.0%	581
De vrijwilligers zijn als vrienden voor me	4.4%	17.9%	77.6%	100.0%	581
De vrijwilligers hebben voeling met onze generatie (bijv. op vlak van muziek)	5.4%	18.7%	76.0%	100.0%	579
De vrijwilligers geven me inspraak in het jeugdhuis	12.3%	31.0%	56.7%	100.0%	578
De vrijwilligers merken mijn talenten op, en zetten die in op de juiste plaats	18.8%	38.8%	42.4%	100.0%	580
Ik zie de vrijwilligers als een voorbeeld voor mij	27.6%	38.7%	33.8%	100.0%	581

6. Vrijtijdsbesteding en verenigingsleven

6.1. Vrijtijdsbesteding

6.1.1. Frequentie

In hun vrije tijd zijn de bezoekers het vaakst bezig met (Tabel 253) vrienden sms'en of bellen en tv of DVD kijken, gevolgd door het afspreken met vrienden, bezig zijn met het uiterlijk, op café gaan, het jeugdhuis bezoeken, en naar fuiven of feestjes gaan. Verder houden ze zich nog frequent bezig met lichaamsbeweging (buiten spelen, sporten, wandelen of picknicken), het bezoeken van familieleden, en thuis dingen doen met het gezin. Vervolgens vullen de bezoekers hun vrije tijd nog vaak met gaming, en het uitoefenen van creatieve hobby's. Minder vaak aan de orde zijn buitenshuizige activiteiten met het gezin, culturele uitstappen, en actieve deelname aan workshops, cursussen of evenementen omtrent culturele expressie (dans, muziek, nieuwe media, kunst, etc.).

Tabel 253 Frequentie activiteiten voorbij zes maand

Hoe vaak heb je deze activiteiten gedaan in de voorbije 6 maanden?	Nooit	Minder dan 1x per maand	Eén of meermaals per maand	1x per week	Meerdere keren per week	Elke dag	Totaal	N
Met vrienden sms'en of bellen	1.4%	1.4%	2.6%	5.6%	24.8%	64.1%	100.0%	496
Tv/DVD kijken (look films, series op computer)	0.8%	2.0%	7.5%	11.3%	41.6%	36.8%	100.0%	495
Langs gaan bij vrienden of samen iets met vrienden doen	0.4%	2.4%	16.6%	25.9%	48.3%	6.4%	100.0%	499
Met mijn uiterlijk bezig zijn	10.8%	11.4%	11.6%	10.0%	20.6%	35.5%	100.0%	490
Op café gaan, naar een bar gaan	2.2%	6.0%	16.5%	31.7%	41.3%	2.2%	100.0%	496
Het jeugdhuis bezoeken	0.4%	6.9%	26.4%	31.0%	33.7%	1.6%	100.0%	504
Naar een fuif of feestje gaan	2.0%	10.8%	35.0%	33.8%	18.1%	0.2%	100.0%	491
Buiten spelen/sporten, wandelen of picknicken	9.5%	17.9%	23.0%	21.2%	22.6%	5.8%	100.0%	496
Sporten (look fitness, powertraining, skaten...)	17.7%	12.0%	18.1%	17.5%	28.5%	6.2%	100.0%	498
Op bezoek gaan bij familieleden	1.6%	15.1%	38.6%	33.2%	9.7%	1.8%	100.0%	497
Samen met het gezin thuis vrijetijdsactiviteiten doen	11.4%	20.3%	22.3%	19.1%	20.9%	6.1%	100.0%	493
Gaming, computerspelletjes spelen	27.0%	17.2%	13.1%	14.3%	17.0%	11.5%	100.0%	489
Creatieve hobby's	33.3%	13.5%	12.9%	11.9%	14.3%	13.9%	100.0%	495
Samen met het gezin vrijetijdsactiviteiten doen buitenshuis	14.7%	42.2%	30.3%	9.2%	3.3%	0.4%	100.0%	491
Culturele uitstappen, cultuurbezoek	23.1%	46.9%	22.9%	5.7%	1.2%	0.2%	100.0%	493
Actief deelnemen aan workshops, cursussen of evenementen rond dans, muziek, nieuwe media, (graffiti-)kunst...	40.2%	38.2%	13.9%	4.0%	2.8%	0.8%	100.0%	495

6.1.2. Vrijtijdspatronen naar taken in het jeugdhuis

In deze gegevens vinden we zes componenten die bestaan uit de vrijetijdsbestedingen die het vaakst samengaan bij de jeugdhuisbezoekers (Tabel 254), en we op volgende wijze zouden kunnen benoemen: 1) vrienden en uitgaan, 2) cultuur en creatieve expressie, 3) gezin en familie, 4) sport, 5) 'image management' (telefonie en uiterlijk), en 6) visuele media.

Tabel 254 Factoranalyse op vrijetijdsbesteding

	Componenten					
	1	2	3	4	5	6
Het jeugdhuis bezoeken	0.572	0.176	-0.151	-0.155	-0.145	0.217
Langs gaan bij vrienden of samen iets met vrienden doen	0.775	0.054	0.075	0.105	0.130	-0.108
Op bezoek gaan bij familieleden	-0.053	0.186	0.557	0.142	0.097	-0.028
Actief deelnemen aan workshops, cursussen of evenementen	0.093	0.741	0.125	0.006	0.136	-0.118
Buiten spelen/sporten, wandelen of picknicken	0.099	0.106	0.163	0.819	0.017	0.085
Tv/DVD kijken (ook films, series op computer)	0.032	-0.066	0.228	-0.101	0.451	0.585
Op café gaan, naar een bar gaan	0.734	0.023	-0.021	0.130	0.056	0.082
Samen met het gezin thuis vrijetijdsactiviteiten doen	0.087	-0.029	0.798	-0.092	0.017	0.106
Creatieve hobby's	0.032	0.780	0.022	0.007	-0.037	0.069
Sporten (ook fitness, powertraining, skaten...)	0.083	0.026	-0.007	0.860	0.113	-0.016
Met vrienden sms'en of bellen	0.236	0.017	0.049	-0.012	0.735	-0.005
Naar een fuif of feestje gaan	0.752	0.024	0.036	0.066	0.159	-0.105
Samen met het gezin vrijetijdsactiviteiten doen buitenshuis	-0.059	0.233	0.748	0.120	-0.019	-0.070
Culturele uitstappen, cultuurbezoek	0.089	0.660	0.257	0.145	-0.036	0.008
Gaming, computerspelletjes spelen	-0.013	0.001	-0.081	0.117	-0.060	0.866
Met mijn uiterlijk bezig zijn	-0.016	0.050	-0.002	0.166	0.797	0.042

De losse vrijwilligers, of zij die geregeld taken op zich nemen in het jeugdhuis, vullen hun vrije tijd vaker met vrienden ontmoeten en uitgaan (r 0,23), cultuur en creatieve expressie (0,12), en minder vaak met sport (r -0,19) en telefonie en uiterlijk (r -0,13).

Zij die met de administratie helpen als losse vrijwilliger houden zich minder vaak bezig met vrienden en uitgaan (r -0,19) en visuele media (r -0,19). De losse vrijwilligers die helpen met de instuifwerking zien vaker vrienden in hun vrije tijd (r 0,19).

6.1.3. Vergelijking met andere jeugdwerkvormen

In vergelijking met de WMKJ-jongeren (Tabel 255), en voor de items die vergelijkbaar zijn met dit onderzoek, gaan de jeugdhuisbezoekers vaker op café, en naar fuiven of feestjes, maar houden ze zich minder vaak bezig met computerspelletjes, sporten en de (jeugdhuis-)werking bezoeken. Culturele uitstappen en langsgaan bij vrienden doen ze ongeveer even vaak.

Tabel 255 Vergelijking frequentie vrijetijdsbesteding met WMKJ-jongeren (1=nooit; 6=elke dag)

Hoe vaak heb je deze activiteiten gedaan in de voorbije 6 maanden?	JH bezoekers			WMKJ jongeren			JH-WMKJ
	Gem. op 6	SD	N	Gem. op 6	SD	N	Gem.
Op café gaan, naar een bar gaan	4.10	1.05	496	2.77	1.55	153	1.33
Naar een fuif of feestje gaan	3.56	0.98	491	2.67	1.38	152	0.89
Culturele uitstappen, cultuurbezoek	2.16	0.90	493	2.08	1.35	151	0.08
Langs gaan bij vrienden of samen iets met vrienden doen	4.38	0.94	499	4.46	1.56	153	-0.08
Naar deze werking gaan	3.95	0.99	504	4.17	1.28	147	-0.22
Sporten (look fitness, powertraining, skaten...)	3.46	1.58	498	4.12	1.56	149	-0.66
Gaming, computerspelletjes spelen	3.11	1.76	489	4.12	1.76	154	-1.01

In vergelijking met de jeugdbewegingsleden (Tabel 256), en voor de items die vergelijkbaar zijn met dit onderzoek, gaan de jeugdhuisbezoekers vaker op café, naar fuiven of feestjes, op culturele uitstappen, en op bezoek bij vrienden. Naar de werking gaan en computerspelletjes spelen doen ze ongeveer even vaak.

Tabel 256 Vergelijking frequentie vrijetijdsbesteding met jeugdbewegingsleden (1=nooit; 6=elke dag)

Hoe vaak heb je deze activiteiten gedaan in de voorbije 6 maanden?	JH bezoekers			JB leden			JH-JB
	Gem. op 6	SD	N	Gem. op 6	SD	N	Gem.
Op café gaan, naar een bar gaan	4.10	1.05	496	2.71	1.25	531	1.39
Naar een fuif of feestje gaan	3.56	0.98	491	2.75	1.00	530	0.81
Culturele uitstappen, cultuurbezoek	2.16	0.90	493	1.81	0.84	531	0.35
Langs gaan bij vrienden of samen iets met vrienden doen	4.38	0.94	499	4.13	1.01	534	0.25
Naar deze werking gaan	3.95	0.99	504	3.96	0.63	532	-0.01
Gaming, computerspelletjes spelen	3.11	1.76	489	3.18	1.65	530	-0.07

6.1.4. Favoriete vrijetijdsbestedingen

Als we de bezoekers vragen om een top drie van favoriete vrijetijdsbestedingen op te stellen (Tabel 257), zien we dat hun vrienden het vaakst in dit lijstje terechtkomen (70%), op afstand gevolgd door het jeugdhuis (52%), op afstand gevolgd door uitgaan (café 35%, feestje 32%). Ongeveer een vijfde heeft nog tv of DVD kijken in de top 3 staan (20%), net als creatieve hobby's (19%) en sporten (18%).

Tabel 257 Favoriete vrijetijdsbesteding: vrijetijdsbesteding in top 3

Favoriete vrijetijdsbesteding (in top 3):	Niet in top 3	In top 3	Totaal	N
Langs gaan bij vrienden of samen iets met vrienden doen	29.9%	70.1%	100.0%	492
Het jeugdhuis/de werking bezoeken	47.6%	52.4%	100.0%	492
Op café gaan, naar een bar gaan	64.8%	35.2%	100.0%	492
Naar een fuif of feestje gaan	67.9%	32.1%	100.0%	492
Tv/DVD kijken (look films, series op computer)	80.5%	19.5%	100.0%	492
Creatieve hobby's	80.7%	19.3%	100.0%	492
Sporten (look fitness, powertraining, skaten...)	82.3%	17.7%	100.0%	492

Gaming, computerspelletjes spelen	89.6%	10.4%	100.0%	492
Met vrienden sms'en of bellen	91.3%	8.7%	100.0%	492
Op bezoek gaan bij familieleden	92.1%	7.9%	100.0%	492
Buiten spelen/sporten, wandelen of picknicken	93.3%	6.7%	100.0%	492
Samen met het gezin thuis vrijetijdsactiviteiten doen	93.5%	6.5%	100.0%	492
Culturele uitstappen, cultuurbezoek	95.7%	4.3%	100.0%	492
Met mijn uiterlijk bezig zijn	97.2%	2.8%	100.0%	492
Samen met het gezin vrijetijdsactiviteiten doen buitenshuis	97.4%	2.6%	100.0%	492
Actief deelnemen aan workshops, cursussen of evenementen	97.6%	2.4%	100.0%	492

Het jeugdhuis bezoeken wordt iets minder vaak vermeld als favoriete vrijetijdsbesteding (52%) dan naar de jeugdbeweging gaan voor de leden (59%), maar meer dan dubbel zo vaak als 'naar de werking gaan' wordt vermeld door de WMKJ-jongeren (24%).

6.2. Verenigingsleven

Tabel 258 toont dat het merendeel van de jongeren al heeft deelgenomen aan een sportvereniging (86%), aan een jeugd- of jongerenbeweging (78%), aan de organisatie van cultureel evenement (67%), en aan gemeentelijk jeugdwerk (56%). De kleine helft participeerde al in een vereniging voor kunstbeoefening of in een instelling voor deeltijds kunstonderwijs (48%).

Tabel 258 Deelname aan verenigingen/groepsgerichte vrijetijdswerkingen

Deelname aan verenigingen/ groepsgerichte vrijetijdswerkingen:	Nooit	Vroeger	Nu	Totaal	N
Sportvereniging, sportclub,...	14.5%	55.6%	29.9%	100.0%	518
Jeugdbeweging of jongerenbeweging	21.9%	44.7%	33.5%	100.0%	517
Organisatie van een muzikfestival, cultureel evenement, fuif,...	34.2%	33.0%	32.8%	100.0%	512
Speelplein. Grabbelpas/Swappas, Roefel...	43.6%	44.0%	12.3%	100.0%	511
(Amateur-)kunstbeoefening of deeltijds kunstonderwijs	51.6%	32.2%	16.2%	100.0%	512
Andere	68.1%	17.4%	14.5%	100.0%	483
Hobbyvereniging	69.5%	21.5%	9.0%	100.0%	511
Jongerenafdeling van een mutualiteit of vakbond	73.1%	22.0%	4.9%	100.0%	509
Buurt –of wijkwerking	77.4%	14.0%	8.7%	100.0%	508
Jeugdwelzijnswerking of werking voor kansarme jeugd	86.6%	10.1%	3.4%	100.0%	507
Een sociale beweging	87.7%	7.4%	4.9%	100.0%	512
Religieuze of levensbeschouwelijke vereniging	92.0%	5.3%	2.7%	100.0%	511

In deze data vinden we vier soorten participatieprofielen (Tabel 259), die betrekking hebben op verenigingsdeelname op het gebied van 1) feest en festival, 2) maatschappelijk engagement, 3) jeugdwerk, en 4) sport, hobby en kunst.

Tabel 259 Factoranalyse op verenigingsleven

Deelname aan verenigingen/ groepsgerichte vrijetijdswerkingen:	Componenten			
	1	2	3	4
Sportvereniging, sportclub...	0.017	-0.059	0.030	0.528
Jeugdwelzijnswerking of werking voor kansarme jeugd	0.072	0.568	0.414	-0.308
Jeugdbeweging of jongerenbeweging	0.039	-0.346	0.618	0.082
Speelplein, Grabbelpas/Swappas, Roefel...	0.102	0.109	0.677	0.010
Jongerenafdeling van een mutualiteit of vakbond	0.056	0.180	0.502	0.244
Hobbyvereniging	0.354	0.367	-0.107	0.507
(Amateur-)kunstbeoefening of deeltijds kunstonderwijs	-0.054	0.070	0.316	0.626
Religieuze of levensbeschouwelijke vereniging	-0.035	0.697	-0.132	0.097
Een sociale beweging	0.237	0.550	0.175	0.056
Buurt –of wijkwerking	0.633	0.223	-0.012	0.125
Organisatie van een muziekfestival, cultureel evenement, fuif...	0.673	-0.194	0.288	0.127
Andere	0.725	0.104	0.032	-0.155

7. Voorkeuren op vlak van muziek en media

7.1. Muzikale voorkeuren

7.1.1. Aanbod

Bij de bevraging van de dagelijkse leiding vroegen we hen naar de mate waarin bepaalde muziekgenres aan bod komen in hun jeugdhuis, waarna we deze data aggregeerden per jeugdhuis. Tabel 260 toont dat volgende genres het vaakst aan bod komen binnen de jeugdhuisen: rock, op afstand gevolgd door drum 'n bass/dubstep, pop/hitparademuziek, techno/electro/house, op afstand gevolgd door rap/hiphop/RnB. Iets minder vertegenwoordigd zijn metal en punk, reggae, en hardcore/gabber/hardstyle/jump. Jazz, klassieke muziek en gothic komen het minst aan bod in de jeugdhuisen.

Tabel 260 Frequentie waarmee muziekgenres aan bod komen in jeugdhuis (0=nooit; 5=zeer vaak) (data dagelijkse leiding, geaggregeerd per jeugdhuis)

Muzikaal aanbod:	Gem. op 5	SD	N
Rock	3.85	0.81	57
Drum 'n bass, dubstep	3.46	0.92	57
Pop, hitparademuziek	3.45	0.97	57
Techno, electro, house	3.44	1.02	57
Rap, hip hop, RnB	3.08	0.90	57
Metal	2.81	1.08	57
Punk	2.59	0.95	56
Reggae	2.55	0.81	57

Hardcore, gabber, hardstyle, jump	2.21	0.82	57
Jazz	1.67	0.60	57
Gothic	1.37	0.50	57
Klassieke muziek	1.32	0.43	57

7.1.2. Voorkeuren

Rock is overduidelijk het favoriete muziekgenre van de gemiddelde jeugdhuisbezoeker (Tabel 261). Op afstand volgen een aantal genres die elk ongeveer even geliefd zijn: reggae, drum 'n bass/dubstep, techno/electro/house, pop/hitparade, en rap/hip hop/RnB. Daarna volgen punk en metal, gevolgd door jazz en klassieke muziek. Minst geliefd zijn hardcore/gabber/hardstyle/jump, en gothic.

Tabel 261 Mate waarin muziekgenres goed gevonden worden (van 0 tot 5) door de bezoekers

Muziekgenrevoorkeuren bezoekers:	Gem. op 5	SD	N
Rock	3.81	1.39	500
Reggae	2.80	1.55	491
Drum 'n bass, dubstep	2.79	1.62	491
Pop, hitparademuziek	2.74	1.55	490
Techno, electro, house	2.74	1.59	488
Rap, hip hop, RnB	2.68	1.43	490
Punk	2.48	1.73	481
Metal	2.32	1.84	486
Jazz	2.17	1.52	483
Klassieke muziek	1.73	1.46	476
Hardcore, gabber, hardstyle, jump	1.18	1.49	482
Gothic	0.84	1.26	433

In Tabel 262 gaan we na hoe de muziekgenrevoorkeuren van de bezoekers samenhangen met het muzikale aanbod in hun jeugdhuis.

De bezoekers met een voorkeur voor rock, punk of techno/electro/house vinden we ook het vaakst terug in jeugdhuisen met dit muzikaal aanbod. Liefhebbers van pop/hitparade, reggae of metal komen ook nog betrekkelijk goed aan hun trekken in hun jeugdhuis, daarin gevolgd door bezoekers die drum 'n bass/dubstep goed vinden. Bezoekers met een voorkeur voor gothic of rap/hiphop/RnB treffen we al minder vaak aan in jeugdhuisen die deze genres aan bod laten komen. Zij die van klassieke muziek houden blijven doorgaans het meest op hun honger zitten in het jeugdhuis, en bezoekers met een voorliefde voor elektronische hardcore (en aanverwanten) kunnen daarvoor kennelijk zelden of niet in hun jeugdhuis terecht – zij gaan dan naar een jeugdhuis waar rap/hiphop/RnB vaker aan bod komt.

Verder vinden we liefhebbers van rock, punk en metal ook nog vaak terug in 'elkaars' jeugdhuisen (qua muzikaal aanbod). Zij die het hebben voor techno/electro/house, drum 'n bass/dubstep gaan ook vaker naar jeugdhuisen waar andere elektronische genres aan bod komen, maar veel minder naar jeugdhuisen met 'gitaarmuziek'. Bezoekers die van reggae houden blijken ook goed te aarden in jeugdhuisen die techno/electro/house en drum 'n bass/dubstep brengen.

Tabel 262 Correlaties tussen muziekgenrevoorkeuren bezoekers (rijen) en muzikaal aanbod jeugdhuisen (kolommen)

	1. Rock	2. Pop, hitparade	3. Rap, hip hop, RnB	4. Techno, electro, house	5. Drum 'n bass, dubstep	6. Metal	7. Reggae	8. Hardc., gabber, hardstyle, jump	9. Punk	10. Klass. muziek	11. Jazz	12. Gothic
1. Rock	.342**					.160**			.260**			.119*
2. Pop, hitparademuziek		.279**	.101*	.121*	.168**			.191**			-.168**	
3. Rap, hip hop, RnB		.146**	.197**	.134**	.121*	-.182**			-.159**			-.221**
4. Techno, electro, house	-.176**	.192**	.200**	.315**	.291**	-.222**	.104*	.110*	-.264**		.111*	-.265**
5. Drum 'n bass, dubstep	-.106*	.142**	.219**	.232**	.233**	-.170**	.176**	.096*	-.169**			-.203**
6. Metal	.223**	-.120*	-.097*	-.138**	-.122*	.265**			.226**			.236**
7. Reggae	-.130**	.126**	.191**	.201**	.234**	-.175**	.274**		-.163**		.117*	-.228**
8. Hardc., gabber, hardstyle, jump			.142**									
9. Punk	.238**	-.160**		-.160**	-.179**	.195**			.344**		.104*	
10. Klassieke muziek	.126**					.131**			.164**	.121*	.100*	
11. Jazz								.123*				
12. Gothic	.104*		-.109*			.187**						.197**

*: correlatie significant op 0.05 niveau (2-zijdig)

***: correlatie significant op 0.01 niveau (2-zijdig)

7.1.3. Tevredenheid met de muzikale stijl van het jeugdhuis

Het merendeel van de bezoekers is tevreden over de muzikale stijl van hun jeugdhuis (Tabel 263), met een gemiddelde score van 7,8 op 10. 48% geeft een score van 7 of 8, 34% een score van 9 of 10. 18% kent de muzikale stijl van het jeugdhuis een score toe van 6 of lager. We vinden geen verschillen tussen jongens en meisjes in hun tevredenheid met het muzikaanbod van hun jeugdhuis.

Tabel 263 Tevredenheid met de muzikale stijl van het jeugdhuis (1=zeer ontevreden; 10=zeer tevreden)

	Kwart. 1	Kwart. 2	Kwart. 3	Mod.	Gem. op 10	SD	N
Tevredenheid met muzikale stijl jeugdhuis:	7	8	9	8	7.76	1.68	508

Liefhebbers van drum 'n bass/dubstep, metal en punk komen het meest aan hun muzikale trekken in het jeugdhuislandschap.

Tabel 264 Correlaties tussen muziekgenrevoorkeuren en tevredenheid met muzikale stijl jeugdhuis

Tevredenheid muzikale stijl jeugdhuis	%	N
Drum 'n bass, dubstep	0.118	491
Metal	0.112	486
Punk	0.094	481

7.2. Mediavorkeuren

7.2.1. Boeken en tijdschriften

Het aantal boeken dat de bezoekers bij hen thuis hebben (als indicator van cultureel kapitaal in het gezin) loopt erg uiteen (Tabel 265).

Tabel 265 Aantal boeken thuis

Hoeveel boeken zijn er bij jullie thuis?	%	N
0-10 boeken	13.5	68
11-25 Boeken	19.0	96
26-100 boeken	31.9	161
101-200 boeken	14.7	74
Meer dan 200 boeken	21.0	106
<i>Totaal</i>	<i>100.0</i>	<i>505</i>

Een vijfde van de bezoekers leest nooit tijdschriften (Tabel 266). De populairste tijdschriften bij de jeugdhuisbezoekers zijn Humo (31%), mannen- en vrouwenbladen (25%). Sportbladen (8%) en Knack (9%) worden minder gelezen. Minst populair zijn de tv-bladen (5%) en tienerbladen (3%).

Tabel 266 Favoriete tijdschrift of soort tijdschrift

Favoriete (soort) tijdschrift:	%	N
Humo	30.5	154
Ik lees nooit tijdschriften	19.6	99
Vrouwenbladen (Flair, Libelle,...)	16.2	82
Knack/Focus	9.3	47
Mannenbladen (Menzo, Ché, P-Magazine,...)	9.1	46
Sportbladen (Voetbalmagazine,...)	7.5	38
TV-bladen (Dag Allemaal, Story, TV-Gids,...)	5.1	26
Tienerbladen (Joepie, Fancy, ...)	2.6	13
<i>Totaal</i>	<i>100.0</i>	<i>505</i>

7.2.2. Radio & tv

Studio Brussel is overduidelijk de favoriete radiozender, met twee derde van de bezoekers die hier naar luistert (66%) (Tabel 267).

Tabel 267 Favoriete radiozender

Favoriete radiozender:	%	N
Studio Brussel	65.7	331
Q-Music	10.7	54
MNM	8.3	42
Ik luister niet naar de radio	6.5	33
Radio1	4.8	24
Joe FM	2.6	13
Klara	1.4	7
<i>Totaal</i>	<i>100.0</i>	<i>504</i>

14% van de bezoekers zegt bijna nooit tv te kijken (Tabel 268). De televisiezenders die meest in trek zijn, zijn VIER (22%) en één (19%). Een niet verwaarloosbaar aandeel bezoekers kijkt naar 2BE (13%) en VTM (10%).

Tabel 268 Favoriete televisiezender

Favoriete televisiezender:	%	N
VIER	21.8	110
Eén	19.2	97
Ik kijk bijna nooit tv	13.9	70
2BE	12.5	63
VTM	10.3	52
Canvas	8.1	41
Acht	6.1	31
Muziekzenders (MTV, JIM, TMF)	4.2	21
Vitaya, VIJF	4.0	20
<i>Totaal</i>	<i>100.0</i>	<i>505</i>

8. Waardenpatronen

8.1. Geloof

Tabel 269 biedt een overzicht van de geloofsovertuigingen van de bezoekers.

Tabel 269 Geloofsovertuiging

Ik ben...	%	N
...niet gelovig	29.9	148
...vrijzinnig	18.6	92
...iemand die twijfelt, maar ik ben toch min of meer christen	17.0	84
...een gelovig katholiek, maar ik ga niet zo vaak naar de kerk	14.3	71
Alles wat met godsdienst te maken heeft, interesseert mij niet	12.1	60

Andere	4.4	22
...een gelovig moslim, en ik houd me strikt aan de geloofsregels	1.2	6
...een gelovig katholiek, en ik ga regelmatig naar de kerk	1.0	5
...een gelovig protestant, maar ik ga niet zo vaak naar de kerk	0.8	4
...een gelovig protestant, en ik ga regelmatig naar de kerk	0.4	2
...een gelovige jood, en ik houd me strikt aan de geloofsregels	0.2	1
Totaal	100.0	495

Ongeveer twee derde van de bezoekers is niet-gelovig (65%) (Tabel 270), wat een groter aandeel is dan in de WMKJ's (35%) en de jeugdbewegingen (58%). Een derde is christelijk (34%), wat vaker het geval is dan in de WMKJ's (23%), maar minder vaak dan in de jeugdbewegingen (42%). Net als in de jeugdbewegingen, treffen we amper moslims aan in de jeugdhuizen, waarmee beide vormen van jeugdwerk in contrast staan met de WMKJ's (42%).

Tabel 270 Geloofsovertuiging naar jeugdwerkvorm

Geloofsovertuiging:	JH bezoekers	WMKJ jongeren	JB leden
Katholiek/christelijk/protestant/joods	33.7%	22.5%	41.8%
Moslim	1.2%	42.2%	0.2%
Vrijzinnig/niet gelovig/geen interesse/andere	65.0%	35.3%	58.1%
Totaal	100,0%	100,0%	100,0%

De gemiddelde bezoeker hecht weinig belang aan geloof, religie of spiritualiteit (Tabel 271), met een gemiddelde score van 3,7 op 11. 68% geeft een score die niet hoger ligt dan 3, en 29% vindt deze zaken helemaal niet belangrijk.

Tabel 271 Belang van geloof/religie/spiritualiteit (1=helemaal niet belangrijk; 11=zeer belangrijk)

	Kwart. 1	Kwart. 2	Kwart. 3	Mod.	Gem. op 11	SD	N
Hoe belangrijk is geloof/religie/spiritualiteit voor jou?	1	3	6	1	3.74	2.66	495

8.2. Maatschappelijke opvattingen

8.2.1. Maatschappelijke betrokkenheid: politieke interesse

Ruim een derde van de jeugdhuisbezoekers is niet geïnteresseerd in politiek (36%), en een vijfde begrijpt meeste politieke thema's nauwelijks (20%) (Tabel 272). Meer dan helft zegt echter meestal een mening klaar te hebben als er over politieke thema's gepraat wordt (52%), en nog een kwart denkt meer te weten over politiek dan de meeste leeftijdsgenoten (25%).

Tabel 272 Politieke interesse (1=helemaal niet akkoord; 5=helemaal akkoord)

	-	-/+	+	Totaal	N
1. Ik weet meer over politiek dan de meeste mensen van mijn leeftijd	46.9%	27.6%	25.4%	100.0%	492
2. Wanneer er over politieke thema's of problemen gepraat wordt, heb ik daar gewoonlijk een mening over	23.2%	24.9%	51.8%	100.0%	490
3. De meeste politieke thema's begrijp ik nauwelijks	55.1%	25.3%	19.6%	100.0%	490
4. Ik ben niet geïnteresseerd in politiek	38.0%	25.8%	36.1%	100.0%	492

Verder blijken de jeugdhuisbezoekers sterker geïnteresseerd in politiek dan de WMKJ-jongeren en de jeugdbewegingsleden (Tabel 273).

Tabel 273 Politieke interesse naar jeugdwerkvorm

Politieke interesse	Gem. op 20	SD	N
JH bezoekers	12,46	3,85	488
WMKJ jongeren	10,67	3,48	142
JB leden	10,33	3,75	724

8.2.2. Maatschappelijk klimaat

a. Harde repressie

Het merendeel van de bezoekers is niet te vinden voor harde repressie in de samenleving (Tabel 274), hoewel ruim een kwart voorstander is van de doodstraf, opsluiting van minderjarigen, en de kleine helft vindt dat verkrachters geïncarcerated zouden moeten worden.

Tabel 274 Harde repressie (1=helemaal niet akkoord; 5=helemaal akkoord)

	-	-/+	+	Totaal	N
<i>In probleemwijken moet er een avondklok voor jongeren ingesteld worden</i>	53.6%	31.4%	15.1%	100.0%	491
<i>De doodstraf zou terug ingevoerd moeten worden voor zware misdaden</i>	57.7%	15.7%	26.7%	100.0%	491
<i>Verkrachters moeten geïncarcerated worden</i>	40.0%	18.2%	41.8%	100.0%	490
<i>Zware misdadigers verdienen geen gerechtelijk proces</i>	64.9%	19.6%	15.5%	100.0%	491
<i>Minderjarigen moeten voor zware misdaden opgesloten worden in gevangenissen, net zoals volwassenen</i>	42.0%	31.9%	26.0%	100.0%	492

Desondanks deze opvattingen, kunnen de jeugdhuisbezoekers zich minder vinden in harde repressie dan de WMKJ-jongeren en jeugdbewegingsleden (Tabel 275).

Tabel 275 Harde repressie naar jeugdwerkvorm

	Gem. op 25	SD	N
JH bezoekers	12,93	4,40	490
WMKJ jongeren	15,14	4,01	152
JB leden	14,15	3,78	583

b. Etnocentrisme

Meeste bezoekers zijn weinig etnocentrisch ingesteld, of hebben er geen duidelijke mening over (Tabel 276). Meer dan twee derde vindt dat we veel kunnen bijleren van andere culturen (68%), maar ongeveer een kwart vindt ook dat migranten naar België komen om te profiteren van de uitkeringen (27%), en dus beter de poorten kan sluiten voor asielzoekers (22%).

Tabel 276 Etnocentrisme (1=helemaal niet akkoord; 5=helemaal akkoord)

	-	-/+	+	Totaal	N
België kan beter geen asielzoekers toelaten	47.00%	30.90%	22.10%	100.00%	492
Vreemden nemen ons werk af	61.20%	25.80%	13.00%	100.00%	492
Migranten komen hier profiteren van de uitkeringen	38.20%	34.80%	27.00%	100.00%	492
Ik vind dat we veel kunnen bijleren van mensen uit andere culturen	8.30%	23.60%	68.00%	100.00%	492

De jeugdhuisbezoekers zijn ongeveer even etnocentrisch als de jeugdbewegingsleden (Tabel 277), althans wat de drie laatste stellingen betreft (die in beide onderzoeken aan bod komen).

Tabel 277 Etnocentrisme vergeleken met jeugdbeweging

	Gem. op 15	SD	N
JH bezoekers	7.48	2.50	492
JB leden	7.42	2.37	583

c. Autoritarisme

Autoritaire opvattingen over de samenleving kunne bij de bezoekers op weinig bijval rekenen (Tabel 278). Wel denkt ongeveer een vijfde dat alles zou beter gaan mochten de mensen minder praten en harder werken (19%), en twijfelt een derde over deze stelling (34%).

Tabel 278 Autoritarisme (1=helemaal niet akkoord; 5=helemaal akkoord)

	-	-/+	+	Totaal	N
Er zijn twee soorten mensen: sterken en zwakelingen	66.5%	22.0%	11.5%	100.0%	492
We hebben nood aan sterke leiders die ons voorschrijven wat we moeten doen	58.7%	28.0%	13.2%	100.0%	492
Als de mensen minder zouden praten en harder zouden werken, zou alles beter gaan	47.7%	33.7%	18.5%	100.0%	492

9. Beleving van de persoonlijke levenssfeer

9.1. Zelfbeeld

De overgrote meerderheid van de jongeren heeft een uitgesproken positief zelfbeeld (Tabel 279).

Tabel 279 Zelfbeeld (1=helemaal niet akkoord; 5=helemaal akkoord)

	-	-/+	+	Totaal	N
Algemeen genomen voel ik mezelf eigenlijk een mislukkeling	84.0%	10.2%	5.8%	100.0%	498
Ik vind mezelf best OK	2.6%	14.5%	83.0%	100.0%	498
Ik vind dat ik trots kan zijn op wie ik ben	5.2%	19.5%	75.2%	100.0%	497
Ik vind dat ik een aantal goede kwaliteiten heb	2.0%	11.0%	87.0%	100.0%	499

De jeugdhuisbezoekers hebben een iets positiever beeld van zichzelf dan de WMKJ-jongeren en de jeugdbewegingsleden (Tabel 280), althans wat de eerste drie vergelijkbare stellingen betreft.

Tabel 280 Zelfbeeld naar jeugdwerkvorm

	Gem. op 15	SD	N
JH bezoekers	11.99	1.87	495
WMKJ leden	11.70	2.52	160
JB leden	11.83	1.71	570

9.2. Toekomstbeeld

Het merendeel van de bezoekers gaat de toekomst onbevreesd tegemoet (Tabel 281). Drie kwart heeft een duidelijk doel in het leven (75%), en twee derde heeft hoge verwachtingen van de toekomst (66%). Er heerst echter ook veel twijfel, en vooral wat de garantie op een schitterende toekomst betreft (43%). Voor 12% lijkt de toekomst vaak hopeloos of somber.

Tabel 281 Toekomstbeeld (1=helemaal niet akkoord; 5=helemaal akkoord)

	-	-/+	+	Totaal	N
Ik ben er zeker van dat mij een schitterende toekomst te wachten staat	6.4%	43.1%	50.5%	100.0%	499
Mij lijkt de toekomst vaak hopeloos	66.9%	21.4%	11.6%	100.0%	499
Het lijkt alsof ik in mijn leven geen doel heb	74.5%	16.7%	8.8%	100.0%	498
Ik kijk vol verwachting uit naar de toekomst	6.0%	27.6%	66.4%	100.0%	497
Ik zie mijn toekomst vaak somber in	68.4%	20.2%	11.3%	100.0%	494

De jeugdhuisbezoekers zien hun toekomst iets rooskleuriger in dan de jeugdbewegingsleden en de WMKJ-jongeren (Tabel 282).

Tabel 282 Toekomstbeeld naar jeugdwerkvorm

	Gem. op 25	SD	N
JH bezoekers	18,84	3,56	491
WMKJ jongeren	18,01	3,85	155
JB leden	18,63	3,16	566

10. De bezoekers vergeleken

Om dit hoofdstuk af te ronden, geven we nog een overzicht van de verschillen in achtergrondkenmerken tussen de jeugdhuisbezoekers en de vrijwilligers, en de deelnemers van de WMKJ's en de jeugdbewegingen.

10.1. De bezoekers vs. de vrijwilligers

In Tabel 283 gaan we na hoe het profiel van de bezoekers verschilt met dat van de vrijwilligers.

50 Deze cijfers beschrijven de gevolgde onderwijsvormen van zowel schoolgaande (S) als niet-schoolgaande (NS) vrijwilligers en bezoekers.

Tabel 283 Profiel van de vrijwilligers – vergelijking met de bezoekers

	Vrijwilligers	Bezoekers
Jongens	73,5%	64,5%
Leeftijd (gem./med.)	23,4/22	21,6/20
Niet-Belg (3 gen.)	11,4%	10,1%
Schoolgaand	52,9%	71,4%
Onderwijsvorm (S + NS)⁵⁰		
ASO + KSO	55,0%	56,2%
TSO	38,2%	33,6%
BUSO + (D)BSO	6,7%	10,2%
Gezin		
Hoger geschoolde ouders	73,0%	66,6%
Deelname ouders JW	42,2%	48,8%
Geloof		
Christen	26,0%	33,7%
Moslim	0,5%	1,2%
Vrijzinnig/niet gelovig	73,0%	65,0%

Gezien de leeftijd van de bezoekers hoger ligt, is een vergelijking met de vrijwilligers niet op alle vlakken even evident. Zo groot zijn de leeftijdsverschillen echter niet. De helft van de bezoekers is 20 jaar of ouder, wat slechts 2 jaar jonger is dan de helft van de vrijwilligers. Ook de andere cijfers wijzen op een vrij snelle transitie van bezoeker naar vrijwilliger: gemiddeld bezoeken de vrijwilligers het jeugdhuis voor het eerst op de leeftijd van 16 jaar, en wordt men vrijwilliger tussen 18 en 19 jaar.

Ongeveer drie vierde van de bezoekers gaat nog naar school, ten opzichte van ruim de helft van de vrijwilligers. Qua onderwijsvorm in de middelbare school (school- en niet schoolgaand gecombineerd) vinden we weinig verschillen tussen bezoekers en vrijwilligers. Wel zien we dat vrijwilligers iets vaker uit hoger geschoolde gezinnen komen dan de bezoekers. De deelname van de ouders aan het jeugdwerk is nagenoeg gelijk. Bij de vrijwilligers vinden we iets meer niet-gelovigen, en minder christenen, ten opzichte van de bezoekers.

Met bijna drie kwart mannelijke vrijwilligers, zijn de vrouwen nog sterker ondervertegenwoordigd dan bij de bezoekers het geval is.

10.2. De bezoekers vs. andere jeugdwerkvormen

In Tabel 284 vergelijken we de achtergrondkenmerken van de jeugdhuisbezoekers met die van de WMKJ-jongeren en de jeugdbewegingsleden.

Tabel 284 Profiel van de bezoekers - vergelijking WMKJ en JB

	JH	WMKJ	JB
Jongens	64,5%	75,7%	40,9%
Niet-Belg (3 gen.)	10,1%	62,4%	11,6%
Schoolgaand			
ASO + KSO	62,5%	22,1%	65,7%
TSO	29,3%	22,1%	28,5%
BUSO + (D)BSO	7,9%	55,9%	5,7%
Gezin			
Beide ouders werken	75,6%	46,2%	80,3%
Hoger geschoolde ouders	66,6%	30,4%	67,3%
Gemakkelijk rondkomen	87,0%	75,0%	94,1%
Deelname ouders JW	48,8%	18,9%	80,5%
Geloof			
Christen	33,7%	22,5%	41,8%
Moslim	1,2%	42,2%	0,2%
Vrijzinnig/niet gelovig	65,0%	35,3%	58,1%

Over het algemeen kunnen we stellen dat de jeugdhuisbezoekers op sociodemografisch en economisch vlak sterker aanleunen bij de jeugdbewegingsleden dan de WMKJ-jongeren. Net als in de jeugdbewegingen, maar in tegenstelling tot de WMKJ's, is de grote meerderheid van de jeugdhuisbezoekers van Belgische afkomst, niet-gelovig en zelden moslim, volgen ze een maatschappelijk hoger gewaardeerde onderwijsvorm, en komen ze uit een gezin dat makkelijk rondkomt, met hoger geschoolde ouders, die vaker beiden werken.

Er zijn echter ook opmerkelijke verschillen tussen de jeugdhuisbezoekers en de jeugdbewegingsleden.

Een eerste is dat slechts een derde van de jeugdhuisbezoekers tot het vrouwelijke geslacht behoort (36%), wat nog steeds meer is dan in de WMKJ's (24%), maar behoorlijk lager ligt dan in de jeugdbewegingen (59%).

Een tweede verschil is dat de helft van het bezoekersbestand ouders heeft die ooit al hebben deelgenomen aan het jeugdwerk (49%), wat meer dan dubbel zo veel is als bij de WMKJ-jongeren (19%), maar bijna dubbel zo laag als bij de jeugdbewegingsleden (81%).

DEEL 5

DE JEUGDHUISBEZOEKERS EN DE VLAAMSE JONGEREN VERGELEKEN

THE BIG
THEORY
\$7.99 US
\$9.99 CAN
ELSEWHERE
BAZINGA!
THE WHOLE SCIENCE FOR THE
MIND COLLECTIBLE

1. Inleiding

De bedoeling van dit hoofdstuk is een beeld te krijgen van het profiel van jeugdhuisbezoekers, met de Vlaamse jongeren als referentiekader. Daarvoor vergelijken we het sociodemografisch profiel, het smakenprofiel en de sociopolitieke houdingen van jeugdhuisbezoekers met deze van Vlaamse jongeren in het algemeen. Zo'n profiel laat toe uitspraken te doen over het al dan niet selectief bereik van jeugdhuizen.

Opbouw

In dit hoofdstuk maken we een vergelijking van de bezoekers van jeugdhuizen in Vlaanderen en Brussel met een representatief staal van jongeren in Vlaanderen tussen 14 en 30 jaar (JOP-monitor 3; N=3108; Bradt, Pleysier, Put, Siongers & Spruyt, 2014). Om een zo correct mogelijke vergelijking te kunnen maken, selecteren we enkel de 14- tot 30-jarige jeugdhuisbezoekers. Het gaat om 93,6% van het totaal aantal bevroegde jeugdhuisbezoekers (N=738). Niemand is jonger dan 14 jaar, 6,4% is ouder dan 30 jaar. In de JOP3-monitor hebben we 253 jeugdhuisbezoekers van 14 tot 30 jaar wat neerkomt op 8,5% van de totale steekproef. Beide onderzoeken tezamen levert dit 991 jeugdhuisbezoekers op tegenover 2732 jongeren die niet naar een jeugdhuis gaan. Als er verder in het rapport gesproken wordt over Vlaamse jongeren, bedoelen we Vlaamse jongeren die niet naar het jeugdhuis gaan.

We beginnen met een beschrijving van de verschillen en gelijkenissen in de sociodemografische kenmerken van de jongeren zelf. We bespreken de leeftijd, de geslachtsverdeling, het al dan niet voltijds onderwijs volgen, het onderwijsniveau, het arbeidsstatuut voor de niet-schoolgaande jongeren, het verloop van de schoolloopbaan, de woonsituatie en de levensbeschouwelijke overtuiging. Vervolgens zoomen we in op de kenmerken van de ouders en het gezin waarin men is opgegroeid. Naast de gezinssituatie van de ouders, bespreken we de culturele achtergrondkenmerken zoals het onderwijsniveau van de ouders, het aantal boeken in huis en de etnisch-culturele herkomst. Als economische achtergrondkenmerken bespreken we het arbeidsstatuut van de ouders en het subjectieve inkomen van het gezin.

In een volgend deel beschrijven we de verschillen in het smaakprofiel van jeugdhuisbezoekers en Vlaamse jongeren. Zowel de media- en muziekvoorkeur als de vrijetijdsbesteding komen hier aan bod.

Tenslotte onderzoeken we hoe jeugdhuisbezoekers staan tegenover de maatschappij en onderzoeken we in welke mate ze hierin verschillen van de Vlaamse jongeren in het algemeen.

De gevonden verschillen in de vrijetijdsbesteding en burgerschapshoudingen kunnen het gevolg zijn van het jeugdhuisbezoek op zich maar kunnen eveneens het resultaat zijn van de specifieke achtergrondkenmerken van jeugdhuisbezoekers. Daarom onderzoeken we telkens of de vastgestelde brutoverschillen tussen jeugdhuisbezoekers en Vlaamse jongeren kunnen worden toegeschreven aan hun differentiële achtergrondkenmerken. Indien er na controle voor achtergrondkenmerken nog verschillen blijven bestaan tussen jeugdhuisbezoekers en Vlaamse jongeren, betekent dit dat er een verband is tussen het bezoeken van een jeugdhuis en specifieke vrijetijdsvoorkeuren en bepaalde maatschappelijke houdingen. Over wat oorzaak en gevolg is, kunnen we ons op basis van deze data niet uitspreken. Het zou kunnen dat jongeren met een bepaalde vrijetijdsvoorkeur en specifieke maatschappelijke attitudes makkelijker de stap zetten naar het jeugdhuis. Het kan evengoed andersom zijn dat de jeugdhuiswerking een invloed heeft op de vrijetijdsbesteding en maatschappelijke houdingen van hun bezoekers. Waarschijnlijk gaat het om een wederzijdse beïnvloeding. Wat vast staat is dat als er een nettoverband blijft bestaan tussen jeugdhuisbezoek en maatschappelijke houdingen, het voldoende aandacht verdient van het beleid.

2. Sociodemografisch profiel

Met het sociodemografisch profiel geven we een beschrijving van de kenmerken van de jongeren zelf maar ook van het ouderlijke milieu waarin de jongeren opgroeien.

2.1. Kenmerken van de jongere zelf

We vergelijken een aantal kenmerken van de jongeren zelf. Ten eerste de leeftijd, het geslacht, de woonsituatie en de levensbeschouwing. Ten tweede gaan we dieper in op de schoolloopbaan en het arbeidsstatuut van de jongeren.

2.1.1. Wie je bent

De gemiddelde leeftijd van de jeugdhuisbezoeker is jonger dan de gemiddelde leeftijd van de Vlaamse jongeren tussen 14 en 30 jaar, namelijk 20,5 jaar tegenover 22,1 jaar.

Tabel 285 Sociodemografische kenmerken van de respondenten (kolompercentages)

		JOP-monitor 3	JHB	Totaal
Leeftijd ($n^2=0,026$; $p=0,000$)	(in jaren)	22,1	20,5	21,7
	<i>N</i>	2732	991	3723
Geslacht ($X^2=49,4$; $df=1$; $p=0,00$)	Man	50,0	63,0	53,4
	Vrouw	50,0	37,0	46,6
	<i>N</i>	2732	991	3723
Woonsituatie ($X^2=140,4$; $df=2$; $p=0,000$)	Woont bij beide ouders	47,4	67,0	52,4
	Woont niet bij beide ouders	20,0	20,8	20,2
	Woont zelfstandig	32,6	12,2	27,4
	<i>N</i>	2725	939	3664
Levensbeschouwing ($X^2=57,6$; $df=7$; $p=0,000$)	(rand)christenen	26,5	18,0	24,7
	Twijfelende christenen	19,6	20,5	19,8
	Strikte Moslims	3,6	1,8	3,3
	Niet strikte en twijfelende moslims	3,5	0,7	2,9
	Ongelovig en vrijzinnig	33,3	44,4	35,6
	Onverschillig	9,5	10,3	9,6
	Andere	4,0	4,2	4,1
	<i>N</i>	2687	711	3398

De jeugdhuisbezoekers kenmerken zich door een duidelijke oververtegenwoordiging van jongens. 65% van de jeugdhuisbezoekers zijn jongens, 36% zijn meisjes, terwijl er in de algemene bevolking een 50/50 verdeling is. Uit onderzoek blijkt dat jongens vrijer gelaten worden in hun vrije tijd en vaker participeren in losse verbanden of peer-centred activiteiten zonder begeleiding van (jong)volwassenen, terwijl meisjes vaker deelnemen aan georganiseerde activiteiten (Roberts en Parsell, 1994; Bartko en Eccles, 2003; Zeijl, te Poel et al., 2000; James, 2001). Deze verschillen vertalen zich ook in het engagement in verenigingen. Meisjes participeren significant meer aan sociale verenigingen (waaronder vooral de verenigingen met een duidelijk sociaal oogmerk vallen) en de jeugdwerk- en culturele verenigingen. Jongens daarentegen zijn sterker vertegenwoordigd in de peer-gecentreerde organisaties die vaak zonder begeleiding van (jong)volwassenen opereren alsook in de sportverenigingen (Smits, 2004; Roker, Player et al., 1999; Elchardus, 1999; De Groof en Siongers, 2000; Smits, 2000; Passmore en French, 2001; Bartko en Eccles, 2003; Roberts en Parsell, 1994; Shanahan en Flaherty, 2001; Garton en Pratt, 1991; Furlong, Campbell et al., 1990).

Jeugdhuisjongeren wonen minder vaak zelfstandig (12%) dan Vlaamse jongeren (33%) en wonen vaker nog in bij hun ouders. Dit heeft uiteraard te maken met het statuut van de respondent. Jeugdhuisbezoekers volgen vaker dan Vlaamse jongeren voltijds onderwijs.

Jeugdhuisbezoekers zeggen minder vaak dan Vlaamse jongeren een christen of twijfelende christen te zijn. 18% van de jeugdhuisbezoekers identificeert zichzelf met het (rand)christen zijn tegenover 27% van de Vlaamse jongeren. Ook het aantal moslims is lager dan in de Vlaamse bevolking. Terwijl slechts 3% van de jeugdhuisbezoekers moslim zegt te zijn, is dit bij de Vlaamse jongeren 7%. Jeugdhuisbezoekers beschouwen zichzelf daarentegen vaker als ongelovig of vrijzinnig. 44% zegt deze levensovertuiging aan te hangen, tegenover een derde van de Vlaamse jongeren.

2.1.2. De schoolloopbaan en arbeidsstatuut

a. Huidig onderwijsniveau en arbeidsstatuut

Jeugdhuisbezoekers verschillen van de Vlaamse jongeren doordat ze vaker nog naar school gaan (Tabel 286). Bijna drie kwart (73%) van de jeugdhuisjongeren volgt voltijds onderwijs, 27% gaat niet meer naar school. In de Vlaamse bevolking is er ongeveer een 50/50-verdeling. 53% van de Vlaamse jongeren volgt onderwijs tegenover 47% die niet meer naar school gaat. Dit bevestigt dat het jeugdhuisbezoek van Vlaamse jongeren afneemt als men afstudeert en begint te werken (zie rapport Pieter en Hans).

Tabel 286 Al dan niet schoolgaand (Rijpercentages)

	Volgt momenteel onderwijs als hoofdactiviteit	Gaat niet meer naar school	N
JOP-monitor 3	52,9%	47,1%	2696
JHB	73,1%	26,9%	982
<i>Totaal ($X^2=121,1$; $df=1$; $p=0,000$)</i>	<i>58,3%</i>	<i>41,7%</i>	<i>3678</i>

Van de schoolgaande jongeren kennen we hun huidige onderwijssituatie (Tabel 287). Het merendeel (63%) van de schoolgaande jeugdhuisbezoekers volgt les in het hoger onderwijs (hogeschool of universitair onderwijs). Een derde volgt les in het secundair onderwijs. Bij de Vlaamse jongeren ligt de verdeling omgekeerd. Iets meer dan een derde volgt les in het hoger onderwijs, 65% gaat naar het secundair onderwijs.

Tabel 287 Onderwijsindicatoren van schoolgaande jongeren (kolompercentages)

		JOP-monitor 3	JHB	Totaal
Huidig onderwijsniveau ($X^2=149,6$; $df=3$; $p=0,000$)	Lager onderwijs	0,1	0,0	0,0
	Secundair onderwijs	65,1	37,6	56,0
	Hogescholenonderwijs	18,1	35,6	23,9
	Universitair onderwijs	16,8	26,8	20,1
	N	1438	708	2146
Gevolgde onderwijsvorm in het sec onderwijs ($X^2=95,6$; $df=2$; $p=0,000$)	aso, kso	43,9	60,2	50,4
	tso	25,7	30,3	27,5
	bso, buso, dbso	30,4	9,5	22,1
	N	938	618	1556
Opleidingsniveau ($X^2=164,8$; $df=4$; $p=0,000$)	aso	28,8	17,4	25
	tso	16,8	13,6	15,8
	bso	19,4	6,4	15,1
	Hogescholenonderwijs	18,2	35,7	24
	Universitair onderwijs	16,8	26,9	20,2
	N	1431	706	2137

De schoolgaande jongeren werd gevraagd in welke onderwijsvorm ze het secundair onderwijs volg(d)en. Uit Tabel 287 blijkt duidelijk dat jeugdhuisen vooral rekruteren uit het ASO/KSO en het TSO, en in veel mindere mate uit het BSO/BUSO/DBSO. Slechts 10% van de schoolgaande jeugdhuisbezoekers volgt(de) les in het bso, tegen 30% van de schoolgaande Vlaamse jongeren. Omgekeerd volgt(de) 60% van de jeugdhuisbezoekers les in het aso of kso, tegenover 44% van de Vlaamse jongeren.

Tabel 287 toont de gecombineerde variabele van het huidige gevolgde onderwijsniveau en de onderwijsvorm waarin men les volgt voor de schoolgaande jongeren.

Van de werkende jongeren hebben we informatie over hun hoogste diploma en over de onderwijsvorm waarin men het laatste jaar secundair onderwijs volgde. Jeugdhuisen rekruteren vooral bij jongeren met een hogeschool- en (in mindere mate) universitair diploma, maar veel minder met een diploma van het secundair onderwijs (Tabel 288).

Tabel 288 Hoogste diploma voor werkende jongeren (kolompercentages)

		JOP-monitor 3	JHB	Totaal
Hoogste diploma voor werkende jongeren ($X^2=9,7$; $df=2$; $p=0,008$)	Secundair onderwijs	63,0%	56,8%	61,9%
	Hogescholenonderwijs	24,8%	34,0%	26,4%
	Universitair onderwijs	12,2%	9,3%	11,7%
	N	1253	259	1512
Gevolgte onderwijsvorm in laatste jaar secundair onderwijs werkenden ($X^2=45,8$; $df=2$; $p=0,000$)	aso, kso	44,2%	42,5%	43,9%
	tso	29,2%	43,5%	31,1%
	bso, buso, dbso	26,7%	13,9%	24,9%
	N	2531	402	2933
Hoogste diploma werkenden ($X^2=45,3$; $df=4$; $p=0,000$)	aso	9,1%	9,3%	9,1%
	tso	21,6%	34,0%	23,7%
	bso	31,3%	13,5%	28,1%
	hogeschool	25,5%	34,0%	27,0%
	univ	12,6%	9,3%	12,0%
	N	1219	259	1478
Arbeidsstatuut werkende jongeren ($X^2=6,65$; $df=2$; $p=0,036$)	Vol tijds of deeltijds betaald werken	87,4%	83,8%	86,8%
	Niet werken, maar op zoek naar werk	8,6%	13,5%	9,4%
	Andere (bv. Huis-man, -vrouw, langdurig ziek)	4,0%	2,7%	3,8%
	N	1255	260	1515

De niet-schoolgaande jeugdhuisbezoekers rondden hun secundair onderwijs vooral af in het tso en (in minder mate) het aso, en veel mindere mate in het bso. 44% van de niet-schoolgaande jeugdhuisbezoekers volgde zijn laatste jaar secundair onderwijs in het tso, 43% in het aso en 14% in het bso. Bij de niet-schoolgaande Vlaamse jongeren volgde drie op tien jongeren les in het tso, 44% in het aso en 27% in het bso.

Bij de niet-schoolgaande jongeren is er een duidelijke oververtegenwoordiging van jongeren met een hogeschooldiploma en een diploma van het technisch secundair onderwijs (Tabel 288).

Van de niet-schoolgaande jeugdhuisbezoekers kennen we eveneens hun arbeidsstatuut. Ze zijn, in vergelijking met de Vlaamse jongeren, iets vaker op zoek naar werk. 14% van de niet-schoolgaande jeugdhuisbezoekers is op zoek naar werk en 84% van hen werkt. Bij de niet-schoolgaande Vlaamse jongeren is dit respectievelijk 9% en 87%.

Een gecombineerde onderwijsvariabele voor zowel de schoolgaande als niet-schoolgaande jongeren toont aan dat de jeugdhuisbezoekers vaker hogescholen- of universitair onderwijs volg(d)en en minder vaak les volg(d)en in het bso (Tabel 289).

Tabel 289 Onderwijsniveau voor schoolgaande en werkende jongeren (rijpercentages)

	aso	tso	bso	hogescholenonderwijs	Universitair onderwijs	N
JOP-monitor 3	19,7%	19,1%	24,7%	21,6%	15,0%	2635
JHB	15,2%	19,1%	8,3%	35,2%	22,2%	967
<i>X²=175,2; df=4; p=0,000</i>	<i>18,5%</i>	<i>19,1%</i>	<i>20,3%</i>	<i>25,3%</i>	<i>16,9%</i>	<i>3602</i>

b. Schoolachterstand

Jeugdhuisbezoekers hebben iets minder vaak een jaar overgedaan dan de Vlaamse jongeren (27% tegenover 31%) (Tabel 290). Vooral het bissen in het lager onderwijs komt minder frequent voor bij de jeugdhuisbezoekers dan bij de Vlaamse jongeren (8% versus 15%). Wat het bissen in het secundair onderwijs betreft, zijn er geen verschillen tussen beide groepen.

Tabel 290 Al dan niet een jaar overgedaan in het lager en secundair onderwijs (rijpercentages)

	Geen jaar overgedaan	Jaar overgedaan	N
Lager en secundair onderwijs			
JOP-monitor 3	69,5%	30,5%	2610
JHB	72,9%	27,1%	952
<i>Totaal (X²=3,8; df=1; p=0,028)</i>	<i>70,4%</i>	<i>29,6%</i>	<i>3562</i>
Lager onderwijs			
JOP-monitor 3	85,4%	14,6%	2554
JHB	92,1%	7,9%	897
<i>Totaal (X²=26,2; df=1; p=0,000)</i>	<i>87,2%</i>	<i>12,8%</i>	<i>3451</i>
Secundair onderwijs			
JOP-monitor 3	79,8%	20,2%	2548
JHB	79,1%	20,9%	936
<i>Totaal (X²=0,22; df=1; p=0,334)</i>	<i>79,6%</i>	<i>20,4%</i>	<i>3484</i>

Als we het verkrijgen van een B-attest vergelijken tussen de twee groepen, duikt hetzelfde beeld op als bij het bissen in het secundair onderwijs (Tabel 291). Bijna drie op tien jongeren heeft ooit een B-attest gekregen. Dit geldt voor zowel jeugdhuisbezoekers als voor Vlaamse jongeren.

Tabel 291 Al dan niet ooit een B-attest gekregen (rijpercentages)

	Neen	Ja	N
JOP-monitor 3	70,8%	29,2%	2654
JHB	69,8%	30,2%	976
<i>Totaal (X²=0,36; df=1; p=0,287)</i>	<i>70,5%</i>	<i>29,5%</i>	<i>3630</i>

2.2. Het ouderlijke milieu

Het hogere opleidingsniveau van de jeugdhuisbezoekers weerspiegelt zich in het onderwijsniveau van hun ouders. Eerder onderzoek toonde reeds aan dat het culturele klimaat binnen het gezin waarin men opgroeit van groot belang is voor de participatie van hun kinderen (Smits, 2011, 2012). Zowel vader als moeder van de jeugdhuisbezoekers zijn hoger opgeleid dan de ouders van Vlaamse jongeren (Tabel 292). 48% van de vaders en 57% van de moeders van jeugdhuisbezoekers is hoger opgeleid tegenover respectievelijk 38% en 41% van de vaders en moeders van Vlaamse jongeren.

Als we het hoogst behaalde diploma van beide ouders vergelijken tussen de twee groepen, blijkt dat twee derde (66%) van één van de ouders van jeugdhuisjongeren hoger opgeleid is tegenover de helft van één van de ouders van de Vlaamse jongeren (Tabel 292). Omgekeerd heeft slechts 5% van de jeugdhuisbezoekers lager opgeleide ouders tegenover 10% van de Vlaamse jongeren.

Tabel 292 Hoogste diploma ouders (Rijpercentages)

	Laaggeschoold - Geen of tot lager secundair onderwijs	Midden-geschoold - Secundair onderwijs	Hooggeschoold - Hogeschool of universiteit	N
Hoogst behaalde diploma vader				
JOP-monitor 3	18,3	43,8	37,8	2518
JHB	10,3	41,4	48,3	880
<i>Totaal ($X^2=44,3$; $df=2$; $p=0,000$)</i>	<i>16,3</i>	<i>43,2</i>	<i>40,5</i>	<i>3398</i>
Hoogst behaalde diploma moeder				
JOP-monitor 3	17,7	41,2	41,1	2576
JHB	8,0	34,7	57,3	888
<i>Totaal ($X^2=86,6$; $df=2$; $p=0,000$)</i>	<i>15,2</i>	<i>39,5</i>	<i>45,2</i>	<i>3464</i>
Hoogst behaalde diploma beide ouders				
JOP-monitor 3	9,6	39,9	50,4	2607
JHB	4,5	29,7	65,8	896
<i>Totaal ($X^2=69,3$; $df=2$; $p=0,000$)</i>	<i>8,3</i>	<i>37,3</i>	<i>54,4</i>	<i>3503</i>

Net als het onderwijsniveau van de ouders wordt het aantal boeken in huis algemeen beschouwd als een goede indicator voor cultureel kapitaal. Terwijl er grote verschillen zijn naargelang het onderwijsniveau van de ouders, zijn de verschillen met betrekking tot het aantal boeken in huis minder uitgesproken (Tabel 293). Toch stellen we vast dat jeugdhuisbezoekers aangeven meer boeken in huis te hebben dan Vlaamse jongeren in het algemeen.

Tabel 293 Aantal boeken in huis (rijpercentages)

	0-10 boeken	11-25 Boeken	26-100 boeken	101-200 boeken	Meer dan 200 boeken	N
JOP-monitor 3	18,4%	19,2%	30,7%	13,1%	18,4%	2706
JHB	13,0%	18,0%	32,2%	16,3%	20,5%	723
<i>Totaal ($X^2=16,2$; $df=4$; $p=0,003$)</i>	<i>17,3%</i>	<i>19,0%</i>	<i>31,0%</i>	<i>13,8%</i>	<i>18,9%</i>	<i>3429</i>

Jeugdhuisbezoekers groeien vaker op in een gezin met twee werkende ouders en veel minder in een gezin met één of geen werkende ouders (Tabel 294). 77% van de jeugdhuisbezoekers heeft twee werkende ouders tegenover 58% van de Vlaamse jongeren. 29% en 14% van de Vlaamse jongeren heeft respectievelijk één en geen werkende ouders, tegenover 18% en 5% bij de jeugdhuisbezoekers.

Jeugdhuisbezoekers geven ook vaker aan dan Vlaamse jongeren dat hun gezin (zeer) makkelijk kan rondkomen met het beschikbare inkomen (59% t.o.v. 49%) (Tabel 294).

De ouders van jeugdhuisbezoekers wonen ook vaker samen dan de ouders van Vlaamse jongeren. 75% van de ouders van jeugdhuisbezoekers wonen samen tegenover 69% van de ouders van Vlaamse jongeren (Tabel 294).

Om de etnisch-culturele herkomst te vergelijken, construeerden we een variabele die aangeeft of men al dan niet minstens één ouder heeft van niet-Belgische afkomst. Als we deze definitie voor allochtoon hanteren, is slechts 11% van de jeugdhuisbezoekers allochtoon. Bij de Vlaamse jongeren heeft 22% minstens één ouder van niet-Belgische afkomst.

Naar analogie met de verdeling van allochtonen, stellen we vast dat slechts 3% van de jeugdhuisbezoekers zichzelf moslim noemt, tegenover 7% van de Vlaamse jongeren.

Een gecombineerde variabele van etnisch-culturele afkomst en religie maakt duidelijk dat jeugdhuisbezoekers minder divers zijn dan Vlaamse jongeren. Slechts 3% is allochtoon en moslim, 10% is allochtoon en niet moslim. Bij de Vlaamse jongeren is dit respectievelijk 7% en 15%.

Tabel 294 Arbeidsstatuut ouders (kolompercentages)

	JOP-monitor 3	JHB	Totaal
Arbeidsstatuut ouders ($X^2=119,9$; $df=2$; $p=0,000$)			
Twee niet- werkende ouders	14,0%	4,5%	11,6%
Eén werkende ouder	28,5%	18,3%	25,9%
Twee werkende ouders	57,6%	77,2%	62,5%
<i>N</i>	<i>2694</i>	<i>894</i>	<i>3588</i>
Subjectief inkomen ($X^2=49,5$; $df=2$; $p=0,000$)			
Zeer moeilijk tem nogal moeilijk	23,7%	13,0%	21,0%
Nogal makkelijk	27,2%	28,1%	27,5%
(zeer) makkelijk	49,0%	58,8%	51,6%
<i>N</i>	<i>2598</i>	<i>906</i>	<i>3504</i>
Leefsituatie ouders ($X^2=11,0$; $df=1$; $p=0,000$)			
Ouders wonen niet samen	30,6%	24,9%	29,2%
Ouders wonen samen	69,4%	75,1%	70,8%
<i>N</i>	<i>2710</i>	<i>935</i>	<i>3645</i>
Minstens één ouder van niet-Belgische afkomst ($X^2=51,3$; $df=1$; $p=0,000$)			
Autochtoon	78,2%	88,8%	80,9%
Allochtoon	21,8%	11,2%	19,1%
<i>N</i>	<i>2725</i>	<i>941</i>	<i>3666</i>
Al dan niet moslim ($X^2=20,6$; $df=1$; $p=0,000$)			
Niet-moslim	92,9%	97,5%	93,8%
Wel moslim	7,1%	2,5%	6,2%
<i>N</i>	<i>2687</i>	<i>710</i>	<i>3397</i>
Etnisch-culturele afkomst en religie ($X^2=33,7$; $df=2$; $p=0,000$)			
Autochtoon	78,2%	87,4%	80,2%
Allochtoon niet moslim	14,7%	10%	13,7%
Allochtoon moslim	7,1%	2,5%	6,1%
<i>N</i>	<i>2677</i>	<i>709</i>	<i>3386</i>

2.3. Jeugdhuisen rekruteren selectief

Het voorgaande maakt duidelijk dat jeugdhuisen selectief rekruteren. Het gaat voornamelijk over jongens, jongeren die bij beide ouders wonen, ongelovige of vrijzinnige jongeren, schoolgaande jongeren die les volgen in het hoger onderwijs binnen en buiten de universiteit. De niet-schoolgaande jeugdhuisbezoekers hebben vaker een diploma van het hogescholeonderwijs en zijn op zoek naar werk. Ze groeien vaker op in een gezin met samenwonende, hogeropgeleide en twee werkende ouders waar men makkelijk rond komt met het beschikbare inkomen. Jongeren met minstens één ouder van niet-Belgische afkomst zijn duidelijk ondervertegenwoordigd.

We zien twee belangrijke groepen van oorzaken voor dit selectief bereik. Ten eerste de formele drempels zoals de kostprijs, de openingsuren, ... Ten tweede de zelfselectiemechanismen. Volgens dit mechanisme voelen bepaalde jongeren zich niet of minder aangesproken door de jeugdhuiscultuur. Het jeugdhuisgebeuren sluit niet aan bij hun eigen interesses, voorkeuren en smaken. Dit kan de heterogeniteit van jeugdhuisen in de weg staan. De zelfselectiemechanismen en het inspelen van jeugdhuisen op een select publiek leidt op deze manier naar een differentiatie van jeugdhuisen. Dit blijkt ook de verklarende analyses, die aan bod komen in deel 7 van dit rapport. Als deze mechanismen aan het werk zijn, dan zouden we moeten vinden dat jeugdhuisbezoekers een specifieke muziek- en mediavorkeur hebben die afwijkt van deze van Vlaamse jongeren in het algemeen.

3. Media- en muziekvoorkeur

3.1. Mediavorkeur

De mediavorkeur van jeugdhuisbezoekers en Vlaamse jongeren verschilt van elkaar. Zowel de tijdschriftenvoorkeur, radio- als televisievoorkeur. Wat het favoriete tijdschrift betreft geven de cijfers weer dat jeugdhuisbezoekers vaker Humo, Knack en mannenbladen verkiezen (Tabel 295). Ze hebben een mindere voorkeur voor Tienerbladen, tv-bladen en sportbladen dan Vlaamse jongeren. Jeugdhuisbezoekers lezen ook vaker een tijdschrift dan Vlaamse jongeren.

Tabel 295 Tijdschriftenvoorkeur (Rijpercentages)

	Humo	Knack/Focus,	Tienerbladen (Joepie, Fancy, ...)	Mannenbladen (Menzo, Ché, P-Magazine,)	Vrouwenbladen (Flair, Libelle, ã€¡)	TV-bladen (Dag Alle-maal, Story, TV-Gids)	Sportbladen (VoetbalMagazine, ...)	Ik lees nooit tijdschriften	N
JOP-monitor 3	9,7%	6,0%	9,9%	6,0%	19,4%	12,7%	10,1%	26,1%	2547
JHB	26,8%	7,5%	4,0%	8,5%	17,0%	5,1%	9,4%	21,6%	704
<i>$\chi^2=185,6$; $df=7$; $p=0,000$</i>	<i>13,4%</i>	<i>6,3%</i>	<i>8,6%</i>	<i>6,5%</i>	<i>18,9%</i>	<i>11,1%</i>	<i>9,9%</i>	<i>25,2%</i>	<i>3251</i>

De radio- en televisiezendervoorkeur van de jeugdhuisbezoekers werd vergeleken met JOP-monitor 2 (JOP-monitor 2 van 2008 bij Vlaamse jongeren tussen 14 en 30 jaar (N=2854))⁵¹ (Vettenburg, Deklerck & Siongers, 2010). De voorgelegde zenders in beide bevestigingen zijn niet identiek waardoor er geen perfecte vergelijking mogelijk is. Tabel 296 toont dat jeugdhuisbezoekers veel vaker Studio Brussel als favoriete radiozender aanduiden en veel minder Q-Music. 66% van de jeugdhuisbezoekers geeft Studio Brussel aan als favoriete zender, tegen slechts 30% van de Vlaamse jongeren. Omgekeerd duidt 37% van de Vlaamse jongeren Q-Music als favoriete zender aan tegenover slechts 11% van de jeugdhuisbezoekers.

50 Deze cijfers beschrijven de gevolgde onderwijsvormen van zowel schoolgaande (S) als niet-schoolgaande (NS) vrijwilligers en bezoekers.

Wat de televisiezendervoorkeur betreft, zijn de verschillen minder uitgesproken, maar blijkt toch de minder commerciële smaakvoorkeur van jeugdhuisbezoekers. Het meest opvallende verschil is dat jeugdhuisbezoekers een mindere voorkeur hebben voor VTM (10%), VIER (22%) en 2BE (13%) en vaker bijna nooit TV kijken (14%) dan Vlaamse jongeren (respectievelijk 17%, 32% en 6%) (Tabel 296).

Tabel 296 Radio- en televisiezendervoorkeur (JHB en JOP-monitor 2) (kolompercentages)

		JHB	JOP-monitor 2
Favoriete radiozender	Radio1	4,8%	4,2%
	Joe FM	2,6%	n.a.
	Klara	1,4%	0,6%
	Studio Brussel	65,7%	30,3%
	MNM	8,3%	n.a.
	Q-Music	10,7%	37,3%
	Ik luister niet naar de radio	6,5%	6,1%
	topradio	n.a.	6,5%
	radio donna	n.a.	15,1%
Favoriete televisiezender	Eén	19,2%	21,5%
	Canvas	8,1%	9,3%
	VTM	10,3%	17,3%
	VIER	21,8%	31,5%
	2BE	12,5%	13,6%
	Acht	6,1%	n.a.
	Muziekzenders (MTV, JIM, TMF)	4,2%	n.a.
	Vitaya, VIJF	4,0%	n.a.
	Ik kijk bijna nooit tv	13,9%	6,0%
	ketnet	n.a.	0,6%
	regionale zender	n.a.	0,3%

n.a. = niet aanwezig

3.2. Muziekvoorkeur

De muziekvoorkeur van de jeugdhuisbezoekers vergelijken we met de muziekvoorkeur van Vlaamse jongeren tussen 14 en 25 jaar (JOP-monitor 1; 2006) (Tabel 297) (Vettenburg et al., 2007). In de top 3 van de jeugdhuisbezoekers staat rock op nummer 1, reggae op nummer 2 en Drum 'n Bass/Dubstep op nummer 3. Enkel Rock komt ook voor in de top 3 van de Vlaamse jongeren. Drum 'n Bass staat bij hen op nummer 4 en Reggae op nummer 5. Bij de Vlaamse jongeren staat Rap, hip hop en RnB op 1 en popmuziek op nummer 3. Jeugdhuisbezoekers onderscheiden zich dus vooral van Vlaamse jongeren door hun sterkere voorkeur voor rockmuziek, reggaemuziek en minder sterke voorkeur voor rap/hip hop en popmuziek.

Jeugdhuisbezoekers houden niet van gothic, hardcore, klassieke muziek en jazz. Hierin komen ze wel overeen met de Vlaamse jongeren. Ook bij hen komen deze muziekstijlen op de laatste plaatsen.

Tabel 297 Muziekvoorkeur: gemiddelde score op 5 en rangorde

	JHB		JOP1	
Rock	3,81	1	2,93	2
Reggae	2,80	2	2,29	5
Drum 'n bass, dubstep	2,79	3	2,29	4
Pop, hitparademuziek	2,74	4	2,91	3
Techno, electro, house	2,74	5	2,26	6
Rap, hip hop, RnB	2,68	6	2,98	1
Punk	2,48	7	2,06	8
Metal	2,32	8	1,95	9
Jazz	2,17	9	2,10	7
Klassieke muziek	1,73	10	1,69	10
Hardcore, gabber, hardstyle, jump	1,18	11	1,36	11
Gothic	0,84	12	n.a.	

n.a. = niet aanwezig

4. Vrijtijdsbesteding

In de vrijetijdsbesteding onderscheiden we enerzijds het lidmaatschap van verenigingen en anderzijds de tijdsbesteding aan allerlei vrijetijdsactiviteiten. We bespreken ze afzonderlijk.

4.1. Lidmaatschap van verenigingen

We beginnen met een vergelijking van het aantal huidige lidmaatschappen tussen de jeugdhuisbezoekers en de Vlaamse jongeren. Tabel 298 toont dat jeugdhuisbezoekers op dit moment gemiddeld van 2 verenigingen lid zijn. Dit is dubbel zoveel dan het aantal huidige lidmaatschappen van Vlaamse jongeren in het algemeen. Zij zijn gemiddeld van één vereniging lid.

Tabel 298 Gemiddeld aantal huidige lidmaatschappen

	Gemiddeld aantal huidige lidmaatschappen	N	Std. Deviation
JOP-monitor 3	1,06	2415	1,190
JHB	1,99	648	1,849
Totaal ($n^2=7,3***$)	1,26	3063	1,408

* significant op het 0,05 niveau (tweezijdig)

** significant op het 0,01 niveau (tweezijdig)

*** significant op het 0,001 niveau (tweezijdig)

Om verder te onderzoeken hoe sterk jeugdhuisbezoekers en Vlaamse jongeren van elkaar verschillen in hun lidmaatschap van verenigingen, kijken we niet alleen naar het aantal verenigingen waarvan men lid is, maar ook naar de soort vereniging waarin men zich engageert. Hiertoe voeren we een discriminantanalyse uit op het huidige en vroegere lidmaatschap van 12 soorten verenigingen (Tabel 299). Met een discriminantanalyse kunnen we op basis van het lidmaatschap van verenigingen voorspellen of een jongere tot de groep van jeugdhuisbezoekers behoort dan wel tot de Vlaamse jongeren die niet naar een jeugdhuis gaan.

51 In de JOP-monitor 3 wordt de zendervoorkeur gemeten op basis van een vijf-puntenschaal (van helemaal niet graag tot heel graag). Deze verschillende vraagstelling maakt het onmogelijk een vergelijking te maken tussen de jeugdhuisbevraging en de JOP-monitor 3.

Tabel 299 Discriminantanalyse op huidig en vroeger lidmaatschap van verenigingen

Vlaamse jongeren (groepscentroïde=-0,956)	Discriminatiekracht	JHB (groepscentroïde=0,956)	Std. Deviation
	0,789	Organisatie van een muzikfestival, cultureel evenement, fuif, buurtfeest, ...	1,190
	0,638	Jeugdbeweging of jongerenbeweging (o.a. Scouts, Chiro, KAJ, KSA, KLJ, JNM,...)	
	0,352	Een vereniging of groepsgerichte vrijetijdswerking die niet in de lijst staat	
	0,308	(Amateur-)kunstbeoefening (o.a. dansclub, harmonie, straattheater, koor, jeugdatelier, volksdansvereniging...)	
	0,275	Speelplein, grabbelpas/Swappas, Roefel... of andere gemeentelijke jeugdwerkinitiatieven	
	0,249	Buurt- of wijkwerking (o.a. carnavalsvereniging, feestvereniging, redactie van een lokaal tijdschrift, ...)	
	0,210	Jongerenafdeling van een Mutualiteit (o.a. Kazou, Joetz ...)	
	0,163	Vereniging voor maatschappelijk kwetsbare jongeren	
	0,135	Hobbyverenigingen (o.a. knutselclub, gamingclub, computerclub, schaakclub, quizzen,...)	
	0,047	Religieuze of levensbeschouwelijke verenigingen (o.a. Moskeevereniging, Humanistische Jongeren, Plus-werking, JoKri,...)	
Sociale bewegingen	-0,042		
	0,019	Sportverenigingen, sportclubs...	
Eigenwaarde=0,245; canonische correlatie=0,444; wilks'lambda=0,803; p=0,000; 74,9% juist geklasseerd			

Tabel 299 geeft de discriminatiekracht weer van de verschillende soorten verenigingen voor de twee groepen, jeugdhuisbezoekers en Vlaamse jongeren die niet naar een jeugdhuis gaan. De analyse toont dat we op basis van het lidmaatschap van verenigingen in 75% van de gevallen juist kunnen voorspellen of het gaat om een Vlaamse jongeren in het algemeen of om een jeugdhuisbezoeker. Waarin verschillen jeugdhuisbezoekers het sterkst van Vlaamse jongeren? Jeugdhuisbezoekers zijn vaker lid van organisaties die een muzikfestival, cultureel evenement, fuif of buurtfeest organiseren. 37% van de jeugdhuisbezoekers is nu lid van dit type vereniging tegenover slechts 8% van de Vlaamse jongeren (Tabel 300). Jeugdhuisbezoekers zijn ook veel vaker lid van jeugd- of jongerenbeweging en van gemeentelijke jeugdwerkinitiatieven. Respectievelijk 37% en 15% van de jeugdhuisbezoekers is nu lid van een jeugd- of jongerenbeweging en een gemeentelijke jeugdwerkinitiatief tegenover 11% en 4% van de Vlaamse jongeren. Ook in verenigingen of groepsgerichte vrijetijdswerkingen en verenigingen voor kunstbeoefening zijn jeugdhuisbezoekers oververtegenwoordigd. 16% en 15% van de jeugdhuisbezoekers is nu lid van respectievelijk een vrijetijdswerking en een vereniging voor kunstbeoefening tegenover 6% en 7% van de Vlaamse jongeren. Tenslotte vinden we de jeugdhuisbezoekers ook vaker terug in de buurt- of wijkwerkingen en in de jongerenafdelingen van een mutualiteit. Jeugdhuisbezoekers zijn vroeger wel vaker lid geweest van een sportvereniging dan Vlaamse jongeren (51% t.o.v. 45%) maar in het huidige lidmaatschap zijn er geen verschillen tussen beide groepen. Er zijn eveneens geen verschillen in religieuze of levensbeschouwelijke verenigingen, in werkingen voor maatschappelijk kwetsbare jongeren, in hobbyverenigingen en in sociale bewegingen.

Over het algemeen kunnen we stellen dat jeugdhuisbezoekers lid zijn van meer verenigingen alsook vaker (of minstens evenveel) lid zijn van alle soorten verenigingen dan Vlaamse jongeren.

Tabel 300 Lidmaatschap van verenigingen (rijpercentages)

		Nooit deelnemer geweest	Vroeger deelnemer geweest	Nu deelnemer	N
Jeugdwerk- en sportverenigingen	Sportverenigingen, sportclubs,...				
	JOP-monitor 3	16,1	44,5	39,4	2668
	Jeugdhuisbezoeker	11,1	51,4	37,5	731
	<i>Totaal ($X^2=16,3$; $df=2$; $p=0,000$)</i>	15,0	46,0	39,0	3399
	Jeugdbeweging of jongerenbeweging (o.a. Scouts, Chiro, KAJ, KSA, KLJ, JNM,...)				
	JOP-monitor 3	47,7	41,3	11,0	2675
	Jeugdhuisbezoeker	21,1	41,6	37,3	730
	<i>Totaal ($X^2=334,6$; $df=2$; $p=0,000$)</i>	42,0	41,4	16,6	3405
	Jongerenafdeling van een Mutualiteit (o.a. Kazou, Joetz)				
	JOP-monitor 3	85,9	9,7	4,4	2677
	Jeugdhuisbezoeker	73,2	19,8	7,0	728
	<i>Totaal ($X^2=57,1$; $df=2$; $p=0,000$)</i>	83,2	11,9	4,9	3405
	Speelplein, grabbelpas/Swappas, Roefel... of andere gemeentelijke jeugdwerkinitiatieven				
JOP-monitor 3	54,9	41,3	3,9	2667	
Jeugdhuisbezoeker	42,3	42,7	15,0	728	
<i>Totaal ($X^2=48,5$; $df=2$; $p=0,000$)</i>	52,2	41,6	6,2	3395	
Religieuze verenigingen en MKJ's	Religieuze of levensbeschouwelijke verenigingen (o.a. Moskeevereniging, Humanistische Jongeren, Plus-werking, JoKri,...)				
	JOP3	93,4	3,8	2,8	2677
	Jeugdhuisbezoeker	92,2	4,3	3,6	728
	<i>Totaal ($X^2=1,47$; $df=2$; $p=0,478$)</i>	93,1	3,9	3,0	3405
	Werkingen voor MKJ				
	JOP3	89,8	7,2	3,0	2658
	Jeugdhuisbezoeker	84,8	8,8	6,4	719
	<i>Totaal ($X^2=21,41$; $df=2$; $p=0,063$)</i>	88,8	7,5	3,7	3377
Festival- en feestverenigingen	Buurt- of wijkwerking (o.a. carnavalsvereniging, feestvereniging, redactie van een lokaal tijdschrift,...)				
	JOP3	90,6	5,0	4,3	2673
	Jeugdhuisbezoeker	81,4	9,4	9,3	724
	<i>Totaal ($X^2=49,5$; $df=2$; $p=0,000$)</i>	88,7	5,9	5,4	3397
	Organisatie van een muziekfestival, cultureel evenement, fuif, buurtfeest, ...				
	JOP3	75,4	16,1	8,5	2671
	Jeugdhuisbezoeker	37,1	26,4	36,5	728
	<i>Totaal ($X^2=466,4$; $df=2$; $p=0,000$)</i>	67,2	18,3	14,5	3399
	Een vereniging of groepsgerichte vrijetijdswerking die niet in de lijst staat				
	JOP3	89,3	4,4	6,4	2544
	Jeugdhuisbezoeker	73,4	11,1	15,6	687
<i>Totaal $X^2=113,0$; $df=2$; $p=0,000$)</i>	85,9	5,8	8,3	3231	

Hobby, cultuur en sociale verenigingen	Hobbyverenigingen (o.a. knutselclub, gamingclub, computerclub, schaakclub, quizen,...)				
	JOP3	75,2	17,8	7,0	2663
	JHB	69,1	19,8	11,2	724
	<i>Totaal ($X^2=16,64$; $df=2$; $p=0,000$)</i>	<i>73,9</i>	<i>18,2</i>	<i>7,9</i>	<i>3387</i>
	(Amateur-)kunstbeoefening (o.a. dansclub, harmonie, straattheater, koor, jeugdatelier, volksdansvereniging...)				
	JOP3	71,2	21,6	7,2	2673
	JHB	55,9	28,8	15,2	728
	<i>Totaal ($X^2=73,7$; $df=2$; $p=0,000$)</i>	<i>67,9</i>	<i>23,2</i>	<i>8,9</i>	<i>3401</i>
	Sociale beweging				
	JOP3	78,1	10,8	11,1	2660
	JHB	81,2	8,4	10,5	727
	<i>Totaal ($X^2=4,14$; $df=2$; $p=0,126$)</i>	<i>78,8</i>	<i>10,3</i>	<i>10,9</i>	<i>3387</i>

Voor de multivariate analyse groeperen we die verenigingen die vaker in combinatie met elkaar voorkomen dan andere combinaties. De hoofdcomponentenanalyse wijst uit dat we vier grote groepen verenigingen kunnen onderscheiden (Tabel 301). Ten eerste de jeugd- en sportverenigingen, ten tweede de religieuze verenigingen en de werkingen voor maatschappelijk kwetsbare jongeren, ten derde de organisaties van festivals, feesten en evenementen en tenslotte de hobby-, culturele en sociale verenigingen.

Tabel 301 Hoofdcomponentenanalyse op lidmaatschap van verenigingen

	Jeugd-werk en sport	Religie en MKJ	Feest- en festival	Hobby, cultuur en sociaal
Speelplein, grabbelpas/Swappas, Roefel... of andere gemeentelijke jeugdwerkinitiatieven	0,634	0,219	-0,213	-0,068
Jeugdbeweging of jongerenbeweging (o.a. Scouts, Chiro, KAJ, KSA, KLJ, JNM,...)	0,626	-0,020	-0,368	-0,030
Jongerenafdeling van een Mutualiteit (o.a. Kazou, Joetz)	0,582	0,091	-0,061	-0,260
Sportverenigingen, sportclubs,...	0,549	-0,083	0,110	-0,187
Religieuze of levensbeschouwelijke verenigingen (Moskeevereniging, Humanistische Jongeren, Plus-werking, JoKri,...)	-0,031	0,781	-0,088	-0,114
werking voor maatschappelijk kwetsbare jongeren	0,125	0,743	-0,187	-0,112
Organisatie van een muziekfestival, cultureel evenement, fuif, buurtfeest, ...	0,350	0,019	-0,742	-0,072
Een vereniging of groepsgerichte vrijetijdswerking die niet in de lijst staat	-0,078	0,109	-0,673	-0,258
Buurt- of wijkwerking (o.a. carnavalsvereniging, feestvereniging, redactie van een lokaal tijdschrift,...)	0,119	0,265	-0,549	-0,116
Hobbyverenigingen (o.a. knutselclub, gamingclub, computerclub, schaakclub, quizen,...)	0,092	0,148	-0,137	-0,738
(Amateur-)kunstbeoefening (o.a. dansclub, harmonie, straattheater, koor, jeugdatelier, volksdansvereniging...)	0,232	-0,004	-0,184	-0,648
Sociale beweging	0,171	0,407	-0,073	-0,513
<i>Eigenwaarde</i>	<i>2,350</i>	<i>1,3</i>	<i>1,1</i>	<i>1,0</i>
<i>r²</i>	<i>19,6</i>	<i>11,1</i>	<i>8,9</i>	<i>8,2</i>

Jeugdhuisbezoekers verschillen van de algemene Vlaamse jongeren door hun engagement in het jeugdhuis maar eveneens door andere vrijetijdsinteresses (Tabel 302). Jeugdhuisbezoekers zijn vaker lid (geweest) van jeugdwerk- en sportverenigingen (98% tegenover 91%), van organisaties van feesten en festivals (68% versus 34%), van hobby, culturele en sociale verenigingen (63% versus 51%) en religieuze verenigingen en WMKJ's (19% versus 14%).

Tabel 302 Al dan niet vroeger of nu lid van verenigingen – vergelijking JOP-monitor 3 en JHB

	Jeugdwerk en sport	Religie en MKJ	Feest- en festival	Hobby, cultuur en sociaal
JOP-monitor 3	90,7%	14,4%	33,8%	50,7%
JHB	97,5%	19,0%	68,2%	62,7%
Totaal	92,1%***	15,4%**	41,0%***	53,3%***

* significant op het 0,05 niveau (tweezijdig)

** significant op het 0,01 niveau (tweezijdig)

*** significant op het 0,001 niveau (tweezijdig)

Multivariate analyse

De vastgestelde verschillen in lidmaatschap van verenigingen tussen jeugdhuisbezoekers en de Vlaamse jongeren kunnen te wijten zijn aan hun verschillende achtergrondkenmerken. Daarom onderzoeken we op basis van een multivariate analyse of de verschillen tussen beide groepen blijven bestaan als we rekening houden met hun differentiële achtergrondkenmerken. Het basismodel geeft de effectparameter van de groepsvariabele (JHB) op het lidmaatschap van verenigingen zonder controle voor sociodemografische kenmerken van de jongeren. In model 1 brengen we de sociodemografische kenmerken in het model in. Op deze manier verkrijgen we het netto-effect, na controle voor de sociodemografische kenmerken, van de groepsvariabele op het lidmaatschap van verenigingen.

Tabel 303 Multivariaat regressiemodel – al dan niet lid van verschillende soorten verenigingen

	Jeugd en sport		Organisatie feesten, festivals		Hobby, cultuur en sociale verenigingen		Religieuze verenigingen en MKJ's	
	Beta	sign	Beta	sign	Beta	Sign	Beta	sign
Basismodel								
(Constant)		***				***		***
JHB (ref=JOP-monitor 3)	0,073	***	0,276	***	0,094	***	0,046	*
Model 1								
(Constant)		***						
JHB (ref=JOP-monitor 3)	0,030		0,263	***	0,104	***	0,076	***
leeftijd Leeftijd	-0,017		0,083	**	0,044		0,019	
Vrouw (ref=man)	-0,060	**	-0,059	***	0,209	***	0,022	
Sec ASO (ref=hogeschool)	-0,036		-0,057	*	-0,019		-0,076	**
Sec TSO	0,008		-0,054	**	-0,055	*	-0,013	
Sec BSO	-0,087	***	-0,114	***	-0,066	**	-0,013	
Universitair	-0,005		-0,003		-0,002		-0,033	
B-attest (ref=geen B-attest)	0,030		-0,018		-0,029		-0,057	**
Bis (ref=niet gebist)	-0,034		0,052	*	-0,015		0,021	
allochtoon (ref=autocht)	-0,031		0,015		0,007		0,067	***
Allochtoon moslim	-0,132	***	-0,005		-0,015		0,268	***
Ouders samen (ref=niet samen)	-0,022		-0,006		0,011		0,090	**

Woont niet bij beide ouders (ref=bij beide ouders)	-0,016		0,008		0,017		0,062	*
Woont zelfstandig	0,019		0,035		0,053		0,053	
Voorkeur elitair tijdschrift	-0,058	**	0,010		0,021		-0,009	
1 werkende ouder (ref=geen werkende ouders)	0,064	*	-0,014		0,002		-0,008	
2 werkende ouders	0,095	**	-0,006		-0,035		-0,050	
Subj inkomen (ref=slecht)	0,011		-0,008		-0,040		-0,023	
Opleiding ouders midden (ref=laag)	0,126	***	0,041		0,031		0,009	
Opleiding ouders hoog	0,167	***	0,065		0,121	**	0,041	
Aantal boeken thuis	0,081	***	0,073	***	0,127	***	0,055	**
R²	7,7		11,0		10,5		8,5	

* significant op het 0,05 niveau (tweezijdig)

** significant op het 0,01 niveau (tweezijdig)

*** significant op het 0,001 niveau (tweezijdig)

Het hogere engagement van jeugdhuisbezoekers in jeugdwerk- en sportverenigingen kunnen we volledig verklaren door de oververtegenwoordiging van jongens bij de jeugdhuisbezoekers, hun hogere onderwijsniveau (hogere dan BSO), hun autochtone herkomst, het hebben van minstens één werkende ouder, hogeropgeleide ouders en het aantal boeken in huis. Deze elementen hebben een positieve invloed op het lidmaatschap van jeugdwerk- en sportverenigingen.

Het organiseren van festivals en feesten wordt vaker gedaan door jeugdhuisbezoekers dan Vlaamse jongeren in het algemeen. Deze verschillen kunnen we slechts voor een klein deel toeschrijven aan hun differentiële achtergrondkenmerken. Jongens en hogeschool of universitair geschoolden organiseren vaker feesten, festivals of evenementen. Ook jongeren die cultureel kapitaal van thuis uit meekrijgen, vinden we vaker terug in deze verenigingen. Deze kenmerken, die vaker voorkomen bij jeugdhuisbezoekers verklaren een deel van het verschil in de participatie aan dit soortverenigingen.

De hogere participatie van jeugdhuisbezoekers aan hobby, culturele en sociale verenigingen kunnen we evenmin verklaren door hun achtergrondkenmerken. We stellen vast dat vooral meisjes, hogeropgeleiden (aso, hogeschool of universitair onderwijs) en jongeren met hogeropgeleide ouders en veel boeken in huis, vaker lid zijn van culturele en sociale verenigingen.

Het verschil in engagement in religieuze verenigingen en WMKJ's tussen jeugdhuisbezoekers en Vlaamse jongeren kan niet worden toegeschreven aan de differentiële achtergrondkenmerken van beide groepen. Toch is het interessant te kijken welke kenmerken het lidmaatschap van deze verenigingen bevorderen. ASO jongeren zijn minder vaak lid, evenals jongeren die ooit een B-attest tijdens hun schoolloopbaan hebben gehad tijdens. Alloctonen, zowel moslims als niet-moslimjongeren, zijn vaker lid alsook jongeren waarvan de ouders nog samen zijn. Tenslotte stellen we vast dat cultureel kapitaal, gemeten door middel van het aantal boeken in huis, een positieve invloed heeft op het lidmaatschap van levensbeschouwelijke verenigingen en WMKJ's.

Concluderend kunnen we stellen dat jeugdhuisbezoekers, ongeacht hun achtergrondkenmerken, vaker festivals en feesten organiseren, vaker lid zijn van hobby-, culturele en sociale verenigingen alsook van religieuze verenigingen en verenigingen voor maatschappelijk kwetsbare jongeren. Het is niet onwaarschijnlijk dat jeugdhuizen jongeren aanzetten om zich te engageren in andere soorten verenigingen. Het hogere engagement van jeugdhuisbezoekers in jeugdwerk- en sportverenigingen daarentegen is toe te schrijven aan hun gemeenschappelijke typische middenklasse achtergrondkenmerken.

4.2. Vrijtijdsbesteding

Naar analogie met het lidmaatschap van verenigingen onderzoeken we of en in welke mate we jeugdhuisbezoekers en Vlaamse jongeren van elkaar kunnen onderscheiden op basis van hun vrijetijdsactiviteiten (Tabel 304). Uit de discriminantanalyse blijkt dat we in 76% van de gevallen juist kunnen voorspellen of een jongere al dan niet een jeugdhuisbezoeker is. Jeugdhuisbezoekers onderscheiden zich van Vlaamse jongeren door vaker uit te gaan, vaker langs te gaan bij vrienden, vaker culturele en creatieve activiteiten te doen, vaker te sms'en en te gamen. Ze doen minder vaak activiteiten met het gezin, spelen/sporten minder buiten en zijn minder met hun uiterlijk bezig.

Tabel 304 Discriminantanalyse op vrijetijdsactiviteiten

Vlaamse jongeren (groepscentroïde=-0,269)	Discriminatie-kracht	jeugdhuisbezoekers (groepscentroïde=0,992)
	0,738	Op café gaan, naar een bar gaan
	0,685	Naar een fuif of feestje gaan
	0,521	Langs gaan bij vrienden of samen iets met vrienden doen
	0,351	Creatieve hobby's (muziekinstrument bespelen, muzieksamples maken, schilderen, fotografie...)
Samen met het gezin vrijetijdsactiviteiten doen buitenshuis (wandelen, naar de film, samen sporten, uit eten gaan, naar een pretpark ...)	-0,344	
	0,314	Culturele uitstappen, cultuurbezoek (vb. naar toneel, theater, museum, boekvoordrachten ... gaan)
Samen met het gezin thuis vrijetijdsactiviteiten doen (spelletjes spelen, tv kijken, op het terras zitten, hobby's uitoefenen...)	-0,300	
	0,287	Met vrienden sms'en of bellen
	0,247	Actief deelnemen aan workshops, cursussen of evenementen rond dans, muziek, nieuwe media, (graffiti-)kunst
	0,100	Gaming, computerspelletjes spelen
Met mijn uiterlijk bezig zijn	-0,099	
	0,078	Sporten (ook fitness, powertraining, skaten) Opgelet: de sportles op school telt niet mee
Buiten spelen/sporten, wandelen of picknicken (na de schooluren)	-0,074	
	0,047	Op bezoek gaan bij familieleden
	0,034	TV/DVD kijken (ook films, series op computer)
74,3% juist geklasseerd; eigenwaarde: 0,267; canonische correlatie 0,459; $p=0,000$		

Voor de verdere multivariate analyses groeperen we de vrijetijdsactiviteiten. Een hoofdcomponentenanalyse resulteert in vier vrijetijdspatronen (Tabel 305). Ten eerste een vrijetijdspatroon met uitgaan en vrienden ontmoeten, ten tweede de gezins- en familiegerichte activiteiten, ten derde de culturele en creatieve activiteiten en tenslotte sport en spel.

Tabel 305 Hoofdcomponentenanalyse op vrijetijdsactiviteiten

	Uitgaan en vrienden	Familie en gezin	Cultuur en creatief	Sport & spel
Naar een fuif of feestje gaan	0,780	-0,046	0,218	0,130
Langs gaan bij vrienden of samen iets met vrienden doen	0,761	0,033	0,170	0,182
Op café gaan, naar een bar gaan	0,747	-0,094	0,231	0,047

Met vrienden sms'en of bellen	0,658	0,178	-0,087	0,111
Samen met het gezin thuis vrijetijdsactiviteiten doen (spelletjes spelen, tv kijken, op het terras zitten, hobby's uitoefenen...)	-0,100	0,747	-0,042	0,116
Samen met het gezin vrijetijdsactiviteiten doen buitenshuis (wandelen, naar de film, samen sporten, uit eten gaan, naar een pretpark...)	-0,085	0,730	0,131	0,176
Op bezoek gaan bij familieleden	0,104	0,588	0,135	-0,132
Met mijn uiterlijk bezig zijn	0,400	0,463	-0,134	-0,036
TV/DVD kijken (ook films, series op computer)	0,269	0,379	-0,206	0,118
Culturele uitstappen, cultuurbezoek (vb. naar toneel, theater, museum, boekvoordracht ... gaan)	0,197	0,114	0,766	0,060
Actief deelnemen aan workshops, cursussen of evenementen rond dans, muziek, nieuwe media, (graffiti-)kunst ...	0,144	0,065	0,758	0,043
Creatieve hobby's (muziekinstrument bespelen, muzieksamples maken, schilderen, fotografie...)	0,043	-0,021	0,707	0,039
Buiten spelen/sporten, wandelen of picknicken (na de schooluren)	0,181	0,311	0,144	0,744
Sporten (ook fitness, powertraining, skaten ...) Opgelet: de sportles op school telt niet mee	0,314	0,173	0,065	0,715
Gaming, computerspelletjes spelen	-0,057	-0,198	-0,047	0,554
eigenwaarde	2,99	2,0	1,6	1,2
r^2	19,9	13,5	10,9	8,1

Als we deze vier vrijetijdspatronen bekijken, blijkt dat jeugdhuisbezoekers in hun vrije tijd vaker uitgaan, met vrienden omgaan, vaker culturele en creatieve activiteiten doen (Tabel 306). Ze brengen hun vrijetijd minder vaak door in familie- of gezinsverband en even vaak met sport en spel.

Tabel 306 Vergelijking vrijetijdspatronen (factorscoreschaal) JOP-monitor 3 en JHB

	vrienden & uitgaan	gezin & familie	cultuur & creatieve expressie	sport en spel
JOP-monitor 3	-0,185	0,342	-0,119	0,035
JHB	0,624	-0,341	0,361	0,010
Totaal	0,000	0,000	0,000	0,000
η^2	10,7***	2,3***	3,8***	<i>ns</i>

* significant op het 0,05 niveau (tweezijdig)

** significant op het 0,01 niveau (tweezijdig)

*** significant op het 0,001 niveau (tweezijdig)

Multivariate analyse

Het verschil in vrijetijdsbesteding gekenmerkt door uitgaan en met vrienden omgaan tussen jeugdhuisbezoekers en Vlaamse jongeren kunnen we voor een deel verklaren door hun hoger onderwijsniveau, het niet-moslim zijn, het nog vaker bij de ouders wonen (minder vaak zelfstandig wonen), het hebben van twee werkende, het goed kunnen rondkomen met het inkomen, hogeropgeleide ouders en een voorkeur voor elitaire tijdschriften. Deze kenmerken, die jeugdhuisbezoekers typeren, bevorderen immers het vrijetijdspatroon met uitgaan en vrienden.

Het culturele en creatieve vrijetijdspatroon van jeugdhuisbezoekers kunnen we voor een deel toeschrijven aan het minder vaak les volgen in het bso en tso (vaker aso en hoger onderwijs), het hebben van hogeropgeleide ouders, een voorkeur voor elitaire tijdschriften en het hebben van veel boeken in huis. Deze kenmerken, die we ook vaker terugvinden bij jeugdhuisbezoekers, bevorderen een creatieve en culturele vrijetijdsbesteding. Verder stellen we vast dat ook allochtone jongeren, zowel moslims als niet-moslims, vaker hun vrijetijd invullen met cultuur en creatieve hobby's.

Het minder doorbrengen van de vrijetijd in familie- en gezinsverband door jeugdhuisbezoekers kunnen we deels verklaren doordat meisjes, moslimjongeren en jongeren die zelfstandig wonen ondervertegenwoordigd zijn bij de jeugdhuisbezoekers. Deze jongeren brengen hun vrijetijd vaker door met familie en gezin dan jongens, autochtone jongeren en jongeren die nog thuis wonen. Daarnaast stellen we ook vast dat jongeren met twee werkende ouders, een goed inkomen, hogeropgeleide ouders en jongeren met een voorkeur voor kritische tijdschriften vaker hun vrijetijd met familie en gezin doorbrengen.

Hoewel we de verschillen tussen beide groepen voor een deel kunnen toeschrijven aan hun differentiële achtergrond, blijft er toch een nettoverschil bestaan.

Tenslotte wijst de analyse uit dat het verschil in vrijetijdsbesteding met sport- en spel tussen jeugdhuisbezoekers en Vlaamse jongeren groter wordt na controle voor de achtergrondkenmerken. Dit is te verklaren door het overwicht van jongens bij de jeugdhuisbezoekers. Zij houden zich veel meer bezig met sport- en spel waardoor de groepsverschillen duidelijker worden.

Na controle voor de sociale samenstelling van de groep jeugdhuisbezoekers, stellen we vast dat jeugdhuisbezoekers zich vaker in de publieke ruimte begeven door met vrienden om te gaan, uit te gaan, aan cultuur of creatieve expressie te doen. Ze brengen hun vrije tijd daarentegen minder door in primaire sociale netwerken zoals familie en gezin en met sport en spel.

Tabel 307 Multivariaat regressiemodel – vrijetijdsbestedingspatronen

	Vrienden & uitgaan		Familie & gezin		cultuur & creatieve expressie		sport en spel	
	Beta	Sig.	Beta	Sig.	Beta	Sig.	Beta	Sig.
Basismodel								
(Constant)		***		***		***		*
JHB (ref=JOP-monitor 3)	0,326	***	-0,172	***	0,196	***	-0,023	
Model 1								
(Constant)		***				***		***
JHB (ref=JOP-monitor 3)	0,255	***	-0,114	***	0,184	***	-0,097	***
leeftijd Leeftijd	0,019		-0,115	***	0,018		-0,197	***
Vrouw (ref=man)	0,001		0,176	***	0,041		-0,433	***
Sec ASO (ref=hogeschool)	-0,183	***	-0,008		-0,026		-0,013	
Sec TSO	-0,117	***	-0,007		-0,070	**	-0,030	
Sec BSO	-0,133	***	-0,029		-0,063	**	-0,057	*
Universitair	0,053	*	-0,030		0,012		0,006	
B-attest (ref=geen B-attest)	0,070	***	-0,031		-0,028		-0,023	
Bis (ref=niet gebist)	0,009		-0,040	*	0,035		-0,010	
allochtoon (ref=autocht)	-0,027		-0,040	*	0,090	***	0,011	
Allochtoon moslim	-0,072	***	0,056	**	0,043	*	-0,013	
Ouders samen (ref=niet samen)	-0,012		0,064	*	0,068	*	0,068	*
Woont niet bij beide ouders (ref=bij beide ouders)	0,009		0,014		0,045		0,023	
Woont zelfstandig	-0,137	***	0,354	***	0,059		0,033	
Voorkeur elitair tijdschrift	-0,075	***	-0,108	***	0,097	***	-0,053	**
1 werkende ouder (ref=geen werkende ouders)	0,026		0,060		-0,022		0,053	

2 werkende ouders	0,109	***	0,090	*	-0,031		0,052	
Subj inkomen (ref=slecht)	0,053	**	0,059	**	0,000		0,002	
Opleiding ouders midden (ref=laag)	0,144	***	0,131	**	0,021		-0,018	
Opleiding ouders hoog	0,164	***	0,120	*	0,124	***	0,056	
Aantal boeken thuis	-0,025		0,037		0,127	***	0,003	
R²	20,5		18,3		10,8		21,2	

* significant op het 0,05 niveau (tweezijdig)

** significant op het 0,01 niveau (tweezijdig)

*** significant op het 0,001 niveau (tweezijdig)

5. Burgerschapshoudingen

Uit studies is al vaker gebleken dat jongeren die zich engageren in het jeugdwerk, sterkere burgerschapshoudingen hebben dan jongeren die geen lid zijn van jeugdwerkverenigingen. Geldt dit ook voor de jeugdhuisbezoekers? Over de houdingen die een democratisch burgerschap kunnen dragen, bestaat een betrekkelijk grote consensus. Deze blijkt uit de definitie van de eindtermen burgerschapsvorming, uit de opvattingen van de actoren van het middenveld (Elchardus, Herbots & Spruyt, 2013; Siongers, 2000; De Groof & Siongers, 2001), alsook uit de besluiten van supranationale instellingen die geprobeerd hebben die waarden of houdingen te identificeren (Veldhuis, 1997). Elementen die steeds terugkeren zijn solidariteit, verdraagzaamheid, gehechtheid aan de rechtsstaat en aan democratische politieke procedures. Die elementen blijken onderling ook heel nauw samen te hangen (Elchardus, 1994a, 1994b). Er is een zeer duidelijke en stabiele samenhang of alignement van de houdingen dat de mate van aanvaarding van de democratische burgerschapswaarden meet. Dit kreeg de naam "nieuwe breuklijn" (Elchardus, 1994a, 1994b; Elchardus & Pelleriaux, 2003). Deze kan beschreven worden als een tegenstelling tussen twee mens- en maatschappijopvattingen. Het instrumentele mens- en maatschappijbeeld steunt op de fundamentele veronderstelling dat de mens onder alle omstandigheden zijn eigenbelang nastreeft. Alles, waarden, normen, de cultuur, ... is slechts een middel of instrument om dat te doen. Centraal staan geld en macht als algemeen bruikbare instrumenten. Deze instrumentele visie vertaalt zich in een utilitair individualistische opvatting, een harde aanpak van afwijkend gedrag en een ethocentrische houding. Deze positie die de rechtse positie op de nieuwe breuklijn beschrijft, kunnen we afzetten tegen de linkse of normatieve positie. Deze steunt op de veronderstelling dat individuen en samenlevingen eigen waarden en normen kunnen kiezen, die het handelen kunnen oriënteren en het loutere spel van belangen en macht kunnen temperen. Deze positie gaat ervan uit dat mensen inherent goed zijn en dat afwijkend gedrag nooit aan de slechtheid van mensen kan liggen, maar zijn oorzaak vindt in ongunstige omstandigheden. Daarom is repressie misplaatst en moet er altijd preventief worden gewerkt. Multiculturaliteit wordt niet als bedreigend ervaren omdat de cultuur gewoon een diversiteit is van de manier waarop inherent goede individuen zich hebben leren uiten. De confrontatie en cohabitatie van culturen kan daarom enkel verrijkend zijn.

Tabel 308 toont dat jeugdhuisbezoekers minder ethocentrisch zijn, minder autoritair zijn, minder voorstander zijn van harde repressie en sterker in politiek geïnteresseerd zijn dan de Vlaamse jongeren in het algemeen⁵².

Tabel 308 Gemiddelde score op maatschappelijke houdingen (0-100)

	ethocentrisme	autoritarisme	harde repressie	politieke interesse
JOP-monitor 3	51,22	43,82	52,31	44,80
JHB	42,15	37,00	42,24	51,82
Totaal	49,31	42,38	50,19	46,27
Eta²	2,5%***	2,0%***	3,1%***	1,4%***

* significant op het 0,05 niveau (tweezijdig)

** significant op het 0,01 niveau (tweezijdig)

*** significant op het 0,001 niveau (tweezijdig)

52 Hun zelfbeeld en persoonlijk toekomstbeeld is vergelijkbaar met dat van de Vlaamse jongeren.

Multivariate analyse

Jeugdhuisbezoekers zijn sterkere voorstanders van burgerschapshoudingen dan de Vlaamse jongeren in het algemeen. Voor een klein deel kunnen we dit toeschrijven aan hun gunstige achtergrondkenmerken (Tabel 309).

Tabel 309 Multivariaat regressiemodel – maatschappelijke houdingen

	Etnocentrisme		Autoritarisme		Harde repressie		Politieke interesse	
	Beta	Sig.	Beta	Sig.	Beta	Sig.	Beta	Sig.
Basismodel								
(Constant)		***		***		***		***
JHB (ref=JOP-monitor 3)	-0,163	***	-0,136	***	-0,161	***	0,114	***
Model 1								
(Constant)		***		***		***		***
JHB (ref=JOP-monitor 3)	-0,145	***	-0,105	***	-0,114	***	0,091	***
leeftijd Leeftijd	0,015		0,006		-0,005		0,187	***
Vrouw (ref=man)	-0,136	***	-0,121	***	-0,069	***	-0,198	***
Sec ASO (ref=hogeschool)	0,027		0,071	**	0,043	*	0,043	
Sec TSO	0,106	***	0,049	*	0,080	***	-0,079	***
Sec BSO	0,170	***	0,126	***	0,165	***	-0,099	***
Universitair	-0,097	***	-0,049	*	-0,126	***	0,119	***
B-attest (ref=geen B-attest)	0,040	*	0,012		0,007		-0,022	
Bis (ref=niet gebist)	-0,002		-0,001		-0,007		0,002	
allochtoon (ref=autocht)	-0,124	***	0,031		-0,035	*	0,028	
Allochtoon moslim	-0,271	***	0,038		-0,058	**	0,074	***
Ouders samen (ref=niet samen)	-0,011		-0,019		0,005		-0,009	
Woont niet bij beide ouders (ref=bij beide ouders)	-0,025		0,009		-0,011		-0,036	
Woont zelfstandig	-0,071	*	-0,040		-0,076	**	0,006	
Voorkeur elitair tijdschrift	-0,143	***	-0,052	**	-0,172	***	0,112	***
1 werkende ouder (ref=geen werkende ouders)	-0,043		-0,070	*	-0,026		0,019	
2 werkende ouders	-0,012		-0,088	**	-0,024		0,016	
Subj inkomen (ref=slecht)	-0,029		0,007		0,002		0,022	
Opleiding ouders midden (ref=laag)	0,005		0,000		-0,034		-0,033	
Opleiding ouders hoog	-0,071	*	-0,024		-0,138	***	0,003	
Aantal boeken thuis	-0,143	***	-0,077	***	-0,122	***	0,115	***
R²	24,7		8,5		19,2		18,5	

* significant op het 0,05 niveau (tweezijdig)

** significant op het 0,01 niveau (tweezijdig)

*** significant op het 0,001 niveau (tweezijdig)

Vooral hun hogere opleidingsniveau en het cultureel kapitaal van de jongeren (opgroeien in een gezin met hogeropgeleide ouders, aantal boeken in huis, tijdschriftenvoorkeur) verklaart hun sterkere burgerschapshoudingen. Mochten meisjes en allochtone jongeren sterker vertegenwoordigd zijn bij de jeugdhuisbezoekers, dan zouden de burgerschapshoudingen van jeugdhuisbezoekers nog sterker zijn. Meisjes en allochtone jongeren zijn immers

grotere voorstanders van burgerschapshoudingen dan respectievelijk jongens en autochtone jongeren. De politieke interesse van meisjes daarentegen is veel lager dan die van jongens. Politieke interesse komt bovendien met de leeftijd.

De sterkere burgerschapshoudingen van jeugdhuisbezoekers blijven grotendeels bestaan, ook na controle voor hun achtergrondkenmerken, lidmaatschap van andere soorten verenigingen en aard van de vrijetijdsbesteding (Tabel 310).

Tabel 310 Multivariaat regressiemodel – Burgerschapshoudingen

	Model 1 (β)	Model 2 (β)	Model 3 (β)
(Constant)	***	***	***
JHB (ref=JOP-monitor 3)	0,203***	0,134***	0,098***
leeftijd Leeftijd		0,052	0,046
Vrouw (ref=man)		0,033	0,032
Sec ASO (ref=hogeschool)		-0,029	-0,019
Sec TSO		-0,106***	-0,092***
Sec BSO		-0,194***	-0,183***
Universitair		0,145***	0,140***
B-attest (ref=geen B-attest)		-0,045*	-0,046
Bis (ref=niet gebist)		-0,007	-0,012
allochtoon (ref=autocht)		0,051**	0,039*
Allochtoon moslim		0,121***	0,122***
Ouders samen (ref=niet samen)		-0,003	-0,010
Woont niet bij beide ouders (ref=bij beide ouders)		-0,014	-0,021
Woont zelfstandig		0,065*	0,076*
Voorkeur elitair tijdschrift		0,178***	0,165***
1 werkende ouder (ref=geen werkende ouders)		0,079*	0,082**
2 werkende ouders		0,084*	0,083*
Subj inkomen (ref=slecht)		0,008	0,005
Opleiding ouders midden (ref=laag)		-0,034	-0,039
Opleiding ouders hoog		0,039	0,022
Aantal boeken thuis		0,147***	0,134***
Lid jeugd- en sportvereniging		0,018	0,021
lid religieuze en MKJ's		0,040*	0,026
Lid festival en feestvereniging		0,077***	0,051**
lid hobby, culturele en sociale vereniging		0,061**	0,032
VT vrienden en uitgaan			0,052*
VT familie en gezin			-0,025
VT cultuur en creatieve hobby's			0,154***
VT sport en spel			-0,012
R²	4,1	29,3	31,3

* significant op het 0,05 niveau (tweezijdig)

** significant op het 0,01 niveau (tweezijdig)

*** significant op het 0,001 niveau (tweezijdig)

DEEL 6

**VERKENNING VAN DE VERBANDEN TUSSEN KENMERKEN VAN DE
JEUGDHUIZEN, DE DAGELIJKSE LEIDING EN DE BEZOEKERS**

1. Inleiding

In dit hoofdstuk gaan we op verkennende wijze na hoe bepaalde kenmerken – die in de vorige hoofdstukken werden beschreven, en ons interessant leken om verder op in te gaan – samenhangen met andere kenmerken, over alle data heen.

Daarbij volgen we ook de opdeling van de voorgaande hoofdstukken. Meer concreet onderzoeken we hoe kenmerken van de...

- (i) ...algemene jeugdhuiswerking samenhangen met andere jeugdhuiskenmerken
- (ii) ...beroepskrachten samenhangen met andere kenmerken van de beroepskrachten
- (iii) ...dagelijkse leiding samenhangen met hun andere kenmerken, maar ook met de data van algemene jeugdhuiswerking
- (iv) ...bezoekers samenhangen met hun andere kenmerken, maar ook met de data van de algemene jeugdhuiswerking en de dagelijkse leiding

Belangrijk om in het achterhoofd te houden, is dat het hier enkel om verbanden gaat. We kunnen dus niet met zekerheid weten in welke richting een causaal verband loopt, of het om een wisselwerking gaat, en of we al dan niet met een (in)direct verband te maken hebben. In het volgende hoofdstuk zullen we dan ook via multivariate analyses nagaan of enkele opvallende verbanden stand houden (dus na controle voor andere variabelen die mogelijk ook verband houden met de bestudeerde uitkomst).

Om de tabellen met correlaties in dit hoofdstuk overzichtelijk te houden, werden enkel de significante (vanaf het tweezijdige 0.05 niveau⁵³) en sterkere (0.2 of meer) correlatiecoëfficiënten⁵⁴ weerhouden.

2. Profiel van de jeugdhuisen

2.1. Diversiteit in jeugdhuisen

2.1.1. Hoe verschillen de jeugdhuisen naargelang de verstedelijkingsgraad van het gebied waar ze gelegen zijn?

We onderzochten de vlakken waarop sterk verstedelijkt gelegen jeugdhuisen verschillen van de matig verstedelijkte (Tabel 311). En dat zijn er niet veel. Wel hebben matig verstedelijkt gelegen jeugdhuisen gemiddeld een beter personeelsbeleid, en zien ze het vaker als een meerwaarde van beroepskrachten dat ze nieuwe doelgroepen introduceren – wat wellicht de link verklaart met een groter aandeel allochtone jongeren in deze jeugdhuisen. De focus van deze jeugdhuisen ligt vaker op sport. Ze stellen zich vaker tot doel om de jongeren ruimte te bieden voor inspraak en participatie, en zelfontplooiing (ze organiseren dan ook vaker zelf vormingen of workshops). Hoewel ze minder contact hebben met andere jeugdwerkingen in de buurt, organiseren ze wel vaker activiteiten met de buurt in het algemeen (die vaker uit woningen bestaat). Tot slot zien we nog dat stedelijker gelegen jeugdhuisen vaker problemen hebben op vlak van infrastructuur.

53 De kans dat de correlaties bij toeval gevonden zijn, bedraagt vijf percent of lager. Gezien we ook enkel de sterkere correlaties weerhouden, is die kans doorgaans veel kleiner. De kans dat die verbanden zich ook in de werkelijkheid voordoen, is dus zeer groot.

54 Een correlatie doet zich voor als er sprake is van een (lineaire) samenhang tussen twee waarden. De sterkte van de samenhang wordt beschreven met de correlatiecoëfficiënt, waarvan de waarde kan variëren tussen -1 en +1. Een waarde van 0 betekent geen samenhang, een waarde van +1 een perfecte positieve samenhang, en een waarde van -1 een perfecte negatieve samenhang. Hoe groter de coëfficiënt, hoe beter de waarde op de ene variabele voorspeld kan worden door middel van de waarde op de andere variabele.

Tabel 311 Correlaties met ligging van jeugdhuis in sterk verstedelijkt gebied (vs. zwak verstedelijkt gebied)

Sterk verstedelijkt (vs. zwak verstedelijkt)		
	Corr.	N
JH legt nadruk op sport	0,303	59
Sterkte JH: ruimte voor inspraak en participatie	0,247	69
Beroepskrachten brengen nieuwe doelgroepen binnen in het jeugdhuis	0,514	16
Stellingen omtrent personeelsbeleid: aantal x akkoord	0,446	16
% allochtone jongeren ⁵⁵	0,275	58
Rekruteren vrijwilligers: via scholen, hogescholen en universiteiten	0,273	61
Dreiging voor JH: infrastructurele problemen	0,274	60
Ons jeugdhuis organiseert activiteiten met de buurt	0,260	60
Doel JH: de jongeren een plaats geven waar ze kunnen experimenteren, bijleren en zichzelf ontplooien	0,285	61
JH omgeven door:		
<i>Woningen</i>	0,362	55
<i>Groen</i>	-0,359	56
Organiseert je jeugdhuis zelf vormingen/workshops?	0,261	61
Regelmatig/structureel contact met: andere jeugdwerkingen in de buurt (bijv. jeugdbeweging)	-0,296	61

2.1.2. Vertonen jeugthuizen andere kenmerken naarmate ze langer bestaan?

Tabel 312 toont onder andere aan dat jeugthuizen die langer bestaan, vaker met (meerdere) beroepskrachten werken, vaker open zijn, zich meer richten op fuiven, concerten en podium (wat mogelijk gepaard met de schuld krijgen voor alle overlast en GAS-boetes, alsook een bezorgdheid over de concurrentie met andere vrijetijdsaanbieders), een grotere oppervlakte betrekken, zich vaker bevinden op een opvallende, goed zichtbare plek, vaker zelf vormingen of workshops organiseren, en vaker samenwerken met sportorganisaties (maar minder contact hebben met culturele organisaties).

Tabel 312 Correlaties met aantal jaar dat het jeugdhuis bestaat

Aantal jaar dat JH bestaat		
	Corr.	N
Beroepskracht aanwezig	0,393	68
JH legt nadruk op:		
<i>Concert/podium</i>	0,341	61
<i>Uitstappen (bijv. weekends)</i>	-0,272	62
% budget aan:		
<i>Beroepskrachten</i>	0,387	58
<i>Vorming</i>	-0,301	58
Aantal avonden per week open voor bezoekers	0,381	61
Dreigingen voor JH:		
<i>Concurrentie van andere vrijetijdsbestedingen</i>	0,266	59
<i>Ons jeugdhuis is moeilijk te bereiken</i>	-0,257	59
<i>De bezoekers zijn steeds minder snel tevreden</i>	0,273	58

⁵⁵ Als we het in de correlatietabellen (o.b.v. de data van de verantwoordelijken over het jeugdhuisprofiel) hebben over de aandelen 'diverse jongeren', zoals allochtone jongeren, gaat dit over de percentages zoals ingeschat door de verantwoordelijken, en niet over de percentages in onze steekproef.

De buurtbewoners geven ons jeugdhuis de schuld van alle overlast	0,283	57
We voelen ons geïrriteerd door de GAS-boetes	0,492	57
Gebouw ter beschikking (vs. niet permanent/geen)	0,293	59
Hoe groot is de oppervlakte van het jeugdhuis?	0,340	53
Beschikbare ruimtes:		
<i>Fuif-/concertzaal</i>	0,374	53
<i>Secretariaat</i>	0,355	53
Onzekerheid behoud gebouw/de ruimtes in de toekomst	-0,282	53
We betrekken een opvallende, goed zichtbare plek	0,289	52
Organiseert je jeugdhuis zelf vormingen/workshops?	0,340	59
Regelmatig/structureel contact met: organisaties voor cultuur	-0,263	56
Samenwerking met: sportorganisaties	0,282	58

2.1.3. Verschillen jeugdhuisen met een andere functie ook op andere vlakken?

In Tabel 313 wordt nagegaan hoe jeugdhuisen die zich sterker toeleggen op openingsmomenten, zich onderscheiden van jeugdhuisen die meer de nadruk leggen op feestjes, concert of podium.

Opvallend aan jeugdhuisen die de nadruk leggen op openingsmomenten, is dat het lokale bestuur hen meer ondersteunt (financieel en infrastructureel) en betreft (bepalen subsidiecriteria, jeugdbeleid). De infrastructuur is meer op maat van het jeugdhuis, en levert hen minder problemen en zorgen op. Ze kunnen rekenen op een groter aantal vaste vrijwilligers (en meer continuïteit in de werking), en als er beroepskrachten worden ingezet hebben is dit voornamelijk om hen te ondersteunen.

Verder hebben deze jeugdhuisen vaker contact met culturele organisaties, en werken ze nauwer samen met welzijnsorganisaties.

Tabel 313 Correlaties met het leggen van nadruk op openingsmomenten (eerder dan op feestjes/concert/podium)

Nadruk op openingsmomenten (vs. feest/podium)		
	Corr.	N
Structureel contact met stad/gemeente	0,280	64
Sterkte JH: de continuïteit, het jeugdhuis blijft steeds goed draaien	0,319	70
% budget naar: administratie, wetgeving	-0,283	59
Financiers beroepskrachten: de stad/gemeente	0,764	16
Beroepskrachten...		
<i>...ondersteunen de jongeren in hun ondernemerschap, eigen initiatiefname</i>	0,543	16
Reden geen beroepskrachten: de personeelskosten	0,409	28
Aantal vaste vrijwilligers	0,287	61
Rekruteren vrijwilligers: ze bieden zich uit eigen initiatief/spontaan aan	0,261	61
Dreigingen voor JH:		
<i>Nood aan beroepskrachten</i>	-0,365	61
<i>Infrastructurele problemen</i>	-0,288	60
<i>Moeizame samenwerking met organisaties/instellingen buiten het jeugdwerk</i>	-0,261	60
<i>Te weinig ondersteuning vanuit de jeugddienst</i>	-0,403	60
Relatie met de stad/gemeente:		
<i>Ons jeugdhuis krijgt voldoende financiële ondersteuning van de jeugddienst</i>	0,259	60
<i>Het botst tussen de behoeften van de jongeren en wat de stad/gemeente wil van ons jeugdhuis</i>	-0,260	60
<i>De jongeren worden betrokken in het bepalen van het jeugdbeleid van de stad/gemeente</i>	0,291	60
<i>Ons jeugdhuis wordt betrokken in het bepalen van de criteria voor subsidies</i>	0,336	60
<i>De regels die de stad/gemeente ons oplegt zijn dikwijls vaag en onduidelijk</i>	-0,314	60
Beschikbare ruimte: buitenruimte	0,309	55
Is de infrastructuur van je jeugdhuis op maat van je werking?	0,406	55
Onzekerheid behoud gebouw/ruimtes in de toekomst	-0,272	55
Op vlak van infrastructuur worden we goed ondersteund door de stad/gemeente	0,327	53
Regelmatig/structureel contact met:		
<i>Jeugddienst/-consulent</i>	0,290	61
<i>Organisaties voor cultuur</i>	0,397	58
<i>VZW ter ondersteuning van het jeugdhuis</i>	0,334	39
Samenwerking met: welzijnsorganisaties	0,308	61

2.1.4. Hoe verschillen jeugdhuisen naargelang hun sterktes?

In volgende correlatietabellen wordt nagegaan hoe jeugdhuisen die bepaalde sterktes in hun top 3 hebben staan, verschillen van jeugdhuisen bij wie dit niet het geval is⁵⁶.

a. Sfeer en groepsgevoel

Jeugdhuisen die sterk zijn in sfeer en groepsgevoel (Tabel 314) blijken meer 'gesloten' of op zichzelf gerichte jeugdhuisen te zijn, met name de jeugdhuisen waar de toog centraal staat, die moeilijker te bereiken zijn, een

⁵⁶ Opmerking: in de tabellen die volgen zijn er telkens negatieve correlaties tussen de bestudeerde sterkte en de andere sterktes van de jeugdhuisen. Dit hoeft niet te betekenen dat sterk zijn op één vlak sterktes op andere vlakken uitsluit, en zal eerder te wijten zijn aan de manier van vraagstelling. Er werd de jeugdhuisen immers gevraagd om een top 3 samen te stellen uit 8 sterktes, waarop de gekozen sterktes de waarde '1' (sterkte) werden toegekend, en alle niet gekozen sterktes de waarde '0' (geen sterkte); terwijl dit in werkelijkheid wellicht gradueler verloopt.

minder divers publiek bereiken, en vooral jongeren trekken uit de eigen stad of gemeente. Deze jeugdhuisen werken minder frequent samen met andere organisaties. Ze trekken minder bezoekers, maar ze komen doorgaans goed rond met het budget, zijn tevreden met de huidige infrastructuur, klagen niet over een tekort aan vrijwilligers, en ze werken minder vaak met beroepskrachten (waaraan ze doorgaans ook geen nood hebben). De nadruk ligt minder op activiteiten, op de mogelijkheid tot zelfontplooiing (experimenteren, bijleren) en op het opstarten van projecten.

Tabel 314 Correlaties met sfeer, groepsgevoel als sterkte

Sterkte: de sfeer, het groepsgevoel		
	Corr.	N
Beroepskracht aanwezig	-0,304	69
Bereik jongeren: ruimer dan stad/gemeente	-0,262	66
Sterktes JH:		
<i>Het activiteitsaanbod</i>	-0,325	69
<i>Ruimte voor experiment en leerprocessen</i>	-0,321	69
<i>Het bereik van diverse jongerengroepen</i>	-0,367	69
<i>De continuïteit, het jeugdhuis blijft steeds goed draaien</i>	-0,252	69
In het laatste werkingsjaar lukte het ons doorgaans om rond te komen	0,329	63
Projecten lopende:		
<i>Cultureel/artistisch project</i>	-0,555	18
<i>Project voor specifieke doelgroepen</i>	-0,564	18
Aantal beroepskrachten	-0,566	16
Aantal bezoekers op een activiteit	-0,292	63
% jongeren met een fysieke of mentale beperking	-0,305	58
Een heersende groep in het jeugdhuis houdt nieuwkomers weg	-0,384	61
Ons jeugdhuis is moeilijk te bereiken	0,296	61
Rekruteren vrijwilligers: via promotiekanalen van de stad/gemeente	-0,313	61
Dreigingen voor JH:		
<i>Tekort aan vrijwilligers</i>	-0,282	61
<i>Nood aan beroepskrachten</i>	-0,278	61
De jongeren worden betrokken in het bepalen van het jeugdbeleid van de stad/gemeente	0,285	60
Doel JH: de jongeren een plaats geven waar ze kunnen experimenteren, bijleren en zichzelf ontplooiën	-0,252	61
Veranderen/toevoegen aan infrastructuur indien budget: niets, onze infrastructuur volstaat	-0,432	53
We kunnen te allen tijde én zonder toestemming van externen ons jeugdhuis betreden	-0,308	54
In ons jeugdhuis staat de toeg centraal	0,318	54
Regelmatig/structureel contact met: welzijnsorganisaties	-0,419	55
Samenwerking met:		
<i>Andere jeugdwerkingen (bijv. jeugdbeweging)</i>	-0,267	60
<i>Welzijnsorganisaties (Bijzondere Jeugdzorg, OCMW, straathoekwerk,...)</i>	-0,400	60
<i>Organisaties voor cultuur</i>	-0,270	59

57 In andere analyses zien we ook dat jeugdhuisen in landelijke en bosrijke omgevingen vaker een sterk vrijwilligersteam in hun top 3 hebben staan (100%) dan jeugdhuisen die in een dorpskern of stadscentrum (35%) of daarbuiten (27%) liggen.

b. Vrijwilligersteam

Jeugdhuizen met een sterk vrijwilligersteam (Tabel 315) vinden we vaker terug in groene omgevingen⁵⁷. Niet verwonderlijk hechten ze meer belang aan het kunnen beschikken over een vergaderruimte. Wel opmerkelijk is dat in deze jeugdhuizen meer maatschappelijk gerichte doelen worden nagestreefd voor de jongeren: een goed functioneren in de maatschappij, en het tegengaan van overlast. Gemiddeld doen deze jeugdhuizen minder vaak beroep op professionele krachten, en als ze dat wel doen, blijven ze minder lang aan, en heeft de reden van aanwerving doorgaans minder te maken met een gebrek aan expertise, vaardigheden en kennis bij de vrijwilligers. De focus ligt minder sterk op het activiteitenaanbod en ook minder op het bieden van leer- en experimenteerruimte.

Tabel 315 Correlaties met een sterk vrijwilligersteam als sterkte

Sterkte: een sterk vrijwilligersteam		
	Corr.	N
Sterktes JH:		
<i>Ruimte voor experiment en leerprocessen</i>	-0,316	69
<i>Het activiteitenaanbod</i>	-0,329	69
Functies waarvoor beroepskrachten:		
<i>Educatief medewerker</i>	-0,548	14
<i>Administratief medewerker</i>	-0,577	14
<i>Logistiek-technisch medewerker</i>	-0,577	14
Hoeveel jaar blijven de beroepskrachten gemiddeld actief in jouw jeugdhuis?	-0,667	15
Beroepskrachten hebben bepaalde expertise, vaardigheden, kennis,... die de vrijwilligers niet hebben	-0,592	16
Drempels om nieuwe jongeren bij JH te betrekken:		
<i>Het beeld/de vooroordelen van de jongeren ten opzichte van ons jeugdhuis</i>	-0,326	60
<i>Ons jeugdhuis heeft onvoldoende tijd, middelen en/of medewerkers om meer jongeren te bereiken</i>	-0,278	61
Het botst tussen de behoeften van de jongeren en wat de stad/gemeente wil van ons JH	-0,297	60
Doelen voor JH:		
<i>Overlast door jongeren tegengaan</i>	0,302	61
<i>Jongeren beter laten functioneren in de maatschappij</i>	0,321	61
JH omgeven door: groen	0,431	56
Veranderen/toevoegen aan infrastructuur indien budget:		
<i>Vergaderruimte</i>	0,478	53
<i>Veranderen/toevoegen aan infrastructuur indien budget: inrichting van het jeugdhuis</i>	-0,364	53
Delen jullie je gebouw/ruimte met andere verenigingen?	-0,314	55
Het dak, de vloerconstructie en de muren van ons jeugdhuis zijn in goede staat	-0,273	54

c. Bereik diverse jongerengroepen

Jeugdhuizen die zich sterk achten in het bereiken van diverse jongerengroepen (Tabel 316) onderscheiden zich vooral door minder gunstige kenmerken. Vaker dan andere jeugdhuizen, zitten ze in een moeilijke financiële situatie, hebben ze een zwakke relatie met het stads- of gemeentebestuur (op tal van vlakken), en laat de infrastructuur te wensen over. Vaak zijn ze geen lid van Formaat of een andere overkoepelende organisatie. Deze jeugdhuizen scoren zichzelf lager wat betreft hun imago, en de sfeer in de groep.

Tabel 316 Correlaties met het bereik van diverse jongerengroepen als sterkte

Sterkte: het bereik van diverse jongerengroepen		
	Corr.	N
Lid van Formaat	-0,289	69
Sterktes JH:		
<i>Het imago</i>	-0,372	69
<i>De sfeer, het groepsgevoel</i>	-0,367	69
% budget van de federale overheid (Impulsfonds, RVA,...)	0,259	58
% budget naar infrastructuur, nutsvoorzieningen	0,272	59
In het laatste werkingsjaar...		
<i>...kostte het ons JH doorgaans veel energie om voldoende fondsen te werven</i>	0,346	63
<i>...lukte het ons JH doorgaans om rond te komen met het beschikbare budget</i>	-0,345	63
<i>...moesten we vaak een commercieel beleid voeren om rond te komen</i>	0,406	63
Relatie met de stad/gemeente:		
<i>Dreiging: zwakke relatie met het stads-/gemeentebestuur</i>	0,348	60
<i>De stad/gemeente is begaan met ons jeugdhuis</i>	-0,359	60
<i>Ons jeugdhuis krijgt voldoende financiële ondersteuning van de jeugddienst</i>	-0,502	60
<i>De jongeren worden betrokken in het bepalen van het lokale jeugdbeleid</i>	-0,255	60
Eigenaar van gebouw: het stads-/gemeentebestuur	-0,399	48
Is de infrastructuur van je jeugdhuis op maat van je werking?	-0,272	55
Situatie van het gebouw:		
<i>Ons jeugdhuis is voldoende geïsoleerd om tocht en vocht buiten te houden</i>	-0,281	54
<i>Ons jeugdhuis is toegankelijk voor rolstoelgebruikers</i>	-0,422	54
<i>Er werden voldoende maatregelen genomen tegen inbraak en vandalisme</i>	-0,385	54
Op vlak van infrastructuur worden we goed ondersteund door de stad/gemeente	-0,518	53
(Koepel)organisatie:		
<i>Geen</i>	0,269	61
<i>Formaat</i>	-0,269	61
Tevredenheid met ondersteuning vanuit (koepel)organisatie:	-0,424	56
Regelmatig/structureel contact met:		
<i>Jeugdraad</i>	-0,299	59
<i>Jeugddienst/-consulent</i>	-0,479	60
<i>Stads-/gemeentebestuur (bijv. Schepen van Jeugd, burgemeester)</i>	-0,273	58
<i>Onze koepelorganisatie (bijv. Formaat, Uit De Marge)</i>	-0,281	58
Samenwerking met jeugddienst	-0,452	60

d. Continuïteit

Jeugdhuisen waarvan de continuïteit een sterkte is (Tabel 317), financieren vaker zelf hun beroepskrachten (eerder dan de Vlaamse overheid dat doet). Een belangrijk doel voor hen is het tegengaan van overlast. Wellicht is het dus niet toevallig dat deze jeugdhuisen vaker gedragen worden door de buurt (en een groter deel van hun budget halen uit schenkingen van ouders, sympathisanten, sponsors, etc.), en een goede relatie hebben met het lokale bestuur (dat een eerder actieve rol opneemt ten aanzien van het jeugdhuis). Misschien ten gevolge hiervan, zijn ze ook vaker tevreden met de huidige infrastructuur. Deze jeugdhuisen beweren zich niet te richten tot een beperkte doelgroep

(maar rekruteren hun vrijwilligers toch vaker intern). Verder ligt de nadruk van deze jeugdhuisen meer op sport, en bevinden ze zich vaker tussen openbare voorzieningen. Tot slot zien we nog dat sterk zijn in het jeugdhuis draaiende te houden, soms haaks blijkt te staan op de sfeer en het groepsgevoel in het jeugdhuis, en de ruimte voor inspraak en participatie.

Tabel 317 Correlaties met continuïteit als sterkte

Sterkte: De continuïteit, het jeugdhuis blijft steeds goed draaien		
	Corr.	N
JH legt nadruk op sport	0,302	58
Sterktes JH:		
<i>De sfeer, het groepsgevoel</i>	-0,252	69
<i>Ruimte voor inspraak en participatie</i>	-0,310	69
% budget bestaande uit schenkingen van ouders, sympathisanten, sponsors,...	0,325	58
Financiers beroepskrachten:		
<i>Ons jeugdhuis</i>	0,516	16
<i>De Vlaamse overheid</i>	-0,618	16
Drempels om nieuwe jongeren bij JH te betrekken:		
<i>Ons aanbod richt zich op een beperkte (sub)doelgroep</i>	-0,268	61
<i>Onze locatie/infrastructuur is onaantrekkelijk</i>	-0,289	61
Rekruteren vrijwilligers: via promotiecampagnes van het jeugdhuis	-0,353	61
Selectiecriteria vrijwilligers:		
<i>Ervaring met de doelgroep van het jeugdhuis</i>	0,299	61
<i>Zelf vaste bezoeker van het jeugdhuis</i>	0,260	61
Dreiging voor JH: zwakke relatie met het stads-/gemeentebestuur	-0,360	60
Relatie met de buurt:		
<i>Ons jeugdhuis heeft een goed imago in de buurt</i>	0,272	60
<i>Het jeugdhuis wordt gedragen door de buurt</i>	0,329	60
Relatie met de stad/gemeente:		
<i>De stad/gemeente is begaan met ons jeugdhuis</i>	0,323	60
<i>Ons JH krijgt voldoende inhoudelijke ondersteuning van de jeugddienst</i>	0,263	60
<i>Ons JH wordt voldoende in de kijker gezet in publicaties van de stad/gemeente</i>	0,326	60
<i>Het botst tussen de behoeften van de jongeren en wat de stad/gemeente wil</i>	-0,297	60
Doelen voor JH: overlast door jongeren tegengaan	0,344	61
JH omgeven door: openbare voorzieningen (bibliotheek, cultureel centrum,...)	0,321	55
Veranderen/toevoegen aan infrastructuur indien budget:		
<i>Niets, onze infrastructuur volstaat</i>	0,281	53
<i>Ruimte voor multimedia</i>	0,271	53
Is de infrastructuur van je jeugdhuis op maat van je werking?	0,289	55
Situatie van het gebouw:		
<i>De elektriciteit in ons jeugdhuis is degelijk en veilig</i>	0,297	54
<i>Het dak, de vloerconstructie en de muren van ons jeugdhuis zijn in goede staat</i>	0,269	54
Regelmatig/structureel contact met stads-/gemeentebestuur	0,286	58

e. Imago

Jeugdhuisen met een sterk imago (Tabel 318) bereiken meer bezoekers (zowel op activiteiten als op instuifmomenten), en een groter aandeel meisjes.

Hun gebouwen (die ze vaker delen met andere verenigingen) verkeren doorgaans in goede staat (en vaker kunnen ze beschikken over een zaal die zich leent tot meerdere doeleinden). Meer concreet blijkt dat, naast een goed functioneren van het sanitair, het beter gesteld is met de isolatie van het gebouw – wat wellicht rechtstreeks bijdraagt tot het feit dat deze jeugdhuisen ook een beter imago in de buurt hebben (bijv. door een beperking van geluidsoverlast).

Verder worden ze beter ondersteund door de jeugddienst (zowel op inhoudelijk als financieel vlak), maar tegelijkertijd ervaren ze vaker problemen met te strakke subsidiecriteria en een tekort aan (financiële) middelen.

‘Meerwaarde’ (leerprocessen, inspraak en participatie) is geen sterkte, en de stem van de jongeren laten horen is geen belangrijk doel van deze jeugdhuisen, maar als er beroepskrachten tewerkgesteld zijn, zetten zij wel in op deze zaken.

Tabel 318 Correlaties met imago als sterkte

Sterkte: Het imago		
	Corr.	N
> 30% meisjes	0,282	63
Sterktes JH:		
<i>Ruimte voor experiment en leerprocessen</i>	-0,293	69
<i>Ruimte voor inspraak en participatie</i>	-0,248	69
% budget van de federale overheid (Impulsfonds, RVA,...)	0,290	58
Project lopende: andere	0,542	18
Beroepskrachten stimuleren inspraak van de jongeren	0,508	16
Aantal bezoekers		
<i>op een activiteit:</i>	0,430	63
<i>op een instuif-/ontmoetingsmoment:</i>	0,314	63
Dreigingen voor JH:		
<i>Tekort aan (financiële) middelen</i>	-0,342	60
<i>Te strakke criteria voor subsidies</i>	-0,286	60
Relatie met de stad/gemeente:		
<i>Ons JH krijgt voldoende inhoudelijke ondersteuning van de jeugddienst</i>	0,283	60
<i>Ons JH krijgt voldoende financiële ondersteuning van de jeugddienst</i>	0,267	60
Doelen voor JH: de stem van jongeren laten horen	-0,319	61
Beschikbare ruimtes: polyvalente zaal	0,298	54
Veranderen/toevoegen aan infrastructuur indien budget: isolatie	-0,311	53
Delen jullie je gebouw/ruimte met andere verenigingen?	0,305	55
Situatie van het gebouw:		
<i>De elektriciteit in ons JH is degelijk en veilig</i>	0,277	54
<i>De toiletten aan ons JH functioneren goed en zijn hygiënisch</i>	0,344	53
<i>Het dak, de vloerconstructie en de muren van ons JH zijn in goede staat</i>	0,296	54
<i>Ons JH is voldoende geïsoleerd om tocht en vocht buiten te houden</i>	0,297	54
Samenwerking met welzijnsorganisaties	-0,270	60

2.1.5. Doelen voor het jeugdhuis: vertonen jeugdhuizen die het belangrijk vinden om overlast tegen te gaan andere kenmerken?

Omdat de jeugdhuizen het meest verdeeld blijken te zijn over de mate waarin overlast tegengaan een belangrijk doel is, gingen we na hoe jeugdhuizen die dit doel nastreven verschillen van zij die dat niet doen (Tabel 319).

Het gaat hier onder andere om jeugdhuizen die sterk zijn op vlak van continuïteit en imago (en ook voldoende bezoekers en vrijwilligers trekken), maar minder op vlak van activiteiten aanbod (wat niet wegneemt dat ze veel nadruk leggen op sport). Verder werken ze vaker op structurele wijze samen met het lokale bestuur, onderhouden ze vaker structurele contacten met justitie en politie, en met de ouders van de jongeren, en zijn ze beter ingebed in het ruimere sociale weefsel.

De andere doelen waar deze jeugdhuizen meer belang aan hechten zijn ook eerder maatschappijgericht: het nastreven van een beter functioneren van de jongeren in de maatschappij, en de stem van de jongeren laten horen in de samenleving (hoewel ze met het jeugdhuis ook een plaats willen zijn waar de jongeren steeds terecht kunnen).

Tabel 319 Correlaties met overlast door jongeren tegengaan als doel

Belangrijk doel JH: overlast jongeren tegengaan		
	Corr.	N
Structurele samenwerking met stad/gemeente	0,363	61
JH legt nadruk op sport	0,366	50
Sterktes JH:		
<i>Het imago</i>	0,272	61
<i>Het activiteiten aanbod</i>	-0,380	61
<i>De continuïteit, het jeugdhuis blijft steeds goed draaien</i>	0,490	61
% van budget naar vorming	0,264	57
Financiers beroepskrachten: ons jeugdhuis	0,500	16
Beroepskrachten ontsluiten een breder netwerk rond het jeugdhuis	-0,542	16
Aantal bezoekers op een activiteit	0,253	61
Drempels nieuwe jongeren: kostprijs van sommige activiteiten	0,263	59
Rekruteren vrijwilligers via:		
<i>Promotiecampagnes van het jeugdhuis</i>	-0,302	60
<i>Promotiekanalen van de stad/gemeente</i>	-0,260	60
Selectiecriteria vrijwilligers: zelf vaste bezoeker van het jeugdhuis	0,369	60
Dreigingen voor JH:		
<i>Tekort aan vrijwilligers</i>	-0,324	60
<i>Dalend bezoekersaantal</i>	-0,325	60
<i>Een negatieve sfeer in het jeugdhuis</i>	-0,260	59
Belangrijke doelen voor JH:		
<i>De stem van jongeren laten horen</i>	0,301	61
<i>De jongeren een veilige plaats geven waar ze steeds terecht kunnen</i>	0,252	61
<i>Jongeren beter laten functioneren in de maatschappij</i>	0,256	61
JH omgeven door: recreatiegebied	0,266	55
Beschikbare ruimte: polyvalente zaal	0,286	54
Ons jeugdhuis is ingebed in het ruimere sociale weefsel	0,285	53

Regelmatig structureel contact met:		
<i>Ouders van de jongeren</i>	0,361	57
<i>Sportorganisaties</i>	0,277	56
<i>Justitie, politie</i>	0,373	56
<i>Lokale handelaars</i>	0,264	57

2.2. Samenstelling

2.2.1. De vrijwilligers

a. Wat is kenmerkend voor jeugdhuizen met veel vrijwilligers?

Jeugdhuizen met 15 of meer kernvrijwilligers onderscheiden zich op tal van vlakken (Tabel 320).

Ze draaien prima op enkel vrijwilligers (waarvan er voldoende zijn, zowel vaste als losse), maar hebben toch ook vaker een beroepskracht ter beschikking. Verder geven alle niet-geprofessionaliseerde jeugdhuizen met 15+ kernvrijwilligers aan dat een educatieve beroepskracht wel van pas zou komen, maar dan allerm minst om de vrijwilligers te ontlasten. Het gaat deze jeugdhuizen beter af op zowat alle sterktes (en zeker wat betreft het divers bereik en de continuïteit), op ongeveer alle aspecten van infrastructuur, en van de relatie met de buurt, het ruimere sociale weefsel en het lokale bestuur (actieve rol - ze onderhouden dan ook veel externe contacten en samenwerkingsverbanden). Ze ervaren dus weinig dreigingen voor het voortbestaan van hun werking.

Het zijn doorgaans grote en financieel gezonde jeugdhuizen, die kunnen rekenen op een stabiel bezoekersaantal, en eerder de nadruk leggen op instuif- en ontmoetingsmomenten dan op feest, concert en podium – ze zijn ook minder afhankelijk van inkomsten uit activiteiten. Ze klagen niet over concurrentie van andere vormen van vrijetijdsbesteding, en bezoekers die steeds minder snel tevreden zouden zijn (wellicht net door dit niet-consumptiegericht aanbod). Wel hebben ze vaker een cultureel of artistiek project lopende. Het belangrijkste doel voor deze jeugdhuizen is er een van meerwaarde bieden: zorgen voor een zinvolle tijdsbesteding voor de jongeren (en hen verantwoordelijkheid leren opnemen). Vormingen en workshops worden in grotere mate door het jeugdhuis zelf georganiseerd en betaald.

Tabel 320 Correlaties met 15 of meer vaste vrijwilligers

15 of meer vaste vrijwilligers		
	Corr.	N
Beroepskracht aanwezig	0,449	61
Nadruk op instuif/ontmoeting (vs. feest/podium)	0,344	61
Sterktes JH:		
<i>Ruimte voor experiment en leerprocessen</i>	0,304	60
<i>Ruimte voor inspraak en participatie</i>	0,256	61
<i>Het bereik van diverse jongerengroepen</i>	0,462	61
<i>De continuïteit, het jeugdhuis blijft steeds goed draaien</i>	0,408	61
<i>Het imago</i>	0,290	61
% budget van: inkomsten van activiteiten	-0,285	57
% budget naar:		
<i>Beroepskrachten?</i>	0,314	58
<i>Vorming?</i>	0,279	58
Project lopende: cultureel/artistiek project	0,537	17
Zou van pas komen: educatieve medewerker	1,000	7
Beroepskrachten: ontlasten de vrijwilligers	-0,842	7
Reden geen beroepskracht: ons jeugdhuis draait prima met vrijwilligers	0,485	26
Aantal bezoekers op een activiteit	0,292	61
% jongeren...		
<i>...in armoede</i>	0,342	58
<i>...uit het buitengewoon onderwijs</i>	0,266	58
<i>...jongeren uit het beroepsonderwijs</i>	0,276	58
Drempel nieuwe jongeren: onze locatie/infrastructuur is onaantrekkelijk	-0,374	61
Aantal losse vrijwilligers	0,299	61
Dreigingen voor JH:		
<i>Problemen met vrijwilligers (schaal)</i>	-0,447	60
<i>Dalend bezoekersaantal</i>	-0,422	60
<i>Concurrentie van andere vormen van vrijetijdsbesteding</i>	-0,337	60
<i>De bezoekers zijn steeds minder snel tevreden</i>	-0,392	60
<i>Infrastructurele problemen</i>	-0,296	60
<i>Tekort aan (financiële) middelen</i>	-0,285	60
<i>Administratieve overlast (bijv. vzw-wetgeving, geluidsnormen, Sabam, etc.)</i>	-0,320	60
<i>Te weinig ondersteuning vanuit de koepel/partnerorganisatie</i>	-0,285	60
Relatie met de buurt:		
<i>Het jeugdhuis wordt gedragen door de buurt</i>	0,443	60
<i>Ons jeugdhuis organiseert activiteiten met de buurt</i>	0,286	60
Relatie met de stad/gemeente (schaal)	0,421	52
Doelen JH:		
<i>De jongeren een zinvolle tijdsbesteding geven</i>	0,453	60
<i>De jongeren verantwoordelijkheid leren opnemen</i>	0,321	60
Hoe groot is de oppervlakte van het jeugdhuis?	0,394	54
Beschikbare ruimtes:		
<i>Instuif-/ontmoetingsruimte</i>	0,327	53
<i>Vergaderruimte</i>	0,287	53
<i>Secretariaat</i>	0,291	53
<i>Buitenruimte</i>	0,322	53

Veranderen/toevoegen indien budget: inrichting van het jeugdhuis	-0,409	53
Is de infrastructuur van je jeugdhuis op maat van je werking?	0,484	54
Situatie van gebouw/ruimtes:		
<i>In het algemeen zijn wij best tevreden over onze infrastructuur</i>	0,420	54
<i>Onze infrastructuur is ruim genoeg in verhouding tot het aantal bezoekers</i>	0,324	54
<i>De toiletten aan ons jeugdhuis functioneren goed en zijn hygiënisch</i>	0,349	53
<i>Het dak, de vloerconstructie en de muren van ons jeugdhuis zijn in goede staat</i>	0,271	54
<i>We beschikken over voldoende ruimte om ons materiaal op te bergen</i>	0,291	54
<i>Er werden voldoende maatregelen genomen tegen inbraak en vandalisme</i>	0,351	54
Ons jeugdhuis zet in op moderne technologie	0,468	54
Ons jeugdhuis is ingebed in het ruimere sociale weefsel	0,423	53
Tevredenheid ondersteuning (koepel)organisatie	0,293	55
Organiseert je jeugdhuis zelf vormingen/workshops?	0,339	60
Regelmatig/structureel contact met:		
<i>Jeugddienst/-consulent</i>	0,317	60
<i>Organisaties voor cultuur</i>	0,362	57
<i>Justitie, politie</i>	0,314	56
<i>Stads-/gemeentebestuur (bijv. Schepen van Jeugd, burgemeester)</i>	0,344	58
<i>Onze koepelorganisatie (bijv. Formaat, Uit De Marge)</i>	0,315	58
<i>VZW ter ondersteuning van het jeugdhuis</i>	0,424	38
<i>Lokale handelaars</i>	0,344	57
Samenwerking met:		
<i>Jeugddienst</i>	0,292	60
<i>Andere diensten van de stad/gemeente</i>	0,286	60
<i>Organisaties voor cultuur</i>	0,265	59

2.2.2. De beroepskrachten

a. Hoe verschilt het profiel van geprofessionaliseerde jeugdhuisen met dat van jeugdhuisen zonder beroepskrachten?

Ons vermoeden dat jeugdhuisen met beroepskrachten een ander profiel hebben dan de niet-geprofessionaliseerde jeugdhuisen, wordt bevestigd in Tabel 321.

Het zijn doorgaans oudere, maar grotere en modernere jeugdhuisen die niets ontbreken op vlak van infrastructuur (merk ook het sterke verband op met de beschikbaarheid van afzonderlijke ruimtes voor verschillende doeleinden). Op dit vlak worden ze goed ondersteund door het lokale bestuur, waardoor er maar een klein aandeel van het budget naar infrastructuur en nutsvoorzieningen hoeft te gaan. Het is wellicht door deze infrastructurale rijkdom dat ze een groter aandeel inkomsten uit verhuur halen, in tegenstelling tot inkomsten uit activiteiten. Het grootste deel van hun budget is echter afkomstig van de Vlaamse Overheid en de provincie.

Verder fungeren deze jeugdhuisen vaker als aanbieder van podia en concerten, hebben ze vaker projecten lopende (en meer bepaald culturele of artistieke projecten), en organiseren ze vaker zelf vormingen of workshops. Ze zijn vaker open, en trekken een groter aantal bezoekers, van diverse pluimage – het gaat hier niet enkel om laaggeschoolden, maar ook jongeren met een beperking. Desalniettemin krijgen ze vaker te kampen met een dominante groep die nieuwkomers uit het jeugdhuis weghoudt. De contacten en samenwerkingen beperken zich voornamelijk tot welzijnsorganisaties – met jeugdwerkingen in de buurt is er nauwelijks contact. Deze jeugdhuisen achten zichzelf sterk op vlak van de aangeboden ruimte voor experiment- en leerprocessen, maar veel minder op vlak van sfeer en groepsgevoel. Desondanks de concert- en podiumfunctie, en het feit dat deze jeugdhuisen zich vaker geïsoleerd voelen door de GAS-boetes, worden deze jeugdhuisen vaker ‘gedragen door de buurt’.

Tabel 321 Correlaties met werken met beroepskrachten

Werken met beroepskrachten		
	Corr.	N
Aantal jaar dat JH bestaat	0,393	68
JH legt nadruk op: concert/podium	0,249	63
Sterktes JH:		
<i>Ruimte voor experiment en leerprocessen</i>	0,367	69
<i>De sfeer, het groepsgevoel</i>	-0,304	69
% budget van:		
<i>Europa</i>	0,274	58
<i>de federale overheid</i>	0,274	58
<i>de Vlaamse overheid</i>	0,434	58
<i>de provincie</i>	0,365	58
<i>inkomsten van activiteiten</i>	-0,319	58
<i>inkomsten van verhuur</i>	0,341	58
% budget naar: infrastructuur, nutsvoorzieningen?	-0,357	59
JH heeft kortlopend project	0,285	63
Project lopende: cultureel/artistisch project	0,714	18
Aantal bezoekers op een activiteit	0,423	63
Aantal avonden open/week	0,426	63
% jongeren		
<i>uit het buitengewoon onderwijs:</i>	0,368	58
<i>uit het beroepsonderwijs:</i>	0,377	58
<i>met een fysieke of mentale beperking:</i>	0,391	58
Een heersende groep in het jeugdhuis houdt nieuwkomers weg	0,326	61
Rekruteren vrijwilligers:		
<i>Via promotiecampagnes van het jeugdhuis</i>	0,342	61
<i>Andere</i>	0,437	61
Selectiecriteria vrijwilligers: enthousiasme	-0,256	61
Dreiging voor JH: infrastructurele problemen	-0,347	60
Het jeugdhuis wordt gedragen door de buurt	0,324	60
We voelen ons gevisieerd door de GAS-boetes	0,362	59
Doel JH: de jongeren een zinvolle tijdsbesteding geven	0,272	61
Gebouw beschikbaar (vs. niet permanent/geen)	0,256	61
Hoe groot is de oppervlakte van het jeugdhuis?	0,458	55
Beschikbare ruimtes		
<i>Vergaderruimte</i>	0,461	55
<i>Secretariaat</i>	0,428	55
Veranderen/toevoegen aan infrastructuur indien budget: isolatie	-0,298	53
Is de infrastructuur van je jeugdhuis op maat van je werking?	0,353	55
Situatie gebouw/ruimtes:		
<i>Onze infrastructuur is ruim genoeg in verhouding tot het aantal bezoekers</i>	0,278	54
<i>De toiletten aan ons jeugdhuis functioneren goed en zijn hygiënisch</i>	0,387	53
<i>Ons jeugdhuis is toegankelijk voor rolstoelgebruikers</i>	0,330	54
Op vlak van infrastructuur worden we goed ondersteund door de stad/gemeente	0,307	53
Ons jeugdhuis zet in op moderne technologie	0,339	54
In ons jeugdhuis staat de toog centraal	-0,291	54
We hebben afzonderlijke ruimtes voor verschillende doeleinden	0,506	54

Organiseert je jeugdhuis zelf vormingen/workshops?	0,564	61
Regelmatig/structureel contact met:		
<i>Andere jeugdwerkingen in de buurt (bijv. jeugdbeweging)</i>	-0,318	61
<i>Welzijnsorganisaties (Bijzondere Jeugdzorg, OCMW, straathoekwerk,...)</i>	0,273	56
Samenwerking met: welzijnsorganisaties	0,391	61

b. Welke zaken typeren jeugdhuisen die geen beroepskrachten willen?

We gaan na hoe het profiel van jeugdhuisen die geen beroepskrachten wensen verschilt met dat van de rest (Tabel 322).

Het blijkt om meer 'traditionele' jeugdhuisen te gaan, waar de toog centraal staat, en niet ingezet wordt op duurzame energie en materialen (hoewel er een groter aandeel van het budget naar infrastructuur en nutsvoorzieningen gaat), en waar er minder aandacht geschonken wordt aan het activiteiten aanbod.

Er is doorgaans geen sprake van een dominante groep die nieuwe instroom verhindert, maar toch trekken deze jeugdhuisen een minder divers publiek aan (althans wat laaggeschoolde jongeren betreft). Vreemd genoeg worstelen deze jeugdhuisen, die menen prima op vrijwilligers te draaien, en vaker vrijwilligers selecteren op enthousiasme, toch vaker met een gebrek aan inspanningen door de vrijwilligers – wat niet wegneemt dat het goed zit met de communicatie tussen de raad van de bestuur en de vrijwilligerskern, en de begeleiding en vorming van vrijwilligers. Ook zouden deze jeugdhuisen vaker betrokken worden in het bepalen van het lokale jeugd beleid, en voldoende ondersteuning vanuit de jeugddienst ontvangen. Door de buurt worden deze jeugdhuisen minder op handen gedragen.

Tabel 322 Correlaties met geen beroepskrachten hebben, en dat ook niet willen

Jeugdhuisen zonder beroepskrachten, en die dat ook niet willen		
	Corr.	N
Sterkte JH: het activiteiten aanbod	-0,249	64
% budget van de provincie	-0,275	58
% budget naar: infrastructuur, nutsvoorzieningen?	0,435	59
% jongeren uit het buitengewoon onderwijs	-0,274	58
Drempel nieuwe jongeren: een heersende groep in het jeugdhuis houdt nieuwkomers weg	-0,290	61
Selectiecriteria vrijwilligers: enthousiasme	0,329	61
Dreigingen voor JH:		
<i>Vrijwilligers spannen zich te weinig in</i>	0,273	61
<i>Onvoldoende begeleiding/vorming van de vrijwilligers/beroepskrachten</i>	-0,264	60
<i>Gebrekkige communicatie tussen de raad van bestuur, de vrijwilligerskern</i>	-0,313	60
<i>Te weinig ondersteuning vanuit de jeugddienst</i>	-0,285	60
Het jeugdhuis wordt gedragen door de buurt	-0,361	60
De jongeren worden betrokken in het bepalen van het jeugd beleid van de stad/gemeente	0,301	60
Ons jeugdhuis zet in op duurzame energie en materialen	-0,313	54
In ons jeugdhuis staat de toog centraal	0,323	54

2.2.3. De bezoekers

a. Welke jeugdhuiskenmerken zijn gelinkt aan het aantal bezoekers dat een jeugdhuis bereikt?

Het aantal bezoekers op een activiteit hangt samen met tal van andere jeugdhuiskenmerken (Tabel 323). Jeugdhuisen trekken meer bezoekers op een activiteit naarmate ze het infrastructureel beter doen: een groot gebouw, waarbij ingezet wordt op moderne technologie, met verschillende ruimtes voor afzonderlijke doeleinden (zoals een vergaderruimte, en een fuif- of concertzaal), en waar over het algemeen weinig aan schort of ontbreekt. Deze

jeugdhuizen staan financieel sterker, en beschikken vaker over een beroepskracht (en een groter aandeel van het budget gaat naar vorming). De meerwaarde van beroepskrachten zien ze echter niet in vernieuwing (andere kijk, nieuwe dynamiek). Jeugdhuizen met grote aantallen bezoekers op activiteiten, en die geen beroepskrachten hebben maar dat wel zouden willen, hopen vooral dat toekomstige beroepskrachten de kwaliteit van het aanbod zullen optrekken. Dergelijke jeugdhuizen zeggen vooral uit te blinken op vlak van imago en continuïteit – de relatie en de verwevenheid met de buurt is dan ook sterker – maar minder op vlak van sfeer en groepsgevoel. Ze onderhouden vaker contacten met justitie en politie, en werken soms ook samen met andere lokale diensten. Typisch voor deze jeugdhuizen is dat ze een groter aandeel meisjes bereiken, en dat ze ook jongeren weten te trekken buiten de eigen stad of gemeente. Het rekruteren van hun vrijwilligers verloopt vaker via het onderwijs. Ze hebben dikwijls een cultureel of artistiek project lopende, en werken dan ook vaker samen met organisaties voor cultuur.

Tabel 323 Correlaties met aantal bezoekers op een activiteit

Aantal bezoekers op een activiteit		
	Corr.	N
Beroepskracht aanwezig	0,423	63
Bereik jongeren: ruimer dan stad/gemeente	0,289	63
Sterktes JH		
<i>Ruimte voor experiment en leerprocessen</i>	0,262	62
<i>De continuïteit, het jeugdhuis blijft steeds goed draaien</i>	0,403	63
<i>Het imago</i>	0,491	63
<i>De sfeer, het groepsgevoel</i>	-0,292	63
Aandeel budget naar: vorming	0,312	58
Project lopende: cultureel/artistiek project	0,538	18
Beroepskrachten...		
<i>...zorgen voor een andere kijk/perspectief in het jeugdhuis</i>	-0,511	16
<i>...houden ons wakker, brengen extra dynamiek in het jeugdhuis</i>	-0,563	16
<i>...trekken de kwaliteit van ons aanbod op (toekomst)</i>	0,760	7
% meisjes:	0,408	58
Drempels nieuwe jongeren: heersende groep in JH	0,265	61
Rekruteren vrijwilligers: via scholen, hogescholen en universiteiten	0,287	61
Dreigingen voor JH:		
<i>Infrastructurele problemen</i>	-0,395	60
<i>Tekort aan (financiële) middelen</i>	-0,452	60
<i>Versnippering van financieringsbronnen</i>	-0,334	60
Relatie met de buurt:		
<i>Ons jeugdhuis heeft een goed imago in de buurt</i>	0,277	60
<i>Het jeugdhuis wordt gedragen door de buurt</i>	0,331	60
Oppervlakte JH	0,475	55
Beschikbare ruimtes:		
<i>Vergaderruimte</i>	0,314	54
<i>Fuif-/concertzaal</i>	0,291	54
<i>Andere</i>	0,349	54
Veranderen/toevoegen aan infrastructuur indien budget:		
<i>Niets, onze infrastructuur volstaat</i>	0,302	53
<i>Isolatie</i>	-0,275	53
Situatie van gebouw/ruimtes:		
<i>In het algemeen zijn wij best tevreden over onze infrastructuur</i>	0,285	54
<i>Er werden voldoende maatregelen genomen tegen inbraak en vandalisme</i>	0,287	54
Ons jeugdhuis zet in op moderne technologie	0,342	54
We hebben afzonderlijke ruimtes voor verschillende doeleinden	0,312	54

Ons jeugdhuis is ingebed in het ruimere sociale weefsel	0,323	53
Regelmatig/structureel contact met:		
<i>Justitie, politie</i>	0,324	56
<i>Bedrijven (bijv. Red Bull, Aiki)</i>	0,295	53
Samenwerking met:		
<i>Andere diensten van de stad/gemeente</i>	0,263	60
<i>Organisaties voor cultuur</i>	0,330	59

Het gemiddeld aantal bezoekers op een instuif- of ontmoetingsmoment zegt minder over de andere kenmerken van een jeugdhuis (Tabel 324). In jeugdhuizen die veel bezoekers trekken op openingsmomenten heerst wel eveneens meer tevredenheid over de (vaak gedeelde) infrastructuur, en ook op vlak van budget zijn er weinig klachten. We vinden verder ook een positieve samenhang met het imago, en bijkomend met de aanwezigheid van een sterke ploeg vrijwilligers (die overigens vaker intern gerekruteerd worden). De sfeer in het jeugdhuis is zelden problematisch, en de kwaliteit van het aanbod evenmin. De relatie met de buurt is niet duidelijk, maar wel vinden deze jeugdhuizen vaker dat ze te veel toegevingen moeten doen aan de buurt. Er is frequent contact met het lokale bestuur, en nog vaker met justitie en politie. Het bereiken van een groter aandeel meisjes is eveneens kenmerkend.

Tabel 324 Correlaties met aantal bezoekers op een instuif-/ontmoetingsmoment

Aantal bezoekers op een instuif-/ontmoetingsmoment		
	Corr.	N
> 30% meisjes	0,353	61
Sterktes JH:		
<i>Een sterk vrijwilligersteam</i>	0,298	63
<i>Het imago</i>	0,502	63
Werken met beroepskrachten is een grote tijdsinvestering voor het JHbestuur	-0,544	16
Selectiecriteria vrijwilligers: zelf vaste bezoeker van het jeugdhuis	0,307	61
Dreigingen voor JH:		
<i>Dalend bezoekersaantal</i>	-0,272	60
<i>De kwaliteit van het aanbod kan beter</i>	-0,259	60
<i>Een negatieve sfeer in het jeugdhuis</i>	-0,287	59
<i>Tekort aan (financiële) middelen</i>	-0,268	60
We moeten te veel toegevingen doen aan de buurt	0,295	60
Ons jeugdhuis krijgt regelmatig bezoek van iemand van de stad/gemeente	0,275	60
Delen jullie je gebouw/ruimte met andere verenigingen?	0,293	55
In het algemeen zijn wij best tevreden over onze infrastructuur	0,344	54
Regelmatig/structureel contact met justitie/politie	0,392	56

b. Welke kenmerken vertonen jeugdhuizen die meer meisjes bereiken?

In Tabel 325 gaan we na wat de kenmerken zijn van jeugdhuizen die meer dan 30% meisjes bereiken. Het blijkt om jeugdhuizen te gaan die financieel sterk staan, veel bezoekers trekken (die vaker intern doorgroeien tot vrijwilliger), een goede infrastructuur hebben (ecologisch verantwoord, en veilig op vlak van inbraak, elektriciteit en brand), beter ingebed zijn in het ruimere sociale weefsel en een goed imago hebben, vaker contact hebben met de jeugddienst, en een groter aandeel inkomsten uit activiteiten halen. Jeugdhuizen die zich sterk achten in 'meerwaarde' trekken echter minder meisjes (nadruk op experiment, leerprocessen, zelfontplooiing, zinvolle tijdsbesteding).

Om terug te komen op de link met het bezoekersaantal, zien we ook dat een groter aandeel meisjes negatief geassocieerd is met een 'dalend bezoekersaantal' als bedreiging.

Tabel 325 Correlaties met meer dan 30% meisjes (schatting verantwoordelijken)

Meer dan 30% meisjes		
	Corr.	N
Sterktes:		
<i>Ruimte voor experiment en leerprocessen</i>	-0.277	66
<i>Het imago</i>	0.280	66
% inkomsten van activiteiten	0.263	59
In het laatste werkingsjaar...		
<i>...kostte het ons jeugdhuis doorgaans veel energie om voldoende fondsen te werven</i>	-0.262	63
<i>...lukte het ons jeugdhuis doorgaans om rond te komen met het beschikbare budget</i>	0.280	63
Hoeveel jaar blijven de beroepskrachten gemiddeld actief in jouw jeugdhuis?	-0.680	14
Reden geen beroepskracht: We vinden er niet voldoende middelen voor	-0.745	8
Aantal bezoekers		
<i>Op een activiteit:</i>	0.346	64
<i>Op een instuif-/ontmoetingsmoment:</i>	0.373	64
We voorzien specifieke activiteiten voor specifieke doelgroepen	-0.253	63
Rekruteren vrijwilligers: via promotiecampagnes van het jeugdhuis	-0.257	63
Selectiecriteria vrijwilligers: zelf vaste bezoeker van het jeugdhuis	0.361	63
Dreigingen voor JH:		
<i>Dalend bezoekersaantal</i>	-0.308	62
<i>Infrastructurele problemen</i>	-0.326	62
<i>Tekort aan (financiële) middelen</i>	-0.501	62
<i>Versnippering van financieringsbronnen</i>	-0.582	62
Doelen voor JH:		
<i>De jongeren een zinvolle tijdsbesteding geven</i>	-0.282	63
<i>De jongeren een plaats geven waar ze kunnen experimenteren, bijleren en zichzelf ontplooien</i>	-0.329	63
Situatie gebouw/ruimtes:		
<i>De elektriciteit in ons jeugdhuis is degelijk en veilig</i>	0.298	56
<i>Ons jeugdhuis is in orde met de brandveiligheid</i>	0.288	55
<i>Er werden voldoende maatregelen genomen tegen inbraak en vandalisme</i>	0.306	56
<i>We slagen er in spaarzaam om te springen met water en energie</i>	0.324	56
Ons jeugdhuis is ingebed in het ruimere sociale weefsel	0.299	55
Regelmatig/structureel contact met: jeugddienst/-consulent	0.251	63

2.3. Financiering

2.3.1. Wat kenmerkt financieel gezonde jeugdhuizen?

We gaan na welke jeugdhuizen het zijn die al dan niet financieel gezond zijn (Tabel 326). Het blijkt in de eerste plaats te gaan om jeugdhuizen die een goede relatie hebben met het lokale bestuur (en de buurt), en dan vooral wat financiële en infrastructurele ondersteuning betreft. Het is dan ook niet verwonderlijk dat deze jeugdhuizen beter scoren op zowat alle aspecten van huisvesting. Verder voelen ze zich ook minder bedreigd door problemen met de motivatie van vrijwilligers en bezoekers. Toch zien we dat de jongeren minder centraal worden gesteld op een aantal vlakken: deze jeugdhuizen vinden het doorgaans minder belangrijke doelen om de stem van de jongeren te laten horen, en hen een plaats te bieden om zichzelf te verwezenlijken, en ze doen minder moeite om een divers publiek aan te spreken (hoewel ze een groter aandeel meisjes bereiken).

Tabel 326 Correlaties met financiële rust (schaal)

Financiële rust schaal ⁵⁸		
	Corr.	N
Sterktes JH:		
<i>Het imago</i>	0,297	63
<i>De sfeer, het groepsgevoel</i>	0,248	63
<i>Het bereik van diverse jongerengroepen</i>	-0,448	63
Aandeel budget naar:		
<i>Werkingsmiddelen (activiteiten, etc.)?</i>	0,311	59
<i>Infrastructuur, nutsvoorzieningen?</i>	-0,359	59
<i>Vorming?</i>	0,303	59
<i>Administratie, wetgeving (Sabam, voedselagentschap, verzekering, etc.)?</i>	-0,290	59
% van budget projectmatig	0,503	16
% meisjes	0,340	57
Bij het werven van nieuwe jongeren streven we actief naar een zo divers mogelijk publiek	-0,439	61
Dreigingen voor JH:		
<i>Problemen met vrijwilligers (schaal)</i>	-0,475	61
<i>Dalend bezoekersaantal</i>	-0,296	59
<i>De bezoekers zijn steeds minder snel tevreden</i>	-0,309	59
<i>Infrastructurele problemen</i>	-0,511	59
<i>Tekort aan (financiële) middelen</i>	-0,648	59
<i>Versnippering van financieringsbronnen</i>	-0,508	59
<i>Te strakke criteria voor subsidies</i>	-0,445	59
<i>Administratieve overlast (bijv. vzw-wetgeving, geluidsnormen, Sabam, etc.)</i>	-0,335	59
<i>Moeilijke relatie met de buurt</i>	-0,316	59
<i>Zwakke relatie met het stads-/gemeentebestuur</i>	-0,436	59
Relatie met de buurt:		
<i>De buurtbewoners geven ons jeugdhuis de schuld van alle overlast</i>	-0,292	58
<i>We moeten te veel toegevingen doen aan de buurt</i>	-0,337	59
<i>Ons jeugdhuis organiseert activiteiten met de buurt</i>	0,263	59
Relatie met de stad/gemeente:		
<i>De stad/gemeente is begaan met ons jeugdhuis</i>	0,330	59
<i>Ons jeugdhuis krijgt voldoende financiële ondersteuning van de jeugddienst</i>	0,591	59
Doelen voor het JH:		
<i>De stem van jongeren laten horen</i>	-0,303	60
<i>De jongeren een plaats geven waar ze kunnen experimenteren, bijleren en zichzelf ontplooien</i>	-0,329	60
Veranderen/toevoegen aan infrastructuur indien budget: isolatie	-0,376	52
Is de infrastructuur van je jeugdhuis op maat van je werking?	0,485	54
Leven jullie in onzekerheid of jullie het gebouw/de ruimtes in de toekomst nog kunnen blijven behouden?	-0,306	54
Situatie van gebouw/ruimtes (schaal)	0,629	54
Op vlak van infrastructuur worden we goed ondersteund door de stad/gemeente	0,562	52
Ons jeugdhuis zet in op moderne technologie	0,390	53
We betrekken een opvallende, goed zichtbare plek	0,298	53
Regelmatig/structureel contact met jeugddienst/-consulent	0,318	59

58 De schaal van 'financiële rust' bestaat uit de optelsom van de scores op drie stellingen (1=helemaal niet akkoord; 5=helemaal akkoord): in het laatste werkingsjaar...
 1) ...kostte het ons jeugdhuis doorgaans veel energie om voldoende fondsen te werven, 2) ...lukte het ons jeugdhuis doorgaans om rond te komen met het beschikbare budget, 3) ...moesten we vaak een commercieel beleid voeren om rond te komen (omgekeerd gecodeerd).

2.3.2. Welke jeugthuizen zijn financieel afhankelijker van de stad of gemeente?

Jeugthuizen die meer dan een vijfde van hun budget vanuit het lokale bestuur bekomen (Tabel 327) halen heel wat minder inkomsten uit activiteiten. Ze hebben zelden een logistiek-technisch medewerker in dienst, en waarderen beroepskrachten (indien aanwezig) voornamelijk om hun trekkende functie (het jeugdhuis wakker houden). Niet verwonderlijk is de relatie met het stads- of gemeentebestuur beter (hoewel er minder contact is met de jeugdraad), en dat geldt ook voor de relatie met de buurt, en de samenwerking met organisaties of instellingen buiten het jeugdwerk. Ook wordt hun gebouw vaker gedeeld met andere verenigingen. Wat de actoren binnen het jeugdhuis betreft, zouden er weinig problemen zijn met het verloop van vrijwilligers, is het tegengaan van overlast minder vaak een doelstelling van het jeugdhuis, maar wordt de instroom van nieuwe jongeren vaker ingeperkt doordat het aanbod van het jeugdhuis zich zou richten op een beperkte doelgroep.

Tabel 327 Correlaties met 20% of meer van budget afkomstig van stad/gemeente

20% of meer van budget afkomstig van stad/gemeente		
	Corr.	N
% inkomsten van activiteiten	-0,434	61
Logistiek-technisch medewerker	-0,633	11
Beroepskrachten ...houden ons wakker, brengen extra dynamiek in het jeugdhuis	0,626	12
Ons aanbod richt zich op een beperkte (sub)doelgroep	0,339	60
Dreigingen voor JH:		
<i>Verloop van vrijwilligers</i>	-0,296	59
<i>Moeizame samenwerking met organisaties/instellingen buiten het jeugdwerk</i>	-0,429	59
<i>Moeilijke relatie met de buurt</i>	-0,258	59
<i>Zwakke relatie met het stads-/gemeentebestuur</i>	-0,313	59
Ons jeugdhuis heeft een goed imago in de buurt	0,282	59
Doel JH: overlast door jongeren tegengaan	-0,259	59
Delen jullie je gebouw/ruimte met andere verenigingen?	0,305	54
Regelmatig/structureel contact met: jeugdraad	-0,291	58

2.4. Infrastructuur

2.4.1. Vertonen jeugthuizen andere kenmerken naarmate ze groter zijn?

Jeugthuizen variëren sterk qua oppervlakte. Daarom gaan we na hoe dit kenmerk samenhangt met de andere kenmerken van de jeugthuizen (Tabel 328). Niet verwonderlijk scoren jeugthuizen, naargelang ze groter zijn, sterker op infrastructuur en andere indicatoren van ruimte, en trekken ze meer bezoekers en vrijwilligers (die op hun beurt nieuwe vrijwilligers aanbrengen), waarvoor ook meer openingsavonden worden aangeboden. Grote jeugthuizen bestaan al langer, en zouden een grotere continuïteit kennen. Ze werken vaker met (meerdere) beroepskrachten, hebben een breder netwerk (contact/samenwerking met bedrijven, koepelorganisaties, diensten van de stad/gemeente, en het ruimere sociale weefsel), maar voelen zich ook vaker geïsoleerd door de GAS-wet. Deze jeugthuizen leggen meer nadruk op expressie, achten zichzelf sterker in het bieden van ruimte voor experiment en leerprocessen, hebben vaker culturele of artistieke projecten lopende, organiseren meer eigen vormingen of workshops, en voorzien vaker activiteiten voor specifieke doelgroepen. Grote, geprofessionaliseerde jeugthuizen vinden allerminst dat beroepskrachten afbreuk doen aan het spontane karakter van het jeugdhuis.

Tabel 328 Correlaties met oppervlakte jeugdhuis

Oppervlakte JH		
	Corr.	N
Beroepskracht aanwezig	0,458	55
Aantal jaar dat JH bestaat	0,340	53
JH legt nadruk op: expressie (toneel, dans, workshops, etc.)	0,300	48
Sterktes JH:		
<i>Ruimte voor experiment en leerprocessen</i>	0,399	54
<i>De continuïteit, het jeugdhuis blijft steeds goed draaien</i>	0,296	55
% budget van: inkomsten van verhuur	0,281	51
% budget naar:		
<i>Beroepskrachten</i>	0,406	51
<i>Werkingsmiddelen (activiteiten, etc.)</i>	-0,434	51
Project lopende: cultureel/artistisch project	0,696	15
Werken met beroepskrachten ...doet soms afbreuk aan het spontane karakter van het JH	-0,509	16
Reden geen beroepskrachten: andere	0,411	24
Aantal bezoekers op een activiteit	0,475	55
Aantal avonden open/week	0,289	54
We voorzien specifieke activiteiten voor specifieke doelgroepen	0,302	54
Onze locatie/infrastructuur is onaantrekkelijk	-0,444	54
Aantal vaste vrijwilligers	0,281	54
Aantal losse vrijwilligers	0,348	54
Rekruteren vrijwilligers: via vrienden, kennissen, familie,... van bestaande vrijwilligers	0,276	54
Dreiging voor JH: infrastructurele problemen	-0,393	54
We voelen ons gevisieerd door de GAS-boetes	0,299	53
JH omgeven door: woningen	0,326	55
Beschikbare ruimtes:		
<i>Vergaderruimte</i>	0,537	54
<i>Fuif-/concertzaal</i>	0,413	54
<i>Secretariaat</i>	0,402	54
<i>Andere</i>	0,307	54
Is de infrastructuur van je jeugdhuis op maat van je werking?	0,390	55
Situatie gebouw/ruimtes (schaal)	0,385	55
De jongeren worden betrokken bij het (ver)bouwen en inrichten	0,342	54
We betrekken een opvallende, goed zichtbare plek	0,376	54
We hebben een goed bereikbare en toegankelijke locatie	0,289	53
Ons jeugdhuis is ingebed in het ruimere sociale weefsel	0,348	53
Tevredenheid (koepel)organisatie	0,345	51
Organiseert je jeugdhuis zelf vormingen/workshops?	0,291	55
Regelmatig/structureel contact met: bedrijven (bijv. Red Bull, Aiki)	0,467	47
Samenwerking met: andere diensten van de stad/gemeente	0,300	54

We gingen ook nog na welke jeugdhuiskenmerken samenhangen met het kunnen beschikken over meer dan drie afzonderlijke ruimtes voor verschillende doeleinden (niet in tabel). Niet verwonderlijk levert dit resultaten op die gelijkaardig zijn aan die van vorige analyse (oppervlakte jeugdhuis). Bijkomstig is wel dat jeugdhuizen met meer afzonderlijke ruimtes zichzelf sterker achten in het bereiken van een divers publiek – waar ze ook daadwerkelijk in slagen (zeker wat jongeren in armoede en jongeren uit het buitengewoon of beroepszonderwijs betreft) – en vaker

samenwerken met welzijnsorganisaties (en culturele organisaties). Deze jeugdhuizen achten zich sterker in het bieden van 'meerwaarde' (inspraak en participatie stimuleren, de jongeren verantwoordelijkheid leren opnemen, en ze een zinvolle tijdsbesteding geven) maar vinden het ook een belangrijk doel om de jongeren een veilige plaats te geven waar ze steeds terecht kunnen. De relatie met de buurt is ook beter.

2.4.2. Vertonen jeugdhuizen andere kenmerken naarmate ze infrastructureel gezonder zijn?

De situatie waarin het gebouw of de ruimtes van de jeugdhuizen verkeert hangt sterk samen vele andere jeugdhuiskenmerken (niet in tabel). Infrastructureel gezonde jeugdhuizen werken vaker met beroepskrachten, hebben minder financiële zorgen, en worden sterker ondersteund door het lokale bestuur (en de overkoepelende organisatie), waar ze ook een betere relatie mee hebben. Ze hebben meer het imago mee, hebben een betere relatie met de buurt en zijn er ook sterker mee verweven. Deze jeugdhuizen kennen een grotere continuïteit, en kunnen rekenen op meer (en meer gemotiveerde) vrijwilligers en bezoekers. Op vlak van diversiteit doen ze het minder goed, maar wel hebben ze vaker een project lopende dat gericht is op specifieke doelgroepen. Er worden ook meer meisjes bereikt.

We gingen ook nog na of jeugdhuizen, die antwoorden dat hun jeugdhuis op maat van de werking is, significant anders reageren op de overige vragen (niet in tabel). Dit levert een beeld op dat gelijkaardig is met vorige analyse over de infrastructurale gezondheid. Bijkomend is wel dat deze jeugdhuizen eerder gericht zijn op instuif-/en ontmoetingsmomenten dan op feest en podium (en de inkomsten uit activiteiten dus kleiner zijn), en dat ze zich vaker tot doel stellen om de jongeren een veilige plaats te bieden waar ze steeds terecht kunnen. Er is zelden een negatieve sfeer in deze jeugdhuizen, maar ze krijgen vaker te kampen met een heersende groep die nieuwkomers weert.

2.5. Dreigingen

2.5.1. Interne dreigingen: wat kenmerkt jeugdhuizen met vrijwilligersproblemen?

In Tabel 329 trachten we een beeld te schetsen van de jeugdhuizen die problemen met vrijwilligers melden. Deze problemen blijken zich vaker voor te doen in jeugdhuizen die de nadruk leggen op concert en podium, en in jeugdhuizen die werken met (educatieve) beroepskrachten (die langer aanblijven, en gewaardeerd worden omdat ze het jeugdhuis 'wakker' houden – dus om een trekkende eerder dan een ondersteunende functie), of jeugdhuizen die geen beroepskrachten tewerkstellen maar dat wel zouden willen.

Deze jeugdhuizen krijgen vaker te maken met tal van andere problemen, die in de eerste plaats financieel en infrastructureel van aard zijn, maar ook betrekking hebben op de relatie met de gemeente (en met de buurt, althans in mindere mate). Het aandeel tijd en budget dat naar administratie gaat is groter.

Niet verwonderlijk kennen jeugdhuizen met vrijwilligersproblemen minder continuïteit, is er vaker sprake van een dominante groep die verhindert dat nieuwe jongeren het jeugdhuis vervoegen, een daling in het aantal bezoekers (en in hun tevredenheid, samen met een negatieve sfeer in het jeugdhuis), en een gebrek aan ruimte voor inspraak en participatie. Opvallend is dat bij het rekruteren van vrijwilligers vaker naar de interesses van vaste bezoekers gekeken worden (interne criteria), eerder dan naar competenties, en dat een kleiner aandeel van het budget aan vorming wordt besteed.

Tot slot zien we nog dat er meer problemen zijn met vrijwilligers in jeugdhuizen die al langer bestaan, en in jeugdhuizen die invloed ondervinden van het delen van de infrastructuur (niet in tabel).

Tabel 329 Correlaties met problemen met vrijwilligers (schaal)

Problemen met vrijwilligers (schaal)		
	Corr.	N
JH legt nadruk op concert/podium	0,357	53
Sterktes JH:		
<i>Ruimte voor inspraak en participatie</i>	-0,282	59

<i>Een sterk vrijwilligersteam</i>	-0,506	59
<i>De continuïteit, het jeugdhuis blijft steeds goed draaien</i>	-0,264	59
<i>Het imago</i>	-0,310	59
<i>De sfeer, het groepsgevoel</i>	-0,259	59
% budget naar:		
<i>Werkingsmiddelen (activiteiten, etc.)?</i>	-0,337	56
<i>Vorming?</i>	-0,377	56
<i>Administratie, wetgeving (Sabam, voedselagentschap, verzekering, etc.)?</i>	0,329	56
In het laatste werkingsjaar...		
<i>...lukte het ons jeugdhuis doorgaans om rond te komen met het beschikbare budget</i>	-0,537	58
<i>...moesten we vaak een commercieel beleid voeren om rond te komen</i>	0,393	58
<i>Project lopende: sportief project</i>	-0,661	16
<i>Educatief medewerker aanwezig</i>	0,672	13
<i>Hoeveel jaar blijven de beroepskrachten gemiddeld actief in jouw jeugdhuis?</i>	0,538	14
<i>Beroepskrachten houden ons wakker, brengen extra dynamiek in het jeugdhuis</i>	0,517	15
<i>Werken met beroepskrachten neemt een grote hap uit ons budget weg</i>	0,515	15
Drempels nieuwe jongeren:		
<i>Een heersende groep in het jeugdhuis houdt nieuwkomers weg</i>	0,265	59
<i>Ons jeugdhuis heeft onvoldoende resources om meer jongeren te bereiken</i>	0,372	59
Aantal		
<i>Vaste vrijwilligers</i>	-0,470	59
<i>Losse vrijwilligers</i>	-0,299	59
<i>Rekruteren vrijwilligers: we spreken vaste bezoekers aan op hun interesses</i>	0,264	59
<i>Selectiecriteria vrijwilligers: competenties</i>	-0,289	59
Dreigingen voor JH:		
<i>Nood aan beroepskrachten</i>	0,333	59
<i>Onvoldoende begeleiding/vorming van de vrijwilligers/beroepskrachten</i>	0,302	59
<i>Dalend bezoekersaantal</i>	0,325	59
<i>De bezoekers zijn steeds minder snel tevreden</i>	0,333	59
<i>Een negatieve sfeer in het jeugdhuis</i>	0,316	58
<i>Versnippering van financieringsbronnen</i>	0,291	59
<i>Administratieve overlast (bijv. vzw-wetgeving, geluidsnormen, Sabam, etc.)</i>	0,405	59
<i>Moeilijke relatie met de buurt</i>	0,330	59
<i>Zwakke relatie met het stads-/gemeentebestuur</i>	0,287	59
<i>Het jeugdhuis wordt gedragen door de buurt</i>	-0,313	59
Relatie met de stad/gemeente		
<i>Ons jeugdhuis krijgt regelmatig bezoek van iemand van de stad/gemeente</i>	-0,313	59
<i>Ons jeugdhuis krijgt voldoende inhoudelijke ondersteuning van de jeugddienst</i>	-0,256	59
<i>Ons jeugdhuis wordt voldoende betrokken bij evenementen van de stad/gemeente</i>	-0,315	59
<i>Is de infrastructuur van je jeugdhuis op maat van je werking?</i>	-0,327	54
<i>Onzekerheid behoud gebouw/ruimtes in de toekomst?</i>	0,328	54
<i>Situatie van gebouw/ruimtes (schaal)</i>	-0,412	55
<i>Ons jeugdhuis zet in op moderne technologie</i>	-0,381	54
<i>We betrekken een opvallende, goed zichtbare plek</i>	-0,284	54
<i>Regelmatig/structureel contact met: lokale handelaars</i>	-0,332	56
<i>Samenwerking met: andere jeugdwerkingen (bijv. jeugdbeweging)</i>	0,271	59

Wat de meer externe dreigingen voor het jeugdhuis betreft, vinden we onder andere dat jeugdhuizen die meer dan twee externe dreigingen aangeven, minder vaak met beroepskrachten werken, sterker inzetten op diversiteit, en het een belangrijker doel vinden om de stem van de jongeren te laten horen (niet in tabel).

2.6. Relatie met de buurt

2.6.1. Hangt de relatie met de buurt samen met andere jeugdhuiskenmerken?

In Tabel 330 wordt onderzocht of de relatie tussen jeugdhuis en buurt samenhangt met specifieke kenmerken van het jeugdhuis. Hieruit blijkt dat de infrastructuur een belangrijke rol speelt: de relatie met de buurt is beter als het jeugdhuis voldoende is geïsoleerd (hier staat tegen tocht en vocht, maar wellicht speelt geluid hier ook een belangrijke rol), als er voldoende vrije ruimte is in de omgeving van het gebouw, en als het jeugdhuis niet omgeven is door woningen (versus groen en andere). Ook de elektriciteit en het sanitair is van tel. Verder is de buurtrelatie positiever in jeugdhuisen die beter rondkomen met hun budget (en daarvoor geen commercieel beleid dienen te voeren), en als ze hun budget vooral op provinciaal niveau bekomen, en uit schenkingen, en minder uit activiteiten (zoals fuiven en optredens), en in jeugdhuisen die in contact staan met lokale handelaars. Over het algemeen lijkt de buurt dus toleranter tegenover jeugdhuisen die zich minder focussen op ('luidruchtige') activiteiten, of tenminste tegenover jeugdhuisen die deze activiteiten beter weten te scheiden van de omgeving.

De relatie met de buurt is ook beter naarmate de vrijwilligers talrijker zijn en meer inspanningen leveren (en gerekruteerd worden via promotiekanalen van de stad of de gemeente), en de bezoekers sneller tevreden zijn. Jeugdhuisen die zich sterk achten in inspraak en participatie van de jongeren doen het echter minder goed in de buurt.

Tot slot blijkt de relatie ook positiever als de beroepskrachten (indien aanwezig) op regelmatige basis werkoverleg krijgen, en als er een project voor specifieke doelgroepen lopende is.

Tabel 330 Correlaties met de relatie met de buurt

Relatie met de buurt		
	Corr.	N
Sterktes JH:		
<i>Het imago</i>	0.311	62
<i>Ruimte voor inspraak en participatie</i>	-0.273	62
% budget van:		
<i>de provincie:</i>	0.362	58
<i>inkomsten van activiteiten (fuiven, optredens, inzamelacties,...):</i>	-0.361	58
<i>schenkingen van ouders, sympathisanten, sponsors,...:</i>	0.271	58
In het laatste werkingsjaar...		
<i>...kostte het ons jeugdhuis doorgaans veel energie om voldoende fondsen te werven</i>	-0.260	61
<i>...lukte het ons jeugdhuis doorgaans om rond te komen met het beschikbare budget</i>	0.284	61
<i>...moesten we vaak een commercieel beleid voeren om rond te komen</i>	-0.307	61
Project lopende: voor specifieke doelgroepen	0.575	17
Ons JH organiseert op regelmatige basis werkoverleg en/of –besprekingen voor de beroepskrachten	0.648	15
Beroepskrachten... merken de talenten van de jongeren op, en zetten die in op de juiste plaats (toekomst)	0.823	7
Aantal losse vrijwilligers	0.264	62
Rekruteren vrijwilligers: via promotiekanalen van de stad/gemeente (bijv. krantje)	0.250	62
Dreigingen voor JH:		
<i>Vrijwilligers spannen zich te weinig in</i>	-0.309	62
<i>De bezoekers zijn steeds minder snel tevreden</i>	-0.270	62
<i>We voelen ons geïsoleerd door de GAS-boetes</i>	-0.342	61
JH omgeven door		
<i>Woningen</i>	-0.441	56
<i>Andere</i>	0.336	56
<i>Groen</i>	0.292	57
Veranderen/toevoegen aan infrastructuur indien budget: isolatie	-0.327	55

Situatie van gebouw/ruimtes:		
<i>Er is voldoende vrije ruimte in de onmiddellijke omgeving van ons gebouw</i>	0.322	56
<i>De elektriciteit in ons jeugdhuis is degelijk en veilig</i>	0.281	56
<i>De toiletten aan ons jeugdhuis functioneren goed en zijn hygiënisch</i>	0.309	55
<i>Ons jeugdhuis is voldoende geïsoleerd om tocht en vocht buiten te houden</i>	0.393	56
Regelmatig/structureel contact met:		
<i>Justitie, politie</i>	-0.267	58
<i>Lokale handelaars</i>	0.301	59

2.6.2. Wat typeert jeugdhuizen die sterker ingebed zijn in het sociale weefsel?

De mate waarin een jeugdhuis verweven is met de buurt (Tabel 331) hangt nog sterker samen met de infrastructurele situatie. Belangrijk in deze relatie is onder andere de grootte van het jeugdhuis, het beschikken over meerdere ruimtes (voor verschillende doeleinden), de zichtbaarheid en de toegankelijkheid, de omgeving (vrije ruimte, horeca – zie ook contacten met lokale handelaars, budget uit schenkingen), de inrichting (waarbij de toog niet centraal staat, en met oog voor duurzaamheid), en de ondersteuning van het lokale bestuur hierin. Wat de relatie met het lokale bestuur betreft, lijkt het vooral belangrijk dat deze zelf een actieve rol opneemt ten aanzien van het jeugdhuis: begaan zijn, regelmatig bezoeken, in de kijker zetten via stedelijke of gemeentelijke publicaties, enzoverder. Het aandeel budget dat naar administratie of wetgeving gaat is kleiner.

Verder zijn jeugdhuizen beter ingebed in de omgeving naarmate ze meer tevreden zijn met de ondersteuning vanuit de (koepel)organisatie, als ze werken met beroepskrachten, naarmate ze kunnen rekenen op grotere aantallen vrijwilligers (meestal gerekruteerd via het netwerk van de reeds aanwezige vrijwilligers) en bezoekers. Deze jeugdhuizen staan vooral sterk op vlak van imago en continuïteit (ze bestaan ook langer), maar echter minder op vlak van het bereiken van diverse jongerengroepen. Opvallend is dat jeugdhuizen die de nadruk leggen op sport en/of samenwerken met sportorganisaties sterker deel uitmaken van hun omgeving. Zij die een cultureel of artistiek project hebben lopen doen dat echter ook.

Tabel 331 Correlaties met verwevenheid met de buurt

Verwevenheid met de buurt		
	Corr.	N
Beroepskracht aanwezig	0.333	55
Aantal jaar dat jeugdhuis bestaat	0.277	54
JH legt nadruk op sport	0.335	47
Sterktes JH:		
<i>Het imago</i>	0.434	56
<i>Het bereik van diverse jongerengroepen</i>	-0.284	56
<i>De continuïteit, het jeugdhuis blijft steeds goed draaien</i>	0.277	56
% budget van: schenkingen van ouders, sympathisanten, sponsors,...	0.279	54
% budget naar:		
<i>Beroepskrachten?</i>	0.461	54
<i>Administratie, wetgeving (Sabam, voedselagentschap, verzekering, etc.)?</i>	-0.389	54
Project lopende: cultureel/artistiek project	0.585	14
Redenen om niet met beroepskrachten te werken:		
<i>Het zou misschien afbreuk doen aan het spontane karakter van ons jeugdhuis</i>	0.612	25
<i>Het zou onze vrijwilligers misschien te afhankelijk maken van beroepskrachten</i>	0.484	25
Aantal bezoekers op een activiteit	0.341	56
Aantal...		
<i>...vaste vrijwilligers</i>	0.393	56
<i>...losse vrijwilligers</i>	0.399	56
Rekruteren vrijwilligers:		
<i>Via vrienden, kennissen, familie,... van bestaande vrijwilligers</i>	0.462	56
<i>Andere</i>	0.359	56
Dreigingen voor JH:		
<i>Administratieve overlast (bijv. vzw-wetgeving, geluidsnormen, Sabam, etc.)</i>	-0.325	56
<i>Zwakke relatie met het stads-/gemeentebestuur</i>	-0.367	56
Relatie met de stad/gemeente:		
<i>De stad/gemeente is begaan met ons jeugdhuis</i>	0.487	56
<i>Ons jeugdhuis krijgt regelmatig bezoek van iemand van de stad/gemeente</i>	0.301	56
<i>Ons jeugdhuis wordt voldoende in de kijker gezet in publicaties van de stad/gemeente</i>	0.346	56
JH omgeven door: horeca (café, dancing, taverne, restaurant,...)	0.291	56
Hoe groot is de oppervlakte van het jeugdhuis?	0.303	56
Beschikbare ruimtes:		
<i>Vergaderruimte</i>	0.340	55
<i>Secretariaat</i>	0.331	55
<i>Buitenruimte</i>	0.287	55
Veranderen/toevoegen aan infrastructuur indien budget:		
<i>Inrichting van het jeugdhuis</i>	-0.281	55
<i>Betere toegankelijkheid</i>	-0.282	55
Is de infrastructuur van je jeugdhuis op maat van je werking?	0.391	56
Situatie van gebouw/ruimtes:		
<i>Er is voldoende vrije ruimte in de onmiddellijke omgeving van ons gebouw</i>	0.362	56
<i>De toiletten aan ons jeugdhuis functioneren goed en zijn hygiënisch</i>	0.279	55
<i>Er werden voldoende maatregelen genomen tegen inbraak en vandalisme</i>	0.339	56
Op vlak van infrastructuur worden we goed ondersteund door de stad/gemeente	0.298	55
Ons jeugdhuis zet in op duurzame energie en materialen	0.310	56

In ons jeugdhuis staat de toog centraal	-0.353	56
We hebben afzonderlijke ruimtes voor verschillende doeleinden	0.393	55
We betrekken een opvallende, goed zichtbare plek	0.466	56
Tevredenheid met ondersteuning (koepel)organisatie	0.313	52
Regelmatig/structureel contact met:		
<i>Jeugddienst/-consulent</i>	0.284	56
<i>Lokale handelaars</i>	0.365	53
Samenwerking met: sportorganisaties	0.408	56

2.7. Welke jeugdhuizen hebben een betere relatie met het lokale bestuur?

Jeugdhuizen die een goede relatie hebben met het lokale bestuur leggen vaker de nadruk op instuif- en ontmoetingsmomenten, eerder dan op feestjes, concerten en podium, en hechten meer belang aan het doel om jongeren verantwoordelijkheid aan te leren.

Ze hebben doorgaans een betere infrastructuur, een gezondere financiële status, een sterker imago (en verwevenheid met de buurt), en meer continuïteit in de werking (met een stabiel bezoekersaantal). Net zoals bleek uit vorige modellen, lijkt een goede relatie met het lokale bestuur ook een buffer te zijn tegen administratieve overlast. Deze jeugdhuizen kunnen rekenen op meer vaste vrijwilligers, en werken minder vaak met (meerdere) beroepskrachten, waar ze meestal ook geen nood aan hebben. Typisch is dat er vlot en frequent samengewerkt wordt met andere organisaties en instellingen, zelfs met deze die niet binnen het jeugdwerk te situeren vallen. Ze zijn vaker lid van Formaat, hebben er meer contact mee, en zijn ook tevreden met de ondersteuning vanuit de (koepel)organisatie.

Opvallend aan jeugdhuizen die een goede relatie hebben met het lokale bestuur, is dat hun jongerenbereik weinig divers is, en dat ze daar meestal ook niet op inzetten. Er zijn nochtans weinig drempels om nieuwe jongeren te werven, buiten één belangrijke: een gebrek aan voeling van het jeugdhuisbestuur met de hedendaagse jongerencultuur.

Tabel 332 Correlaties met relatie met de stad/gemeente (schaal)

Relatie met stad/gemeente (schaal)		
	Corr.	N
Lid Formaat	0,390	50
Functie JH: instuif/ontmoeting vs. feest/podium	0,433	50
Sterktes JH:		
<i>De continuïteit, het jeugdhuis blijft steeds goed draaien</i>	0,414	50
<i>Het imago</i>	0,506	50
<i>Het bereik van diverse jongerengroepen</i>	-0,435	50
In het laatste werkingsjaar...		
<i>...kostte het ons jeugdhuis doorgaans veel energie om voldoende fondsen te werven</i>	-0,508	49
<i>...lukte het ons jeugdhuis doorgaans om rond te komen met het beschikbare budget</i>	0,376	49
Aantal beroepskrachten	-0,612	13
Meerdere beroepskrachten (vs. 1)	-0,570	13
Bij het werven van nieuwe jongeren streven we actief naar een zo divers mogelijk publiek	-0,284	50
Drempels nieuwe jongeren:		
<i>Ons jeugdhuis is te weinig gekend in de buurt</i>	-0,367	50
<i>Het bestuur heeft te weinig voeling met de hedendaagse jongerencultuur</i>	0,437	50
<i>Onze locatie/infrastructuur is onaantrekkelijk</i>	-0,321	50
Aantal vaste vrijwilligers	0,340	50
Rekruteren vrijwilligers: via andere instellingen/organisaties	-0,344	50
Selectiecriteria vrijwilligers: nastreven van diversiteit binnen de organisatie	-0,296	50
Dreigingen voor JH:		
<i>Nood aan beroepskrachten</i>	-0,409	50
<i>Dalend bezoekersaantal</i>	-0,280	50
<i>Infrastructurele problemen</i>	-0,557	50
<i>Tekort aan (financiële) middelen</i>	-0,498	50
<i>Versnippering van financieringsbronnen</i>	-0,427	50
<i>Te strakke criteria voor subsidies</i>	-0,523	50
<i>Administratieve overlast (bijv. vzw-wetgeving, geluidsnormen, Sabam, etc.)</i>	-0,478	50
<i>Moeizame samenwerking met organisaties/instellingen buiten het jeugdwerk</i>	-0,397	50
<i>Te weinig ondersteuning vanuit de koepel/partnerorganisatie</i>	-0,482	50
Doel JH: de jongeren verantwoordelijkheid leren opnemen	0,308	50
Beschikbare ruimtes: buitenruimte	0,282	49
Is de infrastructuur van je jeugdhuis op maat van je werking?	0,598	50
Onzekerheid behoud gebouw/de ruimtes in de toekomst	-0,404	50
Situatie gebouw/ruimtes (schaal)	0,604	51
Ons jeugdhuis zet in op moderne technologie	0,376	50
We betrekken een opvallende, goed zichtbare plek	0,354	50
Ons jeugdhuis is ingebed in het ruimere sociale weefsel	0,355	50
Tevredenheid met ondersteuning (koepel)organisatie:	0,407	46
Regelmatig/structureel contact met:		
<i>Andere jeugdwerkingen in de buurt (bijv. jeugdbeweging)</i>	0,287	50
<i>Organisaties voor cultuur</i>	0,306	49
<i>Justitie, politie</i>	0,322	48
<i>Onze koepelorganisatie (bijv. Formaat, Uit De Marge)</i>	0,372	50
<i>VZW ter ondersteuning van het jeugdhuis</i>	0,377	31
Samenwerking met:		
<i>Scholen</i>	0,293	50
<i>Sportorganisaties</i>	0,308	50
<i>Organisaties voor cultuur</i>	0,286	49

2.8. Netwerk: wat onderscheidt Formaat-leden van niet-leden?

In Tabel 333 wordt nagegaan wat de leden onderscheidt van de niet-leden van Formaat. Hieruit blijkt dat jeugdhuizen die niet zijn aangesloten meer het profiel hebben van jeugdwerkingen voor etnisch-culturele minderheden. Niet-leden menen immers sterker te zijn in het bereik van diverse jongerengroepen, selecteren hun vrijwilligers vaker met het oog op het vergroten van diversiteit binnen de organisatie (rekening houdend met de ervaring in het jeugdwerk, en de leeftijd), trekken vooral meer allochtone jongeren aan, en hebben vaker contact met de ouders van de jongeren. Ze hebben ook meer infrastructurele en financiële zorgen, en halen een groter aandeel van hun budget uit schenkingen. Als er geen beroepskrachten aanwezig zijn is dat te wijten aan een gebrek aan kennis rond werkgeverschap. Verder leggen niet-leden meer de nadruk op sportieve activiteiten, en stellen ze zich vaker tot doel om overlast door de jongeren tegen te gaan.

Zij die wel lid zijn van Formaat doen het vooral beter op vlak van infrastructuur. Deze jeugdhuizen hebben vaker een permanent gebouw ter beschikking, dat in meeste gevallen eigendom is van de stad of gemeente (of tenminste door hen wordt ondersteund), een gebouw dat ruim genoeg is, toegankelijk en veilig, en waarbij de jongeren betrokken worden bij het inrichten en verbouwen. Tot slot hebben ze meer contact met de jeugddienst, en zijn de overeenkomsten met het lokale bestuur helderder en duidelijker.

Tabel 333 Correlaties met lid zijn van Formaat

Lid Formaat		
	Corr.	N
Bereik jongeren: ruimer dan stad/gemeente	-0,298	67
JH legt nadruk op: sport	-0,269	59
Sterkte JH: het bereik van diverse jongerengroepen	-0,377	69
% budget van: schenkingen van ouders, sympathisanten, sponsors,...	-0,502	58
Reden geen beroepskrachten: we zouden niet weten hoe we ons als werkgever moeten opstellen	-0,413	28
% allochtone jongeren	-0,385	58
Selectiecriteria vrijwilligers:		
Nastreven van diversiteit binnen de organisatie	-0,303	61
Ervaring in het jeugdwerk	-0,357	61
Leeftijd	-0,272	61
Dreigingen voor JH:		
Infrastructurele problemen	-0,286	60
Tekort aan (financiële) middelen	-0,305	60
De regels die de stad/gemeente ons oplegt zijn dikwijls vaag en onduidelijk	-0,264	60
Doel JH: overlast door jongeren tegengaan	-0,268	61
Gebouw beschikbaar (vs. niet permanent/geen)	0,418	61
Eigenaar gebouw: stad/gemeente (vs. rest)	0,426	48
Situatie ruimtes/gebouw:		
Onze infrastructuur is ruim genoeg in verhouding tot het aantal bezoekers	0,388	54
Ons jeugdhuis is in orde met de brandveiligheid	0,388	53
Ons jeugdhuis is toegankelijk voor rolstoelgebruikers	0,269	54
Er werden voldoende maatregelen genomen tegen inbraak en vandalisme	0,283	54
Op vlak van infrastructuur worden we goed ondersteund door de stad/gemeente	0,334	53
De jongeren worden betrokken bij het (ver)bouwen en inrichten	0,483	54
Regelmatig/structureel contact met:		
Ouders van de jongeren	-0,269	58
Jeugddienst/-consulent	0,390	61
Andere jeugdhuizen in de buurt	-0,297	61

3. Profiel van de beroepskrachten

3.1. Hoe verschillen beroepskrachten naarmate het jeugdhuis langer bestaat?

Hoe langer het jeugdhuis bestaat, hoe vaker de beroepskracht een vrouw is, en tewerkgesteld/aangestuurd wordt door het jeugdhuisbestuur (eerder dan door het lokale bestuur), en een (gesubsidieerd) loon ontvangt van het jeugdhuis en/of de Vlaamse overheid (eerder dan van het lokale bestuur). Ook op vlak van vorming maken beroepskrachten uit oudere jeugdhuisen minder gebruik van het aanbod van de stad of de gemeente, hoewel ze doorgaans vaker VTO (vorming, training en opleiding) volgden in functie van de job.

Naarmate het jeugdhuis ouder is, worden beroepskrachten vaker ingezet voor het onthaal en de instuif- en ontmoetingsmomenten, en minder voor programmatorische functies (hoewel deze jeugdhuisen vaker in aanmerking komen voor projecten). Deze beroepskrachten zijn minder snel geneigd om te stoppen met de job omwille van de leeftijd, en vrezen (misschien net daarom) dat ze hun job niet zullen kunnen behouden in de toekomst. Beroepskrachten uit langer bestaande jeugdhuisen doen de job minder omwille van de autonomie of het loon dat het hen zou opleveren.

Tabel 334 Correlaties met aantal jaar dat JH bestaat

Aantal jaar dat jeugdhuis bestaat		
	Corr.	N
Man	-0,200	105
Werkgever:		
<i>Bestuur van het jeugdhuis</i>	0,427	105
<i>Lokaal bestuur van de gemeente/stad</i>	-0,478	105
Dagelijkse sturing:		
<i>Bestuur van het jeugdhuis</i>	0,519	105
<i>De jeugdendienst</i>	-0,315	105
<i>Andere actoren van het lokaal bestuur van de stad/gemeente</i>	-0,265	105
Loon van:		
<i>Het jeugdhuis</i>	0,261	104
<i>De stad/gemeente</i>	-0,317	104
<i>De Vlaamse overheid</i>	0,322	104
Loon gesubsidieerd	0,260	79
Taken:		
<i>Onthaal</i>	0,193	104
<i>Programmator (factor)</i>	-0,252	104
Huidig aantal u/week aan: instuif/ontmoeting	0,217	91
JH in aanmerking voor projecten	0,319	73
Reden job: autonomie/loon (factor)	-0,244	70
Ik heb te weinig zekerheid of ik mijn werk kan blijven behouden in de toekomst	0,357	72
Reden om te stoppen: leeftijd	-0,243	72
Volg(de) je VTO (vorming, training & opleiding) in functie van deze job?	0,247	71
Waar vorming: de stad/gemeente	-0,358	72

3.2. Loopbaan in het jeugdwerk: welke beroepskrachten zijn langer actief in het jeugdhuis?

Omdat van de gemiddelde anciënniteit van 7 jaar als beroepskracht sterk wordt afgeweken, wordt in Tabel 335 nagegaan of en hoe de helft van de beroepskrachten, die al vijf jaar of langer in een jeugdhuis werkt, verschilt van

de andere helft die er minder lang werkt.

Beroepskrachten met een hogere anciënniteit hebben minder vaak een regulier contract (en een gesubsidieerd loon), zijn lager geschoold, hebben vaker (duidelijk omschreven) logistiek-technische en administratieve taken, en hebben over het algemeen minder vaak het profiel van jeugdwerker (die dicht bij de vrijwilligers staat). Deze beroepskrachten vinden dat hun meerwaarde in het jeugdhuis vooral bestaat uit een bepaalde expertise die de vrijwilligers niet hebben.

Het gaat echter ook vaker om beroepskrachten die zich bezig houden met het activiteitenbeleid, en zich sterker gewaardeerd voelen door de bezoekers, de ouders van de jongeren, de buurt en zelfs de media.

Over het algemeen blijken zij vaker tewerkgesteld in jeugdhuizen in zwak verstedelijkte gebieden, en zijn ze vaker zelf afkomstig uit de stad of gemeente van het jeugdhuis, waar ze dikwijls ook zelf vrijwilliger geweest zijn.

Tabel 335 Correlaties met 5 jaar of langer als jeugdhuiswerker

5 jaar of langer als jeugdhuiswerker actief		
	Corr.	N
JH in sterk verstedelijkt gebied	-0,233	107
Leeftijd	0,408	107
Hoger onderwijs	-0,302	107
Ben je zelf vrijwilliger geweest in een... jeugdhuis?	0,239	103
Ben je zelf afkomstig uit de stad of gemeente van het jeugdhuis waar je werkt?	0,246	106
Regulier contract	-0,346	107
Loon gesubsidieerd	-0,276	82
Taken:		
<i>Vrijwilligers werven</i>	-0,194	106
<i>Ondersteunen van vrijwilligers</i>	-0,248	106
<i>Onthaal</i>	-0,257	106
<i>Het jeugdhuis in de kijker zetten</i>	-0,217	106
Aantal uur/week aan: logistiek-technische taken (huidig)	0,218	94
Beroepskrachten... hebben bepaalde expertise, vaardigheden, kennis... die de vrijwilligers niet hebben	0,339	73
Sterktes in aspecten job:		
<i>Activiteitenbeleid uitwerken</i>	0,383	73
<i>Administratie/boekhouding</i>	0,317	73
<i>Logistieke opvolging</i>	0,382	73
Waardering inzet door:		
<i>De bezoekers</i>	0,261	70
<i>De ouders van de jongeren</i>	0,264	63
<i>De buurt</i>	0,334	67
<i>De media</i>	0,369	60
Mijn rol/functie in dit jeugdhuis is soms onduidelijk	-0,285	73
De jongeren staan open voor de dingen die ik hen bij wil brengen	0,264	73
Sterkte in begeleiden jongeren: afstand nemen van de jongeren	0,235	73
Leeftijd stoppen als beroepskracht	0,273	73
Reden om te stoppen: nood aan een andere uitdaging	0,237	73
Krijg je soms coaching?	-0,247	70
Belangrijk om vorming over te krijgen:		
<i>Jeugdwerkmethodieken</i>	-0,276	73
<i>Mijn houding als jeugdwerker</i>	-0,411	73
<i>Technische vorming over mijn specifieke taakopdracht</i>	-0,245	73

Wat dat laatste betreft, zien we dat exact de helft van de beroepskrachten zelf afkomstig is uit de stad of gemeente van het jeugdhuis (Tabel 336).

Tabel 336 Afkomstig uit stad/gemeente van jeugdhuis

Zelf uit stad/gemeente van JH?	%	N
Ja	50,0	56
Nee	50,0	56
<i>Totaal</i>	<i>100,0</i>	<i>112</i>

3.3. Werkgever, aansturing en ondersteuning: waar verschillen beroepskrachten in team van zij die alleen voor het jeugdhuis staan?

In Tabel 337 gaan we na wat beroepskrachten in team van hun 'alleenstaande' collega's onderscheidt. Meest kenmerkend voor beroepskrachten in team is dat ze vaker intern worden tewerkgesteld, aangestuurd en verlood: de rol van het jeugdhuisbestuur en/of de coördinator van het jeugdhuis is veel groter dan die van het lokale stads- of gemeentebestuur.

Interessant is dat de beroepskrachten die in team werken ook vaker van mening zijn dat het jeugdhuisbestuur voldoende kennis en ervaring heeft om als werkgever op te treden. Eerder zagen we immers dat de helft van alle beroepskrachten deze mening niet deelt – blijkbaar gaat dit dus voornamelijk over de beroepskrachten die alleen in het jeugdhuis werken.

Verder is het loon, dat naast van het jeugdhuis ook vaker van de Vlaamse overheid komt, vaker volledig gesubsidieerd. Niet verwonderlijk vinden deze beroepskrachten het belangrijker om aan de criteria voor subsidies te voldoen, en ondervinden ze hier meer druk van. De jeugdhuizen van deze beroepskrachten komen vaker in aanmerking voor projecten, en zouden ook meer kennis en ervaring hebben om dergelijke dossiers op te stellen.

Verder gaat het vaker om educatieve medewerkers, die zichzelf sterk achten in het opbouwen van een vertrouwensband met de jongeren, en het stimuleren van hun zelfontplooiing (maar zich vreemd genoeg minder bezig houden met het ondersteunen van vrijwilligers). Hun takenpakket is minder gericht op administratie, boekhouding, juridische ondersteuning, etc., en externe communicatie. Interne vergaderingen, en werkoverleg- of besprekingen, zijn vaker aan de orde.

Een voordeel van het werken in team is dat de beroepskrachten de verantwoordelijkheid delen: ze hebben het gevoel minder vaak de schuld te krijgen van alles dat verkeerd loopt.

Tot slot vinden we nog dat het werken met meerdere beroepskrachten vaker voorkomt in sterk verstedelijkt gebied.

Tabel 337 Correlaties met beroepskrachten in team (vs. alleen)

Beroepskracht in team (vs. alleen)		
	Corr.	N
JH in sterk verstedelijkt gebied	0,190	114
Educatief medewerker	0,256	79
Werkgever:		
<i>Bestuur van het jeugdhuis</i>	0,397	113
<i>Lokaal bestuur van de gemeente/stad</i>	-0,392	113
Dagelijkse sturing:		
<i>De coördinator van het jeugdhuis</i>	0,417	113

<i>De jeugddienst</i>	-0,434	113
<i>Andere actoren van het lokaal bestuur van de stad/gemeente</i>	-0,209	113
Het jeugdhuisbestuur heeft voldoende kennis/ervaring om als mijn werkgever op te treden	0,302	79
Loon van:		
<i>Het jeugdhuis</i>	0,221	111
<i>De stad/gemeente</i>	-0,350	111
<i>De Vlaamse overheid</i>	0,225	111
Loon volledig gesubsidieerd	0,301	85
Taken:		
<i>Ondersteunen van vrijwilligers</i>	-0,209	111
<i>Administratie/boekhouding/juridische ondersteuning</i>	-0,233	111
Uur/week aan:		
<i>Interne vergaderingen (huidig)</i>	0,203	102
<i>Extern overleg/communicatie (huidig-ideaal)</i>	-0,277	87
Beroepskrachten... merken de talenten van de jongeren op, en zetten die in op de juiste plaats	0,226	76
JH in aanmerking voor projecten	0,463	77
Ons jeugdhuis heeft voldoende kennis en ervaring om projectdossiers op te stellen	0,335	56
Moeilijkheden en uitdagingen:		
<i>Ik moet teveel tijd steken in administratieve taken</i>	-0,253	76
<i>Ik ervaar teveel druk door de criteria voor subsidies</i>	0,341	76
<i>Ik krijg de verantwoordelijkheid voor alles dat misgaat</i>	-0,251	76
Sterktes in begeleiden jongeren:		
<i>Een vertrouwensband opbouwen met de jongeren</i>	0,228	76
<i>De jongeren toelaten fouten te maken waaruit ze kunnen leren</i>	0,257	76
Redenen om te stoppen:		
<i>Te grote druk van de criteria voor subsidies</i>	0,234	75
<i>Conflict of slechte sfeer in het jeugdhuis</i>	0,291	76
Doelen voor JH:		
<i>De doelstellingen van het jeugdhuis halen</i>	0,258	76
<i>Aan de criteria voor subsidies voldoen</i>	0,326	76
Heb je soms werkoverleg en/of -besprekingen?	0,308	76
Belangrijk om vorming over te krijgen:		
<i>Juridisch statuut, vzw-wetgeving</i>	-0,340	76
<i>Alcohol en drugs</i>	-0,248	76

3.4. Functie en taken

In volgende tabellen gaan we na op welke vlakken de beroepskrachten verschillen, als we ze opdelen naar functie. Omdat de administratieve en logistiek-technische medewerkers enkel de eerste helft van de vragenlijst dienden in te vullen⁵⁹, kunnen we ze enkel voor die vragen in rekening brengen, en afzetten tegenover de educatieve medewerkers en coördinatoren (Tabel 338). De verschillen tussen educatief medewerkers en coördinatoren worden dan wel weer over de gehele vragenlijst onderzocht (Tabel 339).

59 En meer bepaald enkel de vragen omtrent achtergrondkenmerken, loopbaan, werkgever, contract en uren, loon, functies en taken.

3.4.1. Op welke vlakken verschillen educatieve medewerkers en coördinatoren van administratieve en logistiek-technische medewerkers?

Ten opzichte van administratieve en logistiek-technische medewerkers, zijn educatieve medewerkers en coördinatoren doorgaans jonger (en minder lang actief als jeugdhuiswerker) en hoger geschoold. Ze werken vaker voltijds, en ontvangen vaker een (in mindere mate gesubsidieerd) loon van de stad of de gemeente (eerder dan van de Vlaamse overheid). Ze houden zich vaker bezig met het uitwerken van de visie of het beleid van het jeugdhuis, de opvolging van het jeugdhuisbestuur, en intern en extern overleg. Voor schoonmaak, materiaalbeheer en onthaal staan ze minder vaak in.

Tabel 338 Correlaties met functie van educatief medewerker/coördinator (vs. administratief/logistiek-technisch medewerker)

Educatief medewerker/coördinator (vs. admin./log.-techn. medewerker)		
	Corr.	N
Leeftijd	-0,334	111
Hoger onderwijs gevolgd	0,436	111
Anciënniteit als jeugdhuiswerker	-0,340	106
Voltijds werken	0,262	108
Loon van		
De stad/gemeente	0,199	111
De Vlaamse overheid	-0,284	111
Loon gesubsidieerd	-0,214	85
Taken:		
Onthaal	-0,200	111
Opvolgen raad van bestuur	0,239	111
Schoonmaker/schoonmaakster	-0,248	111
Materiaal beheren	-0,214	111
Visie/beleid van het jeugdhuis uitwerken	0,384	111
Logistiek (factor)	-0,259	111
Coördinator (factor)	0,191	111
Programmator (factor)	0,248	111
Aantal uur/week aan:		
Interne vergaderingen (+ voorbereiding)	0,220	102
Extern overleg/communicatie (+ voorbereiding)	0,205	97
Logistiek-technische taken	-0,320	99

3.4.2. Op welke vlakken verschillen educatieve medewerkers van coördinatoren?

Educatief medewerkers onderscheiden zich van coördinatoren en teamverantwoordelijken doordat ze minder vaak ASO hebben gevolgd, vaker uit lager geschoolde gezinnen komen, en vaker worden gecoacht. Ze worden minder vaak aangestuurd door de jeugddienst, en houden zich minder vaak bezig met de administratie, de opvolging van het jeugdhuisbestuur, en het onderhouden van de relaties met lokale overheden en eventuele partners (hoewel ze de ontsluiting van een breder netwerk rond het jeugdhuis vaker als meerwaarde van professionalisering zien, en ze zich sterker gewaardeerd voelen door andere jeugdwerkvormen). Een vertrouwensband met de jongeren vinden ze belangrijker als voorwaarde tot succes in de job. Educatief medewerkers hebben het moeilijker met de flexibiliteit die van hen wordt verwacht, en voelen zich onzekerder over het behoud van hun job in de toekomst. Wel hebben ze minder vaak dan de coördinatoren het gevoel de verantwoordelijkheid te krijgen voor zaken die mislopen.

Tabel 339 Correlaties met functie van educatief medewerker (vs. coördinator/teamverantwoordelijke)

Educatief medewerker (vs. coördinator/teamverantwoordelijke)		
	Corr.	N
Beroepskracht in team (vs. alleen)	0,256	79
ASO (vs. rest)	-0,230	78
Minstens 1 ouder hooggeschoold	-0,236	78
Dagelijkse sturing:		
<i>De coördinator van het jeugdhuis</i>	0,444	79
<i>De jeugddienst</i>	-0,327	79
Taken:		
<i>Administratie/boekhouding/juridische ondersteuning</i>	-0,394	79
<i>Opvolgen raad van bestuur</i>	-0,373	79
<i>Relatie met lokale overheid/partners onderhouden</i>	-0,241	79
<i>Coördinator (factor)</i>	-0,404	79
Beroepskrachten ...ontsluiten een breder netwerk rond het jeugdhuis	0,302	76
Sterkte in aspect job: administratie/boekhouding	-0,268	76
Waardering inzet door: andere jeugdwerkvormen	0,343	72
Moeilijkheden en uitdagingen:		
<i>Er wordt teveel flexibiliteit van mij verwacht</i>	0,268	76
<i>Ik heb te weinig zekerheid of ik mijn werk kan blijven behouden in de toekomst</i>	0,242	76
<i>Ik krijg de verantwoordelijkheid voor alles dat misgaat</i>	-0,230	76
Belangrijk voor succes in job: een vertrouwensband tussen mij en de jongere	0,238	76
Krijg je soms coaching?	0,235	73

3.5. Tevredenheid

3.5.1. Welke zaken zijn gerelateerd aan de tevredenheid van de beroepskrachten met hun werk in het jeugdhuis?

Uit Tabel 340 blijkt dat de gemiddelde tevredenheid van beroepskrachten sterk samenhangt met de kenmerken van de werkgever. Die tevredenheid ligt namelijk hoger als de communicatie en de vertrouwensband met de werkgever goed zit, als de beroepskrachten zich gewaardeerd voelen door het jeugdhuisbestuur, en als dit bestuur voldoende kennis of ervaring heeft om als werkgever op te treden. Het krijgen van feedback is belangrijk: evaluatiegesprekken met de werkgever, werkoverleg met collega's, ondersteuning en begeleiding, en vooral niet het gevoel krijgen er alleen voor te staan, of de verantwoordelijkheid te krijgen voor alles dat fout loopt.

Verder zijn de beroepskrachten meer tevreden als ze hun meerwaarde in het jeugdhuis kunnen realiseren door bepaalde expertise, vaardigheden en kennis die de vrijwilligers niet hebben. Ook van belang zijn de arbeidsvoorwaarden (waaronder het loon), en de mate van innovatie in de job. Tot slot tonen beroepskrachten meer tevredenheid als ze erin slagen de jongeren dingen bij te brengen, en een boodschap mee te geven. Beroepskrachten die in een jeugdhuis werken omwille van de eigen zelfontplooiing zijn dan weer minder tevreden.

Tabel 340 Correlaties met tevredenheid als beroepskracht

Tevredenheid als beroepskracht		
	Corr.	N
Het jeugdhuisbestuur heeft voldoende kennis/ervaring om als mijn werkgever op te treden	0,325	53
Loon van: de provincie	-0,235	76
Tevredenheid met loon	0,245	72
Beroepskrachten ...hebben bepaalde expertise, vaardigheden, kennis,... die de vrijwilligers niet hebben	0,342	75
Reden job: zelfontplooiing (factor)	-0,271	74
Organisatiecultuur:		
<i>Communicatie</i>	0,457	76
<i>Innovatie</i>	0,268	76
<i>Vertrouwen</i>	0,440	76
Waardering inzet door: raad van bestuur	0,434	73
Uitdagingen en moeilijkheden		
<i>Ik word onvoldoende ondersteund of begeleid om dit werk te doen</i>	-0,226	76
<i>Ik heb dikwijls het gevoel dat ik er alleen voor sta</i>	-0,315	76
<i>Ik krijg de verantwoordelijkheid voor alles dat misgaat</i>	-0,379	76
De jongeren staan open voor de dingen die ik hen bij wil brengen	0,243	76
Sterkte in begeleiden jongeren: de jongeren een boodschap meegeven	0,241	76
Heb je er al eens aan gedacht om van job te veranderen?	-0,388	76
Hoeveel jaar nog werken?	0,488	76
Reden om te stoppen: andere job met betere arbeidsvoorwaarden	-0,390	75
Heb je soms...		
<i>...functionerings- of evaluatiegesprekken?</i>	0,267	74
<i>...werkoverleg en/of -besprekingen?</i>	0,243	76

3.5.2. Onder welke omstandigheden nemen beroepskrachten sneller genoegen met hun loon?

Tabel 341 toont dat de gemiddelde loonstevredenheid in sterke mate gelinkt is aan de arbeidsomstandigheden en –voorwaarden. De tevredenheid neemt vooral af bij een te grote werkdruk, een teveel aan verwachte flexibiliteit, en een gebrek aan mogelijkheden om cursussen of opleidingen te volgen. De loonstevredenheid neemt vooral toe als er sprake is van een goede vertrouwensband en communicatie met de werkgever. Als de beroepskrachten moeite hebben om hun (jongere) werkgevers op hun fouten te wijzen, daalt de tevredenheid. Ook hier komt het belang van een deftig klankbord naar voren: niet het gevoel hebben er alleen voor te staan en alle verantwoordelijkheid te moeten dragen, een duidelijke rol of functie hebben en waardering krijgen van de vrijwilligers, en gedreven zijn om in het jeugdhuis te werken omwille van de sociale contacten.

Verder speelt ook de band met de jongeren een rol: hoewel de ontevredenheid met het loon toeneemt naarmate de beroepskrachten meer tijd investeren in het begeleiden van jongeren, nemen ze sneller genoegen met hun loon als de jongeren meer respect tonen voor hun autoriteit, als ze een vertrouwensband hebben met de jongeren, en als ze zich kunnen uitleven met hen.

We vinden dat de tevredenheid met het loon lager ligt bij beroepskrachten van niet-Belgische afkomst, als ze voltijds werken, en hoger naarmate de beroepskrachten langer in het jeugdhuis actief zijn.

Tot slot zien we nog dat de tevredenheid lager ligt bij beroepskrachten met volgende taken: administratie, programmatie, externe communicatie, en het jeugdhuis in de kijker zetten.

Tabel 341 Correlaties met tevredenheid met het loon

Tevredenheid met loon		
	Corr.	N
Niet-Belg tot 3de generatie	-0,292	106
Niet-Belg tot 2de generatie	-0,288	106
Ben je zelf vrijwilliger geweest in een... andere jeugdwerking?	-0,212	101
Anciënniteit als jeugdhuiswerker	0,195	101
Voltijds werken	-0,228	104
Het is soms moeilijk om je werkgevers op hun fouten te wijzen	-0,364	76
Taken:		
<i>Programmatie</i>	-0,224	106
<i>Het jeugdhuis in de kijker zetten</i>	-0,223	106
<i>Programmator (factor)</i>	-0,227	106
Aantal uur/week aan:		
<i>Begeleiden van jongeren (huidig)</i>	-0,249	92
<i>Extern overleg/communicatie (huidig)</i>	-0,208	94
<i>Begeleiden van jongeren (huidig-ideaal)</i>	0,245	83
Redenen om de job te doen:		
<i>Sociale contacten (factor)</i>	0,244	70
<i>Autonomie/loon (factor)</i>	0,310	70
Organisatiecultuur:		
<i>Communicatie</i>	0,301	72
<i>Innovatie</i>	0,268	72
<i>Vertrouwen</i>	0,355	72
Waardering inzet door: de vrijwilligers	0,258	72
Tevredenheid als beroepskracht in het jeugdhuis	0,245	72
Uitdagingen en moeilijkheden:		
<i>De werkdruk is te groot</i>	-0,395	72
<i>Er wordt teveel flexibiliteit van mij verwacht</i>	-0,413	72
<i>Ik krijg niet genoeg kansen om cursussen of opleidingen te volgen</i>	-0,332	72
<i>Ik moet teveel tijd steken in administratieve taken</i>	-0,234	72
<i>Ik heb dikwijls het gevoel dat ik er alleen voor sta</i>	-0,269	72
<i>Mijn rol/functie in dit jeugdhuis is soms onduidelijk</i>	-0,250	72
<i>Ik krijg de verantwoordelijkheid voor alles dat misgaat</i>	-0,233	72
Mijn plannen met dit JH worden beperkt door ...het budget	-0,273	72
De jongeren hebben respect voor mijn autoriteit	0,247	72
Sterktes in begeleiden van jongeren:		
<i>Een vertrouwensband opbouwen met de jongeren</i>	0,243	72
<i>Me uitleven bij de jongeren</i>	0,239	72
Reden om te stoppen: te grote werkdruk	-0,436	71
Belangrijk om vorming over te krijgen: alcohol en drugs	-0,249	72

3.5.3. Organisatiecultuur: wanneer zien de beroepskrachten hun job meer als een uitdaging?

De uitdaging in de job, als dimensie van organisatiecultuur, hangt het sterkst samen met de jongeren in het jeugdhuis (Tabel 342), en meer bepaald met de mate waarin ze de jongeren kunnen ondersteunen door 'meerwaarde'

te bieden. Beroepskrachten vinden hun job immers gemiddeld uitdagender naarmate ze de zelfontplooiing van de jongeren een belangrijker doel vinden voor het jeugdhuis en van de job, als ze hun eigen meerwaarde vooral zien in het stimuleren van de vrijwilligers, en als de jongeren open staan voor hetgene dat de beroepskrachten hen bij willen brengen (en ook naarmate de jongeren hen meer vertrouwen).

Ze vinden hun job echter ook uitdagender als ze een meer 'trekkende' rol kunnen opnemen: initiatief nemen ten aanzien van de jongeren, expertise aanwenden die de vrijwilligers niet hebben, een 'frisse wind' door het jeugdhuis doen waaien (andere kijk op het jeugdhuis, extra dynamiek en alertheid), zorgen voor stabiliteit en continuïteit in de werking, en (opmerkelijk) naarmate het jeugdhuisbestuur minder kundig is in het werkgeverschap – 'uitdaging' is dan ook een veelzijdig woord.

Ook het personeelsbeleid is belangrijk in dit kader: de job wordt als meer uitdagend gezien als de beroepskrachten af en toe op werkoverleg (of intervisie) kunnen, en als ze voldoende coaching of vorming krijgen (en ontbrekende vaardigheden bij de vrijwilligers kunnen aanvullen). Het belang van feedback zien we ook aan het feit dat beroepskrachten in team hun job uitdagender vinden dan zij die op hun eentje in het jeugdhuis werken.

Verder zien we nog dat beroepskrachten hun job uitdagender vinden naarmate ze vaker bezig zijn met het 'uitdragen' van het jeugdhuis (het imago verzorgen, PR, informatica en buurtgericht werken), en als ze sterker gewaardeerd worden (door de bezoekers, hun ouders, de buurt en andere jeugdwerkvormen).

Tot slot gaat het om beroepskrachten die voor de job hebben gekozen omwille van de veelzijdigheid en flexibiliteit (maar ook uit meer idealistische beweegredenen), en meer overuren kloppen.

Tabel 342 Correlaties met job uitdaging

Job uitdaging (schaal)⁶⁰		
	Corr.	N
Beroepskracht in team (vs. alleen)	0,242	75
Overuren werken	0,320	71
Het jeugdhuisbestuur heeft voldoende kennis/ervaring om als mijn werkgever op te treden	-0,306	52
Taken:		
<i>Informatica</i>	0,227	75
<i>Buurtgericht werken</i>	0,257	75
<i>PR (factor)</i>	0,244	75
Beroepskrachten...		
<i>...hebben bepaalde expertise, vaardigheden, kennis... die de vrijwilligers niet hebben</i>	0,329	74
<i>...zorgen voor een andere kijk/perspectief in het jeugdhuis</i>	0,264	74
<i>...houden de vrijwilligers wakker, brengen extra dynamiek in het jeugdhuis</i>	0,325	74
<i>...zorgen voor stabiliteit/continuïteit in de werking (bijv. dat jeugdhuis blijft draaien)</i>	0,232	74
Sterktes in aspecten job:		
<i>Activiteitenbeleid uitwerken</i>	0,228	74
<i>Logistieke opvolging</i>	0,274	74
<i>Imago van het jeugdhuis verzorgen</i>	0,260	74
Interesse in artistiek project voor JH	0,301	57
Redenen om de job te doen:		
<i>Idealisme (factor)</i>	0,292	73
<i>Veelzijdigheid/flexibiliteit (factor)</i>	0,353	73

60 Deze schaal werd samengesteld uit de items zoals weergegeven in het hoofdstuk over de beroepskrachten (onderdeel 4.4.3).

Waardering inzet door:		
<i>De bezoekers</i>	0,364	71
<i>Andere jeugdwerkvormen</i>	0,300	71
<i>De ouders van de jongeren</i>	0,275	65
<i>De buurt</i>	0,278	70
Aangesloten bij (koepel)organisatie: andere	0,250	75
Relatie met de jongeren:		
<i>De jongeren vertrouwen me</i>	0,395	75
<i>De jongeren staan open voor de dingen die ik hen bij wil brengen</i>	0,247	75
Sterkte in begeleiden jongeren: zelf initiatief nemen	0,469	75
Reden om te stoppen: onvoldoende coaching/vorming	-0,238	74
Doelen voor JH:		
<i>De jongeren een plaats geven om vrienden te ontmoeten</i>	0,247	75
<i>De jongeren een plaats geven waar ze kunnen experimenteren, bijleren en zichzelf ontplooien</i>	0,383	75
Belangrijk voor succes in job:		
<i>Tevredenheid bij de jongeren</i>	0,285	75
<i>Dat de jongeren zichzelf ontplooien</i>	0,342	75
Heb je soms...		
<i>...interviewgesprekken?</i>	0,245	74
<i>...werkoverleg en/of -besprekingen?</i>	0,358	75

3.6. Ontevredenheid

3.6.1. Wie zijn de beroepskrachten die die er al eens aan gedacht hebben om van job te veranderen?

Beroepskrachten die al eens aan stoppen gedacht hebben, blijken gemiddeld meer moeite te hebben met het feit dat de werkgevers jonger zijn dan henzelf, en vinden niet dat ze meer vrijheid en autonomie hebben doordat het jeugdhuisbestuur hun werkgever is (Tabel 343). Ze zouden sneller geneigd zijn om te stoppen wegens nood aan een andere uitdaging, of uit ontevredenheid met de arbeidsvoorwaarden. Beroepskrachten die vaker intern vergaderen denken minder vaak aan een andere job.

Tabel 343 Correlaties met denken aan stoppen

Al eens aan gedacht om van job te veranderen?		
	Corr.	N
Doordat het jeugdhuisbestuur mijn werkgever is heb ik veel vrijheid en autonomie	-0,318	53
Ik heb er moeite mee dat mijn werkgevers jonger zijn dan mezelf	0,397	52
Taken: programmatie	-0,277	76
Aantal uur/week aan: interne vergaderingen (huidig)	0,251	72
Waardering inzet door: andere jeugdwerkvormen	-0,236	72
Tevredenheid als beroepskracht in het jeugdhuis	-0,388	76
Hoeveel jaar nog werken?	-0,453	76
Redenen om te stoppen:		
<i>Andere job met betere arbeidsvoorwaarden</i>	0,377	75
<i>Nood aan een andere uitdaging</i>	0,293	76
Belangrijk om vorming over te krijgen: communicatie	0,260	76

3.6.2. Welke beroepskrachten willen eerder stoppen?

Opvallend is dat beroepskrachten die zelf nog bezoeker van het jeugdhuis geweest zijn het vroegst plannen te stoppen met de job (Tabel 344).

Beroepskrachten die het profiel en de taken hebben van 'jongerenwerker' willen minder lang aanblijven. Het gaat ook om zij die voornamelijk aangestuurd worden door het jeugdhuisbestuur, en aangemoedigd worden om VTO te volgen, gecoacht worden, en de job doen uit motieven van zelfontplooiing; om zij die het belangrijk vinden om jongeren verantwoordelijkheid te geven (en om zij die een vaste relatie en/of kinderen een belangrijke reden vinden om ander werk te zoeken).

De beroepskrachten met meer coördinerende en administratieve taken willen net langer in het jeugdhuis blijven werken. Het gaat ook over beroepskrachten die eerder zelf initiatief nemen in hun relatie met de jongeren, en duidelijke grenzen trekken die de jongeren niet mogen overschrijden; en over beroepskrachten die voltijds werken (en meer werkdruk ervaren), die zich sterk achten in het onderhouden van contacten met het lokale bestuur, en begaan zijn met de visie en het beleid van het jeugdhuis.

Tabel 344 Correlaties met leeftijd stoppen als beroepskracht in een jeugdhuis

Leeftijd stoppen als beroepskracht		
	Corr.	N
Anciënniteit JH: lang	-0,234	72
Leeftijd	0,931	76
Zelf jeugdhuisbezoeker geweest	-0,428	74
Anciënniteit als jeugdhuiswerker	0,410	73
Dagelijkse sturing: bestuur van het jeugdhuis	-0,230	76
Voltijds werken	0,240	74
Taken:		
<i>Begeleiding activiteiten</i>	-0,247	76
<i>Ondersteunen van vrijwilligers</i>	-0,280	76
<i>Jongerenwerker (factor)</i>	-0,337	76
Aantal uur/week aan:		
<i>Administratie/boekhouding (huidig)</i>	0,311	71
Beroepskrachten ...zorgen voor stabiliteit/continuïteit in de werking	0,274	75
Sterkte: contacten met partners/gemeente onderhouden	0,257	75
Reden job: zelfontplooiing (factor)	-0,291	74
Moeilijkheden en uitdagingen:		
<i>De werkdruk is te groot</i>	0,357	76
<i>Ik krijg niet genoeg kansen om cursussen of opleidingen te volgen</i>	0,389	76
Sterktes in begeleiden jongeren:		
<i>De jongeren verantwoordelijkheid geven</i>	-0,246	76
<i>Duidelijke grenzen trekken die de jongeren niet mogen overschrijden</i>	0,336	76
<i>Me uitleven bij de jongeren</i>	-0,278	76
<i>Zelf initiatief nemen</i>	0,283	76
Redenen om te stoppen met de job:		
<i>Niet akkoord met een opgelegde verandering van visie of manier van werken</i>	0,316	75
<i>Vaste relatie/samenwonen/huwelijk/kinderen</i>	-0,257	75
Word je aangemoedigd om VTO te volgen door je werkgever?	-0,345	73
Krijg je soms coaching?	-0,317	73
Belangrijk om vorming over te krijgen: geattesteerde kadervorming	-0,257	76

4. Profiel van de dagelijkse leiding

4.1. Tevredenheid

4.1.1. Welke zaken zijn verbonden aan de tevredenheid van de vrijwilligers?

a. Kenmerken van tevreden dagelijkse leiding

De tevredenheid van de vrijwilligers neemt het sterkste toe naarmate ze het organisatieklimaat positiever ervaren, met als belangrijkste aspect de communicatie tussen de vrijwilligers, gevolgd door het onderlinge vertrouwen, en de mate waarin innovatie wordt aangemoedigd in het jeugdhuis. Vrijwilligers die in eerste plaats naar het jeugdhuis gaan omwille van de sfeer, het plezier en de vrienden zijn ook tevredener.

Vervolgens is de tevredenheid van de vrijwilligers in sterke mate gelinkt aan een positieve waardering van hun inzet, en dit door gelijk wie, maar in de eerste plaats door de bezoekers (en hun ouders), de andere vrijwilligers, de jeugddienst, de stad of gemeente, de maatschappij of publieke opinie en de media, en de buurt. Als die waardering wordt uitgedrukt in een vergoeding (die meestal in natura wordt uitgekeerd), lijkt dit ook tot een stijging in tevredenheid te leiden.

De directe relatie met de bezoekers is van belang, en in mindere mate ook de mate waarin de vrijwilligers zich sterk achten in het scheppen van een vertrouwensband met hen.

Verder blijken de eigen competenties bij te dragen tot het tevredenheidsgevoel, en dan vooral de mate waarin de vrijwilligers het gevoel hebben dat ze door het jeugdhuis beter zijn geworden in het omgaan en communiceren met anderen, en het draaiende houden van organisaties.

Tot slot zien we nog dat de tevredenheid afneemt, naarmate de vrijwilligers zich sterker beperkt voelen in hun plannen met het jeugdhuis door het budget, de infrastructuur en de andere vrijwilligers, en als ze moeite hebben met de tijd die gaat naar hun vrijwilligerswerk, en het dragen van verantwoordelijkheid.

Tabel 345 Correlaties met tevredenheid als vrijwilliger in het jeugdhuis (data dagelijkse leiding)

Leeftijd stoppen als beroepskracht		
	Corr.	N
Tevredenheid als vrijwilliger (data dagelijkse leiding)	Corr	N
Vergoeding voor vrijwilligerswerk	0.244	211
Redenen voor vrijwilligerswerk:		
<i>sfeer/plezier/vriendschap (factor)</i>	0.332	120
Waardering door:		
<i>De bezoekers</i>	0.371	209
<i>De ouders van de bezoekers/vrijwilligers</i>	0.334	167
<i>De andere vrijwilligers</i>	0.312	210
<i>De beroepskrachten</i>	0.218	117
<i>Mijn partner</i>	0.278	124
<i>Vrienden die niet in het jeugdwerk staan</i>	0.223	190
<i>Mijn collega's/klasgenoten</i>	0.227	172
<i>De buurt</i>	0.294	184
<i>De jeugddienst/stad/gemeente</i>	0.355	195
<i>De maatschappij/publieke opinie</i>	0.338	171
<i>De media</i>	0.316	144
Organisatieklimaat:		
<i>communicatie</i>	0.540	207
<i>innovatie</i>	0.350	175
<i>vertrouwen</i>	0.384	204
Relatie met de bezoekers (schaal)	0.321	195
Sterktes in relatie met bezoekers:		
<i>(vertrouwens-)band (factor)</i>	0.232	187
Heb je er al eens aan gedacht om te stoppen als vrijwilliger?	-0.347	198
Hoeveel jaar nog vrijwilliger?	0.256	195
Moeilijkheden:		
<i>tijd (& verantwoordelijkheid) (factor)</i>	-0.219	193
Mijn plannen met dit jeugdhuis worden beperkt door:		
<i>...het budget</i>	-0.351	198
<i>...de infrastructuur</i>	-0.240	196
<i>...de andere vrijwilligers van het jeugdhuis</i>	-0.244	196
Competenties:		
<i>omgaan met anderen</i>	0.237	189
<i>communiceren</i>	0.217	188
<i>organisaties draaiende houden</i>	0.216	190

b. Kenmerken van de jeugdhuisen van tevreden dagelijkse leiding

Het profiel van jeugdhuisen met tevreden dagelijkse leiding is iets minder coherent.

Dit is zeker zo wat de aanwezigheid van beroepskrachten betreft. Het lijkt erop dat jeugdhuisen met vrijwilligers die minder sterk zijn in initiatiefname, minder tevreden vrijwilligers hebben. Het gaat om jeugdhuisen die beroepskrachten in dienst hebben omdat ze voor een andere kijk of perspectief zorgen (trekkende functie), en om jeugdhuisen die er geen willen aanwerven omdat ze niet weten hoe ze zich als werkgever moeten opstellen, of uit vrees dat beroepskrachten de vrijwilligers te afhankelijk zouden maken. Als het jeugdhuis beroepskrachten wil om de vrijwilligers te ontlasten (ondersteunende functie), gaat dit wel samen met meer tevredenheid.

De aanwezigheid van een logistiek-technisch medewerker is gelinkt aan lagere tevredenheid, maar dit heeft wellicht te maken met andere kenmerken van het jeugdhuis (zoals de focus op concert/podium, zie verder).

Verder is tevredenheid bij de vrijwilligers sterk verbonden met het lopende hebben van projecten (behalve als het om grote activiteiten gaat).

Problemen met vrijwilligers die het sterkst aan ontevredenheid zijn gelinkt, zijn het verloop en tekort aan vrijwilligers (en een gebrek aan continuïteit in de werking). Een mogelijke oorzaak is het imago van het jeugdhuis (dat sterk positief gelinkt is aan tevredenheid): de vrijwilligers tonen meer ontevredenheid als het jeugdhuis moeite heeft om jongeren te bereiken doordat het jeugdhuis te weinig gekend is in de buurt, er geen vertrouwen is bij sommige ouders, de locatie moeilijk bereikbaar en onaantrekkelijk is, en het onthaalbeleid voor nieuwkomers te wensen overlaat.

Wat de buurt betreft, is de tevredenheid van de vrijwilligers hoger als hun jeugdhuis gelegen is in (sterk) verstedelijkt gebied, in de kern van een dorp of stad, en als het jeugdhuis omgeven is door woningen.

Jeugdhuizen in dicht bewoonde omgevingen doen sommigen denken aan overlast. De tevredenheid ligt nochtans hoger als het jeugdhuis nadruk legt op het organiseren van feestjes. Bij jeugdhuizen die zich focussen op concert en podium ligt de tevredenheid echter lager.

Infrastructuur is belangrijk in het kader van tevredenheid, en dan in eerste plaats het kunnen beschikken over een gebouw, dat bij voorkeur ook modern, groot en gezond is (hoewel jeugdhuizen waar de toeg centraal staat ook meer tevreden vrijwilligers hebben). Een lage tevredenheid hangt ook samen met een tekort aan financiële middelen.

De externe relaties van het jeugdhuis zijn in belangrijke mate gelinkt aan tevredenheid, en in de eerste instantie de relatie met het lokale bestuur: de tevredenheid ligt hoger naarmate het aandeel van de gemeente of stad in het jeugdhuisbudget groter is, en naarmate de relatie met het stads- of gemeentebestuur sterker is.

Vervolgens ligt de tevredenheid hoger bij vrijwilligers uit jeugdhuizen die de nadruk leggen op sport, en die contact hebben of samenwerken met sportorganisaties (alook bij de jeugdhuizen die in contact staan met de justitie of politie, maar niet bij jeugdhuizen die contact hebben met andere jeugdhuizen).

Tabel 346 Correlaties met tevredenheid als vrijwilliger in het jeugdhuis (data verantwoordelijken)

Tevredenheid als vrijwilliger (data verantwoordelijken)		
	Corr.	N
Aandeel budget van gem/st	0.266	182
JH legt nadruk op:		
<i>Feestjes organiseren</i>	0.229	205
<i>Concert/podium</i>	-0.215	202
<i>Sport</i>	0.230	187
Sterktes JH:		
<i>Een sterk vrijwilligersteam</i>	0.225	209
<i>De continuïteit, het jeugdhuis blijft steeds goed draaien</i>	0.221	209
<i>Het imago</i>	0.314	209
% budget van:		
<i>de gemeente/stad:</i>	0.242	182
Financiële gezondheid schaal	0.211	195
Project lopende:		
<i>Grote activiteiten (bijv. festival, jaarlijks evenement)</i>	-0.268	74
<i>Andere</i>	0.404	74
Logistiek-technisch medewerker aanwezig	-0.389	41
Beroepskrachten:		
<i>...zorgen voor een andere kijk/perspectief in het jeugdhuis</i>	-0.339	47
<i>...ontlasten de vrijwilligers (toekomst)</i>	0.534	14
Redenen om niet met beroepskrachten te werken:		
<i>Ons jeugdhuis draait prima met vrijwilligers</i>	0.298	95
<i>We zouden niet weten hoe we ons als werkgever moeten opstellen</i>	-0.514	95
<i>Het zou onze vrijwilligers misschien te afhankelijk maken van beroepskrachten</i>	-0.222	95
Drempels nieuwe jongeren:		
<i>Ons jeugdhuis is te weinig gekend in de buurt</i>	-0.297	190
<i>Sommige ouders hebben geen vertrouwen in het jeugdhuiswerk</i>	-0.258	190
<i>Aan ons onthaalbeleid voor nieuwkomers kan nog gewerkt worden</i>	-0.227	190
<i>Ons jeugdhuis heeft onvoldoende resources om meer jongeren te bereiken</i>	-0.307	190
<i>Ons jeugdhuis is moeilijk te bereiken</i>	-0.300	190
<i>Onze locatie/infrastructuur is onaantrekkelijk</i>	-0.266	190
Dreigingen voor JH:		
<i>Tekort aan vrijwilligers</i>	-0.309	192
<i>Verloop van vrijwilligers</i>	-0.320	190
<i>Problemen met vrijwilligers (schaal)</i>	-0.303	188
<i>Tekort aan (financiële) middelen</i>	-0.265	190
<i>Zwakke relatie met het stads-/gemeentebestuur</i>	-0.218	190
<i>> 2 externe dreigingen</i>	-0.294	190
Relatie met stad/gemeente (schaal)	0.229	158
Doel voor JH: de stem van jongeren laten horen	-0.232	194
Gebouw beschikbaar (vs. niet perm./geen)	0.305	194
Onzekerheid behoud gebouw/ruimtes in toekomst	-0.220	174
Ons jeugdhuis zet in op moderne technologie	0.253	170
Regelmatig/structureel contact met:		
<i>Andere jeugdhuisen in de buurt</i>	-0.209	190
<i>Justitie, politie</i>	0.245	182

Samenwerking met:		
<i>Scholen</i>	0.203	190
<i>Sportorganisaties</i>	0.266	188

4.1.2. Organisatiecultuur

a. In welke jeugdhuizen is er een betere communicatie en vertrouwensband tussen vrijwilligers?

Het is geen simpele opdracht om een profiel op te stellen van de jeugdhuizen waarvan de vrijwilligers het goed doen op vlak van onderlinge communicatie en vertrouwen (Tabel 347). Maar over het algemeen lijkt het erop dat de verhoudingen tussen vrijwilligers, beroepskrachten en bezoekers cruciaal zijn in dit opzicht. Meer bepaald suggereren de correlaties dat de aandacht voor de noden en de behoeften van de beroepskrachten en de bezoekers soms ten koste kunnen gaan van de communicatie en de vertrouwensband tussen de vrijwilligers. Heel wat zaken wijzen daarop, waaronder een positieve samenhang tussen communicatie/vertrouwen en:

- Het jeugdhuis dat prima draait met enkel vrijwilligers (die geselecteerd zijn op basis van hun enthousiasme en ervaring met het jeugdhuis)
- Het ontbreken van een uitgewerkt personeelsbeleid voor beroepskrachten (zoals functionerings-/evaluatiegesprekken en werkoverleg/-besprekingen)
- Het niet akkoord gaan met 'de stem van de jongeren laten horen' als doel van het jeugdhuis en een negatieve samenhang tussen communicatie/vertrouwen en:
- Problemen met vrijwilligers (en vooral op vlak van verloop en tekorten), en het ontbreken van selectiecriteria voor vrijwilligers
- De aanwezigheid van een logistiek-technisch medewerker, en vinden dat beroepskrachten een grote tijdsinvestering zijn voor het jeugdhuisbestuur
- Het aantal avonden per week dat het jeugdhuis open is voor bezoekers, en een groter aandeel bezoekers bereiken die een fysieke of mentale beperking hebben, of uit het buitengewoon onderwijs komen (en beroepskrachten die nieuwe doelgroepen aantrekken)

Verder vinden we nog positieve verbanden tussen de factor communicatie/vertrouwen en:

- Een kortlopend project gaande hebben
- Infrastructuur:
 - o Aanwezigheid van een polyvalente zaal
 - o Jeugdhuis in dorpskern of stadcentrum, omgeven door woningen (vs. groen of andere), en goed bereikbaar
- Minder contact hebben met andere jeugdhuizen in de buurt
- Een kleiner aandeel van het budget vanuit de Vlaamse overheid

Tabel 347 Correlaties met organisatiecultuur: communicatie & vertrouwen (factor) (data verantwoordelijken)

Organisatiecultuur: communicatie & vertrouwen (factor)		
Verantwoordelijken:	Corr.	N
% budget van:		
<i>de Vlaamse overheid</i>	-0.223	172
<i>Project lopende: andere</i>	0.364	70
Logistiek-technisch medewerker aanwezig	-0.422	37
Beroepskrachten...		
<i>...brengen nieuwe doelgroepen binnen in het jeugdhuis</i>	-0.371	43
<i>...is een grote tijdsinvestering voor het bestuur van ons jeugdhuis</i>	-0.335	43
Ons jeugdhuis...		
<i>...voorziet functionerings- en evaluatiegesprekken voor de beroepskrachten</i>	-0.388	43
<i>...organiseert werkoverleg en/of -besprekingen voor de beroepskrachten</i>	-0.322	43
<i>Personeelsbeleid: aantal x niet akkoord met stellingen</i>	0.352	43
Willen niet met beroepskrachten werken, want:		
<i>Ons jeugdhuis draait prima met vrijwilligers</i>	0.205	92
<i>We zouden wellicht te veel moeite moeten doen om de personeelskosten te dekken</i>	0.212	92
<i>We zouden niet weten hoe we ons als werkgever moeten opstellen</i>	-0.457	92
Aantal avonden per week open voor bezoekers	-0.265	185
% jongeren...		
<i>...uit het buitengewoon onderwijs:</i>	-0.206	172
<i>...met een fysieke of mentale beperking:</i>	-0.228	172
Drempels nieuwe jongeren:		
<i>Sommige ouders hebben geen vertrouwen in het jeugdhuiswerk</i>	-0.213	178
<i>Ons jeugdhuis is moeilijk te bereiken</i>	-0.222	178
Selectiecriteria vrijwilligers:		
<i>Geen</i>	-0.213	178
<i>Zelf vaste bezoeker van het jeugdhuis</i>	0.202	178
<i>Enthousiasme</i>	0.243	178
Dreigingen voor JH:		
<i>Tekort aan vrijwilligers</i>	-0.227	180
<i>Verloop van vrijwilligers</i>	-0.234	179
Doelen voor jeugdhuis:		
<i>De stem van de jongeren laten horen</i>	-0.205	182
JH in dorpskern/stadscentrum (vs. daarbuiten/groen)	0.224	163
JH omgeven door:		
<i>Groen</i>	-0.237	164
<i>Andere</i>	-0.231	163
Beschikbare ruimte: Polyvalente zaal	0.240	160
Veranderen/toevoegen aan infrastructuur indien budget:		
<i>Vergaderruimte</i>	-0.223	158
Regelmatig/structureel contact met:		
<i>Andere jeugdhuisen in de buurt</i>	-0.204	178

b. In welke jeugdhuisen worden vrijwilligers aangemoedigd tot innovatie?

Tot slot trachten we nog een beeld te scheppen van het profiel van de jeugdhuisen waarvan de vrijwilligers worden aangemoedigd om zich innovatief op te stellen (Tabel 348). Het gaat om jeugdhuisen...

- ...met meerdere beroepskrachten, en grotere aantallen vaste en losse vrijwilligers
- ...die projecten lopende hebben (en meer bepaald culturele of artistieke projecten, en projecten voor specifieke doelgroepen)
- ...die contacten onderhouden met scholen, en samenwerken met sportorganisaties
- ...die beschikken over een multimediaruimte

Tabel 348 Correlaties met organisatiecultuur: innovatie (factor) (data verantwoordelijken)

Organisatiecultuur: innovatie (factor)		
Verantwoordelijken:	Corr.	N
Project lopende:		
<i>Cultureel/artistiek project</i>	0.275	70
<i>Project voor specifieke doelgroepen</i>	0.275	70
Meerdere beroepskrachten (vs. 1)		
<i>Aantal vaste vrijwilligers</i>	0.249	178
<i>Aantal losse vrijwilligers</i>	0.214	178
Beschikbare ruimtes:		
<i>Ruimte voor multimedia</i>	0.200	160
Regelmatig/structureel contact met:		
<i>Scholen</i>	0.241	170
Samenwerking met:		
<i>Sportorganisaties</i>	0.229	176

4.2. Ontevredenheid: uitdagingen en moeilijkheden

a. Wie zijn de vrijwilligers die meer problemen hebben met de tijd en de verantwoordelijkheid die met het jeugdhuiswerk gepaard gaat?

Vrijwilligers die meer moeite hebben met de tijd en verantwoordelijkheid die met het jeugdhuiswerk gepaard gaat (Tabel 349), zijn vrijwilligers...

- ...die vinden dat hun plannen met het JH gehinderd worden (door de andere vrijwilligers, en de infrastructuur)
- ...die vaker denken aan stoppen, en sneller geneigd zouden zijn om te stoppen als er zich alternatieven voor het jeugdhuis zouden aandienen (als ik iets anders zou vinden om te doen in mijn vrije tijd, als er iemand zou zijn die mijn werk hier kan overnemen)
- ...die vaker ondersteuning krijgen, en vooral vanuit de (koepel)organisatie of de stad/gemeente
- ...met de functie van voorzitter
 - o en taken hebben die typisch zijn voor deze functies, waaronder: de relatie met de lokale overheid of partners onderhouden, de visie of het beleid van het jeugdhuis uitwerken, en intern overleg voeren
 - o en meer tijd investeren in het vrijwilligerswerk
- ...die in de eerste plaats vrijwilliger zijn omwille van idealistische en maatschappelijke overwegingen
- ...die vinden dat ze door het jeugdhuis competenter geworden zijn op zowat alle mogelijke vlakken, maar in de eerste plaats in nauwkeurig, efficiënt, zelfstandig... werken en het omgaan met computers

Vrijwilligers die minder problemen hebben met de tijd en verantwoordelijkheid die met vrijwilligerswerk samengaat, zijn vrijwilligers...

- ...waarvan de inzet meer gewaardeerd wordt door hun partner
- ...die meer tevreden zijn als vrijwilliger

Tabel 349 Correlaties met uitdagingen en moeilijkheden: tijd & verantwoordelijkheid (factor) (data dagelijkse leiding)

Uitdagingen en moeilijkheden: tijd & verantwoordelijkheid (factor)		
Dagelijkse leiding:	Corr.	N
Functie:		
<i>Voorzitter</i>	0.210	193
Taken:		
<i>Intern overleg organiseren</i>	0.218	193
<i>Relatie met lokale overheid/partners onderhouden</i>	0.305	193
<i>Buurtgericht werken</i>	0.211	193
<i>Visie/beleid van het jeugdhuis uitwerken</i>	0.254	193
Uur vrijwilligerswerk/maand	0.240	189
Redenen vrijwilliger: idealisme/samenleving (factor)	0.236	109
Waardering door: mijn partner	-0.251	111
Tevredenheid als vrijwilliger	-0.219	193
Heb je er al eens aan gedacht om te stoppen als vrijwilliger?	0.283	188
Redenen stoppen:		
<i>alternatieven (factor)</i>	0.358	182
Mijn plannen met dit JH worden beperkt door:		
<i>...de infrastructuur</i>	0.263	191
<i>...de andere vrijwilligers van het jeugdhuis</i>	0.401	191
Meeste ondersteuning:		
<i>De stad/gemeente</i>	0.283	184
<i>De koepelorganisatie (bijv. Formaat, UDM)</i>	0.315	184
Competenties:		
<i>nauwkeurig, efficiënt, zelfstandig,... werken</i>	0.229	185
<i>met computers omgaan</i>	0.229	183

b. In welke jeugdhuizen vinden we vaker vrijwilligers die problemen hebben met tijd en verantwoordelijkheid?

De vrijwilligers die het lastig hebben met de tijdsinvestering in het jeugdhuis en de vereiste verantwoordelijkheid (Tabel 350), komen vaker uit jeugdhuizen met een hoger verloop van vrijwilligers. Tijd en verantwoordelijkheid is minder vaak een issue voor vrijwilligers uit jeugdhuizen...

- ...met een uitgewerkt aanwervingsbeleid voor beroepskrachten, en met meerdere beroepskrachten, die worden ingezet omwille van bepaald expertise, vaardigheden, kennis,... die de vrijwilligers niet hebben.
- ...die graag beroepskrachten zouden willen om de jongeren te ondersteunen (in hun ondernemerschap, initiatiefname, inspraak, en ontplooiing van talenten)
- ...die samenwerken met een ondersteunende vzw en diensten van de stad of gemeente
- ...die een instuif- of ontmoetingsruimte hebben

Tabel 350 Correlaties met uitdagingen en moeilijkheden: tijd & verantwoordelijkheid (factor) (data verantwoordelijken)

Uitdagingen en moeilijkheden: tijd & verantwoordelijkheid (factor)		
Verantwoordelijken:	Corr.	N
Aantal beroepskrachten	-0.323	43
Meerdere beroepskrachten (vs. 1)	-0.414	43
Beroepskrachten... hebben bepaalde expertise, vaardigheden, kennis... die de vrijwilligers niet hebben	-0.478	43
Ons jeugdhuis... heeft een uitgewerkt aanwervingsbeleid voor beroepskrachten	-0.303	43
Beroepskrachten... (toekomst)		
...merken de talenten van de jongeren op, en zetten die in op de juiste plaats	-0.593	13
...ondersteunen de jongeren in hun ondernemerschap, eigen initiatiefname	-0.724	13
...stimuleren inspraak van de jongeren	-0.605	13
Reden geen bk: het zou misschien afbreuk doen aan het spontane karakter van ons jeugdhuis	-0.572	13
Dreigingen voor JH:		
Verloop van vrijwilligers	0.252	173
Beschikbare ruimtes:		
Instuif-/ontmoetingsruimte	-0.200	152
Samenwerking met:		
VZW ter ondersteuning van het jeugdhuis	-0.260	101
Andere diensten van de stad/gemeente	-0.248	172

Verder zien we nog dat vrijwilligers vaker problemen hebben met de ondersteuning en het beleid (vanuit het jeugdhuis en de lokale overheid) als ze (onder andere) een sociaalwetenschappelijke opleiding volgen aan een hogeschool of universiteit (niet in tabel).

5. Profiel van de bezoekers

5.1. Tevredenheid

5.1.1. Welke bezoekers zijn meer tevreden met hun jeugdhuis?

(+)

De gemiddelde tevredenheid van de bezoekers met het jeugdhuis (Tabel 351) hangt zeer sterk samen met twee zaken: 1) de mate waarin ze tevreden zijn met de muzikale stijl van het jeugdhuis, en 2) de mate waarin ze een goede relatie hebben met de vrijwilligerskern.

Ook nog sterk gelinkt aan de tevredenheid is het sociale aspect: naar het jeugdhuis gaan omwille van sfeer, plezier en vriendschap, en aangeven dat het jeugdhuis vooral een meerwaarde is op vlak van sociabiliteit (door naar dit jeugdhuis te gaan 'ben ik beter geworden in de omgang met anderen', 'hou ik meer rekening met andere mensen', 'heb ik meer vertrouwen in anderen', 'sta ik meer open voor andere meningen', en 'heb ik een hechtere, sterkere vriendenkring').

Vervolgens neemt de tevredenheid van de jongeren toe, naarmate hun deelname aan het jeugdhuis sterker gewaardeerd wordt door hun ouders, en vrienden buiten het jeugdhuis.

De jongeren zijn ook tevredener met hun jeugdhuis als ze als losse vrijwilliger meehelpen met de activiteiten (en als ze zelfontplooiing een belangrijke reden/voordeel vinden om het jeugdhuis te bezoeken, en als ze ambities hebben om zelf kernvrijwilliger te worden⁶¹).

(-)

De ontevredenheid met het jeugdhuis is vooral groter bij bezoekers die aangeven dat ze sneller geneigd zouden zijn om te stoppen eens ze een volgende 'levensfase' bereiken (zich te oud voelen, vaste relatie of kinderen hebben, etc.), en bij bezoekers die een jonger publiek in het jeugdhuis willen (en in mindere mate ook bij zij die een ouder publiek wensen).

(Vervolgens zien we dat er meer ontevredenheid is bij bezoekers die een uitgebreider activiteitenaanbod willen in het jeugdhuis. Opmerkelijk is dat de tevredenheid ook lager is bij niet-schoolgaande bezoekers die ASO hebben gevolgd, en bij zij die meer interesse tonen in politiek⁶².)

Tabel 351 Correlaties met tevredenheid bezoekers (data bezoekers)

Tevredenheid van bezoekers met jeugdhuis (data bezoekers)		
	Corr.	N
Hoe vaak kom je naar...		
...de instuif-/ontmoetingsmomenten van dit jeugdhuis?	0.227	556
...de activiteiten van dit jeugdhuis (fuij, concert, vorming...)?	0.278	571
Taken als losse vrijwilliger:		
Meehelpen tijdens activiteiten	0.324	146
Wat anders willen in JH:		
Geen van bovenstaande	0.208	575
Wat zou je anders willen aan bezoekers JH:		
Een jonger publiek	-0.200	562
Reden JH bezoek:		
sfeer/plezier/vriendschap (factor)	0.289	545
Voordelen JH:		
sociabiliteit (factor)	0.329	564
Houding personen tegenover bezoek JH:		
Vrienden die dit jeugdhuis niet bezoeken	0.223	576
Mijn ouders	0.274	577
Relatie met de vrijwilligerskern	0.477	569
Heb je er al eens aan gedacht om niet langer naar dit jeugdhuis te gaan?	-0.356	534
Redenen om te stoppen:		
levensfase (factor)	-0.286	503
Favoriete vrijetijdsbesteding (in top 3):		
Het jeugdhuis bezoeken	0.356	490
Tevredenheid met muzikale stijl JH	0.495	505

61 De coëfficiënten van de correlaties zoals beschreven tussen haakjes komen echter net onder 0.2.

62 Idem.

5.1.2. In welke jeugthuizen zijn de bezoekers meer tevreden?

Net als bij de dagelijkse leiding, is de gemiddelde tevredenheid van de bezoekers (Tabel 352) sterk gerelateerd aan professionalisering, maar ook hier is het beeld complex.

Over het algemeen lijkt het erop dat de bezoekers meer tevreden zijn in jeugthuizen die beroepskrachten inzetten (of willen aanwerven) om de vrijwilligers aan te vullen of te ondersteunen, in tegenstelling tot jeugthuizen waarbij beroepskrachten worden ingeschakeld (of gewenst worden) om zelfstandig zaken op gang te trekken, recht te trekken of te verbeteren⁶³.

In dit verband zien we ook dat de jongeren minder tevreden zijn in jeugthuizen met meerdere beroepskrachten (en in jeugthuizen die menen dat een educatief medewerker van pas zou komen). De tevredenheid ligt echter ook lager bij de jongeren uit jeugthuizen die geen beroepskrachten willen.

Vervolgens zien we nog dat de tevredenheid van de huidige bezoekers negatief gerelateerd is aan een tekort aan vrijwilligers, en een dalend bezoekersaantal in het jeugdhuis.

Tot slot blijken de activiteiten even belangrijk: de bezoekers tonen minder tevredenheid als het jeugdhuis een kwalitatief zwak aanbod heeft (en beroepskrachten wil om daaraan te werken), en concurrentie ondervindt van andere vormen van vrijetijdsbestedingen⁶⁴.

Tabel 352 Correlaties met tevredenheid bezoekers (data verantwoordelijken)

Tevredenheid van bezoekers met jeugdhuis (data verantwoordelijken)		
	Corr.	N
Aantal beroepskrachten	-0.258	135
Meerdere beroepskrachten (vs. 1)	-0.241	135
Van pas: educatief medewerker	-0.415	61
Beroepskrachten (toekomst):		
...trekken de kwaliteit van ons aanbod op	-0.325	61
...hebben bepaalde expertise, vaardigheden, kennis,... die de vrijwilligers niet hebben	0.273	61
...ontlasten de vrijwilligers	0.439	61
...brengen nieuwe doelgroepen binnen in het jeugdhuis	-0.372	61
...houden ons wakker, brengen extra dynamiek in het jeugdhuis	-0.325	61
...zorgen voor stabiliteit/continuïteit in de werking (bijv. dat jeugdhuis blijft draaien)	0.324	61
Willen wel beroepskrachten, maar:		
De stad/gemeente heeft onze aanvraag voor een beroepskracht niet goedgekeurd	0.415	61
Het zou misschien afbreuk doen aan het spontane karakter van ons jeugdhuis	0.372	61
Het zou onze vrijwilligers misschien te afhankelijk maken van beroepskrachten	0.415	61
Willen geen beroepskrachten, want:		
We zouden niet weten hoe we ons als werkgever moeten opstellen	-0.203	236
Het zou onze vrijwilligers misschien te afhankelijk maken van beroepskrachten	-0.202	236
Drempels nieuwe jongeren:		
Concurrentie van andere vrijetijdsbestedingen	-0.221	409
Dreigingen voor JH:		
Tekort aan vrijwilligers	-0.267	424
Dalend bezoekersaantal	-0.240	409
De kwaliteit van het aanbod kan beter	-0.250	409

63 De tevredenheid ligt immers hoger bij jeugthuizen die beroepskrachten wensen om vrijwilligers te ontlasten of te ondersteunen met de nodige skills, en bij jeugthuizen die vrezen dat professionalisering afbreuk zou doen aan de spontaneïteit en onafhankelijkheid bij de vrijwilligers. Bij zij die reeds beroepskrachten hebben en vinden dat ze afbreuk doen aan het spontane karakter van het jeugdhuis, zien we dat de tevredenheid van de bezoekers wel degelijk lager ligt. De tevredenheid is ook lager bij jeugthuizen die beroepskrachten wensen om de kwaliteit van het aanbod op te trekken, het jeugdhuis wakker te schudden, en om nieuwe doelgroepen in het jeugdhuis te brengen.

64 Ook de zwakkere correlaties wijzen op het belang van activiteiten: de tevredenheid van de bezoekers stijgt naarmate het jeugdhuis zich sterker acht in het activiteitenaanbod, naarmate er vaker activiteiten worden aangeboden, en naarmate het aandeel inkomsten uit activiteiten groter is. Er is ook meer tevredenheid bij de jongeren uit jeugthuizen die een sportief project lopende hebben.

Verder zijn er nog matig sterke positieve correlaties (<0,2 – niet in tabel) tussen de tevredenheid van de bezoekers en volgende kenmerken van het jeugdhuis: beschikken over een sterk en uitgebreid vrijwilligersteam (intern doorgeroeid), een gebouw hebben (met fuif- of concertzaal, goed bereikbaar/zichtbaar), tevreden zijn met de ondersteuning vanuit de koepelorganisatie, een divers publiek bereiken (allochtone jongeren, en jongeren in armoede – maar echter ook meer tevredenheid in jeugdhuisen die zich richten op een beperkte doelgroep).

Opmerkelijk is ook, hoewel het hier gaat om zwakke correlaties (niet in tabel), dat de bezoekers gemiddeld iets minder tevreden zijn naarmate hun jeugdhuis meer belang hecht aan zelfontplooiing (ruimte voor experiment en leerprocessen, inspraak en participatie) en maatschappelijke binding (als doel van jeugdhuis vooropstellen: een beter maatschappelijk functioneren van de jongeren, en hun stem laten horen).

5.1.3. Vertonen de 'begeleiders' van meer tevreden bezoekers andere kenmerken?

De gemiddelde tevredenheid van de bezoekers met het jeugdhuis blijkt ook samen te hangen met kenmerken van de dagelijkse leiding, zij het in mindere mate (alle correlaties zijn zwakker dan 0,2 – niet in tabel).

(+)

De tevredenheid van de bezoekers ligt vooral hoger als de vrijwilligers uit hun jeugdhuis goed communiceren (en aangemoedigd worden tot innovatie), tevreden zijn, en zich gewaardeerd voelen voor hun inzet (in de eerste plaats door de andere vrijwilligers).

De bezoekerstevredenheid blijkt ook samen te gaan met meer individuele kenmerken van de dagelijkse leiding, en meer concreet als ze ASO gevolgd hebben, competenter geworden zijn door het jeugdhuis (vooral op vlak van persoonlijk functioneren, organiseren en communiceren), en als ze zelfontplooiing een belangrijke reden vinden om vrijwilliger te zijn.

Een volgende positieve link doet zich voor op vlak van hun verhouding met de bezoekers:

- Een goede relatie met de bezoekers hebben in het algemeen (de bezoekers 'beschouwen mij als vriend', 'vertrouwen me', 'hebben respect voor mijn gezag', 'staan open voor de dingen die ik hen bij wil brengen')
- Sterk zijn in het vertrekken vanuit de bezoekers ('...zonder zaken op te leggen', de bezoekers inspraak en verantwoordelijkheid geven, en ze toelaten fouten te maken waaruit ze kunnen leren)
 - o maar ook sterk zijn in het 'bijschaven' van de bezoekers (zich sterk achten in o.m. 'een boodschap meegeven', 'talenten opmerken en inzetten op de juiste plaats' en 'duidelijke grenzen trekken')
- Het de belangrijkste doelen voor het jeugdhuis vinden om de jongeren centraal te stellen (o.m. de jongeren 'een plaats geven' om vrienden te ontmoeten, waar ze steeds terecht kunnen, en kunnen experimenteren, bijleren en zichzelf ontplooiën)
 - o maar ook meer maatschappijgerichte doelen vooropstellen (zoals overlast tegengaan, en hen beter laten functioneren in de maatschappij) en het een taak vinden om de stem van de jongeren te laten horen
- Zichzelf succesvol vinden als vrijwilligers als er vele jongeren komen, en er een goede sfeer is

(-)

De bezoekers zijn minder tevreden naarmate de maatschappelijke opvattingen van de vrijwilligers sterker neigen naar autoritarisme, en naarmate de vrijwilligers grotere voorstanders zijn van harde repressie in de samenleving. Wellicht vertalen deze houdingen zich ook in de relatie met de bezoekers, en staan ze haaks op 'de jongere centraal stellen' en 'vertrekken vanuit de jongere'.

Tot slot is er ook minder tevredenheid bij de bezoekers naarmate er meer elektronische muziekgenres aan bod komen in het jeugdhuis, en als de vrijwilligers graag meer gelijke culturele voorkeuren (bijv. op vlak van muziek) hadden gezien bij het jeugdhuispubliek.

5.2. Engagement: wie zijn de bezoekers die later zelf in de kern willen stappen?

Bezoekers die in de kern willen stappen onderscheiden zich van bezoekers die dat niet van plan zijn (of het nog niet weten) (Tabel 353) als ze gemiddeld vaker naar het jeugdhuis komen omdat ze daar zichzelf kunnen ontplooiën, als ze er taken op zich nemen (met als belangrijkste: activiteiten helpen organiseren), als ze een goede relatie ervaren met de vrijwilligerskern, en als ze vaak naar het jeugdhuis gaan (en deze activiteit in hun top 3 van favoriete vrijetijdsbestedingen hebben staan), en tevreden zijn met de muzikale stijl van het jeugdhuis. Zij die sneller geneigd zouden zijn om te stoppen omwille van het bereiken van een 'volgende levensfase', zijn minder snel geneigd om kernvrijwilliger te worden.

Verder treffen we vaker bezoekers aan die de kern willen vervoegen in jeugdhuisen die projecten lopende hebben (en meer concreet: sportieve projecten, of infrastructurele projecten), en in jeugdhuisen die geen beroepskrachten hebben, maar die dat wel zouden willen (om voor een andere kijk of perspectief in het jeugdhuis te zorgen).

Tabel 353 Correlaties met later zelf kernvrijwilliger worden (data bezoekers en verantwoordelijke)&

Later zelf kernvrijwilliger worden		
	Corr.	N
Data bezoekers:		
Hoe vaak kom je naar...		
...de instuif-/ontmoetingsmomenten van dit jeugdhuis?	0.301	518
...de activiteiten van dit jeugdhuis (fuij, concert, vorming...)?	0.265	532
Beperkt/geregeld taken in JH (vs. geen)	0.414	541
Geregeld taken in JH (vs. geen/beperkt)	0.422	541
Taken als losse vrijwilliger:		
<i>Instuif helpen openhouden</i>	0.281	139
<i>Activiteiten helpen organiseren</i>	0.342	139
<i>Het jeugdhuis inrichten</i>	0.298	139
<i>Schoonmaken/opkuisen</i>	0.216	139
<i>De website/profielpagina van het jeugdhuis onderhouden</i>	0.212	139
Redenen jeugdhuisbezoek: zelfontplooiing (factor)	0.431	508
Voordelen JH: zelfontplooiing (factor)	0.361	526
Relatie met de vrijwilligerskern	0.338	529
Reden stoppen: levensfase (factor)	-0.204	500
Favoriete vrijetijdsbesteding (in top 3): het jeugdhuis bezoeken	0.272	485
Tevredenheid met muzikale stijl JH	0.215	499
Data verantwoordelijke:		
Project lopende:		
<i>Sportief project</i>	0.327	174
<i>Infrastructureel project</i>	0.302	174
Beroepskrachten zullen zorgen voor een andere kijk/perspectief	0.297	54

5.3. Ontevredenheid: stoppen omwille van levensfase

Tot slot onderzoeken we nog welke bezoekers sneller geneigd zijn om te stoppen omwille van het bereiken van een nieuwe levensfase. Het gaat onder andere om bezoekers... (Tabel 354)

- ...die ontevreden zijn met het jeugdhuis, een zwakke relatie met de vrijwilligerskern hebben, en niet van plan zijn die ooit te vervoegen
- ...die ASO volgen of hoger geschoold zijn, een vlotte schoolcarrière achter de rug hebben, en minder halen uit het jeugdhuis op vlak van zelfontplooiing; en om bezoekers die uit jeugdhuisen komen met een groter aandeel jongeren uit het buitengewoon en beroepsonderwijs
- ...bij wie het jeugdhuis niet op de eerste plaats komt (in tegenstelling tot het bezoeken van familieleden, die ze vaker in de top 3 van favoriete vrijetijdsactiviteiten hebben staan)
- ...die minder tevreden zijn met de muzikale stijl van het jeugdhuis (en vooral naarmate die meer elektronisch of commercieel is)

Tabel 354 Correlaties met levensfase als reden om te stoppen (data bezoekers)

Redenen om te stoppen: levensfase		
Data bezoekers:	Corr.	N
Niet-schoolgaand: hoger onderwijs	0.237	158
Tevredenheid met jeugdhuis	-0.286	503
Relatie met de vrijwilligerskern	-0.239	496
Zelf ooit kernvrijwilliger worden in dit JH	-0.204	500
Tevredenheid met muzikale stijl JH	-0.228	470

...en om bezoekers die uit jeugdhuisen komen... (Tabel 355)

- ...die sterker vervlochten zijn met het lokale bestuur
- ...die zwakker zijn op vlak van activiteiten, minder vaak over een fuif- of concertzaal kunnen beschikken, en geen projecten lopende hebben
- ...die beroepskrachten willen en daar veel van verwachten

Tabel 355 Correlaties met levensfase als reden om te stoppen (data verantwoordelijken)

Redenen om te stoppen: levensfase		
Data verantwoordelijken	Corr.	N
Project lopende:		
<i>Sportief project</i>	-0.276	164
<i>Project voor specifieke doelgroepen</i>	-0.224	164
Beroepskrachten (toekomst):		
<i>...hebben bepaalde expertise, vaardigheden, kennis... die de vrijwilligers niet hebben</i>	0.318	50
<i>...merken de talenten van de jongeren op, en zetten die in op de juiste plaats</i>	0.542	50
<i>...ondersteunen de jongeren in hun ondernemerschap, eigen initiatiefname</i>	0.554	50
<i>...stimuleren inspraak van de jongeren</i>	0.508	50
<i>...brengen nieuwe doelgroepen binnen in het jeugdhuis</i>	-0.364	50
<i>...ontsluiten een breder netwerk rond het jeugdhuis</i>	0.542	50
<i>...zorgen voor stabiliteit/continuïteit in de werking (bijv. dat jeugdhuis blijft draaien)</i>	0.359	50
Reden geen bk: het zou misschien afbreuk doen aan het spontane karakter van ons jeugdhuis	0.364	50

Dreigingen voor JH:		
<i>De kwaliteit van het aanbod kan beter</i>	0.269	352
Eigenaar JH: stad/gemeente (vs. rest)	0.228	290
Beschikbare ruimtes:		
<i>Instuif-/ontmoetingsruimte</i>	0.208	360
<i>Fuif-/concertzaal</i>	-0.238	360
Regelmatig/structureel contact met:		
<i>Jeugddienst/-consulent</i>	0.202	353
Samenwerking met:		
<i>Andere diensten van de stad/gemeente</i>	0.218	353

...en om bezoekers uit jeugthuizen waarvan de dagelijkse leiding... (Tabel 356)

- ...minder divers is samengesteld (op vlak van nationaliteit), en van wie de broers, zussen of beste vrienden actief zijn of waren in het jeugdhuis, en bij vrijwilligers die al geregeld naar het jeugdhuis naar het jeugdhuis gingen voor er vrijwilliger te worden
- ...meer autoritaire opvattingen heeft (en sterker voorstander zijn van harde repressie, en er meer ethnocentrische overtuigingen op nahouden)
- ...minder gemotiveerd is, minder gewaardeerd wordt (en geen vergoeding krijgt)
- ...de jongeren minder centraal stellen, en er een zwakkere relatie mee hebben
- ...die minder competenties hebben opgedaan via het jeugdhuis (en ook niet om die redenen naar het jeugdhuis gaan), en geen ASO volgen

Tabel 356 Correlaties met levensfase als reden om te stoppen (data dagelijkse leiding)

Redenen om te stoppen: levensfase		
Data dagelijkse leiding	Corr.	N
Niet-Belg	-0.286	467
Uur vrijwilligerswerk/maand	-0.259	465
Leeftijd stoppen als vrijwilliger	-0.224	448
Muzikaal aanbod JH: elektronisch (factor)	0.266	441
Belangrijk om vorming over te krijgen:		
<i>Groepsdynamica</i>	-0.292	446
Meeste ondersteuning:		
<i>Vrijwilligers van andere jeugthuizen</i>	-0.208	446
<i>De koepelorganisatie (bijv. Formaat, UDM)</i>	-0.245	446
Autoritarisme (schaal)	0.203	441

In dit hoofdstuk gaan we na in welke mate kenmerken van de bezoekers en de vrijwilligers enerzijds, en kenmerken van het jeugdhuis, zowel op cultureel als structureel vlak, anderzijds, gerelateerd zijn aan de tevredenheid van de bezoekers en de vrijwilligers.

Waar mogelijk gebruiken we een multilevel design. De omvang van de sample van de bezoekers is meer dan behoorlijk, maar laat niet toe om de meest complexe vormen van multilevel analyse (bijv. random slope modellen) toe te laten. We vertrekken vanuit analyses waarbij het 'intercept', maar niet de 'slope', varieert tussen de jeugthuizen (omdat deze laatste duidelijk meer statistische 'power' vereisen). Concreet betekent dit dat we toelaten dat de gemiddeldes

DEEL 7

VERKLARENDE ANALYSES

in bepaalde uitkomsten, zoals de tevredenheidsscore die de bezoekers aan hun jeugdhuis geven, verschillen tussen de jeugdhuisen. We houden er alleen geen rekening mee dat de verbanden, tussen bijv. geslacht en tevredenheid met het jeugdhuis, mogelijk verschillen tussen jeugdhuisen.

Wat de steekproef van de dagelijkse leiding betreft, hebben we vaak onvoldoende bevroegden per jeugdhuis voor dergelijke complexe analyses (ideaal is 25 personen per jeugdhuis) – voor deze populatie hebben we ook bewust een lager streefcijfer gehanteerd dan bij de bezoekers, enerzijds omdat er doorgaans minder vrijwilligers dan bezoekers zijn in een jeugdhuis (en in vele gevallen ook geen 25) en anderzijds om redenen van haalbaarheid. Daarom vallen we voor deze analyses terug op OLS en logistische regressie. In deze analyses wordt er nog steeds gecontroleerd voor effecten van variabelen die samenhangen met het effect van de uitkomstvariabele, maar er wordt geen rekening gehouden met het feit dat individuen binnen eenzelfde groep elkaar beïnvloeden en dus homogener zijn.

We kiezen er ook bewust voor om de verschillende modellen ‘sober’ te houden, en enkel te controleren voor een beperkt aantal variabelen. Gezien beperkingen van statistische power, is het immers onmogelijk om een model voor te stellen waar alle significante effecten uit de verschillende analyses worden samengebracht, en tegen elkaar worden afgewogen. We zijn ons er van bewust dat dit een beperking is.

In de multilevel modellen wordt een effect als significant beschouwd als het effect minstens twee keer zo groot is als de standaardafwijking⁶⁵. Vanaf dan is de kans dat het effect bij toeval gevonden werd vijf percent of kleiner. Hoe groter het effect ten opzichte van de standaardafwijking, hoe groter de kans dat het effect zich ook in werkelijkheid voordoet. Wat de correlaties betreft, worden enkel de r-waarden besproken die significant zijn vanaf het 0,05 niveau.

1. De bezoekers

1.1. Tevredenheid en tevredenheidsmotivaties

Zoals in de vorige studies naar het jeugdwerk, hebben we de bezoekers gevraagd naar hoe tevreden ze globaal gezien zijn over hun jeugdhuis, op een schaal van 1 tot 10. Daarnaast werd er ook gepeild naar de tevredenheid met de muzikale stijl van het jeugdhuis, en naar de manier waarop het jeugdhuis tegemoet komt aan de verschillende motivaties (om naar het jeugdhuis te komen) van de bezoekers.

1.1.1. Tevredenheid van de bezoekers en de vrijwilligers

Op geaggregeerd niveau (gemiddelde tevredenheid van de bezoekers, en van de kernvrijwilligers) zien we een betrekkelijk sterke associatie tussen de tevredenheid van de bezoekers en die van de kernvrijwilligers ($r=0.35$).

1.1.2. De vier factoren

Bezoekers blijven gemotiveerd om naar het jeugdhuis komen omdat de verwachte uitkomsten van hun participatie positief worden ingelost. Die verwachtingen en de tevredenheid over die verwachtingen kunnen verschillen tussen individuen, en tussen jeugdhuisen⁶⁶.

65 Significante effecten in de multilevelmodellen zetten we in het ‘vet’.

66 Een exploratieve factoranalyse (met Varimax-rotatie) op de initiële 20 items die tevredenheidsmotivaties meten, leverde vier factoren op die samen 58,85% van de variantie verklaarden. 5 items hadden een onduidelijke factorlading (laden op twee of meer factoren, met lading boven de 0,4 op meerdere factoren als criterium): ‘Ik leer mezelf kennen, zowel mijn sterke als mijn zwakke kanten’, ‘Ik krijg hier de ruimte en de vrijheid om mijn ding te doen’, ‘Ik leer hier dingen bij’, ‘Het aanbod is veelzijdig’, ‘De activiteiten zijn leuk’.

Een analyse op 15 items die motivaties van tevredenheid meten (bijv. 'ik kom naar het jeugdhuis omdat...') onthult vier factoren (die samen 64.14% van de totale variantie verklaren) en maakt hun betekenis een stuk eenduidiger. Factor 1 interpreteren we als een dimensie van **'zelfontplooiing'**: jongeren komen naar het jeugdhuis omdat ze er verantwoordelijkheid kunnen opnemen, samen met anderen kunnen werken aan projecten, inspraak krijgen, etc. Factor 2 meet de dimensie **'sfeer'**: bezoekers die hoog scoren op deze dimensie geven aan het jeugdhuis te bezoeken omwille van de goede sfeer, het feit dat ze zich er amuseren en vrienden kunnen ontmoeten. Factor 3 zien we als een dimensie van **'maatschappelijke binding'**: jongeren bezoeken het jeugdhuis omdat ze zich op die manier betrokken voelen bij de samenleving, omdat de jeugdhuizen een hoge maatschappelijke waardering krijgen of omdat hun omgeving waardeert dat ze gaan. Factor 4 is de **'chill-dimensie'** die aangeeft dat jongeren het jeugdhuis bezoeken omwille van het laagdrempelige karakter.

Bezoekers kunnen op elk van deze vier motivaties hoog of laag scoren. Het is belangrijk aan te stippen dat deze motivaties elkaar geenszins uitsluiten: bezoekers komen naar het jeugdhuis met een 'mix' van motivaties, die verschilt van individu tot individu. Het is dus perfect mogelijk dat iemand naar het jeugdhuis komt enkel omwille van de sfeer, maar het is even goed mogelijk dat een bezoeker komt omwille van, bijvoorbeeld, sfeer en zelfontplooiing. Onderstaande tabel toont de lading van de items op de vier factoren: hoe hoger de lading – hoge ladingen staan aangeduid in 'vet' – , hoe sterker het item de betekenis van de factor bepaalt.

Tabel 357 Ladingen items op de factoren 'zelfontplooiing' (factor 1), 'sfeer' (factor 2), 'maatschappelijke binding' (factor 3), en 'chill' (factor 4)

Redenen om naar het jeugdhuis te komen:	Componenten			
	1	2	3	4
Er is hier een goede sfeer	0.06	0.78	0.10	0.05
Ik voel me meer betrokken met de samenleving	0.26	0.18	0.69	-0.15
Ik kan hier zelf verantwoordelijkheid opnemen	0.74	0.06	0.32	-0.08
Ik voel me hier thuis	0.36	0.59	0.20	0.03
De jeugdhuizen krijgen een hoge waardering in de samenleving	0.08	0.08	0.81	0.15
Hier kan ik op een nuttige manier mijn vrije tijd besteden	0.26	0.27	0.60	0.20
Ik kan hier vrienden ontmoeten	0.01	0.70	0.13	0.14
Ik kan hier samen met anderen aan projecten werken	0.83	0.11	0.14	0.06
Ik kan me hier inzetten voor anderen	0.84	0.08	0.20	0.10
Ik kan zelf mee vorm geven aan het jeugdhuis	0.88	0.06	0.08	0.04
Ik amuseer me hier	0.05	0.80	0.02	0.12
Ik krijg hier inspraak, men luistert naar mij	0.78	0.10	0.19	0.12
Mijn omgeving waardeert dat ik naar het jeugdhuis ga	0.24	0.01	0.67	0.21
Het kost me weinig tot niets	-0.05	0.07	0.10	0.86
Ik kan hier ook gewoon niets doen en tot rust komen	0.16	0.28	0.18	0.65

1.1.3. De tevredenheidsmotivaties uitgespit...

In dit hoofdstuk gaan we na in welke mate bovenstaande motivaties van tevredenheid samenhangen met een aantal zelf ingeschatte voordelen (in de vorm van het verwerven van 'competenties' of andere sociaal wenselijke aspecten) die het jeugdhuisbezoek oplevert ('wat hebben jongeren geleerd/bereikt door naar het jeugdhuis te gaan') en de interesses van jongeren. Vervolgens analyseren we ook wat die motivaties van tevredenheid betekenen voor het jeugdhuis op vlak van 'de factoren die jongeren er toe zouden bewegen om hun engagement stop te zetten' en 'de ambitie om door te groeien tot kernvrijwilliger'. Op die manier wordt de relevantie van de diversiteit in motivaties voor het jeugdhuis concreter. Het is immers goed mogelijk dat wie naar het jeugdhuis gaat omwille van,

bijvoorbeeld, de sfeer, een andere beleving heeft van de jeugdhuiservaring en –engagement dan iemand die gaat omwille van het gevoel van maatschappelijke binding die hij/zij daar beleeft.

a. Wat halen jongeren uit het jeugdhuis? Motivaties en zelf ingeschatte ‘voordelen’

Wie naar het jeugdhuis komt omwille van de sfeer zal mogelijks de concrete voordelen van zijn participatie anders inschatten dan bezoekers die vooral het gevoel van ‘maatschappelijke binding’. Onderstaande tabel toont de bivariate associaties tussen die motivaties en de zelf ingeschatte voordelen.

Tabel 358 Correlatie tevredenheidsmotivaties (vier factoren) met zelf ingeschatte competenties ten gevolge van jeugdhuisbezoek (bivariate associaties, Pearson’s r)

Door naar dit jeugdhuis te gaan...	Zelfontplooiing	Sfeer	Maatsch. Binding	Chill
...heb ik meer zelfvertrouwen gekregen	0.33	0.19	0.27	0.04
...heb ik ontdekt waar ik goed in ben	0.50	0.06	0.23	0.03
...ben ik zelfstandiger geworden	0.42	0.08	0.15	-0.04
...kan ik beter dingen plannen en organiseren	0.63	0.08	0.15	-0.04
...ben ik beter geworden in de omgang met anderen	0.18	0.20	0.25	0.01
...hou ik meer rekening met andere mensen	0.28	0.12	0.34	0.02
...heb ik meer vertrouwen in anderen	0.27	0.15	0.37	0.03
...sta ik meer open voor andere meningen	0.34	0.17	0.31	0.06
...kan ik zijn wie ik ben	0.21	0.27	0.29	0.06
...heb ik een hechtere, sterkere vriendenkring	0.06	0.33	0.23	-0.01

De associaties tussen de dimensie ‘zelfontplooiing’ en de meer competentiegerichte items zijn sterk. Wie aangeeft ‘meer te halen’ uit zijn/haar betrokkenheid met het jeugdhuis op vlak van ‘zelfontplooiing’ meent ‘te hebben ontdekt waar hij/zij goed in is’ ($r=0.50$) en ‘beter te kunnen plannen en organiseren’ ($r=0.63$), en ‘zelfstandiger te zijn geworden’ ($r=0.42$). Daarnaast is er ook een verband met ‘meer zelfvertrouwen’ ($r=0.33$), ‘meer vertrouwen in anderen’ ($r=0.27$), ‘beter geworden in de omgang met anderen’ ($r=0.18$), ‘meer open staan voor andere meningen’ ($r=0.34$) en ‘meer het gevoel hebben zichzelf te kunnen zijn’ ($r=0.21$).

Ook de associaties tussen de factor ‘sfeer’ en de gepercipieerde voordelen zijn niet verwaarloosbaar, al situeren ze zich meer op het sociale vlak (‘kunnen zijn wie hij/zij is’, een ‘hechtere, sterkere vriendenkring’ en ‘beter geworden in de omgang met anderen/meer vertrouwen/...’). Wie zich door deelname meer op een zinvolle wijze verbonden voelt met de ‘samenleving’ scoort over de hele lijn hoger. Bezoekers die naar het jeugdhuis komen omwille van het laagdrempelige karakter zien geen concrete voordelen aan hun bezoek.

Concreet betekent dit dat de specifieke motivaties van waaruit jongeren naar het jeugdhuis gaan, sterk samenhangen met wat zij halen uit hun participatie.

b. Zijn de tevredenheidsmotivaties geassocieerd met interesses van bezoekers?

De verschillende motivaties geven aan dat bezoekers het jeugdhuis bezoeken omwille van specifieke redenen. Om zicht te krijgen op hoe het jeugdhuisbezoek past binnen de ‘interessesfeer’ van bezoekers, bespreken we de associaties tussen de verschillende motivaties voor het jeugdhuisbezoek en de vrijetijdsactiviteiten. We doen dit afzonderlijk voor mannelijke en vrouwelijke bezoekers, aangezien de interessesfeer sterk gerelateerd is aan gender.

De algemene tevredenheid bij meisjes is gerelateerd aan ‘het jeugdhuis bezoeken’ als belangrijke hobby ($r=0.32$) en enigszins aan ‘buiten spelen, sporten of picknicken’ ($r=0.13$). Bij jongens is er een associatie met ‘het jeugdhuis bezoeken’ ($r=0.17$).

De associaties met de verschillende dimensies van tevredenheid zijn meer uitgesproken. De factor '**zelfontplooiing**' bij meisjes is positief gerelateerd aan 'het jeugdhuis bezoeken' als hobby ($r=0.24$) en in enige mate aan het 'actief deelnemen aan cursussen, workshops,...' ($r=0.13$) en negatief aan 'sporten' ($r=-0.14$). Bij jongens is deze factor positief gerelateerd aan 'het jeugdhuis bezoeken' ($r=0.24$), op bezoek gaan bij familieleden ($r=0.15$), 'actief deelnemen aan cursussen,...' ($r=0.30$), 'creatieve hobby's' ($r=0.16$), met 'samen met het gezin vrijetijdsactiviteiten doen buitenshuis' ($r=0.12$) en 'culturele uitstappen' ($r=0.19$), en negatief geassocieerd met 'sporten' ($r=-0.12$) en 'gaming' ($r=-0.14$).

De **sfeerfactor** bij meisjes is geassocieerd met 'het jeugdhuis bezoeken' ($r=0.14$), 'langs gaan bij vrienden,...' ($r=0.21$), 'op café gaan' ($r=0.21$), en met 'vrienden sms'en of bellen' ($r=0.17$). Bij jongens is de sfeerfactor gerelateerd aan 'het jeugdhuis bezoeken' ($r=0.18$).

De factor '**maatschappelijke binding**' is bij meisjes gerelateerd aan 'het jeugdhuis bezoeken' ($r=0.14$), 'actief deelnemen aan workshops' ($r=0.16$), en negatief geassocieerd aan 'op café gaan' ($r=-0.19$). Bij jongens is deze maatschappelijke factor niet geassocieerd met specifieke hobby's.

De '**chill**-factor' bij meisjes is enigszins gerelateerd aan 'langs gaan bij vrienden,...' ($r=0.14$), en bij jongens met 'gaming' ($r=0.12$).

Het (relatieve) gebrek aan associaties tussen 'algemene tevredenheid' en specifieke hobby's geeft aan dat jongeren met sterke verschillen in interesses allen terecht kunnen in het jeugdhuis: of ze tevreden zijn of niet hangt niet samen met specifieke interesses. De meer uitgesproken associaties tussen de specifieke tevredenheidsmotivaties en hobby's tonen dat jongeren met verschillende interesses vanuit een andere motivatie het jeugdhuis bezoeken.

Het is dan ook niet verwonderlijk dat jongeren vanuit die verschillende motivaties een ander idee hebben over wat het jeugdhuis vooral zou moeten doen: concert/podium, feestjes organiseren, expressie (toneel, dans, workshops, etc.), openingsmomenten (instuif, ontmoeting,...), sport, of uitstappen. Bezoekers die hoog scoren op de factor 'zelfontplooiing' geven prioriteit aan expressie-activiteiten ($r=0.15$) en uitstappen ($r=0.20$) en minder aan feestjes ($r=-0.17$). Wie naar het jeugdhuis gaat voor de sfeer wil dat de nadruk ligt op concert/podium ($r=0.11$) en minder op sport ($r=-0.09$), terwijl bezoekers die hoog scoren op 'maatschappelijke binding' vaker willen dat sport ($r=0.11$) en uitstappen ($r=0.12$) in het jeugdhuis aan bod komen.

Dat 'motivaties', 'interesses' en 'wensen m.b.t. het jeugdhuisaanbod' samenhangen is belangrijk: zoals we in de volgende paragrafen zullen bespreken, doet een jeugdhuis er goed aan hun aanbod af te stemmen op die diversiteit om op die manier de betrokkenheid van de jongeren hoog te houden en op termijn de continuïteit van het jeugdhuis te verzekeren.

c. Zijn er verschillen in redenen om te stoppen, afhankelijk van de motivatie van de bezoekers?

De motivaties die de participatie van jongeren bepalen, zijn tevens ook de factoren die helpen verklaren waarom ze zouden afhaken.

Jongeren die hoog scoren op de **factor zelfontplooiing** zouden minder geneigd zijn te stoppen als 'de sfeer in het jeugdhuis slecht zou zijn' ($r=-0.16$), als hun 'vrienden zouden stoppen' ($r=-0.29$), 'als het jeugdhuis te ver zou liggen van mijn woonplaats' ($r=-0.17$), of 'als het jeugdhuis te weinig volk zou trekken' ($r=-0.15$), maar wel eerder 'als de activiteiten me niet meer zouden bevallen' ($r=0.12$), als 'ik te weinig inspraak zou krijgen in het jeugdhuis' ($r=0.41$), of als 'ik hier niets zou kunnen bijleren' ($r=0.29$). Sociale of praktische obstakels spelen dus duidelijk minder een rol, inhoudelijke factoren zijn belangrijker.

Jongeren die hoog scoren op de **sfeerfactor** zouden meer geneigd zijn te stoppen als 'de sfeer slecht zou zijn in het jeugdhuis' ($r=0.20$), 'als mijn vrienden zouden stoppen' ($r=0.16$), en minder 'als ik iets anders zou vinden om te doen in de vrije tijd' ($r=-0.17$), als hun ouders er niet meer achter zouden staan ($r=-0.18$), of als 'ik niets meer zou kunnen bijleren' ($r=-0.18$). De sociale factoren zijn dus prioritair voor deze bezoekers.

Bezoekers die hoog scoren op de factor **'maatschappelijke binding'** zouden minder geneigd zijn te stoppen 'als de sfeer slecht zou zijn' ($r=-0.11$), 'als hun vrienden zouden stoppen' ($r=-0.17$), als ze zich 'te oud zouden voelen' ($r=-0.09$), 'als er teveel regels en verplichtingen zouden worden opgelegd' ($r=-0.12$), 'als ze er teveel geld voor zouden moeten betalen' ($r=-0.10$) of 'als het jeugdhuis te ver zou liggen van de woonplaats' ($r=-0.11$), maar wel wanneer 'de ouders er niet meer zouden achterstaan' ($r=0.15$) of 'als ze niets meer zouden kunnen bijleren' ($r=0.17$). Ook hier zijn praktische obstakels minder van tel, in tegenstelling tot steun van de ouders of het eigen leerproces.

Jongeren die hoog scoren op de **'chill'-factor** zouden meer geneigd zijn te stoppen 'als hun vrienden zouden stoppen' ($r=0.14$) of als ze er (teveel) geld voor zouden moeten betalen ($r=0.23$). Sociale en praktische obstakels vormen voor hen dus de belangrijkste barrière.

d. Welke motivaties spelen een rol bij de wil om kernvrijwilliger te worden?

We vroegen de bezoekers of ze zelf ooit kernvrijwilliger willen worden in het jeugdhuis (ja/nee/ik weet het nog niet). Een ANOVA-analyse toont aan dat jongeren die hoog scoren op algemene tevredenheid ($F=18.43$), op de factor maatschappelijke binding ($F=4.8$), maar vooral op de factor zelfontplooiing ($F=68.19$), meer geneigd zijn om kernvrijwilliger te worden, terwijl dit niet het geval is voor jongeren die hoog scoren op de sfeer- of 'chill'-factor. Dit gegeven is niet onbelangrijk aangezien de kernvrijwilligers vaak de dragende kracht zijn van het jeugdhuis, en het dus – in het kader van de continuïteit – belangrijk is een voldoende grote 'wervingsreserve' te hebben. Dit betekent ook dat er in voldoende mate rekening dient te worden gehouden met de interesses en motivaties van die jongeren.

1.1.4. Verschillen tussen jeugdhuisen in tevredenheid en motivaties van de bezoekers

Een belangrijke analyse behelst de mate waarin jeugdhuisen van elkaar verschillen op vlak van de algemene tevredenheid van de bezoekers, en hun specifieke motivaties. Wanneer deze niet systematisch verschillen tussen jeugdhuisen, dan dienen de oorzaken van verschillen in tevredenheid hoofdzakelijk te worden gezocht op individueel niveau (dus via individuele kenmerken).

Wanneer deze wel verschillen, dan kunnen daar twee zaken voor aan de basis liggen: selectie-effecten, waardoor bepaalde jeugdhuisen specifieke bezoekers (met specifieke motivaties) aantrekken, en/of beïnvloedingseffecten, waarbij jeugdhuiskenmerken de tevredenheid van de bezoekers beïnvloeden.

Om de verhouding tussen de verklarende kracht vanuit het individuele niveau en het jeugdhuisniveau te berekenen, dienen we een nulmodel te schatten en de VPC-waarde⁶⁷ te berekenen. Met betrekking tot algemene tevredenheid zien we dat 11% van de variantie kan worden toegeschreven aan verschillen tussen de jeugdhuisen. 13% van de variantie in de factor 'zelfontplooiing', 1% van de variantie in de factor sfeer, 5% van de variantie in de factor 'maatschappelijke binding' en 5% van de variantie in de 'chill-factor' kan worden toegeschreven aan het jeugdhuisniveau.

Uit deze analyses blijkt dat de verschillen tussen jeugdhuisen in algemene tevredenheid⁶⁸, en in de factoren 'zelfontplooiing'⁶⁹ en 'maatschappelijke appreciatie'⁷⁰, voldoende sterk zijn om een multilevel analyse zinvol te maken. Concreet betekent dit dus dat er sprake is van selectie-effect (verschillen tussen jeugdhuisen in het 'type jongeren' dat ze aantrekken) of dat bepaalde jeugdhuiskenmerken de tevredenheid van de bezoekers bepalen.

Aangezien de random intercept modellen voor de factoren 'sfeer'⁷¹ en 'chill'⁷² geen meerwaarde betekenen (deze modellen verklaren niet significant meer variantie ten opzichte van de modellen met een fixed intercept), is multilevel analyse hier zinloos: de variantie zit op het niveau van het individu, niet op het niveau van het jeugdhuis, en kan bijgevolg niet worden verklaard door jeugdhuiskenmerken.

67 De VPC (variance partition coefficient) drukt het aandeel variantie uit dat toe te schrijven is aan verschillen tussen groepen. We zien bijvoorbeeld dat 11% van de variatie in de tevredenheid van de jongeren toe te schrijven is aan de kenmerken van de jeugdhuisen, en dat dus 89% van de verschillen zich voordoen op het niveau van de respondent zelf.

68 Verschil loglikelihood L2 nulmodel t.o.v. L1 nulmodel: 18.40 met 1 d.f.: $\text{Chi}^2=1.79\text{e-}05$

69 Verschil loglikelihood L2 nulmodel t.o.v. L1 nulmodel: 53.32 met 1 d.f.: $\text{Chi}^2=2.83\text{e-}013$

70 Verschil loglikelihood L2 nulmodel t.o.v. L1 nulmodel: 6.96 met 1 d.f.: $\text{Chi}^2=0.008$

71 Verschil loglikelihood L2 nulmodel t.o.v. L1 nulmodel: 1.14 -> $\text{Chi}^2=\text{NS}$

72 Verschil loglikelihood L2 nulmodel t.o.v. L1 nulmodel: 2.74 -> $\text{Chi}^2=\text{NS}$

Vrij vertaald betekent dit dat jeugdhuizen een verschil kunnen maken inzake tevredenheid van hun bezoekers – het ene jeugdhuis doet het wat dit betreft beter dan het andere – en dat ze er in ongelijke mate in slagen jongeren aan te trekken (en tevreden te houden) die vanuit een motivatie van zelfontplooiing en maatschappelijke binding naar het jeugdhuis komen.

1.1.5. Algemene tevredenheid en tevredenheidsmotivaties

Onderstaande tabel toont, op basis van een multilevel analyse (zonder controlevariabelen), het effect van de vier tevredenheidsmotivaties op de algemene tevredenheid (Tabel 359).

Typisch bij multilevel analyse is dat tegelijk rekening gehouden kan worden met invloeden van kenmerken van de groep en van kenmerken van het individu. Op die manier kan zuiver worden vastgesteld of bepaalde uitkomsten al dan niet samenhangen met de groep waartoe men behoort, los van de eigen individuele kenmerken. In onderstaande analyse worden enkel kenmerken op het individuele niveau toegevoegd als onafhankelijke variabelen.

De sfeerfactor is het sterkst gerelateerd aan de tevredenheid ($B=0.34$), gevolgd door de factoren zelfontplooiing ($B=0.25$) en maatschappelijke binding ($B=0.21$). De 'chill'-factor verklaart geen bijkomende variantie.

Deze effecten staan onafhankelijk van elkaar: ze dragen elk op unieke wijze bij tot de tevredenheid. De meest tevreden bezoekers zijn bijgevolg deze die tegelijk hoog scoren op de motivaties 'sfeer', 'zelfontplooiing' en 'maatschappelijke binding'. Anders gezegd: bezoekers die hoog scoren op elk van deze drie motivaties, zijn gemiddeld het meest tevreden. Jeugdhuizen doen er dus goed aan rekening te houden met deze drie motivaties (en de achterliggende interesses en wensen m.b.t. het aanbod, zie boven).

Tabel 359 Effect van de vier tevredenheidsmotivaties op de algemene tevredenheid van de bezoekers met het jeugdhuis (multilevel)

	4 tevr. mot.	S.E.
Uitkomst	Alg. tevr.	
Vast gedeelte		
Constante	8,016	0,080
Zelfontplooiing	0,249	0,055
'Fun'	0,343	0,052
Maatsch. binding	0,206	0,052
'Chill'	0,070	0,053
Random gedeelte		
Niveau: JH		
Constante/Constante	0,154	0,063
Niveau: resp.		
Constante/Constante	1,391	0,088
-2*loglikelihood:		
	1774,527	
N JH'en	67	
N resp.'en	549	

1.1.6. Besluit

Bezoekers komen naar het jeugdhuis vanuit verschillende motivaties: sommigen houden van de kansen om er verantwoordelijkheid te nemen of samen met anderen aan een project te werken, anderen komen voor de goede sfeer, of het gevoel op zinvolle wijze bij de maatschappij betrokken te zijn, of gewoon omdat het laagdrempelig is. Deze motivaties sluiten elkaar niet uit, maar verschillen in motivaties zijn geassocieerd met verschillen in interesses (en prioriteiten die ze voor het jeugdhuis zien), redenen om af te haken of juist om hun engagement te versterken (bijv. kernvrijwilliger worden). Het is bijgevolg belangrijk voor een jeugdhuis om rekening te houden met de verschillende motivaties waarmee jongeren naar het jeugdhuis komen: wil een jeugdhuis bijvoorbeeld potentiële kernvrijwilligers aantrekken, dan zal ze in haar organisatie en activiteitenaanbod voldoende aandacht moeten besteden aan de jongeren die vanuit een verlangen naar zelfontplooiing in het jeugdhuis actief zijn.

De algemene tevredenheid wordt over alle jeugdhuizen heen, in afnemende mate van belang, bepaald door de tevredenheid met de sfeer, de kansen tot zelfontplooiing, en de maatschappelijke binding. De 'chill'-factor draagt niet bij tot een hogere algemene tevredenheid.

Verschillen tussen jeugdhuizen bestaan er vooral met betrekking tot de tevredenheidsmotivaties 'zelfontplooiing' en 'maatschappelijke wenselijkheid'. Dit wil zeggen dat er verschillen zijn tussen jeugdhuizen in de mate waarin ze tegemoet komen aan de wens tot zelfontplooiing en maatschappelijke binding. Die verschillen kunnen te maken hebben met 'selectie' (ze trekken andere 'types' jongeren aan) of beïnvloeding ('ze slagen er beter in om aan die behoeftes te voldoen'). Jongeren verschillen wel individueel van elkaar op vlak van de factoren 'sfeer' en 'chill', maar die motivaties zijn gemiddeld even sterk aanwezig bij de bezoekers van de verschillende jeugdhuizen.

1.2. Prediktoren van tevredenheid

1.2.1. Basismodel

In onderstaande tabel tonen we de resultaten van een 'basismodel'. Dit model bevat alle variabelen op individueel niveau en op jeugdhuisniveau waarvoor standaard in alle hierop volgende analyses wordt gecontroleerd (tenzij anders aangegeven): 'geslacht', 'leeftijd', 'etniciteit', al dan niet 'schoolgaand' en 'jeugdhuisgrootte'. We gaan dus na of deze controlevariabelen een invloed hebben op tevredenheid, m.a.w. of de tevredenheid verschilt tussen jongens en meisjes, naar gelang de leeftijd....

Etniciteit werd gemeten als 'niet-Belgische afkomst': als de respondent, of minstens één van de ouders of grootouders in een land buiten België geboren is. Jeugdhuisgrootte is een gecombineerde variabele, op basis van een factoranalyse op de twee variabelen 'gemiddeld aantal jongeren op instuif' en 'gemiddeld aantal jongeren op activiteit', zoals bevraagd bij de verantwoordelijke – dit meet dus het bereik van het jeugdhuis.

Geen van de factoren op individueel niveau – 'geslacht', 'leeftijd', 'etniciteit' en al dan niet 'schoolgaand' zijn – noch op groepsniveau (namelijk jeugdhuisgrootte) is gerelateerd aan de algemene tevredenheid.

Tabel 360 Effect van de controlevariabelen op algemene tevredenheid (multilevel)

	Nulmodel	S.E.	Basisvariabelen	S.E.
Uitkomst	Alg. tevr.		Alg. tevr.	
Vast gedeelte				
Constante	8,022	0,086	7,787	0,168
Jongen			0,043	0,120
Leeftijd			0,012	0,014
Niet-Belg			0,203	0,194
Schoolgaand			0,261	0,153
Grootte JH			0,024	0,097
Random gedeelte				
Niveau: JH				
Constante/Constante	0,195	0,075	0,234	0,088
Niveau: resp.				
Constante/Constante	1,577	0,097	1,490	0,100
-2*loglikelihood:				
N JH'en	68		43	
N resp.'en	581		481	

Dezelfde analyse op de 4 motivationele factoren van tevredenheid toont dat schoolgaande jongeren hoger scoren op de factor 'zelfontplooiing' (bijlage - Tabel 401) en dat mannelijke bezoekers lager scoren op de factor 'sfeer' (bijlage - Tabel 402).

1.2.2. Socio-economische achtergrondkenmerken

a. Cultureel en socio-economisch kapitaal en het mediërende effect van onderwijsvorm

In dit hoofdstuk gaan we de invloed van sociaal-culturele achtergrondkenmerken na op de tevredenheid van de bezoekers (Tabel 361). We analyseren de invloed van een aantal vormen van sociaal-cultureel kapitaal (minstens één ouder hoogopgeleid, het aantal boeken thuis, ouders ooit deelgenomen aan het jeugdwerk), het gevoel hebben van financieel (zeer) makkelijk rond te komen thuis, en de arbeidsmarktpositie van de ouders ('beide ouders werken'). In tweede instantie voegen we de onderwijsvorm waarbinnen de bezoekers onderwijs genieten/hebben genoten (al dan niet ASO), om na te gaan of deze variabele de eventuele effecten van cultureel en socio-economisch kapitaal kan verklaren⁷³.

Met betrekking tot de algemene tevredenheid zien we geen effect van bovengenoemde variabelen, met uitzondering van de gevolgde onderwijsvorm van de bezoekers: jongeren uit het ASO zijn minder tevreden met hun jeugdhuis dan jongeren uit de andere onderwijsvormen (B=-0.40).

⁷³ De sociaal-culturele kenmerken gaan over de ruimere socio-economisch en culturele omgeving waarin de jongere vertoeft, de onderwijsvorm die de jongere volgt/heeft gevolgd: de onderwijsvorm geeft een heel concreet beeld van de directe leefwereld van de jongere zelf: het bepaald de vrienden waarmee hij/zij in contact komt, bepaalt voor een deel de levenskansen van jongeren en de manier waarop de samenleving naar die jongeren kijkt. Het is niet denkbeeldig dat een deel van de invloed van de ruimere omgeving verloopt via de meer directe leefwereld van de jongere: jongeren uit bepaalde socio-economische en culturele omgeving hebben een hogere kans om in het ASO te belanden en dit beïnvloedt concreet hun leefwereld.

Tabel 361 Indicatoren van cultureel en socio-economisch kapitaal en de mediërende effecten van onderwijsvorm op algemene tevredenheid (multilevel)

	Cult. & socio-econ. kapitaal	S.E.	& ASO	S.E.
Uitkomst	Alg. tevr.		Alg. tevr.	
Vast gedeelte				
Constante	7.861	0.219	8.002	0.225
Jongen	-0.076	0.124	-0.102	0.125
Leeftijd	0.007	0.018	0.012	0.018
Niet-Belg	0.172	0.200	0.099	0.204
Schoolgaand	0.255	0.171	0.316	0.173
Min. 1 hoggeschoolde ouder	0.019	0.142	0.073	0.144
Aantal boeken thuis	0.026	0.048	0.054	0.049
Deelgenomen	-0.078	0.125	-0.097	0.126
Rondkomen inkomen	-0.078	0.065	-0.094	0.066
Beide ouders werken	0.053	0.158	0.097	0.162
ASO volgen/gevolgd			-0.386	0.133
Random gedeelte				
Niveau: JH				
Constante/Constante	0.222	0.089	0.279	0.102
Niveau: resp.				
Constante/Constante	1.515	0.106	1.482	0.106
-2*loglikelihood:				
	1517.523		1468.099	
N JH'en	65		64	
N resp.'en	455		441	

Op vlak van de zelfontplooiingsfactor (bijlage - Tabel 403), zien we een positief effect van jongen zijn ($B=0.18$), leeftijd ($B=0.03$), en een negatief effect van het nog 'schoolgaand' zijn ($B=-0.27$). Dit laatste effect wordt grotendeels verklaard door onderwijsvorm, want ASO jongeren scoren lager op deze component ($B=-0.26$): ASO-jongeren gaan minder naar het jeugdhuis omdat ze daar kunnen bijleren, experimenteren, etc. (of ze vinden dat het jeugdhuis minder voldoet aan hun behoeften tot zelfontplooiing) ten opzichte van niet-ASO jongeren.

Inzake de component 'maatschappelijke binding' (bijlage - Tabel 404) zien we een positief effect van 'niet-Belg zijn' ($B=0.3$), een negatief effect van 'het aantal boeken thuis' ($B=-0.08$) en een positief effect van 'ouderlijke deelname aan het jeugdwerk' ($B=0.22$), beide indicatoren van cultureel kapitaal. We zien ook een negatief effect van ouderlijke arbeidsmarktparticipatie ($B=-0.40$), een indicator van socio-economisch kapitaal. De indicatoren van cultureel kapitaal worden grotendeels verklaard door toevoeging van de onderwijs vorm van de bezoeker, die zelf sterk is gerelateerd ($B=-0.46$) aan deze component van tevredenheid. Het effect van ouderlijke arbeidsmarktparticipatie blijft echter significant, na controle voor onderwijsvorm.

Wat sfeer-factor betreft, heeft geen van de opgenomen variabelen een invloed.

Jongeren wiens ouders hebben deelgenomen aan het jeugdwerk scoren iets lager op de chill-factor ($B=-0.22$). Dit effect neemt echter af in sterkte (en is niet langer significant) na controle voor onderwijsvorm, dat zelf niet significant gerelateerd is aan de 'chill'-factor (Tabel 405).

Jongeren die niet uit het ASO komen halen dus niet minder uit het jeugdhuis/of zijn niet minder gemotiveerd op vlak van de sfeer dan ASO-jongeren, maar halen wel meer uit hun participatie op vlak van zelfontplooiing en maatschappelijke binding. Onderwijsvorm verklaart grotendeels de effecten van cultureel kapitaal op deze factoren.

b. Is onderwijsvorm gerelateerd aan de inschatting van 'voordelen'?

Jongeren die geen ASO-opleiding volgen/hebben gevolgd scoren, zoals eerder besproken, hoger op de factor zelfontplooiing en de maatschappelijke factor. Een analyse (niet in tabel) m.b.t. de concrete voordelen die de bezoekers aangeven te ondervinden door hun participatie, toont ook duidelijke verschillen naar onderwijsvorm.

Bezoekers die geen ASO volgen/hebben gevolgd hebben het gevoel dat ze door hun deelname aan het jeugdhuis meer zelfvertrouwen hebben gekregen ($r=0.09$), hebben in grotere mate ontdekt waar ze goed in zijn ($r=0.15$), zijn zelfstandiger geworden ($r=0.13$), kunnen beter dingen plannen of organiseren ($r=0.10$), houden meer rekening met andere mensen ($r=0.15$), hebben meer vertrouwen in anderen ($r=0.15$), staan meer open voor andere meningen ($r=0.08$), en hebben meer het gevoel te kunnen zijn wie ze zijn ($r=0.13$). Een mogelijke verklaring is dat ASO-jongeren de opgesomde voordelen eerder weten te bereiken via andere kanalen dan het jeugdhuis (bijv. via het onderwijs) en dat participatie in het jeugdhuis vooral bij lager opgeleide jongeren bijdraagt tot (zelf)vertrouwen en (sociale) competenties.

De associatie tussen de (hierboven besproken) indicatoren van cultureel en socio-economisch kapitaal hebben veel minder uitgesproken verbanden met de ingeschatte voordelen. Dit geeft aan dat het vooral de onderwijsvorm van de jongeren is die het verschil maakt.

1.2.3. Compositiekenmerken van het jeugdhuis

In dit deel analyseren we meer systematisch de relatie tussen de samenstelling van de bezoekers (op jeugdhuisniveau) en de tevredenheid van de bezoekers. We vertrekken hierbij vanuit de hypothese dat compositievariabelen een invloed kunnen uitoefenen op de jeugdhuiservaring, maar dat die invloed variabel kan zijn, afhankelijk van de kenmerken van de bezoeker: wie te sterk verschilt van de gemiddelde bezoeker kan immers barrières ervaren die er voor de gemiddelde bezoeker niet zijn. Daarnaast, kan een grotere mate van diversiteit op zichzelf een positieve/negatieve invloed hebben. De mate waarin dit zo is in de jeugdhuizen dient echter onderzocht te worden.

Specifiek gaan we na of de gemiddelde leeftijd van de bezoeker een rol speelt bij het verklaren van de tevredenheid, evenals de gender- en of etnische samenstelling, de samenstelling op vlak van genoten onderwijsvorm en socio-economische achtergrond, het gemak waarin het gezin kan rondkomen, en het onderwijsniveau van de ouders.

a. Leeftijd en gemiddelde leeftijd

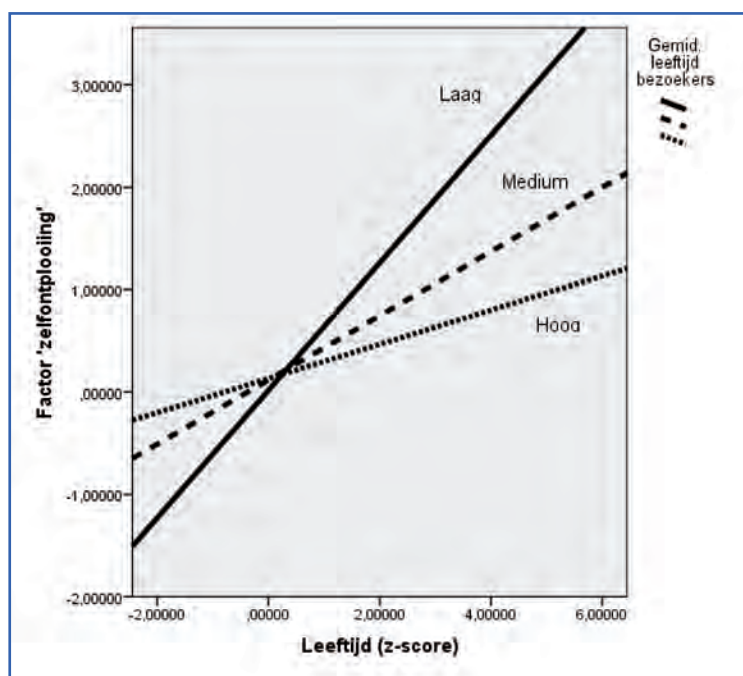
De algemene tevredenheid wordt niet bepaald door de leeftijd of de gemiddelde leeftijd van de bezoekers, noch door de interactie tussen beide. Met betrekking tot de factor zelfontplooiing zien we een licht maar significant interactie-effect ($B=-0.004$): oudere bezoekers scoren hoger op de factor zelfontplooiing, en dat effect is sterker naarmate de gemiddelde leeftijd van de bezoekers lager ligt (Tabel 362).

Tabel 362 Gemiddelde leeftijd van de bezoekers, leeftijd van de individuele bezoekers, en de interactie tussen beide op factor 'zelfontplooiing' (multilevel)

	Leeftijd L2	S.E.	Leeftijd L1xL2	S.E.
Uitkomst	Zelfontplooiing		Zelfontplooiing	
Vast gedeelte				
Constante	0.277	0.115	0.287	0.115
Jongen	0.137	0.082	0.137	0.082
Leeftijd	0.024	0.011	0.033	0.012
Niet-Belg	-0.026	0.130	-0.025	0.130
Schoolgaand	-0.290	0.108	-0.256	0.109
Gem. leeftijd bezoekers	0.001	0.022	0.014	0.023
Ind. x gem. leeftijd			-0.004	0.002
Random gedeelte				
Niveau: JH				
Constante/Constante	0.119	0.042	0.118	0.042
Niveau: resp.				
Constante/Constante	0.777	0.049	0.772	0.048
-2*loglikelihood:	1500.536		1497.476	
N JH'en	70		70	
N resp.'en	563		563	

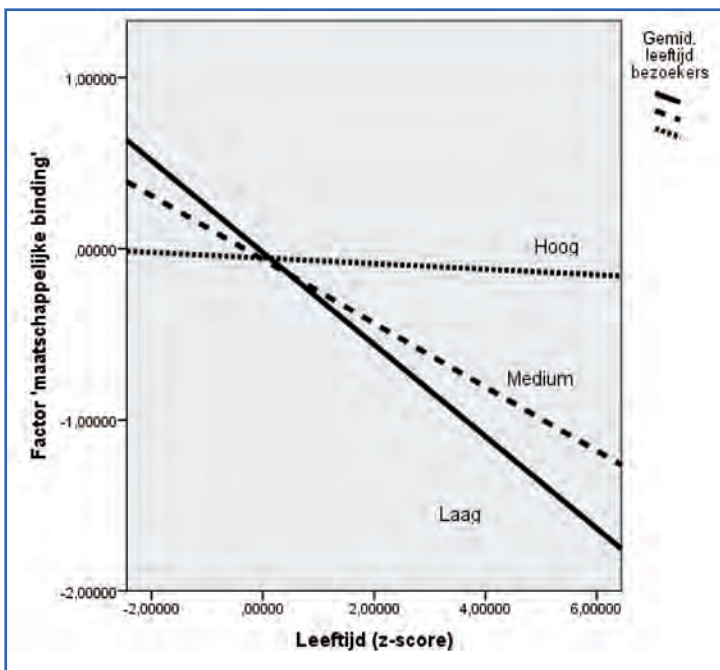
Het gevonden interactie-effect geven we ook grafisch weer in Figuur 1.

Figuur 1 interactie tussen leeftijd en de gemiddelde leeftijd van de bezoekers m.b.t. de factor 'zelfontplooiing'

Ook met betrekking tot de factor 'maatschappelijke binding' (bijlage - Tabel 406) zien we een interactie-effect ($B=0.005$): in de jeugdhuisen met het gemiddeld oudste publiek, zien we geen effect van individuele leeftijd. In de jeugdhuisen met een wat jonger publiek zien we echter dat de 'maatschappelijke binding' die het jeugdhuis biedt in mindere mate een motivatie is om het jeugdhuis te bezoeken (Figuur 2) naarmate de leeftijd vordert. Met andere woorden: in een jeugdhuis met een jong publiek is 'maatschappelijke binding' als motivatie minder een reden om naar het jeugdhuis te gaan.

Figuur 2 Interactie tussen leeftijd en de gemiddelde leeftijd van de bezoekers m.b.t. de factor 'maatschappelijke binding'

Samenvattend kunnen we stellen dat naarmate men ouder wordt en het leeftijdsverschil met de gemiddelde bezoeker groter wordt, dit niet leidt tot een lagere algemene tevredenheid maar wel dat de motivatie voor participatie lijkt te veranderen: het gevoel van 'maatschappelijke binding' als motivatie om het jeugdhuis te bezoeken neemt af, dat van 'zelfontplooiing' neemt toe.

b. Gender en percentage jongens

De analyse van het effect van geslacht en de geslachtssamenstelling van het jeugdhuis toont dat deze op zich geen effect hebben, met betrekking tot algemene tevredenheid. We zien wel een interactie-effect ($B=-0.02$): naarmate het percentage mannelijke bezoekers toeneemt daalt de tevredenheid van de mannelijke bezoeker, bij de vrouwelijke bezoekers zien we dit effect niet (Tabel 363). Jongens zijn dus meer tevreden wanneer het percentage vrouwelijke bezoekers toeneemt.

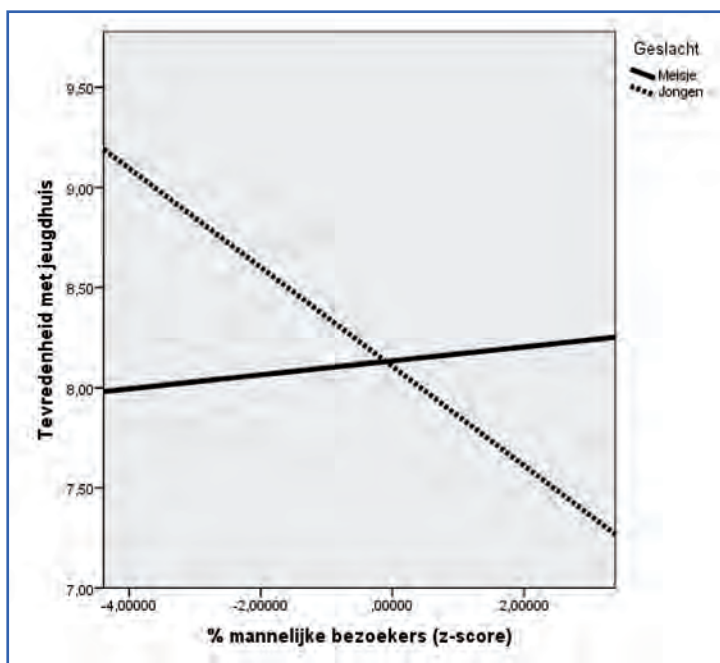
Tabel 363 Interactie geslacht en geslachtssamenstelling op algemene tevredenheid (multilevel)

	Geslacht L1xL2	S.E.
Uitkomst	Alg. tevr.	
Vast gedeelte		
Constante	7.493	0.497

Jongen	1.275	0.500
Leeftijd	0.013	0.014
Niet-Belg	0.179	0.194
Schoolgaand	0.269	0.152
Grootte JH	0.023	0.097
% jongens	0.006	0.008
Jongen x % jongens	-0.020	0.008
Random gedeelte		
Niveau: JH		
Constante/Constante	0.229	0.086
Niveau: resp.		
Constante/Constante	1.468	0.099
-2*loglikelihood:	1587.509	
N JH'en	43	
N resp.'en	481	

Dit interactie-effect wordt visueel weergegeven in Figuur 3.

Figuur 3 Interactie geslacht en geslachtssamenstelling op algemene tevredenheid

We dienen hier echter aan te geven dat eenzelfde analyse met de door de verantwoordelijke geschatte percentages jongens – die slechts zwak gerelateerd zijn aan de percentages in de steekproef – dit effect niet bevestigt. In het hoofdstuk 'Muziekstijl' gaan we dieper in op dit effect en trachten we het te verklaren.

Een gelijkaardige analyse met de verschillende motivaties van tevredenheid toont een trend naar een significant effect met betrekking tot de sfeerfactor (dus een lagere sfeermotivatie bij mannelijke bezoekers uit jeugdhuizen met meer mannelijke bezoekers – niet in tabel), maar geen effect m.b.t. de andere factoren.

c. Etniciteit en etnische compositie

De etnische samenstelling van de bezoekerspopulatie (hier: het ingeschatte aandeel allochtone jongeren door de verantwoordelijken⁷⁴) is gerelateerd aan de factor zelfontplooiing ($B=0.011$), maar niet aan de algemene tevredenheid (Tabel 364). Deze ligt hoger bij een hoger aantal allochtonen⁷⁵. Er is geen sprake van een interactie-effect: het effect is dus algemeen en beperkt zich niet tot allochtone of autochtone bezoekers.

Tabel 364 Aandeel niet-Belgen op factor 'zelfontplooiing' (multilevel)

	Aandeel niet-Belgen	S.E.
Uitkomst	Zelfontplooiing	
Vast gedeelte		
Constante	0.246	0.127
Jongen	0.174	0.097
Leeftijd	0.012	0.012
Niet-Belg	-0.022	0.156
Schoolgaand	-0.279	0.120
Grootte JH	-0.004	0.062
% allochtone jongeren (schatt.)	0.011	0.005
Random gedeelte		
Niveau: JH		
Constante/Constante	0.065	0.034
Niveau: resp.		
Constante/Constante	0.749	0.057
-2*loglikelihood:	984.897	
N JH'en	39	
N resp.'en	378	

Verder vinden we ook een positief effect van het aandeel allochtone jongeren in het jeugdhuis op de factor 'maatschappelijke binding' (Tabel 365).

74 We vinden een gelijkaardig effect als we met het 'reële' aandeel niet-Belgische bezoekers in de steekproef werken, dat echter iets minder krachtig is, en een stuk minder van de variantie in de factor 'zelfontplooiing' verklaart.

75 We controleerden ook voor de verstedelingsgraad van het gebied waarin het jeugdhuis gelegen is, en de scholingsgraad van de bezoeker (al dan niet ASO), maar dit veranderde niets aan de resultaten.

Tabel 365 Aandeel niet-Belgen op factor 'maatschappelijke binding' (multilevel)

	Aandeel niet-Belgen	S.E.
Uitkomst	Maatsch. binding	
Vast gedeelte		
Constante	0.005	0.132
Jongen	0.010	0.108
Leeftijd	-0.033	0.013
Niet-Belg	0.302	0.173
Schoolgaand	-0.150	0.134
Grootte JH	-0.091	0.046
% allochtone jongeren (schatt.)	0.009	0.004
Random gedeelte		
Niveau: JH		
Constante/Constante	0.004	0.020
Niveau: resp.		
Constante/Constante	0.967	0.073
-2*loglikelihood:	1061.313	
N JH'en	39	
N resp.'en	378	

Samen genomen betekenen deze analyses dat diversiteit op etnisch vlak niet leidt tot een lagere motivatie-tevredenheid, in tegendeel. Het betekent ook geenszins dat etnische minderheden meer gemotiveerd zouden zijn op vlak van zelfontplooiing of maatschappelijke binding. Het geeft aan dat in jeugdhuisen met meer allochtone bezoekers er een groter gevoel van motivatie tot zelfontplooiing en maatschappelijke binding heerst onder de allochtone en autochtone bezoekers.

d. Onderwijsvorm

Zoals eerder al aangegeven is er een sterk effect van de onderwijsvorm waarbinnen de bezoeker school loopt/heeft gelopen, op verschillende componenten van tevredenheid. We gingen ook na of het percentage bezoekers dat ASO volgt/heeft gevolgd deze relatie beïnvloedt (niet in tabel). Er is echter geen sprake van een rechtstreeks effect, noch van een interactie-effect met betrekking tot de verschillende componenten van tevredenheid. Hetzelfde geldt voor het aandeel dat (deeltijds) beroepsonderwijs of buitengewoon onderwijs volgt, in interactie met het zelf volgen van deze richtingen.

e. Gemakkelijk rondkomen en aandeel dat gemakkelijk kan rondkomen

Het al dan niet (zeer) gemakkelijk rondkomen thuis heeft op zich geen effect op de algemene tevredenheid. De interactie tussen deze variabele en het percentage jongeren in een jeugdhuis dat zegt makkelijk te kunnen rondkomen is wel significant ($B=0.02$)⁷⁶ (Tabel 366). Wie aangeeft niet (zeer) gemakkelijk te kunnen rondkomen is meer ontevreden wanneer het aandeel bezoekers dat wel (zeer) gemakkelijk rondkomt stijgt. Met andere woorden: jongeren die minder makkelijk rondkomen thuis voelen zich beter in het jeugdhuis wanneer ze op dit vlak geen uitzonderingspositie innemen.

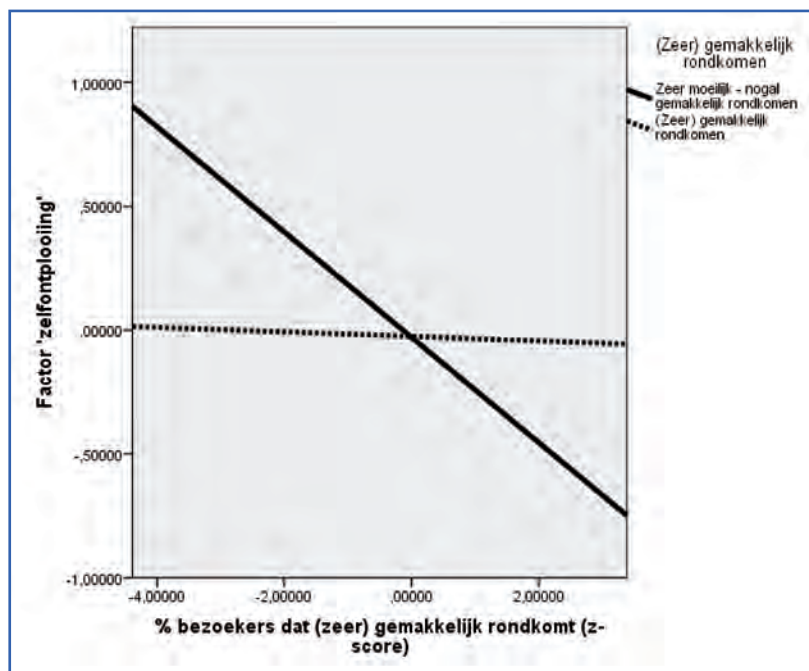
76 Dit effect wijzigt niet na controle voor opleidingsvorm (al dan niet ASO) en de verstedelingsgraad van het gebied waar het jeugdhuis gelegen is.

Tabel 366 Interactie (zeer) gemakkelijk rondkomen & aandeel dat (zeer)gemakkelijk kan rondkomen op algemene tevredenheid (multilevel)

	Rondkomen L1xL2	S.E.
Uitkomst	Alg. tevr.	
Vast gedeelte		
Constante	7.797	0.183
Jongen	0.040	0.120
Leeftijd	0.009	0.014
Niet-Belg	0.226	0.192
Schoolgaand	0.232	0.152
Grootte JH	0.011	0.100
(Zeer) gemakkelijk rondkomen	-0.115	0.119
% (zeer) gemakkelijk rondkomen	-0.006	0.007
(Zeer) gemakkelijk rondkomen L1 x L2	0.020	0.008
Random gedeelte		
Niveau: JH		
Constante/Constante	0.247	0.090
Niveau: resp.		
Constante/Constante	1.455	0.098
-2*loglikelihood:	1581.870	
N JH'en	43	
N resp.'en	480	

Dit interactie-effect wordt ook grafisch weergegeven met Figuur 4.

Figuur 4 Relatie tussen (zeer) gemakkelijk rondkomen en algemene tevredenheid, afhankelijk van het percentage dat (zeer) gemakkelijk kan rondkomen

f. Opleidingsniveau van de ouders

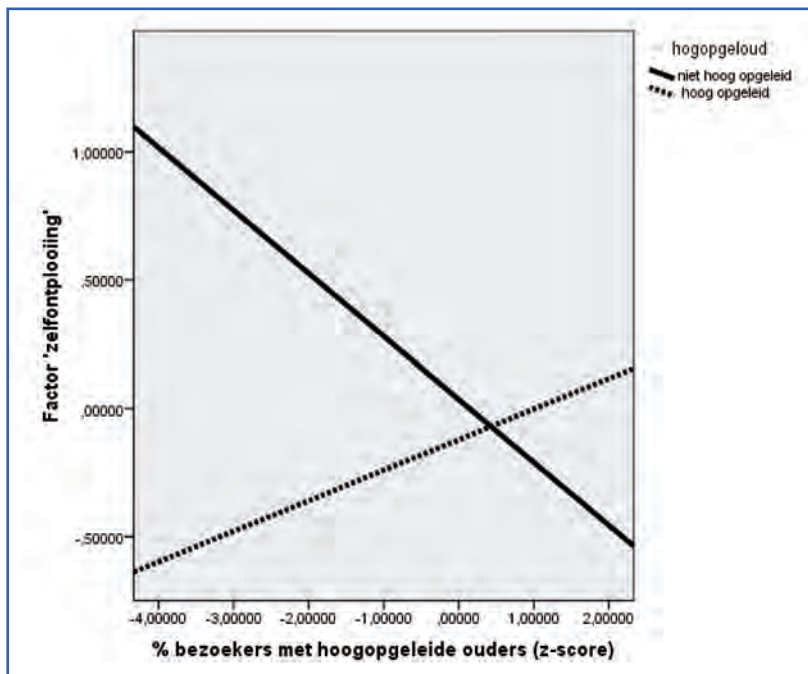
Ook met betrekking tot de opleidingsgraad van de ouders zien we een gelijkaardig effect: de score op de factor 'zelfontplooiing' bij bezoekers wiens ouders lager opgeleid zijn neemt af ($B=0.15$) naarmate het percentage bezoekers toeneemt dat uit een milieu komt met hoger opgeleide ouders (minstens één ouder met diploma hoger onderwijs/ universiteit) (Tabel 367). Bezoekers met lager opgeleide ouders gaan vaker naar het jeugdhuis omwille van de mogelijkheid tot zelfontplooiing wanneer ze geen 'uitzondering' vormen.

Tabel 367 Interactie 'scholingsgraad ouders' & aandeel 'hooggeschoolde ouders' op factor 'zelfontplooiing' (multilevel)

	Opleiding ouders L1xL2	S.E.
Uitkomst	Zelfontplooiing	
Vast gedeelte		
Constante	0.188	0.132
Jongen	0.180	0.089
Leeftijd	0.018	0.011
Niet-Belg	-0.038	0.143
Schoolgaand	-0.269	0.116
Grootte JH	-0.029	0.056
Min. 1 hooggeschoolde ouder	-0.104	0.099
% min. 1 hooggeschoolde ouder	-0.009	0.004
Min. 1 hooggeschoolde ouder L1 x L2	0.015	0.005
Random gedeelte		
Niveau: JH		
Constante/Constante	0.056	0.030
Niveau: resp.		
Constante/Constante	0.750	0.052
-2*loglikelikhoud:	1151.317	
N JH'en	43	
N resp.'en	443	

De grafische weergave van dit interactie-effect zien we in Figuur 5.

Figuur 5 Effect van 'scholingsgraad ouders' op factor 'zelfontplooiing', afhankelijk van het aandeel met 'hooggeschoolde ouders'

g. Andere analyses m.b.t. compositievariabelen

Analyses met andere kenmerken van socio-economisch/cultureel kapitaal tonen geen effecten.

h. Besluit m.b.t. compositiekenmerken van het jeugdhuis

Uit een reeks van analyses blijkt dat naarmate een bezoeker afwijkt van de gemiddelde bezoeker op een aantal van deze kenmerken, dit effect heeft op de tevredenheid of op de motivaties van de bezoekers. In het bijzonder m.b.t. de socio-economische achtergrond van de bezoekers (zeer) makkelijk rondkomen thuis en 'opleidingsniveau ouders') ten opzichte van de gemiddelde bezoeker, zien we dat een lagere SES samenhangt met een lagere motivatie op vlak van zelfontplooiing als de SES van de gemiddelde bezoeker hoger ligt, zonder dat zich dit echter vertaalt in een lagere algemene tevredenheid. Een hoger percentage jongens leidde niet tot een hogere tevredenheid bij jongens, integendeel. En naarmate de leeftijd van bezoekers stijgt halen ze meer uit het jeugdhuis op vlak van zelfontplooiing en minder op vlak van maatschappelijke binding, zeker wanneer de gemiddelde leeftijd van de bezoekers lager ligt. Op vlak van etnische achtergrond zien we een positief effect van het aandeel allochtone bezoekers op zelfontplooiing (en maatschappelijke binding), en dit effect is niet beperkt tot de allochtone bezoekers zelf, maar geldt voor de volledige jeugdhuispopulatie.

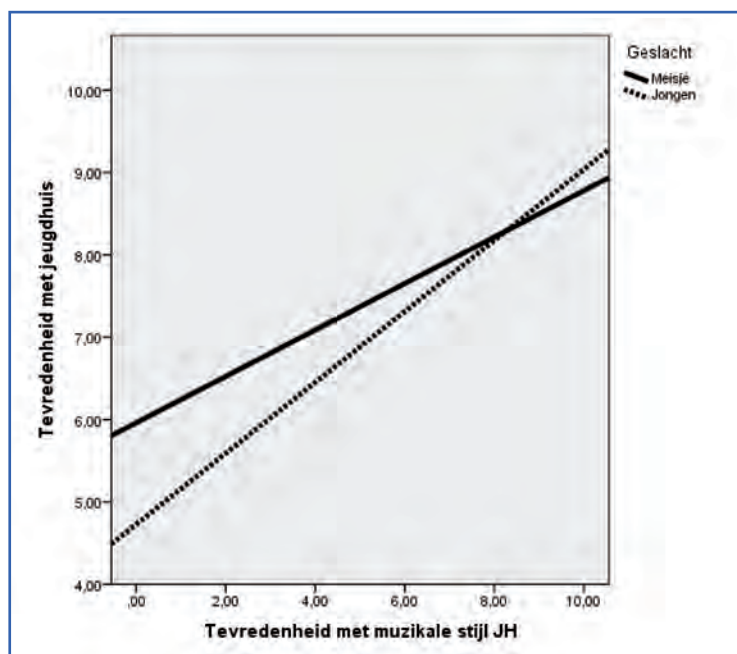
1.2.4. Muziekstijl & -voorkeur

Muziek speelt een belangrijke rol in de jeugdhuiservaring. Niet verrassend vinden we dan ook een sterke bivariate associatie tussen de 'tevredenheid over de muzikale stijl van het jeugdhuis' en de 'algemene tevredenheid' ($r=0.50$). Deze associatie verschilt niet substantieel tussen jongere en oudere bezoekers, allochtone en autochtone bezoekers. Exploratieve analyses (bevestigd door onderstaande multilevel analyse) tonen aan dat de tevredenheid met de muzikale stijl van het jeugdhuis significant sterker samenhangt met de algemene tevredenheid over het jeugdhuis bij mannelijke bezoekers dan bij vrouwelijke bezoekers (Tabel 377 - Figuur 10).

Tabel 368 Interactie muzikale tevredenheid x geslacht op algemene tevredenheid (multilevel)

	Basis	S.E.	Muz. tevr. L1	S.E.	Muz. tevr. L1 x geslacht L1	S.E.
Uitkomst	Alg. tevr.		Alg. tevr.		Alg. tevr.	
Vast gedeelte						
Constante	7.787	0.168	7.946	0.157	7.935	0.155
Jongen	0.043	0.120	-0.040	0.114	-0.047	0.113
Leeftijd	0.012	0.014	0.021	0.013	0.022	0.013
Niet-Belg	0.203	0.194	0.046	0.183	0.012	0.182
Schoolgaand	0.261	0.153	0.210	0.144	0.245	0.144
Groote JH	0.024	0.097	0.033	0.090	0.042	0.090
Tevr. muz. JH			0.377	0.033	0.251	0.058
Tevr. muz. JH x jongen					0.187	0.070
Random gedeelte						
Niveau: JH						
Constante/Constante	0.234	0.088	0.193	0.075	0.188	0.074
Niveau: resp.						
Constante/Constante	1.490	0.100	1.173	0.085	1.153	0.084
-2*loglikelihood:	1594.758		1285.359		1278.254	
N JH'en	43		43		43	
N resp.'en	481		417		417	

Figuur 6 Relatie tussen tevredenheid muzikale stijl jeugdhuis en algemene tevredenheid met jeugdhuis, naar geslacht

a. Verschillen in voorkeuren tussen jeugdhuisen

Er bestaan substantiële verschillen tussen de jeugdhuisen in de muziekvoorkeuren van de bezoekers. De ICC's – de intra class correlaties⁷⁷ – voor 'rock' (0.66), 'pop en hitparademuziek' (0.56), techno, electro en house (0.56), metal (0.56), reggae (0.60), Punk (0.58) overstijgen of benaderen het 0.60 criterium dat toelaat om van een jeugdhuiskenmerk te spreken. Dit wijst er op dat 'muzikale stijl' dus kan gezien worden als een belangrijk 'cultuurelement' van het jeugdhuis is en dat jeugdhuisen jongeren aantrekken die zich herkennen in die muzikale stijl.

Als we muziekstijl van het jeugdhuis vanuit de aanbodzijde⁷⁸ bekijken, komen we tot gelijkaardige conclusies. We zien dat jeugdhuisen sterk verschillen in de frequentie waarop bepaalde genres aan bod komen. Met uitzondering van klassieke muziek (ICC=-0.09) en jazz (ICC=0.32), hardcore (ICC=0.54) en reggae (ICC=0.58), ligt de ICC voor de verschillende muziekgenres beduidend hoger dan het 0.60-criterium: rock (ICC=0.72), pop (ICC=0.75), rap, hip hop & RnB (ICC=0.76), techno (ICC=0.80), drum 'n bass (ICC=0.73), metal (ICC=0.84), punk (ICC=0.72) en gothic (ICC=0.65).

Daarnaast tonen analyses aan de gemiddelde muziekvoorkeur van de bezoekers sterk samenhangt met de genres die aandacht krijgen binnen het jeugdhuis: met uitzondering van 'hardcore', waarbij de gemiddelde voorkeur van de bezoekers (geaggregeerd op jeugdhuisniveau) niet samenhangt met de mate waarin het genre wordt gedraaid (eveneens geaggregeerd op jeugdhuisniveau) ($r=0.06$), varieert de samenhang tussen beide tussen de $r=0.36$ voor 'pop en hitparade muziek' en $r=0.61$ voor 'techno, electro, house'.

Samen genomen ondersteunen deze bevindingen dat jeugdhuisen sterk van elkaar verschillen op vlak van muziekstijl, zowel op vlak van muzikaanbod (genres die aan bod komen in het jeugdhuis) als op vlak van de gemiddelde smaak van de bezoekers.

b. Individuele smaak versus gemiddelde voorkeur van de bezoekers

Een analyse m.b.t. het genre 'metal' toont, bij wijze van voorbeeld, hoe de tevredenheid van de individuele bezoeker over de muzikale stijl van het jeugdhuis het resultaat is van het samenspel tussen de individuele voorkeur van de bezoeker en de gemiddelde voorkeur van de bezoekers: er is sprake van een significant interactie-effect ($B=0.19$) (Tabel 368 - Figuur 6). In een jeugdhuis met een aanhang van metal-liefhebbers zal het al dan niet metal-fan zijn van een individu in sterke mate diens tevredenheid met de muziekstijl van het jeugdhuis bepalen; in een jeugdhuis waar 'metal' niet de populaire smaak is ligt de tevredenheid iets lager wanneer de eigen voorkeur voor metal groot is. Met andere woorden: 'metalheads' gedijen dus beter in 'metaljeugdhuisen'. Diezelfde analyse, maar met algemene tevredenheid als afhankelijke variabele, toont dat dit effect sterk genoeg is om ook de algemene beleving bij de bezoekers in te kleuren (zie bijlage - Tabel 407).

Tabel 369 interactie tussen individuele voorkeur voor 'metal' en gemiddelde voorkeur voor metal onder de bezoekers op de tevredenheid over de muzikale stijl van het jeugdhuis

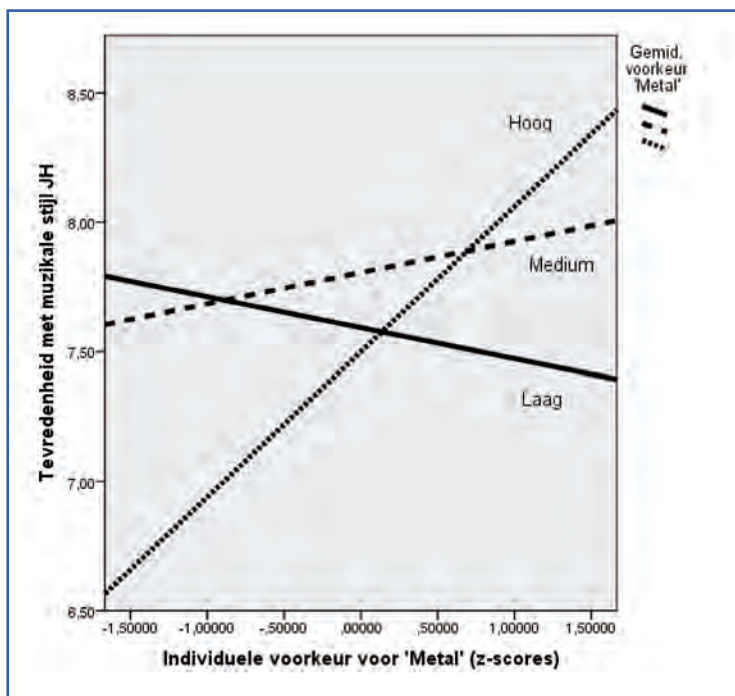
	Metal L1xL2	S.E.
Uitkomst	Tevr. muz.	
Vast gedeelte		
Constante	7.377	0.225
Jongen	-0.128	0.176
Leeftijd	0.000	0.020

77 De ICC is een maat die aangeeft hoe sterk de individuen binnen een groep op elkaar gelijken m.b.t. een kenmerk. Wanneer de ICC hoog is (boven 0.60) is het mogelijk te spreken van een echt cultuur kenmerk en kan je via aggregatie van de individuele score tot een jeugdhuiskenmerk komen (Stern, 1970; Trickett et al., 1982; Hofstede et al., 1990). De ICC wordt berekend op basis van de (Glick, 1985) de Spearman-Brown formule gebaseerd op de intraclass correlatie van een one-way anova (Shrout & Fleiss, 1979; Glick, 1985) ($ICC = (\text{Between Mean Square} - \text{Within Mean Square}) / \text{Between Mean Square}$).

78 Hiervoor vroegen we de vrijwilligers in welke mate de besproken genres aan bod komen in hun jeugdhuis.

Niet-Belg	0.492	0.265
Schoolgaand	0.210	0.213
Grootte JH	0.056	0.115
Voorkeur metal	0.099	0.051
% voorkeur metal	-0.071	0.135
Voorkeur metal L1xL2	0.192	0.054
Random gedeelte		
Niveau: JH		
Constante/Constante	0.246	0.121
Niveau: resp.		
Constante/Constante	2.488	0.184
-2*loglikelihood:	1528.204	
N JH'en	43	
N resp.'en	401	

Figuur 7 Relatie tussen individuele voorkeur voor 'metal' en tevredenheid met de 'muzikale stijl van het jeugdhuis', afhankelijk van de gemiddelde voorkeur voor metal onder de bezoekers

c. Afwijking van de gemiddelde stijl

Bovenstaande analyse behelst slechts één genre, bij wijze van voorbeeld. Om op een meer systematische manier de relatie tussen muziekvoorkeur en tevredenheid te analyseren, werd een indicator aangemaakt die de afstand van de muziekvoorkeur van de individuele bezoeker meet ten opzichte van de gemiddelde bezoeker.

Deze indicator is opgebouwd door (i) de afstand tussen de muziekgenrevoorkeuren van een individu (voor 12 genres) en die van de gemiddelde bezoeker per jeugdhuis te meten, uitgedrukt in z-scores (één z-score per stijl, waarbij een score die sterk afwijkt in positieve/negatieve zin een indicatie is van een grotere culturele afstand), (ii) de absolute waarde te nemen van deze 12 z-scores, en (iii) de som te berekenen van deze absolute waarden. Een hoge somwaarde wijst op een grotere culturele afstand van het individu tot de gemiddelde jeugdhuisbezoeker op vlak van muziekgenrevoorkeuren.

Tabel 369 toont dat hoe sterker de individuele muziekvoorkeur afwijkt van de gemiddelde muziekvoorkeur in het jeugdhuis, hoe minder tevreden de bezoeker is met de muzikale stijl van zijn of haar jeugdhuis ($B=-0.09$), en hoe lager diens tevredenheid op vlak van de factor zelfontplooiing (zie bijlage - Tabel 408).

Tabel 370 Afwijking individuele muziekgenrevoorkeuren t.o.v. de gemiddelde bezoekers per jeugdhuis, op de tevredenheid over de muzikale stijl van het jeugdhuis (multilevel)

	Afwijking gemiddelde muziekgenrevoorkeuren	S.E.
Uitkomst	Tevr. muz.	
Vast gedeelte		
Constante	7.522	0.227
Jongen	0.051	0.170
Leeftijd	-0.009	0.019
Niet-Belg	0.050	0.267
Schoolgaand	0.219	0.221
Afw. muz. voork. t.o.v. gem. voork.	-0.087	0.031
Random gedeelte		
Niveau: JH		
Constante/Constante	0.283	0.131
Niveau: resp.		
Constante/Constante	2.226	0.175
-2*loglikelikhoud:	1317.603	
N JH'en	35	
N resp.'en	355	

Een bijkomende (controle) analyse na berekening (op dezelfde wijze) van de afwijking van het individu tot de gemiddelde muziekvoorkeur van de volledige sample (dus niet van het eigen jeugdhuis), toont geen samenhang met de 'tevredenheid met de muziekstijl van het jeugdhuis': dit geeft aan dat het niet een afwijkende muzieksmaak op zich is die gerelateerd is aan de tevredenheid, maar wel een muzieksmaak die afwijkt van de geldende voorkeuren in het jeugdhuis.

Samenvattend kunnen we stellen dat naarmate de culturele afstand tussen het individu en de gemiddelde jeugdhuisbezoeker groter wordt, de individuele tevredenheid met betrekking tot de muzikale stijl van het jeugdhuis daalt.

d. Muzikale variatie als kenmerk

Ook de muzikale **variatie binnen het jeugdhuis** kan worden gezien als een organisatiekenmerk. Om een maat van variatie in de muzikale voorkeur van de bezoekers te bekomen, berekenen we de aanwezige variantie in het jeugdhuis afzonderlijk per genre (a.d.h.v. de standaardafwijking) en nemen we de som van al deze standaardafwijkingen. De score die aldus wordt bekomen geeft weer hoe sterk de muziekvoorkeuren binnen een jeugdhuis verschillen van elkaar.

Onderstaande analyse toont dat de diversiteit in muziekvoorkeuren negatief is gerelateerd aan de algemene tevredenheid ($B=-0.17$) (Tabel 370), de factor zelfontplooiing ($B=-0.08$) (zie bijlage - Tabel 409), en aan de tevredenheid over de muzikale stijl van het jeugdhuis ($B=-0.15$) (zie bijlage - Tabel 410). In jeugdhuizen waar bezoekers onderling sterker van elkaar verschillen op vlak van muzikale voorkeur, zijn de bezoekers minder tevreden.

Tabel 371 Variatie in de muziekgenrevoorkeuren van de bezoekers van een jeugdhuis op algemene tevredenheid (multilevel)

	Muzikale variatie	S.E.
Uitkomst	Alg. tevr.	
Vast gedeelte		
Constante	7.772	0.162
Jongen	0.069	0.121
Leeftijd	0.015	0.014
Niet-Belg	0.146	0.193
Schoolgaand	0.242	0.153
Grootte JH	0.147	0.091
Variatie muz. voork. in JH	-0.166	0.046
Random gedeelte		
Niveau: JH		
Constante/Constante	0.149	0.067
Niveau: resp.		
Constante/Constante	1.484	0.100
-2*loglikelihood:	1546.746	
N JH'en	36	
N resp.'en	470	

e. Tevredenheid en het aanbod: wat wordt er gedraaid in de jeugdhuizen?

In bovenstaande analyses hebben we al aangetoond dat de gemiddelde voorkeur van de bezoekers met betrekking tot een bepaald muziekgenre sterk samenhangt met de mate waarin die muziekstijl aan bod komt in het jeugdhuis. In onderstaande analyses gaan we na of een grote diversiteit in het aanbod van muziekgenres de tevredenheid van de bezoekers negatief beïnvloed.

We creëren hiervoor een indicator van diversiteit in muziekgenres die vaak aan bod komen, door de som te nemen van de frequentie waarin die – volgens de dagelijkse leiding – worden gedraaid. Hiervoor werd per vrijwilliger gekeken hoeveel genres een score '4' (komt dikwijls aan bod) of '5' (komt zeer vaak aan bod) krijgen, waarna dit werd geaggregeerd op jeugdhuisniveau.

Een hoge score wijst er op dat heel wat genres 'dikwijls' of 'zeer vaak' worden gedraaid. Analyses tonen dat (i) er een sterke samenhang is tussen wat er gedraaid wordt in het jeugdhuis en wat de muziekvoorkeuren zijn van de bezoekers, en dat (ii) een grotere diversiteit gepaard gaat met een lagere tevredenheid over de muzikale stijl van het jeugdhuis.

Multilevel analyses tonen een negatief effect van het aantal frequent gedraaide genres op de algemene tevredenheid ($B=-0.04$) (Tabel 371), en op de factor 'zelfontplooiing' ($B=-0.03$) (zie bijlage - Tabel 411), en op de tevredenheid met de muzikale stijl van het jeugdhuis ($B=-0.08$) (zie bijlage - Tabel 412).

Tabel 372 Variatie in muzikaal aanbod in jeugdhuis op algemene tevredenheid (multilevel)

	Basis	S.E.	+ som muzikaal aanbod (4-5)	S.E.
Uitkomst	Alg. tevr.		Alg. tevr.	
Vast gedeelte				
Constante	7.888	0.152	7.844	0.166
Jongen	-0.026	0.113	0.043	0.122
Leeftijd	0.006	0.013	0.009	0.014
Niet-Belg	0.038	0.179	0.103	0.196
Schoolgaand	0.215	0.147	0.208	0.160
Var. muz. aanbod JH			-0.044	0.022
Random gedeelte				
Niveau: JH				
Constante/Constante	0.182	0.071	0.181	0.077
Niveau: resp.				
Constante/Constante	1.573	0.097	1.605	0.105
-2*loglikelihood:	1,946,698		1,706,438	
N JH'en	68		44	
N resp.'en	580		506	

f. Verschillen jeugthuizen ook op andere vormen van cultuurconsumptie?

We onderzochten ook of er verschillen zijn tussen de jeugthuizen op vlak van de favoriete vrijetijdsbestedingen van hun bezoekers.

Voor een zeer beperkt aantal variabelen blijkt dit het geval te zijn: namelijk 'het jeugdhuis bezoeken', 'langs gaan bij vrienden of samen iets doen met vrienden', 'op café gaan of naar een bar gaan', en 'naar een fuif of feestje gaan'. De verschillen tussen de jeugthuizen op vlak van favoriete vrijetijdsactiviteiten zijn echter niet zo sterk als de verschillen in muzikale voorkeuren.

Op dezelfde wijze als bij de muziekvoorkeur, kunnen we berekenen (i) in welke mate een bezoeker individueel afwijkt op vlak van favoriete vrijetijdsbesteding van de gemiddelde jeugdhuisbezoeker, en (ii) hoe groot de diversiteit in een jeugdhuis is op vlak van favoriete vrijetijdsbestedingen van de jongeren. De variatie in favoriete vrijetijdsactiviteiten (zie hiervoor formule variatie in muziekstijlen) is niet gerelateerd aan tevredenheid, en dit geldt ook voor de individuele verschillen ten opzichte van het jeugdhuisgemiddelde.

Deze analyses wijzen er dus op dat jeugdhuisculturen veel sterker zijn opgebouwd rond muziekvoorkeuren dan rond favoriete vrijetijdsbestedingen van jongeren.

1.2.5. Muziekstijl en gender

Jeugdhuisen trekken minder vrouwelijke bezoekers aan dan mannelijke. In dit hoofdstuk gaan we na in welke mate de muziekstijl van de jeugdhuisen hiervoor een verklarende factor kan zijn.

a. Gendersverschillen in muziekgenrevoorkeur

Mannelijke en vrouwelijke bezoekers verschillen op vlak van de muziekgenres die ze goed vinden. Onderstaande tabel (op basis van een discriminantanalyse) geeft dit duidelijk weer: hoe groter de parameter, hoe sterker een genre differentieert tussen mannelijke en vrouwelijke bezoekers (Tabel 372).

Met uitzondering van hitparademuziek, die sterker wordt geapprecieerd door vrouwelijke bezoekers, worden de meeste genres – met in het bijzonder techno, metal, hardcore, punk en klassieke muziek – meer geapprecieerd door de mannelijke bezoekers. Enkel de voorkeur voor reggae verschilt weinig tussen de geslachten.

Tabel 373 Discriminant analyse: genres die het sterkst differentiëren tussen mannelijke en vrouwelijke bezoekers

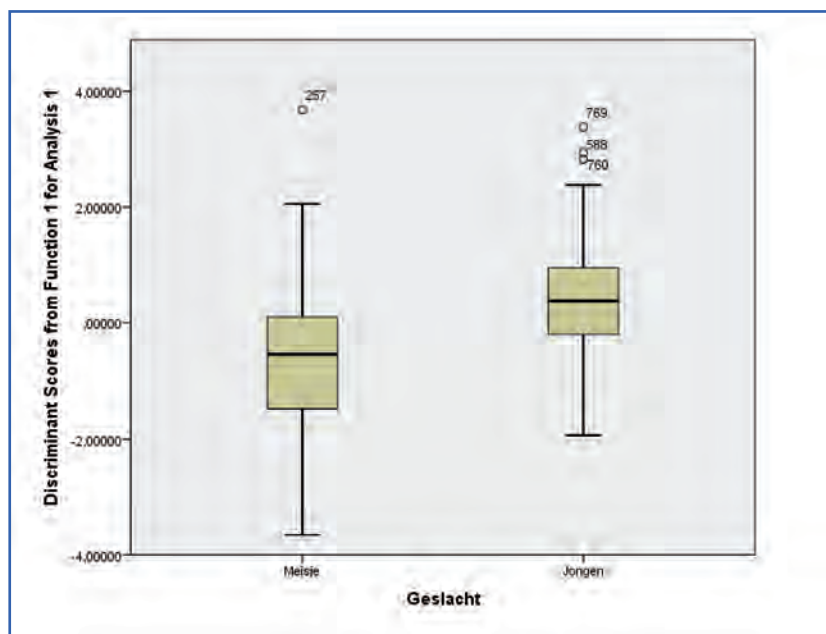
	Parameter (standardized canonical discriminant function)
Pop, hitparademuziek	-0.582
Metal	0.469
Techno, electro, house	0.360
Hardcore, gabber, hardstyle, jump	0.356
Klassieke muziek	0.315
Punk	0.310
Rock	0.239
Gothic	0.196
Jazz	0.194
Rap, Rnb, hiphop	-0.167
Drum 'n Bass, Dubstep	0.164
Reggae	0.043

b. Gendersverschillen in muziekgenrevoorkeur, en genderspecifiek muziekaanbod

Vertrekkende vanuit het gegeven dat heel wat jeugdhuisen meer mannelijke bezoekers trekken dan vrouwelijke, is het interessant om na te gaan of jeugdhuisen die een meer 'mannelijke muziekstijl' programmeren, en dus vooral genres programmeren waarvoor mannelijke bezoeker een voorkeur hebben, juist daarom minder vrouwelijke bezoekers aantrekken.

Op basis van de parameters (die het resultaat zijn van bovenstaande discriminantanalyse) wordt een individuele score berekend die aangeeft hoe mannelijk/vrouwelijk zijn of haar muziekvoorkeur is, waarbij een hoge score een meer mannelijke muziekvoorkeur aangeeft, en een lage een eerder vrouwelijke muziekvoorkeur (Figuur 7). Uiteraard is die score relatief: mannelijke en vrouwelijke bezoekers verschillen gemiddeld, maar er bestaat heel wat overlap en sommige mannelijke bezoekers hebben een meer vrouwelijke voorkeur en omgekeerd.

Figuur 8 Boxplots⁷⁹ verschil tussen mannelijke en vrouwelijke bezoekers op de dimensie ‘mannelijke muziekvoorkeur’

Vervolgens kunnen we op basis van dezelfde parameters ook berekenen hoe ‘mannelijk’ of ‘vrouwelijk’ het muziek aanbod binnen een jeugdhuis is. We nemen hiervoor de gemiddeld aangegeven frequentie (door de vrijwilligers) (score van 1 tot 5) waarmee een bepaald genre aan bod komt in een jeugdhuis, en vermenigvuldigen dit met de bovenstaande genre-specifieke parameter: wanneer een genre dat sterkt differentieert tussen mannelijke en vrouwelijke bezoekers – bijv. popmuziek, dat sterker wordt geapprecieerd door vrouwelijke bezoekers – zeer vaak aan bod komt in een jeugdhuis geeft dit, in dit geval, een indicatie van een meer ‘vrouwelijk’ aanbod. De som van deze producten geeft aan hoe ‘mannelijk’/‘vrouwelijk’ het aanbod is. Een jeugdhuis met een hoge score is dus een jeugdhuis waar vooral genres worden gedraaid die eerder de gemiddeld mannelijke bezoeker aanspreken.

Analyses (OLS-regressies) tonen dat zowel vrouwelijke (interactie Beta=0.20) als mannelijke (Beta=0.15) bezoekers met een meer mannelijke muziekvoorkeur meer tevreden zijn over het jeugdhuis, wanneer de muziekstijl van het jeugdhuis zelf ‘meer mannelijk’ is (mogelijks omwille van het feit dat individuen met een meer vrouwelijke voorkeur, minder ‘bediend’ worden en dus mogelijks sneller afhaken) (Tabel 373 - Figuur 8 & Figuur 9).

⁷⁹ De horizontale streep geeft het gemiddelde weer, en de ‘box’ geeft weer waar de centrale 50% zich situeert op het continuüm

Tabel 374 Mannelijke muziekvoorkeur en mannelijk aanbod (+ interactie) op algemene tevredenheid jeugdhuis, voor vrouwelijke en mannelijke bezoekers afzonderlijk (multivariate OLS-regressie)

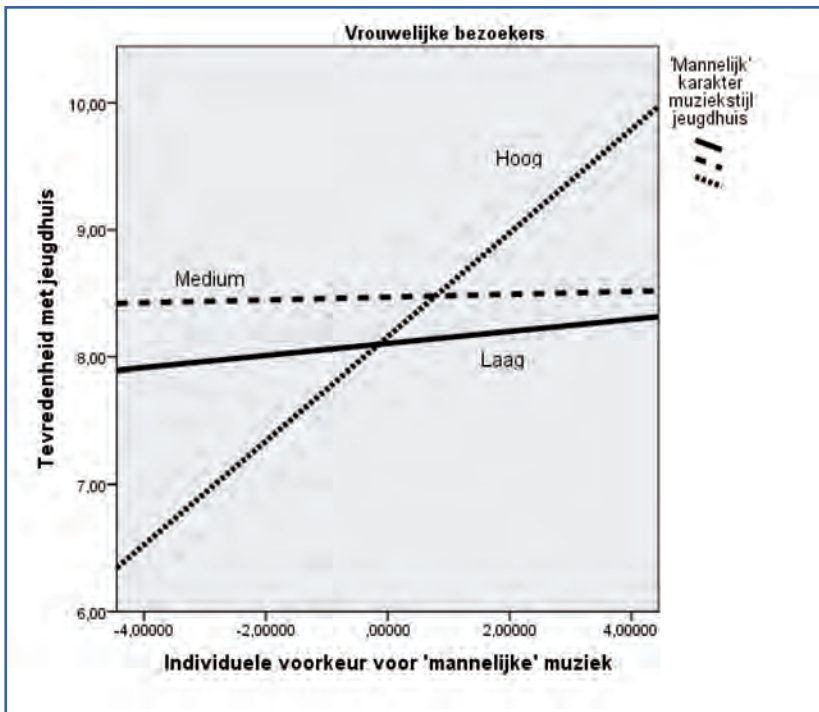
	Beta	Sig.
Vrouwelijke bezoekers:		
Leeftijd	0.10	0.349
Niet-Belg	-0.09	0.285
Schoolgaand	0.28	0.010
Mannelijke muziekvoorkeur	0.11	0.188
Mannelijk muzikaanbod	0.08	0.463
Man. muziekvoorkeur x man. muzikaanbod	0.20	0.047
Mannelijke bezoekers		
Leeftijd	-0.03	0.739
Niet-Belg	0.08	0.242
Schoolgaand	-0.06	0.476
Mannelijke muziekvoorkeur	0.15	0.028
Mannelijk muzikaanbod	-0.18	0.018
Man. muziekvoorkeur x man. muzikaanbod	0.15	0.038

Verder zien we ook dat mannelijke bezoekers met een mannelijke muziekvoorkeur meer tevreden zijn over de muzikale stijl van het jeugdhuis naarmate het muzikaanbod mannelijker is (Tabel 374).

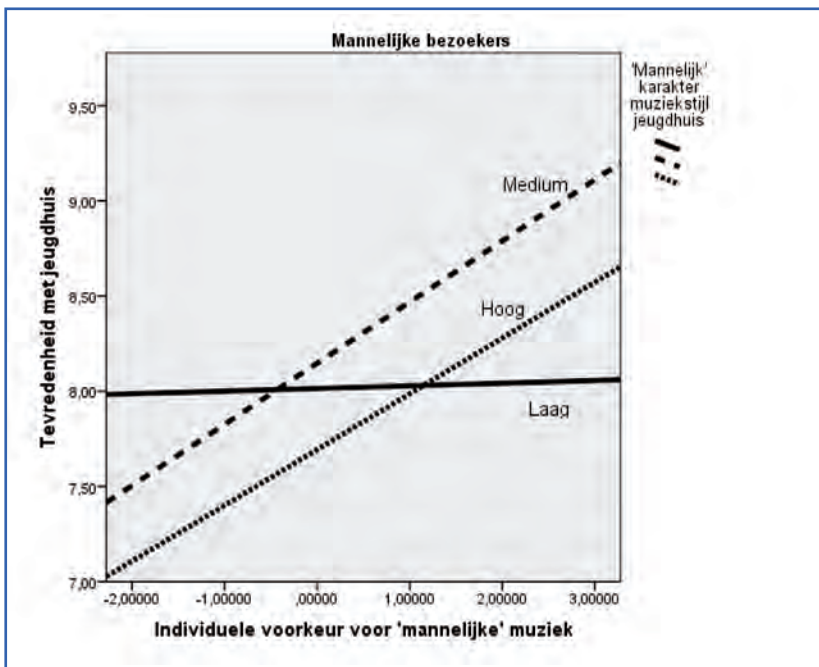
Tabel 375 Mannelijke muziekvoorkeur en mannelijk aanbod (+ interactie) op tevredenheid muzikale stijl jeugdhuis, voor vrouwelijke en mannelijke bezoekers afzonderlijk (multivariate OLS-regressie)

	Beta	Sig.
Vrouwelijke bezoekers:		
Leeftijd	0.03	0.800
Niet-Belg	-0.14	0.096
Schoolgaand	0.22	0.046
Mannelijke muziekvoorkeur	0.16	0.071
Mannelijk muzikaanbod	0.03	0.786
Man. muziekvoorkeur x man. muzikaanbod	0.19	0.057
Mannelijke bezoekers		
Leeftijd	-0.04	0.670
Niet-Belg	0.15	0.027
Schoolgaand	-0.03	0.725
Mannelijke muziekvoorkeur	0.17	0.017
Mannelijk muzikaanbod	-0.15	0.052
Man. muziekvoorkeur x man. muzikaanbod	0.17	0.015

Figuur 9 Relatie bij vrouwelijke bezoekers tussen een meer 'mannelijke muziekvoorkeur' (discriminant-scores) en 'algemene tevredenheid', afhankelijk van de 'mannelijkheidsgraad' van het muziekaanbod

Figuur 10 Relatie bij mannelijke bezoekers tussen een meer 'mannelijke muziekvoorkeur' en 'algemene tevredenheid', afhankelijk van de 'mannelijkheidsgraad' van het muziekaanbod

Dit zou kunnen impliceren dat bezoekers met een meer 'vrouwelijke voorkeur', in het bijzonder in jeugdhuisen waar meer mannelijke muziekgenres worden gedraaid, sneller afhaken. Een binaire logistische regressie, met 'heb je er ooit al aan gedacht om niet langer naar dit jeugdhuis te komen?' als afhankelijke variabele, lijkt dit te bevestigen, althans voor de vrouwelijke bezoekers: vrouwelijke bezoekers met een meer vrouwelijke muzieksmaak in een jeugdhuis waar meer mannelijke muziek aan bod komt, hebben er al vaker aan gedacht om te stoppen ($\text{Exp}(B)=0.60$) (Tabel 375).

Tabel 376 Mannelijke muziekvoorkeur en mannelijk aanbod (+ interactie) op 'ooit al overwogen om te stoppen met naar het jeugdhuis te gaan', voor vrouwelijke en mannelijke bezoekers afzonderlijk (multivariate logistische regressie)

	Beta	Sig.
Vrouwelijke bezoekers:		
Leeftijd	2.45	0.180
Niet-Belg	0.98	0.767
Schoolgaand	1.14	0.851
Mannelijke muziekvoorkeur	1.41	0.130
Mannelijk muziekaanbod	0.61	0.105
Man. muziekvoorkeur x man. muziekaanbod	0.60	0.045
Mannelijke bezoekers		
Leeftijd	1.85	0.21
Niet-Belg	0.99	0.74
Schoolgaand	0.87	0.84
Mannelijke muziekvoorkeur	0.98	0.94
Mannelijk muziekaanbod	1.24	0.33
Man. muziekvoorkeur x man. muziekaanbod	0.90	0.143

Het is echter belangrijk aan te geven dat er geen lineaire associatie tussen een meer 'mannelijk' versus 'vrouwelijk' muziekaanbod en de geslachtssamenstelling (percentage mannelijke bezoekers) van de bezoekers ($r=-0.03$) en de vrijwilligers ($r=0.03$): een hoger aandeel vrouwelijke bezoekers/vrijwilligers hangt niet samen met een meer vrouwelijk muziekaanbod. Er is echter wel een trend naar niet een niet-lineaire kwadratische associatie ($F=2.76$; $p<0.076$): waarbij het percentage mannelijke bezoekers stijgt naarmate het muzikale aanbod 'mannelijker' is, en vervolgens een plateau bereikt – met het meest mannelijke aanbod wanneer er +/- 60% mannelijke bezoekers zijn - en vervolgens licht daalt.

Dit zou kunnen betekenen dat er tot op zekere hoogte een samenhang is tussen het mannelijke karakter van het muziekaanbod en het percentage mannelijke/vrouwelijke bezoekers, maar dat er ook bijkomende factoren een rol spelen⁸⁰ (zie hiervoor het hoofdstuk 'discussie en conclusie'.

⁸⁰ Voorzichtigheid is echter geboden gezien de beperkte N (het gaat om een analyse op jeugdhuisniveau), en hiermee samenhangend het feit dat de associatie slechts rand-significant is.

c. Gender, jeugdhuisbezoek en muzikale voorkeur: trekt de jeugdhuissector vooral jongeren aan met een meer mannelijke muziekvoorkeur (dan de algemene populatie)?

Als de muziekvoorkeur van de bezoekers van de jeugdhuisen in het algemeen meer 'mannelijk' is, dan zou dit kunnen helpen verklaren waarom vrouwelijke bezoekers zich minder aangesproken voelen.

Op basis van de JOP-data (2006) kunnen we nagaan of jeugdhuisbezoekers een meer mannelijke of vrouwelijke muziekvoorkeur hebben dan de Vlaamse populatie, en of die relatie ook bestaat binnen de beide geslachten.

Een discriminant analyse op deze data, waarin grotendeels (met uitzondering van gothic) de zelfde genres werden opgenomen als bij de bevraging van de jeugdhuisbezoekers, toont over het algemeen dezelfde discriminerende genres: jongens houden meer van de 'hardere' genres dan meisjes. Een uitzondering is jazz, dat in het JOP-onderzoek iets sterker wordt geprefereerd door de vrouwelijke respondenten dan door de mannelijke respondenten: de lading is echter 'laag' in zowel de JOP-dataset als de jeugdhuisdataset wat aangeeft dat dit genre zowiezo niet sterk differentieert.

Hoge scores in onderstaande tabel wijzen hier op een meer vrouwelijke muziekvoorkeur (Tabel 376).

Tabel 377 Discriminant analyse op de muziekgenrevoorkeuren van de Vlaamse jongeren (JOP-data)

Genre	Lading
Techno, electro, house	-0.531
Pop, hitparademuziek	0.521
Metal	-0.435
Rap, hip hop, Rnb	0.370
Hardcore, gabber, hardstyle, jump	-0.322
Punk	-0.199
Rock	-0.166
Jazz	0.123
Reggae	0.086
Klassieke muziek	-0.014

De relatie tussen 'vrouwelijke muziekvoorkeur' en jeugdhuisbezoek is negatief ($r=-0.11$); jeugdhuisen trekken dus relatief meer jongeren aan met een meer mannelijke muziekvoorkeur. Opgesplitst naar geslacht zien we dat dit in het bijzonder geldt voor de vrouwelijke bezoekers ($r=-0.11$), maar niet voor de mannelijke bezoekers.

Deze analyse geeft aan dat de jeugdhuissector in zijn geheel vooral vrouwelijke bezoekers aantrekt met een meer mannelijke muziekvoorkeur, en bevestigt dat de muziekstijl een element kan zijn in het verklaren van het lagere aantal vrouwelijke bezoekers (en in het bijzonder de vrouwelijke bezoekers met een meer vrouwelijke muziekvoorkeur).

d. Besluit gender en muziekvoorkeur

Samenvattend kunnen we dus stellen dat (i) de tevredenheid met de muzikale stijl van het jeugdhuis een belangrijkere predictor is van de algemene tevredenheid voor mannelijke eerder dan voor vrouwelijke bezoekers, (ii) dat mannelijke en vrouwelijke bezoekers een andere muziekvoorkeur hebben, (iii) dat een meer mannelijke muziekvoorkeur gelinkt is aan tevredenheid, bij zowel mannelijke als vrouwelijke bezoekers, wanneer het aanbod meer mannelijk is, (iv) dat vrouwelijke bezoekers met een meer vrouwelijke muziekvoorkeur al vaker gedacht hebben niet langer het jeugdhuis

te bezoeken wanneer de muziekstijl daar overwegend ‘mannelijk’ is, (v) dat de jeugdhuissector in het algemeen meer jongeren aantrekt met een meer ‘mannelijke’ muziekvoorkeur, en dat de vrouwelijke bezoekers in het bijzonder een meer ‘mannelijke’ muziekvoorkeur hebben dan de doorsnee meisjes/vrouwen in Vlaanderen (zoals blijkt uit de JOP-data. Deze bevindingen suggereren dat muziekstijl en –voorkeur een belangrijk element kunnen vormen in het verklaren van het relatief lager aantal vrouwelijke bezoekers in de jeugdhuissector.

1.2.6. Organisatiecultuur en doelstellingen

a. Organisatiecultuur

De organisatiecultuur – de mate waarin de vrijwilligers elkaar vertrouwen, met elkaar communiceren, en elkaar uitdagen om innovatief te werken – kan een invloed hebben op de werking, en bijgevolg de tevredenheid. In het WMKJ-onderzoek vonden we dat een positieve organisatiecultuur negatieve gevolgen had voor de tevredenheid bij de jongeren (De Pauw et al., 2013).

In onderstaande analyse gaan we na of een ‘cultuur van communicatie, vertrouwen en innovatie’ onder de kernvrijwilligers een invloed heeft op de tevredenheid van de bezoekers. Hoewel het instrument is ontworpen om drie dimensies van organisatiecultuur te meten – communicatie, vertrouwen en innovatie – toont een factor analyse (Varimax-rotatie) op de 11 items (bevroegd bij de dagelijkse leiding) slechts twee dimensies die samen 51.31% van de variantie verklaren (Tabel 378). De eerste dimensie meet ‘vertrouwen en communicatie’ samen – klaarblijkelijk gaan deze bij de vrijwilligers hand in hand, zodat het weinig zinvol is deze op te splitsen – de tweede dimensie meet ‘innovatie’ (dat onder meer het gevoel omvat te worden uitgedaagd om nieuwe, innovatieve oplossingen te zoeken voor problemen).

Tabel 378 Factoranalyse op items omtrent organisatiecultuur

Organisatiecultuur	Componenten	
	1	2
Ik heb een goede vertrouwensrelaties met de andere vrijwilligers	0.59	0.22
De andere vrijwilligers geven me erkenning en waardering wanneer ik mijn taken goeddoe	0.69	0.32
Er is hier een goede communicatie tussen vrijwilligers	0.66	0.18
Hier worden conflicten opgelost tot voldoening van de betrokkenen	0.71	0.12
Ik word aangemoedigd om mijn taken op nieuwe en betere manieren te proberen doen	0.44	0.56
Ik word actief aangemoedigd om creatief te zijn in dit jeugdhuis	0.31	0.72
Ik word aangemoedigd om voorstellen te doen om mijn aanpak te verbeteren	0.36	0.72
Het proberen van nieuwe manieren om problemen op te lossen wordt hier ontmoedigd	-0.22	0.57
De andere vrijwilligers vertrouwen volledig op mijn bekwaamheid om mijn taken goed te doen	0.49	0.20
Ik voel me vrij om problemen of negatieve gevoelens met de andere vrijwilligers te bespreken	0.77	0.16
Binnen redelijke grenzen, kan ik zeggen wat ik wil zonder angst om afgestraft te worden	0.75	-0.15

De dimensie ‘communicatie-vertrouwen’ (maar niet de ‘innovatie’-factor: $F=1.12$) verschilt significant ($F=2.50$) tussen de jeugdhuisen⁸¹. Beide dimensies werden geaggregeerd op jeugdhuisniveau.

De geaggregeerde maat van dimensie ‘communicatie-vertrouwen’ (maar niet ‘innovatie’) is gerelateerd aan de algemene tevredenheid van de bezoekers (Tabel 379). Als de ploeg kernvrijwilligers ‘hechter’ is en er beter wordt gecommuniceerd, dan heeft dit dus een positieve invloed op de algemene tevredenheid van de bezoekers.

⁸¹ Gezien het beperkte aantal bevroegde vrijwilligers per jeugdhuis, is het niet zo verwonderlijk dat enkel de relatief uitgesproken verschillen tussen de jeugdhuisen significant zijn. Vandaar dat het toch zinvol kan zijn om ook de effecten van jeugdhuiskenmerken na te gaan waarop jeugdhuisen niet significant verschillen, mits enige voorzichtigheid in de interpretatie aan de dag te leggen.

Tabel 379 Twee factoren van organisatiecultuur (dagelijkse leiding) op algemene tevredenheid bezoekers (multilevel)

	Basis	S.E.	& OC L2	S.E.
Uitkomst	Alg. tevr.		Alg. tevr.	
Vast gedeelte				
Constante	7.787	0.168	7.830	0.168
Jongen	0.043	0.120	0.030	0.124
Leeftijd	0.012	0.014	0.017	0.014
Niet-Belg	0.203	0.194	0.151	0.198
Schoolgaand	0.261	0.153	0.271	0.158
Grootte JH	0.024	0.097	0.055	0.093
OC: vertrouwen/communicatie			0.318	0.111
OC: innovatie			0.054	0.147
Random gedeelte				
Niveau: JH				
Constante/Constante	0.234	0.088	0.177	0.076
Niveau: resp.				
Constante/Constante	1.490	0.100	1.496	0.103
-2*loglikelighed:	1594.758		1507.316	
N JH'en	43		39	
N resp.'en	481		456	

Verder zien we nog dat de bezoekers sterker gedreven worden door de mogelijkheden tot zelfontplooiing in het jeugdhuis, naarmate er een innovatiever organisatieklimaat heerst onder de dagelijkse leiding (Tabel 380).

Tabel 380 Twee factoren van organisatiecultuur (dagelijkse leiding) op factor 'zelfontplooiing' (multilevel)

	Basis	S.E.	& OC L2	S.E.
Uitkomst	Zelfontplooiing		Zelfontplooiing	
Vast gedeelte				
Constante	0.189	0.120	0.123	0.119
Jongen	0.169	0.087	0.168	0.089
Leeftijd	0.016	0.011	0.017	0.012
Niet-Belg	0.037	0.138	0.014	0.140
Schoolgaand	-0.246	0.113	-0.218	0.118
Grootte JH	-0.040	0.061	-0.083	0.056
OC: vertrouwen/communicatie			-0.033	0.071
OC: innovatie			0.236	0.091
Random gedeelte				
Niveau: JH				
Constante/Constante	0.079	0.035	0.049	0.028
Niveau: resp.				
Constante/Constante	0.755	0.052	0.752	0.053

-2*loglikelihood:	1217.483		1139.676	
N JH'en	43		39	
N resp.'en	465		439	

Beide bevindingen geven aan dat het reilen en zijlen binnen het vrijwilligersteam zijn weerslag kan hebben op de werking, en bijgevolg de tevredenheid van de bezoekers kan beïnvloeden. Het valt bijgevolg aan te bevelen hier voldoende aandacht aan te besteden.

b. Doelstellingen jeugdhuis volgens de kernvrijwilligers

De doelstellingen die de vrijwilligers belangrijk achten voor hun jeugdhuis variëren. We bevroegen bij de kernvrijwilligers de mate waarin ze zich konden herkennen in 21 mogelijke doelstellingen voor het jeugdhuis en criteria om zichzelf succesvol te vinden in het jeugdhuiswerk.

Een factoranalyse op deze 21 items onthult vijf factoren (Tabel 381). De eerste factor kan omschreven worden als 1) 'jeugdhuis als stimulans tot (zelf)ontplooiing': items als 'dat de bezoekers/vrijwilligers zichzelf ontplooiën, en dingen bijleren' scoren hoog op deze factor. De tweede factor is het 2) 'jeugdhuis als ongedwongen ontmoetingsplaats', met als typerend item de 'jongeren een plaats geven om vrienden te ontmoeten'. De derde factor meet een dimensie 3) 'jeugdhuis als instrument om maatschappelijke doelen te bereiken', zoals 'overlast door jongeren tegen gaan' en 'de stem van jongeren laten horen'. Bij de vierde factor staan 4) 'sfeer en bereik' als doelstellingen centraal: typische items zijn 'veel jongeren die naar het jeugdhuis komen' en 'de sfeer die goed zit'. De laatste factor meet een dimensie 5) 'jeugdhuis centraal', namelijk 'het realiseren van de doelstellingen van het jeugdhuis' en 'het bereiken van een divers publiek.'

Tabel 381 Factoranalyse op items omtrent de doelen voor het jeugdhuis en de criteria om zichzelf succesvol te vinden in het jeugdhuiswerk (dagelijkse leiding) (hoog ladende items in vet)

Doelen voor het JH:	Componenten				
	1	2	3	4	5
De jongeren een zinvolle tijdsbesteding geven	0.08	0.58	0.31	0.11	0.39
Overlast door jongeren tegengaan	0.16	0.05	0.78	0.13	0.02
De stem van jongeren laten horen	0.14	0.47	0.61	0.02	0.20
De jongeren een veilige plaats geven waar ze steeds terecht kunnen	0.10	0.64	0.33	0.30	0.11
De jongeren een plaats geven om vrienden te ontmoeten	-0.02	0.71	-0.05	0.40	0.15
De jongeren een plaats geven waar ze kunnen experimenteren, bijleren en zichzelf ontplooiën	0.44	0.66	-0.11	-0.01	0.13
De jongeren verantwoordelijkheid leren opnemen	0.40	0.58	0.41	-0.02	-0.03
Jongeren beter laten functioneren in de maatschappij	0.28	0.45	0.61	-0.08	-0.02
De ambities van het jeugdhuis realiseren	0.07	0.07	0.02	0.30	0.72
Aan de criteria voor subsidies voldoen	0.19	-0.11	0.56	0.04	0.41
Een goede sfeer in het jeugdhuis	0.06	0.31	-0.06	0.73	0.06
Als er veel jongeren naar de activiteiten komen	0.07	-0.08	0.16	0.79	0.09
Een sterke vrijwilligersploeg uitbouwen	0.34	0.22	0.04	0.60	0.22
Een vertrouwensband tussen mij en de bezoekers/vrijwilligers	0.53	0.18	0.01	0.35	0.14
Dat de bezoekers/vrijwilligers sterk staan in de samenleving	0.70	0.06	0.44	0.09	0.09
Dat de bezoekers/vrijwilligers zichzelf ontplooiën, en dingen bijleren	0.79	0.18	0.22	0.07	0.22
Dat ik mezelf ontplooi, en dingen bijleer	0.78	0.08	0.17	0.08	0.10
Continuïteit in de werking van het jeugdhuis	0.38	0.28	0.08	0.21	0.46
Dat het jeugdhuis een divers publiek bereikt	0.18	0.19	0.13	-0.03	0.73

De verschillen tussen jeugdhuisen op vlak van deze doelstellingen zijn, met uitzondering van de factor 'jeugdhuis als ongedwongen ontmoetingsplaats' ($F=1.99$), niet significant⁸².

Als we er van uitgaan dat de doelstellingen een invloed hebben op de houding ten opzichte van de bezoekers en de werking, is het zinvol na te gaan in welke mate deze doelstellingen samenhangen met de algemene tevredenheid van de bezoekers. Een multilevel analyse bevestigt dat de doelstellingen '(zelf)ontplooiing' ($B=0.38$) en 'jeugdhuis als ongedwongen ontmoetingsplaats' ($B=0.48$) van de dagelijkse leiding positief geassocieerd zijn met de algemene tevredenheid (Tabel 382). Deze analyse suggereert dat 'wat de vrijwilligers als doelen voorop stellen' de werking in de praktijk beïnvloedt en op die manier de tevredenheid.

Tabel 382 Doelen voor het jeugdhuis (dagelijkse leiding) op algemene tevredenheid bezoekers (multilevel)

	Basis	S.E.	& doelen DL	S.E.
Uitkomst	Alg. tevr.		Alg. tevr.	
Vast gedeelte				
Constante	7.787	0.168	7.720	0.170
Jongen	0.043	0.120	0.053	0.126
Leeftijd	0.012	0.014	0.011	0.014
Niet-Belg	0.203	0.194	0.179	0.197
Schoolgaand	0.261	0.153	0.266	0.159
Grootte JH	0.024	0.097	0.047	0.105
doel DL: ontplooiing			0.382	0.182
doel DL: ongedwongen ontm.			0.477	0.149
Random gedeelte				
Niveau: JH				
Constante/Constante	0.234	0.088	0.144	0.069
Niveau: resp.				
Constante/Constante	1.490	0.100	1.535	0.106
-2*loglikelihood:	1,594,758		1,491,669	
N JH'en	43		39	
N resp.'en	481		449	

Een analyse met de motivationele dimensies als afhankelijke variabelen toont dezelfde effecten voor de dimensie zelfontplooiing bij de bezoekers (respectievelijk $B=0.26$ en $B=0.30$) (Tabel 383). De andere dimensies zijn niet gerelateerd aan tevredenheid (en niet opgenomen in tabellen).

Tabel 383 Doelen voor het jeugdhuis (dagelijkse leiding) op factor 'zelfontplooiing' bezoekers (multilevel)

	Basis	S.E.	& doelen DL	S.E.
Uitkomst	Zelfontplooiing		Zelfontplooiing	
Vast gedeelte				
Constante	0.189	0.120	0.060	0.117
Jongen	0.169	0.087	0.154	0.090
Leeftijd	0.016	0.011	0.017	0.011
Niet-Belg	0.037	0.138	0.046	0.136
Schoolgaand	-0.246	0.113	-0.222	0.116
Grootte JH	-0.040	0.061	-0.098	0.059
doel DL: ontplooiing			0.255	0.108
doel DL: ongedwongen ontm.			0.301	0.087
Random gedeelte				
Niveau: JH				
Constante/Constante	0.079	0.035	0.028	0.022
Niveau: resp.				
Constante/Constante	0.755	0.052	0.757	0.053
-2*loglikelihood:	1,217,483		1,117,707	
N JH'en	43		39	
N resp.'en	465		432	

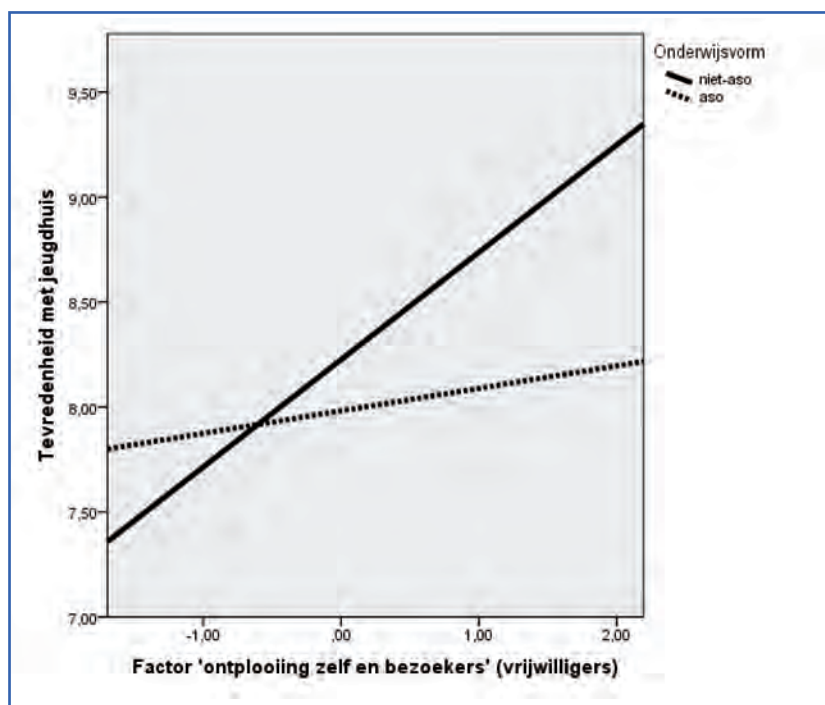
Uit voorgaande analyses weten we dat jongeren die in het ASO zitten, lager scoren op de zelfontplooiingsfactor. We gaan na of deze relatie anders is in jeugdhuizen waar 'ontplooiing van de bezoekers en zelfontplooiing' een belangrijke doelstelling vormen voor de dagelijkse leiding.

Met betrekking tot de algemene tevredenheid vinden we een significant interactie-effect ($B=-0.59$): naarmate het jeugdhuis hoger scoort op de dimensie zelfontplooiing is het contrast tussen ASO en niet-ASO jongeren meer uitgesproken. Dit betekent dat niet-ASO jongeren meer uit het jeugdhuis halen op vlak van zelfontplooiing dan ASO-jongeren, naarmate de vrijwilligers sterker inzetten op het bieden van kansen voor (zelf)ontplooiing. Dit interactie-effect werd gevisualiseerd in Figuur 11. Men zou, op basis van deze analyse, kunnen stellen dat wanneer de vrijwilligers in hun jeugdhuis te ruimte creëren voor (zelf)ontplooiing, jongeren die geen ASO volgen/hebben gevolgd, daar het meest voordeel uit halen.

Tabel 384 Interactie 'ontplooiing zelf & bezoekers' als doel voor jeugdhuis (volgens dagelijkse leiding) en onderwijsvorm bezoekers, op algemene tevredenheid bezoekers met jeugdhuis (multilevel)

	ASO & doelen DL	S.E.	& ASO x doelen DL	S.E.
Uitkomst	Alg. tevr.		Alg. tevr.	
Vast gedeelte				
Constante	7.942	0.171	7.921	0.169
Jongen	-0.017	0.122	-0.023	0.122
Leeftijd	0.011	0.014	0.014	0.014
Niet-Belg	0.101	0.196	0.080	0.195
Schoolgaand	0.331	0.162	0.383	0.162
ASO volgen/gevolgd	-0.328	0.122	-0.333	0.121
doel DL: ontplooiing	0.351	0.154	0.626	0.184
doel DL: ongedwongen ontm.	0.383	0.139	0.424	0.137
ASO volgen/gevolgd x doel DL: ontplooiing			-0.587	0.223
Random gedeelte				
Niveau: JH				
Constante/Constante	0.150	0.069	0.141	0.066
Niveau: resp.				
Constante/Constante	1.590	0.105	1.570	0.104
-2*loglikelihood:	1651.493		1644.585	
N JH'en	44		44	
N resp.'en	492		492	

Figuur 11 Verband tussen 'ontplooiing zelf & bezoekers' als doel voor jeugdhuis (volgens dagelijkse leiding) en algemene tevredenheid van bezoekers met jeugdhuis, afhankelijk van al dan niet ASO volgen/gevolgd hebben als bezoeker

Deze analyses illustreren dat de visie van waaruit het jeugdhuis vertrekt niet noodzakelijk dode letter is, maar wel degelijk samenhangt met de beleving van de bezoekers. Gelijkaardige bevindingen werden gedaan in het kader van het WMKJ-onderzoek (De Pauw et al., 2013), waaruit bleek dat in organisaties waarvan de beroepskrachten de jongere centraal stelden in hun doelstellingen (eerder dan het nastreven van maatschappelijke doelstellingen) de tevredenheid van de jongeren hoger lag, en dat in die organisaties de jongeren zich sterker identificeerden met hun begeleiders.

1.2.7. Kenmerken structuur, relatie omgeving en werking

In dit hoofdstuk gaan we na in welke mate kenmerken van de jeugdhuisstructuur, de relatie die het jeugdhuis heeft met de omgeving, en de randvoorwaarden waarbinnen de werking plaatsvindt, gerelateerd zijn aan de tevredenheid van de bezoekers.

a. Werking

We onderzochten ook de invloed van twee aspecten van de werking: de tevredenheid met de infrastructuur ('over het algemeen zijn wij best tevreden over onze infrastructuur') en de 'financiële rust' (schaal⁸³) op de tevredenheid van de bezoekers. Beide aspecten werden bevraagd bij de verantwoordelijke van het jeugdhuis. Onderstaande analyse toont een significant negatief effect van financiële rust ($B=-0.066$) op de zelfontplooiingsfactor van tevredenheid, terwijl de tevredenheid met de infrastructuur grens-significant positief ($B=0.152$) gerelateerd is aan de factor zelfontplooiingsmotivatie bij de bezoekers (Tabel 385).

Tabel 385 Tevredenheid met de infrastructuur & financiële rust jeugdhuis op factor 'zelfontplooiing' bezoekers (multilevel)

	Basis	S.E.	& infrastr. + fin. rust	S.E.
Uitkomst	Zelfontplooiing		Zelfontplooiing	
Vast gedeelte				
Constante	0.189	0.12	0.28	0.131
Jongeren	0.169	0.087	0.1	0.103
Leeftijd	0.016	0.011	0.012	0.011
Niet-Belg	0.037	0.138	-0.014	0.158
Schoolgaand	-0.246	0.113	-0.277	0.123
Grootte JH	-0.04	0.061	-0.008	0.061
Alg. tevr. infr.			0.152	0.079
Fin. rust			-0.066	0.033
Random gedeelte				
Niveau: JH				
Constante/Constante	0.079	0.035	0.047	0.031
Niveau: resp.				
Constante/Constante	0.755	0.052	0.77	0.061
-2*loglikelihood:	1217.483		917.07	
N JH'en	43		35	
N resp.'en	465		350	

83 De schaal van 'financiële rust' bestaat uit de optelsom van de scores op drie stellingen (1=helemaal niet akkoord; 5=helemaal akkoord): in het laatste werkingsjaar...
 1) ...kostte het ons jeugdhuis doorgaans veel energie om voldoende fondsen te werven. 2) ...lukte het ons jeugdhuis doorgaans om rond te komen met het beschikbare budget. 3) ...moesten we vaak een commercieel beleid voeren om rond te komen (omgekeerd gecodeerd).

b. Relatie jeugdhuis met de omgeving

Onderstaande analyse toont de invloed van **de relatie met buurt**⁸⁴, en **het aantal samenwerkingsverbanden** met maatschappelijke actoren⁸⁵, op de tevredenheid van de bezoekers met het jeugdhuis (Tabel 386). Vergelijkbare analyses hadden immers in het WMKJ-onderzoek gesuggereerd dat de samenwerking met bepaalde actoren positief gerelateerd was aan de tevredenheid bij de bezoekers.

In een eerste model vinden we een positief effect van een goede relatie met de buurt op de mate waarin jongeren het jeugdhuis bezoeken omwille van maatschappelijke binding. In een tweede stap, met toevoeging van het aantal samenwerkingsverbanden, vervalt dit eerste effect en maakt het plaats voor een positief effect van laatstgenoemde variabele (B=0.23). Het effect van een goede relatie met de buurt wordt dus verklaard doordat jeugdhuizen die vaak samenwerken met verschillende maatschappelijke actoren meer 'maatschappelijke binding' bij de jongeren stimuleren.

Tabel 386 Relatie met de buurt en samenwerkingsverbanden van jeugdhuis op factor 'maatschappelijke binding' bezoekers (multilevel)

	Relatie buurt	S.E.	& samenwerkingen	S.E.
Uitkomst	Maatsch. binding		Maatsch. binding	
Vast gedeelte				
Constante	-0.032	0.121	-0.027	0.119
Jongen	0.040	0.095	0.038	0.094
Leeftijd	-0.023	0.012	-0.024	0.012
Niet-Belg	0.352	0.148	0.345	0.146
Schoolgaand	-0.081	0.124	-0.092	0.124
Grootte JH	-0.056	0.045	-0.047	0.041
Relatie buurt	0.115	0.057	0.052	0.059
Extern samenwerken			0.233	0.082
Random gedeelte				
Niveau: JH				
Constante/Constante	0.011	0.019	0.004	0.016
Niveau: resp.				
Constante/Constante	0.949	0.064	0.939	0.063
-2*loglikelihood:	1299.943		1292.171	
N JH'en	43		43	
N resp.'en	465		465	

84 Operationalisering 'relatie met de buurt': factor bestaande de mate waarin de verantwoordelijken akkoord zijn met vijf stellingen: 1. Ons jeugdhuis heeft een goed imago in de buurt, 2. De buurtbewoners geven ons jeugdhuis de schuld van alle overlast, 3. Het jeugdhuis wordt gedragen door de buurt, 4. We moeten te veel toegevingen doen aan de buurt, en 5. Ons jeugdhuis organiseert activiteiten met de buurt (1=helemaal niet mee eens; 5=helemaal mee eens).

85 Operationalisering 'samenwerkingsverbanden': factor bestaande uit al dan niet samenwerken met volgende instanties: 1. Jeugdraad, 2. Jeugdendienst, 3. Andere diensten van de stad/gemeente, 4. Andere jeugdhuizen, 5. Andere jeugdwerkingen (bijv. jeugdbeweging), 6. Welzijnsorganisaties (Bijzondere Jeugdzorg, OCMW, straathoekwerk,...), 7. Scholen, 8. Sportorganisaties, en 9. Organisaties voor cultuur.

We onderzochten de mogelijke invloed van **de relatie met het lokale stads- of gemeentebestuur**⁸⁶ op de bezoekers (Tabel 387) afzonderlijk, wegens het grote aantal ontbrekende waarden op deze variabele.

De resultaten wijzen op een positief effect van een goede relatie van het jeugdhuis met actoren van de stad of gemeente op de tevredenheidsmotivatie 'maatschappelijke binding' bij de bezoekers ($B=0.02$). Als de relatie goed zit stijgt het gevoel van 'maatschappelijke binding' bij de bezoekers. Dit effect verklaart trouwens veel meer van de variatie in deze uitkomst dan het geval was in vorige analyse⁸⁷ (relatie met de buurt, en aantal samenwerkingen).

Tabel 387 Relatie jeugdhuis met stad/gemeente op factor 'maatschappelijke binding' bezoekers (multilevel)

	Basis	S.E.	& relatie stad/gemeente	S.E.
Uitkomst	Maatsch. binding		Maatsch. binding	
Vast gedeelte				
Constante	-0.045	0.123	0.001	0.139
Jongen	0.034	0.096	-0.020	0.121
Leeftijd	-0.021	0.012	-0.010	0.013
Niet-Belg	0.387	0.148	0.361	0.186
Schoolgaand	-0.079	0.125	-0.115	0.139
Grootte JH	-0.060	0.049	0.007	0.051
Relatie stad/gemeente			0.017	0.006
Random gedeelte				
Niveau: JH				
Constante/Constante	0.023	0.023	0.000	0.000
Niveau: resp.				
Constante/Constante	0.947	0.064	0.967	0.077
-2*loglikelihood:	1303.730		886.231	
N JH'en	43		32	
N resp.'en	465		316	

Hoewel net niet significant, vinden we even sterke, maar deze keer negatieve effecten van de goede relatie van het jeugdhuis met de stad/gemeente op de 'sfeer'- en 'chill'-factor bij de bezoekers (resp. $B=-0.01$ en $B=-0.02$) (niet in tabel).

86 De schaal die uitdruk hoe goed 'de relatie met de stad of gemeente' is, bestaat uit de optelsom van volgende items, zoals bevraagd bij de verantwoordelijken:

- Te weinig ondersteuning vanuit de jeugddienst' en 'Zwakke relatie met het stads-/gemeentebestuur' als huidig probleem voor jeugdhuis (1=helemaal niet; 5=zeker wel – omgekeerd gecodeerd)
- 'Stellingen omtrent de relatie met de stad/gemeente (1=helemaal niet mee eens; 5=helemaal mee eens): 1. De stad/gemeente is begaan met ons jeugdhuis, 3. Ons jeugdhuis krijgt regelmatig bezoek van iemand van de stad/gemeente (bijv. Schepen van Jeugd, jeugdconsulent, technische dienst, etc.), 4. Ons jeugdhuis krijgt voldoende inhoudelijke ondersteuning van de jeugddienst, 5. Ons jeugdhuis krijgt voldoende financiële ondersteuning van de jeugddienst, 6. Ons jeugdhuis wordt voldoende betrokken bij evenementen van de stad/gemeente, 7. Ons jeugdhuis wordt voldoende in de kijker gezet in publicaties van de stad/gemeente, 8. We krijgen voldoende ruimte van de gemeente om ons jeugdhuis zelf vorm te geven en eigen beslissingen te nemen, 9. Het botst tussen de behoeften van de jongeren en wat de stad/gemeente wil van ons jeugdhuis (omgekeerd gecodeerd), 10. De jongeren worden betrokken in het bepalen van het jeugdbeleid van de stad/gemeente, 11. Ons jeugdhuis wordt betrokken in het bepalen van de criteria voor subsidies, en 12. De regels die de stad/gemeente ons oplegt zijn dikwijls vaag en onduidelijk (omgekeerd gecodeerd).
- Contact van jeugdhuis met volgende personen of organisaties: 2. Jeugdraad, 3. Jeugddienst/-consulent, en 11. Stads-/gemeentebestuur (bijv. Schepen van Jeugd, burgemeester).
- Samenwerking met: 1. Jeugdraad, 2. Jeugddienst en 3. Andere diensten van de stad/gemeente

Deze schaal heeft een Cronbach's Alpha-waarde van 0,90, en is dus uiterst consistent (=de mate waarin alle opgenomen items hetzelfde concept meten, is zeer groot)

87 Dit kunnen we afleiden uit de zeer sterke en significante daling van de -2*loglikelihood-waarde van 1304 (basismodel) naar 886 (met toevoeging van 'relatie met stad/gemeente').

c. Structurele organisatiekenmerken

Onderstaande analyse gaat de invloed na van een aantal structurele organisatiekenmerken: de aanwezigheid van een beroepskracht, het al dan niet lid zijn van de overkoepelende organisatie Formaat, de verstedelijkingsgraad van de stad of gemeente waarbinnen het jeugdhuis gelegen is, en het aantal kernvrijwilligers in het jeugdhuis (Tabel 388).

Met betrekking tot de factor 'maatschappelijke binding' zien we een positief effect van de aanwezigheid van een beroepskracht ($B=0.25$), dat echter wordt verklaard door de grootte van het team vaste vrijwilligers ($B=0.37$), welke samenhangt met de aanwezigheid van een beroepskracht. Het effect van de vrijwilligers is trouwens 'overtuigender' dan dat van de beroepskrachten⁸⁹.

Het aantal losse vrijwilligers (niet in tabel) is niet gerelateerd aan de tevredenheid of één van de motivaties.

Tabel 388 Verstedelijkingsgraad, aanwezigheid beroepskracht, lidmaatschap Formaat, en meer dan 15 kernvrijwilligers in jeugdhuis op factor 'maatschappelijke binding' bezoekers (multilevel)

	Basis	S.E.	& struct. org. kenm.	S.E.	& aantal kernvrijw.	S.E.
Uitkomst	Maatsch. binding		Maatsch. binding		Maatsch. binding	
Vast gedeelte						
Constante	-0.045	0.123	0.027	0.231	-0.049	0.236
Jongen	0.034	0.096	0.065	0.096	-0.029	0.105
Leeftijd	-0.021	0.012	-0.022	0.012	-0.018	0.012
Niet-Belg	0.387	0.148	0.415	0.144	0.421	0.148
Schoolgaand	-0.079	0.125	-0.089	0.124	-0.117	0.129
Grootte JH	-0.060	0.049	-0.059	0.043	-0.073	0.046
Sterk versted.			-0.028	0.097	-0.056	0.115
Beroepskracht aanw.			0.251	0.104	-0.011	0.141
Lid Formaat			-0.130	0.201	-0.124	0.201
>=15 kernvrijw.					0.365	0.117
Random gedeelte						
Niveau: JH						
Constante/Constante	0.023	0.023	0.000	0.000	0.000	0.000
Niveau: resp.						
Constante/Constante	0.947	0.064	0.924	0.062	0.911	0.067
-2*loglikelihood:	1303.730		1224.779		1029.288	
N JH'en	43		42		40	
N resp.'en	465		444		375	

Met betrekking tot de factor zelfontplooiing zien we enkel een positief effect van de grootte van het team 'vaste vrijwilligers' ($B=0.37$) (zie bijlage - Tabel 413). Bovenstaande analyses geven aan dat waar de aanwezigheid van een beroepskracht een groot vrijwilligersteam wel faciliteert, maar dat de aanwezigheid van zo'n vrijwilligersteam uiteindelijk een sterkere verklarende factor is (in vergelijking met de aanwezigheid van een beroepskracht).

⁸⁹ De LLV van het basismodel naar het model met toevoeging van verstedelijkingsgraad, professionalisering en lidmaatschap Formaat toont een lichte daling van 1304 naar 1225, en een veel sterkere daling met toevoeging van 'meer dan 15 kernvrijwilligers' van 1225 naar 1029.

1.2.8. Een beleid gericht op diversiteit?

a. Diversiteit en tevredenheid

Uit vorige studies bleek dat de inschatting van de diversiteit niet altijd even parallel loopt met de feitelijke diversiteit (zie jeugdbewegingsonderzoek, De Pauw et al., 2013). Met uitzondering van het geschatte percentage meisjes, dat niet significant samenhangt met de gegevens uit de bezoekersbevraging, correleren de inschattingen van de verantwoordelijke wel sterk met het percentage allochtonen ($r = 0.59$) en het percentage jongeren uit het beroepsonderwijs ($R=0.44$) uit de steekproef van bezoekers.

De verantwoordelijke van het jeugdhuis werd gevraagd naar de mate waarin een jeugdhuis actief bezig is met diversiteit aan de hand van drie items: 'Bij het werven van nieuwe jongeren streven we actief naar een zo divers mogelijk publiek', 'In ons jeugdhuis wordt het evenwicht in diversiteit actief bewaakt (bijv. dominantie van een bepaalde groep vermijden/tegenwerken)', en 'We voorzien specifieke activiteiten voor specifieke doelgroepen'. Samen vormen deze items één factor die 52,25% van de variabiliteit verklaart.

Deze inspanningen om het bereik te diversifiëren is een stuk sterker gerelateerd aan de inschattingen van de diversiteit door de verantwoordelijken, dan aan de diversiteit zoals die blijkt uit de steekproef. Het streven naar diversiteit is gerelateerd aan de schatting van het aandeel jongeren in armoede ($r=0.27$), het geschatte percentage allochtone jongeren ($r=0.29$), het geschatte aandeel jongeren uit het buitengewoon onderwijs ($r=0.30$), het geschatte percentage jongeren uit het beroepsonderwijs ($r=0.37$), en het geschatte aandeel jongeren met een fysieke of mentale beperking ($r=0.28$) (maar niet met het geschatte percentage holebi's).

We vinden echter geen significante associaties tussen 'inspanningen om diversiteit te bereiken' en het percentage meisjes, het percentage jongeren uit het beroepsonderwijs, het percentage allochtonen en het percentage jongeren dat thuis niet (zeer) makkelijk rondkomt met het beschikbare inkomen, zoals opgemeten op basis van onze sample. Mogelijks schatten de verantwoordelijken uit jeugdhuisen die een beleid rond diversiteit voeren, de aanwezige diversiteit wat rooskleuriger in.

Multilevel analyses tonen dat het streven naar diversiteit niet gerelateerd is aan de tevredenheid van de bezoekers (en evenmin aan de tevredenheidsmotivaties) (niet in tabel).

b. De contacthypothese

In het hoofdstuk dat de vergelijking maakt tussen de jeugdhuisbezoekers en de Vlaamse jongeren blijkt dat jeugdhuisbezoekers een sterkere voorstander zijn van democratische burgerschapshoudingen dan de Vlaamse jongeren in het algemeen: ze scoren bijvoorbeeld lager op vlak van ethnocentrisme.

Een gerichte hypothese die vaak in de literatuur opduikt, is de contacthypothese. Deze stelt naarmate het contact tussen allochtonen en autochtonen toeneemt, het ethnocentrisme daalt. Men kan zich bijgevolg de vraag stellen of contact met allochtonen via het jeugdhuis een invloed heeft op de houding van de bezoekers. Het is alvast zo dat jeugdhuisen significant verschillen op vlak van de ethnocentrische houdingen van hun bezoekers⁹⁰.

Met onderstaande analyse wordt nagegaan of het percentage allochtone bezoekers in het jeugdhuis gerelateerd is aan ethnocentrische overtuigingen bij de bezoekers. Het gaat hier om de schatting van het aandeel allochtone bezoekers door de verantwoordelijke – dit geeft immers dezelfde resultaten, maar het effect is krachtiger, en het model sluit veel beter aan bij de data⁹¹.

Eerst breiden we het basismodel uit met verstedelijkingsgraad, ASO volgen of gevolgd hebben, en het aandeel bezoekers per jeugdhuis dat ASO volgt of gevolgd heeft. We controleren terecht voor deze variabelen, want de bezoekers uit jeugdhuisen in matig verstedelijkte gebieden zijn ethnocentrischer, net als bezoekers zonder ASO-ervaring.

90 De VPC-waarde voor ethnocentrisme bedraagt 0.06. Dit betekent dat 6% van de variatie in ethnocentrisme verklaard kan worden door kenmerken van het jeugdhuis. Verder is multilevelanalyse aangewezen voor het bestuderen van jeugdhuiskenmerken op ethnocentrisme bij de bezoekers, want het verschil in LLV tussen het single-level nulmodel en het multilevel nulmodel bedraagt 7.24 met 1 vrijheidsgraad, wat een significante χ^2 -waarde van 0.007 oplevert.

91 Dit leiden we af uit het feit dat, na toevoeging van het aandeel allochtone bezoekers zoals ingeschat door de verantwoordelijke, de LLV daalt van 1966 tot 1545.

In het uiteindelijke model vinden we een sterk negatief effect van het aandeel allochtone bezoekers: naargelang dat aandeel stijgt, zijn de bezoekers van het jeugdhuis minder ethnocentrisch ingesteld ($B=-0.05$). De gevonden associatie kan uiteraard ook in de omgekeerde richting worden geïnterpreteerd, namelijk dat in jeugdhuisen waar ethnocentrisme lager ligt, er meer allochtone bezoekers participeren.

Een identieke analyse op andere burgerschapswaarden (harde repressie en autoritarisme) toont geen effect. Wellicht valt de gevonden associatie dus niet toe te schrijven aan de mogelijke aanwezigheid van een meer links-progressief publiek in jeugdhuisen met een groter aandeel allochtone bezoekers.

Tabel 389 Percentage allochtone bezoekers (schatting verantwoordelijken) op ethnocentrisme bezoekers (multilevel)

	Basis	S.E.	& urb. + ASO	S.E.	& % allocht. bez. (v)	S.E.
Uitkomst	Ethnocentrisme		Ethnocentrisme		Ethnocentrisme	
Vast gedeelte						
Constante	10.189	0.425	11.226	0.487	10.776	0.546
Jongen	0.865	0.340	0.832	0.340	0.628	0.373
Leeftijd	-0.069	0.040	-0.072	0.039	-0.102	0.040
Niet-Belg	-1.117	0.531	-1.357	0.526	-0.717	0.591
Schoolgaand	-0.757	0.434	-0.892	0.444	-0.806	0.460
Grootte JH	0.090	0.192	0.193	0.172	0.168	0.184
Sterk versted.			-0.972	0.358	-0.416	0.413
ASO volgen/gevolgd			-0.697	0.376	-0.691	0.406
% ASO			-0.018	0.010	-0.024	0.011
% allochtone jongeren (schatt.)					-0.052	0.017
Random gedeelte						
Niveau: JH						
Constante/Constante	0.457	0.346	0.048	0.208	0.000	0.000
Niveau: resp.						
Constante/Constante	10.746	0.785	10.420	0.781	9.755	0.794
-2*loglikelihood:	2134.726		1965.507		1544.936	
N JH'en	43		42		38	
N resp.'en	407		379		302	

1.3. Sterktes en zwaktes

In dit deel gaan we na welke specifieke sterktes en zwaktes van het jeugdhuis –zoals ingeschat door de verantwoordelijke – het sterkst samenhangen met de tevredenheid bij de bezoekers. Omdat deze sterktes en zwaktes vaak onderling sterk samenhangen, gaan we op zoek naar die aspecten die 'uniek' gerelateerd zijn aan de tevredenheid, d.w.z. na controle voor de andere sterktes en zwaktes die eveneens gerelateerd zijn. Deze analyse is exploratief: SPSS selecteert eerst de sterkste predictor en voegt stap voor stap predictoren toe die bijkomende variantie in tevredenheid verklaren.

a. Sterktes

We vroegen aan de jeugdhuisverantwoordelijken om de sterktes van hun jeugdhuis in te schatten (van 1='zwak' tot 5='sterk') wat betreft 'de sfeer, het groepsgevoel', 'ruimte voor experiment en leerprocessen', 'ruimte voor inspraak en participatie', 'het activiteiten aanbod, 'een sterk vrijwilligersteam', 'het bereik van diverse jongeren', en 'de continuïteit in de jeugdhuiswerking'.

Via een exploratieve analyse (en meer bepaald een stapsgewijze methode, waarbij de predictoren in volgorde van sterkte automatisch in de analyse worden opgenomen) gaan we na welke van deze sterktes gerelateerd zijn aan tevredenheid en de verschillende dimensies er van.

Voor de algemene tevredenheid zien we in het eindresultaat een effect van de 'sterkte van het activiteiten aanbod' (Beta=0.18), een 'sterk vrijwilligersteam' (Beta=0.14) en een negatief effect voor 'ruimte voor inspraak en participatie' (Beta=-0.12).

Voor de factor 'zelfontplooiing' zien we een negatief effect van de ingeschatte sterkte van het imago (Beta=0.17), de sfeer (Beta=-0.11) en de continuïteit (Beta=-0.09) en een positief effect voor 'het bereik van diverse jongerengroepen' als sterkte (Beta=0.15).

De maatschappelijke factor hangt samen met een inschatting van een 'een sterker vrijwilligersteam' (Beta=0.12) en de ruimte voor experiment en leerprocessen (Beta=0.11).

De sfeerfactor noch de 'chill'-factor hangt samen met bovenstaande sterktes.

b. Zwaktes

In het hoofdstuk over het profiel van de jeugdhuizen peilden we bij de verantwoordelijken naar de huidige dreigingen, of de zaken die op dit moment een probleem vormen voor hun jeugdhuis (zie 5. Dreigingen). Ook deze zaken linken we via een stapsgewijze verkennende analyse aan de tevredenheid van de bezoekers, en hun tevredenheidsmotivaties.

Twee gepercipieerde zwaktes bedreigen de algemene tevredenheid bij de bezoekers: het tekort aan vrijwilligers (Beta=-0.27) en 'de kwaliteit van het aanbod kan beter' (Beta=-0.20).

Ook de zelfontplooiingsfactor is negatief geassocieerd met 2 kenmerken: concurrentie van andere vormen van vrijetijdsbesteding (Beta=-0.22) en de moeizame samenwerking met organisaties en instellingen buiten het jeugdwerk (Beta=-0.10), terwijl het gevoel van administratieve overlast negatief is geassocieerd op de factor betrokkenheid bij samenleving (Beta=-0.20). De sfeer- & 'chill'-factoren zijn niet geassocieerd met specifieke zwaktes.

Deze analyses zijn exploratief. We kiezen er voor om die niet via multilevelanalyse te verkennen omdat het gaat over 'inschattingen' van de verantwoordelijken. Deze analyses geven toch een 'voorzichtig' beeld van hoe verantwoordelijken hun jeugdhuis inschatten en de mate waarin die inschatting samenhangt met tevredenheid bij de bezoekers.

2. De vrijwilligers

Om de tevredenheid van de vrijwilligers te kunnen verklaren dienen we een andere strategie te gebruiken dan bij de bezoekers. Een multilevelanalyse is hier niet aangewezen, gezien de beperkte omvang van de sample (N= 245). Om die reden analyseren we de data met OLS-regressie, en dienen de resultaten voorzichtig te worden geïnterpreteerd: de effecten van de variabelen op jeugdhuisniveau worden mogelijks significanter ingeschat dan ze werkelijk zijn. Aangezien de dataset relatief klein is, dienen we ook spaarzamer te zijn met het aantal variabelen per model. Achtereenvolgens bespreken we de resultaten van een model waarin individuele kenmerken zijn opgenomen en een model waarbij jeugdhuiskenmerken zijn opgenomen.

2.1. Kenmerken op individueel niveau

2.1.1. De motivaties van tevredenheid

Net als bij de bezoekers kunnen we een onderscheid maken tussen verschillende vormen van 'motivatie-tevredenheid' en kunnen we nagaan in welke mate die samenhangen met de algemene tevredenheid.

Een factoranalyse op de 21 redenen om vrijwilliger te zijn in het jeugdhuis identificeert vijf factoren. Zeven items hebben echter een onduidelijke factorlading, of laden onvoldoende hoog op één van de factoren. Het verwijderen van deze items leidt tot vier factoren die samen 61% van de variantie verklaren (Tabel 390): (i) de mogelijkheid om samen met anderen te werken aan een project, of 'het jeugdhuis vormgeven', (ii) de 'sfeerfactor', (iii) de factor 'maatschappelijk respect en status', en (iv) de factor 'persoonlijke ontwikkeling'. Hoge factorloadingen, in tabel 390 aangegeven in het vet, bepalen de betekenis van de verschillende factoren.

Tabel 390 Tevredenheidsmotivaties: factoranalyse op redenen om vrijwilliger te zijn in het jeugdhuis

Redenen om vrijwilliger te zijn in het jeugdhuis:	Componenten			
	1	2	3	4
Er is hier een goede, leuke sfeer	-0.02	0.60	0.30	-0.02
Door mijn vrijwilligerswerk krijg ik veel appreciatie vanuit mijn omgeving	0.08	0.14	0.68	0.34
Ik voel me hier thuis	0.14	0.75	0.04	0.09
Ik leer hier dingen bij	0.19	0.10	-0.02	0.82
De sociale contacten, de vriendenkring	0.03	0.75	-0.11	0.30
Ik kan hier werken aan mijn persoonlijke ontwikkeling en kennis	0.25	0.08	0.27	0.72
Ik kan me hier inzetten voor anderen	0.67	0.03	0.22	0.25
Het heeft me een gerespecteerde positie in de samenleving	0.23	0.03	0.75	0.24
Ik krijg een leuke vergoeding	0.14	-0.04	0.63	-0.14
Hier kan ik op een nuttige manier mijn vrije tijd besteden	0.66	0.29	0.26	0.01
Ik amuseer me hier	0.20	0.80	-0.05	-0.05
Het is veelzijdig werk	0.72	0.07	0.17	0.26
Ik kan hier samen met anderen aan projecten werken	0.80	-0.03	0.05	0.08
Ik kan zelf mee vorm geven aan het jeugdhuis	0.83	0.18	0.01	0.08

Een OLS-regressie toont dat de factor 'samen het jeugdhuis vorm geven' (Beta=0.19) en de factor 'sfeer' (Beta=0.29) gerelateerd zijn aan de algemene 'tevredenheid als vrijwilliger' (Tabel 391). Beide andere factoren dragen niet bij tot de tevredenheid.

Tabel 391 Tevredenheidsmotivaties op algemene tevredenheid als vrijwilliger (OLS-regressie)

	Beta	Sig.
Factor 1: Samen jeugdhuis vorm geven	0.19	0.001
Factor 2: Sfeer	0.29	0.001
Factor 3: Maatschappelijk respect	0.09	0.149
Factor 4: Zelfontplooiing	0.03	0.643

2.1.2. Basismodel: effect van de controlevariabelen

Een basismodel met enkel de controlevariabelen toont dat geslacht, etniciteit, leeftijd en het al dan niet schoolgaand zijn, niet geassocieerd zijn met tevredenheid (Tabel 392). Dit betekent dat de algemene tevredenheid niet verschilt tussen mannelijke en vrouwelijke, allochtone en autochtone en schoolgaande versus niet-schoolgaande vrijwilligers en dat oudere of jongere vrijwilligers niet systematisch meer tevreden zijn.

Tabel 392 Controlevariabelen op algemene tevredenheid als vrijwilliger (OLS-regressie)

	Beta	Sig.
Geslacht	0.08	0.270
Etniciteit	-0.06	0.388
Leeftijd	-0.09	0.254
Schoolgaand	0.11	0.146

Deze basisvariabelen gelden, net als bij de analyses m.b.t de bezoekers, als controlevariabelen. Gezien het feit dat ze geen effect hebben op de bestudeerde uitkomsten, en gezien de kleine omvang van de steekproef – en de bijgevolg beperktere analysemogelijkheden – zullen deze variabelen niet systematisch worden opgenomen in de hier onder gepresenteerde analyses.

2.1.3. Indicatoren van SES, cultureel kapitaal en onderwijsvorm van de vrijwilliger

Variabelen die samenhangen met de socio-economische achtergrond van de vrijwilliger zoals de scholingsgraad van de ouders, ouders hebben die zelf actief geweest zijn in het jeugdwerk, de onderwijsvorm waarbinnen de kernvrijwilligers school lopen/hebben gelopen, zijn evenmin gerelateerd aan de tevredenheid van de vrijwilliger.

Tabel 393 Scholingsgraad ouders, deelname ouders jeugdwerk en onderwijsvorm op algemene tevredenheid als vrijwilliger (OLS-regressie)

	Beta	Sig.
Scholingsgraad ouders	0.08	0.270
Deelname ouders aan jeugdwerk	-0.06	0.388
Onderwijsvorm	0.05	0.470

2.1.4. Invloed van appreciatie

In onderstaande analyses gaan we het effect na van de mate van 'beloning' van de vrijwilligers op hun tevredenheid. Die beloning kan 'materieel' zijn (vergoeding) of 'immaterieel' (via gepercipieerde waardering vanuit de omgeving). De perceptie bij de kernvrijwilligers van het respect dat ze van de bezoekers krijgen werd gemeten aan de hand van één factor, op basis van drie items (uit de data van de dagelijkse leiding) ('de bezoekers beschouwen mij als vriend', 'de bezoekers vertrouwen me', en 'de bezoekers hebben respect voor mijn gezag'), die 68.12% van de variantie verklaart. De jeugdhuisen vertonen significante verschillen op deze factor ($F=1.77$).

Het respect van de bezoekers (zoals ze zelf aangeven) werd gemeten aan de hand van een factoranalyse op dezelfde items (uit de bezoekersdata) en toont één factor die 63.23% van de variantie verklaart. Ook hier verschillen de jeugdhuisen significant ($F=1.69$). Deze factor werd geaggregeerd op jeugdhuisniveau. Opvallend hierbij is dat de perceptie van respect bij de kernvrijwilligers niet geassocieerd is met het eigenlijke respect van de bezoekers.

Negen items meten de appreciatie van andere maatschappelijke actoren: een factoranalyse onderscheidt twee factoren die samen 51.92% van de variantie verklaren. De eerste factor meet voornamelijk de maatschappelijke appreciatie (buurt, samenleving, media, etc.), de tweede factor meet de appreciatie vanuit de onmiddellijke omgeving van de kernvrijwilliger (partner, vrienden, andere vrijwilligers, etc.) (Tabel 393). Hoge factorladingen, aangegeven in het vet, bepalen de betekenis van de verschillende factoren.

Tabel 394 Factoranalyse op bronnen van appreciatie voor de vrijwilligers

Waardering door:	Componenten	
	1	2
De ouders van de bezoekers/vrijwilligers	0.41	0.25
De andere vrijwilligers	0.16	0.66
Mijn partner	-0.12	0.72
Vrienden die niet in het jeugdwerk staan	0.25	0.69
Mijn collega's/klasgenoten	0.39	0.55
De buurt	0.76	0.12
De jeugddienst/stad/gemeente	0.68	0.22
De maatschappij/publieke opinie	0.86	0.12
De media	0.79	0.00

Het krijgen van een 'vergoeding' is een binaire variabele waarbij een financiële vergoeding – slechts één individu gaf aan een financiële vergoeding te krijgen – werd samengenomen met een vergoeding 'in natura'.

Onderstaande tabel toont de resultaten van een OLS-regressie van deze variabelen op de 'tevredenheid als vrijwilliger' (Tabel 394). De perceptie bij de vrijwilligers van het respect door de bezoekers (Beta=0.20), het krijgen van een vergoeding (Beta=0.18), de factor 'maatschappelijke appreciatie' (Beta=0.30) en de appreciatie uit de omgeving (Beta=0.26) zijn onafhankelijk van elkaar gerelateerd aan de tevredenheid van de vrijwilligers. Het respect van de bezoekers – een gemiddelde waarde voor het jeugdhuis – is niet gerelateerd aan de tevredenheid.

Tabel 395 Materiële en immateriële beloning op algemene tevredenheid als vrijwilliger (OLS-regressie)

	Beta	Sig.
Respect bezoekers (geaggregeerd)	-0.11	0.088
Perceptie respect (kernvrijwilligers)	0.20	0.003
Vergoeding	0.18	0.010
Maatschappelijke appreciatie	0.30	0.001
Appreciatie omgeving	0.26	0.001

2.2. Jeugdhuiskenmerken

Een ANOVA-analyse toont aan dat de tevredenheid van de vrijwilligers significant verschilt tussen de jeugdhuisen (F=2.95). Daarenboven zien we ook significante verschillen met betrekking tot de factor 'sfeer' (F=1.79), maar niet met betrekking tot de andere factoren. Dit betekent dat, naast individuele kenmerken, mogelijks ook jeugdhuiskenmerken de tevredenheid van de vrijwilligers kunnen bepalen (of dat er sprake is van selectie-effecten).

In onderstaande analyses onderzoeken we de invloed van de samenstelling van de bezoekerspopulatie, een aantal structurele kenmerken eigen aan het jeugdhuis, de inbedding van de jeugdhuis in het sociale weefsel van de stad en buurt, een aantal condities waarbinnen de werking plaatsvindt en de perceptie van communicatie-vertrouwen en innovatie en de cultuur hierrond binnen de organisatie. De afhankelijke variabele is telkens de algemene tevredenheid van de kernvrijwilligers. Wanneer er relaties worden gevonden m.b.t. de verschillende motivaties (sfeer,...) dan zal dit worden aangegeven (maar deze zullen niet systematisch worden opgenomen in een tabel).

2.2.1. Samenstelling bezoekerspopulatie

In onderstaande analyse gaan we de samenhang na tussen de samenstelling van de bezoekers en de tevredenheid van de vrijwilligers (Tabel 395). Het percentage ASO-bezoekers, het percentage bezoekers met hoger opgeleide ouders, en het percentage bezoekers dat (zeer) makkelijk kan rondkomen thuis zijn niet gerelateerd aan de tevredenheid. De gemiddelde leeftijd van de bezoekers is negatief geassocieerd (Beta=-0.21), het percentage allochtone jongeren is positief gerelateerd aan de tevredenheid (Beta=0.25) en het aandeel mannelijke bezoekers (Beta=0.15) is positief gerelateerd aan de tevredenheid van de kernvrijwilligers.

Tabel 396 Samenstelling bezoekers op algemene tevredenheid kernvrijwilligers (OLS-regressie)

	Beta	Sig.
Groote jeugdhuis	0.14	0.075
% bezoekers met hoger opgeleide ouders	0.05	0.532
Gemiddelde leeftijd	-0.21	0.009
% bezoekers uit ASO	0.11	0.134
% allochtone bezoekers	0.31	0.001
% bezoekers die (zeer) makkelijk rondkomen	-0.11	0.189
% mannelijke bezoekers	0.15	0.049

Een analyse van het effect van deze variabelen op de tevredenheidsmotivaties toont enkel een negatief effect op van de gemiddelde leeftijd van de bezoekers op de 'sfeer'-factor (Beta=-0.26), en een positief effect van jeugdhuisgrootte (Beta=0.16) en het percentage bezoekers dat zeer makkelijk kan rondkomen op de zelfontplooiingsdimensie (Beta=0.20). Dat laatste kan wellicht verklaard worden doordat meer bezoekers met meer resources een krachtiger netwerk vormen, bevorderlijk voor zelfontplooiing.

2.2.2. Structurele organisatiekenmerken

In jeugdhuisen met een groter bereik van jongeren (gemiddeld aantal bezoekers op activiteiten en op instuif) (Beta=0.16), en in jeugdhuisen die in een stedelijke omgeving liggen (Beta=0.19), en in jeugdhuisen die lid zijn van de koepel Formaat, ligt de tevredenheid hoger. De aanwezigheid van een beroepskracht is niet gerelateerd aan de algemene tevredenheid als vrijwilliger in het jeugdhuis.

Tabel 397 Structurele organisatiekenmerken op algemene tevredenheid kernvrijwilligers (OLS-regressie)

	Beta	Sig.
Aantal bezoekers	0.16	0.023
Urbanisatiegraad	0.19	0.008
Beroepskracht	-0.02	0.815
Lid formaat	0.15	0.047

Verder is de aanwezigheid van een beroepskracht licht negatief geassocieerd met de 'sfeer'-factor (niet in tabel).

2.2.3. Relatie tussen jeugdhuis en stad, buurt en maatschappelijke organisaties

De volgende analyse geeft de associatie weer tussen de tevredenheid van de vrijwilligers en de kwaliteit van de relatie die het jeugdhuis heeft met de buurt, met de stad/gemeente en de samenwerkingsverbanden met lokale actoren en organisaties⁹².

Naast het effect van jeugdhuisgrootte, zien we een positief effect van een goede relatie met de stad/gemeente (Beta=0.16) op de tevredenheid van de vrijwilligers. De effecten van de relatie met de buurt en het aantal samenwerkingsverbanden is echter niet significant.

Tabel 398 Relatie jeugdhuis met omgeving op algemene tevredenheid kernvrijwilligers (OLS-regressie)

	Beta	Sig.
Aantal bezoekers	0.17	0.025
Relatie stad/gemeente	0.21	0.013
Relatie buurt	0.02	0.821
Aantal samenwerkingsverbanden	0.04	0.654

2.2.4. Werkingsvoorwaarden

Verschillende randvoorwaarden kunnen de contouren van de werking bepalen: de permanente beschikbaarheid over een eigen gebouw, de kwaliteit van de infrastructuur en de financiële rust anderzijds. De verantwoordelijke van het jeugdhuis werd bevraagd met betrekking tot deze kenmerken⁹³.

Onderstaande analyse toont de relatie tussen 'financiële rust' in het jeugdhuis, 'situatie gebouw/ruimtes' (op basis van inschatting van de verantwoordelijke), en de permanente beschikbaarheid van een eigen gebouw op de vrijwilligerstevredenheid, controlerend voor de grootte van het jeugdhuis (gemiddeld aantal bezoekers, en aantal vaste en losse vrijwilligers) (Tabel 398).

De factor 'financiële rust' is positief gerelateerd aan tevredenheid (Beta=0.16; rand-significant), net als de 'permanente beschikbaarheid van een gebouw' (Beta=0.23). Dit betekent dat vrijwilligers meer tevreden zijn wanneer hun jeugdhuis is financieel veilig vaarwater zitten en wanneer ze permanent een gebouw ter beschikking hebben. Er is een trend naar significantie voor het positieve effect van het aantal vaste vrijwilligers (Beta=0.16).

Tabel 399 Werkingscondities op algemene tevredenheid kernvrijwilligers (OLS-regressie)

	Beta	Sig.
Aantal bezoekers	0.15	0.056
Gebouw	0.23	0.003
Tevredenheid infrastructuur	-0.02	0.852
Aantal vaste vrijwilligers	0.16	0.083
Aantal losse vrijwilligers	-0.03	0.746
Financiële rust	0.16	0.059

92 Voor de operationalisering van deze variabelen verwijzen we naar sectie 1.2.7 van hoofdstuk 7

93 Voor de operationalisering van deze variabelen verwijzen we naar sectie 1.2.7 van hoofdstuk 7

2.2.5. Organisatiecultuur: individuele en gedeelde percepties

Zoals we in vorig onderdeel over de bezoekers zagen, is een cultuur van 'communicatie & vertrouwen' (maar niet noodzakelijk innovatie) onder de kernvrijwilligers, gerelateerd aan de algemene tevredenheid van de bezoekers met het jeugdhuis.

In onderstaande analyse gaan we na of (i) de individuele perceptie van 'communicatie & vertrouwen' en (ii) de gedeelde perceptie daarvan onder de kernvrijwilligers (het aggregaat van de individuele percepties per jeugdhuis), onafhankelijk van elkaar, invloed hebben op de tevredenheid van de vrijwilligers zelf (Tabel 399).

Tabel 400 Individuele en gedeelde perceptie van organisatiecultuur op algemene tevredenheid kernvrijwilligers (OLS-regressie)

	Beta	Sig.
Gepercipieerde 'communicatie-vertrouwen'	0.26	0.001
Gepercipieerde 'innovatie'	0.23	0.001
Gedeelde 'communicatie-vertrouwen'	0.32	0.001
Gedeelde 'innovatie'	0.04	0.527

Kernvrijwilligers die de 'communicatie en het vertrouwen' in hun jeugdhuis positief inschatten (Beta=0.26), net als de mate waarin ze 'impulsen tot innovatie' krijgen (Beta=0.23), zijn meer tevreden met hun vrijwilligerschap. Wanneer bovendien er sprake is van een gedeelde positieve inschatting van 'communicatie en vertrouwen' (Beta=0.32) is de tevredenheid nog een stuk hoger: het is dus niet enkel de individuele perceptie maar ook een cultuur van vertrouwen en (goede) communicatie die de individuele tevredenheid bepaalt.

2.3. Exploratieve analyses

Via exploratieve analyses gaan we na welke gepercipieerde 'sterktes en zwaktes' gerelateerd zijn aan de tevredenheid als vrijwilliger. Hiervoor gebruiken we een OLS stapsgewijze methode, waarbij enkel de sterkste correlaten worden weerhouden.

2.3.1. Exploratief analyses: verworven competenties

We vroegen aan de vrijwilligers welke competenties ze opdoen door hun vrijwilligerschap (zie hoofdstuk 'Profiel van de dagelijkse leiding'). De meeste van deze 'competenties' zijn, in bivariate analyses, in sterke mate gerelateerd aan de tevredenheid als vrijwilliger.

Via een exploratieve OLS (stapsgewijze methode) selecteren we die competenties die het meest een unieke bijdrage leveren tot de tevredenheid als vrijwilliger. Twee competenties komen hierbij naar boven: 'het omgaan met anderen (overtuigen, onderhandelen, samenwerken)' (Beta=0.19) en 'organisaties draaiende houden (geld & materiaal beheren, beleid uittekenen)' (Beta=0.17). Vrijwilligers die het gevoel hebben dat ze door hun vrijwilligerschap geleerd hebben beter met anderen om te gaan en vaardigheden en kennis hebben opgebouwd om een organisatie te leiden zijn meer tevreden dan andere vrijwilligers.

De andere competenties leveren geen unieke bijdrage: dit wil niet zeggen dat ze onbelangrijk zijn, wel dat – gegeven de sample omvang – hun effecten te klein zijn om verschillen in tevredenheid te verklaren, of dat hun effect wordt verklaard door de twee competenties die een sterkere unieke bijdrage leveren.

2.3.2. Exploratief: sterktes & zwaktes

De algemene tevredenheid bij de vrijwilligers wordt positief beïnvloed door 'het imago van het jeugdhuis' (Beta=0.25), 'de ruimte voor inspraak en participatie' (Beta=0.21) en 'de continuïteit van het jeugdhuis (het jeugdhuis blijft goed draaien)' (Beta=0.20).

De zwaktes of bedreigingen die gerelateerd zijn aan de algemene tevredenheid zijn het verloop van vrijwilligers (Beta=-0.17), het tekort aan financiële middelen (Beta=-0.35) en het tekort aan vrijwilligers (Beta=-0.26).

Opvallend is dat de moeilijkheid om opvolgers te vinden voor het huidige bestuur (Beta=0.18) en de versnippering van financieringsbronnen (Beta=0.19) positief geassocieerd zijn aan de algemene tevredenheid.

2.3.3. Exploratief: finale analyse

In een finale analyse brengen we de variabelen uit de verschillende blokken samen (Tabel 401). Blok 1 omhelst de structurele factoren, blok 2 de variabelen m.b.t. de samenstelling van de bezoekerspopulatie, blok 3 de variabelen omtrent de relatie van het jeugdhuis met de omgeving, blok 4 de variabelen die de werkingsvoorwaarden meten, blok 5 de organisatiecultuur, en blok 6 de vormen van appreciatie.

Per blok worden enkel de variabelen die significant waren gerelateerd aan tevredenheid ingevoegd, via een stapsgewijze analyse. De statistische software selecteert dan per blok eerst de sterkste predictor, vervolgens de tweede sterkste, etc. Wanneer er geen 'toegevoegde waarde' meer is van een nieuwe variabele, begint de analyse op het volgende blok.

Tabel 401 Finale analyse: kenmerken jeugdhuis op algemene tevredenheid kernvrijwilligers (stapsgewijze OLS regressie analyse)

		Beta	Beta	Beta	Beta	Beta	Beta
Blok 1: Structurele factoren	Urbanisatiegraad	0.18*	0.29**	0.29**	0.23***	0.15*	0.16**
	Grootte van jeugdhuis	0.19*	0.07	0.07	0.02	0.03	0.04
	Lidmaatschap formaat	/	/	/	/	/	/
Blok 2: Samenstelling bezoekers	Gem. leeftijd bezoekers		-0.36***	-0.36***	-0.40***	-0.26***	-0.24***
	% allochtone bezoekers		0.19**	0.19**	0.21**	0.10	0.09
	% mannelijke bezoekers		/	/	/	/	/
Blok 3: Relatie jeugdhuis-omgeving	Relatie stad/gemeente			/	/	/	/
Blok 4: Werkingsvoorwaarden	Permanent gebouw				0.34***	0.25***	0.24***
	Financiële rust				/	/	/
	Aantal vaste vrijwilligers				/	/	/
Blok 5: Organiseatiecultuur							
	Ind. perceptie communicatie/vertrouwen					0.24**	0.23**
	Ind. perceptie innovatie					0.20***	0.16**
Blok 6: Appreciatie	Gedeelde perceptie communicatie/vertrouwen					0.20*	0.19*
	Maatsch. appreciatie						0.16**
	Appreciatie omgeving						/
	Vergoeding						/

* significant op het 0,05 niveau (tweezijdig)

** significant op het 0,01 niveau (tweezijdig)

*** significant op het 0,001 niveau (tweezijdig)

In de finale analyse van blok 1 zien we dat twee factoren, urbanisatiegraad en grootte van het jeugdhuis, worden opgenomen. De bevinding dat vrijwilligers uit jeugdhuisen in sterk verstedelijkte gebieden mee tevreden zijn, blijft. Het effect van jeugdhuisgrootte wordt verklaard in blok 2 door de gemiddelde leeftijd van de bezoekers – grotere jeugdhuisen hebben een eerder jong publiek –, dat zelfs negatief is geassocieerd met tevredenheid.

De relatie tussen stad en jeugdhuis wordt na controle voor de variabelen in blok 1 en 2 niet opgenomen in het model.

In blok 4 (werkingsvoorwaarden) zien we dat enkel het beschikken over een permanent gebouw bijkomende verklaringskracht heeft.

De variabelen in blok 5, die de individuele en gedeelde perceptie van vertrouwen-communicatie meten, alsook de individuele perceptie van innovatie binnen de organisatie, zijn alle drie gerelateerd aan de tevredenheid van de vrijwilligers. Het positieve effect van het percentage allochtone bezoekers valt weg, na (en wordt dus verklaard door) toevoeging van de variabelen in blok 5. Meer specifiek kunnen we stellen dat de gedeelde perceptie van vertrouwen/communicatie hoger ligt in jeugdhuisen met meer allochtone bezoekers, en dat hierdoor de tevredenheid bij de vrijwilligers hoger ligt.

In blok 6 zien we dat enkel de maatschappelijke appreciatie (zoals gepercipieerd door de vrijwilligers) een toegevoegde waarde heeft. Dit finale model verklaart 47% van de variantie in de tevredenheid van de vrijwilligers. Het aantal bevroegde vrijwilligers is beperkt, en hoewel het aantal variabelen in deze analyse binnen de grenzen van het aanvaardbare ligt, dient er toch voldoende voorzichtig worden omgesprongen met de resultaten van dit model. Het feit dat sommige variabelen geen effect blijken te hebben (hoewel ze significant waren in de eerder besproken beperkte modellen) wil niet noodzakelijk zeggen dat ze niet belangrijk zijn: hun effecten zijn niet sterk genoeg om, gegeven de sample omvang, en na controle voor de andere variabelen die wel significant gerelateerd zijn aan tevredenheid, bijkomende variantie te verklaren.

3. Bijlage verklarende analyses

Tabel 402 Effect van basisvariabelen op factor 'zelfontplooiing' (multilevel)

	Nulmodel	S.E.	Basisvariabelen op zelfontplooiing	S.E.
Uitkomst	Zelfontplooiing		Zelfontplooiing	
Vast gedeelte				
Constante	0.169	0.066	0.189	0.120
Jongen			0.169	0.087
Leeftijd			0.016	0.011
Niet-Belg			0.037	0.138
Schoolgaand			-0.246	0.113
Grootte JH			-0.040	0.061
Random gedeelte				
Niveau: JH				
Constante/Constante	0.124	0.045	0.079	0.035
Niveau: resp.				
Constante/Constante	0.837	0.052	0.755	0.052
-2*loglikelihood:	1544.139		1217.483	
N JH'en	70		43	
N resp'en	564		465	

Tabel 403 Effect van basisvariabelen op factor 'fun' (multilevel)

	Nulmodel	S.E.	Basisvariabelen op 'sfeer'	S.E.
Uitkomst	'sfeer'		'sfeer'	
Vast gedeelte				
Constante	-0.012	0.047	0.191	0.113
Jongen			-0.181	0.089
Leeftijd			-0.021	0.011
Niet-Belg			-0.225	0.137
Schoolgaand			-0.012	0.118
Grootte JH			0.005	0.038
Random gedeelte				
Niveau: JH				
Constante/Constante	0.013	0.018	0.000	0.000
Niveau: resp.				
Constante/Constante	0.983	0.060	0.857	0.056
-2*loglikelihood:	1597.696		1247.665	
N JH'en	70		43	
N resp.'en	564		465	

Tabel 404 Cultureel en socio-economisch kapitaal 'zelfontplooiing' (multilevel)

	Cult. & socio-econ. kapitaal	S.E.	& ASO	S.E.
Uitkomst	Zelfontplooiing		Zelfontplooiing	
Vast gedeelte				
Constante	0.231	0.160	0.287	0.162
Jongen	0.184	0.090	0.187	0.091
Leeftijd	0.034	0.014	0.036	0.014
Niet-Belg	-0.079	0.146	-0.097	0.149
Schoolgaand	-0.265	0.125	-0.207	0.127
Min. 1 hooggeschoolde ouder	-0.064	0.102	0.000	0.104
Aantal boeken thuis	0.006	0.034	0.021	0.035
Deelgenomen	0.172	0.090	0.170	0.092
Rondkomen inkomen	0.025	0.047	0.009	0.047
Beide ouders werken	-0.084	0.115	-0.067	0.117
ASO volgen/gevolgd			-0.255	0.096
Random gedeelte				
Niveau: JH				

Constante/Constante	0.121	0.047	0.111	0.045
Niveau: resp.				
Constante/Constante	0.736	0.053	0.729	0.054
-2*loglikelihood:	1127.583		1088.167	
N JH'en	65		64	
N resp.'en	430		417	

Tabel 405 Cultureel en socio-economisch kapitaal op factor 'maatschappelijke binding' (multilevel)

	Cult. & socio-econ. kapitaal	S.E.	& ASO	S.E.
Uitkomst	Maatsch. binding		Maatsch. binding	
Vast gedeelte				
Constante	0.061	0.165	0.201	0.166
Jongen	-0.035	0.096	-0.088	0.096
Leeftijd	-0.027	0.014	-0.016	0.014
Niet-Belg	0.301	0.154	0.321	0.155
Schoolgaand	0.099	0.135	0.225	0.135
Min. 1 hoggeschoolde ouder	-0.031	0.110	0.007	0.110
Aantal boeken thuis	-0.081	0.037	-0.052	0.037
Deelgenomen	0.220	0.098	0.220	0.098
Rondkomen inkomen	0.037	0.051	0.039	0.051
Beide ouders werken	-0.401	0.124	-0.325	0.125
ASO volgen/gevolgd			-0.464	0.100
Random gedeelte				
Niveau: JH				
Constante/Constante	0.005	0.018	0.006	0.018
Niveau: resp.				
Constante/Constante	0.919	0.065	0.882	0.063
-2*loglikelihood:	1186.115		1133.952	
N JH'en	65		64	
N resp.'en	430		417	

Tabel 406 Cultureel en socio-economisch kapitaal op factor 'chill' (multilevel)

	Cult. & socio-econ. kapitaal	S.E.	& ASO	S.E.
Uitkomst	'Chill'		'Chill'	
Vast gedeelte				
Constante	0.268	0.166	0.347	0.171
Jongen	-0.152	0.097	-0.178	0.099
Leeftijd	-0.013	0.014	-0.012	0.014
Niet-Belg	-0.266	0.156	-0.290	0.159
Schoolgaand	-0.177	0.136	-0.137	0.139
Min. 1 hooggeschoolde ouder	0.101	0.111	0.105	0.113
Aantal boeken thuis	0.044	0.037	0.055	0.039
Deelgenomen	-0.220	0.099	-0.188	0.100
Rondkomen inkomen	-0.046	0.051	-0.047	0.052
Beide ouders werken	0.043	0.125	0.035	0.128
ASO volgen/gevolgd			-0.164	0.102
Random gedeelte				
Niveau: JH				
Constante/Constante	0.003	0.017	0.000	0.000
Niveau: resp.				
Constante/Constante	0.938	0.066	0.944	0.065
-2*loglikelihood:	1194.246		1159.346	
N JH'en	65		64	
N resp.'en	430		417	

Tabel 407 Gemiddelde leeftijd van de bezoekers, leeftijd van de individuele bezoekers, en de interactie tussen beide op factor 'maatschappelijke binding' (multilevel)

	Leeftijd L2	S.E.	Leeftijd L1xL2	S.E.
Uitkomst	Maatsch. binding		Maatsch. binding	
Vast gedeelte				
Constante	-0.036	0.124	-0.036	0.121
Jongen	0.029	0.096	0.032	0.096
Leeftijd	-0.018	0.013	-0.031	0.014
Niet-Belg	0.393	0.147	0.407	0.145
Schoolgaand	-0.080	0.125	-0.123	0.127
Grootte JH	-0.071	0.051	-0.082	0.046

Gem. leeftijd bezoekers	-0.015	0.021	-0.035	0.022
Ind. x gem. leeftijd			0.005	0.002
Random gedeelte				
Niveau: JH				
Constante/Constante	0.018	0.021	0.005	0.017
Niveau: resp.				
Constante/Constante	0.950	0.064	0.953	0.064
-2*loglikelihood:	1303.315		1299.748	
N JH'en	43		43	
N resp.'en	465		465	

Tabel 408 Interactie tussen individuele voorkeur voor 'metal' en gemiddelde voorkeur voor metal onder de bezoekers op de algemene tevredenheid met de bezoekers over het jeugdhuis

	Metal L1	S.E.	& metal L2	S.E.	& metal L1xL2	S.E.
Uitkomst	Alg. tevr.		Alg. tevr.		Alg. tevr.	
Vast gedeelte						
Constante	7.969	0.159	7.976	0.161	7.897	0.164
Jongen	-0.208	0.123	-0.211	0.124	-0.238	0.124
Leeftijd	0.010	0.014	0.010	0.014	0.009	0.014
Niet-Belg	0.070	0.184	0.065	0.185	0.039	0.184
Schoolgaand	0.286	0.154	0.282	0.155	0.273	0.154
Voorkeur metal	0.102	0.034	0.107	0.037	0.106	0.037
Gem. voorkeur metal JH			-0.028	0.089	-0.063	0.090
Voorkeur metal L1 x L2					0.083	0.036
Random gedeelte						
Niveau: JH						
Constante/Constante	0.205	0.081	0.205	0.081	0.210	0.082
Niveau: resp.						
Constante/Constante	1.496	0.102	1.496	0.102	1.477	0.100
-2*loglikelihood:	1602.918		1602.816		1597.561	
N JH'en	67		67		67	
N resp.'en	483		483		483	

Tabel 409 Afwijking individuele muziekgenrevoorkeuren t.o.v. de gemiddelde bezoekers per jeugdhuis, op factor 'zelfontplooiing' (multilevel)

	Afwijking gemiddelde muziekgenrevoorkeuren	S.E.
Uitkomst	Zelfontplooiing	
Vast gedeelte		
Constante	0.090	0.134
Jongen	0.261	0.097
Leeftijd	0.039	0.014
Niet-Belg	-0.199	0.156
Schoolgaand	-0.231	0.132
Afw. muz. voork. t.o.v. gem. voork.	-0.040	0.018
Random gedeelte		
Niveau: JH		
Constante/Constante	0.094	0.043
Niveau: resp.		
Constante/Constante	0.686	0.056
-2*loglikelihood:	850.808	
N JH'en	35	
N resp.'en	335	

Tabel 410 Variatie in de muziekgenrevoorkeuren van de bezoekers van een jeugdhuis op factor 'zelfontplooiing' (multilevel)

	Muzikale variatie	S.E.
Uitkomst	Zelfontplooiing	
Vast gedeelte		
Constante	0.140	0.117
Jongen	0.172	0.088
Leeftijd	0.020	0.011
Niet-Belg	0.008	0.138
Schoolgaand	-0.235	0.114
Grootte JH	0.024	0.058
Variatie muz. voork. in JH	-0.082	0.030
Random gedeelte		
Niveau: JH		
Constante/Constante	0.049	0.027
Niveau: resp.		

Constante/Constante	0.756	0.052
-2*loglikelihood:	1178.384	
N JH'en	36	
N resp.'en	453	

Tabel 411 Variatie in de muziekgenrevoorkeuren van de bezoekers van een jeugdhuis op tevredenheid met muzikale stijl jeugdhuis (multilevel)

	Muzikale variatie	S.E.
Uitkomst	Tevr. muz.	
Vast gedeelte		
Constante	7.372	0.222
Jongen	0.063	0.170
Leeftijd	0.012	0.020
Niet-Belg	0.575	0.269
Schoolgaand	0.251	0.216
Grootte JH	0.090	0.121
Variatie muz. voork. in JH	-0.146	0.063
Random gedeelte		
Niveau: JH		
Constante/Constante	0.229	0.117
Niveau: resp.		
Constante/Constante	2.631	0.192
-2*loglikelihood:	1575.031	
N JH'en	36	
N resp.'en	408	

Tabel 412 Variatie in muzikaal aanbod in jeugdhuis op factor 'zelfontplooiing' (multilevel)

	Basis	S.E.	+ som muzikaal aanbod (4-5)	S.E.
Uitkomst	Zelfontplooiing		Zelfontplooiing	
Vast gedeelte				
Constante	0.189	0.120	0.147	0.122
Jongen	0.169	0.087	0.177	0.091
Leeftijd	0.016	0.011	0.017	0.011
Niet-Belg	0.037	0.138	0.008	0.142
Schoolgaand	-0.246	0.113	-0.254	0.118
Grootte JH	-0.040	0.061	-0.058	0.063
Var. muz. aanbod JH			-0.032	0.015
Random gedeelte				
Niveau: JH				
Constante/Constante	0.079	0.035	0.054	0.030
Niveau: resp.				
Constante/Constante	0.755	0.052	0.756	0.053
-2*loglikelihood:	1,217,483		1,125,533	
N JH'en	43		39	
N resp.'en	465		432	

Tabel 413 Variatie in muzikaal aanbod in jeugdhuis op tevredenheid muzikale stijl jeugdhuis(multilevel)

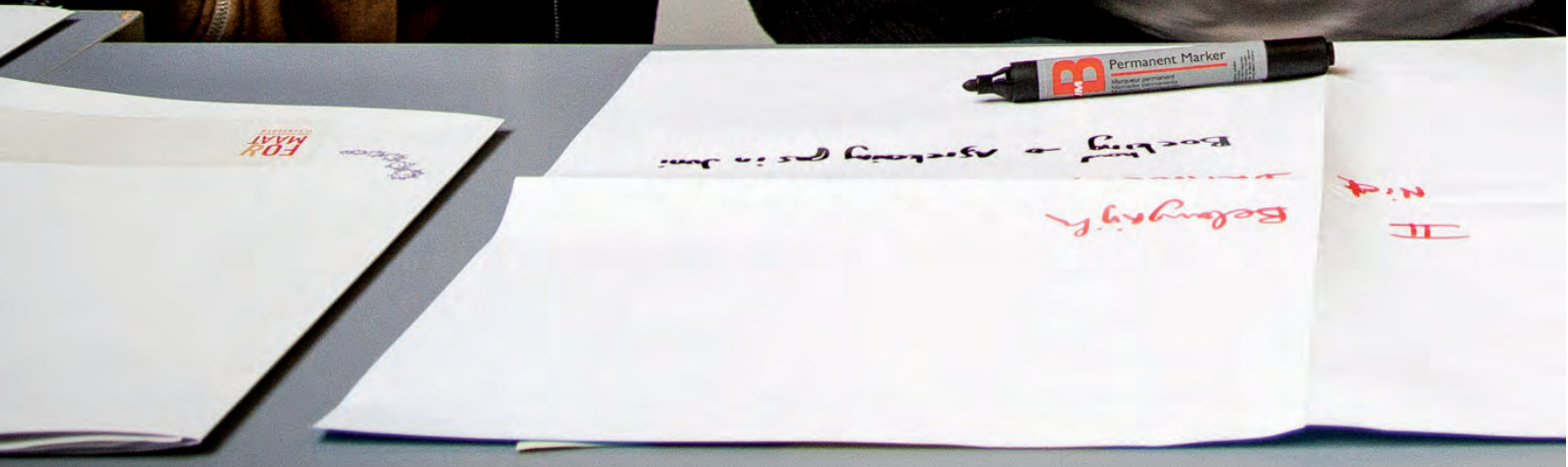
	Basis	S.E.	+ som muzikaal aanbod (4-5)	S.E.
Uitkomst	Tevr. muz.		Tevr. muz.	
Vast gedeelte				
Constante	7.394	0.223	7.430	0.225
Jongen	0.065	0.168	0.067	0.172
Leeftijd	0.006	0.020	0.014	0.020
Niet-Belg	0.618	0.266	0.528	0.271
Schoolgaand	0.245	0.214	0.254	0.219
Grootte JH	0.002	0.120	0.090	0.123
Var. muz. aanbod JH			-0.076	0.030
Random gedeelte				
Niveau: JH				
Constante/Constante	0.295	0.133	0.209	0.114
Niveau: resp.				
Constante/Constante	2.607	0.188	2.582	0.192
-2*loglikelihood:	1618.556		1508.603	
N JH'en	43		39	
N resp.'en	419		393	

Tabel 414 Verstedelijkingsgraad, aanwezigheid beroepskracht, lidmaatschap Formaat, en meer dan 15 kernvrijwilligers in jeugdhuis op factor 'zelfontplooiing' bezoekers (multilevel)

	Basis	S.E.	& struct. org. kenm.	S.E.	& # kernvrijw.	S.E.
Uitkomst	Zelfontplooiing		Zelfontplooiing		Zelfontplooiing	
Vast gedeelte						
Constante	0.189	0.120	0.314	0.298	0.267	0.282
Jongen	0.169	0.087	0.174	0.089	0.123	0.097
Leeftijd	0.016	0.011	0.017	0.011	0.014	0.011
Niet-Belg	0.037	0.138	0.041	0.138	0.058	0.141
Schoolgaand	-0.246	0.113	-0.268	0.114	-0.306	0.117
Grootte JH	-0.040	0.061	-0.026	0.066	-0.018	0.062
Sterk versted.			0.012	0.134	-0.128	0.135
Beroepskracht aanw.			-0.080	0.151	-0.169	0.167
Lid Formaat			-0.111	0.273	-0.110	0.249
>=15 kernvrijw.					0.367	0.149
Random gedeelte						
Niveau: JH						
Constante/Constante	0.079	0.035	0.080	0.036	0.054	0.031
Niveau: resp.						
Constante/Constante	0.755	0.052	0.746	0.052	0.733	0.056
-2*loglikelihood:	1217.483		1157.878		967.135	
N JH'en	43		42		40	
N resp.'en	465		444		375	

SLOT

DISCUSSIE EN CONCLUSIE

1 De jeugdhuisen: een foto van de sector

1.1. Tevredenheid

De gemiddelde tevredenheid van de jeugdhuisbezoekers is hoog (gem. 8,1 op 10), maar iets lager dan die van de WMKJ-jongeren⁹⁴(8,4) en de jeugdbewegingsleden (8,6) – wel hebben de bezoekers al minder gedacht aan stoppen met naar het jeugdhuis te gaan (17%, vs. 23% WMKJ en 31% JB). De tevredenheid van de vrijwilligers uit jeugdhuisen ligt eveneens hoog (gem. 8 op 10), en is zelfs iets hoger dan in de jeugdbewegingen (7,9) en de WMKJ's (7,7).

Het trekken van conclusies uit deze vergelijkingen is echter niet eenvoudig. De aard van de werking en het 'gevraagde engagement' verschilt bijvoorbeeld substantieel (en vaak impliciet) tussen de jeugdwerkvormen. Zo is de structuur waarbinnen jongeren engagement opnemen niet altijd even strak omschreven als in de jeugdbewegingen: in een jeugdhuis hoeft men geen vrijwilliger te worden, en een afgebakend parcours te volgen.

Hoewel het niet abnormaal is dat de 'tevredenheid' bij bezoekers en vrijwilligers hoog ligt – wie sterk ontevreden is, haakt af – zien we toch significante verschillen op dit vlak tussen de jeugdhuisen. Een groot aandeel van deze variatie kunnen we verklaren door compositionele en culturele effecten op het jeugdhuisniveau.

Zo vonden we bijvoorbeeld dat de algemene tevredenheid van de bezoekers met het jeugdhuis hoger ligt in jeugdhuisen met een hoger aandeel allochtone jongeren, met een positief klimaat van communicatie en vertrouwen onder de vrijwilligers, en naarmate de vrijwilligers de ontplooiing van zichzelf en de jongeren belangrijker vinden als doel voor hun jeugdhuis, net als het bieden van een ongedwongen ontmoetingsplaats aan de jongeren. De bezoekerstevredenheid ligt dan weer lager naarmate er meer diversiteit is in het muzikale aanbod van het jeugdhuis, of in de muziekgenrevoorkeuren van de bezoekers.

De vrijwilligers zijn meer tevreden in jeugdhuisen uit sterk verstedelijkte gebieden en met een permanent gebouw, in jeugdhuisen waar de gemiddelde leeftijd van de bezoekers lager ligt, en waar er een positief klimaat van vertrouwen en communicatie is in het vrijwilligersteam.

1.2. Bereik

1.2.1. Variatie in het bereik

a. De bezoekers

Het aandeel jeugdhuisen dat enkel bezoekers bereikt uit de onmiddellijke buurt of wijk komt op nog geen vierde (23%, wat heel wat minder is dan in de WMKJ's het geval was, namelijk 44%). Ruim een derde rekruteert in de ruimere stad of gemeente, en vier op tien jeugdhuisen bereikt bezoekers uit meerdere steden of gemeenten.

De gemiddelde jeugdhuisactiviteit lokt 118 bezoekers, de gemiddelde instuif 45. Deze aantallen verschillen echter sterk tussen de jeugdhuisen. De grote variatie in het bereik bewijst dat jeugdhuisen een sterk potentieel hebben: onder bepaalde condities kan het bereik een stuk groter worden.

Zo vinden we bijvoorbeeld dat jeugdhuisen gemiddeld meer bezoekers trekken als de infrastructuur gezonder, moderner en groter is, en verschillende ruimtes omvat voor afzonderlijke doeleinden. Er zijn meer bezoekers in jeugdhuisen met een beroepskracht, maar ook in jeugdhuisen met een sterke vrijwilligersploeg. Verder zien we nog dat jeugdhuisen meer bezoekers bereiken als ze culturele of artistieke projecten lopende hebben, en naarmate het jeugdhuis een betere relatie heeft met de buurt (en er sterker deel van uit maakt).

94 Werkingen voor maatschappelijk kwetsbare jongeren

Er zijn ook aanwijzingen dat bepaalde 'rekruterings technieken' het beter doen dan andere. Hoewel de meeste bezoekers zich in de eerste plaats door vrienden lieten overtuigen om het jeugdhuis voor de eerste keer te bezoeken, geeft meer dan een derde (ook) aan uit eigen initiatief te zijn gekomen (37%). Van de jeugdhuisbezoekers die zich louter uit eigen initiatief bij het jeugdhuis hebben gevoegd, leerde een kleine helft het jeugdhuis kennen via een open activiteit (zoals een optreden) (43%) en een vijfde via Facebook (20%). De kennismaking verliep in mindere mate via flyers (14%), en pas in laatste instantie via de website van het jeugdhuis (8%).

We moeten echter opletten om al te snel conclusies te trekken wat het succes van bepaalde rekruteringsmethodes betreft. Het kan goed zijn dat bepaalde acties, zoals flyeren aan de scholen, zeer effectief zijn, maar gewoon weinig gebeuren (bijv. enkel wanneer het jeugdhuis in een 'dalperiode' zit) – in de cijfers zien we inderdaad dat het gemiddeld aantal bezoekers op een activiteit positief gerelateerd is aan het rekruteren via scholen, hogescholen en universiteiten (corr. 0,287). Wel kunnen we hieruit alvast twee dingen leren: een sterk activiteitsaanbod is belangrijk om jongeren aan te spreken, en de sociale media winnen het van de 'klassieke' website als promotiemiddel.

b. De vrijwilligers

Gemiddeld heeft een jeugdhuis 17 vaste vrijwilligers en 26 losse vrijwilligers. Ook hier is de mate waarin de jeugdhuisen van deze gemiddeldes afwijken echter zeer groot, en varieert het vrijwilligersbereik sterk naarmate de jeugdhuisen bepaalde kenmerken vertonen.

Zo vinden we, onder andere, dat jeugdhuisen gemiddeld meer vrijwilligers trekken als ze met beroepskrachten werken, naarmate ze het beter doen op alle aspecten van infrastructuur, financiën, en de relatie met de buurt en het stads- en gemeentebestuur – wat dat laatste betreft lijkt het vooral belangrijk dat het lokale bestuur zelf een actieve rol opneemt ten aanzien van het jeugdhuis, bijvoorbeeld door de Schepen van Jeugd een bezoek te laten brengen. Verder leggen deze jeugdhuisen vaker de nadruk op instuif dan op feest, concert en podium, en hechten ze meer belang aan het zorgen voor 'meerwaarde' in de zin van het bieden van een 'zinvolle' vrijetijdsbesteding voor de jongeren, en het aanleren van verantwoordelijkheid. Ze hebben doorgaans vaker projecten lopende, en organiseren zelf vormingen en workshops.

We onderzochten ook welke rekruteringsacties gelinkt zijn aan het aantal vrijwilligers in een jeugdhuis. Analoog aan de bevindingen bij de bezoekers, zien we dat jeugdhuisen die rekruteren via scholen, hogescholen en universiteiten, doorgaans zowel meer vaste vrijwilligers (corr. 0,418) als losse vrijwilligers (corr. 0,473) weten aan te trekken. Ook in de focusgroep met vrijwilligers werd meermaals spontaan aangegeven dat scholenbezoek een effectieve manier is om bezoekers en potentiële vrijwilligers aan te trekken.

1.2.2. Drempels voor het bereik

De belangrijkste drempel voor de jeugdhuisen om nieuwe jongeren te bereiken, aldus twee derde van de verantwoordelijken, is het beeld dat de jongeren (en hun ouders) al dan niet hebben van het jeugdhuis en haar bezoekers. Het feit dat heel wat jeugdhuisen een eerder zwakke relatie hebben met de buurt (zie verder) doet wellicht geen goed aan de beeldvorming over het jeugdhuis, maar ook de perceptie van het jeugdhuis als ongestructureerde vrijetijdsbezigheid, boezemt wantrouwen in bij sommigen.

Andere cijfers suggereren echter eerder een gebrek aan perceptie. Zowel de bezoekers als de vrijwilligers voelen zich minder gewaardeerd in hun deelname en inzet voor het jeugdhuis in vergelijking met andere vormen van jeugdwerk. Eerder dan met een negatieve beeldvorming, heeft dit te maken met een houding van onverschilligheid, uit onwetendheid. Dit strookt met het beeld dat werd geschetst in de focusgroepen:

"Ze sturen hun kind naar de jeugdbeweging om zondagmiddag spelletjes te spelen: een duidelijke reden. In het jeugdhuis is dat veel losser. Veel ouders vragen zich af: wat doen ze eigenlijk in een jeugdhuis? Wat doe je daar? Tappen? Is dat niet eerder een cafébaas die dat doet?"

(Focusgroep beroepskrachten)

Verder vermoeden vele jeugdhuizen (59%) dat het ontbreken van een uitgewerkt onthaalbeleid de instroom van nieuwkomers belemmert. In de focusgroepen werd verduidelijkt dat jongeren moeilijk de stap naar het jeugdhuis zetten als daar weinig bekende gezichten zijn. De reeds bestaande bezoekers brengen doorgaans enkel hun eigen vrienden mee. Steeds uit hetzelfde netwerk rekruteren kan echter de continuïteit van het jeugdhuis in het gedrang brengen. Dit lijkt op het eerste gezicht gemakkelijk te verhelpen, ware het niet dat de jeugdhuizen dikwijls te weinig tijd, middelen en medewerkers hebben om zich hier mee bezig te houden.

Een andere factor die vaak wordt aangehaald is de concurrentie van andere vrijetijdsbestedingen (44%). Zelden als drempels gepercipieerd zijn de kostprijzen van activiteiten, en de bereikbaarheid van het jeugdhuis.

Samenvattend kunnen we stellen dat, door het laagdrempelig karakter van het engagement in de jeugdhuizen – wat zeker een sterkte is naar het bereik toe – de drempels meer op het informele vlak lijken te liggen. We komen hier verder in de conclusie nog op terug.

1.3. Diversiteit in jeugdhuizen

Het jeugdhuislandschap is enorm gevarieerd. De helft van de onderzochte jeugdhuizen ligt in matig verstedelijkt gebied, de andere helft in sterk verstedelijkt gebied⁹⁵. Het oudste jeugdhuis in de steekproef werd opgericht in 1960, de helft na 1993. De ene helft legt meer nadruk op feest, concert en podium, de andere helft meer op instuif. Een vijfde is een avond per week open, en drie vierde is twee tot vier avonden per week open.

Ondanks de variatie in ligging, 'anciënniteit' en activiteitsgraad, hebben de jeugdhuizen toch heel wat gemeenschappelijke kenmerken. De grote meerderheid van de jeugdhuizen is erkend als autonome vzw, en legt de nadruk op zowel instuif als feest, concert en podium, in tegenstelling tot uitstappen, sport en expressie.

De meeste jeugdhuizen achten zich vooral sterk op vlak van sfeer, groepsgevoel, en het bieden van ruimte voor inspraak en participatie, en veel minder sterk in het bereiken van diverse jongerengroepen. Zowat alle verantwoordelijken plaatsen de jongeren (eerder dan de maatschappij) voorop in de doelen die ze met het jeugdhuis willen bereiken: het bieden van een plaats aan de jongeren waar ze steeds veilig terecht kunnen, vrienden kunnen ontmoeten, en experimenteren, bijleren en zichzelf ontplooien.

Tot slot zien we nog dat er in het merendeel van de jeugdhuizen minstens één keer per maand wordt vergaderd en activiteiten worden georganiseerd en aangeboden.

1.4. Achtergrondkenmerken van de bezoekers

1.4.1. Algemeen

We vonden heel wat verschillen tussen de achtergrondkenmerken van de jeugdhuisbezoekers en die van de Vlaamse jongeren die niet aan het jeugdhuiswerk deelnemen, en tussen de jeugdhuisbezoekers en de participanten van andere vormen van jeugdwerk.

Wat dat laatste betreft, is het belangrijk om te vermelden dat destijds enkel de 14- tot en met 16-jarige jeugdbewegingsleden en WMKJ-jongeren werden bevraagd. De steekproef van jeugdhuisbezoekers, daarentegen, omvat bezoekers uit vele leeftijdsklassen. De helft is ouder dan 20 jaar, en een kwart ouder dan 23. De gemiddelde toetredingsleeftijd in de jeugdhuizen ligt dan ook op 16 jaar, wat dubbel zo oud is als in de jeugdbewegingen.

Toch zien we dat ook de jeugdhuizen weinig jongeren bereiken die werken, of zelfstandig wonen. 83% van de bezoekers woont nog bij (een van) de ouders, en 71% gaat nog naar school (als hoofdactiviteit). Van de schoolgaande bezoekers volgt nog een derde secundair onderwijs, ruim een derde hoger onderwijs buiten de universiteit (waarvan

⁹⁵ In zwak verstedelijkt gebied treffen we nauwelijks jeugdhuizen aan, althans niet in onze sample.

het merendeel een professionele bachelor), en meer dan een kwart universitair onderwijs. Van de resterende minderheid niet-schoolgaande bezoekers is de kleine helft afgestudeerd met een diploma secundair onderwijs, ruim een derde in het hoger onderwijs buiten de universiteit (opnieuw voornamelijk als professionele bachelor), en een op tien als universitaire master.

Wat betreft de onderwijsvorm in het middelbaar, zowel voor de schoolgaande en niet-schoolgaande bezoekers, zien we dat ruim de helft uit het ASO of KSO komt, een derde uit het TSO, en één op tien van de bezoekers uit het BUSO of (D)BSO.

1.4.2. De bezoekers vs. de Vlaamse jongeren

Uit de analyses blijkt dat jeugdhuisbezoekers aanzienlijk verschillen van de overige Vlaamse jongeren. Naast een oververtegenwoordiging van mannen, zien we dat schoolgaande jongeren bij jeugdhuisbezoekers tussen 14 en 30 jaar oververtegenwoordigd zijn. Niet-schoolgaande jongeren gaan minder vaak naar een jeugdhuis. De jeugdhuisbezoekers zijn ook hoger dan gemiddeld opgeleid. Vooral jongeren met een hogescholendiploma vinden hun gading in het jeugdhuis. Jongeren uit het BSO, daarentegen, vinden moeilijker hun weg naar het jeugdhuis.

Deze analyses geven het resultaat weer van een aselechte steekproef van jeugdhuizen. Het zegt uiteraard niets over de homogeniteit of heterogeniteit binnen één bepaald jeugdhuis. Het zou best kunnen dat het ene jeugdhuis juist vooral jongeren uit het beroepssecundair onderwijs aanspreekt en het andere jeugdhuis vooral jongeren uit de hogescholen.

De bevindingen van eerder onderzoek dat vooral middenklasse jongeren worden bereikt, kan worden bevestigd. Jeugdhuisbezoekers groeien op in een gezin met hogeropgeleide ouders, die beiden werken, samenwonen en van Belgische afkomst zijn. Allochtone jongeren, zowel moslim- als niet-moslimjongeren, zijn ondervertegenwoordigd. We stellen bovendien vast dat jeugdhuisbezoekers zichzelf vaker beschouwen als vrijzinnig of ongelovig.

Jeugdhuisbezoekers onderscheiden zich verder van de Vlaamse jongeren door hun media- en muziekvoorkeur. Ze houden minder van de populaire media dan de Vlaamse jongeren, wat tot uiting komt in een voorkeur voor tijdschriften als Humo en radiozenders als Studio Brussel, en veel minder voor tv-bladen, sportbladen en radiozenders als Q-Music. Qua muziekvoorkeur onderscheiden ze zich door hun sterkere voorkeur voor rock en reggae en een minder sterke voorkeur voor rap/hip-hop/RnB en popmuziek.

Daarnaast blijkt dat de bezoekers van jeugdhuizen vaker participeren aan het verenigingsleven en gedeeltelijk ook andere voorkeuren op vlak van vrijetijdsbesteding hebben. We kunnen stellen dat jeugdhuisbezoekers, ongeacht hun achtergrondkenmerken, vaker festivals en feesten organiseren, vaker lid zijn van hobby-, culturele en sociale verenigingen alsook van religieuze verenigingen en verenigingen voor maatschappelijk kwetsbare jongeren. Het is niet onwaarschijnlijk dat jeugdhuizen jongeren aanzetten om zich te engageren in andere soorten verenigingen – het valt echter ook niet uit te sluiten dat de drempel tot het jeugdhuis kleiner is voor wie zich reeds engageert in andere verenigingen. Het hogere engagement van jeugdhuisbezoekers in jeugdwerk- en sportverenigingen daarentegen is toe te schrijven aan hun gemeenschappelijke typische middenklasse achtergrondkenmerken.

Daarnaast stellen we vast dat, opnieuw na controle voor de achtergrondkenmerken, jeugdhuisbezoekers zich vaker in de publieke ruimte begeven door met vrienden om te gaan, uit te gaan, en door aan cultuur of creatieve expressie te doen. Ze brengen hun vrije tijd daarentegen minder door in primaire sociale netwerken zoals de familie en het gezin, en ook minder met sport en spel.

Het zou kunnen dat jongeren met een bepaalde vrijetijdsvoorkeur makkelijker de stap zetten naar het jeugdhuis. Het kan evengoed andersom zijn dat de jeugdhuiswerking een invloed heeft op de vrijetijdsbesteding en maatschappelijke houdingen van hun bezoekers. Waarschijnlijk gaat het om een wederzijdse beïnvloeding (zie hierover verder meer).

1.4.3. De bezoekers vs. andere vormen van jeugdwerk

Over het algemeen kunnen we stellen dat de jeugdhuisbezoekers op sociodemografisch en -economisch vlak sterker aanleunen bij de jeugdbewegingsleden dan de WMKJ-jongeren. De grote meerderheid van de jeugdhuisbezoekers is van Belgische afkomst, niet-gelovig en zelden moslim, volgt een maatschappelijk hoger gewaardeerde onderwijsvorm, en komt uit een gezin dat makkelijk rondkomt, met hoger geschoolde ouders, die vaker beiden werken.

Een groot verschil met de jeugdbewegingen, echter, is het aandeel vrouwelijke bezoekers, dat veel lager ligt (36%, ten opzichte van 59% in jeugdbeweging, en 24% in de WMKJ's). Een tweede verschil is dat de ouders van de jeugdhuisbezoekers minder vaak hebben deelgenomen aan het jeugdwerk (49%, vs. 81% jeugdbeweging, en 19% WMKJ). Participatie in de jeugdhuisen is dus minder 'erfelijk': jongeren blijken veel zelfstandiger hun weg te vinden naar het jeugdhuis dan naar de jeugdbeweging.

1.5. Achtergrondkenmerken van de vrijwilligers

De grens tussen bezoeker en vrijwilliger is vaak dun in de jeugdhuisen. De helft van de bezoekers vervult wel eens taken in het jeugdhuis. Iets minder dan een vierde kwijt zich geregeld over taken (met als voornaamste: helpen met de activiteiten, en de bar doen), en kunnen zodoende als 'losse vrijwilligers' beschouwd worden.

Als we het hier over vrijwilligers hebben, bedoelen we echter de 'dagelijkse leiding' of de 'vaste vrijwilligers': de voorzitters, de bestuursleden, de kernvrijwilligers en de werkgroepleden. Vermeldenswaardig is dat de helft van de bezoekers ooit deel wil uitmaken van de dagelijkse leiding (wat hoger is dan het aandeel WMKJ-jongeren dat begeleider wil worden in de werking (44%), maar lager dan het percentage jeugdbewegingsleden dat in de leiding wil stappen (66%)).

In overeenstemming met de dunne grens tussen bezoekers en vrijwilligers, vinden we ook weinig verschillen in achtergrondkenmerken. Die verschillen treffen we wel aan als we de dagelijkse leiding vergelijken met de vrijwilligers uit andere jeugdwerkvormen.

1.5.1. De vrijwilligers vs. de bezoekers

Gezien de leeftijd van de vrijwilligers hoger ligt, is een vergelijking met de bezoekers niet op alle vlakken even evident. Zo groot zijn de leeftijdsverschillen echter niet. De helft van de vrijwilligers is 22 jaar of ouder, wat slechts 2 jaar ouder is dan de helft van de bezoekers. Ook de andere cijfers wijzen op een vrij snelle transitie van bezoeker naar vrijwilliger: gemiddeld bezoeken de vrijwilligers het jeugdhuis voor het eerst op de leeftijd van 16 jaar, en wordt men kernvrijwilliger tussen 18 en 19 jaar.

Desondanks het relatief kleine leeftijdsverschil, zien we dat ruim de helft van de vrijwilligers nog naar school gaat, ten opzichte van ongeveer drie vierde van de bezoekers. Qua onderwijsvorm in de middelbare school (ASO, TSO, BSO, etc.) vinden we weinig verschillen tussen vrijwilligers en bezoekers. Dit wijst op een democratische toegang tot het vrijwilligerschap, zonder systematische drempels of barrières qua maatschappelijk aanzien van de verschillende onderwijsvormen. Wel zien we dat vrijwilligers iets vaker uit hoger geschoolde gezinnen komen dan de bezoekers. De deelname van de ouders aan het jeugdwerk is nagenoeg gelijk.

Met bijna drie kwart mannelijke vrijwilligers, zijn de vrouwen nog sterker ondervertegenwoordigd dan bij de bezoekers het geval was.

1.5.2. De vrijwilligers vs. ander jeugdwerk

Dat de jeugdhuisvrijwilligers voor drie kwart uit mannen bestaan, staat in contrast met de andere bestudeerde jeugdwerkvormen, waar de genderverdeling ongeveer gelijk is. Net als in de jeugdbewegingen is 11% van de vrijwilligers van niet-Belgische afkomst, een aandeel dat zo'n zes keer lager ligt dan in de WMKJ's. Vrijwilligers die de islam aanhangen vinden we vooral in de WMKJ's; niet-gelovige vrijwilligers treffen we het meest in de jeugdhuisen aan.

Zoals in de WMKJ's zijn de jeugdhuisvrijwilligers gemiddeld 23 jaar, wat twee jaar ouder is dan de jeugdbewegingsleiders – het aandeel schoolgaande vrijwilligers ligt dan ook lager dan in de jeugdbewegingen. Ruim de helft van de niet-schoolgaande vrijwilligers is afgestudeerd in het hoger onderwijs, wat iets meer is dan in de andere bestudeerde jeugdwerkvormen. Het zijn vooral de universitaire alumni die we vaker terugvinden onder de jeugdhuisvrijwilligers. Het verschil met de jeugdbewegingsleiding op dit vlak is wellicht deels toe te schrijven aan de leeftijdsverschillen, maar toch zien we ook dat de jeugdhuisvrijwilligers vaker hoogopgeleide ouders hebben dan de vrijwilligers uit andere jeugdwerkvormen.

Het vrijwilligerschap binnen de jeugdhuisen lijkt een stuk minder erfelijk dan bij de jeugdbewegingen: het aandeel jeugdhuisvrijwilligers met ouders die zelf in het jeugdhuiswerk actief zijn of waren bedraagt maar de helft van het percentage bij de jeugdbewegingsleiding (maar is een stuk hoger dan in de WMKJ's).

1.6. Achtergrondkenmerken van de beroepskrachten

1.6.1. De jeugdhuismedewerkers vs. de WMKJ-beroepskrachten

Ook van de beroepskrachten in het jeugdhuis is meer dan twee derde man, ten opzichte van iets meer dan de helft in de WMKJ's. In beide jeugdwerkvormen zijn de beroepskrachten gemiddeld 32 jaar oud. Met 12% niet-Belgische beroepskrachten zitten de jeugdhuisen ver onder het aandeel van 39% in de WMKJ's.

Drie kwart van de jeugdhuisberoepskrachten heeft een diploma van hoger of universitair onderwijs (75%, vs. 62% WMKJ). Meestal gaat het om een diploma van professionele bachelor (52%, vs. 43% WMKJ). 13% is afgestudeerd als master, dus ook 'hogere profielen' blijken hun weg te vinden naar het jeugdhuiswerk.

Hoewel ruim een derde van de hoger geschoolde beroepskrachten is afgestudeerd in het sociaal-cultuur werk, is er een opvallende verscheidenheid in gevolgde studierichtingen: een derde deed studies in verband met kunst en cultuur, maar ook in de exacte wetenschappen. Bij de hooggeschoolde vrijwilligers zien we trouwens hetzelfde: het aandeel dat een sociaalwetenschappelijke richting volgt of volgde is ongeveer even groot als het aandeel in de exacte wetenschappen.

Wat de onderwijsvorm in het secundair onderwijs betreft, volgde 68% van de jeugdhuisberoepskrachten ASO of KSO (meer dan de bezoekers en vrijwilligers), en 26% TSO (minder).

Twee derde van de beroepskrachten is opgegroeid in een hoger geschoold gezin, ten opzichte van ruim een derde van de WMKJ-beroepskrachten.

2. Sterktes, motivatie en engagement

De grootste **sterkte van het jeugdhuis** is, volgens de verantwoordelijken, 'de sfeer en het groepsgevoel', op afstand gevolgd door het aanbieden van 'ruimte voor inspraak en participatie', en 'het activiteiten aanbod'. 'Het imago' staat opvallend weinig in de top 3 van sterktes.

Deze sterktes sluiten zeer goed aan bij de **motivaties van de vrijwilligers**. Men is in de eerste plaats vrijwilliger in het jeugdhuis omwille van de sfeer, het thuisgevoel, het amusement, en de vrienden in het jeugdhuis. In tweede instantie doen de vrijwilligers het om zichzelf te ontplooiën, in de vorm van bijleren, expressie, verantwoordelijkheid opnemen, etc. De meer idealistische motieven staan ongeveer op gelijke hoogte: de relatie met de bezoekers, de inzet voor anderen, een zinvolle rol opnemen in de samenleving, etc. Het is de vrijwilligers pas in laatste instantie te doen om externe waardering, respect en appreciatie van buitenaf.

Ook in vergelijking met de andere jeugdwerkvormen zien we dit terugkeren. De jeugdhuisvrijwilligers worden, ten opzichte van de WMKJ-vrijwilligers, sterker gedreven door de vrienden, de groepssfeer, het thuisgevoel en

het amusement, en minder sterk door vergoedingen, externe waardering, en een aantal idealistische motieven zoals meewerken aan de opvoeding van jongeren, en de inzet voor anderen. Het enige uitgesproken verschil met de jeugdbewegingsleiding, is dat de opvoeding van de jongeren een veel minder sterke drijfveer vormt voor vrijwilligerswerk in een jeugdhuis.

Als we de **bezoekers** vragen wat het jeugdhuis volgens hen vooral zou moeten doen, komt het organiseren van feestjes op de eerste plaats, gevolgd door de concert- of podiumfunctie van de jeugdhuizen, en het aanbieden van openingsmomenten (instuif, ontmoeting). Ook bij de bezoekers is het in de eerste plaats te doen om het amusement, de sfeer, het thuisgevoel, de vrienden en de leuke activiteiten - zaken die ook bovenaan staan in het lijstje van de jeugdbewegingsleden. Hetzelfde geldt voor de WMKJ-jongeren, althans wat sfeer, amusement en leuke activiteiten betreft (thuisgevoel en vrienden staan lager in de rangschikking). Vervolgens draait het hen, net als in de WMKJ's, om expressie (omdat het jeugdhuis hen de ruimte en vrijheid biedt om hun ding te kunnen doen), maar evenzeer om rust, of laagdrempeligheid: naar het jeugdhuis gaan om te ontspannen, voor weinig of geen geld.

Daarna spelen motieven met betrekking tot 'meerwaarde', in de vorm van zelfontplooiing mee: de bezoekers gaan naar het jeugdhuis omdat het een nuttige manier is om hun vrije tijd door te brengen, via een veelzijdig aanbod, waarbij de samenleving betrokken wordt, inspraak gestimuleerd wordt (ook wat de vormgeving van het jeugdhuis betreft), verantwoordelijkheid opgenomen wordt, bijgeleerd wordt, en samengewerkt wordt met anderen. Het aandeel bezoekers dat naar het jeugdhuis komt om gehoord te worden en zelf het jeugdhuis mee vorm te geven is misschien iets kleiner dan verwacht, gezien de jeugdhuizen gepromoot worden als plaats voor en door jongeren (en gezien de motivatie tot zelfontplooiing sterk gerelateerd is aan de tevredenheid). Pas in laatste instantie doet men het voor externe waardering en prestige. De bezoekers gaan ook minst van al naar het jeugdhuis om zichzelf te leren kennen (wat vergelijkbaar is met de WMKJ-jongeren, waar 'werken aan mezelf' ook op de laatste plaats strandde).

Amusement, sfeer en vriendschap zijn even belangrijke drijfveren voor de bezoekers als voor de vrijwilligers om naar het jeugdhuis te gaan. Motieven met betrekking tot zelfontplooiing spelen daarentegen veel sterker mee voor de dagelijkse leiding dan de bezoekers.

De **beroepskrachten**, dan, werken in de eerste plaats in een jeugdhuis omwille van de aard van de job, die veelzijdig (99%) en flexibel (79%) zou zijn – de verwachte flexibiliteit is echter ook een van de grootste frustraties, zie verder – en omwille van de positieve relatie met de jongeren, en tussen de jongeren onderling.

3. Wat kan beter?

3.1. Bezoekers

De wensen van de bezoekers zijn eenvoudig: een betere infrastructuur, meer materiaal (bijvoorbeeld een muziekinstallatie), meer jongeren, een ruimer activiteitenaanbod en meer momenten waarop het jeugdhuis open is. Een derde is tevreden met de huidige samenstelling van de overige bezoekers, maar de anderen willen meer diversiteit (meer meisjes, een publiek met bredere culturele voorkeuren, meer jongeren van verschillende afkomst). Vele bezoekers willen een jonger publiek, maar een niet verwaarloosbaar aandeel wil ook een ouder publiek.

3.2. Vrijwilligers

"Het kan lastig zijn, omdat je niet altijd op die mensen [de vrijwilligers] kan rekenen, omdat ze zowel met sport, Chiro als met het jeugdhuis bezig zijn. Ikzelf zit zowel in de hoofdleiding van de Chiro, als in het bestuur van het jeugdhuis. Ik zie dus mensen als leiding in de Chiro, en als kern in het jeugdhuis. Ik merk een verschil in engagement, met toen ze nog geen leiding waren in de Chiro. Maar ik denk dat je dat als sterkte moet uitspelen, niet als zwakte."

(Focusgroep vrijwilligers)

Een derde van de vrijwilligers heeft moeite met de tijd die het vrijwilligerswerk kost, en een tekort aan collega-vrijwilligers om het aantal bezoekers de baas te kunnen. Wat de meer externe moeilijkheden betreft, vindt de kleine helft van de vrijwilligers dat hun plannen met het jeugdhuis worden beperkt door het budget, de buurt, de stad of gemeente, de regel- en wetgeving, en de infrastructuur. Verder heeft nog ruim een vijfde problemen met het jeugdwerkbeleid van de lokale overheid, en met de tijd die men moet steken in administratie, boekhouding, regelgeving, enz.

Met betrekking tot het bezoekerspubliek, is het duidelijk dat ook de vrijwilligers meer diversiteit in hun jeugdhuis wensen. De kleine helft van de vrijwilligers zou willen dat het jeugdhuis een publiek bereikt dat uit meer meisjes bestaat, jonger is (11% wil echter ook een ouder publiek), en bredere culturele voorkeuren heeft. Ruim een kwart wil ook meer jongeren van verschillende afkomst in het jeugdhuis, terwijl het aantal vrijwilligers dat een publiek wil met 'meer gelijke culturele voorkeuren' of 'minder jongeren van verschillende afkomst', klein tot verwaarloosbaar is.

3.3. Beroepskrachten

3.3.1. Algemene knelpunten

"Ik zie een ongelooflijk verschil als een bestuurslid afstudeert en gaat werken. Ze maken plots een klik: die voorzitter begint te begrijpen waarom ik niet veel werk in de voormiddag. Als je drie of vier avonden per week werkt, ga je niet in de voormiddag werken, want dan heb je dagen van twaalf uur. Die ziet dat nu in."

(Focusgroep beroepskrachten)

Ruim de helft van de beroepskrachten heeft moeite met de flexibiliteit die van hen verwacht wordt, en meer dan een derde met de werkdruk, en de administratieve overlast. De flexibiliteit bepaalt ook in sterke mate de tevredenheid met het loon: als deze factor in rekening gebracht wordt, vindt 57% het loon ontoereikend. In dit kader berekenden we dat beroepskrachten ongeveer drie overuren per week kloppen (waarvan 23% gedeeltelijk gecompenseerd wordt, en 6% niet).

Vier op tien beroepskrachten heeft dikwijls het gevoel er alleen voor te staan, en ruim een kwart vindt het soms onduidelijk wat hun rol of functie in het jeugdhuis precies is. In dit verband zien we dat een derde enigste beroepskracht is in het jeugdhuis. Beroepskrachten die in team werken hebben wel minder het gevoel de verantwoordelijkheid te krijgen voor alles dat misgaat, en ze ervaren minder administratieve overlast (maar wel meer druk om subsidiecriteria te halen).

Opmerkelijk is dat een kleine helft vreest hun job te verliezen in de toekomst⁹⁶, en een kleine derde problemen zegt te hebben met het jeugdbeleid van de lokale overheid.

Verder voelt twee derde van de beroepskrachten zich beperkt in hun plannen met het jeugdhuis door het budget. Ruim een derde voelt zich belemmerd door de regel- en wetgevingen, het lokale bestuur en de infrastructuur. Meer dan een kwart vindt dat de buurt de plannen met het jeugdhuis in de weg staat.

Zowel uit de cijfers als uit de focusgroepen bleek ook dat dat de relatie tussen de beroepskracht en de vrijwilligers (de Raad van Bestuur als werkgever) niet steeds 'gesmeerd' loopt. We gaan hier verder op in.

3.3.2. Omkadering

De tevredenheid van de beroepskrachten met hun job in het jeugdhuis is het sterkst afhankelijk van de kenmerken van de werkgever. De beroepskrachten zijn gemiddeld tevredener als er vanuit de werkgever sprake is van een goede communicatie en feedback, vertrouwen, waardering, aanmoediging tot innovatie, goede arbeidsvoorwaarden. Meer

⁹⁶ Hier dient te worden opgemerkt dat de bevraging viel op het moment dat de ex-DAC middelen werden stopgezet. We zien inderdaad dat beroepskrachten die betaald worden met deze middelen zich onzekerder voelen (gem. 4.5 op 5) dan bijvoorbeeld diegenen met een regulier contract (gem. 3.0) of met een statuut van ambtenaar (gem. 2.5).

algemeen ligt de tevredenheid hoger als de werkgever voldoende kennis en ervaring heeft om de rol van werkgever op te nemen. Als aan die voorwaarden voldaan worden, nemen de beroepskrachten ook sneller genoegen met hun loon.

Om die redenen dient er grondig te worden nagedacht over de omkadering van de beroepskracht. Voor zover die er is, tenminste, want we merken dat het personeelsbeleid niet bijzonder sterk is uitgewerkt. Ongeveer een kwart van de beroepskrachten wordt niet aangemoedigd om VTO te volgen, en krijgt geen intervisie- en evaluatiegesprekken, of werkoverleg. Verder voelt ruim een vierde zich niet aangemoedigd om de job op betere, nieuwere en creatievere manieren uit te voeren, en zegt meer dan een vijfde geen erkenning en waardering te krijgen wanneer goed werk geleverd wordt – dat laatste is trouwens sterk positief gelinkt aan de anciënniteit van de beroepskracht in het jeugdhuiswerk.

Drie kwart van de beroepskrachten heeft het jeugdhuisbestuur als werkgever, en nog niet de helft van hen vindt dat dit bestuur voldoende kennis en ervaring heeft om als werkgever op te treden – een mening die nog vaker gedeeld wordt door zij die als enigste beroepskracht in het jeugdhuis actief zijn. We merken ook dat jeugdhuizen die geen beroepskrachten hebben – en dat geldt zowel voor de jeugdhuizen die er geen willen, als voor zij die er in de toekomst willen – de tijdsinvestering en verantwoordelijkheden van het werkgeverschap minimaal inschatten. Niet onbelangrijk is ook het feit dat het jeugdhuisbestuur meestal jonger is dan de beroepskrachten. Moeite hebben met dit feit hangt het sterkst samen met de overweging om van job te veranderen.

“In het begin was het personeelslid en RvB, en nu zijn we gewoon kameraden. Die durven ook niets meer tegen je zeggen, en nu durven ze geen evaluatiegesprekken meer te geven. Als dat nu zou gebeuren, zou het lijken alsof er klachten zijn, en dan doen ze het gewoon liever niet.”

(Focusgroep beroepskrachten)

Er dient te worden gezocht naar structuren om de samenwerking met, maar ook de evaluatie van de beroepskrachten te optimaliseren. Ook over de precieze taakinhoud en het gewenste profiel dient goed te worden nagedacht: zoals in de focusgroepen werd gesteld, is een administratief genie niet noodzakelijk een grote ‘bezieler’ voor de jongeren, en omgekeerd.

3.3.3. Subsiëring

Verder heerst er, althans op het moment van bevraging, nogal wat commotie rond het recentelijk ingevoerde systeem van subsidiëring van beroepskrachten in het jeugdhuiswerk, in de vorm van projecten, ter vervanging van de DAC-middelen⁹⁷. Op het eerste zicht lijkt deze nieuwe regeling positief te worden onthaald: drie kwart van de beroepskrachten (uit de jeugdhuizen die in aanmerking komen voor deze subsidies) vindt dat de projecten een kans bieden voor het jeugdhuis om een nieuwe richting in te slaan.

De andere cijfers tonen dat niet elke beroepskracht even overtuigd is. Ten eerste vindt meer dan een vijfde dat hun jeugdhuis te weinig kennis en ervaring heeft om projectdossiers op te stellen – 2013 was dan ook het eerste jaar waarin jeugdhuizen dergelijke projecten konden aanvragen. Uit de focusgroepen bleek ook dat sommige beroepskrachten moeite hadden om de vrijwilligers te betrekken in het projectvoorstel. Als de vrijwilligers zich er dan wel voor engageerden, ging dit soms ten koste van de werking, en meer bepaald de tijd om met de bezoekers om te gaan en er nieuwe te werven. Het dient wel vermeld te worden dat er een groot enthousiasme leeft in de jeugdhuizen omtrent projecten in het algemeen: 41% van de jeugdhuizen heeft geen project lopende, maar zou dat in de toekomst wel willen opstarten.

Verder leefde de vrees bij een derde van de beroepskrachten dat de projectregeling een bedreiging vormt voor het behoud van hun job, en niet altijd onterecht, zo bleek uit de focusgroepen. De grootste frustraties omtrent deze nieuwe regeling hebben echter met een ongelukkige timing te maken:

⁹⁷ Sinds juni 2013 kunnen jeugdhuizen personeels- en werkingssubsidies aanvragen voor de uitvoering van projecten van bovenlokaal belang, indien ze voldoen aan een aantal voorwaarden (met betrekking tot openingstijden, accommodatie, administratie, en dergelijke meer). Meer bepaald gaat het over projecten 1) ter bevordering van de artistieke expressie, en 2) ter ondersteuning van het ondernemerschap bij jongeren. (Meer info: <http://www.socialcultureel.be/nieuws-jeugd2013/026.aspx>)

"In het begin van het jaar zeggen ze: er komt een projectoproep, want de DAC-middelen stoppen over een jaar. Is al redelijk kort, maar ok. Het duurt echter tot juni eer je weet wat er eigenlijk in je projectvoorstel moet. Daarvoor wisten ze 't nog niet, want ze waren er nog mee bezig. In september moest het binnen, maar dan heb je nog die zomer daartussen. De jeugdhuizen draaien mee met het cultureel seizoen, van september tot eind juni. In juli-augustus is iedereen op vakantie, kampen, enzovoort. Dan moet je nog bovenlokale partners zoeken, maar die zijn er allemaal niet. En je wil zelf ook even verlof nemen, want alleen dan kan je dat. In september dien je dat in, en begin december krijg je dan goedkeuring of niet, om in januari te beginnen. Maar je moet ook anderhalve maand voordien vooropzeg doen, zeggen aan je werkgever of je al dan niet kan blijven werken. Dus dan geef je toch je ontslag, en in januari word je opnieuw aangenomen. Onze vorige collega is dan maar volledig gestopt, want ze wou niet ineens horen dat ze ontslagen was wegens geen geld meer."

(Focusgroep beroepskrachten)

3.4. Verantwoordelijken

De interne zaken die het vaakst problemen opleveren voor de jeugdhuizen hebben te maken met het tekort aan en verloop van vrijwilligers, en een gebrek aan inspanningen die ze leveren. Het vinden van vrijwilligers om het huidige bestuur te vervangen vormt de grootste uitdaging, en meer bepaald voor twee derde van de jeugdhuizen. Verder voelt een derde zich bedreigd door de lage kwaliteit van het aanbod, en door de concurrentie van andere vormen van vrijetijdsbesteding. Ongeveer een kwart vindt dat de bezoekers steeds minder snel tevreden zijn, waarbij ze een daling in het bezoekersaantal menen te zien.

Wat de meer externe dreigingen betreft, zien we dat ongeveer de helft van de jeugdhuizen aangeeft te lijden onder administratieve overlast, en infrastructurele bekommernissen. Financiële tekorten en een moeilijke relatie met de buurt vormen nog een probleem voor vier op tien jeugdhuizen. Deze zaken stonden ook bovenaan de lijst van de WMKJ's, behalve dan wat de relatie met de buurt betreft, die voor de WMKJ werkingen minst van al problematisch was. Een zwakke relatie met het lokale bestuur is een grotere dreiging voor de jeugdhuizen dan voor de WMKJ's het geval was, in tegenstelling tot een gebrek aan ondersteuning van de koepel- of partnerorganisatie.

3.5. Focus

3.5.1. Focus: relatie met het lokale bestuur

Over het algemeen zijn er meer jeugdhuizen die een goede relatie hebben met het lokale bestuur dan een zwakke. Toch zijn er een aantal pijnpunten in deze relatie, waarvan de belangrijkste te maken lijken te hebben met een gebrek aan actieve betrokkenheid vanuit de stad of gemeente. Meer concreet gaat het over de betrokkenheid in het bepalen van de subsidiecriteria (en het opgelegd krijgen van vage en onduidelijke regels), en bij stedelijke of gemeentelijke evenementen (en het in de kijker gezet worden in gemeentelijke publicaties). Verder zou de financiële ondersteuning vanuit de jeugddienst volgens heel wat jeugdhuizen te wensen over laten.

De verschillen tussen jeugdhuizen waarin ze een goede relatie hebben met het lokale bestuur is echter groot. Jeugdhuizen die een goede relatie hebben met de stad of gemeente kenmerken zich onder andere door een sterkere nadruk op instuif en ontmoeting (dan op feest, concert en podium), en hechten meer belang aan het doel om jongeren verantwoordelijkheid aan te leren. Volgende quotes scheppen duidelijkheid in deze verbanden:

"Als er alleen fuiven en optreden georganiseerd worden, ben je eigenlijk gewoon de fuifzaal van de gemeente. Als je werkt aan instuif en ontmoeting, zien ze misschien iets beter de meerwaarde" ... "De gemeente beseft ook dat als er geen goeie instuif is, de jongeren gewoon ergens verspreid, op straat of in het park rondhangen. Ze hebben liever dat de jongeren bij ons hun tijd komen doorbrengen. Met onze regels, op ons terrein."

(Focusgroep beroepskrachten)

Verder (en niet verwonderlijk) hebben dergelijke jeugdhuizen doorgaans een betere infrastructuur, een gezondere financiële toestand, een sterker imago en meer continuïteit in de werking. Het lijkt er ook op dat een positieve relatie met het lokale bestuur een buffer vormt tegen administratieve overlast.

3.5.2. Focus: relatie tussen het jeugdhuis en de buurt

“Het voordeel is dat we in de uitgaansbuurt zitten van de gemeente, waardoor er overlast is vanuit vier cafés tegelijk. Maar het draait niet alleen om geluidsoverlast, maar ook om de bekertjes op straat, gasten die buiten smoren, pissen tegen de gevel,... Het nadeel is wel dat we over dezelfde kam geschoren worden. Wij proberen onze gasten duidelijk te maken dat ze de straat proper moeten houden en rustig moeten zijn buiten, maar voor de buurt maakt dat niet uit: de overlast komt van overal, ook van ons jeugdhuis. Vroeger waren er veel vechtpartijen en straatraces in die buurt, maar op het nieuws werd wel onze gevel gefilmd, hoewel we er niets mee te maken hadden.”

(Focusgroep vrijwilligers)

De relatie tussen het jeugdhuis en de buurt vaak ‘problematisch’. Zoals blijkt uit de focusgroepen, komt dit meestal door twee vormen van overlast, met name nachtlawaai en afval op straat. De vrijwilligers menen dat de jeugdhuisen dit ook zelf in de hand hebben, en dat men systematisch moet werken aan een goede verstandhouding met de buurt (door bijv. de bureaus uit te nodigen op een infomeeting, een telefoonnummer ter beschikking stellen bij klachten, etc.). Het onderhouden van een goede relatie met de buurt wordt door de beroepskrachten zelden in hun top vijf van belangrijkste taken geplaatst, maar toch wordt er in de focusgroepen aangegeven dat juist de beroepskrachten of de oudere bestuursleden een verantwoordelijkheid hebben om de communicatie op gang te zetten.

3.5.3. Focus: infrastructuur

Een andere bepalende factor in relatie met de buurt, die de jeugdhuisen doorgaans minder zelf in de hand hebben, is de infrastructuur. De bezoekers vinden dat de jeugdhuisen zich vooral zouden moeten toeleveren op het aanbieden van feest, concert en podium. Op vlak van infrastructuur zijn echter vele jeugdhuisen hiervoor niet aangepast. Slechts een vijfde van de jeugdhuisen kan over een gebouw beschikken dat speciaal voor hen werd opgericht, en de helft heeft geen afzonderlijke ruimtes voor verschillende doeleinden (bijv. feestjes voor of concerten). Drie kwart van de jeugdhuisen ligt in een dorpskern of een stadscentrum, en is omgeven door woningen. Dit terwijl meer dan een kwart van de jeugdhuisen aangeeft onvoldoende vrije ruimte te hebben in de omgeving van het gebouw (waarin ze sterk moeten onderdoen aan de jeugdbewegingen en de WMKJ's), en een vijfde onvoldoende geïsoleerd zou zijn. Het is dan ook niet verwonderlijk dat jeugdhuisen die zich toespitsen op feestjes en optredens een zwakkere relatie met de buurt (en het lokale bestuur) hebben, en dat, mocht het budget voorhanden zijn, een derde van de jeugdhuisen zou investeren in isolatie, en een kwart in een fuif- of concertzaal, en een buitenruimte. Naast isolatie en buitenruimte zijn er nog heel wat andere infrastructurele aspecten waaraan gewerkt kan worden – als die infrastructuur er tenminste is. Hoewel dit onderzoek over jeugdhuisen gaat, merkten we dat 10% van de jeugdhuisen gewoon weg niet over een gebouw of binnenruimte kan beschikken, en dat nog eens 8% geen permanent gebouw heeft – deze zaken zijn trouwens gelinkt aan een lagere tevredenheid bij de vrijwilligers en de bezoekers. Ook leeft een derde van de jeugdhuisen in onzekerheid of ze het gebouw of de ruimtes in de toekomst nog kunnen behouden.

De belangrijkste aandachtspunten hebben betrekking op duur- en spaarzaamheid, veiligheid (op vlak van inbraak en vandalisme, en elektriciteit, maar ook brand), en sanitair (waarin ze onderdoen aan de jeugdbewegingen en de WMKJ's). Dat laatste lijkt triviaal, maar werd in de focusgroepen aangehaald als een belangrijke reden voor het voor het lagere bereik van vrouwelijke bezoekers en vrijwilligers (zie verder). Verder is de toestand van het sanitair, nog sterker dan isolatie, gelinkt aan het imago van het jeugdhuis.

Tot slot zien we nog dat meer dan een kwart van de jeugdhuisen vindt slecht te worden ondersteund door de stad of de gemeente op vlak van infrastructuur, en zich te bevinden op een onopvallende, weinig zichtbare plek.

4. De jeugdhuismethodiek

De jeugdhuismethodiek, zoals kort aangehaald in de inleiding, stelt dat jeugdhuisen er zijn 'van en voor jongeren', dat jeugdhuiswerk 'groepswerk' is met een open karakter, waar diversiteit wordt gezien als een meerwaarde, dat ze een plaats bieden waar jongeren kunnen experimenteren, met vallen en opstaan. Op die manier heeft jeugdhuiswerk een belangrijke 'pedagogische opdracht': via hun engagement leren jongeren – bewust en onbewust – om te gaan met verantwoordelijkheid, en met elkaar. Het jeugdhuis is een oefenterrein voor democratische besluitvorming, en levert daardoor een bijdrage tot een open, solidaire en sociale samenleving.

In onderstaande paragrafen geven we, op basis van onze onderzoeksbevindingen, enkele bemerkingen bij een aantal aspecten van deze methodiek: (i) het 'pedagogisch karakter' van het jeugdhuiswerk, (ii) de verhouding tussen jeugdhuiswerk 'van en voor jongeren' en professionalisering, (iii) diversiteit: is het jeugdhuis er voor alle jongeren?, (iv) groepswerk met een open karakter: de cultuur van jeugdhuisen en de informele drempels, (v) jeugdhuisen als oefenterrein voor democratie: kan de sector die ambitie waarmaken?

4.1. De 'pedagogische opdracht': sfeer of meer?

"Het is een moeilijk evenwicht: je wil er voor zorgen dat iedereen zo goed mogelijk overeenkomt, maar hoe meer die groep samenklit, hoe moeilijker het wordt voor nieuwe mensen om toe te treden. Ik probeer daar wel over te praten: 'jullie zijn ook op een dag voor de eerste keer binnengekomen, en we stonden ook open voor jullie'. Maar je merkt ook als er nieuwe mensen binnenkomen dat iedereen zich afvraagt: wat komen die hier doen?"

(Focusgroep beroepskrachten)

Jeugdhuisen hebben een belangrijke 'pedagogische opdracht': via hun engagement leren jongeren, al dan niet bewust, om te gaan met verantwoordelijkheid, en met anderen.

Zoals we eerder al aangaven, achten de jeugdhuisen zich in eerste instantie sterk in 'sfeer en groepsgevoel', en in tweede instantie in het bieden van ruimte voor inspraak en participatie (en activiteiten). Dit wordt ook vertaald in de doelen die de jeugdhuisen zichzelf aanmeten: in de eerste plaats willen de jeugdhuisen een thuis zijn voor de jongeren, waar ze vrienden kunnen ontmoeten. Na sfeer dan, willen de jeugdhuisen een plaats zijn waar de jongeren kunnen experimenteren, bijleren, zichzelf ontplooien, verantwoordelijkheid opnemen, en hun tijd zinvol doorbrengen. Hoewel een jeugdhuis wellicht geen jeugdhuis zou zijn als ze die goede sfeer en groepsgevoel niet zou beogen, vinden we in onze analyses een aantal redenen waarom het een goede zaak is voor de jeugdhuisen om naast de 'fun' ook (blijvende) aandacht te hebben voor de ontplooiing van de jongere, en diens band met de maatschappij.

Een eerste reden betreft de continuïteit van het jeugdhuis. Jeugdhuisen die 'sfeer en groepsgevoel' in de top 3 van grootste sterktes hebben staan, lijken gemiddeld meer gesloten of op zichzelf gericht. Het is vaker zo dat in deze jeugdhuisen 'de toeg centraal' staat, dat ze moeilijker te bereiken zijn, een minder divers publiek bereiken, en vooral jongeren trekken uit de eigen stad of gemeente. Ze hebben minder vaak te maken met een tekort aan vrijwilligers, en ze werken minder vaak met beroepskrachten (waar ze doorgaans ook geen nood aan hebben), maar ze trekken ook minder bezoekers. In deze jeugdhuisen ligt de nadruk minder op activiteiten, op de mogelijkheid tot zelfontplooiing (experimenteren, bijleren) en op het opstarten van projecten. In de focusgroepen werd ingestemd met de hypothese dat meer 'gesloten' jeugdhuisen vaak een hechtere vrijwilligerskern van gelijkgestemden hebben, en dat dit tegelijkertijd een barrière kan betekenen voor nieuwkomers. Op termijn kan zo iets leiden tot een 'dalperiode' of zelfs het stopzetten van de werking, omdat er te weinig nieuwkomers zijn om de zaak over te nemen.

Een tweede reden is dat een te exclusieve focus op sfeer en groepsgevoel, geen recht doet aan de diversiteit in motivaties waarmee jongeren naar het jeugdhuis komen. Vele jongeren gaan inderdaad voornamelijk naar het jeugdhuis omwille van de sfeer: ze kunnen er hun vrienden ontmoeten, hun vriendenkring uitbreiden en er zich amuseren zonder meer. Maar andere jongeren vinden via hun participatie vooral manieren om zich zelf te ontplooien: ze leren zaken bij, leren verantwoordelijkheid opnemen en houden er van om samen met anderen 'iets op te bouwen'. Nog anderen vinden in het jeugdhuis een invulling van maatschappelijk gewaardeerd engagement: ze voelen zich, door te participeren, op een positieve wijze verbonden met de maatschappij. Daarnaast vinden

we een 'chill'-motivatie: jongeren participeren omwille van het laagdrempelige en ongedwongen karakter van de jeugdhuisen. Deze motivaties sluiten elkaar in de realiteit niet uit, en jongeren bezoeken het jeugdhuis dus met een 'mix van motivaties'. Rekening houden met deze motivaties is belangrijk om meer dan één reden.

Ten eerste bepalen de eerste drie van de vier vermelde motivaties in sterke mate de algemene tevredenheid van de bezoekers met het jeugdhuis. Hoewel 'fun' de belangrijkste predictor is van tevredenheid, zien we dat de meest tevreden jongeren ook hoog scoren op 'zelfontplooiing' en 'maatschappelijke binding'. Deze laatste twee componenten verschillen het sterkst tussen de jeugdhuisen. Ze verschillen in de mate waarin ze bezoekers aantrekken met die motivaties, en/of de mate waarin ze erin slagen om hieraan tegemoet te komen.

Ten tweede hangen die motivaties samen met de persoonlijke interesses van jongeren (zoals hun favoriete vrijetijdsbestedingen) en met wat ze als prioriteit zien voor het jeugdhuis op vlak van aanbod. Bovendien zien jongeren die hoog scoren op een specifieke motivatie, andere 'voordelen' aan hun participatie. Jongeren die hoog scoren op de motivatie 'zelfontplooiing' houden er, bijvoorbeeld van om 'actief deel te nemen aan cursussen', 'creatief bezig te zijn' en willen dan ook meer 'expressie' en 'uitstappen' in/met het jeugdhuis.

Ten derde zien we dat bezoekers die geen ASO hebben gevolgd (en dat gaat toch wel over 44%) even hoog scoren op de 'sfeer'-motivator, maar systematisch hoger scoren op vlak van 'persoonlijke ontwikkeling' en 'maatschappelijke binding' dan de ASO-bezoekers. Niet-ASO'ers zien ook systematisch meer voordelen van hun participatie op vlak van de competenties die ze verwerven. Mogelijks leren zij binnen de jeugdhuiscontext zaken bij die ASO'ers meer als vanzelfsprekend zien. Wanneer de kernvrijwilligers meer nadruk leggen op de ontplooiing van zichzelf en de jongeren als doel van hun jeugdhuis, dan is de motivatie op vlak van 'persoonlijke ontwikkeling' bij de niet-ASO-jongeren nog een stuk groter. Hoewel we de jeugdhuissector geenszins willen 'instrumentaliseren', blijkt hieruit toch een maatschappelijke meerwaarde, namelijk een kanaal waarlangs lager geschoolde jongeren een gevoel van competentie en eigenwaarde ontwikkelen.

Last but not least, zijn deze motivaties belangrijk om te begrijpen waarom sommige jongeren overwegen om kernvrijwilliger te worden. Wie naar het jeugdhuis komt omwille van de voordelen op vlak van persoonlijke ontwikkeling of maatschappelijke binding is sneller geneigd om kernvrijwilliger te worden, wat niet het geval is voor bezoekers die enkel omwille van het plezier komen.

Samengevat, dienen jeugdhuisen zichzelf dus kritisch te bevragen in welke mate de sfeer op zich voldoende is. Geenszins willen we beweren dat dit momenteel onvoldoende gebeurt in de sector. Onze analyses geven wel aan dat het belangrijk is om in te zetten op meer dan sfeer. Enerzijds valt een kleine groep van gelijkgezinden makkelijker tevreden te houden dan een grote en vooral diverse groep. Anders merken we dat diversiteit en openheid cruciaal is voor het voortbestaan van het jeugdhuis, omdat ze de kans op informele (en vaak ook weinig tastbare) barrières verkleint. Jeugdhuisen doen er bijgevolg goed aan om rekening te houden met de verschillende motivaties bij de bezoekers, al is het maar om die manier te kunnen rekenen op een toekomstige 'poel' van potentiële kernvrijwilligers.

4.2. 'Van en voor jongeren' in het licht van professionalisering: een dilemma?

Het jeugdhuiswerk heeft een complexe geschiedenis qua professionalisering. Hoewel de ontstaansgeschiedenis van de jeugdhuisen niet gespeend is van paternalisme, heeft de sector zich in de jaren '70 grotendeels losgeweekt van de bevoogding. Inpraak en zelfbeheer, en zelfs het in vraag stellen van de expliciete rol van volwassenen, stonden toen op de agenda. In de jaren '80, en onder druk van de gewijzigde economische realiteit en de bijhorende subsidieregelingen, kregen beroepskrachten opnieuw een plaats in het jeugdhuiswerk (Lauwers, 2008). We merken echter nog steeds een zekere spanning tussen vrijwilligers en professionals.

4.2.1. Meerwaarde van beroepskrachten

"Zelfs al gaat iedereen weg, en komt er een volledig nieuwe bende, kan de beroepskracht hen vertellen hoe de dingen vroeger gedaan werden. Uiteraard moeten ze veel dingen zelf leren, maar bij een reset is door een beroepskracht niet alles verloren, en zullen bepaalde grote fouten uit het verleden niet opnieuw gemaakt worden."

(Focusgroep beroepskrachten)

25% van de bevroegde jeugdhuisen werkt met een beroepskracht, 11 % wil een beroepskracht. 20% zegt dat het nog nooit in hen opgekomen is, en 44% zegt resoluut geen beroepskracht te willen.

Als jeugdhuisen geen beroepskrachten willen, is dat meestal omdat het jeugdhuis al prima draait met vrijwilligers, en vanuit de vrees dat beroepskrachten ten koste zullen gaan van de spontaniteit en ongebondenheid van de vrijwilligers. Als we kijken naar de kenmerken van die jeugdhuisen zien we dat ze doorgaans een eerder 'traditioneel' profiel hebben: vaker dan gemiddeld staat de toog er centraal, wordt er niet ingezet op duurzame energie en materialen, ligt er minder nadruk op het activiteitenaanbod, wordt er een minder divers publiek aangesproken, maar is er een hechte band tussen het bestuur en de vrijwilligerskern (en met het stads- of gemeentebestuur).

Jeugdhuisen die een beroepskracht hebben, bestaan vaak al langer, en hebben een grote, gezonde en moderne infrastructuur (waarin ze goed ondersteund worden door het lokale bestuur). Vaker dan gemiddeld leggen deze jeugdhuisen de nadruk op concert en podium, culturele of artistieke projecten, en vormingen of workshops – vrijwilligers die professioneel ondersteund hebben meer dan dubbel zo vaak vormingen of cursussen gevolgd (68%) dan vrijwilligers uit jeugdhuisen zonder beroepskracht. Jeugdhuisen met tewerkstelling zijn vaker open, bereiken een groter aantal bezoekers, en ook meer diverse bezoekers. Ze lijken sterk in het bieden van experimenteer- en leerprocessen, maar geven ook aan het minder goed te doen op vlak van sfeer en groepsgevoel. Deze jeugdhuisen voelen zich vaker geïsoleerd door GAS-boetes, maar worden toch ook meer op handen gedragen door de buurt – mogelijks vormen beroepskrachten dus een buffer tegen de dreigingen waarmee jeugdhuisen met een concert- en podiumfunctie te maken krijgen.

De meerwaarde van beroepskrachten ligt, volgens de verantwoordelijken, in het ondersteunen van de vrijwilligers met bepaalde expertise (eerder dan hun werk over te nemen), in het draaiende houden van het jeugdhuis, en in het optrekken van de kwaliteit van het aanbod. Verder worden beroepskrachten geapprecieerd omdat ze de jongeren wakker houden, en hen ondersteunen in het nemen van initiatief. De voordelen zijn duidelijk groter dan de nadelen, maar toch moet gezegd worden dat de helft van de jeugdhuisen vindt dat professionalisering de vrijwilligers soms afhankelijk maakt, en meer dan een derde vindt dat ze een groot deel van het budget opsorpen.

Wie een beroepskracht wil (maar er geen heeft), lijkt die vooral te willen inzetten om een 'frisse wind' door het jeugdhuis te laten waaien: het verbreden van het netwerk rond het jeugdhuis, en van het perspectief en de dynamiek binnen het jeugdhuis, maar ook om op die manier te zorgen voor stabiliteit en continuïteit in het jeugdhuis. Het draait hen minder om de zaken die rechtstreeks op de jongeren van toepassing zijn, zoals het inzetten van hun talenten, en het stimuleren van inspraak.

Dit is toch wel verschillend van wat de beroepskrachten zelf als hun belangrijkste meerwaarde en sterkte zien, met name het ondersteunen, begeleiden en motiveren van de jongeren (en vooral op vlak inspraak, ondernemerschap, initiatiefname, en de identificatie en expressie van talenten), eerder dan het eigenhandig 'trekken' van het jeugdhuis (vernieuwing, verbreding en verbetering, en taken overnemen).

Dat de beroepskrachten vooral een meerwaarde zijn door hun ondersteunende – eerder dan trekkende – rol, wordt ook bevestigd in de multivariate analyses.

Een eerste bevinding is dat in jeugdhuisen met tewerkstelling de vrijwilligers meer het gevoel hebben te worden aangemoedigd tot innovatie in hun taken en aanpak.

Een tweede bevinding is dat professionalisering leidt tot een toename in het gevoel van 'maatschappelijke binding' bij de bezoekers, wat echter wordt verklaard door het feit dat in die jeugdhuisen een groter aantal kernvrijwilligers actief is. Dit bevestigt opnieuw de eerder faciliterende rol van de beroepskrachten.

De discussie of ieder jeugdhuis een professional zou moeten hebben of niet is weinig zinvol. Feit is dat wel dat een beroepskracht een andere werking mogelijk maakt, maar dat dit niet noodzakelijk leidt tot een 'betere' werking (als we louter kijken naar de tevredenheid van bezoekers en vrijwilligers). Het is bijgevolg fair om te stellen dat, afhankelijk van de doelstellingen en het beoogde bereik, een beroepskracht voor sommige jeugdhuisen een

meerwaarde kan betekenen, voor anderen niet. Een beroepskracht faciliteert, en is wellicht een belangrijke factor in grotere jeugdhuizen, maar het is zeker geen absolute voorwaarde voor tevreden bezoekers en vrijwilligers.

De vrijwilligers zelf lijken alleszins overtuigd van de meerwaarde van beroepskrachten: 29% wil later zelf beroepskracht in het jeugdwerk worden.

4.2.2. De vrijwilligers als sterkhouders

Deze aandacht voor 'professionalisering' mag echter niet verhullen dat de vrijwilligers de sterkhouders zijn en blijven binnen de jeugdhuissector. Dat zien we ook in de analyses: naarmate er meer kernvrijwilligers zijn, stijgt de tevredenheid van de bezoekers in sterke mate. De motivaties voor het vrijwilligerschap zijn – net als bij de bezoekers – divers. Naast de 'fun', is het 'samen iets opbouwen' een motivatie van de vrijwilligers die de tevredenheid van de bezoekers bepaalt, en waar de beroepskrachten ook sterk op inzetten. Verder ligt de tevredenheid van de bezoekers ook een stuk hoger wanneer er een sterke band is tussen de vrijwilligers ('een cultuur van communicatie en vertrouwen'). De grootte van de vrijwilligerskern, hun visie en hun onderlinge band zijn dus belangrijke elementen van een goede werking.

Wat de vrijwilligers zelf betreft, zien we dat hun tevredenheid in sterke mate bepaald wordt door de appreciatie van derden, en het ontvangen van een vergoeding (in natura) – hoewel een 'beloning' niet de drijvende kracht is achter het vrijwilligerschap. Daarnaast draagt een cultuur van vertrouwen en (vooral) communicatie onder de vrijwilligers, en de mate waarin ze worden uitgedaagd tot innovatie, ook in belangrijke mate bij tot hun tevredenheid. De kans om verantwoordelijkheid te nemen is een belangrijke motivator, zo blijkt ook uit de focusgroepen:

"Als ze toekomen en meteen al mogen tappen, en als ze de sleutel krijgen, dan zijn die direct gemotiveerd om iets te doen..."

(Focusgroep vrijwilligers)

Men kan zich de vraag stellen of ook de vrijwilliger niet moet worden 'geprofessionaliseerd', in de zin van geïnformeerd, opgeleid of gecoacht worden. De beroepskrachten uit de focusgroepen zijn alleszins unaniem voorstander van een handleiding of kwaliteitshandboek, met voorschriften voor vrijwilligers die de rol van werkgever op zich nemen. Een aantal beroepskrachten zouden ook verder willen gaan, en willen ook meer opvolging bij de verschillende 'stappen' in het vrijwilligerschap, bijvoorbeeld door een driemaandelijks gesprek tussen beroepskracht en vrijwilliger. Op die manier zou men ook beter kunnen aantonen aan de subsidiërende overheden wat er in de jeugdhuizen gebeurt, en hoopt men serieuzer genomen te worden. Andere beroepskrachten zijn dan weer van mening dat dit afbreuk zou doen aan het vrijblijvende karakter van het vrijwilligerswerk in een jeugdhuis, wat het afhaken van vrijwilligers in de hand zou kunnen werken.

4.3. Diversiteit: zijn jeugdhuizen er voor alle jongeren?

"Ik sprak met een straathoekwerker, en die gasten willen wel, maar er zijn toch drempels: het jeugdhuis wordt gezien als een gesloten hok, iedereen kent elkaar..."

(Focusgroep beroepskrachten)

Een kernelement van de jeugdhuismethodiek is dat jeugdhuizen er zijn voor alle jongeren, dat ze openstaan voor diversiteit, en dat als een meerwaarde beleven.

Jeugdhuizen zijn de facto divers, zo klonk het in de focusgroep met vrijwilligers. Ze brengen jongeren samen uit de gemeente, niet zozeer op basis van specifieke interesses (waarvoor sport- en hobbyclubs bestaan) of achtergrondkenmerken: je kan er in contact komen met je eigen generatie uit de brede omgeving. Dat is één van de sterktes van het jeugdhuis.

Dit klopt, maar slechts ten dele. Zoals we eerder zagen, rekruteren de meeste jeugdhuizen inderdaad verder dan in de eigen buurt of wijk (en zelfs vaak verder dan de eigen stad of gemeente), en trekken ze ook veel jongeren aan

die niet uit het ASO komen, maar bereiken ze toch voornamelijk blanke 'middenklasse' jongeren, en is slechts een minderheid van de bezoekers en (zeker van) de kernvrijwilligers volledig tevreden met de (diverse) samenstelling van de bezoekerspopulatie. De meerderheid wil meer (diverse) jongeren, meer vrouwelijke bezoekers, meer jongeren met een bredere culturele voorkeur, etc. De jeugdhuizen geven ook zelf aan minst van al sterk te zijn in het bereik van diverse jongerengroepen.

Als we kijken naar de relatie tussen indicatoren van diversiteit en tevredenheid, dan zien we een positieve associatie tussen het aandeel vrouwelijke bezoekers en de tevredenheid van mannelijke bezoekers, en een positief effect van het percentage allochtonen op de algemene tevredenheid. Verder zien we dat de tevredenheid van kansengroepen (op socio-economisch vlak) hoger ligt wanneer ze geen 'uitzonderingspositie' innemen. Diversiteit op vlak van samenstelling heeft dus over het algemeen zeker geen negatieve gevolgen voor de tevredenheid, integendeel. Een groter aandeel allochtone jongeren in het jeugdhuis blijkt geassocieerd te zijn met minder etnocentrische houdingen, ook bij de autochtone jongeren.

Eén groep die opvallend minder participeert aan de jeugdhuizen zijn de meisjes of vrouwen. Op dit vlak lijkt het bereiken van diversiteit redelijk eenvoudig. Twee belangrijke redenen voor het lage vrouwelijke bereik, die in de focusgroepen spontaan naar boven kwamen, zijn immers 1) het grote 'mancafe'-gehalte van sommige jeugdhuizen: het is er slordig, vuil (en zeker wat het sanitair betreft), en soms ongezellig, en 2) het overwegend mannelijke aanbod, en soms het muziekaanbod:

"Bij ons kan iedereen zelf zijn muziek opzetten, maar als meisje kan je niet opboksen tegen de mannen. En dan merkte je wel dat ze liever ergens anders gingen".

(Focusgroep vrijwilligers)

Wat het algemene aanbod betreft, is het organiseren van activiteiten die zich op vrouwelijke bezoekers richten in sommige jeugdhuizen een succes gebleken, vanuit de filosofie 'als er meisjes komen, dan komen er ook jongens'. Dit laatste blijkt ook empirisch te kloppen: naarmate het percentage vrouwelijke bezoekers hoger ligt, trekt het jeugdhuis gemiddeld meer bezoekers.

We moeten echter ook vaststellen dat in jeugdhuizen waarvan de verantwoordelijke aangeeft dat er aandacht is voor diversiteit, de geschatte percentages (door de verantwoordelijke) van jongeren uit kansengroepen wel hoger liggen, maar dat dit niet wordt weerspiegeld in de percentages in de steekproef van bezoekers.

Werken aan een meer divers jeugdhuis (en dan bedoelen we diversiteit in brede zin), is uiteraard niet eenvoudig. In het volgende deel gaan we dieper in op één van de drempels die een rem kan zijn op de diversiteit.

4.4. Groepswork, met een open karakter?

"Ik denk dat we vijf jaar terug heel veel meisjes hebben verloren, omdat we met een 'metalkern' zaten. Keihard, bier drinken, headbanger... Vrouwen gingen dan eerder naar een gezellig cafeetje, met 'lampedeirkes en al van die dingen'".

(Focusgroep beroepskrachten)

Jeugdhuiswerk is groepswork, met een open karakter. Dat open karakter heeft echter onvermijdelijk grenzen. Groepen hebben een cultuur, en die cultuur creëert een dynamiek (die niet altijd even zichtbaar is voor de groepsleden zelf): ze trekken jongeren aan die zich kunnen vinden in die cultuur, en stoten jongeren af die zich er niet in thuis voelen. Er is dus sprake van een selectie-effect, dat nog versterkt wordt door interne socialisatie, waardoor de groepsleden over de tijd nog meer op elkaar gaan gelijken.

Muziek speelt een belangrijke rol binnen de leefwereld van jongeren, en neemt ook een uiterst belangrijke plaats in binnen de jeugdhuiscultuur. Jeugdhuizen verschillen sterk van elkaar op vlak van de muziekvoorkeur van de bezoekers, en ze verschillen ook heel sterk in de mate waarin specifieke genres aanbod komen. De relatie tussen de muzikale voorkeur van de bezoekers en de genres die aanbod komen in een jeugdhuis is sterk, en uiterst bepalend

voor de tevredenheid van de jongeren met het jeugdhuis. Wie afwijkt van de muziekgenrevoorkeuren van de gemiddelde bezoeker, is vaker ontevreden over de muzikale stijl van het jeugdhuis, en dit vertaalt zich ook in een lagere algemene tevredenheid met het jeugdhuis (zeker met betrekking tot een aantal specifieke genres).

Een zeer divers muziekaanbod – of een publiek met zeer diverse voorkeuren – in het jeugdhuis, gaat samen met een lagere algemene tevredenheid. Diversiteit op muzikaal vlak heeft dus een kostprijs. Zoals echter eerder aangehaald is het een afweging die dient te worden gemaakt: een groep gelijkgezinden tevreden houden is makkelijker (maar dat creëert ook een drempel voor wie niet zo gelijk gezind is) dan een diverse groep tevreden houden.

Onze analyses suggereren dat de ondervertegenwoordiging van vrouwelijke bezoekers en vrijwilligers mede bepaald wordt door de muziekcultuur in een jeugdhuis. Jeugdhuisbezoekers hebben (gemiddeld gezien) een voorkeur voor meer ‘mannelijke’ genres, en die genres komen (gemiddeld) ook vaker aan bod binnen het jeugdhuis. In jeugdhuizen die een uitgesproken mannelijk muziekaanbod brengen, voelen bezoekers met meer vrouwelijke voorkeuren zich minder tevreden. Vrouwelijke bezoekers met meer vrouwelijke muziekvoorkeuren lijken in dergelijke jeugdhuizen ook eerder geneigd hun participatie in vraag te stellen.

Men zou kunnen stellen dat het engagement in jeugdhuizen – in vergelijking met de jeugdbewegingen – minder ‘geformaliseerd’ en meer ‘laagdrempelig’ is. Dit is enerzijds positief, omdat het jongeren aantrekt die zich niet ‘thuis voelen’ in een dergelijke structuur:

“In een jeugdbeweging... daarin zit je vanaf je 7 jaar, dat engagement krijg je met de paplepel ingegoten, en die vinden dat ook normaal dat je in je laatste jaar naar leiding gaat,... daar voelen ze dat er op je gerekend wordt, om verantwoordelijkheid op te nemen voor de leden. Maar in een jeugdhuis zie je vaak gasten die op hun 15 het gevoel hebben niet meer te passen in de jeugdbeweging, en dan iets meer naar het jeugdhuis overhellen”.

(Focusgroep beroepskrachten)

Anderzijds kunnen in een dergelijke setting sneller informele, wellicht minder zichtbare drempels ontstaan: de muziekstijl van het jeugdhuis, kan zo’n drempel zijn. Het moet duidelijk zijn dat er geen magische oplossingen bestaan voor de dilemma’s die ontstaan uit de wens naar openheid (voor nieuwkomers, verandering, etc.), de eigenheid (identiteit, stijl, etc.) van het jeugdhuis, en de dynamiek die nu eenmaal eigen is aan groepsprocessen. Voor jeugdhuizen die te maken krijgen met een ‘dalperiode’ in bereik van bezoekers en vrijwilligers, of die hierop willen anticiperen, kan het echter heel zinvol zijn om hierover na te denken.

4.5. Het jeugdhuis als oefenterrein voor democratische besluitvorming

“Die processen van inspraak, participatie, bijleren,... hebben de jongeren meestal zelf niet door, denk ik. Da’s het toffe eraan. Beroepskrachten zien dat, het verschil tussen hoe ze zijn als ze de eerste keer binnenkomen, en hoe ze nu zijn,... tof dat ze dat soms niet door hebben hoe hard ze gegroeid zijn op een half jaar. Het is niet zo bij jeugdhuizen dat we naar hen toegaan na een week, en zeggen dat we aan hun ontplooiing gaan werken, daar zijn we helemaal niet mee bezig. Het zijn processen die automatisch gebeuren, op een informele manier.”

(Focusgroep beroepskrachten)

Een jeugdhuis is een oefenterrein voor democratische besluitvorming, en draagt op die manier bij tot een open, solidaire en sociale samenleving, aldus Formaat. Dit wordt ook vaak als legitimatie aangehaald voor de maatschappelijke investering in het jeugdwerk. De analyses in dit onderzoek suggereren dat dit ook terecht gebeurt. Een vergelijking tussen jeugdhuisbezoekers en Vlaamse jongeren toont dat, zelfs na controle voor socio-economische variabelen, de vrijetijdsbesteding van de bezoekers gekenmerkt wordt door een sterkere organisatiegraad. Ze zijn vaker lid van bijna alle soorten verenigingen. Ze engageren zich vaker voor festival- en feestverenigingen, jeugdwerkverenigingen en hobby- en culturele verenigingen. Ook hun vrijetijd buiten het verenigingsleven wordt anders ingevuld dan dat van Vlaamse jongeren. Ze gaan vaker uit, ze brengen meer tijd door met vrienden (en sms’en er vaker mee), ze doen vaker culturele en creatieve activiteiten, en gamen vaker. Gezins- en familiegerichte activiteiten, en buiten sporten of spelen, staan veel minder op hun vrijetijdsagenda.

Al deze verschillen blijven dus grotendeels bestaan als we rekening houden met de specifieke achtergrondkenmerken van de jeugdhuisbezoekers. Dit maakt het waarschijnlijk dat jeugdhuizen er in slagen jongeren in de publieke ruimte te krijgen, en hun sociaal netwerk te vergroten en te diversifiëren. In tegenstelling tot maatschappelijk kwetsbare jongeren, zijn jeugdhuisbezoekers veel minder aangewezen op het primaire sociale netwerk. Jeugdhuisbezoekers hebben naast het bindend sociaal kapitaal, gegenereerd door het primaire sociale netwerk, ook toegang tot overbruggend sociaal kapitaal, wat op zich de burgerschapsvorming kan bevorderen.

Dit onderzoek wijst bovendien uit dat jeugdhuisbezoekers minder ethnocentrisch zijn, minder autoritair zijn, minder voorstander van harde repressie zijn en sterker in politiek geïnteresseerd zijn dan de Vlaamse jongeren. Deze verbanden blijven bestaan na controle voor achtergrondkenmerken die gunstig zijn voor de vorming van burgerschapshoudingen, en die we vaker terugvinden bij jeugdhuisbezoekers.

De vraag of jeugdhuizen leerscholen zijn voor democratie, doet de vraag rijzen of de hogere mate van deelname aan het verenigingsleven oorzaak of gevolg is van de vastgestelde verschillen in houdingen. Veroorzaakt de participatie een verschuiving in houdingen, of zijn het daarentegen mensen met bepaalde houdingen die al sneller actief aan het verenigingsleven gaan deelnemen? Aangezien adequaat experimenteel onderzoek over sociale participatie onhaalbaar is, zal men nooit met zekerheid op die vraag kunnen antwoorden. Het is echter zinvol om in het kader van deze discussie te verwijzen naar de voordelen die de jongeren zelf percipiëren ten gevolge van hun bezoek aan het jeugdhuis: een meerderheid van de respondenten geeft aan – naast een grotere en hechtere vriendenkring en zichzelf kunnen zijn – ook voordelen op vlak van sociale competenties te ervaren, zoals ‘beter te zijn geworden in de omgang met anderen’ en ‘meer open staan voor de mening van/rekening houden met anderen’. Dit zijn competenties die een voorwaarde vormen voor democratisch burgerschap.

De houding die dient te worden aangenomen is noodzakelijkerwijze pragmatisch: aangezien men een nettoverband tussen sociale participatie en de beschouwde houdingen blijft waarnemen, ook na uitvoerige controle voor andere mogelijke invloeden op die houdingen, is het aangewezen een beleid te voeren dat veronderstelt dat sociale participatie die houdingen beïnvloedt.

AANBEVELINGEN

- *Algemeen:*

- o Overheden: ga er in de beleidsvorming van uit dat jeugdhuiswerk een goede maatschappelijke investering is.
- ² Tot zover onze data het toelaat, en zolang ander onderzoek niet in staat is om het tegendeel te bewijzen, kunnen we ervan uitgaan dat jeugdhuisparticipatie niet enkel 'democratische burgers' aantrekt maar ook leidt tot 'democratisch burgerschap', en op die manier inderdaad bijdraagt tot 'een open, solidaire en sociale samenleving'.
- ² Hoewel de jeugdhuisbezoekers geen weerspiegeling zijn van de ruimere Vlaamse jongerenpopulatie op vlak van achtergrondkenmerken, beslaat de kleine helft van het jeugdhuisbereik jongeren die niet uit het ASO komen. Deze jongeren halen trouwens meer uit het jeugdhuis op vlak van zelfontplooiing dan jongeren die wel uit het ASO komen, wat bijgevolg als deel van de 'pedagogische opdracht' van de jeugdhuizen beschouwd kan worden. Deelname aan de jeugdhuizen is ook minder 'erfelijk' dan in de jeugdbewegingen.
- o Lokale overheden: neem als stads- of gemeentebestuur zelf een actieve rol op ten aanzien van het jeugdhuis, en vereenvoudig de administratie en regelgeving voor de jeugdhuizen. De grootste pijnpunten in deze relatie gaan immers over de betrokkenheid in het bepalen van de subsidiecriteria, het opgelegd krijgen van vage en onduidelijke regels, en het in de kijker gezet worden in gemeentelijke evenementen en publicaties. Verder zou ook de financiële ondersteuning vanuit de jeugddienst volgens heel wat jeugdhuizen te wensen over laten.
- o Overheden: geef aandacht aan de infrastructurele tekortkomingen van de jeugdhuizen, en dan vooral wat betreft duurzaam- en spaarzaamheid, isolatie (en vrije buitenruimte, indien mogelijk), veiligheid (inbraak, vandalisme, elektriciteit en brand), degelijk sanitair, en meer algemeen: een gebouw dat is aangepast aan de aard van de activiteiten die door het jeugdhuis georganiseerd worden. Een kwart van de jeugdhuizen meent slecht te worden ondersteund door de stad of de gemeente op vlak van infrastructuur.
- ² Merk allereerst op dat 10% van de jeugdhuizen geen gebouw heeft, en nog eens 8% geen permanent gebouw – wat gelinkt is aan een lagere tevredenheid bij de vrijwilligers en de bezoekers. Dat een derde van de jeugdhuizen onzeker is over het behoud van het gebouw doet wellicht ook geen goed aan het welbevinden van die jeugdhuizen.
- ² Aandacht voor deze zaken komt ten goede van alle actoren in het jeugdhuis, én voor de omgeving. De infrastructurele situatie vormt, na administratieve overlast, de grootste frustratie van de jeugdhuisverantwoordelijken. De infrastructuur is ook hetgene wat de bezoekers het vaakst vermelden als we ze vragen wat ze willen veranderen aan het jeugdhuis (37%). Niet verwonderlijk is een goede infrastructuur dan ook sterk gelinkt aan een groter bereik van bezoekers en vrijwilligers. Belangrijk is dat een infrastructuur op maat van de werking een voorwaarde lijkt te zijn voor een goede relatie met de buurt, onder meer via het beperken van geluidsoverlast, en in het bepalen van het imago van het jeugdhuis.
- o Jeugdhuizen: investeer ook in een goede relatie met de buurt door initiatief te nemen tot communicatie. Als infrastructurele veranderingen niet volstaan, of niet worden toegelaten door het budget, dient men zelf naar de buurt te stappen. Acties die ondernomen kunnen worden is de buurt een contactpersoon aanreiken die ze altijd kan bereiken bij overlast, de burens uitnodigen op een infomeeting, en meer algemeen de buurt het gevoel geven dat ze betrokken wordt.

- *Wat de beroepskrachten betreft:*

- o Overheden en jeugdhuizen: erken de meerwaarde van tewerkstelling in de jeugdhuizen. Beroepskrachten leiden misschien niet rechtstreeks tot meer tevredenheid bij de jongeren, maar zorgen er wel voor dat de vrijwilligers 'beter' functioneren, waardoor de zowel de vrijwilligers en de bezoekers meer tevreden zijn en gestimuleerd worden tot zelfontplooiing en maatschappelijke binding.
- 2 Jeugdhuizen: denk dus goed na voor welke zaken je een beroepskracht wil inzetten. Jeugdhuizen zonder tewerkstelling maar die dat wel willen, verwachten vooral dat de beroepskracht het jeugdhuis zal 'trekken', terwijl de beroepskrachten er in de eerste plaats zijn om de jongeren te ondersteunen.
- o Jeugdhuizen en Formaat: hou er rekening mee dat de tevredenheid van de beroepskrachten met de job het sterkst samenhangt met de kenmerken van de werkgever (die meestal bestaat uit het jeugdhuisbestuur), en in eerste plaats de onderlinge communicatie en vertrouwen, en de waardering door het jeugdhuisbestuur.
- 2 Zorg er dus voor dat de vrijwilligers van geprofessionaliseerde jeugdhuizen in staat zijn om de rol van werkgever op zich te nemen. Maak werk van een 'draaiboek' met voorschriften die de vrijwilligers hiertoe in staat stellen. Streef naar een uitgewerkt personeelsbeleid op vlak van VTO, evaluatie, intervisie, werkoverleg, coaching, en dergelijke meer. Maak de jeugdhuizen die tewerkstelling willen ook bewust van de tijdsinvestering en verantwoordelijkheden van het werkgeverschap.
- 2 Zeker voor beroepskrachten die alleen staan in het jeugdhuis, moet gezorgd worden voor voldoende feedback, en in de eerste plaats vanuit het jeugdhuisbestuur.
- o Overheden en jeugdhuizen: breng de verwachte flexibiliteit in rekening in het loon van de beroepskrachten. Een volledige compensatie van de overuren kan al een begin zijn.
- o Vlaamse overheid: zorg ervoor dat de timing van de projectoproepen aansluit bij het 'ritme' van de jeugdhuizen, en maak duidelijk wat de rol van de vrijwilligers kan zijn in het uitschrijven van de voorstellen (zodat de beroepskracht er niet alleen voor staat). Let er echter wel bij op dat de tijd en moeite die in de voorstellen kruipt niet ten koste gaat van de jeugdhuiswerking.

- *Wat de vrijwilligers betreft:*

- o Jeugdhuizen: werk eerst aan de band tussen de vrijwilligers, bijvoorbeeld door een goede instuifwerking. Een jeugdhuis die zich enkel op activiteiten (zoals feestjes) en de bezoekers richt, doet wellicht vragen rijzen bij de buurt en het stads- of gemeentebestuur naar de 'meerwaarde' van het jeugdhuis, en de legitimiteit van de maatschappelijke investering.
- o Overheden: informeer de jeugdhuizen over de manieren waarop projecten gestart kunnen worden. Het aandeel jeugdhuizen dat geen project lopende heeft, maar dat wel zou willen, is immers zeer groot. Verder zijn projecten gelinkt aan tal van andere positieve zaken voor de jeugdhuizen, zoals een groter vrijwilligersbereik.
- o Jeugdhuizen: onderschat het belang van een vergoeding (in natura) niet. De tevredenheid van vrijwilligers wordt in sterke mate bepaald door de waardering die ze krijgen, en dit kan op deze manier worden uitgedrukt.

- *Wat de bezoekers betreft:*

- o Jeugdhuizen: hou rekening met de participatiemotieven van de bezoekers die verder gaan dan 'fun'. Zorg ervoor dat de jongeren de plaats krijgen om te experimenteren, en de kans om bij te leren, en om te werken aan hun betrokkenheid met de ruimere samenleving, en dit op informele wijze. Op die manier wordt er (onder meer) recht gedaan aan de diversiteit aan motivaties waarmee jongeren naar het

jeugdhuis komen, en werk je aan een poel van potentiële kernvrijwilligers, waardoor er meer garantie is dat het jeugdhuis blijft voortbestaan.

- o Jeugdhuizen: denk na over de manier waarop nieuwe jongeren bij het jeugdhuis betrokken kunnen worden. Er lijkt veel aantrekkingskracht uit te gaan van een sterk activiteiten aanbod. De sociale media weten meer potentiële bezoekers te overtuigen dan de klassieke website. Niet zo vaak toegepast, maar blijkbaar bijzonder effectief, is het werven van nieuwe jongeren via de scholen, hogescholen en universiteiten.
- o Overheden en jeugdhuizen: schep duidelijkheid over wat in het jeugdhuis gebeurt. Volgens de verantwoordelijken is de belangrijkste drempel om nieuwe jongeren te bereiken het beeld dat de jongeren en hun ouders over het jeugdhuis hebben, of in de meeste gevallen niet hebben. In de focusgroepen werd deze gebrekkige perceptie ook aangehaald als reden voor het feit dat de jongeren die reeds deelnemen aan het jeugdhuis zich minder gewaardeerd voelen door de omgeving in hun deelname en inzet, ten opzichte van andere jeugdwerkvormen.
- *Jeugdhuizen: met betrekking tot **diversiteit**: zet hier actief op in. Dit blijkt ook net hetgene te zijn dat de jongeren zelf willen, als we ze vragen wat ze anders zouden willen zien aan de bezoekers van hun jeugdhuis: meer meisjes, jongeren met bredere culturele voorkeuren, van verschillende afkomst, etc. Een hoger aandeel allochtone jongeren in het jeugdhuis, bijvoorbeeld, leidt ook tot meer tevredenheid bij de jongeren, en is gelinkt aan een daling in etnocentrische gevoelens bij de bezoekers. Wat alvast kan gebeuren:*
 - o Investeer in een aanbod voor meisjes, en werk aan het imago van het jeugdhuis als 'mancave': ongezellig, slordig en vuil. De genderverhoudingen zijn immers ook gelinkt aan de tevredenheid van de jongeren met het jeugdhuis. En 'als er meisjes komen, komen er ook jongens', wat ten goede komt van het totale bezoekersaantal, en dus ook de poel van potentiële vrijwilligers, en het voortbestaan van het jeugdhuis.
 - o Denk na over een gebalanceerd muzikaanbod. Enerzijds kan een 'te' gevarieerd muzikaanbod kan ertoe leiden dat de bezoekers zich moeilijker kunnen identificeren met het jeugdhuis, en zorgen voor ontevredenheid met de muzikale stijl van het jeugdhuis, wat zich ook vertaalt in een lagere algemene tevredenheid met het jeugdhuis. Anderzijds kan een te specifiek aanbod, gericht op één genre en subcultuur, een drempel zijn voor nieuwe jongeren om naar het jeugdhuis te komen. Ook voor meisjes kan een muzikaanbod dat door volledig door mannen wordt gedomineerd een hinderpaal vormen om het jeugdhuis te bezoeken.

ESTABLISHED
KANG CO

SUICIDAL
TENDENCIES

MAESTRO

Stop the Hate

REFERENTIES

- Barth, F. (1998). *Ethnic groups and boundaries. The social organisation of cultural differences*. Prospect Heights, Illinois: Waveland Press Inc.
- Bartko, T. W. en J. S. Eccles (2003). Adolescent participation in structured and unstructured activities: a person-oriented analysis. *Journal of Youth and Adolescence* 32(4): 233-241.
- Bourdieu, P. & M. De Saint Martin (1976). "L'anatomie du goût." *Actes de la recherche en sciences sociales*, 2, 5-81.
- Bradt, Pleysier, Put, Siongers & Spruyt (2014). Jongeren in cijfers en letters. Bevindingen uit de JOP-monitor 3 en de JOP schoolmonitor 2013, Leuven, Acco.
- Coussée, F. (2006). *De pedagogiek van het jeugdwerk*. Gent: Academia Press.
- De Groof, S. & J. Siongers, Citizenship education, between theory and practice. Paper presented at "Starting where they are: An international conference on young people and informal education", Glasgow, September 6-9, 2001.
- De Groof, S. en W. Smits (2002). Solitaire of tikkerke kus? Over formele participatie bij jongeren. *De symbolische samenleving*. M. Elchardus en I. Glorieux. Tielt, Lannoo: 109-126.
- De Groof, S., W. Smits, et al. (2002). (In)formele ontmoetingen. Over de sociale ruimte van jongeren. *De symbolische samenleving*. M. Elchardus en I. Glorieux. Tielt, Lannoo: 31-52.
- De Pauw, P., Vermeersch, H., Coussée, F., Vettenburg, N., & Van Houtte, M. (2010). Jeugdbewegingen in Vlaanderen een onderzoek bij groepen, leiding en leden. Brussel: Steunpunt Jeugd.
- De Pauw, P., Vermeersch, H., Cox, N., Verhaeghe, M., & Stevens, P. (2013). Jeugdwerk met maatschappelijk kwetsbare kinderen en jongeren: een onderzoek bij werkingen, begeleiding en deelnemende jongeren. Brussel: Steunpunt Jeugd.
- DiMaggio, P. (1987). "Classification in art." *American Sociological Review*, 52, 440-455.
- DiMaggio, P. (1992). "Cultural boundaries and structural change: the extension of the high culture model to theater, opera, and the dance, 1900-1940." M. Lamont & M. Fournier, *Cultivating differences. Symbolic boundaries and the making of inequality*. Chicago, The University of Chicago Press, 21-57.
- Elchardus Mark, Herbots Sarah, Spruyt Bram (2013). Keeping on track and growing apart: An empirical analysis of the role of education and media in attitude formation. *Poetics*, issue 41, vol.5, pp.524 - 544.
- Elchardus, M. & S. Herbots (2010). Participatie van Vlaamse jongeren aan het verenigingsleven. In: Nicole Vettenburg, Johan Deklerck en Jessy Siongers (red.), *Jongeren in cijfers en letters. Bevindingen van de JOP-monitor 2*, Acco, Leuven, 2010: 111-134.
- Elchardus, M., W. Smits & B. Spruyt Een typologie van maatschappelijke betrokkenheid. Vormen van maatschappelijke betrokkenheid en hun gevolgen. In: J. Pickery (red.), *Vlaanderen gepeild!*, Studiedienst van de Vlaamse Gemeenschap, Brussel, 2009: 110-142.
- Formaat (2012). De zevensprong – Memorandum Gemeenteraadsverkiezingen 2012. Online Brochure. Berchem, Formaat vzw
- Furlong, A., R. Campbell, et al. (1990). The effects of post-16 experiences and social class on the leisure patterns of young adults. *Leisure Studies* 9(3): 213-224.
- Garton, A. F. en C. Pratt (1991). Leisure activities of adolescent school students: predictors of participation and interest. *Journal of Adolescence* 14(3): 305-321.

- IBM Corp. Released 2013. IBM SPSS Statistics for Windows, Version 22.0. Armonk, NY: IBM Corp.
- Jones, J. & Deutsch, N. (2011). Relational strategies in after-school settings: How staff-youth relationships support positive development. *Youth & Society*, 43 (4), 1381-1406.
- Kindt, S. (2002). Jeugdhuizen: vijf decennia ontwikkeling en overheidsbeleid. Gids voor Sociaal-cultureel en Educatief Werk, Deurne, Kluwer.
- Lizardo, O. (2006). How Cultural Tastes Shape Personal Networks. In: *American Sociological Review*, 71 (online supplement), 778-807.
- Mark, N. (1998). Birds of a Feather Sing Together. In: *Social Forces*, 77 (2), 453-485.
- Mark, N. (2003). Culture and Competition: Homophily and Distancing Explanations for Cultural Niches. In: *American Sociological Review*, 68 (3), 319-345.
- McPherson, M., Smith-Lovin, L. & Cook, J.M. (2001). Birds of a Feather: Homophily in Social Networks. In: *Annual Review of Sociology*, 27, 415-444.
- Mestdag, I. & J. Siongers (2002). Cultuur met de paplepel ingegoten? Over de overdracht van media- en smaakvoorkeuren tussen ouders en kinderen. M. Elchardus & I. Glorieux, *De symbolische samenleving*. Tielt, Lannoo, 127-150.
- Popielarz, P.A. & McPherson, M.J. (1995). On the Edge or In Between: Niche Position, Niche Overlap, and the Duration of Voluntary Association Memberships. In: *The American Journal of Sociology*, 101 (3), 698-720.
- Rasbash, J., Charlton, C., Browne, W.J., Healy, M. & Cameron, B. (2013). MLwiN Version 2.29. Centre for Multilevel Modelling, University of Bristol.
- Roberts, K. en G. Parsell (1994). Youth cultures in Britain: the middle class take-over. *Leisure Studies* 13(1): 33-48.
- Roker, D., K. Player, et al. (1999). Young people's voluntary and campaigning activities as sources of political education. *Oxford Review of Education* 25: 185-198.
- Shanahan, J. M. en P. B. Flaherty (2001). Dynamic patterns of time use in adolescence. *Child Development* 72(2): 385-401.
- Siongers, J., Vakoverschrijdende thema's in het secundair onderwijs. Op zoek naar een maatschappelijke consensus. Eindrapport van het onderzoek "Vakoverschrijdende thema's in het secundair onderwijs. Op zoek naar een maatschappelijke consensus" (project OBPWO 97.01) op initiatief van de Vlaamse Minister bevoegd voor Onderwijs, Onderzoeksgroep TOR, Vakgroep Sociologie, Vrije Universiteit Brussel, 2000.
- Smits, W. (2004). Maatschappelijke participatie van jongeren. Bewegen in de sociale, vrijetijds- en culturele ruimte. Eindverslag van het Programma Beleidsgericht Onderzoek 'Maatschappelijke participatie van jongeren' (PBO99A/14/85) in opdracht van de Administratie Cultuur, Afdeling Jeugd en Sport van de Vlaamse Gemeenschap. Brussel, Vakgroep Sociologie, Onderzoeksgroep TOR.
- Smits, W. (2011). It runs in the family? Sociale overerving van participatiepatronen. J. Lievens & H. Waeye, *Participatie in Vlaanderen. Eerste analyses van de participatiesurvey 2009*. Leuven, Acco/Academic, 121-158.
- Smits, W. (2012). Aparte leefwerelden? De rol van participatieprofielen in het verkleinen van de culturele afstanden tussen etnisch-culturele minderheden in Brussel. M. Elchardus & I. Glorieux, Voorspelbaar Uniek. Dieper graven in de symbolische samenleving. Leuven, LannooCampus, 192-224.
- Smits, W. (2012). Binding en burgerschap. De samenhang tussen maatschappelijke betrokkenheid en burgerschapshoudingen. Proefschrift ingediend met het oog op het behalen van de graad van doctor in de sociale wetenschappen: sociologie. Brussel, Vrije Universiteit Brussel.
- Van Assche, V. & Pelleriaux, K. (2005). Lokalen onder de loep: Een onderzoek naar de jeugdwerkinfrastructuur van plaatselijke Chirogroepen. Antwerpen: Universiteit Antwerpen.

Van Hecke, E., Van der Haegen, H., Mérenne-Schoumaker, B. (1998). *Verstedelijking, Monografie 11A*. Nationaal Instituut voor de Statistiek, Brussel.

Vettenburg, N., J. Deklerck & J. Siongers, Eds. (2010). *Jongeren in cijfers en letters. Bevindingen uit de JOP-monitor 2*. Leuven, Acco.

Willox, T. & al. (2007). Open huis houden, welkom in de jeugdhuismethodiek. Online Brochure. Berchem, Formaat vzw.

Zeitz, G., Johanneson, R. & Ritchie J. (1997). Employee survey measuring total quality management practices and culture. *Group & Organization Management*, 22 (4), 414-444.

COLOFON

Auteurs:

Pieter De Pauw

Onderzoeker, Katholieke Hogeschool Vives, Expertisecentrum Sociale Innovatie, Onderzoeksgroep Maatschappij en Jeugd.

Dr. Wendy Smits

Onderzoeker, Vrije Universiteit Brussel (onderzoeksgroep TOR)

Dr. Hans Vermeersch

Onderzoeker binnen het Expertisecentrum Maatschappelijke Veiligheid, Docent Bachelor in de Maatschappelijke Veiligheid, Katholieke Hogeschool Vives, Expertisecentrum Sociale Innovatie, Onderzoeksgroep Maatschappij en Jeugd.

Dr. Nele Cox

Medewerker Dienstverlening & Onderzoek, Docent Bachelor Sociaal Werk, Katholieke Hogeschool Vives, Expertisecentrum Sociale Innovatie, Onderzoeksgroep Maatschappij en Jeugd.

Dr. Mieke Verhaeghe

Docent Bachelor Sociaal Werk, Katholieke Hogeschool VIVES Katholieke Hogeschool Vives, Expertisecentrum Sociale Innovatie, Onderzoeksgroep Maatschappij en Jeugd.

Dr. Bram Spruyt

Onderzoeker, Vrije Universiteit Brussel (onderzoeksgroep TOR)

Begeleidende stuurgroep

Tom Dierck, Gerd van Meenen en Stef Moens (Formaat), Wouter Elen (Villabasta), Frank Stevens (Howest), Hannelore Herreman (Uit de Marge), Annelies Schepers (VVJ), Karine Galle, Lieve Van Cutsem en Trees De Bruycker (Afdeling Jeugd)

Vormgeving en druk:

Digitale Drukkerij AFM, Vlaamse overheid, Nadia De Braekeler

Foto's:

Formaat

Eindredactie:

Ann Vandenbussche, Afdeling jeugd, Vlaamse overheid
Trees De Bruycker, Afdeling Jeugd, Vlaamse overheid

Depotnummer: D/2014/3241/211

Uitgave: aug 2014

